

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İZMİR BAYINDIR KIRSALINDA ERKEN CUMHURİYET
DÖNEMİ İLKOKUL YAPILARI:
YUSUFLU KÖYÜ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

Sinem İDELİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimarlık Anabilim Dalı

Rölöve ve Restorasyon Programı

Danışman

Dr. Öğr.Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

Ağustos, 2024

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İZMİR BAYINDIR KIRSALINDA ERKEN CUMHURİYET
DÖNEMİ İLKOKUL YAPILARI:
YUSUFLU KÖYÜ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

Sinem İDELİ tarafından hazırlanan tez çalışması 22.08.2024 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, Rölöve ve Restorasyon Programı **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU
YERGÜN
Yıldız Teknik Üniversitesi
Danışman

Jüri Üyeleri

Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN, Danışman
Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Elvan Ebru OMay Polat, Üye
Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Koray Güler, Üye
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN sorumluluğunda tarafımda hazırlanan “İzmir Bayındır Kırsalında Erken Cumhuriyet Dönemi İlkokul Yapıları: Yusufçu Köyü İlkokulu Koruma Projesi” başlıklı çalışmada veri toplama ve veri kullanımında gerekli yasal izinleri aldığımı, diğer kaynaklardan aldığım bilgileri ana metin ve referanslarda eksiksiz gösterdiğimi, araştırma verilerine ve sonuçlarına ilişkin çarpıtma ve/veya sahtecilik yapmadığımı, çalışmam süresince bilimsel araştırma ve etik ilkelerine uygun davrandığımı beyan ederim. Beyanımın aksinin ispatı halinde her türlü yasal sonucu kabul ederim.

Sinem İDELİ

İmza

Bu çalışma, “...Yıldız Teknik Üniversitesi Bilimsel Araştırma Proje Koordinatörlüğü’nün 1234A...” numaralı projesi ile desteklenmiştir.

Canım Aileme

TEŞEKKÜR

“İzmir Bayındır Kırsalında Erken Cumhuriyet Dönemi İlkokul Yapıları: Yusufllu Köyü İlkokulu Koruma Projesi” adlı çalışma, Cumhuriyet’in ilk yıllarında Türkiye’nin kırsal bölgelerinde yapılan ve çoğu atıl durumda olan ilkokul yapılarının, korunmasındaki ve araştırılmasındaki eksikliklerin İzmir-Bayındır çerçevesinde giderilmesi amacıyla ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmanın, Türkiye’de yapılacak araştırmalara ve çalışmalara faydalı bir kaynak olmasını diliyor, çalışmayı gerçekleştirdiğim süre boyunca bana ve tezime olan güvenini kaybetmeyen, desteğini her zaman yanımda hissettiğim, sorunlarımı yapıcı bir yaklaşımla çözüm üreten danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN’e teşekkür ederim. Tezime yenilikçi bakış açıları ile katkı sunan sayın jüri üyeleri Doç. Dr. Elvan Ebru Omay Polat’a ve Doç. Dr. Koray Güler’e; Yıldız Teknik Üniversitesi Rölöve ve Restorasyon Programı’ndaki öğretim elemanlarına teşekkürü borç bilirim.

Çalışmamın en kritik noktalarında yardımlarını esirgemeyen, Yusufllu Köyü Eski İlkokulu’na ait verileri paylaşan Hüseyin TOGU’ya ve Yusufllu Köyü İlkokulu Müdürü Faruk GÜDÜK’e; sorunlarımı ve neşemi benimle paylaşan dostlarım aynı zamanda meslektaşlarım olan Cansu ÖZELMACI’ya ve Didem İrem ERAY’a; desteklerini esirgemeyen tüm arkadaşlarıma ve hocalarıma teşekkür ederim.

Mutluluğuma ve hüznüme ortak olan yakınlarıma; hayatım boyunca aldığım kararları her zaman destekleyen, beni cesaretlendiren, moral veren ve her koşulda yanımda olup bugünlere gelmemi sağlayan canım Anneme, canım Babama ve canım Kardeşime; sonsuz şükranlarımı sunarım.

Sinem İDELİ

İÇİNDEKİLER

SİMGE LİSTESİ	ix
KISALTMA LİSTESİ	x
ŞEKİL LİSTESİ	xi
TABLO LİSTESİ	xx
ÖZET	xxiii
ABSTRACT	xxv
1 GİRİŞ	1
1.1 Literatür Özeti.....	1
1.2 Tezin Amacı	2
1.3 Hipotez.....	3
2 OSMANLI'DAN CUMHURİYET'E İLKÖĞRETİM ALANINDA YAŞANAN GELİŞMELER	4
2.1 İslamiyet Öncesi ve Sonrası Türklerde Eğitim	4
2.2 Osmanlı Dönemi'nde Eğitim	8
2.2.1 Osmanlı Dönemi'nde İlköğretim Yapılaşması	9
2.2.2 Osmanlı Dönemi'nde İlköğretimin Yasal Altyapısı.....	14
2.3 Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Eğitim	22
2.3.1 Erken Cumhuriyet Döneminde İlköğretim Yapılaşması.....	23
2.3.2 Erken Cumhuriyet Döneminde İlköğretimin Yasal Altyapısı.....	28
2.4 Kırsal Alanda İlköğretim Teşkilatlanması	38
2.4.1 Osmanlı Dönemi Yaşanan Gelişmeler	38
2.4.2 Cumhuriyet Dönemi Yaşanan Gelişmeler	41
2.4.3 Kırsal Alanda İlkokul Yapılarının Mimarisi	45
3 İZMİR'DE ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİNDE İLKÖĞRETİM YAPILARI	69
3.1 Yabancı Devletlerin ve Azınlıkların İlköğretim Yapılaşması	69
3.1.1 Azınlıklarda İlköğretim Yapıları.....	69
3.1.2 Yabancı Devletlerde İlköğretim Yapıları	71
3.2. Türklerde İlköğretim Yapılaşması	74
4 İZMİR BAYINDIR KIRSALINDA ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ İLKÖĞRETİM YAPILARI	92

4.1	Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Bayındır Köyleri	94
4.2	Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Bayındır Kırsalında Eğitim	96
4.3	Erken Cumhuriyet Dönemi Bayındır Kırsalı'ndaki İlkokul Yapıları.....	101
5	YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU RÖLÖVE VE RESTİTÜSYON ÖNERİSİ	161
5.1	Konum ve Çevre Özellikleri	161
5.2	Eğitimin Tarihsel Gelişimi	163
5.3	Rölöve Çalışması	167
5.3.1	Plan Özellikleri	167
5.3.2	Cephe Özellikleri	179
5.3.3	Malzeme-Yapım Tekniği ve Strüktür Özellikleri	187
5.3.4	Yapıdaki Bozulmalar	192
5.4	Restitüsyon Çalışması	199
5.4.1	Restitüsyon Sorunları	196
5.4.2	Restitüsyon Verileri	200
5.4.3	Restitüsyon Önerisi	207
6	YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA YAKLAŞIMI VE YENİDEN İŞLEVLENDİRME ÖNERİSİ	215
6.1	Koruma Yaklaşımı.....	216
6.2	Yeniden İşlevlendirme Önerisi	219
6.3	Koruma ve Restorasyon Kararları	223
6.3.1	Acil Koruma Önlemleri.....	223
6.3.2	Onarım ve Müdahale Kararları	223
7	SONUÇ	233
	KAYNAKÇA	235
	EKLER	245
	EK-A: Milli Eğitim Tebliğler Dergisi	245
	EK-B: İzmir haritası ve Bayındır'ın köyleri	248
	EK-C: Bayındır'da inşa edilen ve muallim ataması yapılan köy okullarının gazeteler üzerinden incelenmesi	249
	EK-D: Bayındır Yusufu Köyü İlkokulu'nun yazılı belgeleri ve görseller	255
	EK-E: Bayındır Yusufu Köyü İlkokulu Rölöve Çizimleri	266
	EK-F: Bayındır Yusufu Köyü İlkokulu Malzeme Analizi	284
	EK-G: Bayındır Yusufu Köyü İlkokulu Yapım Sistemi Analizi	296

EK-H: Bayındır Yusufllu Köyü İlkokulu Bozulma Analizi	307
EK-I: Bayındır Yusufllu Köyü İlkokulu Ekler ve Değişiklikler Analizi	319
EK-J: Bayındır Yusufllu Köyü İlkokulu Dönem Analizi	331
EK-K: Bayındır Yusufllu Köyü İlkokulu Restitüsyon Çizimi	343
EK-L: Bayındır Yusufllu Köyü İlkokulu Restorasyon Projesi	356
EK-M: Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Bayındır'ın köylerinde inşa edilen ilkokullardan planlarına göre sınıflandırılması	369
EK-N: Yusufllu Köyü İlkokulu'nun rölöve, restitüsyon ve restorasyon çalışmalarının analizi	370
TEZDEN ÜRETİLMİŞ YAYINLAR	372

SİMGE LİSTESİ

cm	santimetre
m	metre
m²	metrekare

KISALTMA LİSTESİ

GBWO	Great Britain War Office
İVİY	İzmir Vilayeti İstatistiği Yıllığı
TCDVNMM	Türkiye Cumhuriyeti Dâhiliye Vekâleti Nüfus Müdîriyet-i Umûmiyesi

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 2.1 İslamiyet sonrası Türklerde eğitim mekanları	4
Şekil 2.2 Uygur külliyelerinin planları	4
Şekil 2.3 Tokat Yağıbasan Medresesi plan ve görünüşü.....	6
Şekil 2.4 Osmanlı Dönemi'nde ilköğretim mekanlarının şekillenmesi.....	9
Şekil 2.5 Kanberler Sıbyan Mektebi planı ve görseli	9
Şekil 2.6 Fatih Camii ve Külliyesi planı ve görseli.....	10
Şekil 2.7 Osmanlı'da Enderun Mektebi eğitimi	11
Şekil 2.8 Kayseri Başköy İptidai Mektebi görseli, zemin kat ve birinci kat planı	12
Şekil 2.9 İslamiyet Öncesi Dönem'den Osmanlı Devleti'ne kadar olan süreçte eğitimde oluşturulan yasal düzenlemeler ve yeni kurumlar	14
Şekil 2.10 Erken Cumhuriyet Dönemi ilköğretim mekanlarının şekillenmesi	23
Şekil 2.11 Erken Cumhuriyet Dönemi'nde eğitimde oluşturulan yasal düzenlemeler ve yeni kurumlar	29
Şekil 2.12 Osmanlı Dönemi'nden Erken Cumhuriyet Dönemi'ne kırsal alanda eğitim için oluşturulan yasal düzenlemeler	38
Şekil 2.13 Erken Cumhuriyet Dönemi'nde köylerde inşa edilecek okullar için hazırlanan projeler	46
Şekil 2.14 Edirne Karaağaç Mektebi'nin plan ve cephesi	46
Şekil 2.15 Denizler Köyü Mektebi'nin plan ve cephesi.....	47
Şekil 2.16 Gazi ve Latife Hanım Okulu ve Ödemiş Konaklı Adagüre İlkokulu ..	47
Şekil 2.17 Bir derslikli kerpiçten, taştan ve ahşaptan köy mektebi projesi	48
Şekil 2.18 Bir derslikli taştan yapılan köy mektebi projesinin planı	49
Şekil 2.19 Bir derslikli kerpiçten, taştan ve ahşaptan köy mektebi projesi	50
Şekil 2.20 Bir derslikli taştan yapılan köy mektebi projesinin planı.....	50
Şekil 2.21 Üç derslikli taştan ve ahşaptan köy mektebi projesi	51
Şekil 2.22 Üç derslikli taştan yapılan köy mektebi projesinin planı	51
Şekil 2.23 Üç derslikli ahşaptan köy mektebi projesi	52
Şekil 2.24 Üç derslikli ahşaptan köy mektebi projesinin planı	52
Şekil 2.25 Köy Okulu Binası adlı kitapçıkta yer alan bir derslikli köy mektebi projesinin planı	54
Şekil 2.26 Köy Okulu Binası adlı kitapçıkta yer alan bir derslikli köy mektebi projesinin cephesi	54

Şekil 2.27 Köy Okulu Binası adlı kitapçıkta yer alan bir derslikli köy mektebi projesinin	55
Şekil 2.28 Köy Okulu Binası adlı kitapçıkta yer alan bir derslikli köy mektebi projesinin planı	55
Şekil 2.29 ‘Yeni Köy Okulları Bina Tipleri Üzerinde Deneme’ kitapçığındaki tip projeler.....	56
Şekil 2.30 ‘Yeni Köy Okulları Bina Tipleri Üzerinde Deneme’ kitapçığındaki tip projeler.....	57
Şekil 2.31 ‘Yeni Köy Okulları Bina Tipleri Üzerinde Deneme’ kitapçığındaki tip projeler.....	58
Şekil 2.32 Lihotzky tarafından önerilen köy okulunun vaziyet planı düzeni	59
Şekil 2.33 Mutlu ve Yapanar tarafından tasarlanan soğuk ve ılıman iklim bölgesi köy okulu tip projesi	60
Şekil 2.34 Mutlu ve Yapanar tarafından tasarlanan soğuk ve ılıman iklim bölgesi köy okulu tip projesi	61
Şekil 2.35 Mutlu ve Yapanar tarafından tasarlanan sıcak iklim bölgesi köy okulu tip projesi.....	61
Şekil 2.36 Mutlu ve Yapanar tarafından tasarlanan sıcak iklim bölgesi köy okulu tip projesinin cepheleri	62
Şekil 2.37 Ayrı ışık planı	62
Şekil 2.38 Mutedil ve soğuk, sıcak iklim bölgelerinde okulları bulunan köylerde inşa edilecek öğretmen evi planları	63
Şekil 2.39 Mutlu ve Yapanar tarafından tasarlanan tip projelerin vaziyet planları.....	63
Şekil 2.40 1947 yılında tasarlanan proje	64
Şekil 2.41 Bir öğretmenli, bir derslikli küçük tip köy okulu projesi	64
Şekil 2.42 Bir öğretmenli, bir derslikli büyük tip köy okulu projesi.....	65
Şekil 2.43 İki öğretmenli, iki derslikli küçük tip köy okulu projesi	65
Şekil 2.44 İki öğretmenli, iki derslikli büyük tip köy okulu projesi.....	66
Şekil 2.45 Üç öğretmenli, üç derslikli köy okulu projesi	66
Şekil 2.46 Bir, iki ve üç öğretmenli köy okullarının batı ile doğu görünüşleri ve enine kesitleri.....	67
Şekil 2.47 Öğretmen evi bulunmayan köy okulları için inşa edilecek öğretmen ve sağlık memuru evinin planı	67
Şekil 2.48 Öğretmenevi bulunmayan köy okulları için inşa edilecek öğretmen ve sağlık memuru evinin cepheleri ve kesitleri	68
Şekil 3.1 Cumhuriyet Bayramı’nda açılma şenlikleri yapılan beş, üç, iki ve bir dershaneli mekteplerden birkaçı	84
Şekil 4.1 Bayındır yerleşkesinin konumu.....	92

Şekil 4.2 1923 yılı Bayındır'da mektepli ve mektepsiz köyler	99
Şekil 4.3 Alanköy ve Alanköy İlkokulu	103
Şekil 4.4 Alanköy İlkokulu	103
Şekil 4.5 Okul binası ve öğretmenevi	104
Şekil 4.6 1934 yılında inşa edilen ilkokulun plan düzeni.....	104
Şekil 4.7 Arıkbaşı Köyü ve Arıkbaşı Köyü İlkokulu	105
Şekil 4.8 Arıkbaşı Köyü İlkokulu	106
Şekil 4.9 Okul binası ve tuvalet yapıları	106
Şekil 4.10 Balcılar Köyü ve Balcılar Köyü İlkokulu	107
Şekil 4.11 Balcılar Köyü İlkokulu	108
Şekil 4.12 Okul binası	108
Şekil 4.13 Çenikler Köyü ve Çenikler Köyü İlkokulu	109
Şekil 4.14 Çenikler Köyü İlkokulu	110
Şekil 4.15 Okul binası	110
Şekil 4.16 Öğretmenevi ve günümüzdeki okul yapısının plan düzeni	110
Şekil 4.17 Çıplak Köyü ve Çıplak Köyü İlkokulu	111
Şekil 4.18 Çıplak Köyü İlkokulu	112
Şekil 4.19 Okul yapısı ve okulun plan düzeni.....	112
Şekil 4.20 Çırpı Köyü ve Çırpı Köyü İlkokulu	113
Şekil 4.21 Çırpı Köyü İlkokulu	114
Şekil 4.22 Okul ve işlik yapıları	114
Şekil 4.23 Okulun plan düzeni	114
Şekil 4.24 Dereköy ve Dereköy İlkokulu.....	115
Şekil 4.25 Dereköy İlkokulu	115
Şekil 4.26 Okul ve öğretmenevi.....	116
Şekil 4.27 Ergenli Köyü ve Ergenli Köyü İlkokulu	116
Şekil 4.28 Ergenli İlkokulu	117
Şekil 4.29 Okul, öğretmenevi ve depo yapıları	118
Şekil 4.30 Okul, öğretmenevi ve depo yapıları	118
Şekil 4.31 Fırınlı Köyü ve Fırınlı Köyü İlkokulu.....	119
Şekil 4.32 Fırınlı Köyü İlkokulu,tuvalet ve havuz	120
Şekil 4.33 Okul yapısı ve plan düzeni.....	120
Şekil 4.34 Gaziler Köyü ve Gaziler Köyü İlkokulu	121
Şekil 4.35 Gaziler Köyü İlkokulu	122

Şekil 4.36 Okul ve öğretmenevi.....	122
Şekil 4.37 1934 yılında inşa edilen ilkokulun planı	122
Şekil 4.38 Hasköy ve Hasköy İlkokulu	123
Şekil 4.39 Hasköy İlkokulu ve okulun pencereye dönüştürülen özgün girişi ...	124
Şekil 4.40 Okul yapısı ve okulun plan düzeni.....	124
Şekil 4.41 Hasköy İlkokulu'nun öğretmenevleri.....	125
Şekil 4.42 Hisarlık Köyü ve Hisarlık Köyü	125
Şekil 4.43 Hisarlık Köyü İlkokulu	126
Şekil 4.44 Okul ve öğretmenevi.....	127
Şekil 4.45 Karahalilli Köyü ve Karahalilli Köyü İlkokulu.....	127
Şekil 4.46 Okul yapıları ve öğretmenevi.....	128
Şekil 4.47 Mutlu ve Yapanar tarafından tasarlanan sıcak iklim bölgesi köy okulu tip projesi	128
Şekil 4.48 Karahalilli Köyü 1. okul yapısı ve okulun plan düzeni	129
Şekil 4.49 Karahalilli Köyü 2. köy okulu ve öğretmenevi	129
Şekil 4.50 Kızılcaova Köyü ve Kızılcaova Köyü İlkokulu	130
Şekil 4.51 Okul ve tuvalet.....	131
Şekil 4.52 Okul yapısı	131
Şekil 4.53 Kızılcaova Köyü İlkokulu 3. öğretmenevi ve sağlık memuru evi temeli	132
Şekil 4.54 Kızılkeçili Köyü ve Kızılkeçili Köyü İlkokulu	132
Şekil 4.55 Kızılkeçili Köyü İlkokulu	133
Şekil 4.56 Okul ve öğretmenevi.....	134
Şekil 4.57 Kızıloba Köyü ve Kızıloba Köyü İlkokulu	134
Şekil 4.58 Kızıloba Köyü İlkokulu	135
Şekil 4.59 Okul ve 1. öğretmenevi	136
Şekil 4.60 Lutufklar Köyü ve Lutufklar Köyü İlkokulu.....	136
Şekil 4.61 Lutufklar Köyü İlkokulu	137
Şekil 4.62 Okul ve öğretmenevi.....	137
Şekil 4.63 Lutufklar Köyü İlkokulu 3 numaralı öğretmen ve sağlık memuru evi.	138
Şekil 4.64 Osmaniye Köyü ve Osmaniye Köyü İlkokulu	138
Şekil 4.65 Osmaniye Köyü İlkokulu	139
Şekil 4.66 1. köy okulu ve 2. köy okulu.....	139
Şekil 4.67 Osmanlar Köyü ve Osmanlar Köyü İlkokulu.....	140
Şekil 4.68 Osmanlar Köyü İlkokulu.....	141

Şekil 4.69 Özgün köy okulu ve yeniden inşa edilen köy okulu	141
Şekil 4.70 Özgün öğretmenevi ve yeniden inşa edilen öğretmenevi.....	142
Şekil 4.71 Pınarlı Köyü ve Pınarlı Köyü İlkokulu	142
Şekil 4.72 Pınarlı Köyü İlkokulu.....	143
Şekil 4.73 Okul yapısı	143
Şekil 4.74 Sarıyurt Köyü ve Sarıyurt Köyü İlkokulu	144
Şekil 4.75 Sarıyurt Köyü İlkokulu	145
Şekil 4.76 Okul yapısı	145
Şekil 4.77 Sarıyurt Köyü İlkokulu öğretmenevleri	146
Şekil 4.78 Söğütören Köyü ve Söğütören Köyü İlkokulu	146
Şekil 4.79 Söğütören Köyü İlkokulu.....	147
Şekil 4.80 1949-1950 yıllarında yapılan okulun plan düzeni	148
Şekil 4.81 Okul yapısı	148
Şekil 4.82 Öğretmenevleri	149
Şekil 4.83 Tokatbaşı Köyü ve Tokatbaşı Köyü İlkokulu	149
Şekil 4.84 Tokatbaşı Köyü İlkokulu.....	150
Şekil 4.85 Öğretmenevleri	150
Şekil 4.86 Turan Köyü ve Turan Köyü İlkokulu.....	151
Şekil 4.87 Turan Köyü İlkokulu.....	152
Şekil 4.88 Turan Köyü İlkokulu.....	152
Şekil 4.89 Okul ve öğretmenevi.....	152
Şekil 4.90 Uladı Köyü ve Uladı Köyü İlkokulu	153
Şekil 4.91 Uladı Köyü İlkokulu	154
Şekil 4.92 Okul yapısı	154
Şekil 4.93 Eski okul yapısının özgün ve günümüz plan düzeni	155
Şekil 4.94 Yakacık Köyü ve Yakacık Köyü İlkokulu	156
Şekil 4.95 Yakacık Köyü İlkokulu.....	157
Şekil 4.96 Okul yapısı ve okulun plan düzeni.....	157
Şekil 4.97 Öğretmenevleri	158
Şekil 4.98 Zeytinova Köyü ve Zeytinova Köyü İlkokulu	158
Şekil 4.99 Zeytinova Köyü İlkokulu	159
Şekil 4.100 Okulun plan düzeni	159
Şekil 4.101 Okul yapısı	160
Şekil 5.1 Yusufllu Köyü'nün konumu.....	161

Şekil 5.2 Yusufllu Köyü.....	162
Şekil 5.3 Yusufllu Köyü yeni ilkokulunun tapusu	163
Şekil 5.4 Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Yusufllu Köyü'nde öğretmenlik ve imamlık yapan kişiler	163
Şekil 5.5 1950'li yıllarda Yusufllu Köyü İlkokulu'nun bahçesindeki okul, işlik ve öğretmenevi	166
Şekil 5.6 Yusufllu Köyü İlkokulu'nun bahçesindeki işlik ve süs havuzu	166
Şekil 5.7 Vaziyet planı rölöve çizimi	167
Şekil 5.8 Yeni ilkokul bahçesinin birinci girişi	167
Şekil 5.9 Yeni ilkokul bahçesinin ikinci girişi	168
Şekil 5.10 Yeni ilkokul yapısının öğretmenevi ve yemekhanesi.....	168
Şekil 5.11 Yeni ilkokul yapısının 1969 yılındaki açılışı ve 2024 yılındaki durumu.....	169
Şekil 5.12 Yusufllu Köyü Eski İlkokulu	169
Şekil 5.13 Yusufllu Köyü Eski İlkokulu'nun öğretmenevi	170
Şekil 5.14 Zemin kat planı rölöve çizimi	170
Şekil 5.15 Yapının ZK01'e açılan giriş kapısı ve merdiveni	171
Şekil 5.16 ZK01'in batı cephesinde olan pencere boşluğu	171
Şekil 5.17 ZK01'in doğu cephesinde olan kapı boşlukları.....	172
Şekil 5.18 ZK01'in kuzey cephesinde bulunan merdiven.....	172
Şekil 5.19 ZK02 kodlu oda	173
Şekil 5.20 ZK02 odasının batı cephesindeki pencere boşlukları.....	173
Şekil 5.21 ZK03 kodlu oda	174
Şekil 5.22 ZK03 odasının kapı boşlukları	174
Şekil 5.23 ZK03 odasının güney cephesindeki kapısı ve kapatılan pencerelerinden biri	175
Şekil 5.24 Birinci kat planı rölöve çizimi.....	175
Şekil 5.25 NK04 ve merdiven çıkışı	176
Şekil 5.26 Balkon kapısında bulunan eşik ve balkon	176
Şekil 5.27 Kapatılmış kapı boşlukları	177
Şekil 5.28 NK05 kodlu derslik.....	177
Şekil 5.29 NK05 dersliğinin doğu cephesinde bulunan pencere açıklıkları	178
Şekil 5.30 NK06 dersliğinin batı cephesi.....	178
Şekil 5.31 NK06 dersliğinin güney ve doğu cephesi	179
Şekil 5.32 Beton hatıldan kuşak, iskele boşlukları ve köşe birleşimleri.....	179

Şekil 5.33 Beton hatıldan kuşak, iskele boşlukları, köşe birleşim detayı ve yapıda kullanılan pişmiş tuğla.....	180
Şekil 5.34 Kuzey cephesi rölöve çizimi	181
Şekil 5.35 Açık ve kapatılmış pencere boşlukları	181
Şekil 5.36 Kuzey cephesi	182
Şekil 5.37 Güney cephesi rölöve çizimi.....	182
Şekil 5.38 Güney cephesinin pencereleri ve depo kapısı	183
Şekil 5.39 Güney cephesinin pencereleri ve NK06'nın dışarı açılan kapısı.....	184
Şekil 5.40 Batı cephesi rölöve çizimi.....	184
Şekil 5.41 Zemin katın en sağında bulunan pencereler	185
Şekil 5.42 Batı cephesi.....	185
Şekil 5.43 Doğu cephesi rölöve çizimi.....	186
Şekil 5.44 Doğu cephesi.....	186
Şekil 5.45 Temel hizası ve birinci kat hizasından yapılan içeri çekmeler.....	187
Şekil 5.46 Zemin katta bulunan mekânların zemin döşemeleri.....	188
Şekil 5.47 Zemin katta bulunan mekânların tavan döşemeleri.....	189
Şekil 5.48 Birinci katta bulunan mekânların zemin döşemeleri	189
Şekil 5.49 Birinci katta bulunan mekânların tavan döşemeleri	190
Şekil 5.50 Balkon.....	190
Şekil 5.51 Merdivenler.....	191
Şekil 5.52 Zemin katın kapıları ve pencereleri.....	191
Şekil 5.53 Birinci katın kapıları ve pencereleri	192
Şekil 5.54 Çatı.....	192
Şekil 5.55 Zemin kat ZK01 ve ZK02 bozulmaları	193
Şekil 5.56 ZK03 bozulmaları	194
Şekil 5.57 Birinci kat NK04 ve NK05 bozulmaları	195
Şekil 5.58 Birinci kat NK06 bozulmaları	196
Şekil 5.59 Kuzey cephesi bozulmaları	197
Şekil 5.60 Güney cephesi bozulmaları	198
Şekil 5.61 Batı cephesi bozulmaları	198
Şekil 5.62 Doğu cephesi bozulmaları.....	199
Şekil 5.63 Cephelelerdeki pencere dolgu detayları	201
Şekil 5.64 Baca, çatı strüktürü ve döşeme detayları.....	201
Şekil 5.65 Pencere detayı	202

Şekil 5.66 Merdiven detayı	202
Şekil 5.67 Yusufi Köyü Eski İlkokulu'nun öğretmenenevi	203
Şekil 5.68 Öğretmenevinin çatı taşıyıcı ve döşeme sistemi	203
Şekil 5.69 Öğretmenevinin balkon kapısı	204
Şekil 5.70 Çıplak (Yeşilova) Köyü İlkokulu.....	204
Şekil 5.71 Ergenli Köyü İlkokulu	205
Şekil 5.72 1950'li yıllarda okul bahçesi.....	205
Şekil 5.73 1950'li yıllarda okul ve bahçedeki havuz.....	206
Şekil 5.74 Vaziyet planı restitüsyon çizimi.....	208
Şekil 5.75 1950'li yıllarda okul ve çevresi.....	208
Şekil 5.76 Zemin kat planı restitüsyon çizimi	209
Şekil 5.77 Birinci kat planı restitüsyon çizimi	210
Şekil 5.78 1950'li yıllarda okul binası	210
Şekil 5.79 Kuzey cephesi restitüsyon çizimi.....	211
Şekil 5.80 Kuzey cephesi	211
Şekil 5.81 Güney cephesi restitüsyon çizimi.....	212
Şekil 5.82 Güney cephesi.....	212
Şekil 5.83 Batı cephesi restitüsyon çizimi.....	213
Şekil 5.84 Batı cephesi.....	213
Şekil 5.85 Doğu cephesi restitüsyon çizimi	214
Şekil 5.86 Doğu cephesi.....	214
Şekil 6.1 Vaziyet planı restorasyon çizimi	219
Şekil 6.2 Zemin kat planı restorasyon çizimi	221
Şekil 6.3 ZK01'deki kapalı pencere boşlukları ve merdiven	221
Şekil 6.4 ZK02 ve ZK03 mekanları	222
Şekil 6.5 Birinci kat planı restorasyon çizimi	222
Şekil 6.6 ZK01 tavan döşemesi ve ZK05'in tavan ve zemin döşemesi.....	223
Şekil 6.7 Temizleme ve güçlendirme çalışması	224
Şekil 6.8 Bitki oluşumu.....	225
Şekil 6.9 Derz onarımı	226
Şekil 6.10 Çatlak onarımı.....	226
Şekil 6.11 Yapının döşemeleri	227
Şekil 6.12 Merdivenler.....	228
Şekil 6.13 Kapı ve pencereler	229

Şekil 6.14 Çatı.....	229
Şekil 6.15 Taş onarımı	230
Şekil 6.16 Ahşap onarımı	231

TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1 Medreselerin eğitim programı	6
Tablo 2.2 Türkiye Selçuklu Devleti zamanında yapılan bazı medreseler.....	7
Tablo 2.3 Dersaadet ve Kasabat İptidai Mektepleri öğretim programı	20
Tablo 2.4 1913-1914 tarihli ilkokul öğretim programı	21
Tablo 2.5 Halkevlerinin ve Halkodalarının yıllara göre dağılımı	26
Tablo 2.6 Açılış tarihlerine göre köy enstitülerinin yerleri.....	28
Tablo 2.7 1924 tarihli Türkiye'nin ilk ilkokul öğretim programı	32
Tablo 2.8 1926 tarihli ilkokul öğretim programı	34
Tablo 2.9 1936 tarihli ilkokul öğretim programı	36
Tablo 2.10 1948 tarihli ilkokul öğretim programı	37
Tablo 2.11 1891 tarihli taşra köy mektepleri için öğretim programı	39
Tablo 2.12 1927 tarihli üç yıllık köy okulları için öğretim programı	43
Tablo 2.13 1939 tarihli beş yıllık köy okulları için öğretim programı.....	44
Tablo 2.14 1948 tarihli birleştirilmiş sınıflı köy okulları için öğretim programı..	45
Tablo 3.1 Osmanlı ve Cumhuriyet Devleti sürecinde İzmir'de eğitim veren azınlık okulları.....	69
Tablo 3.2 Osmanlı ve Cumhuriyet Devleti sürecinde İzmir'de eğitim veren yabancı okulları	71
Tablo 3.3 Osmanlı Dönemi'nde İzmir'de bulunan iptidai mektepler	74
Tablo 3.4 1922-1923 eğitim-öğretim yılında İzmir'de ilköğretim derecesinde açılan 42 mektep.....	77
Tablo 3.5 1927-1928 eğitim-öğretim yılında İzmir'de bulunan ilk mektep ve talebe sayısı	80
Tablo 3.6 1928-1929 eğitim-öğretim yılında İzmir'de bulunan ilk mektep, talebe ve muallim sayısı.....	81
Tablo 3.7 1930 yılında İzmir Maarif Emirliği'ne bağlı mektep, talebe ve muallim sayısı.....	82
Tablo 3.8 1932 yılında İzmir'de inşaatına başlanan köy mektepleri	83
Tablo 3.9 İzmir'de resmi olarak açılan ilk mektepler.....	85
Tablo 3.10 1934 eğitim-öğretim yılında İzmir'de eğitim veren ilk mektepler	85
Tablo 3.11 İzmir'de bulunan ilk mekteplerde muallim sayısı	85
Tablo 3.12 1937 eğitim-öğretim yılında İzmir'de okul, talebe ve muallim sayısı	86

Tablo 3.13	1937 eğitim-öğretim yılında nüfusa göre okulu olan ve olmayan köylerin sayısı	88
Tablo 3.14	1949 eğitim-öğretim yılında İzmir’de inşa edilmiş okullar ve servis yapıları.....	90
Tablo 4.1	1923 yılında Bayındır’ın demografik yapısı.....	93
Tablo 4.2	1927-1935-1945 yılında Bayındır nüfusunun eğitim durumu	96
Tablo 4.3	İzmir kazalarında bulunan mektep sayıları.....	98
Tablo 4.4	1919-32 yılları arasında Bayındır’da okul, muallim ve öğrenci sayısının durumu	100
Tablo 4.5	1923-50 yılları arasında Bayındır’ın köylerinde inşa edilen ilkokul yapıları	101
Tablo 4.6	Alanköy İlkokulu Künyesi.....	103
Tablo 4.7	Arıkbaşı Köyü İlkokulu Künyesi.....	105
Tablo 4.8	Balcılar Köyü İlkokulu Künyesi.....	107
Tablo 4.9	Çenikler Köyü İlkokulu Künyesi.....	109
Tablo 4.10	Çıplak Köyü İlkokulu Künyesi.....	111
Tablo 4.11	Çırpı Köyü İlkokulu Künyesi	113
Tablo 4.12	Dereköy İlkokulu Künyesi.....	115
Tablo 4.13	Ergenli Köyü İlkokulu Künyesi.....	117
Tablo 4.14	Fırınlı Köyü İlkokulu Künyesi	119
Tablo 4.15	Gaziler Köyü İlkokulu Künyesi.....	121
Tablo 4.16	Hasköy İlkokulu Künyesi	123
Tablo 4.17	Hisarlık Köyü İlkokulu Künyesi.....	126
Tablo 4.18	Karahalilli Köyü İlkokulu Künyesi	128
Tablo 4.19	Kızılcaova Köyü İlkokulu Künyesi	130
Tablo 4.20	Kızılkeçili Köyü İlkokulu Künyesi.....	133
Tablo 4.21	Kızıloba Köyü İlkokulu Künyesi.....	135
Tablo 4.22	Lutuflar Köyü İlkokulu Künyesi	137
Tablo 4.23	Osmaniye Köyü İlkokulu Künyesi	139
Tablo 4.24	Osmanlar Köyü İlkokulu Künyesi	140
Tablo 4.25	Pınarlı Köyü İlkokulu Künyesi.....	141
Tablo 4.26	Sarıyurt Köyü İlkokulu Künyesi.....	144
Tablo 4.27	Söğütören Köyü İlkokulu Künyesi	147
Tablo 4.28	Tokatbaşı Köyü İlkokulu Künyesi.....	150
Tablo 4.29	Turan Köyü İlkokulu Künyesi.....	151

Tablo 4.30 Uladı Köyü İlkokulu Künyesi.....	154
Tablo 4.31 Yakacık Köyü İlkokulu Künyesi	156
Tablo 4.32 Zeytinova Köyü İlkokulu Künyesi	159
Tablo 5.1 Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Yusufllu Köyü'nde eğitim veren öğretmenler	164
Tablo 5.2 Restitüsyon Verileri.....	206
Tablo 6.1 Yusufllu Köyü Eski İlkokulu yapılarının analizi	220

İzmir Bayındır Kırsalında Erken Cumhuriyet Dönemi İlkokul Yapıları: Yusufu Köyü İlkokulu Koruma Projesi

Sinem İDELİ

Mimarlık Anabilim Dalı

Rölöve Restorasyon Programı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

20. yüzyıl mirasının korunması ile ilgili uluslararası yapılan tartışmalarda, araştırmaların yetersizliğinden ve belirli alanlarda yoğunlaştığından bahsedilmekte olup, araştırmaların kapsayıcı ve bütüncül bir yaklaşımla ele alınması gerekliliği vurgulanmaktadır. Ülkemizde de kırsal ve kentsel bölgelerde Erken Cumhuriyet Dönemi'nden günümüze miras kalan çok sayıda yapı yer almaktadır. Bu yapıların en önemlileri de Kurtuluş Savaşı'nın ardından kırsaldan kente bütün halkı eğitmek amacıyla inşa edilen ilkokullardır. Erken Cumhuriyet Dönemi'nde kırsal alanlarda inşa edilen ilkokulların üzerinde yapılan araştırmalar ve koruma çalışmaları yetersizdir. Çevresi ve tüm bileşenleri ile birlikte ilkokul yapıları, kırsal mirasın korunmasında önemli bir bileşendir.

Çalışma kapsamında, Türkiye'deki eğitim politikaları doğrultusunda İzmir'in Bayındır ilçesinde inşa edilen ilkokul ve diğer servis yapılarının tarihi ve mimari izleri sürülmüş ve analiz yapılmıştır. Bayındır İlçesi'nin Erken Cumhuriyet Dönemi'ne tarihlenen ilkokul yapılarının mimari olarak değerlendirilmesi

amaçlanmış ve çalışmada ilkokulların köylerdeki konumu, okul ve servis elemanları, yapım teknikleri, kat sayısı ve yapı malzemesi gibi bilgilereine yer verilmiştir. Bayındır İlçesi içerisindeki ilkokul yapılarının arasından da Yusufllu Köyü'nün eski ilkokul yapısının koruma projesi hazırlanmıştır.

Yusuflu Köyü İlkokulu'nun rölövesi hazırlanarak, yapının mevcut durumu belgelenmiştir. Restitüsyon projesi çizilirken benzer mimari özellikler ve formlar gösteren Bayındır Köyü'nün diğer ilkokul yapılarından, ilkokul yapısı üzerindeki izlerden, sözlü, görsel ve yazılı kaynaklardan yararlanılmıştır. Bayındır Yusufllu Köyü Eski İlkokulu'nun özgün dokusuna ve işlevine ters düşmeden bölge ihtiyacına göre verilebilecek işleve karar verilerek koruma projesi hazırlanmıştır.

Bu çalışma ile Bayındır'ın kırsal bölgelerinde atıl kalmış ilkokul yapılarının korunmuşluk durumlarının belirlenmesi, yapılara bölgenin ihtiyacına uygun yeni işlev önerilerinin geliştirilmesi için bir başlangıç niteliğinde olduğu düşünülen bu araştırma aynı zamanda koruma bilincinin artmasına ve Erken Cumhuriyet Dönemi'ndeki ilköğretim mirasının korunmasına yönelik araştırmaların yoğunlaşmasına katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erken Cumhuriyet Dönemi mimarlık mirası, kırsal mimari, Bayındır, ilkokul yapıları, ilkokul koruma projesi, yeniden işlevlendirme

Early Republican Period Primary School Buildings in İzmir Bayındır Rural: Yusufu Village Primary School Conservation Project

Sinem İDELİ

Department of Architecture

Master of Science Thesis

Supervisor: Assistt. Prof. Dr. Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN

In international discussions about the preservation of the 20th century heritage, it is mentioned that research is insufficient and concentrated in certain areas, and the need to handle research with a comprehensive and holistic approach is emphasized. In our country, there are numerous structures that have survived from the Early Republican Period to the present in both rural and urban areas. Among these, the most significant are the elementary schools built in the aftermath of the War of Independence, aimed at educating the entire population transitioning from rural to urban life. Research and conservation efforts regarding the elementary schools constructed in rural areas during the Early Republican Period are insufficient. These school buildings, along with their surroundings and all components, are important elements in the preservation of rural heritage.

As part of the study, the historical and architectural traces of elementary schools and other service buildings constructed in the Bayındır district of İzmir have been documented and analyzed in line with Turkey's educational policies. The aim was to evaluate the architectural characteristics of elementary school buildings dating back to the Early Republican Period in Bayındır District. The study includes

information on the schools' locations in villages, school and service elements, construction techniques, number of floors, and building materials. Additionally, a preservation project has been prepared for the old elementary school structure of Yusufllu Village among the elementary school buildings in Bayındır District.

A survey of Yusufllu Village Elementary School has been prepared, documenting the current condition of the building. In creating the restitution project, architectural features and forms from other elementary school buildings in Bayındır, traces on the school structure, and oral, visual, and written sources were utilized. A conservation project has been developed for the old Yusufllu Village Elementary School, deciding on a new function that aligns with the region's needs without contradicting the original texture and function of the building.

This study is considered a starting point for determining the preservation status of abandoned elementary school buildings in the rural areas of Bayındır and for developing new functional proposals that meet the region's needs. It also aims to contribute to the increase of conservation awareness and the intensification of research on the preservation of primary education heritage from the Early Republican Period.

Keywords: Early Republican Period architectural heritage, rural architecture, Bayındır, elementary school buildings, elementary school preservation project, adaptive reuse.

1.1 Literatür Özeti

Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasını takip eden Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurulması sürecinde, kalkınmanın halkın eğitiminden geçtiğinin bilincine varılmıştır. Böylelikle Cumhuriyet'in erken dönemlerinde eğitimi baştan sona yeniden inşa etme süreci başlamıştır. Eğitimde yasal altyapısının hazırlanması, var olan okulların tekrardan açılması, yeni okul inşaatlarının başlaması, yeni ilke ve inkılaplara uygun ders eğitim programlarının hazırlanması gibi eğitim-öğretim faaliyetlerini ilgilendiren işler eğitimde yapılacak düzenlemelerin temelini oluşturmuştur.

Eğitimin Cumhuriyet'in ilkelerine göre yeniden ele alındığı bu süreçte ilköğretimin yaygınlaştırılması için atılması gereken adımlara daha fazla önem verilmiştir. Okulların inşa edilmesi ve eğitim verecek öğretmenlerin yetiştirilmesi, ilköğretimin yaygınlaşması için atılan adımların en başında yer almıştır.

Tez konusu araştırılırken, çeşitli kitaplar, tezler, makaleler, gazeteler ve dergilerden bilgiler elde edinilmiştir. Türkiye'deki eğitimin gelişim sürecini incelerken en çok Yahya Akyüz'ün "*Türk Eğitim Tarihi*" kitabından faydalanılmış, diğer kitaplar ve makalelerle araştırılan bilgiler detaylandırılmıştır.

Türkiye'de ilkokullar inşa edilirken kullanılan planların gelişim süreçlerini incelerken Maarif Vekâleti İlk Tedrisat Dairesi'nin evraklarından elde edilen, TC Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi'nde yayınlanan ve çeşitli kitaplarda, tezlerde paylaşılan planlardan yararlanılmıştır.

İzmir özelinde eğitimin gelişiminin ve inşa edilen ilkokul tasarımlarının ile birlikte sayılarının araştırılmasına, Nurşen Kul'un "*A New Approach for Defining the Conservation Status of Early Republican Architecture Case Study: Primary School Buildings in İzmir*" ve Sadiye Tutsak'ın "*İzmir'de Eğitim ve Eğitimciler*" adlı doktora tezleri altlık oluşturmuştur. Aynı zamanda Kültür

Dergisi'nden, Demokrat İzmir ve Anadolu Gazeteleri başta olmak üzere çeşitli gazetelerden, İzmir Vilayeti İstatistik Müdürlüğü'nün çeşitli yıllarda çıkardığı “İzmir Vilayeti İstatistik Yıllıkları” ndan İzmir’de eğitimin gelişiminin izleri sürülürken faydalanılmıştır.

1.2 Tezin Amacı

Yusuflu Köyü İlkokulu 1934-1936 yılları arasında inşa edilmiş olup günümüzde İzmir ilinin Bayındır ilçesinde özgün dokusunu koruyan nadir yapılardan biridir. Erken Cumhuriyet Dönemi içerisinde İzmir kırsalında inşa edilen ilkokul yapılarına bakıldığında, iki katlı plan organizasyonları tek katlılara göre daha nadir görülmektedir. Bu yönüyle de iki katlı inşa edilen Yusuflu Köyü İlkokulu Bayındır’da ve İzmir’de bulunan diğer yapılara içerisinde ayrı bir öneme sahiptir. Yapının 1969 yılına kadar kullanımı devam etmiş, bu yılda açılan yeni ilkokul yapısı ile birlikte eski yapı atıl duruma düşmüştür. Eski ilkokul yapısı günümüzde dönemsel olarak depo ve ahır işleviyle çobanlar tarafından kullanımı devam etmektedir.

İlkokulun yapısal bütünlüğü günümüzde genel olarak korunmasına rağmen süreç içerisinde çeşitli onarımlar geçirmiş ve yapı özgünlüğünü kaybetmiştir. Yapı uygun bir işlevle kullanılmadıkça bozulmalar artacak ve zamanla da Erken Cumhuriyet Dönemi’nin önemli bir örneği de yok olacaktır.

Bu çalışmanın amacı, günümüze ulaştığı haliyle eski ilkokul yapısının ve öğretmenevinin belgelenmesi, yapı üzerindeki sorunların ve bu sorunlara uygulanacak olan müdahale yöntemlerinin belirlenmesidir. Koruma projesi hazırlanan yapının yine eğitim yapısı olarak işlevlendirilmesine karar verilmiştir. Böylece geçmişin mimari ve hayata dair izleri gelecek nesillere aktarılarak, Türkiye’nin farklı bölgelerinde kullanılmayan okul yapılarının yeniden kullanımı için örnek teşkil edecektir.

1.3 Hipotez

Erken Cumhuriyet Dönemi kırsal alanlardaki eğitim yapıları, mimarlık literatürü içerisinde gereken değeri ve yeri bulamamıştır. Yakın süreçte, kırsal bölgelerdeki Erken Cumhuriyet Dönemi içerisinde eğitim mimarisi üzerine araştırmaların yoğunlaşmaya başladığı görülmekte, İzmir ili özelinde de tekil örneklerle rastlanmaktadır. Gözlemlenen araştırma eksikliği ile birlikte İzmir’in ve ilçesi

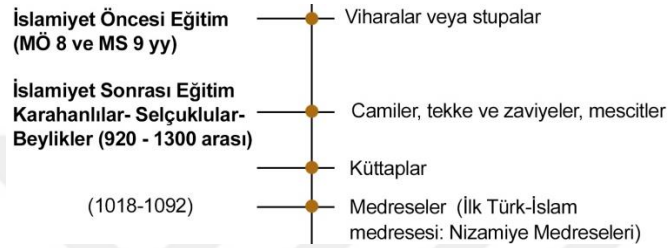
olan Bayındır'ın eğitim mirası üzerine araştırmalar yapılmış, Bayındır ilçesinde de Erken Cumhuriyet Dönemi içerisinde inşa edilmiş olan ilkokul yapıları tespit edilmiş ve analizler çıkarılmıştır. Bunların içerisinde de önemli bir örnek olan ve çoğunlukla yapısal bütünlüğünü korumuş olan Yusufllu Köyü İlkokulu'nun koruma projesi hazırlanmıştır.

Çalışma yöntemi olarak, literatür araştırması, fotoğraflama, bilgisayar ortamından elde edilen veriler, sözlü görüşmeler ve arşiv taraması verileri kullanılmıştır. Rölöve çalışması sonucunda yapılan çizimler, yapı üzerinde yapılan çeşitli analizler ile birlikte yapının koruma yöntemleri belirlenmiş ve belgelenmiştir.

Tez çalışmasında, okulun üzerinde yapılan analiz çalışmaları ve toplanılan veriler sonucunda rölöve çizimleri, restitüsyon çizimleri hazırlanmıştır. Koruma önlemlerini ve yöntemlerini içeren restorasyon çalışması, yapının çevresi ile birlikte yeni bir işlevle kullanımını da içermektedir.

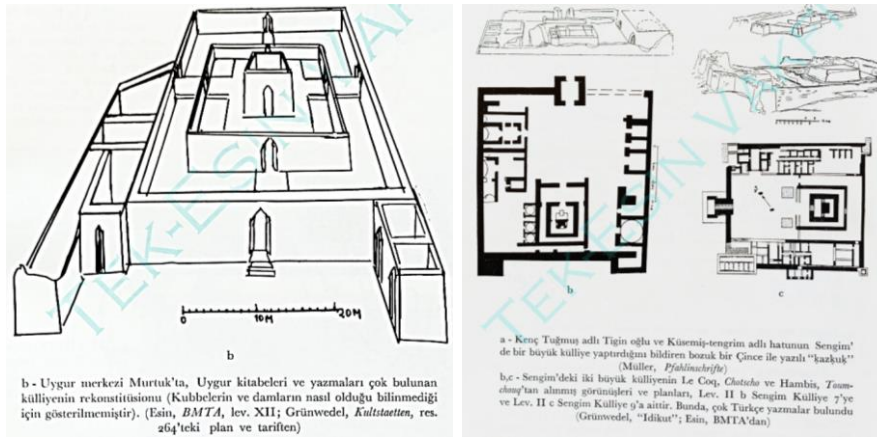
OSMANLI'DAN CUMHURİYET'E İLKÖĞRETİM ALANINDA YAŞANAN GELİŞMELER

2.1. İslamiyet Öncesi ve Sonrası Türklerde Eğitim

Şekil 2.1 İslamiyet sonrası Türklerde eğitim mekanları

Türk eğitim tarihi içerisinde ilköğretimin temelleri eski çağlara kadar uzanmaktadır. İlk çağlarda Orta Asya Türk devletlerinde ve topluluklarında göçebe yaşam tarzı benimsendiğinden bir eğitim yapısı yer almamaktadır.

Şekil 2.2 Uygur külliyelerinin planları (Sol görsel: Uygur merkezi Murtuk'ta inşa edilmiş bir viharanın rekonstrüksiyonu; sağ görsel: Sengim'de yapılan külliye planları (Esin,1972)

Uygurların yerleşik yaşama geçişi ile eğitim yapıları inşa edilmeye başlanmıştır. Uygurlar döneminde benimsenen Maniheizm ve Budizm dinleri ile birlikte inşa edilen "vihara, stupa" adlı mabetler, örgün eğitim kurumu olarak kullanılmış, medreselerin ve külliyelerin de ilk örnekleri olmuşlardır (Şekil 2.2) (Esin, 1972,79-80).

İslamiyet'in kabulü ile birlikte Türklerde eğitim, İslam dini temelli Türk devlet geleneği etrafında şekillenmeye başlamıştır. Bu durum eğitim anlayışını, mekânlarını ve mekânlarının organizasyonunu farklı şekillere dönüştürmüştür. İslamiyet ile inşa edilmeye başlanan camiler, mescitler, tekke ve zaviyeler ilk zamanlarda dini amaçların yanında eğitim verme amacıyla da kullanılmış ancak zamanla bu mekânlar, eğitim faaliyetlerinin gereksinimlerini karşılayamaz hale gelmiştir. Bu durum sadece eğitim amaçlı kullanılabilecek yeni mekân türlerinin oluşmasına yol açmıştır. Karahanlılar döneminde, (840-1212) “*küttap*”¹ (mektep) adı verilen öğretmen evlerinde eğitim verilmiştir (Polat, 2015, s.47).

İlk medresenin ne zaman ve nerede kurulduğu tam olarak bilinmemekle birlikte bilinen ilk medreselerin kurulumu Abbasiler dönemine denk gelmektedir. Türklerde ise medrese ismiyle ilk eğitim kurumlarının kurulması Karahanlılar zamanında olmuştur (Şanal, Alaca, 2020, s.10). 1066 yılında Semerkant'ta açılan medrese, fiziki açıdan kendine özgü ayrı bir bina, öğrenci yurdu ve kütüphane içermiştir (Polat, 2015, s.7). Gazneliler (963-1187), Toluniler (868-905), İhşidiler (935-969), Eyyubiler (1174-1250), Memlükler (1250-1517) başta olmak üzere diğer Türk-İslam Devletlerinde de, medreselerin geliştirilerek varlıkları sürdürülmüştür (Şanal, Alaca, 2020, s.10).

Bu dönemde yaşamış Farabi (872-951), eğitim-öğretim yöntemleri konusunda fikirler öne sürmüştür. İbn-i Sina ise ilköğretim çağındaki çocukların eğitimleri üzerinde önemle durmuş ve yüzyıllar sonra da Batı'da çağdaş eğitimin temel ilkelerine ve uygulamalarına yol göstermiştir (Bilasa, 2015, s.47).

Büyük Selçuklu Dönemi'nde (1037-1157), eğitime ve bilime verilen önem artmıştır. Bu dönemde ilköğretim düzeyinde eğitim veren küttaplar, genellikle camilere bitişik inşa edilmiştir. Bu yapılarda okuma yazma öğretilmiş, Kur'an-ı Kerim, din ve aritmetik eğitimi verilmiştir (Akyüz, 2021, s.47). Ayrıca devlete yönetici yetiştirmek için Sultan Alp Arslan'ın desteğiyle “*Nizamiye Medreseleri*” kurulmuştur. Nizamiye medreseleri, bu dönemde külliye niteliği göstermiş, ihtiyaçları vakıflar aracılığı ile karşılanmıştır.

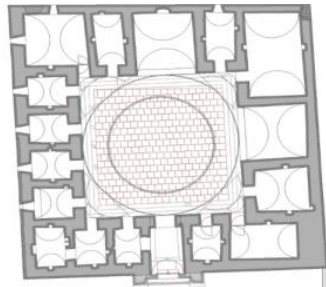
¹ Küttapların ne zaman ortaya çıktığı tam bilinmemekle birlikte, Emeviler ve Abbasiler döneminden beri en yaygın temel eğitim kurumu olmuşlardır. İslamiyet'i yayma ve hayat tarzıyla bütünleştirme amacını taşıyan küttaplar, camiye bitişik bir şekilde inşa edilmişlerdir (Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, tarih yok, s.4-5).

Tablo 2.1 Medreselerin eğitim programı (Akyüz, 2021, s.44; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Medreselerde Okutulan Dersler			
Din ve hukuk dersleri	Dil ve edebiyat dersleri	Felsefe dersleri	Müspet bilim dersleri
• Kur'an-ı Kerim okuma • Tefsir • Hadis • Fıkıh • Kelam	• Arap Edebiyatı • Fars Edebiyatı • Nahiv ve Sarf (Dil Bilgisi) • Hitabet • Cerh ve Tadil (Hadis araştırması) • Tarih • Edep	• Felsefe • Mantık	• Tıp • Cerrahi • Hesap • Hendese (Geometri) • Müsellesat (Trigonometri) • Nücum (Yıldız ilmi) • Hey'et (Gök bilimi) • Tabiiyat (Doğa)

Medreselerde paralı, burslu, yatılı bir şekilde tıp, geometri, mantık, matematik, tarih, coğrafya gibi birçok alanda eğitim verilmiştir. Birçok yerde kurulan Nizamiye Medreseleri devrinin en ileri yükseköğretim kurumu olarak hem doğu hem de batı dünyasında saygın bir yer edinmiş günümüz üniversitelerinin de temeli atılmıştır (Güven, 2018, s.35-41). Medreselerin eğitim programları dönemin eğitim anlayışına göre belirlenmiş, medreselerde çeşitli bilim insanları eğitim vermiş ve birçok öğrenci medreselerden mezun olmuştur (Tablo 2.1).

İran ve çevresinde varlığını sürdüren Büyük Selçuklu Devleti, 1071 tarihinde Malazgirt Zaferi ile birlikte Anadolu topraklarına adım atmıştır. Savaş sonrası Anadolu'da Büyük Selçuklu komutanları tarafından Saltuklular (1072-1202), Mengücekliler (1080-1228), Danişmendliler (1080-1178) ve Artuklular (1102-1231) adlarında Büyük Selçuklulara bağlı beylikler kurulmuştur. Beylikler Büyük Selçuklunun izinden giderek Anadolu'nun imarına katkıda bulunmuş, bilime, eğitime ve bilginlere saygı duymuş ve desteklemişlerdir.

Şekil 2.3 Tokat Yağlıbasan Medresesi plan ve görünüşü (Korkmaz, Çarhoğlu, Usta, Gedik, 2013, s. 45)

Anadolu’da birçok medrese kurulmuştur. İlk kurulan medrese Danışmendliler tarafından Tokat Niksar’da yer alan Yağıbasan Medresesidir (Şekil 2.3) (Şanal ve Alaca, 2020, s. 28). Anadolu’nun farklı bölgelerinde kurulan medreseler bağımsız bir yapıda olabildikleri gibi birden çok sosyal yapıyı bünyesinde barındıran külliyelerin içerisinde de yer almışlardır. Mengüceklilerde olduğu gibi bazı beyliklerde de medreseler, camilerin veya kümbetlerin yanında inşa edilmiştir.

Tablo 2.2 Türkiye Selçuklu Devleti zamanında yapılan bazı medreseler
(<https://www.egoistyazar.com/makale/anadolu-selcuklu-donemi-medreseleri-genel-ozellikler-tipoloji-ve-orneklari> ; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Kapalı Avlulu Medreseler		Açık Avlulu Medreseler	
Kubbesi Duvara Oturanlar	Kubbesi Desteklere Oturanlar	Tek Katlı Medreseler	Çift Katlı Medreseler
• Tokat Yağıbasan Medresesi • Niksar Yağıbasan Medresesi • Konya Karatay Medresesi • İnce Minerali Medrese	• Konya Ali Gav Medresesi • Isparta Atabey Ertokuş Medresesi • Kırşehir Cacabey Medresesi • Erzurum Yakutiye Medresesi	• Diyarbakır Zinciriye Medresesi • Kayseri Çifte Medrese • Sivas Keykavus Medrese ve Darüşşifası • Kayseri Hunad Hatun Medresesi • Kayseri Sahibiye Medresesi	• Diyarbakır Mesudiye Medresesi • Konya Sırçalı Medrese • Sivas Gök Medrese • Tokat Gök Medrese • Sivas Buruciye Medresesi

Selçuklu hanedanına mensup meliklerden İznik merkezli kurulan beylik ise ilerleyen süreçte Türkiye Selçukluları (1075-1308) olarak Büyük Selçuklu Devleti’nden ayrılmış ve bağımsız bir devlet olarak varlığını sürdürmüştür. Anadolu topraklarında önce Bizans daha sonra da haçlılar ile mücadelelerini sürdüren Türkiye Selçukluları 12. asrın son yarısına kadar Anadolu’da Türkleri iskân etme gayretiyle geçirmiştir.

12. asrın son yarısı itibariyle, ilk zamanlardaki mücadelelerinden uzaklaşan Türkiye Selçukluları bayındırlık ve kültür faaliyetlerine yönelmiştir. Bu devirde camiler, mektepler ve zaviyeler gibi eğitim faaliyetlerinin yapıldığı yerler açılmıştır. Ancak Selçukluların eğitim alanında en önem verdiği yerler medreseler olmuştur. Selçukluların Anadolu’da hâkimiyet kurması ile birlikte Anadolu topraklarında Karatay Medresesi, İnce Minerali Medrese, Sırçalı Medresesi gibi birçok medrese inşa edilmiştir (Taşdemirci, 1989, s.519) (Tablo 2.2).

2.2.Osmanlı Dönemi'nde Eğitim

1302-1922 yılları arasında varlık gösteren Osmanlılar, kurulan Türk devletleri içerisinde en uzun hâkimiyetini sürdüren devlettir. Osmanlı Devleti kuruluşu ile birlikte başlayan 620 yıllık süreçte, hem doğu hem de batı ile iletişim kurmaya ve yenilikleri takip etmeye özen göstermiştir. Osmanlı Devleti sadece toprak olarak değil, yerli halkın düşüncelerini de fethetmeyi amaçlamıştır. İslami inançların yeni bölgelere yayılmasını ve yerleşmesini sağlamak için bilim, kültür ve eğitim alanındaki yeniliklere önem vermiştir. Osmanlı Devleti Selçuklulardan miras aldıkları kültürel ve eğitimsel birikimi, doğu ve batıdan aldıkları yeni gelişmeler ile harmanlayıp Osmanlı'ya özgü bir yapı ortaya çıkarmıştır. Ortaya çıkan bu yapı 15.-16. yüzyıllar içerisinde Osmanlı'nın klasik eğitim yapısını oluşturmuştur.

Osmanlı Devleti gücünü, 16. yüzyıl ortalarında batı medeniyeti karşısında kaybetmeye başlamıştır. Fetihlerin duraklaması ve yaşanan toprak kayıpları ile birlikte ilk olarak yenileşme çabaları askeri alanda gerçekleşmiştir. 16. yüzyıl sonlarında mevcut eğitim düzeninde sorunlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu dönemde rüşvet ve iltimas ön plana çıkmış, eğitim kurumlarında başıbozukluk, intizamsızlık, usulsüzlük ve liyakatsizlik hâkim olmuştur. Askeri alanda yapılan düzenlemeler yetersiz kalınca, mülki, idari ve eğitim alanlarında da düzenleme ve yenileme çabalarına girişilmiştir. (Köçer ve Koçoğlu, 2020, s.176).

17. yüzyılda, Osmanlı eski eğitim kurumlarını canlandırmak amacıyla, 18. yüzyılda ise eski eğitim kurumlarını canlandırmaktan vazgeçilmiş ve batı yöntemlerini direkt alıp uygulama yönünde ıslahatlar yapılmıştır. 1718 Pasarofça Anlaşması sonrası, Lale Devri ile başlayan çağdaşlaşma fikirleri ve girişimleri siyasal düzende bir iyileşme sağlayamamış, uygulanma fırsatı bulunamamıştır. Ancak bunlar başarılı olamasa da toplumsal ve siyasal dönüşümün ilk adımları olmuşlardır (Berkes, 2002, s.42).

2.2.1. Osmanlı Dönemi'nde İlköğretim Yapılaşması

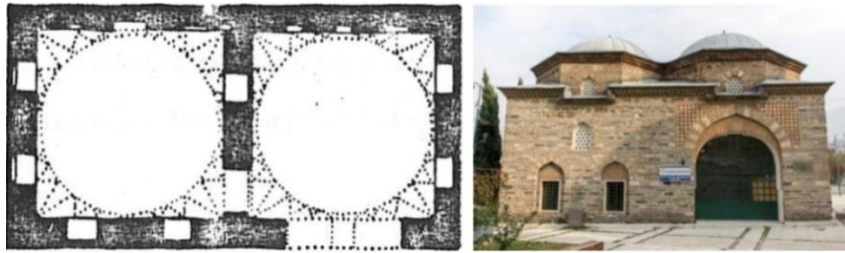

Şekil 2.4 Osmanlı Dönemi'nde ilköğretim mekanlarının şekillenmesi

Sıbyan Mektebi

İslamiyet'i yaymak için kurulan, daha sonra Selçuklularla birlikte dini ve ahlaki bilgilerin yanında okuma-yazma, aritmetik gibi ilmi derslerin de verilmeye başlandığı küttab, Osmanlı Devleti'nde de varlığını sürdürmüştür. Vakfiyelerde küttap; darüttalim, mektep, mektephane, muallimhane, darüilm şeklinde de geçmiştir. Halk ise bu eğitim mekânlarına, Mahalle Mektebi veya Sıbyan Mektebi demiştir (Akyüz, 2021, s. 88).

Sıbyan mektepleri, hükümdarlar ve vezirler tarafından büyük camilerin veya külliyelerin yanında, mahalle içinde müstakil bir şekilde; kâgir, kubbeli, tek veya iki katlı olarak inşa ettirilmiştir. Bazı sıbyan mektepleri, üst katta dershanesi ve öğretmen odası, alt katta ise bir sebili veya çeşmesi olacak şekilde iki katlı olarak da inşa edilmiştir (Unat, 1964, s.9).

Şekil 2.5 Kanberler Sıbyan Mektebi planı ve görseli (Sol görsel: Çorapçıoğlu, 1985, s.13; sağ görsel: <https://www.turkiyenintarihieserleri.com/?oku=1702>)

Bu kurumlar aynı zamanda vakıflara bağlı olarak veya müstakil olarak da kurulmuşlardır. Vakıf gelirlerinin % 28'i eğitim ve öğretim hizmetleri için ayrılmıştır. Sıbyan mektepleri ile birlikte sayısız eğitim yapısı, vakıf gelirlerinden inşa edilmiştir. Vakıf gelirleri sadece bina yapımı ve onarımı için değil, aynı

Planı bilinen en eski mektep 15. yy'da inşa edilen Bursa'daki Kanberler Mektebi'dir (Şekil 2.5). Fatih Sultan Mehmet'in ise ilk defa İstanbul'da Fatih Külliyesi'nde 1463-1470 yılları arasında sıbyan mektebi yaptırdığı külliye vakfiyelerinden anlaşılmaktadır (Aslan, 2013, s.30).

Osmanlı Beyliği ilk dönemlerinde eğitilmiş eleman gereksinimini Anadolu Selçuklu şehirlerinde yetişen bilim adamlarından karşılamaktaydı. Ancak Osmanlı Beyliği sınırları genişledikçe yetişmiş eğitilmiş insan ihtiyacı dışarıdan karşılanamayacak hale geldiği için devlet sınırları içerisinde Selçuklulardan örnek alınarak medreseler açılmıştır. Fethedilen yerlerde ve Osmanlı'nın kendi sınırları içerisinde farklı amaçlar için yapılmış binalar da medrese olarak kullanılmıştır (Baltacı, 2005; Köçer ve Koçoğlu, 2020, s.147).

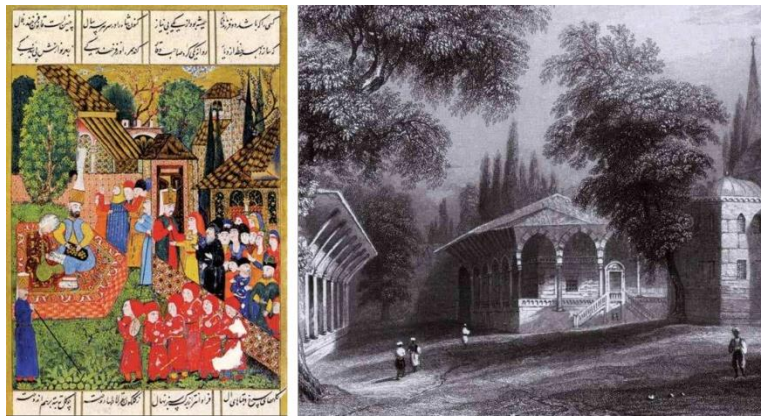
10

Medreselerin sayısı arttıkça Yıldırım Beyazıt döneminde başlayan ve Fatih döneminde devam eden medreseleri kurumsallaştırma çalışmaları bulundukları kentin önemine, kazanmış oldukları üne, verdikleri eğitime göre hız kazanmıştır (Güven, 2018, s.67).

15. ve 16. yüzyıla kadar kurulan medreseler klasik Selçuklu medrese sisteminin bir devamı olarak eğitim verirken, Fatih Sultan Mehmet ile birlikte Osmanlılar kendine özgü medrese modeline kavuşabilmiştir (Şanal ve Alaca, 2020, s.43). 1463-1470 yılları arasında cami, Sahn-ı Seman ve Tetimme medreseleri, muallimhane denilen ilkokul, kütüphane, imaret ve aşevi, iki hamam, darü's-şifa denen hastane, misafirhaneler vb. yapıları bünyesinde barındıran Fatih Külliyesi adıyla binalar ve kurumlar topluluğu ortaya çıkmıştır (Akyüz, 2021, s.65) (Şekil 2.6). 16. yüzyılın ortalarından itibaren medreseler eski önemini yitirmeye başlamış, 20. yüzyıla kadar Osmanlı medrese sisteminde değişiklikler olmuş ancak varlığını sürdürmeye devam etmiş ve birçok medrese açılmıştır.

Şehzadegan ve Enderun Mektebi

Osmanlılarda sadece şehzadeler için değil seçkin zümrelerin eğitimi için de saray mektepleri açılmıştır. Bunların en bilinenleri Şehzadegan ve Enderun mektepleridir. Bu mektepler üst düzey devlet memurları yetiştirmek, başta hanedan mensubu çocuklar olmak üzere çocukları eğitmek, sarayın çeşitli birimlerinde hizmet gören çalışanları yetiştirmek vb. amaçlarla hizmetlerine devam etmişlerdir.

Şekil 2.7 Osmanlı'da Enderun Mektebi eğitimi (Gündüz, 2017, s.20-26)

Şehzadegan Mektepleri saray içindeki sıbyan mektepleri gibidir. 17. yüzyılda inşa edilmiş, programları küçük çocuklara göre ayarlanmıştır. Enderun mekteplerinin

II. Murad zamanında ve Fatih Sultan Mehmet zamanında kurulduğuna dair iki farklı görüş bulunmaktadır. Bununla birlikte II. Murad zamanında kurulan Enderun'un Fatih Sultan Mehmet zamanında düzene girip bir sisteme kavuştuğu da söylenebilir (Akkutay, 1984, s.25-26).

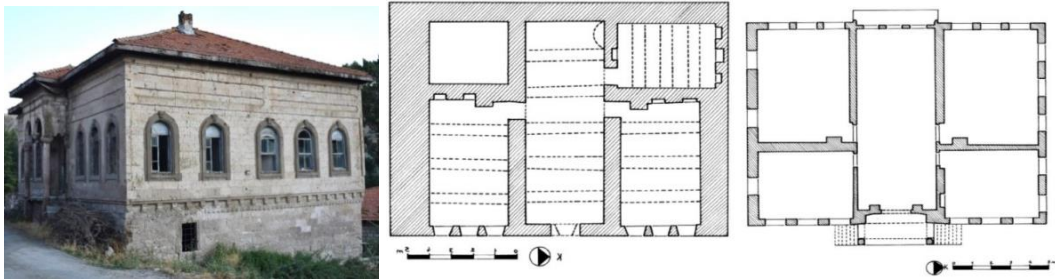
8-18 yaş aralığında Hristiyanlardan devşirilen ve Türk ailelerin yanında Türkleşmeleri sağlanan çocuklar; Edirne, Galata ve İbrahim Paşa Saraylarında aldıkları eğitime göre askeriye veya Enderun Mektebi'ne yollanmışlardır. Enderun Mektebi'ne alınan çocuklar padişaha ve devlete hizmet etmek için eğitilmişlerdir (Şekil 2.7) (Kılınç ve Kurt, 2019, s.98). 1908 yılında II. Meşrutiyet'in ilan edilmesiyle, Enderun ve Şehzadegan mekteplerinin varlığına son verilmiştir.

Azınlık Okulları

Osmanlı İmparatorluğu, sadece Türk ve Müslümanlara değil aynı zamanda azınlıklara da eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdürmeleri için kurum açma ve yönetme hakkı tanımıştır. Her caminin yanında bir mektep ve medrese bulunduğu gibi her kilise yanında da azınlık okulları açılmış, eğitim-öğretim de papazlar tarafından verilmiştir (Taşdemirci,2010; Köçer ve Koçoğlu, 2020, s. 166).

Fatih'in azınlıklara verdiği ayrıcalıklar ile devlet topraklarında eğitimde azınlık faaliyetleri başlamıştır. İlerleyen süreçte yabancı devletlere verilen kapitülasyonlarda eğitim ile ilgili bir hükme rastlanmamakla birlikte, batılı devletler kendi haklarını koruma adı altında kendi isteklerini genişletmişlerdir. Bu şekilde kapitülasyonların gölgesinde yabancı devletler kendi okullarını Osmanlı topraklarında açmıştır (Akyüz, 2021, s.105). 1924 yılında Tevhid-i Tedrisat Kanunu' azınlık ve yabancı okulları, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır.

İptidai Mektebi

Şekil 2.8 Kayseri Başköy İptidai Mektebi görseli, zemin kat ve birinci kat planları (Kızılgın, 2024, s.4)

Yenileşme dönemi ile birlikte geleneksel eğitim birimleri, ıslah edilmeye çalışılmış ve eğitim sistemi içerisine yeni modern eğitim birimleri girmeye başlamıştır. 1869 Nizamnamesi ile sıbyan mekteplerinin yenilenmesi amaçlanmış ve 1870 yılı itibari ile “*iptidai*” adıyla yeni usul eğitim veren ilkokullar açılmaya başlanmıştır (Şekil 2.8) (Palalı, 2021, s.88).

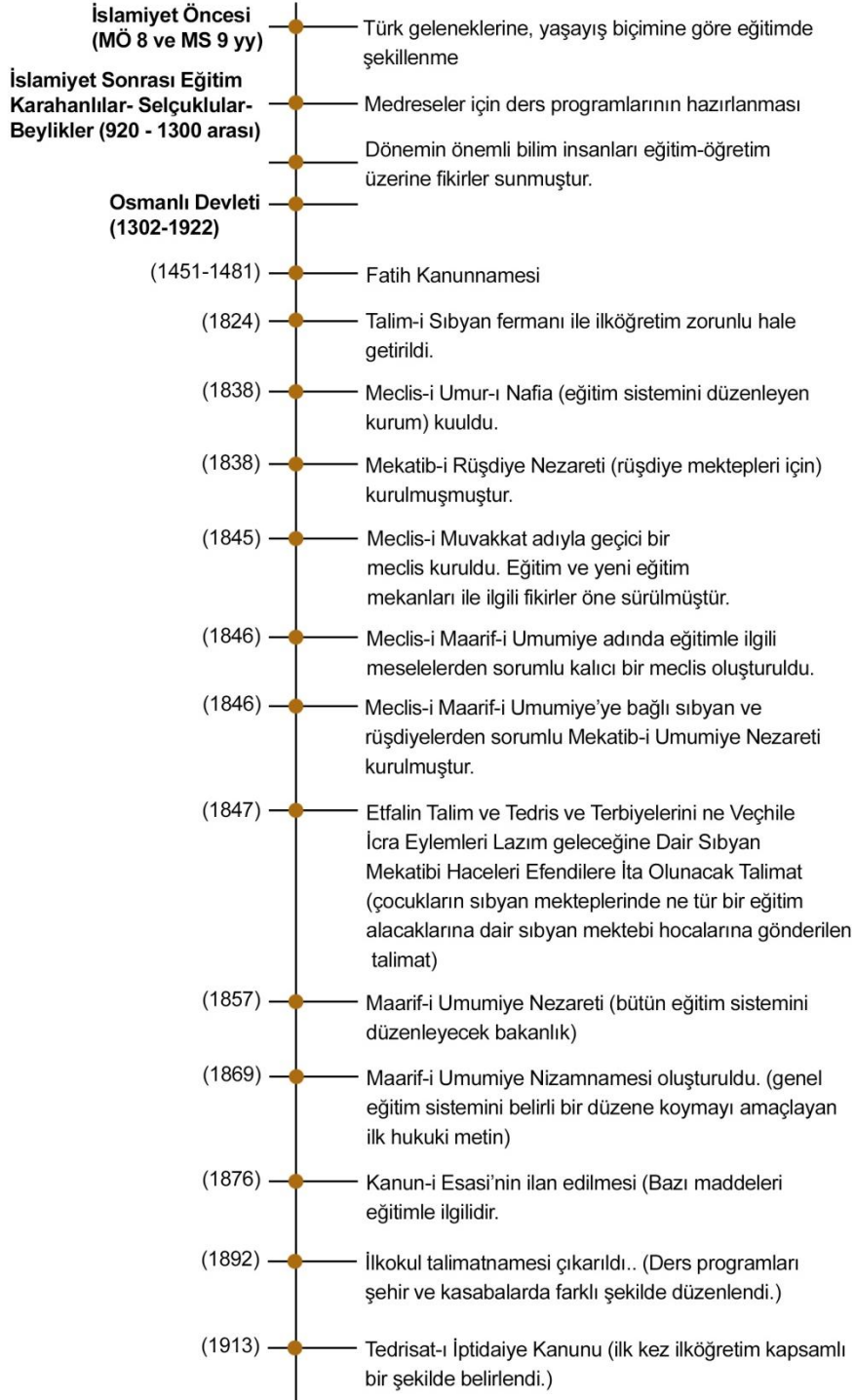
İlk olarak İstanbul’da açılmaya başlayan iptidai mektepler, daha sonra ülke geneline yayılmıştır. Meşrutiyet’in ilanına kadar sayıları artan mekteplerin bir kısmı 1913 Tedrisat-ı İptidaiye sistemine göre numune rüştiyelerine dönüştürülmüştür. 1924 yılında ilköğretim tek bir çatı altında toplanana kadar, sıbyan ve iptidai mekteplerinden oluşan ilköğretim sistemindeki ikilik devam etmiştir (Palalı, 2021, s.89).

Rüşdiye Mektebi

Batı tarzında yeni açılan askeri okullara, medrese ve sıbyan mektebi gibi geleneksel kurumlardan öğrenci yetiştirmek olası görülmemiştir. Çünkü sıbyan mekteplerinden askeri okullara geçişte eğitim anlamında büyük bir boşluk olduğu fark edilmiştir. Sıbyan mekteplerinde öğretim düzeyini arttırmak biçiminde bir yola gidilmesine medreselilerin tepkisi olacağı düşüncesiyle sıbyan mekteplerini yenilemek yerine yeni bir okul kurulması kararı alınmıştır. Bunun üzerine askeri okullara öğrenci hazırlamak, iyi memur yetiştirmek amacıyla Sultan II. Mahmud tarafından 1838 yılında Rüşdiyeler açılmıştır (Koçer, 1987, s.40; Güven, 2018, s.155). İlk rüşdiyelerin programı; Arapça, Sarf ve Nahif (Dil Bilgisi), Nuhbe-i Vehbi, Farsça ve Tuhfe-i Vehbi, Türkçe İnşa, Hat, Lügat, Ahlak derslerini içermiştir. Rüşdiyelerin 1839 yılında açılması kararlaştırılsa bile, 1846 yılından sonra açılması gerçekleştirilebilmiştir (Akyüz, 2021, s.148).

Rüşdiyeler ilk kuruldukları zaman, sıbyan mekteplerinin daha iyi eğitim veren üst sınıfları gibi düşünülmüştür. Daha sonra Tanzimat Dönemi ile birlikte bu okullar, orta öğretimin en alt düzeyindeki kurumları haline gelmiştir. İlk kurulduklarında orta öğretim kademesi içinde olan rüşdiyeler giderek ilköğretim kademesine geçmiş ve II. Meşrutiyet dönemi ile birlikte bu geçiş belirginleşmiştir. Çoğu rüşdiyelerin öğrencileri ve kadroları, 1913 yılı itibariyle altı yıllık iptidai mekteplerine aktarılmış, bir kısım rüşdiyeler de numune rüşdiyeleri adıyla Cumhuriyet’e kadar varlıklarını sürdürmüştür (Öztürk, 2008, s. 300-303).

2.2.2. Osmanlı Döneminde İlköğretimin Yasal Altyapısı

Şekil 2.9 İslamiyet Öncesi Dönem' den Osmanlı Devleti'ne kadar olan süreçte eğitimde oluşturulan yasal düzenlemeler ve yeni kurumlar

Osmanlı Klasik Dönemi

Osmanlı Devleti'nin kuruluşu ile birlikte yeni ve devlete ait bir Osmanlı hukuk sistemi henüz oluşturulamamıştır. Osmanlı Devleti hukuki ve kültürel mirasını

Abbasi, Büyük Selçuklu ve Anadolu Selçuklu Devletleri'nden devralmıştır. Süreç içerisinde ihtiyaç duyulan alana göre gerekli değişiklikler yapmış, zamanla da Osmanlı Devleti kendine özgü bir hukuki yapı ortaya koymuştur.

Bu süreçte Osmanlı hukukunda Fatih devri bir dönüm noktası teşkil etmektedir. Fatih dönemine ait iki tane kanunname bulunmaktadır. Bunlardan birisi Kanun-u Osmaniye diğeri de Teşkilat Kanunnamesi'dir. Teşkilat Kanunnamesi aynı zamanda Fatih Kanunnamesi olarak da bilinmektedir. Bu kanunnamede eğitim ve öğretime de dair yasal anlamda bir içerik yer almaktadır. İçeriğe göre medreselerin yönetimi, müfredat ve akademik yapısını yeniden düzenleyen, akademik personelin seçim ve atanması ile maaşların belirlenmesine ilişkin işlemler usul ve esaslara bağlamıştır. Bu yönüyle ferman, Türk tarihinde ilk yükseköğretim mevzuatını oluşturması açısından önemlidir (Gürbüz, 2023, s.293).

Osmanlı Devleti'nin klasik döneminde ilköğretim yapısı sıbyan mekteplerinden oluşmuştur. Mekteplerde düzenli bir ders programı olmamakla birlikte, tek temel ders olarak Kur'an'ın okunuşu öğretilmiş, temel dini bilgiler ve uygulamalar (namaz vs.) öğretilmiştir. Ailenin isteğine göre çocuk hafızlığa da çalıştırılmıştır.

Osmanlı Modern Dönem

18. yüzyıl itibari ile Osmanlı'da modernleşme dönemi başlamıştır. Osmanlı Devleti'nin III. Selim döneminden beri sürdürdüğü askeri ve idari yapılandırma çalışmaları, 1838'de Osmanlı iç pazarının İngiliz ve dünya ticaretine açılması ve 1856 yılında Islahat Fermanı'nın getirdiği yapısal dönüşümle birlikte Osmanlı Devleti'nin geleneksel eğitim anlayışının sürdürülebilirliği olanaksızlaşmıştır (Somel, 2007, s.61). Bunun üzerine yeni eğitim modelleri ve yapıları ortaya çıkmaya başlamış, mevcutta bulunan eğitimi idare eden sistem ise yenileşme ile birlikte gelen yeni yapıların eğitimini organize etmekte yetersiz kalmıştır. Böylece yeni idari yapılar kurulmuş ve anayasal düzenlemeler hazırlanmıştır.

Bu dönemde öncelikli düzenleme çalışmaları ilköğretim eğitimi ve yapıları üzerinde gerçekleşmiştir. 1824 yılında II. Mahmut döneminde Talim-i Sıbyan adıyla yayınlanan ferman ile ilköğretim zorunlu hale getirilmiştir. Daha önceki dönemlerde de okuma yazmanın gerekliliği üzerinde duran fermanlar çıkarılmışsa da, 1824 fermanı bu konuyu geniş olarak ele aldığı için ilköğretim zorunluluğunu öne süren ilk belge olarak kabul edilmektedir (Tarih-i Cevdet, t.y., s. 277-279).

Yenileşme dönemi içerisinde medrese ve ulema sınıfının etkisinden uzak düzenli bir eğitim sistemi amaçlanmıştır. Bunun için 1838 yılında eğitim sistemini düzenlemekle görevli Meclis-i Umur-ı Nafia'nın kurulumu gerçekleşmiştir. Bu kurum eğitim sistemini düzenleme işleriyle görevli ilk kurumdur (Şanal ve Alaca, 2020, s.54). Yine aynı yıl içerisinde rüşdiye mektepleri için Mekatib-i Rüşdiye Nezareti kurulmuştur. Ancak Maarif Teşkilatlanması çabaları içinde önemli bir yeri olan bu kurum, rüşdiye mektepleri henüz açılmadığı için sıbyan mekteplerini yönetmiştir (Kılınç ve Kurt, 2019, s.130).

13 Ocak 1845'te Sultan Abdülmecid tarafından eğitimle alakalı belirli konuların hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulmasına dikkat çeken bir ferman yayınlanmıştır. Fermana göre:

- Halkın cehaleti giderilmeli ve eğitimi sağlanmalıdır.
- Her düzeyde eğitim ve mesleki eğitim ele alınmalıdır.
- Din ve dünya için geçerli bir eğitim verilmelidir.
- Okullar ülkenin uygun olan her yerinde açılmalıdır (Akyüz, 2021, s.160).

Bu ferman, çeşitli seviyelerdeki eğitimi bir bütün olarak ele alan ve İstanbul dışında da eğitimin yaygınlaşmasının önemini vurgulayan ilk belge olma niteliğindedir. Padişahın bu uyarısından sonra eğitimle daha yakından ilgilenilmeye başlanmıştır (Akyüz, 2021, s.160).

1845 yılı içerisinde yüksek bürokratlardan ve ilmiye sınıfından sekiz üyenin olduğu geçici bir meclis (Meclis-i Muvakkat) kurulmuştur. Bu kurul üç reform önerisinde bulunmuştur. İlki mahalle mekteplerinin ıslah edilmesiyle, ikincisi rüşdiye okullarının kurulmasıyla, üçüncüsü de Darülfünun' un kurulması ile ilgilidir. Tüm bu önerilerde vurgulanan en önemli nokta, eğitimsel reformları yönetebilecek, planlayabilecek, müfredatları hazırlayabilecek merkezi bir kuruluşun gerekliliğidir (Sobel, 2010, s. 60).

Geçici meclisin önerileri doğrultusunda 1846 yılında Meclis-i Maarif-i Umumiye adıyla eğitimle ilgili meselelerden sorumlu merkezi ve kalıcı bir kurum oluşturulmuştur. Kurul içerisinde ulema sınıfından herhangi bir insan bulunmaması, maarif idaresinin dinden ayrılması hususunda önemli bir adım olarak kabul edilmektedir. Meclis-i Maarif-i Umumiye, Evkaf Nezareti dâhilinde bulunan okulları ayrı bir yönetim altında birleştirmek için kendisine bağlı bir

yürütme organı talep etmiştir. Bunun üzerine yine 1846 yılı içerisinde Mekatib-i Umumiye Nezareti kurulmuştur. Bu kurumun yetki alanı sadece sıbyan ve rüşdiye okulları ile sınırlandırılmıştır. Meclis-i Maarif-i Umumiye’ de alınan bazı kararlar şu şekildedir:

- 6-10 yaş aralığındaki öğrenciler mahalle mekteplerine, 10 yaşından büyük öğrenciler rüşdiye mekteplerine gidecektir.
- Mahalle mektepleri için dört, rüşdiyeler için iki yıllık eğitim uygun görülmüştür.
- Çocuklarını okula göndermek istemeyen anne babalar hakkında cezai işlem uygulanacaktır.
- Öğretmen Elifbayı, Kuran’ı, Osmanlı Türkçesi metinleri okumayı öğretmelidir.

Maddelere göre ilköğretim yapısı hala bir yandan dinin etkisi altında iken diğer yandan eğitimin ıslah edilebilmesi için gerekli somut kararların alındığı da görülmektedir. Bu süreçte Evkaf Nezareti mekteplerinin idaresi Meclis-i Maarif’e bağlı olmadığı için mecliste alınan kararlar düzenli bir şekilde uygulanamamıştır (Somel, 2010, s.61).

Bu dönemde özellikle hem mevcutta olan hem de yeni ortaya çıkan ilköğretim yapılarını içeren düzenlemelere önem verilmiştir. Nisan 1847 tarihinde, “*Etfalin Talim ve Tedris ve Terbiyelerini ne Veçhile İcra Eylemleri Lazım geleceğine Dair Sıbyan Mekatibi Hacerleri Efendilere İta Olunacak Talimat*” (çocukların sıbyan mekteplerinde alacakları eğitim türüne dair sıbyan mektebi hocalarına gönderilen talimat) adlı bir belge çıkarılmıştır. Belgede, sıbyan mekteplerinin öğretim programları, araç ve gereçleri, yöntemi, süresi ve devamlılığı ile gerekli disiplini verme şekilleri konularında düzenlemelere yer verilmiştir. Bu talimat ile zorunlu ilköğretim 6 yıla çıkarılmış ve kısmen de uygulamaya konulmuştur. 6 yıllık eğitimin; 4 yılı sıbyan mektebinde, 2 yılı da rüşdiye mektebinde olacak şeklinde düzenlenmiştir. Özellikle bu talimatname ile eğitimcilerin yayınları ile çocuğa ve eğitimine bakış açısı geleneksel olmaktan çıkıp çağdaş ve bilimsel hale gelmiştir (Akyüz, 2021, s.158-160).

1847 tarihli talimatnameye göre sıbyan mekteplerinin programı şu şekildedir: Elifba, Amme Cüzü ve öteki cüzler, Türkçe Lügat (Türkçe üç ve daha fazla harfli

kelimelerin yazılması), Ahlâk (Türkçe kısa ahlâk risalelerinin okutulması), Yazı (sülüs ve nesih), ilmihal (dinî bilgilerin okutulması), Türkçe Tecvid (harflerin ve Kur'an'ın okunma biçimi). Kur'an (iki kez hatim ettirilmesi). Hıfz-ı Kur'an (yetenekli ve istekli öğrencilerin hafızlığa çalıştırılacakları seçimlik ders). Bu talimatname ile birlikte ilköğretim ders programına önemli dersler ve yenilikler eklenmiştir. Yazı dersinin eklenmesi çocukların okuduklarını yazmalarını ve öğrenmelerini kolaylaştırmıştır (Akyüz, 2021, s.163).

18 Mart 1857 yılında Türk tarihinde ilk kez gerçek anlamda bütün eğitim sistemini düzenleyecek ve idare edecek olan bakanlık, “*Maarif-i Umumiye Nezareti*” adı ile kurulmuştur. Böylece eğitim teşkilatı sistemli bir hale gelmiştir (Şanal ve Alaca, 2020, s.56).

Osmanlı Devleti’nde maarifin yapılandırılması bakımından önem arz eden nizamnamelerden Maarif-i Umumiye Nizamnamesi, 1 Eylül 1869 yılında kabul edilmiştir. Başkentte ve vilayetlerde, genel eğitim sistemini belirli bir düzene koymayı amaçlayan ilk hukuki metindir. Nizamnamede medreselere yer verilmemiştir. Bu da Osmanlının geleneksel yerine modern eğitimi seçtiğini göstermektedir. 5 bölüm ve 198 maddeden oluşan nizamnamenin önemli bazı maddeleri şunlardır:

- Her mahallede ve her köyde en az bir sıbyan mektebi bulunacak, Müslüman-Hristiyan karışık olarak yaşayan her toplum için ayrı bir mektep kurulacaktır.
- Sıbyan mektepleri cinsiyet ayrımı yapmadan tüm çocuklar için zorunlu hale getirilmiştir.
- Sıbyan mekteplerinin programları şu şekilde düzenlenmiştir: Usûl-i Cedîde veçhile Elifba (Yeni usul ile alfabe), Kur'an-ı Kerim, Tecvid (Kur'an okuma tekniği), Ahlâk risaleleri, ilmihal (İslam dininde davranışlar), Yazı tâlimi, Muhtasar Fenn-i Hesap (Matematik), Muhtasar Tarih-i Osmanî (Tarih), Muhtasar Coğrafya (Coğrafya), Malûmat-ı Nafia risaleleri (pratik bilgiler).
- Kızların eğitimi hakkında maddelere yer verilmiş ve kadınların kamusal alana dâhil edilmesi açısından önemli bir gelişme olmuştur.
- Osmanlı eğitiminin içindeki okullar tanımlanmış ve derecelendirilmiştir. Bu okulların dışındaki türlerde okulların açılması yasaklanmıştır. Bu şekilde okullar arasında dil birliğinin sağlanması amaçlanmıştır. Bu

derecelendirmeye göre ortaya çıkan eğitim grupları: sıbyan mektepleri (ilkokul), rüşdiyeler (ortaokul), idadiler (lise), sultaniyeler (lise), mekatib-i aliyelerdir (yüksekokul) (Hayta, 1995, s.62).

- Bu nizamname ile birlikte eğitim sistemi kategorize edilmiş ve süreleri düzenlenmiştir. Sıbyan mektebi eğitimi 4 yıl, rüşdiye eğitim süresi 4 yıl, idadi eğitim süresi 3 yıl olarak belirlenmiştir. Rüşdiye ve idadi eğitimi ile birlikte orta öğretim süresi 7 yıla çıkarılmıştır (Akyüz, 2021, s.163-166).

Yükseköğretim kurumlarında başlayan reformlar daha sonra ilk ve ortaöğretim kurumlarında gerçekleştirilmiştir. 1870’li yıllardan itibaren Osmanlı’nın ilköğretim yapısındaki asıl değişimler yaşanmaya başlamıştır. Sıbyan mektepleri zamanla iptidailere dönüştürülmüş, eğitim yöntemleri, ders araçları ve gereçleri modernleşmiştir.

II. Abdülhamit döneminde, 23 Aralık 1876 tarihinde “*Kanun-i Esasi*” adı ile Osmanlı Devleti’nin ilk anayasası yapılmış ve I. Meşrutiyet Dönemi başlamıştır. Böylece, Osmanlı’da hukuk devleti olma süreci farklı bir boyut kazanmıştır. Anayasaya eğitimle ilgili maddeler konmuş ve anayasada ilk defa eğitim ile ilgili düzenlemeler yer almıştır.

- 15. Maddede, her Osmanlı vatandaşının belirli kanunlara uymak şartı ile genel ve özel öğretim yapabileceğinden bahsedilmiştir.
- 16. Maddeye göre ülkedeki farklı dinsel inanışlara sahip toplumların kendi eğitim- öğretim yöntem ve biçimlerine dokunulmayacaktır. Ancak ülkedeki tüm mektepler devletin denetimi altındadır.
- 114. maddede ilköğretimin zorunlu olmasından bahsedilmiştir (Akyüz, 2021, s.224).

Eğitimi daha modern ve herkes tarafından ulaşılabilir hale getirmek, 1876 yılı 1. Kanun-i Esasi’nin ilanı ile başlayıp 1. Meşrutiyet sürecinde de devam etmiş ve devlet görevi haline gelmiştir (Akyüz, 2021, s.223).

2 yıl süren I. Meşrutiyet’in ardından 1878 yılından 1908 yılına kadar geçen döneme Mutlakıyet Dönemi denmiştir. Bu dönem içinde eğitim ile ilgili düzenlemeler yapılmaya devam edilmiştir. Birçok meslek ve sanat okulu açılmış, özel eğitim gelişmiş, genel eğitim ve okullar yaygınlaşmış, kızların ortaöğretim düzeyinde eğitiminde gelişme sağlanmış, eğitim sorunları ve akımları

tartışılmıştır. Kızlar için ilk kez bir lise, bir yükseköğretim kurumu ve ilk resmi anaokulları açılmış, medreselerin ıslahı fikirleri gündeme gelmiştir (Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 2014, s.4).

Tablo 2.3 Dersaadet ve Kasabat İptidai Mektepleri öğretim programı (Ç. Budak ve L. Budak, 2014; Mahmud Cevad, Maarif-i Umumiye Nezareti Tarihçe-i Teşkilat ve İcraatı, s.381; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Dersler	1.yıl	2.yıl	3.yıl
Elifba	12	0	0
Kur'an-ı Azimü's-şan	12	6	5
Tecvid	0	2	2
İlmihal	2	3	3
Ahlak	0	2	2
Sarf-ı Osmani	0	0	2
İmla	3	3	2
Kıraat (Okuma)	3	2	1
Mülahhas Tarih-i Osmani	0	0	2
Muhtasar Coğrafya-yı Osmani	0	2	2
Hesap	1	2	2
Hüs-i Hat	1	2	2
Toplam	34	24	25

1892 yılında ilkokullar ile ilgili bir talimatname çıkarılmıştır. Bu talimatnameye göre şehir ile kasaba okullarının ve köy ilkokulların ihtiyaçları doğrultusunda ayrı ayrı programlar hazırlanmıştır. Şehir ve kasaba okullarının eğitimi 3 yıl, köy okullarının eğitimi 4 yıl olarak belirlenmiştir (Tablo 2.3).

19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren maarif teşkilatı, halka dönük laik bir yapıya kavuşmuştur (Çağır ve Türk, 2017, s.62-75). İlk defa bu dönemde devletin eğitim politikası, eğitimin teşkilat yapısı detaylı bir şekilde ele alınmış ve vilayetlerde maarif teşkilatının kurulması söz konusu olmuştur. Maarif-i Umumiye Nizamnamesi, merkezden ziyade taşrada eğitim teşkilatının oluşumu açısından önemli bir adım olarak kabul edilmiştir (Kılınç ve Kurt, 2019, s.133).

10 Temmuz 1908'de yeniden yürürlüğe konulan Kanun-i Esasi ile başlayan ve Cumhuriyet'in ilanına kadar olan II. Meşrutiyet sürecinde Türkiye Cumhuriyeti'nin temelleri atılmıştır (Kılınç ve Kurt, 2019, s.174).

Bu dönemde eğitim ile ilgili düşünceler ve akımlar gelişmiş, eğitim alanında yeni girişimler meydana gelmiştir. Milli ve kültürel eğitim, seçkinler eğitimi, kitle eğitimi, eğitimde pragmatizm, toplumda kurtarıcı öğretmen görüşü, kızların eğitimi, halk eğitimi, iş, üretim, köy ve çevre eğitimi gibi konularda gelişmeler yaşanmıştır. Osmanlılarda 19. yüzyılın ikinci yarısında bazı yabancılar ve azınlıklar anaokulu açmalarına rağmen, Müslümanların anaokulu açmaları 20. yüzyılda II. Meşrutiyet sürecinde olmuştur. Medreselerin ıslahı için fikirler ve teşebbüsler yaygınlaşmıştır. Öğretmen yetiştirilmesinde yenilikler yapılmış ve önemli adımlar atılmıştır. Dönemin sonlarına doğru sıbyan mekteplerinin çoğu kapatılmıştır. Yeni bir nesil yetiştirme ve kalkınmanın eğitimden geçtiği düşüncesinin temelleri II. Meşrutiyet Dönemi'nde atılmış ve Cumhuriyet Dönemi'nde tamamlanmıştır (Akyüz,2021, s.268).

Tablo 2.4 1913-1914 tarihli ilkokul öğretim programı (Budak, 2014, s.383; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Dersler	1. sınıf	2. sınıf	3. sınıf	4. sınıf	5. sınıf	6. sınıf
Elifba	12	-	-	-	-	-
Kur'an-ı Kerim, Malumat-ı Diniye	1	4	4	4	3	3
Musahabat-ı Ahlakiye (Ahlak Sohbetleri)	3	2	2	1	1	1
Kıraat (Okuma)	3	3	2	2	2	2
İmla	-	1	1	1	1	1
Ezber (İnşaat, tarihi temsiller)	1	1	1	1	1	1
Yazı (Sülüs ve Rika)	-	-	1	1	1	1
Sarf ve Nahif (Dil Bilgisi)	-	2	2	1	1	1
Tahrir (Yazı)	-	1	1	2	2	2
Tarih	-	2	2	2	2	2
Coğrafya	-	1	1	2	2	2
Hesap	4	3	2	2	2	2
Hendese (Geometri)	-	-	1	1	1	-
Eşya Dersleri	4	2	2	2	2	2
Ziraat	2	2	2	2	2	2
El İşleri	2	2	2	2	2	2
Resim	1	1	1	1	2	2
Toplam	33	27	27	27	27	27

1913 yılında Tedrisat-ı İptidaiye Kanunu çıkarılmış, ilk kez ilköğretim kapsamlı ve ayrıntılı bir şekilde belirlenmiştir. 1961 yılına kadar 48 yıl süreyle bu kanun ilköğretimin yasal omurgasını oluşturmuştur (Tablo 2.4)(Budak, 2014, s.382-383).

- Kanun okulların örgütsel yapısına yeni bir düzenleme getirmiştir. İptidai ve Ruşdi adlarıyla mevcut olan okullar birleştirilmiş ve Mekatib-i İptidaiye-i Umumiye adını almışlardır. İlköğretimin örgütsel yapısı 2 yıl süreli 3 devreden oluşacak şekilde düzenlenmiş ve bu şekilde ilköğretim 6 yıl olmuştur.
- İlköğretim zorunlu ve parasız olup devletin sorumluluğu altına alınmıştır. Böylelikle parasız eğitim-öğretim ilk kez bu kanunla kabul edilmiştir.

II. Meşrutiyet sürecinde ders programlarına, hayata yönelik, sosyal, siyasal muhtevalı dersler girmiştir (Akyüz, 2021, s.265-267). 1913 yılında Tedrisat-ı İptidaiye Kanunu ile birlikte öğrencilerin zihinsel becerilerinin, el becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu kanuna göre ilkokulların haftalık ders programı düzenlenmiştir (Tablo 2.4).

Osmanlı Devleti'nin eğitimindeki modernleşme sürecinde, ortak bir vatana hizmet etme düşüncesi içerisinde çalışabilecek vatandaşların yetiştirilmesini amaçlayan okulların kurulumu ön planda olmuştur. Okullar, ders kitapları ve müfredat programları ile şekillendirilmeye çalışılmıştır. I. Meşrutiyet Dönemi'nde okullar ülke genelinde yaygınlaştırılmıştır. II. Meşrutiyet ile birlikte orta ve yüksek derecede eğitim veren okullara daha fazla önem verilmiştir. Kızlar için çeşitli düzeylerde okullar açılmış, hatta onlar için üniversite kurulmuştur. Osmanlı Devleti'nden kalan miras daha sonra Türkiye Cumhuriyeti devralmış ve modern bir eğitim anlayışı içinde eğitim yapıları açılmış, eğitim sisteminin yönetimi ile ilgili birçok düzenleme yapılmıştır.

2.3. Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Eğitim

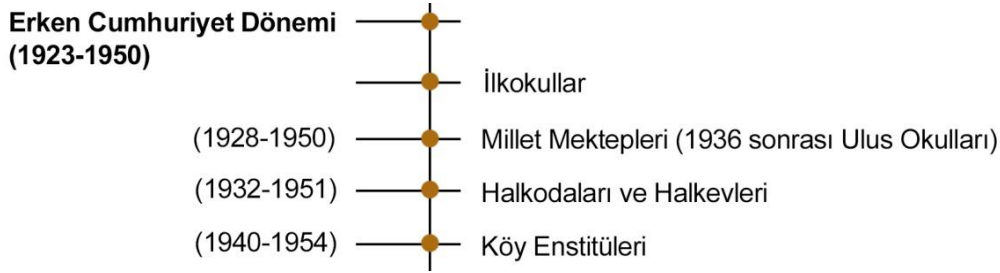
Milli mücadeleden çıkmış Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli sorunu, eğitilmiş nüfusun kaybedilmesi olmuştur. Halkın %6'sı okur-yazar kalmış ve eğitilmiş insan gücü de Batı Anadolu'da toplanmıştır (Başgöz, 2005, s.7). Bu bağlamda ulusal devlet inşası kurulması ve hızlı bir şekilde kalkınma sürecinde eğitimin fazlaca önemli olduğu vurgulanıp eğitime her alanda destek verilmiştir. Türk eğitim

tarihine bakıldığında, eğitim alanında gerçek anlamda ve köklü olarak yapılan yenilikler Cumhuriyet Dönemi'nde gerçekleşmiştir.

Cumhuriyet'in kurulmasından 1950'li yıllara kadar eğitimde geliştirilmeye çalışılan ve üzerinde en çok durulan kısım, halkın okuma yazma oranını artırmak ve ilköğretimin yaygınlaştırılması olmuştur. 1923-1924 yıllarında Türkiye'deki ilkokul, ortaokul ve lise sayısı 4.989 iken Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile birlikte ülkede eğitime yönelik faaliyetler hızlanmış, okullaşma çabaları yoğunlaşmıştır. Okul sayısı 1924-1925 ders yılında 5.980'e yükselmiştir. Bu yükselişte oran olarak Türk okullarının sayısı, yabancı ve azınlık okullarının sayısından fazladır. Türk okullarındaki bu yükselişin sebebi, ailelerin çocuklarını yabancı ve azınlık okullarına göndermek yerine devlet okullarına göndermeyi tercih etmesidir (İdem, 2022, s.138).

Eğitim çalışmaları 1950-60 arasında orta öğretim üzerinde, 1960'lardan sonra da yükseköğrenim üzerinde yoğunlaşmıştır. Çağdaş bir toplum oluşturabilmek için her yaş grubundan ve kesimden eğitilmiş bireylerin yetiştirilmesi önem arz etmiştir. Bu düşünceyle birlikte çok sayıda yeni eğitim yapıları ve şekilleri ortaya çıkmıştır (Sakaoğlu, 2003, s.153).

2.3.1. Erken Cumhuriyet Döneminde İlköğretim Yapılaşması

Şekil 2.10 Erken Cumhuriyet Dönemi ilköğretim mekânlarının şekillenmesi

İlkokul

Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte birçok alanda reform hareketleri başlamıştır. Bu hareketlerin ülkenin her yerinde hızlı bir şekilde benimsenmesi için yeni mekânsal düzenlemeler de reform hareketleri ile birlikte ülke geneline yayılmıştır. Hükümet, yenilik hareketlerinin gerçek anlamda bir başarı sağlayabilmesi için önceliğin eğitim alanına verilmesi gerektiğinin farkına varmıştır. Böylece eğitimin her alanında reformların gerçekleştirilmesine önem verilmiştir. Cumhuriyet'in ilk

yıllarında hükümetin eğitim politikalarının temelini ilköğretim oluşturmuştur. Kısa sürede halkın tümüne okuma yazma öğretmek, ilköğretim çağına gelmiş çocukların eğitim alabileceği yeni ilkokullar inşa etmek, halkta ulus-devlet bilincini oluşturmak ve ülkeyi çağdaştırmak yeni kurulan devlet için önemli adımlar olarak görülmüştür.

Milli Eğitim Merkez Örgütü Ankara’da kurulduktan sonra, bakanlığın emri ile gönderilen Wilson illerdeki okulların ve öğretmenlerin mevcut durumlarını şu şekilde ifade etmiştir:

“Ankara Hükümetine bağlı 38 il ve sancakta 2345 ilkokul vardır. Bu okullardan 581 tanesi kapalıdır. İlkokulların öğretmen sayısı 2384’ü erkek, 677’si kız olmak üzere 3061’dir. Bunlardan ancak 875’i öğretmen okulu mezunudur. Geri kalanlar çeşitli kaynaklardan öğretmenlik yapmak için derlenip toplanmışlardır. Orta öğretimde 28 sultanî 50–60 kadar idadi ve 18 kadar öğretmen okulu mezunu vardır.(...) Savaş yıllarında Anadolu köylerinden %98’i okulsuzdur” (Başgöz, Wilson, 1968, s.55).

Savaştan çıkan Türkiye Cumhuriyeti, finansal sorunlarla uğraştığı için yeni yapıların inşaatına gerekli parayı toplamada sorunlar yaşamıştır. Bu sebeple mevcutta bulunan kilise, ev ve diğer sivil yapılar, eğitim amacıyla kullanılmaya başlanmıştır. Her ne kadar mevcut yapıların planları, eğitim faaliyetlerine uygun düzene sahip olmasa da yapılar, dönem şartlarından dolayı kullanılmaya devam edilmiştir. Ülkedeki ekonomik sıkıntılara rağmen Milli Eğitim Bakanlığı yeni okul inşaatını da sürdürmüştür. 1926 yılında Milli Eğitim Bakanlığı’nın bünyesi altında bir inşaat dairesi kurulmuştur. Erken Cumhuriyet döneminde mevcut yapıların kullanımının yanında birçok ilkokul da inşa edilmiştir (Kul, 2010, s.41-43). Cumhuriyet’in eğitim politikaları 1920’lerde oluşturulmuş, 1930’lu yıllarda uygulama aşamasına geçilmiş, 1940’lı yıllarda ise eğitim politikaları ve okul inşaatları belirli bir seviyeye ulaşmıştır (Kul, 2011, s.66-71).

Millet Mektebi

Osmanlı İmparatorluğu’nun Tanzimat Dönemi ile birlikte eğitim ve yazma sorunları artmıştır. Osmanlı’dan Cumhuriyet’e kadar çözümler üretilmeye çalışılsa da istikrarlı ve başarılı olunamamıştır. Cumhuriyet’in kuruluş süreciyle birlikte halk tarafından kolay bir şekilde öğrenilecek, okunacak ve yazılacak yeni bir alfabe arayışına girilmiştir. 1 Kasım 1928 tarihinde Arap harfleri bırakılıp Latin harfleri kabul edilmiştir. Harf inkılabının ardından da Millet Mekteplerinin halkı daha hızlı bir şekilde eğitmek için kurulması gerekliliğinden bahsedilmiştir.

Millet Mektepleri Teşkilatı'nın işleyişini düzenlemek için Millet Mektepleri Talimatnamesi hazırlanmıştır. Bakanlar Kurulunun 8 Kasım 1928 tarihli toplantısında kabul edilmiş ve 24 Kasım 1928 tarihinde Resmi gazetede yayınlanmıştır (Bayraktutan, 2020, s.125-126).

İlköğretim çağını geçen tüm vatandaşlara köy, şehir demeden her yerde yeni harflerin öğretilmesi amaçlanmıştır. Mecliste tüm yurdu kaplayacak olan kursların iki ya da dört aylık olması, köylerde ve şehirlerde vakitleri müsait olmayanlar için belirli toplanma yerlerinde seyyar muallim teşkilatının kurulması kararlaştırılmıştır (TBMMZC, 1928, Karar No: 443, s.26). Mekteplerin ardından halk odaları ve yatılı köy dershaneleri de eğitimin ülke çapında her yaşa ve kesime ulaşabilmesi için açılmıştır. Bu örgütlenme, daha sonrasında açılacak olan Halkevleri için de bir tecrübe ve altyapı oluşturmuştur (Bayraktutan, 2020, s.125,126).

Dünyadaki ekonomik sorunların ülkeye de yansması ile birlikte, millet mekteplerine yeterli ödenek ayrılamamaya başlamış ve mekteplerin etkinliği azalmıştır. 1928-35 yılları arasında Millet Mektepleri adıyla faaliyetlerine devam eden eğitim-öğretim kurumları, 1936-50 yıllarından sonra “*Ulus Okulları*” adıyla hizmet vermeye devam etmiştir (URL-1).

Halkevleri

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasının ardından ülkede kısa sürede eğitimli ve bilinçli bir kuşak oluşturmak amaçlanmış, birçok genç Avrupa'ya gönderilmiştir. Avrupa'da öğrenim görmüş Vildan Aşir Savaşır, Çekoslovakya'da Sokol adı verilen kuruluşlardan yola çıkarak Türkiye'de Halkevleri ve Halkinevleri adıyla onlara benzer bir örgütlenme oluşturulabileceği üzerinde durmuştur.

Vildan Aşir Savaşır'ın da içinde bulunduğu bir komisyona Halkevlerinin ana tüzüğünü oluşturma görevi verilmiştir. Bu çalışmalardan sonra aydınlanma ve batılılaşma hareketi sürecinde halkın eğitilmesi için 10-18 Mayıs 1931'de toplanan kongrede Halkevlerinin kurulmasına karar verilmiştir (Gürpınar, 1998, s.4). 19 Şubat 1932 yılında ise Halkevleri resmi olarak kurulmuştur (Hâkimiyet-i Milliye, 1932).

Tablo 2.5 Halkevlerinin ve Halkodalarının yıllara göre dağılımı (Zeki, 1999, s.281; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Açıldığı yıl	Her yıl açılan Halkevi	Yıllara göre Halkevi sayısı	Odadan eve çevrilen	Her yıl açılan Halkodası	Yıllara göre Halkodası sayısı
1932	14	14	-	-	-
1933	41	55	-	-	-
1934	25	80	-	-	-
1935	23	103	-	-	-
1936	33	136	-	-	-
1937	31	167	-	-	-
1938	43	210	-	-	-
1939	163	373	-	-	-
1940	6	379	-	141	141
1941	2	383	2	59	198
1942	3	389	3	22	217
1943	4	394	1	15	231
1944	3	406	9	143	365
1945	17	438	15	2338	2688
1946	1	455	16	1396	4068
1947	-	463	8	110	4170
1948	-	469	6	97	4261
1949	-	474	5	50	4306
1950	-	478	5	21	4322
	408		70	4392	
	+70			-70	
Toplam	478			4322	

Başkentte yapılan törenle aynı günde 14 tane Halkevi şubesi açılmıştır. Bunlar; Ankara, Afyon, Samsun, Eskişehir, Diyarbakır, İzmir, Konya, Denizli, Van, Aydın, Çanakkale, Bursa, İstanbul, Adana Halkevleridir (Gürpınar, 1998, s.5). Halkevlerinin açık olduğu 1931-1951 yılları arasındaki 20 yıllık süreç içerisinde ülke genelinde 478 tane halkevi ve 4322 tane halkodası açılmıştır (Tablo 2.5).

19 Şubat'ta Halkevleri açıldıktan sonra 20 Şubat'ta Cumhuriyet Halk Fırkası Genel Sekreteri Recep Peker Halkevlerinin; Dil, Tarih, Edebiyat, Güzel Sanatlar, Temsil, Spor, Sosyal Yardım, Halk Dershaneler ve Kurslar, Kütüphane ve Yayın, Köycülük, Müze ve Sergi Şubesi olmak üzere dokuz şubeye ayrıldığını belirtmiştir (Demirbaş ve Özalp, 2022, s.2613-2614).

11 Ağustos 1951 yılında 5830 sayılı yasa ile Halkevleri kapatılmış, Halkevi binalarına ve binalardaki mallara el konulmuştur. Açık oldukları süre zarfında Halkevlerinin ve Halkodalarının ülke genelinde halkın okuryazar oranının artmasında ve eğitimin yaygınlaşmasında katkıları büyük olmuştur (Durukan, 2006, s.84-87).

Köy Enstitüleri

1940'lı yılların başında Türkiye nüfusunun %78'i okuma-yazma bilmiyordu, bunların da %90'ı köylerdeydi. Köy çocuklarına verilecek ilkokul eğitimi ile birlikte geri kalan köy nüfusuna da sağlık, tarım ve el sanatları gibi konularda beceri kazanmaları için eğitim verilmesine önem verilmiştir. Ancak eğitim verebilecek öğretmen sayısının eksikliği de ülke genelinde gözlemlenen diğer bir sorundur. Bu yüzden de köy şartlarına kolay uyum sağlayabilecek, atanacağı köyde uzun süre kalabilecek ve devlet bütçesine de fazla yük olmayacak yeni bir öğretmen tipini yetiştirmek için öğretim programı, çalışma düzeni ve fiziki özellikleri farklı işleyen yeni bir sistemin oluşturulması gerekli görülmüştür (Kartal, 2014, s.23-24).

1930'lu yıllarda köy öğretmeni başta olmak üzere köye yarayan diğer meslek elemanlarını da yetiştirmek için Köy Enstitüleri adı zikredilmeye başlamıştır. Köy Enstitüleri, tarım işlerine elverişli arazisi bulunan yerlerde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kabul edilen 3803 sayılı Köy Enstitüleri Yasası ile birlikte 17 Nisan 1940'ta açılmıştır (Kartal, 2014, s.23).

Köy enstitülerinin amacı, daha kapsamlı ve daha üst düzeyde üretim içinde eğitimin de verilebilmesi olarak belirlenmiştir. Köy enstitülerinin öğrenci yetiştirme ilkelerine göre:

- Kentlerin dışında, tarıma elverişli iş alanlarında kurulacaktır.
- Köy şartlarına, işlerine ve aletlerine uyum sağlayabilecek kişiler yetiştirilecektir.
- Köyden alınanlar köye geri verilecektir.
- İş eğitimi ilkesine göre yaparak iş başında öğrenme uygulanacaktır.
- Köy enstitülerinin tüm işlerinde ve eğitiminde demokratik bir düzen sağlanacaktır.

- Köy enstitüleri kendi içinde ve enstitüler arasında yardımlaşarak eğitim sağlayacaktır (Makal, 1979, s.53-54).

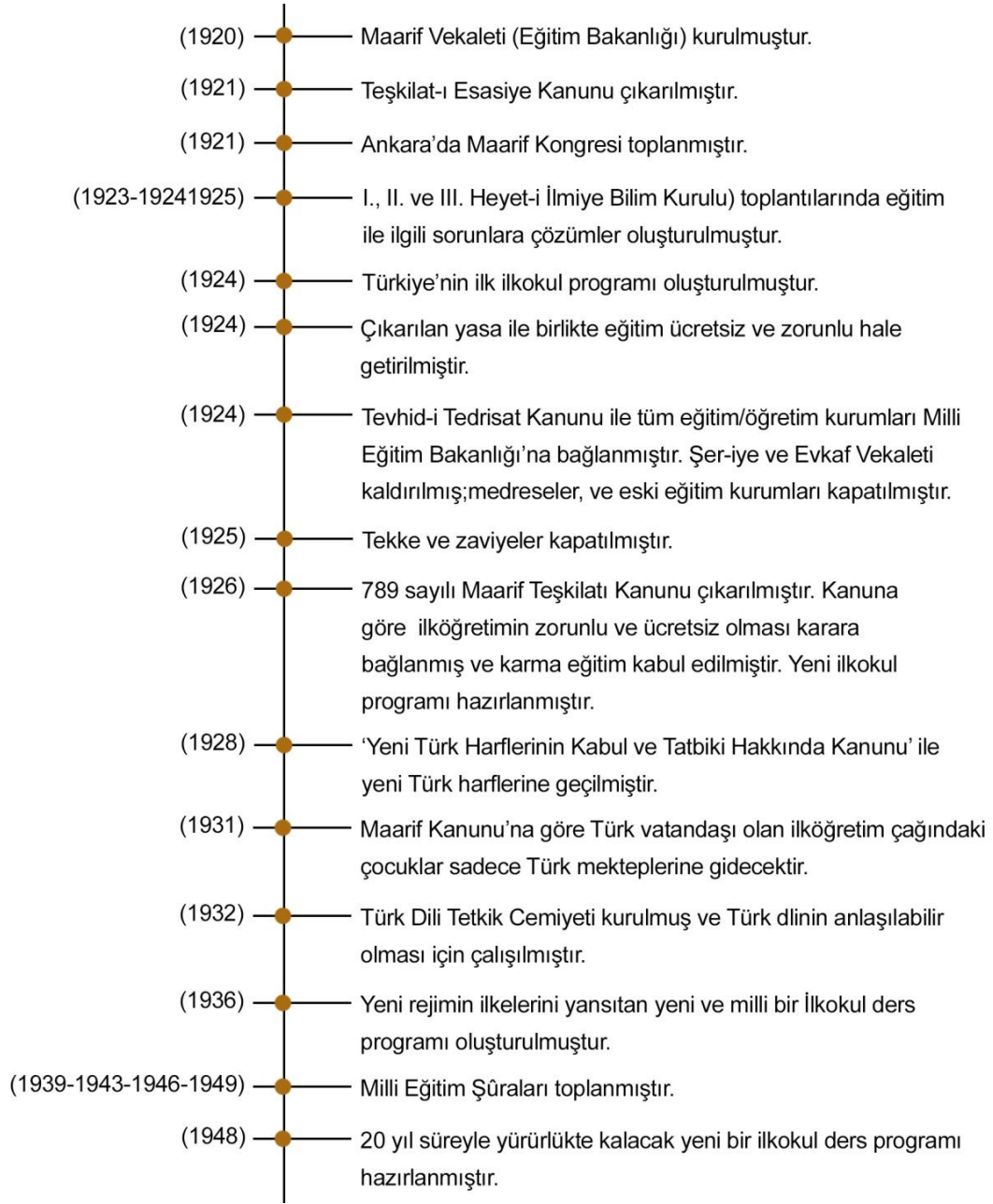
Tablo 2.6 Açılış tarihlerine göre köy enstitülerinin yerleri (Akyüz, 2021, s.393; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

	1940'ta kurulanlar			1941'de Kurulanlar	
1	İzmir	Kızçullu Köy	15	Ankara	Hasanoğlan Köy
2	Eskişehir	Çifteler Köy	16	Konya-	İvriz Köy Enstitüsü
3	Lüleburgaz	Kepirtepe Köy			
4	Kastamonu	Gölköy Köy		1942'de Kurulanlar	
5	Malatya	Akçadağ Köy	17	Yıldızeli	Pamukpınar Köy
6	Antalya	Aksu Köy Enstitüsü	18	Erzurum	Pulur Köy Enstitüsü
7	Ladik	Akpınar Köy			
8	Adapazarı	Arifiye Köy		1944'de Kurulanlar	
9	Vakfikebir	Beşikdüzü Köy	19	Ergani	Dicle Köy Enstitüsü
10	Kars	Cılavuz Köy	20	Aydın	Ortaklar Köy Enstitüsü
11	Bahçe	Düziçi Köy Enstitüsü			
12	Isparta	Gönen Köy Enstitüsü		1948'de Kurulanlar	
13	Balıkesir	Savaştepe Köy	21	Van	Erciş Köy Enstitüsü
14	Kayseri	Pazarören Köy			

Toplamda 21 tane açılan Köy Enstitüleri 1954 yılında tamamen kapatılmıştır (Tablo 2.6). Köy enstitüleri sadece açık oldukları 14 yıllık süreçte değil, kapandıktan sonra da uzun bir süre toplumun kalkınmasında önemli bir etkiye sahip olmuştur (Kartal, 2008, s.23-25).

2.3.2. Erken Cumhuriyet Döneminde İlköğretimin Yasal Altyapısı

23 Nisan 1920'de Ankara'da Meclis'in açılması ile birlikte, yeni bir devletin kurulmasına dair ilk adımlar atılmıştır. Cumhuriyet'in kurulduğu dönemde ülke iktisadi alandaki sıkıntıların yanında pek çok alanda sorunlar ile uğraşmıştır. Eğitimin de birçok açıdan düzeltilmesi ve değiştirilmesi gerekliliği ön plana çıkmıştır. Eğitim alanında çözülmesi gereken en önemli sorun, alfabe ve alfabe ile birlikte gelen okuma sorunları, eğitimdeki ikiliği ortadan kaldırmak, ilköğretimi yaygınlaştırmak, halkın aydınlanması ve eğitilmesi olduğuna karar verilmiştir (Parlak, 2010, s.37).

Şekil 2.11 Erken Cumhuriyet Dönemi'nde eğitimde oluşturulan yasal düzenlemeler ve yeni kurumlar

Meclisin açılışından itibaren oturumlar aralıksız devam ederken, 2 Mayıs 1920 tarihinde okunan “*Büyük Millet Meclisi İcra Vekillerinin Sureti İntihabına Dair Kanun*” a göre yeni hükümet 11 bakanlıktan kurulmuş ve bu bakanlıklardan birisi de Maarif Vekâleti (Eğitim Bakanlığı) olmuştur. Böylece Kurtuluş Savaşı sürecinde biri TBMM hükümetinin Maarif Vekâleti, diğeri de Osmanlı Hükümetinin Maarif Nezareti olmak üzere ülkede iki tane eğitimden sorumlu kurum etkili olmuştur. 1 Kasım 1922’de saltanatın kaldırılmasıyla birlikte Maarif

Nezaretinin hükmü kalmamış, ülkede eğitimden sorumlu tek kurum Maarif Vekâleti olmuştur (Kapluhan, 2016, s.10).

1921 yılında çıkarılan Teşkilat-ı Esasiye Kanunu ile ilkokulların 6 yıldan 4 yıla indirilmesi, dördüncü yıldan sonra 1 yıl isteğe bağlı eğitim verilmesi ve yeni bir programın ihtiyaçlar dâhilinde hazırlanması kararlaştırılmış ancak bu kararlar uygulanamamıştır (Gelişli, 2005; Bilasa, 2015, s.50).

Savaşın en yoğun olduğu dönemde Ankara’da Maarif Kongresi 15 Temmuz 1921’de toplanmış ve Atatürk eğitimin milli olması gerekliliğini kongrenin açılış söylevinde özellikle vurgulamıştır (Akyüz, 2009, s.289-293). Kongrede alınan bazı kararlar şu şekildedir:

- Halk mektepleri için düzenlenen yeni bir projeye, çocukları başarılı kılacak şekilde yetiştirebilmek için yeni bir program hazırlanmalıdır.
- O zamana kadar uygulanan ilköğretim programları uygulanabilir değildir.
- Halk eğitimi için halka hitap eden dil, din ve hesap dersleri içeren programlar uygulanmalıdır.
- Köy ve kentlerin ihtiyaçları farklıdır. Bu sebeple ilkokul programları da şehirler ve köyler için ayrı ayrı hazırlanmalıdır.
- Dört sene olan ilköğretimin beş yıla çıkarılması uygun görülmüştür.
- Her çocuk sanat ve bir iş kabiliyetinde aynı değildir. Bu sebeple meslek derslerinin ilkokullarda bütünüyle öğretilmesi de mümkün değildir.
- Kız okullarında, kızların ev kadını olabilmeleri için gerekli olan pratik bilgilerin verilmesi gerekmektedir (Milli Eğitim Şuraları, 1921-1926, s.2,3).

Kongrede özetle katılımcıların hepsi eğitimi sadeleştirmek, uygulanabilir hale getirmek ve yerelleştirmek konularında tam bir görüş birliğine varmıştır. Mustafa Kemal gerek milli mücadele gerekse devletin kurulma sürecinde, fırsat bulduğu her anda eğitim ile ilgili görüşlerini ve desteğini ortaya koymuştur. Ülke genelinde cehaletin kaldırılarak sosyal ve iktisadi hayata yönelik isteğin ve yönelimin yaygınlaştırılması gerekliliğini savunmuştur. Mustafa Kemal Atatürk 1 Mart 1922’de Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin açılışında yaptığı konuşmasında da eğitimin önemini şu şekilde vurgulamıştır:

“ Çocuklarımıza vereceğimiz eğitimin sınırı ne olursa olsun en evvel ve her şeyden evvel Türkiye’nin istiklaline, kendi benliğine ve milli ananelerine düşman olan bütün unsurlarla mücadele etmek lüzumu öğretilmelidir ” (Aydın, 2011, s. 331).

29 Ekim 1923'te Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştur. Cumhuriyet'in kurulduğu sırada eğitim sistemi Osmanlı'dan miras alındığı için ülke genelinde modern bir eğitim anlayışı yer almamaktadır. Ülkede bu dönemde, Şer'îye ve Evkaf Vekâleti ile özel vakıflar tarafından yönetilen medreseler ve sıbyan okulları, Bakanlığa bağlı orta ve yükseköğretim okulları, İl Özel İdarelerinin yönettiği ilköğretim okulları ve bazı sanat okulları, halkın yardımları ile ayakta durmaya çalışan bazı sıbyan okulları, İstanbul ve büyük şehirlerde açılan özel okullar, gayri müslimler tarafından kurulan bağımsız ve kiliseye bağlı okullar, yabancı devletlerin açtığı yabancı okullar gibi denetimsiz birçok okul bulunmaktadır. Eğitim anlayışındaki ve yönetimindeki bu dağınıklık Mustafa Kemal Atatürk'ün devrimleri sonucu yenilenmeye başlanmıştır.

15 Temmuz 1923 yılında I. Heyet-i İlmiye (Bilim Kurulu), 1924 yılında II. Heyet-i İlmiye, 27 Aralık 1925 tarihinde III. Heyet-i İlmiye toplamda üç defa toplanmış, mevcut eğitim sorunları belirlenmiş, bunlara çözüm yolları geliştirmek için kararlar alınmıştır. Bazı kararlar şu şekildedir:

- İlköğretim altı yıldır. Öğretim zorunluluğu 7-14 yaş arasındadır. (1923)
- Zorunlu eğitim yaşındaki çocuklar, yabancı okullarına gönderilmemelidir. (1923)
- İlköğretim programları geliştirilmelidir.(1924)
- Gündüzlü ortaokullarda karma eğitim uygulaması yapılmalıdır. (1925)
- Maarif Vekâleti'nden başka bakanlıklar okul yaptıramaz. Bakanlıkların ve yabancılardan elinde olan okullar, Maarif Vekâleti denetimine girecektir. (1923)
- İlköğretim süresi altı yıldan beş yıla indirilmelidir (Karagöz, 2021, s.29-32). (1924)

Bu toplantılarda; yeni devletin eğitim politikası her yönüyle tartışılmış, Atatürk ilke ve inkılapları ile birlikte eğitimin millileştirilmesi yönünde adımlar atılmış, Cumhuriyet Dönemi'ndeki genel eğitim politikalarına ışık tutan birçok karar alınmıştır.

Tablo 2.7 1924 tarihli Türkiye'nin ilk ilkokul öğretim programı (Matbaa-i Amire; Dilek, 2016, s.96-97; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Dersler	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf
Alfabe	12	-	-	-	-
Kıraat (İnşat ve temsil)	-	4	3	2	2
Türkçe/İmla	-	2	2	1	1
Tahrir	-	1	-	2	2
Sarf	-	-	-	1	1
Yazı (Sülüs-rik'a)	-	2	1	1	1
Kur'an-ı Kerim ve Din Dersleri	-	2	2	2	2
Hesap	2	3	3	3	2
Hendese	-	-	-	1	2
Tarih	-	-	1	2	2
Coğrafya	-	-	1	2	2
Tabiat Tekiki, Ziraat, Hıfzısıhha	3	3	2	2	2
Müşahabat-ı Ahlakiye ve Malumat-ı Vataniyye	1	1	1	1	1
Resim	2	2	2	2	2
El işleri	2	2	2	2	-
Musiki	2	2	2	1	1
Terbiye-i Bedenniyye	2	2	2	1	1
Toplam	26	26	26	26	26

Eğitim yapılarının organizasyonu ve inşaatlarının yanında öğrenciler için müfredat düzenlemesi de yapılmıştır. II. Heyet-i İlmiye toplantısında alınan kararların ardından 1924 yılı içerisinde Cumhuriyet tarihinin ilk ilkokul programı hazırlanmıştır (Tablo 2.7). Osmanlı Devleti'nde ilköğretim altı seneyken bu programla birlikte ilköğretim beş yıla indirilmiştir (Matbaa-i Amire, tarih yok; Dilek, 2016, s.96-97).

Cumhuriyet'in ilanından 1 yıl sonra 20 Nisan 1924'te hazırlanan yasa ile eğitim sürecine yönelik ilk resmi çalışma yapılmıştır. Yasa'nın 80. ve 87. maddelerinde eğitimden söz edilmiş ve ilköğretim zorunlu ve ücretsiz hale getirilmiştir (TBMMZC,1924, Kanunlar Dergisi: cilt 2, s. 370-371).

Cumhuriyet Dönemi'nde tecrübelerinden ve fikirlerinden faydalanmak için farklı zaman dilimlerinde birçok ülkeden eğitimci ve bilim adamı ülkeye davet

edilmiştir. 1924 yılında Amerika'nın meşhur eğitim filozofu John Dewey, onun ardından 1925 yılında, Alman sanat eğitiminin kurucusu Dr. Kühne, 1927 yılında teknik okullar üzerinde bir rapor sunmak üzere Omar Buyse, 1932' de bir üniversite reform tasarısı için İsviçre'den Prof.Albert Malche, gene aynı yıl bir Alman tarım heyeti, onun ardından da 1933 yılında Edwin Walter Kemerrer'in başkanlığında bir Amerikan heyeti Türkiye'ye davet edilmiştir. Yabancı uzmanların raporlarında değerli veriler olsa da raporlar, ülkenin bünyesine uygun ve mali yükünü karşılayabilecek bir yenilik imkânı sunamamıştır (Parlak, 2010, s.10). Bununla birlikte bazı görüşlerin, eğitimin gelişimi açısından olumlu yanlarının olabileceği de görülmüştür. Dewey orta öğretimin durağan bir eğitim anlayışından çıkıp, uygulamalı eğitim modeline göre öğrencilerin atölyelerde çalıştırılmasını önermiştir. Okul binaları iyileştirilmeli, mesleki eğitim teşvik edilmelidir. Öğretmen, müdür ve müfettişler yetiştirilmeli, eğitimle ilgili yayınlar gözden geçirilmeli, seyyar ve sabit kitaplıklar kurulmalıdır. Kühne, ziraat okullarına çiftlik ve arazi eklenmesini olumlu bulmuştur. Aynı zamanda vakıf gelirlerinin eğitime ayrılmasını önermiştir. Öğretmen okullarında bir deneme bahçesinin bulunmasını ve öğretmenlerin uygulamalı olarak yetiştirilmesinin faydalı olacağını belirtmiştir. Malche, yükseköğretimde fakülteler arasında bilimsel anlamda işbirliğinin olması, öğrencilerin deneysel gözlemler yapması, yazma ve çeviri kitapların sayısının artırılması, öğrenci ve öğretici ilişkilerinin geliştirilmesi, eğitim kadrosunda anlaşmazlıkların ve çekişmelerin giderilmesi gerekliliğini belirtmiştir (Taşkınoğlu, 2012, s.27-28).

Mevcut eğitim sisteminin kendisini yenileyememesi, doğru bir şekilde işletilememesi gibi iç nedenlerin yanında, Avrupa kamuoyunun da baskısı gibi dış nedenlerden dolayı Atatürk'ün direktifleri ile birlikte 3 Mart 1924 tarihinde Tevhid-i Tedrisat Kanunu kabul edilmiştir. Bu kanun ile birlikte bütün öğretim kurumları Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır. Şer-iye ve Evkaf Vekâleti kaldırılarak, Milli Eğitim Bakanlığı'nın denetimi dışındaki dini ders veren medreseler ve eski eğitim kurumları kapatılmıştır. Azınlık ve yabancı okullarda dini ve ideolojik eğitim ile birlikte dini semboller yasaklanmıştır (Kuşçi, 2021, s.76).

İnsanları doğrudan uzaklaştırmanın yanında zamanla siyasi olaylara da karışan tekkeler ve zaviyeler 30 Kasım 1925'te kapatılmıştır (TBMMZC,1925, Kanunlar

Dergisi, cilt 4, s.21). Bu kanunla, Cumhuriyet Devleti'nin eğitim politikasının çerçevesi belirlenmiştir. Yeni eğitim anlayışının hayata geçirilmesi 1924-1925 eğitim öğretim yılında gerçekleşmiştir (Tutsak, 2012, s.357).

Yeni Cumhuriyet Devleti'nde eğitim hayatının kanun ile şekillenmeye başlaması 1926 yılında olmuştur. 22 Mart 1926' da çıkarılan 789 sayılı Maarif Teşkilatı Kanunu ile birlikte maarif hayatı, hem idari hem de ilmi açıdan yeniden ele alınmıştır. Türkiye'de ilkokul, lise ve yükseköğretim belli esaslara göre düzenlenmek istenmiş, kanuna göre ilköğretimin ücretsiz ve zorunlu olması karara bağlanmış, karma eğitim ilkesi kabul edilmiştir (TBMMZC, 1926, Kanunlar Dergisi, cilt 4, s.522-525). Devletin izni olmadan okul açılmayacağı kararlaştırılmış ve okullarda hangi derslerin ne şekilde okutulacağı belirlenmiştir.

Tablo 2.8 1926 tarihli ilkokul öğretim programı (Parlak, 2010, s.104; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Dersler	I.Devre			II.Devre	
	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5.Sınıf
Alfabe	10	-	-	-	-
Kıraat (Okuma)	-	4	4	3	3
İmla	-	2	2	2	1
Tahrir	-	2	2	2	2
Gramer	-	-	-	1	1
El Yazısı	-	2	2	1	1
Din Dersleri	-	3	2	1	1
Hayat Bilgisi	4	4	4	-	-
Hesap Hendese	4	4	5	5	5
Tarih	-	-	-	2	2
Coğrafya	-	-	-	2	2
Tabiat Dersleri	-	-	-	2	2
Eşya Dersleri	-	-	-	-	2
Yurt Bilgisi	-	-	-	2	1
Resim-El işleri	4	4	4	2	2
Musiki	2	2	1	1	1
Cimnastik	2	2	2	2	2
Toplam	26	26	26	26	26
(Ev İdaresi)				(1)	(1)
(Dikiş)				(1)	(1)

1924 ilkokul programı kısa sürede hazırlandığı için eksikleri bulunmaktadır. Bu sebeple ders programında yeniden düzenleme ihtiyacı hissedilmiştir. Böylece 1926 yılında Cumhuriyet'in ilkelerine uygun yeni bir ilköğretim programı oluşturulmuştur (Tablo 2.8). Bu program ile ilkokulun amaçları belirlenmiş, hazırlanan program 1925-26 öğretim yılında seçilen okullarda denenmiş, alınan sonuçlara göre bazı değişikliklerle birlikte 1927 yılında bütün ilkokullarda uygulamaya konulmuştur (Kaplukan, 2012, s.158).

Cumhuriyet'in en önemli amaçlarından biri, cahilliği ortadan kaldırmak ve eğitimi çağdaş medeniyetler seviyesine çıkarmaktır. Bunun için de halkın öncelikle okuma ve yazmayı kolay ve hızlı bir şekilde öğrenebilmesi amaçlanmıştır. Arap harflerinin yerine Latin harflerinden oluşan yeni bir alfabenin halkın okuyup yazabilmesinde daha uygun olduğu görüşüne varılmıştır. Ali Vehbi Türküstün' ün yayınladığı bir hatıratıta Sultan II. Abdülhamid'in sözlerinde de Arap harflerinin zorluğuna değinilmiş ve çare olarak da Latin harfleri görülmüştür. Ona göre;

“Halkımızın büyük cehaletine sebep, okuma yazma öğrenimindeki güçlölüktür. Bu güçlölüğün nedeni ise harflerimizdir. Belki bu işi kolaylaştırmak için Latin alfabesini kabul etmek yerinde olur” (Ortaylı, 2002, s.103).

1928 yılının mayıs ayında Latin harflerine geçiş döneminde gerekli hazırlıkların yapılması için Dil Heyeti kurulmuştur. Atatürk'ün ve heyetin sıkı çalışmalarıyla beş ay gibi bir sürede işler tamamlanmış, 3 Kasım 1928 yılında *“Yeni Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanun”* ile yeni harflere geçilmiş ve okuma ve yazma oranının arttırılması için çalışmalar hızlandırılmıştır (TBMMZC, 1928, Kanunalar Dergisi, cilt 7, s.1-2).

Atatürk yazı devriminin ardından dil reformunu, dilin anlaşılabilir hale gelme durumunun önüne geçmek için başlatmıştır. Böylelikle 12 Temmuz 1932'de Türk Dili Tetkik Cemiyeti kurulmuştur (Akalin, 2012, s.536-538).

Osmanlı Dönemi'nde verilen tavizlerle yabancıların ve azınlıkların eğitim üzerindeki artan etkileri Cumhuriyet Dönemi'nde çıkarılan kanunlarla ve alınan kararlarla birlikte zamanla azalmıştır. Bu kanunlardan biri de 25 Mart 1931 yılında kabul edilen Maarif Kanunudur. Kanuna göre Türkiye'de ilk tahsillerini yapacak Türk vatandaşı çocuklar, sadece Türk mekteplerine gidebilirler (TBMMZC, 1928, Kanunalar Dergisi, cilt 9, s.102).

Tablo 2.9 1936 tarihli ilkokul öğretim programı (Budak, 2014, s.388; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Dersler	1.Devre			II. Devre	
	1.Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	5.Sınıf
Türkçe	10	7	7	6	6
Tarih	-	-	-	2	2
Coğrafya	-	-	-	2	2
Yurt Bilgisi	-	-	-	2	1
Tabiat Bilgisi	-	-	-	3	3
Aile Bilgisi	-	-	-	2	2
Hayat Bilgisi	5	6	7	-	-
Hesap-Hendese	4	4	4	4	5
Resim-İş	4	4	4	2	2
Yazı	-	2	1	1	1
Müzik	1	1	1	1	1
Jimnastik	2	2	2	1	1
TOPLAM	26	26	26	26	26

1936 müfredatında ilköğretim eğitimi iki devrede ele alınmış, bazı dersler birleştirilerek müfredat daha bütüncül bir hale getirilmiştir (Tablo 2.9). Bu dönemde inkılapların tamamlanması ve yerleşmeye başlaması ile birlikte, 1936 programı da yeni rejimin ilkelerini yansıtmış ve milli bir program olmuştur. Bu program ile çocuklar ezbercilikten uzaklaştırılmış, çocukların gözlem ve inceleme ile milli konuları araştırmaları, öğrenmeleri ve benimsemeleri amaçlanmıştır (Parlak,2010, s.106).

17-29 Temmuz 1939’da I. Milli Eğitim Şûrası, 15-21 Temmuz 1943’te II. Milli Eğitim Şûrası, 2-10 Aralık 1946’da III. Eğitim Şûrası ve 23-31 Ağustos 1949 yılında IV. Eğitim Şûrası yapılmıştır. 1946 yılında yapılan şûrada zorunlu öğrenim süresinin 8 yıla çıkarılması önerilmiş ancak uygulamaya geçirilememiş, sekiz yıllık zorunlu eğitim uygulamasına 1997-98 eğitim-öğretim yılında geçilebilmiştir (Akyüz,2021, s.162).

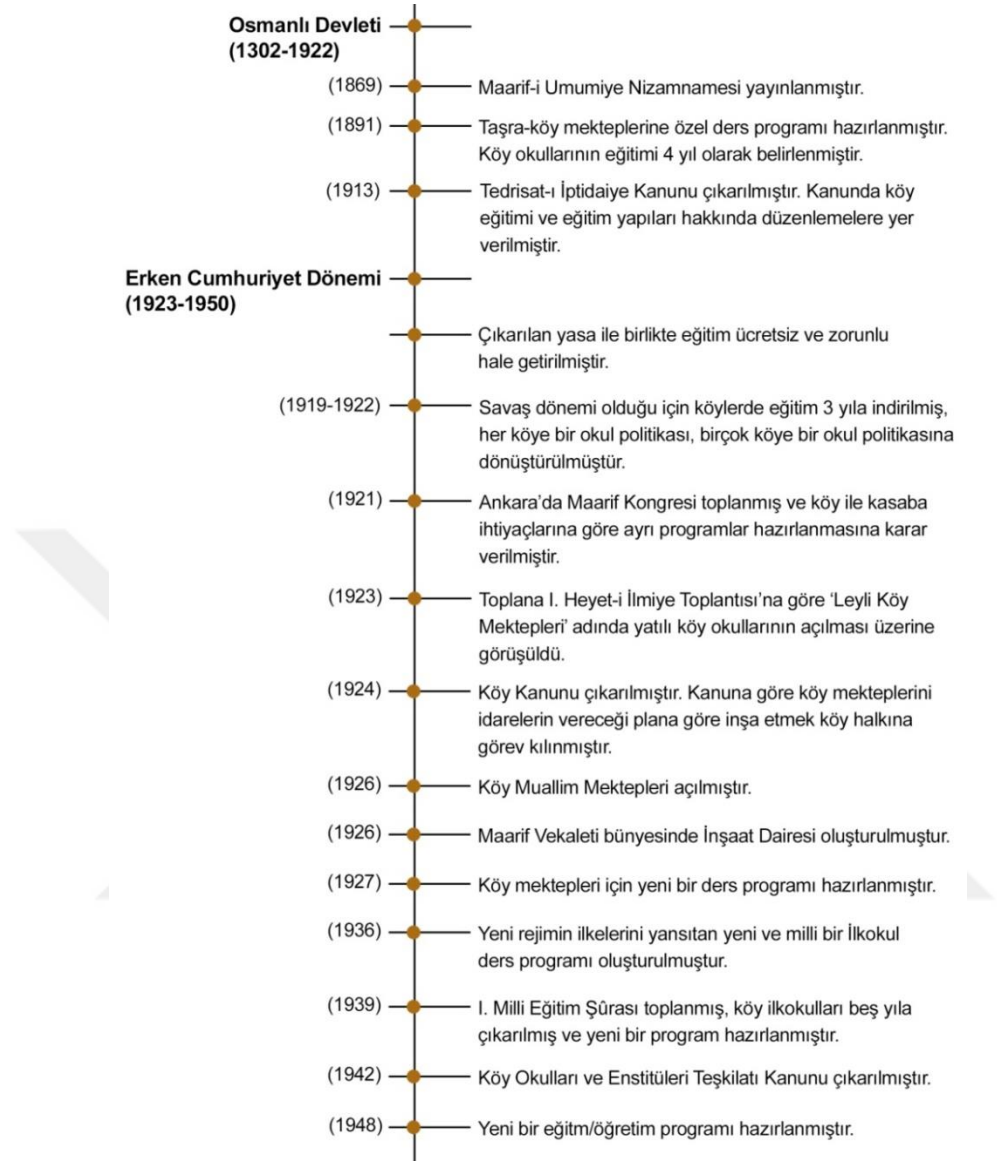
Tablo 2.10 1948 tarihli ilkokul öğretim programı (Parlak, 2010, s.84; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Dersler	I.Devre			II. Devre	
	1.Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	5.Sınıf
Hayat Bilgisi	5	6	7	-	-
Türkçe	10	7	7	6*	6*
Tarih	-	-	-	2	2
Coğrafya	-	-	-	2	2
Yurttaşlık Bilgisi	-	-	-	2	1
Tabiat Bilgisi	-	-	-	3	3
Matematik	4	4	4	4	5
Aile Bilgisi	-	-	-	2	2
Resim-İş	4	4	4	4	5
Yazı	-	2	1	1	1
Müzik	1	1	1	1	1
Beden Eğitimi	2	2	2	1	1
TOPLAM	26	26	26	26	26
*Türkçe derslerinin 1'er saati Din Bilgisi alacak öğrenciler için ayrılmıştır.					

1948 yılında 20 yıl süreyle uygulanacak olacak yeni bir program yürürlüğe konmuştur (Tablo 2.10). Bu programda Milli Eğitimin genel amaçları; toplumsal, kişisel, insanlık ilişkileri ve ekonomik hayat açısından 4 grup altında toplanmıştır (Parlak,2010, s.109).

Osmanlı'dan miras kalan eğitim anlayışı, Milli Mücadelenin ardından kaybedilen okuyan nüfus ve kalkınmanın eğitimden geçeceğinin anlaşılması, Cumhuriyet'in ilk yıllarında eğitim üzerinde yoğun bir çalışma yapılması gerekliliğini ortaya koymuştur. Türkiye Cumhuriyeti'nde eğitim alanında birçok yenilik yapılmış, Cumhuriyetin ilk on yılı içerisinde de azımsanmayacak başarılar elde edilmiştir. Okuryazar sayısında ciddi artış yaşanmış, 2 yılda bir buçuk milyon yetişkine okuma yazma öğreten millet mektepleri açılmış, halkın daha kolay okuyup yazabileceği alfabe oluşturulmuş, eğitim karma bir hale getirilerek her seviyeden okullar ücretsiz olmuş, eğitim laikleştirilmiştir (Parlak, 2010, s.10). Günümüze kadar da eğitim alanında yenileşme çabaları devam etmiştir. Eğitim, halkın her kesimine ve her yaş grubuna ulaştırılmaya çalışılmıştır.

2.4. Kırsal Alanda İlköğretim Teşkilatlanması

Şekil 2.12 Osmanlı Dönemi'nden Erken Cumhuriyet Dönemi'ne kırsal alanda eğitim için oluşturulan yasal düzenlemeler

2.4.1. Osmanlı Dönemi Yaşanan Gelişmeler

Osmanlı eğitiminde ilköğretim kurumları mekteplerden oluşmaktadır. Osmanlı'nın diğer sosyal ve kültürel kurumları gibi Selçuklulardan miras kalan mektepler, Anadolu'nun birçok şehrinde ve kasabasında yer alırken, köylerde de camilerle birlikte varlığını sürdürmeye devam etmiştir. Ancak mahalle mektepleri, köylerde açılan okul olmaktan ziyade hoca sıfatı verilen kişilerin Kur'an ve dini bilgiler öğrettikleri, özel bir ders programının bulunmadığı, köy halkının elbirliği ile yaptığı tek odalı mekânlar olmuşlardır (Sakaoğlu, 2003, s.12). Bu sorunları

çözmek için bazı adımlar atılmış, 19. yüzyıla kadar köylerde okuma yazmayı arttırmak için köy imamlarına çağdaş öğretim metotlarının öğretilmesi ve imamların köy öğretmeni olarak tayininin yapılması amaçlanmıştır (Somel, 200, s.117).

Tanzimat Dönemi ile birlikte köy eğitimi ile ilgili düzenlemelere yer verilmeye başlanmış, 1869 yılında Maarif-i Umumiye Nizamnamesi yayınlanmıştır. Nizamnamede köydeki eğitim düzeni ile ilgili konulara yer verilmiştir.

- Her mahalleye ve her köye bir mektep kurulacaktır.
- Her köyde öğretmen maaşlarını ve giderlerini, yapıların yapımını köy topluluğu karşılayacaktır (Çağır ve Türk, 2017, s.64-65).

Tablo 2.11 1891 tarihli taşra köy mektepleri için öğretim programı (Ç. Budak ve L. Budak, 2014; Mahmud Cevad, Maarif-i Umumiye Nezareti Tarihçe-i Teşkilat ve İcraatı, s.382; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

1. Sene		2. Sene	
Elifba-yı Osmani	12	Kur'an-ı Kerim	6
Ecza-yı Şerife (Kur-an cüzleri)	12	İlmihal	3
Hesab-ı Zihni	6	Hesab-ı zihni	2
		Kıraat	3
		Hat	2
Toplam	30	Toplam	16
3. Sene		4. Sene	
Kur'an-ı Kerim maa Tecvid	5	Kur'an-ı Kerim maa Tecvid	5
İlmihal	3	İlmihal	3
Hesap	3	Hesap	3
Kıraat	3	Kıraat	3
Hat	2	Hat ve İmla	2
Toplam	16	Toplam	16

1870'li yıllardan itibaren gerçek anlamda ilköğretim alanında değişimler yaşanmaya başlanmış, 1891 yılında köy ilkokulların ihtiyaçları doğrultusunda ayrı bir program hazırlanmış ve köy okullarının eğitimi 4 yıl olarak belirlenmiştir (Tablo 2.11).

İkinci Meşrutiyet Dönemi'nde, Cumhuriyet Dönemi'nde daha fazla önem kazanacak olan köy eğitimine yönelik uygulamaların ve düzenlemelerin fikir

temelleri atılmıştır. Bu dönemde birçok insan, köylülerin eğitiminin önündeki engellerin ve bu engellerin nasıl aşılabileceğinin üzerinde durmuştur. Meşrutiyet Dönemi'nde köyler için bir eğitim sisteminin olması gerekliliğini ilk dile getirenlerden biri Ahmet Tevfik isimli bir öğretmendir. Ahmet Tevfik'e göre köylerde veya köylere yakın yerlerde Çiftlik Mektepleri açılmalıdır. Çiftlik mekteplerinin içlerinde öğretmen yetiştirecek öğretmen okulları da bulunmalıdır. Bu mekteplerde ziraat ve sanat dersleri öğretilmelidir. Böylelikle ziraat dersleri alan öğretmen adayları çiftçi öğretmen olabilecekler, aynı zamanda bu mekteplere gelen öğrenciler de çiftçiliği öğrenecekleri için geleceğin çiftçi öğretmenleri olabileceklerdir (Akyüz,2021, s.296).

II. Meşrutiyet'in ilk akla gelen isimlerinden Maarif Nazırı Emrullah Efendi 1910-1912 yılları arasında bakan olarak görev almıştır. Emrullah Efendi, köylerde okul olabilecek binaların olmadığından ve bina yapılsa bile gönderilecek öğretmen bulunmadığından bahsetmiştir (Sakaoğlu, 2003, s.126).

Meşrutiyet Dönemi eğitimcilerinden Manastır Darülmuallemi'nin müdürü Ethem Nejat köy yaşamını uygarlaştırma fikrini, ilköğretimin en önemli amacı arasında göstermiştir. İlkokulların basit uzmanlık okulları ve yatılı okullar olarak yeniden düzenlenmesini istemiştir. Her köyde yatılı okulların kurulup, öğrencilere sanat, tarım, ticaret eğitiminin verilmesini söylemiştir (Akyüz, 2021, s.197).

1913 yılında Tedrisat-ı İptidaiye Kanunu çıkarılmış, köy eğitimi ve eğitim yapıları ile ilgili düzenlemelere yer verilmiştir.

- 8. Madde: Her köyde en az bir okulun kurulması zorunlu olacak fakat köy encümenleri ve vilayet meclisinin kararı ile birden fazla köyün ortak yararlanabileceği ortak bir köy okulunun kurulabileceği de belirtilmiştir.
- Kız öğrenci sayısının 50'yi bulduğu köylerde kızlar için ayrı bir mektep kurulması kararlaştırılmıştır.
- 15-17. Maddeler: Okulların arazisi, yapımı, çalışanların maaşları, dersliklerin ısıtılması ve aydınlatılması köylülerce karşılanacağı belirtilmiştir (Uyanık, Kaya ve Elçiçeği, 2021, s.173-174).

Meşrutiyet ile birlikte ıslahat çalışmalarına ilkokullardan başlanması gerektiği yönünde fikir birliğine varılmıştır. Ülke genelinde şehir ve kasabalarda bulunan eğitim kurumlarına verilen önemle birlikte kırsal alanda bulunan çocuklar için de

ilköğretim yapılarının ve eğitim sisteminin düzenlenmesiyle ilgili çalışmalar yapılmıştır. II. Meşrutiyet Dönemi'nde her ne kadar tartışmalar yapıp yeni fikirler ortaya atılsa da elle tutulur sonuçlar elde edilememiş sadece gerekli temeller atılmıştır. Fikir olarak atılan temeller Cumhuriyet Dönemi'nde uygulamaya geçirilmeye başlanmıştır.

2.4.2. Cumhuriyet Dönemi Yaşanan Gelişmeler

Cumhuriyet Dönemi'nde 40 binin üzerinde köy vardır. Buna karşılık nüfusun yaklaşık %80'i köylerde, geriye kalan %20'lik kısım şehirlerde yaşamaktadır. Ülkede halkın büyük bir bölümünün köylerde yaşamasına rağmen, okullaşma oranı ve okuma yazma bilen nüfus oranı şehirlere göre köylerde daha azdır (Otyam,1934, s.18). Ülkedeki genel okur-yazarlık oranı %8,6'dır, (TC Başvekâlet İstatistik Umum Müdürlüğü, 1930, s.49) ve bu oran şehirlerde yaklaşık %32,04, köylerde ise %5,97'ye kadar düşmektedir (Zaim, 1932, s.24).

İstatistiksel veriler ışığında, Milli Mücadeleyi başarı ile sonuçlandıran Türk milletinin birçok alanda özellikle de eğitim alanında yenilikleri bünyesine alıp, benimseyip ve daha sonrasında da uygulayıp kalkınması gerekmiştir. Hiç şüphesiz bu kalkınma da köyler ve köylünün kalkınmasından geçecektir. Atatürk de 1 Mart 1922'de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin üçüncü toplanma yılını açarken yaptığı açılış konuşmasında köylünün eğitime verilmesi gereken önemi vurgulamıştır:

“Efendiler! Yüzyıllardan beri milletimizi yöneten hükümetler, eğitimi genelleştirme dileğini belirtmişlerdir. Ancak bu dileklerine ulaşmak için Doğu ve Batıyı taklit etmekten kurtulamadıklarından, sonuç milletin cahillikten kurtulamamasına neden olmuştur. Bu üzüntü verici gerçek karşısında bizim uygulamak zorunda olduğumuz eğitim siyasetimizin ana hatları şöyle olmalıdır: Demiştik ki, bu memleketin gerçek sahibi ve sosyal yapımızın ana unsuru köylüdür. İşte bu köylüdür ki, bugüne kadar eğitim nurundan yoksun bırakılmıştır. Bundan dolayı, bizim uygulayacağımız eğitim siyasetinin temeli, ilk önce var olan cehaleti yok etmektir. Ayrıntıya girmekten çekinerek bu düşüncelerimi birkaç kelime ile açıklamak için diyebilirim ki, genel olarak bütün köylüye okumak, yazmak ve vatanını, milletini, dinini, dünyasını tanıtacak kadar coğrafya, tarih, din ve ahlâk ile ilgili bilgiler vermek ve dört işlemi öğretmek eğitim programımızın ilk amacıdır” (Atatürk Araştırma Merkezi, 2006, s.152).

Atatürk'ün inkılaplarından halkçılığın ilkelerine göre köycülük hareketleri, 1930'lardan itibaren Cumhuriyet'in ekonomik, kültürel ve siyasi anlamda yürüttüğü politikaların temelini oluşturmuştur. Ülkenin modernleşmesinin ve ekonomik bağımsızlığının sağlanmasının köylerden geçtiği kanısına varılmıştır. Ancak köylerdeki dönüşümün temelindeki sorun, halkın eğitimsizliğidir. Çocukları ve gençleri; meslek, spor, bilim, sanat, tarım ve hayvancılık

konularında eğitmek için birçok köy okulu açılıp köylere özel okul müfredatları hazırlanmıştır.

1919-1922 yılları arasında süren Kurtuluş Savaşı'nın ardından, milli ve yeni bir eğitim sistemine ihtiyaç duyulmuştur. Köyden kente yapılan göç, kırsal bölgelerdeki nüfusun azalmaya başlamasına sebep olmuştur. Bu sebeple her köye bir okul politikası yerine pek çok köye bir okul politikası fikri benimsenmiştir. Ulaşım ve teknoloji, eğitime kolaylık sağlayamadığı için sıkıntılar yaşanmıştır. Toplumun isteklerine cevap verilemediğinden ilköğretim 5 yıla indirilmiş, bazı köylerde ise 3 yıl olarak okutulmaya başlanmıştır (Bilasa, 2015, s.50).

15 Temmuz 1921'de Ankara'da Maarif Kongresi toplanmıştır. Toplantıda köyün eğitim alanındaki ihtiyaçlarının kentler ile aynı olamayacağı, düzenlemelerin ve eğitim programlarının ihtiyaçlara göre hazırlanması gerekliliğinden bahsedilmiştir (Milli Eğitim Şuraları, 1921-1926, s.2,3).

Kongrede aynı zamanda mektebi olmayan köy çocukları için yatılı okullar kurulması ve gündüz köy okullarının açılması kararı alınmıştır. Buna göre açılacak ilk mektepler şu şekildedir;

- Şehir ve kasaba gündüz,
- Şehir ve kasaba yatı,
- Köy gündüz,
- Köy yatı mektepleri (TBMMZC, 1926, Kanunlar Dergisi, cilt 4, s. 522-525)

15 Temmuz 1923 yılında I. Heyet-i İlmiye 'de, küçük köyler için seçilecek yerlerde "*Leyli Köy Mektepleri*" adında yatılı bölge ilkokullarının açılması hatta gezici öğretmenlerin kullanılması üzerine görüşülmüştür (Milli Eğitim Şuraları, 1921-1926, s.4,5).

Cumhuriyet Dönemi'nde, eğitim alanında alınan önemli kararlardan biri 18 Mart 1924 tarihinde çıkarılan Köy Kanunu ile birlikte verilmiştir. Köy Kanunu'nda, idarelerin vereceği plana göre köyde mektep inşa etmek köy halkına görev kılınmıştır (TBMMZC, 1924, Kanunlar Dergisi cilt 2, s. 258-273).

19 Ekim 1926 tarihinde okullara öğretmen yetiştirmek için Köy Muallim Mektepleri 'nin açılmasının kararı alınmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı, Kayseri Zincirli'de ve Denizli'de Köy Muallim Mekteplerini açmıştır. Köy muallim

mekteplerine alınacak öğrencilerde; Türk olması, ilkokuldan mezun olması, yaşça on altı yaşından küçük ve yirmi yaşından büyük olması, öğretmenlik yapmaya engel oluşturacak bedeni ve ruhi kusurların bulunmaması şeklinde şartlar aranmıştır (Dilek, 2016, s.92-110).

Tablo 2.12 1927 tarihli üç yıllık köy okulları için öğretim programı (Çelenk, 2019, s.1828; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Dersler		1.Sınıf	2.Sınıf	3. Sınıf
TÜRKÇE	Alfabe	12	-	-
	Kıraat	-	4	4
	İmla	-	3	2
	Tahrir	-	2	2
	Gramer	-	-	1
	El yazısı	-	4	3
Hayat Bilgisi		4	4	3
Hesap-Hendese		4	3	3
Yurt Bilgisi		-	-	2
Resim Elişi (Erkeklerle)		4	4	4
KIZLAR	Resim, El işi	4	1	1
İÇİN	Ev İşleri	-	3	3
Toplam		24	26	24

Cumhuriyetin ilk yıllarında, bir yandan açılacak okullara öğretmen ihtiyacı karşılanmak istenirken bir yandan da yeni devletin ilköğretim sisteminin ders içerikleri düzenlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla Cumhuriyet'in hazırlanan 1924 tarihli programın yeni devlet düzenine ve amaçlarına uygun olmadığı düşünülmüş ve 1927 yılında köy okulları için 'Üç Yıllık Köy Okulları Programı' hazırlanmıştır. 1928 yılında yeni alfabenin yürürlüğe girmesiyle birlikte ders programı yeni Türk alfabesi ile basılmıştır (Tablo 2.12).

Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçiş aşamasında ülkede yeni bir ders programının oluşturulması için yabancı uzmanlardan destek alınmıştır. 1933-1934 yıllarında Türkiye eğitim sistemini inceleyen Amerikan heyetinin raporuna göre, ülke çapında ilköğretim, nitelik ve nicelik olarak yetersizdir. Eğitimin daha kaliteli olması için 3 sınıflı köy okulları 5 sınıflı hale getirilmeli, okuma yazmanın unutulmaması ve daha etkili bir eğitimin verilebilmesi için eğitim üç yıldan beş yıla çıkarılmalıdır. Köy ve şehir okullarında ihtiyaca göre farklı programlar

uygulanmalıdır. Daha fazla çocuğa eğitim imkânı verebilmek için köy yatı mektepleri kurulmalıdır (Budak, 2010, s.54-57).

Tablo 2.13 1939 tarihli beş yıllık köy okulları için öğretim programı (Çelenk, 2019, s.1832; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Dersler	1.Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	5.Sınıf
Hayat Bilgisi	3	3	4	-	-
Türkçe	10	9	8	5	5
Tarih	-	-	-	2	2
Coğrafya	-	-	-	2	2
Yurt Bilgisi	-	-	-	1	1
Tabiat Bilgisi	-	-	-	2	2
Aile Bilgisi	-	-	-	1	1
Aritmetik(Geometri)	4	4	4	3	3
Resim	1	1	1	1	1
Yazı	-	1	1	1	1
Toplam	18	18	18	18	18

Amerikan Heyeti'nin raporu ve mevcutta yürürlükte olan programın eksik noktaları referans alınarak yeni bir ders programının hazırlanmasına ihtiyaç duyulmuştur. Böylece 1939 yılında ilk kez toplanan I. Milli Eğitim Şurası kararıyla, köylerdeki eğitimin kalitesini arttırmak amacıyla köy ilkokullarının eğitim programları 5 yıla çıkarılmıştır. Programda Hayat Bilgisi, Tabiat Bilgisi, İş ve Ziraat derslerinin içerikleri köydeki yaşamla uyum sağlayacak bir şekilde hazırlanmıştır (Parlak,2010, s.107-108) (Tablo 2.13).

Amerikan Heyet raporunda bahsedilen diğer bir konu ise köylerdeki ihtiyaca göre yeni okul tipleri oluşturulmasıdır. Yeni ihtiyaçlara cevap verebilecek şekilde 19 Haziran 1942'de 4274 sayılı Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilat Kanunu çıkarılmıştır. Kanuna göre köy okulları farklı şekillere ayrılmıştır. Buna göre;

- Eğitimci köy okulları – 3yıl
- Öğretmen köy okulu- 5 yıl
- Öğretmen ve eğitimci köy okulu, 5 yıl
- Köy bölge okulları (Yatılı-yatısız ilkokulla birlikte 9 yıl)
- Köy ve bölge meslek kursları

Bu okullar, 1940'lı yılların sonlarına doğru açılmış ve 1948 yılında öğretim süresi 5 yıl olan ilkokullara dönüştürülmüştür.

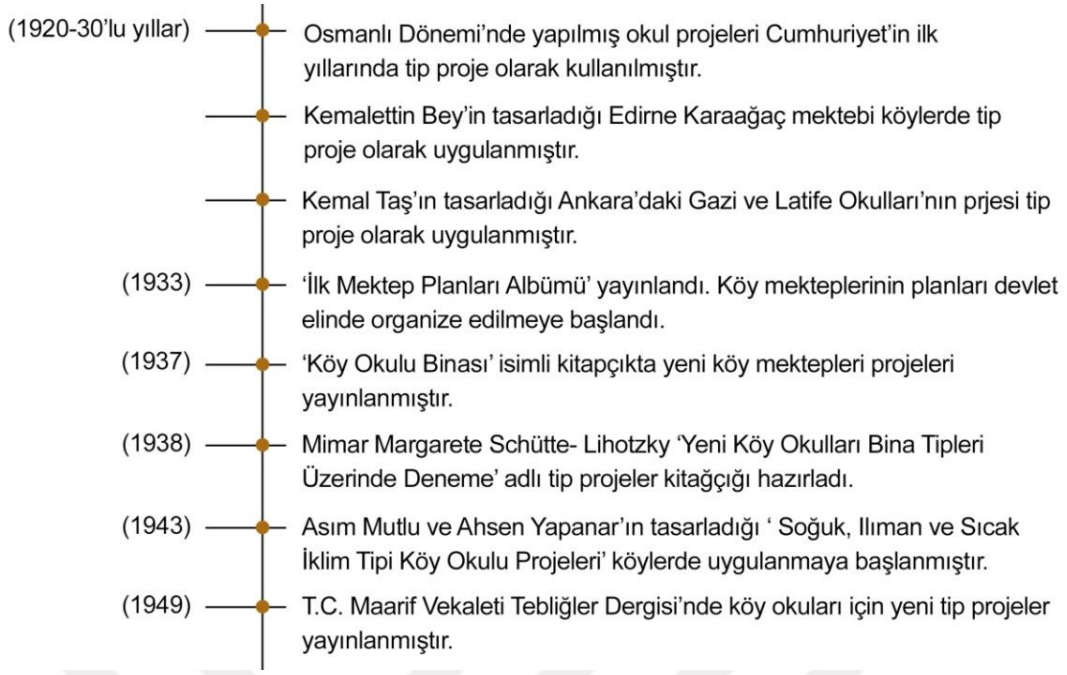
Tablo 2.14 1948 tarihli birleştirilmiş sınıflı köy okulları için öğretim programı (Parlak, 2010, s.110; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

	I.Devre			II.Devre	
Dersler	1.Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	5.Sınıf
Hayat Bilgisi	5	6	7	-	-
Türkçe	10	7	6	6	6
Tarih	-	-	-	2	2
Coğrafya	-	-	-	2	2
Yurttaşlık Bilgisi	-	-	-	1	1
Tabiat Bilgisi	-	-	-	2	2
Matematik	4	5	5	4	4
Aile Bilgisi	-	-	-	1	1
Resim-İş	1	1	1	1	1
Tarım-İş	6	6	6	6*	6*
Yazı	-	1	1	1	1
Toplam	26	26	26	26	26

1948 yılında yeni bir ders programı yürürlüğe girmiş, daha önce köy ilkokullarının ve birleştirilmiş sınıfların ayrı olarak hazırlanan ders programları, bu program ile birleştirilmiştir. 1. , 2. ve 3. sınıflar bir grup halinde birleştirilmiş ve bir program yapılmıştır. 4. ve 5. sınıflar ise bir grup olarak birleştirilmiş ve bir program hazırlanmıştır. Böylelikle birleştirilmiş sınıf sayısı ikiye indirilmiştir (Çelenk, 2019, s. 1832-1833) (Tablo 2.14).

2.4.3. Kırsal Alanda İlkokul Yapılarının Mimarisi

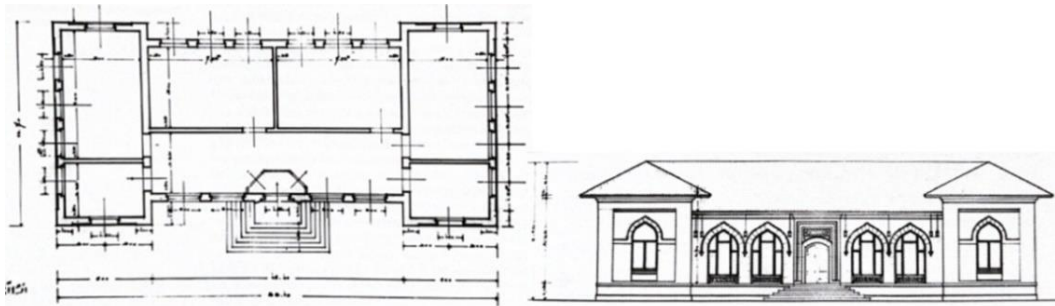
Cumhuriyet'in ilk yıllarında eğitim alanındaki yenileşme çabalarına karşın köylünün eğitiminde başarı elde edilememiştir. Yaklaşık 46.000 köyün olduğu Türkiye Cumhuriyeti'nde, 1935 istatistiklerine göre nüfusu 400'den yukarı olan yaklaşık 20.000 köyde, Cumhuriyetin ilk on yılı içerisinde 5401 köy okulu yapılabilmektedir. Geriye kalan nüfusu 400'den aşağı olan 26.000 köyde, tek bir okul bile yapılamamıştır. Köy okullarının masrafını köylüler karşılamak zorunda kaldığı için bu yükü kaldıramamış, devletin de bütçesi 1945 yılına kadar bu köylere okul yaptırmaya yetememiştir (Parlak, 2010, s.11).

Şekil 2.13 Erken Cumhuriyet Dönemi'nde köylerde inşa edilecek okullar için hazırlanan projeler

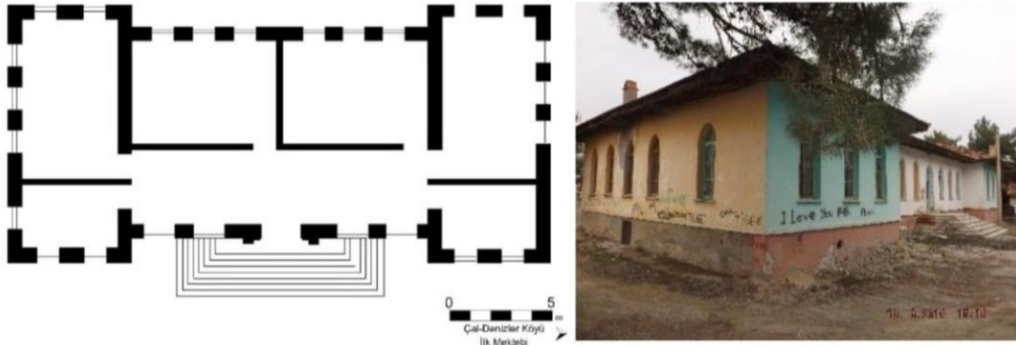
Kırsal alanlarda ilkokul yapılarının inşaatı 18 Mart 1924 tarihli Köy Kanunu'nun 13. maddesi ile düzenlenmiştir. Bu maddeye göre Türkiye'deki köylerde yapılacak resmi mektep binaları Maarif Vekâleti 'nin verdiği örneğe göre inşa edilecektir. Bu projelerin yapımında köylünün maddi desteği ve işgücü kullanılacaktır (TBMMZC, 1924, Kanunlar Dergisi, cilt 2, s. 258-273).

Erken Cumhuriyet Dönemi'nde eğitime verilen önemle birlikte eğitim verilecek ilkokul yapılarının inşaatına da önem verilmiştir. Bu amaçla Maarif Vekâleti bünyesinde 1926 yılında İnşaat Dairesi kurulmuştur. Ancak bu yapı 1930'lu yıllara kadar işlerin ilerleyişinde etkin bir rol oynayamamıştır. Bu geçiş sürecinde imparatorluktan kalan planlar uygulanmaya devam edilmiştir.

Şekil 2.14 Edirne Karaağaç Mektebi'nin plan ve cephesi (Balcı, 2022, s.192-193)

Bu planlardan biri Kemalettin Bey tarafından tasarlanan ancak uygulamaya geçirilemeyen Edirne Karaağaç Mektebi olup, proje Cumhuriyet'in ilk on yılı içerisinde köylerde tip proje olarak uygulanmıştır (Şekil 2.14).

Şekil 2.15 Denizler Köyü Mektebi'nin plan ve cephesi (Türkmen, 2021, s.355-393)

Edirne Karaağaç Mektebi'nin plan ve cephe düzen uygulamasına Denizli'de bulunan Denizler Köyü Mektebi örnek olarak verilebilir (Şekil 2.15).

Şekil 2.16 Gazi ve Latife Hanım Okulu ve Ödemiş Konaklı Adagüre İlkokulu (Sol görsel: [https://kulturenvanteri.com/tr/yer/gazi-ve-latife-hanim-okullari/#17.1/39.937 836/32.859829](https://kulturenvanteri.com/tr/yer/gazi-ve-latife-hanim-okullari/#17.1/39.937%20836/32.859829); sağ görsel: Kul, 2011,s. 66-71)

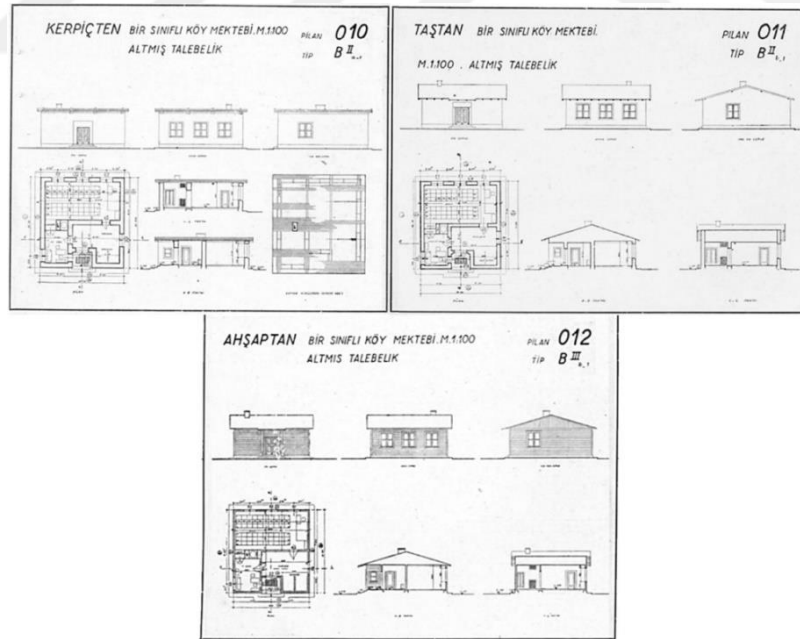
Bir diğer plan da Kemal Taş'ın tasarladığı Ankara'daki Gazi ve Latife Okulları'nın projesi olup, proje 1920 ve 1930'ların ilk yarısı boyunca neredeyse tüm şehirlerde ve ilçelerde ilkokul binalarının inşasında tip proje olarak kullanılmıştır. Gazi ve Latife Okulları'nın Ödemiş Konaklı Adagüre İlkokulu gibi tek katlı olarak düzenlenmiş formları da köylerde ilkokul yapısı olarak inşa edilmiştir (Kul, 2011, s. 66-71) (Şekil 2.16).

1930'lu yıllardan itibaren köy mekteplerinin inşaatında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı İnşaat Dairesi'nin tasarladığı planlar etkili olmaya başlamıştır. Cumhuriyet'in ilk yıllarında ülkeye yeni bir mimari üslup getirmek amacıyla ülkeye yabancı mimarlar getirilip onlara yüksek yetkiler verilmiştir. Bu mimarların en önemlisi de Ernst Arnold Egli'dir. Egli, 1927 yılından itibaren 13 yıl boyunca ülkenin çağdaş kent yaratma amacına katkılar sunmuştur. 1927-1936

yılları arasında Egli, Maarif Vekâleti 'nin başına baş mimar olarak geçerek, eğitim binalarının tasarlanıp gerçekleştirilmesi sürecini yönetmiştir (Alpagut, 2015).

Günümüzde köy mekteplerinin mimarları ve mekânsal organizasyonları hakkında bilgilere ulaşmak zordur. Ancak Milli Eğitim Bakanlığı, okul projelerini ilgili birimlere bazı yayınlar aracılığıyla ulaştığı için tip projelerin bilgilerine günümüzde bu yayınlar aracılığıyla ulaşılabilir. Bunlardan biri 1933 yılında İnşaat Dairesi'nin yayınladığı, hazırlanma sürecinde Egli'nin de katkısının bulunduğu 'İlk Mektep Planları Albümü' adlı yayındır (Kul, 2011, s.66-71).

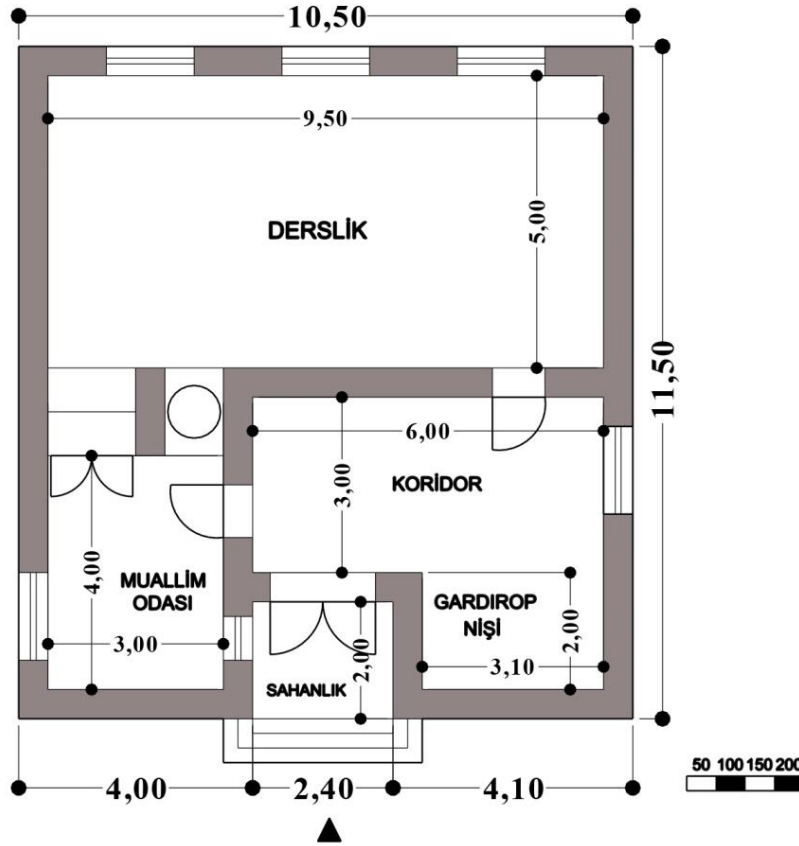
İlk Mektep Planları Albümü' ne göre köylerde yapılacak olan okullarda inşaat malzemesi olarak yörede kolay bulunabilecek ve en az maliyetle elde edebilecek taş, ahşap ve kerpiç kullanılacaktır. Zorunlu eğitim beş yıl olsa bile bu dönemde üç yılda da ilkokuldan mezun olunabilmiştir. Bu sebeple de köyler için farklı tiplerde projeler geliştirilmiştir. Bunlar; az nüfuslu köyler için bir derslikli köy mektepleri, kalabalık nüfuslu köyler için üç derslikli köy mektepleridir. Tip projelerden beş derslikli sınıflar ise kasaba ve şehirler için geliştirilmiştir (Dere ve Oral, 2020, s. 266).

Şekil 2.17 Bir derslikli kerpiçten,taştan ve ahşaptan köy mektebi projesi (Maarif Vekâleti İlk Tedrisat Dairesi,1933; Dere ve Oral,2020, s.268-269)

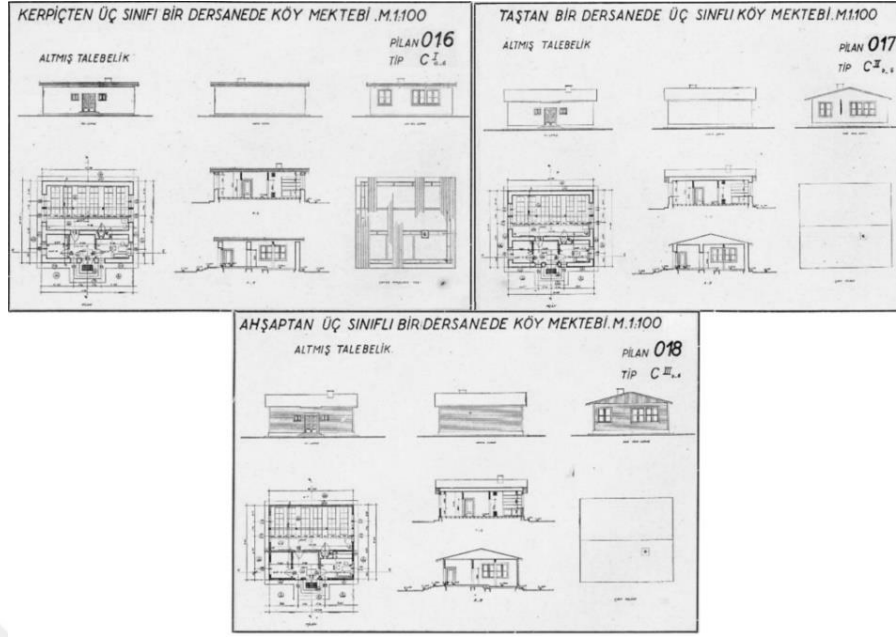
Üç farklı malzemeden, bir sınıflı ve 60 öğrenciyi alabilecek boyutlarda inşa edilecek olan mekteplerin iç mekânlarında temiz ölçü olmasına dikkat edilmiştir. Taştan yapılacak mektebin duvar kalınlığı 50 cm, kerpiçten yapılacak olan

mektebin duvar kalınlığı 60 cm ve ahşaptan yapılacak olan mektebin duvar kalınlığı ise 20 cm olarak belirlenmiştir. Farklı duvar kalınlıklarından kaynaklı, yapının dış ölçülerinde değişiklikler olmuştur. Taş ve ahşap malzemeli ilkokul yapılarının çatılarının %20-30 eğimle yapılması önerilmiştir. Kerpiç malzemeli ilkokul yapılarının çatılarının, ahşap kerestelerin üzerine dal ve saz tabakasının konulmasının ardından killi toprakla kaplanarak düz çatı şeklinde inşa edilmesi önerilmiştir (Dere ve Oral, 2020, s.267-269).

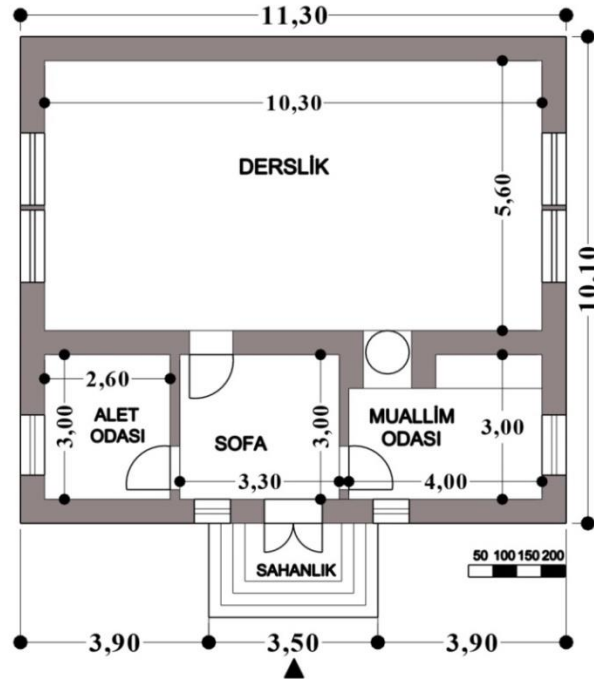
Şekil 2.18 Bir derslikli taştan yapılan köy mektebi projesinin planı (İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Okulun etrafı 60 cm genişliğinde ve 10 cm yüksekliğinde tretuvarla çevrelenmiştir. Tek derslikli tasarlanan okula, yörenin ve topografyanın durumuna göre en az üç basamaklı merdivenle, bina içine doğru cep şeklinde giren bir sahanlıktan (2m x 2.40m) ulaşılır. Sahanlıktan bir koridora (3m x 6m) girilir. Giriş sahanlığının sağında, koridora bitişik bir şekilde gardıroplar için niş (3m x 2m) konumlandırılmıştır. Giriş sahanlığının solundaki muallim odasına (3m x 4m) koridordan giriş sağlanır. Okulun arka cephesi derslik olup 9.50-9.60 x 5 metre boyutlarındadır. Dersliğin arka cephesi boyunca eşit aralıklarda, 1.50 x 1.75 metre boyutlarında üç tane pencere yerleştirilmiştir (Dere ve Oral, 2020, s.267-269).

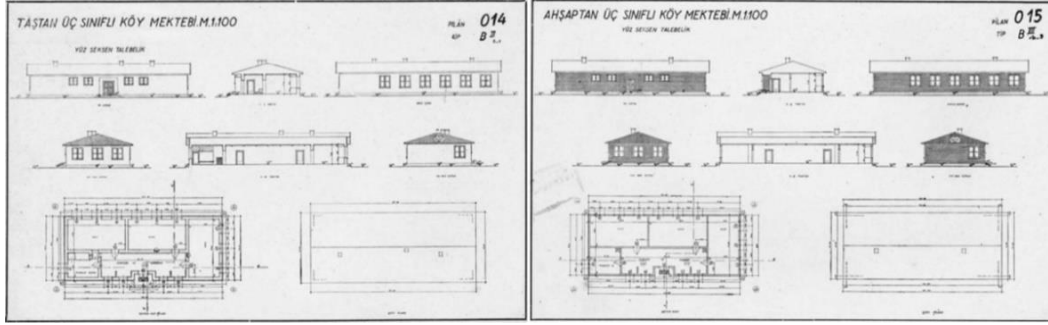
Şekil 2.19 Bir derslikli kerpiçten,taştan ve ahşaptan köy mektebi projesi (Maarif Vekâleti İlk Tedrisat Dairesi,1933; Dere ve Oral,2020, s.271-272)

2. plan, üç sınıfın bir derslikte toplandığı, 60 öğrenci için ve üç farklı malzeme ile inşa edilecek köy okulu projesidir. Sahanlık (2m x 1,20m) yapının orta aksında konumlandırılmıştır. Yapının giriş kapısı bir sofaya (3,30m x 3m) açılmaktadır. Sofanın sağında muallim odası (4m x 3m) bulunmakta olup ön cepheye ve yan cepheye bakan duvarlarına birer pencere yerleştirilmiştir.

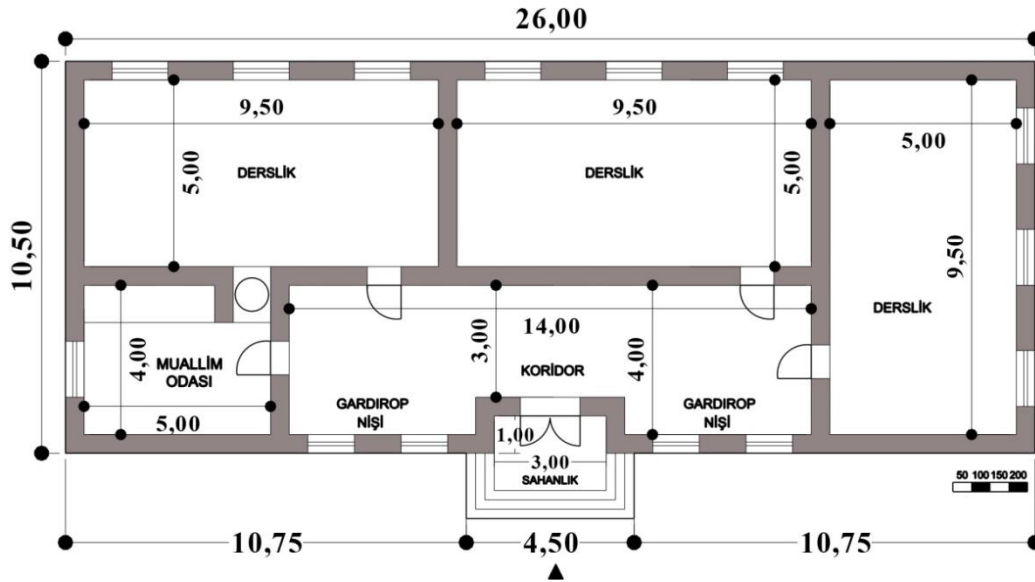
Şekil 2.20 Bir derslikli taştan yapılan köy mektebi projesinin planı (İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Muallim odasının karşısında, alet odası (2,60m x 3m) bulunmaktadır. Arka cephede dikdörtgen formda bir derslik (10,30 m x 5,60 m) konumlandırılmıştır. Dersliğin yan cephelerine ikişer tane pencere yerleştirilmiştir (Dere ve Oral, 2020, s.271-272).

Şekil 2.21 Üç derslikli taştan ve ahşaptan köy mektebi projesi (Maarif Vekâleti İlk Tedrisat Dairesi,1933; Dere ve Oral, 2020, s. 270)

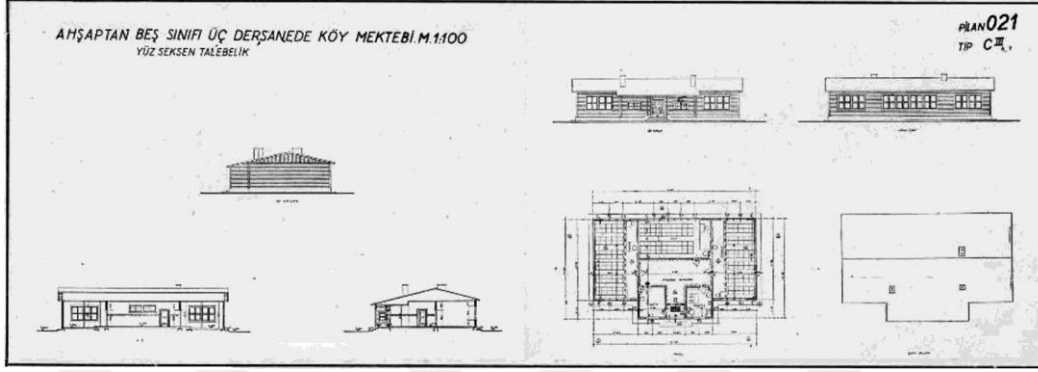
3. plan örneği üç derslikli, 180 öğrenci için olup ahşap veya taş olacak şekilde tasarlanmıştır. Taş mektebin tretuvar hariç dıştan ölçüsü 10,50 m x 26 m boyutlarında, iç ve dış duvarları 50 cm'dir. Ahşap mektebin dış boyutları tretuvar hariç 9,90 m x 26 m boyutlarında, iç ve dış duvarları 20 cm kalınlığındadır (Dere ve Oral, 2020: s. 269-270).

Şekil 2.22 Üç derslikli taştan yapılan köy mektebi projesinin planı (İdeli tarafından düzenlenmiştir.)

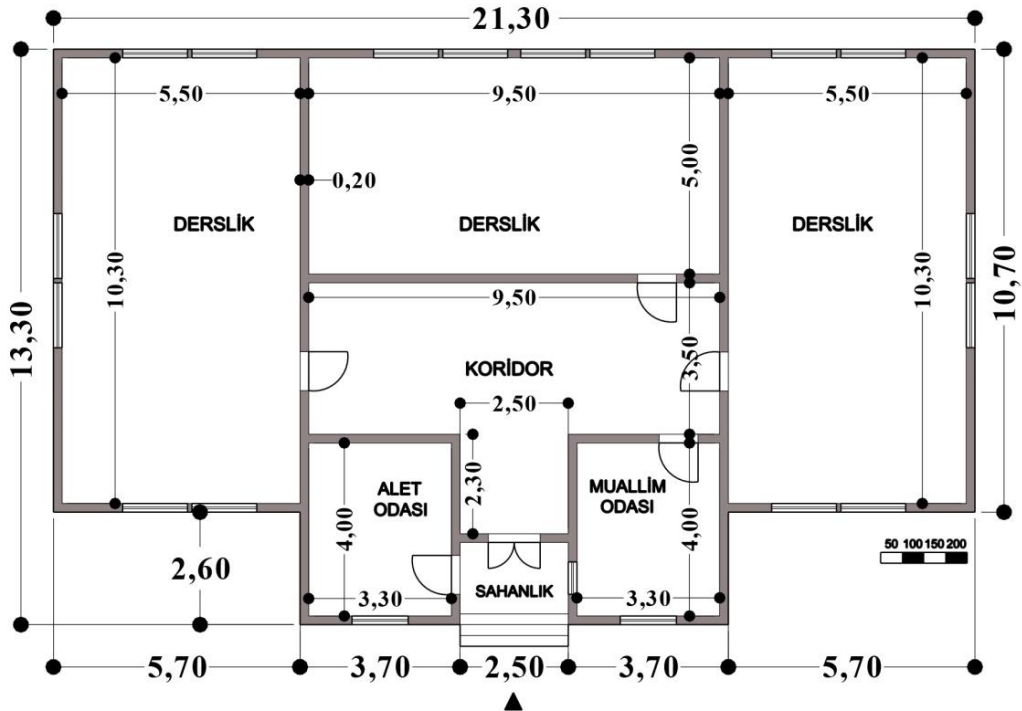
Okul orta aksına içeri niş oluşturacak şekilde bir sahanlık (3m x 1m) yerleştirilmiştir. Sahanlıktan koridora (3m x 14m) geçiş sağlanır. Giriş sahanlığının sağ ve sol bölümünde gardirop nişleri (5m x 1m) ve her nişe de ikişer

tane pencere yer almaktadır. Yan cepheye açılan bir tane penceresi (1,5 m x 1,7 m) bulunan muallim odası (4m x 5m) koridorun solunda bulunmaktadır. Plan organizasyonunda, arka cephede üçer tane penceresi olan, iki tane simetrik derslik (9,50 m x 5 m) konumlandırılmıştır. Aynı boyutlardaki üçüncü derslik, simetrik olan iki dersliğe dik bir vaziyette ve yan cepheye bakacak şekilde yerleştirilmiştir.

Şekil 2.23 Üç derslikli ahşaptan köy mektebi projesi (Maarif Vekâleti İlk Tedrisat Dairesi, 1933; Dere ve Oral, 2020: s.273)

Köy mektepleri tasarımı bir diğer model ise beş sınıflı üç derslikte toplayan ve 180 öğrenci için tasarlanmış ahşap köy mektebi tip projesidir. Yapı 'T' formunda düşünülmüştür. Okula orta aksta konumlanmış sahanlığına (2,5m x 1,5m) en az üç basamaklı merdiven ile çıkılır. Sahanlıktan 'T' formu bir koridora geçiş sağlanır.

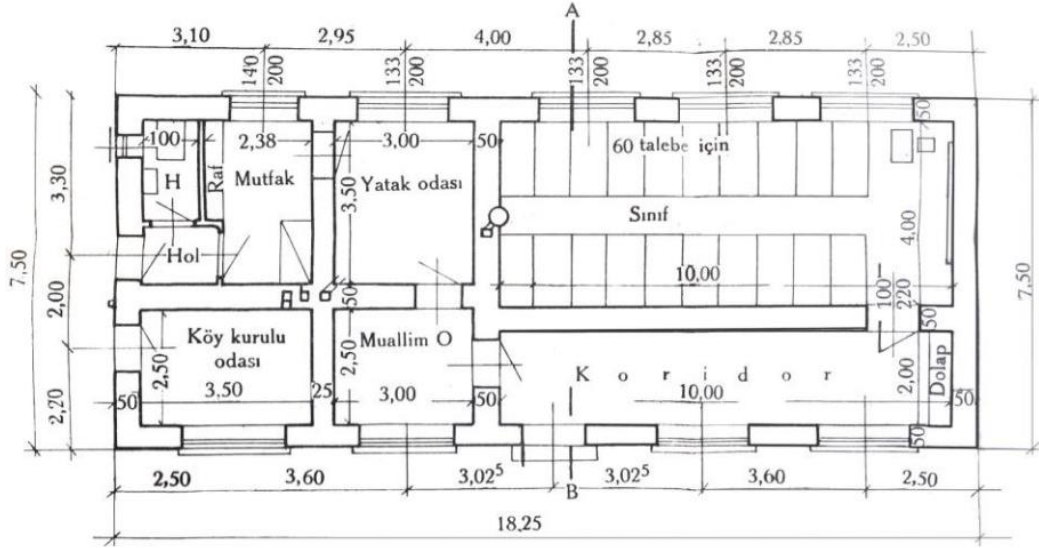

Şekil 2.24 Üç derslikli ahşaptan köy mektebi projesinin planı (İdeli tarafından düzenlenmiştir)

T formulu koridorun sağına muallim odası (3,30m x 4m) ve soluna alet odası (3,30m x 4m) yerleştirilmiştir. Girişin karşısına, uzun cephesi arka cepheye bakacak şekilde bir derslik (9,50m x 5m) yerleştirilmiştir. Dersliğin arka cephesinde dört tane pencere bulunmaktadır. ‘T’ formulu koridorun sağından ve solundan iki tane dersliğe (10,30m x 5,50 m) girilmektedir. Bu dersliklerin birer tane ön ve arka cephelerinde olmak üzere toplam iki tane, yan cephelerinde de ikişer tane olmak üzere toplamda dört tane pencereleri yer almaktadır. Dersliklerin pencereleri 1,50 m eninde ve 1,75 m yüksekliğindedir (Dere ve Oral, 2020, s. 273).

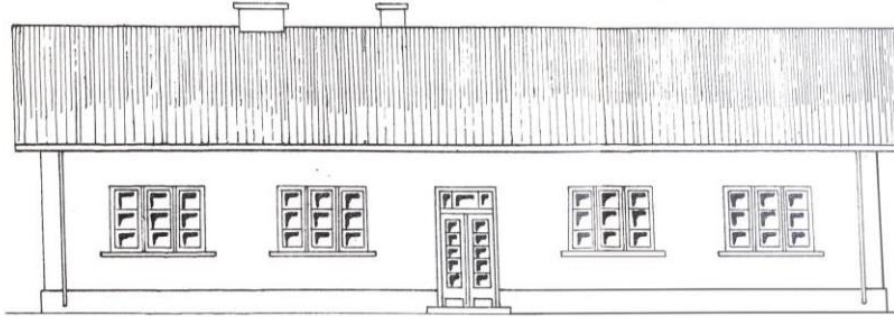
Cumhuriyet’in ilk yıllarında ilköğretim yapılaşma çalışmaları Egli’ nin önderliğinde kurulmuş olan İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığı’nın planlarıyla resmi bir hal almıştır. Aynı zamanda da köylerdeki ilkokulların inşaat faaliyetleri, planları, mekân organizasyonları ihtiyaçlara göre tip haline getirilip köylerde düzenli bir şekilde uygulanmaya başlanmıştır.

Cumhuriyet’in ilk yıllarında köylerdeki okul yetersizliği öncelikli olarak nüfusça fazla olan köylerde giderilmeye çalışılmıştır. Okul sayıları arttıkça öğretmen yetersizliği bu dönemde diğer bir problem olarak ortaya çıkmıştır. 1930’lu yıllarda nüfusları 150’den az olan ve öğretmen göndermeye müsait olmayan köylerde ziraat ve eğitim-öğretim işlerini yürütebilecek eğitimleri yetiştirebilecek eğitim kursları gündeme gelmiştir. 1936 yılında köy eğitim kurslarının denemesi yapılmış, mezun olan eğitimler köylerde izlenmiştir. Köylerden olumlu geri dönüşler olunca eğitim kurslarının devam edilmesine karar verilmiştir. 11 Haziran 1937’ de 3238 sayılı “*Köy Eğitimleri Kanunu*” ve 7 Temmuz 1939 tarihinde 3704 sayılı “*Köy Eğitim Kursları ile Köy Öğretmen Okullarının İdaresine Dair Kanun*” un mecliste kabul edilmesiyle köy eğitim kursları yasal bir temele oturtulmuştur (Erdem,2008, s.192-194). Köy eğitimleri kanununun yürürlüğe girmesinin ardından eğitimlerin gidecekleri köylerde yapılacak mektepler için “*Köy Okulu Binası*” isimli bir kitapçık daha yayınlanmıştır.

Şekil 2.25 Köy Okulu Binası adlı kitapçıkta yer alan bir derslikli köy mektebi projesinin planı (Aktürk, 2020, s.21)

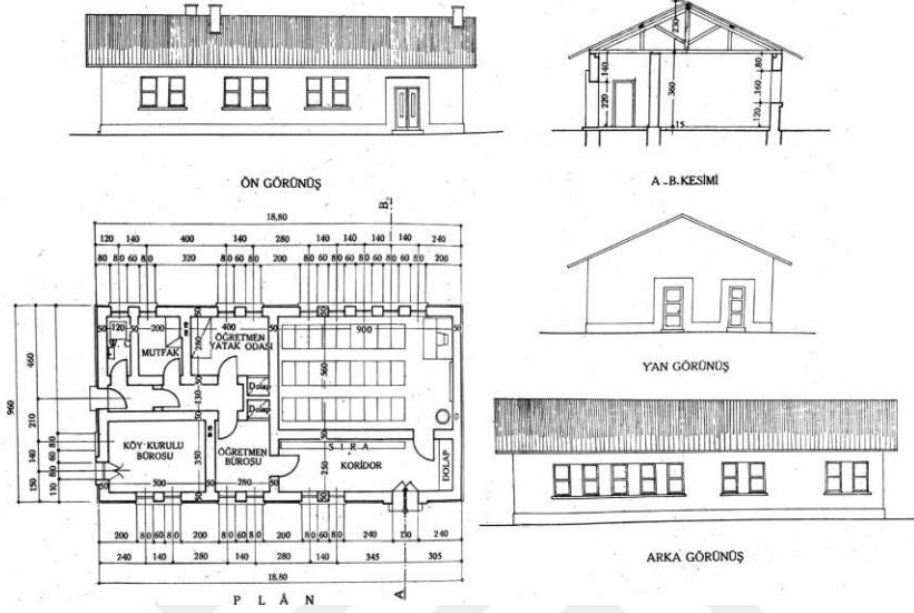
Şekil 25'teki yapı tek sınıflı, 60 öğrenci için ve 7,50 m x 18,25 m boyutlarında, dikdörtgen bir formda projelendirilmiştir. Yapının girişi, cephenin simetri aksına yerleştirilmiştir. Tip projede eğitimcilerin eğitim-öğretim süreci dışında konaklayacağı yapı, mektep planı ile birlikte organize edilmiştir. Konaklama mekânı ile birlikte mektebin plan organizasyonuna köy kurulu odası da eklenmiştir.

Şekil 2.26 Köy Okulu Binası adlı kitapçıkta yer alan bir derslikli köy mektebi projesinin cephesi (Aktürk, 2020, s.21)

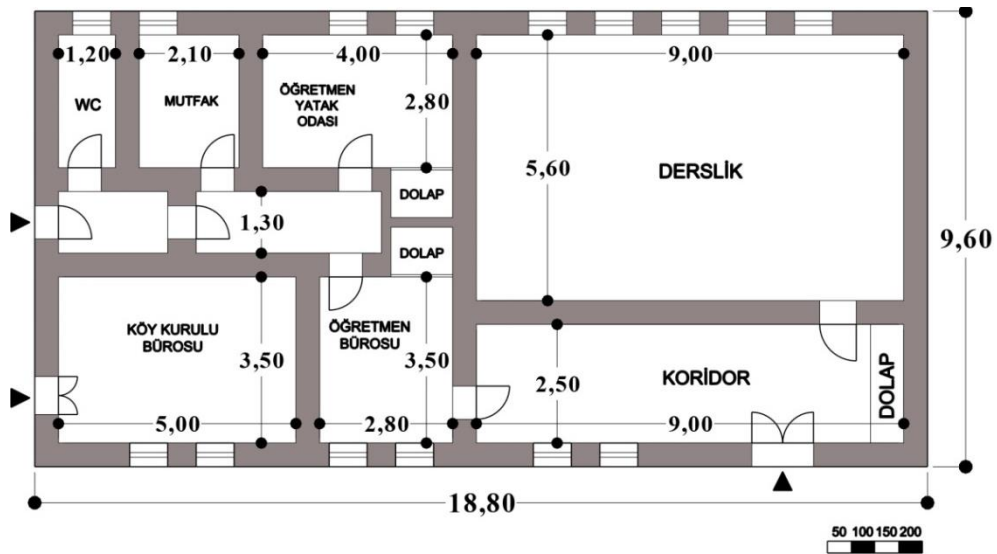
Giriş kapısı bir koridora (2m x 10m) açılmaktadır. Koridordan 60 talebe için planlanan dersliğe (4m x 10m) giriş yapılır. Giriş kapısının solundaki kapıdan muallim odasına (2,5m x 3m) geçilir. Muallim odası aynı zamanda eğitimcinin yatak odasına (3m x 3,50m) açılmaktadır. Yatak odasından mutfığa geçiş (2,38m x 3,50m) sağlanır. Mutfak hol vasıtasıyla yapının sol cephesinden dış mekâna bağlanır. Holden girdikten sonra soldaki kapıdan ıslak hacme girilir. Yapının sol cephesinde bulunan bir kapıdan köy kurulu odasına (2,50m x 3,50m) ulaşılır.

Bir sınıflı köy okulu projesi

Şekil 2.27 Köy Okulu Binası adlı kitapçıktan alınan bir derslikli köy mektebi projesi (Aktürk, 2020, s. 21)

Köy Okulu Binası kitapçığındaki tip projelerden biri de Şekil 2.27’de gösterilmektedir. Proje bir derslikli, 9,60 m x 18,80 m boyutlarında bir köy okuludur. Bu tip projenin derslik kısmı Şekil 2.25’teki tip projenin derslik bölümüyle benzerlik göstermektedir.

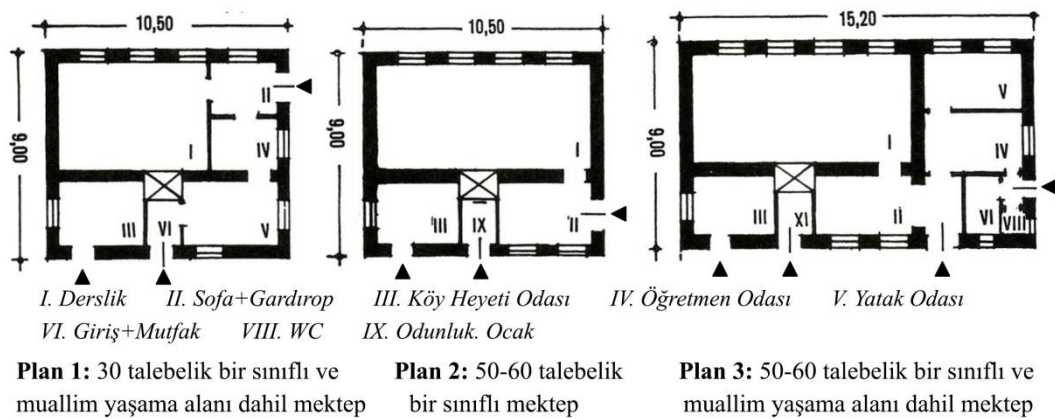

Şekil 2.28 Köy Okulu Binası kitapçığından alınan bir sınıflı bir projesinin planı (İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Mektebin giriş kapısı bir koridora (2,50m x 9m) açılır. Koridorun uzun kenarından 5,60 m x 9 m boyutlarındaki dersliğe giriş yapılır. Koridorun kısa kenarından öğretmen bürosuna (2,80m x 3,50m) geçilir. Öğretmen bürosu, mektebin ders verilen kısmı ile eğitmenin yaşam alanını birbirine bağlar. Mektebin sol cephesinde bulunan kapıdan köy kurulu bürosuna (3,50m x 5m) giriş yapılır. Aynı zamanda sol cephede eğitmenin yaşam alanının girişi bulunmaktadır. Yaşam alanına girdikten sonra koridorun soluna tuvalet (1.20m x 2,80m), tuvaletin yanına mutfak (2.10m x 2,80m), mutfağın yanına eğitmenin yatak odası(4m x 2,80m) yerleştirilmiştir.

‘İlk Mektep Planları Albümü’ kitapçığında incelenen projelerde derslik, muallim odası ve bazı projelerde de alet odasının eklendiği bir mekânsal düzen bulunmaktadır. ‘Köy Okulu Binası’ kitapçığında yer alan projelerde, ‘İlk Mektep Planları Albümü’ kitapçığında yer alan projelere göre farklılaşmalar olmuştur. ‘Köy Okulu Binası’ kitapçığında köy kurulu odası, muallim odası ve muallimin yaşam alanından oluşan mekânsal organizasyon derslik ile birlikte işleyecek şekilde tasarlanmıştır.

1938-1939 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Güzel Sanatlar Akademisi’ne köy okulları için projeler çıkarması istenmiştir. Mimar Margarete Schütte-Lihotzky öğrenci sayılarını, farklı iklim tiplerini referans alarak 7 tip proje geliştirmiştir. Yapı malzemesi olarak da yörede kolay bulunabilecek tuğla, kerpiç, taş ve ahşap önermiştir (Kul,2010, s.51-52).

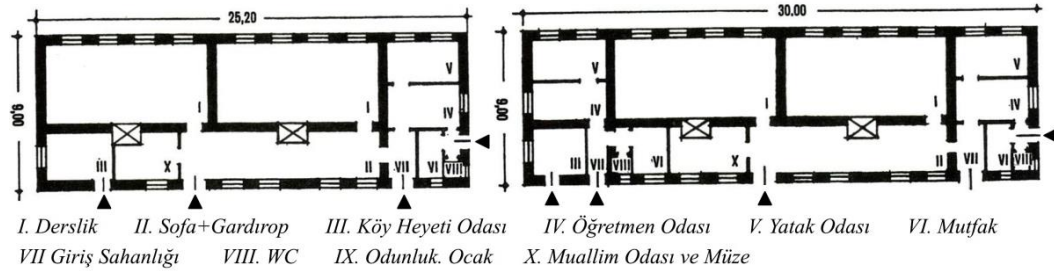
Şekil 2.29 ‘Yeni Köy Okulları Bina Tipleri Üzerinde Deneme’ kitapçığındaki tip projeler (Karain, 1996, s. 10; Lihotzky,1939)

Margarete Schütte-Lihotzky’ nin tasarladığı yedi plan içerisinden Şekil 2.29’daki birinci plan, 30 talebe için bir derslik ve öğretmenin yaşayacağı alanla birlikte 95

m² olacak şekilde tasarlanmıştır. II numaralı oda sofadır. Sofadan I numaralı dersliğe ve IV numaralı öğretmen odasına geçiş sağlanır. Öğretmen odasından V numaralı öğretmenin yaşamını sürdüreceği mekâna geçilir. VI numaralı mekân öğretmenin yaşam alanının girişidir. III numaralı mekân da köy heyet odasıdır.

İkinci plan, 50-60 talebeye eğitim verebilecek şekilde, birinci planda bulunan eğitmenin yaşam alanı yapıya eklenmeden, dersliğin genişletilmesi ile yine 95 m² alan içerisinde çözümlenmiştir. Planda, II numaralı sofadan I numaralı dersliğe geçilir. III numaralı mekân birinci plandaki gibi köy heyet odasıdır. Bu plana ilk plandan farklı olarak IX numaralı kömürlük mekân eklenmiştir.

Üçüncü plan, 50-60 öğrenci için bir derslik ve eğitmenin yaşama alanını içinde bulunduracak şekilde 137 m² alan içerisinde tasarlanmıştır. Bu planda mektep yapılanması olarak ikinci planın şeması aynen kullanılmıştır. Mektebin giriş cephesine eğitmenin yaşayacağı alan eklenmiştir. Mektebin giriş kapısının solundan, mektebin II numaralı sofasına girilir, karşısındaki kapı ise IV numaralı eğitmen odasına açılır. Yapının girişe göre sağ cephesinden eğitmenin yaşayacağı alana ulaşılır. Girişte VIII numaralı tuvalet ve VI numaralı mutfak organize edilmiştir. Girişin sağında eğitmen odası bulunmaktadır. Eğitmen odasından mektebin giriş sahanlığına ve yatak odasına geçiş yapılabilmektedir.

Plan 4: 100-120 talebelik iki sınıflı ve bir muallim yaşama alanı dahil mektep

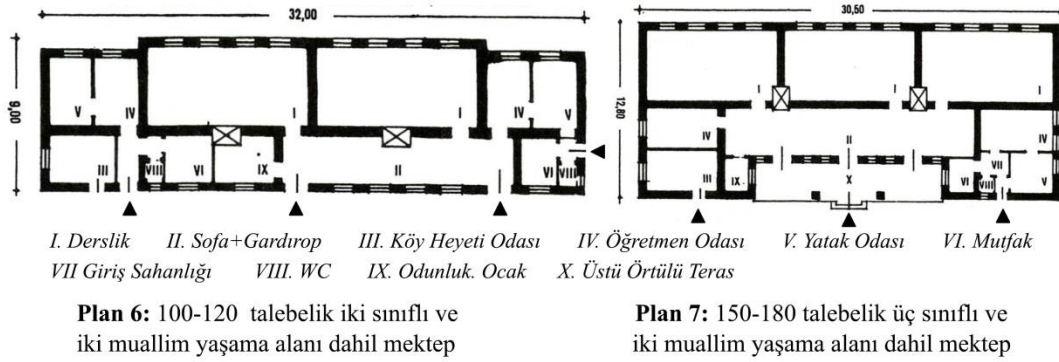
Plan 5: 100-120 talebelik iki sınıflı ve iki muallim yaşama alanı dahil mektep

Şekil 2.30 Yeni Köy Okulları Bina Tipleri Üzerinde Deneme Kitapçığındaki tip projeler (Karain, 1996, s.10; Lihotzky,1939)

Dördüncü plan, Şekil 2.29'daki üçüncü plan referans alınarak oluşturulmuştur. Dördüncü plan 100-120 öğrenci için, 2 derslikli ve bir eğitmenin yaşayacağı alanla birlikte 230 m² olarak organize edilmiştir. Üçüncü plandaki mektep kısmı ve eğitmenin yaşama alanı birbirinden ayrılarak arka cepheye bir derslik daha eklenmiştir. Bu sebeple üçüncü plandaki mektebin sofası, dördüncü planda

uzamış ve koridora dönüşmüştür. Üçüncü plandaki odunluğun alanı genişletilmiş, dördüncü planda X numaralı muallim odası ve müze mekânına dönüştürülmüştür.

Beşinci plan 100-120 öğrenci için, 2 derslikli ve iki öğretmenin yaşayacağı yaşam alanı ile birlikte tasarlanmıştır. Beşinci plan, dördüncü planda köy heyeti odasının bulunduğu cepheye 2. öğretmen için yaşama alanı eklenerek oluşturulmuştur. Köy heyeti odasının, muallim odasının ve müzenin ölçüleri yeni organizasyonda küçültülmüştür. Diğer mekânların ölçüleri aynı kalmıştır.

Şekil 2.31 Yeni Köy Okulları Bina Tipleri Üzerinde Deneme Kitapçığındaki tip projeler (Karain, 1996, s.10; Lihotzky,1939)

Altıncı plan, beşinci plan referans alınarak oluşturulmuştur. Plan 100-120 öğrenci için 2 derslik ve bir öğretmenin yaşayacağı alanla birlikte 280 m² alan içinde tasarlanmıştır. I numaralı iki adet derslik cephe hattından dışarı taşırılarak konumlandırılmıştır. Yapı toplamda beşinci plana göre 1'er metre yanlara uzatılmış, dar kenarın ölçüsü 9 m olarak sabit bırakılmıştır. Altıncı planda öğretmenlerin yaşama alanı içerisindeki öğretmen odası ve yatak odası beşinci plandan farklı olarak üst üste değil, yan yana organize edilmiştir.

Yedinci plan, 150-180 öğrenci için 3 derslikli ve iki öğretmenin yaşayacağı alanla birlikte 370 m² alan içinde organize edilmiştir. Planda üç derslik yapının arka cephesine eşit boyutlarda yerleştirilmiştir. Ön cephenin orta aksında yapı içine doğru girinti yapmış yarı açık bir sofa konumlandırılmıştır. Sofadan mektebe üç ayrı giriş verilmiştir. Üç giriş, üç dersliğin ve öğretmen odasının girişlerinin de bulunduğu bir koridora açılır. Mektep girişinin bulunduğu cepheden köy heyeti odasına ve öğretmenin yaşayacağı alana da giriş yapılır.

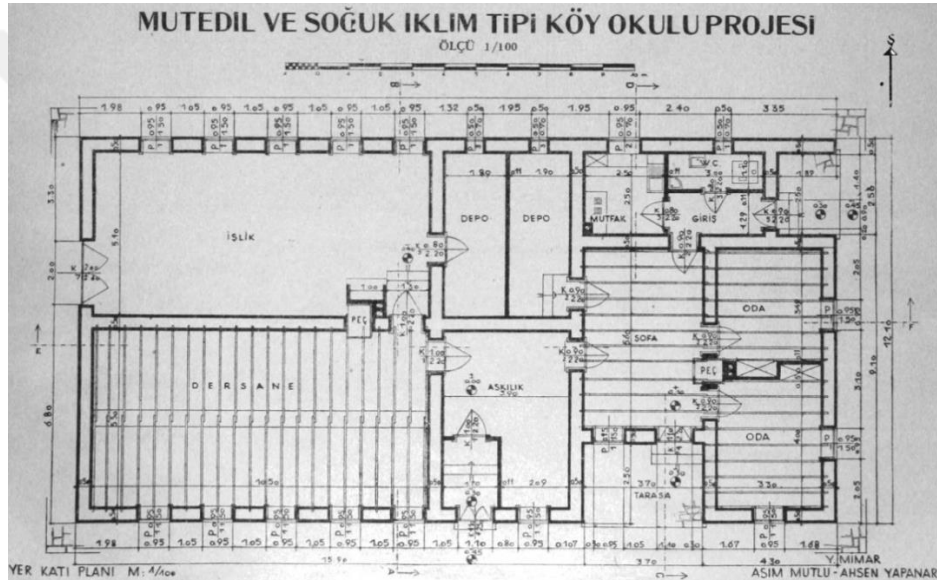
Lihozky tarafından tasarlanan planlar, 'Yeni Köy Okulları Bina Tipleri Üzerinde Deneme' kitapçığında toplanmıştır. Kitapçığındaki projeler çok sade bir plana ve

Okulun yapılacağı alanın büyüklüğü mimar tarafından 3 hektar olarak belirlenmiştir. 3 hektarlık alanın içinde mektep binasının yanında, öğrenciler için tuvaletin, küçükbaş hayvanlar için ahırın ve bahçe aletleri için bir odanın içinde bulunduğu bir yapı daha inşa edilecektir. Aynı zamanda 3 hektarlık alan içerisinde 40- 60 m² büyüklüğünde oyun alanı, çiçek ve sebze bahçelerinin bulunduğu bir alan da konumlandırılacaktır (Şekil 2.32).

1930'lu yıllar, ilkokul yapılarının plan organizasyonları üzerine denemeler ile geçmiştir. 1940'lı yıllarda Köy Enstitülerinin kurulması ve Köy Enstitüleri Kanununun kabul edilmesi ile birlikte mezun olan öğretmenlerin gidecekleri

okullar gündeme gelmiştir. Böylece köylerde yapılacak okul binaları için bir yarışma ilan edilmiştir. Yarışmanın şartnamesine göre proje önerileri sıcak, soğuk ve ılıman iklim bölgelerine uygun olarak tasarlanacaktır.

Projede 50 öğrenci kapasiteli bir derslik, talebelerin şapka ve paltolarını asabilecekleri bir vestiyer, 10 talebenin ağaç ve demir işlerini yapabileceği bir atölye, iki oda, mutfak ve banyodan oluşan öğretmenevi, okul ve öğretmen evinin ihtiyacına yetecek birer odunluk istenmiştir. Bahçenin uygun bir yerinde yarısı kız ve yarısı erkek öğrencilere olacak şekilde bir tuvalet projesi hazırlanacaktır. Katılan yirmi proje içerisinde Asım Mutlu ve Ahsen Yapanar tarafından hazırlanan projeler birinci seçilmiştir (Aktürk ve Ediz, 2020, s.128-129).

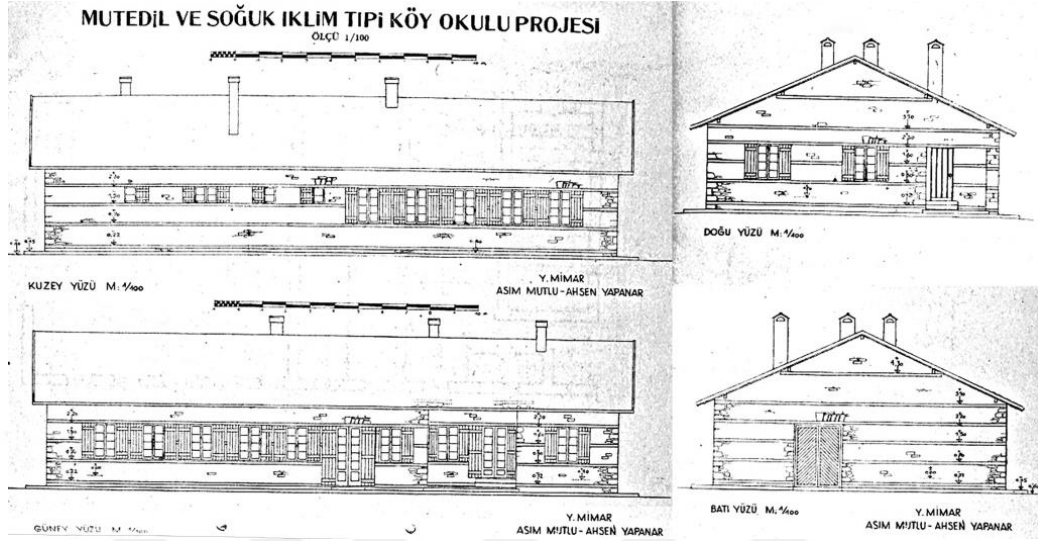

Şekil 2.33 Mutlu ve Yapanar tarafından tasarlanan soğuk ve ılıman iklim bölgesi köy okulu tip projesi (T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi,1945: s. 152-155)

Soğuk ve ılıman iklim tipi köy okulu projesi, 12,10m x 23,90m ölçülerinde bir dikdörtgen içerisinde çözülmüştür. Yapının güney cephesinden merdiven aracılığıyla mektebin askılık (33,90m x 550m) olarak adlandırılan mekânına giriş yapılır. Askılıktan 46 kişilik dersliğe (10,50m x 5,50m) geçilir. Derslikten merdivenle aşağı inilerek işlik (5,10m x 10,50m) mekânına geçiş sağlanır. İşliğe aynı zamanda batı cephesinden de ulaşılabilir. İşliğe bitişik olarak depo (1,80m x 5,10m) yerleştirilmiştir.

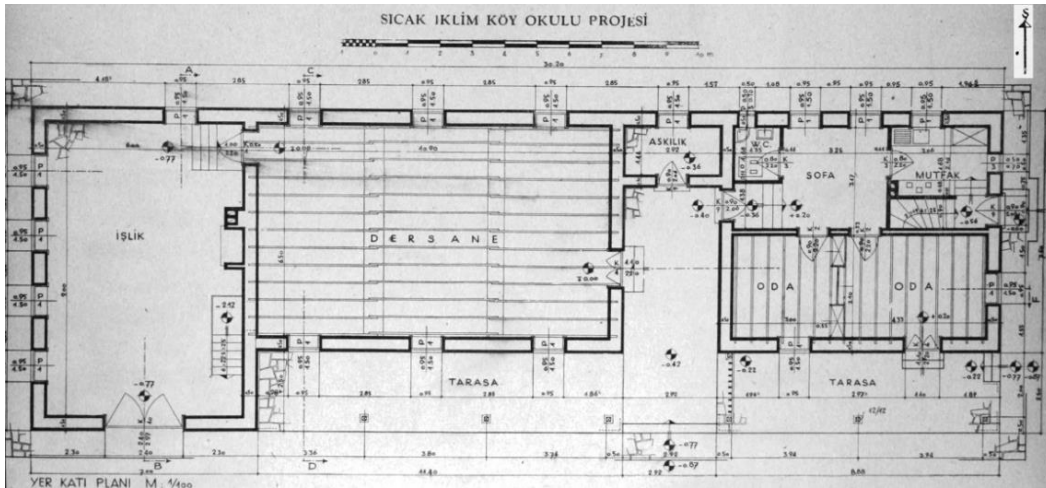
Öğretmenin yaşam alanına, doğu cephesindeki ayrı bir kapıdan geçiş sağlanmıştır. Giriş mekânından (1,29m x 3m) tuvalete (1,10m x 3m), mutfaka (2,50m x 2,50m) ve sofaya (5,60m x 3,70m) geçilebilmektedir. Sofadan, öğretmenin yatak odasına

(3,49m x 3,30m), oturma odasına (4m x 3,30m), depoya (1,90m x 5,10m) aynı zamanda da eğitim kısmının askılık bölümüne geçiş verilmiştir. Sofa bir kapı aracılığı ile güney cephesine bakan bir teras (2,50m x 3,70) bağlanmaktadır.

Şekil 2.34 Mutlu ve Yapanar tarafından tasarlanan soğuk ve ılıman iklim bölgesi köy okulu tip projesi (T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi,1945, s.152-155)

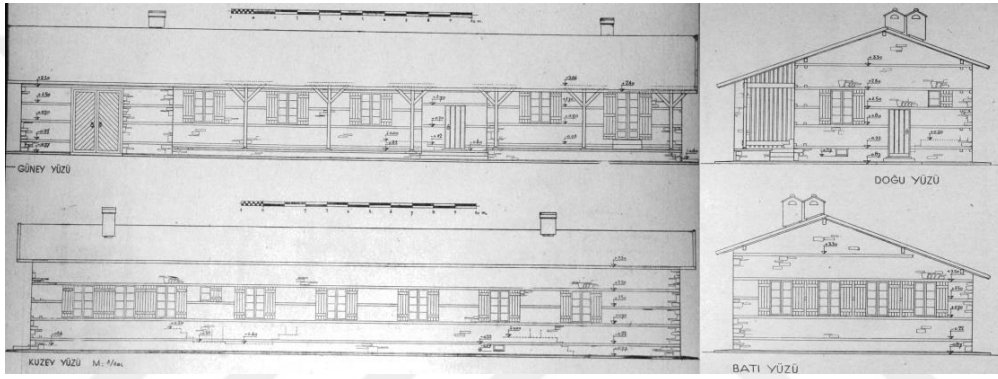
Projede mutfak penceresi 0,95m x 0,70 m, depo ve tuvalet pencereleri 0,50m x 0,70m ölçülerindedir. Yapıda bulunan diğer pencereler 0,95m x 1,50m boyutlarında olup, ahşap kapakları bulunmaktadır (Şekil 2.34).

Şekil 2.35 Mutlu ve Yapanar tarafından tasarlanan sıcak iklim bölgesi köy okulu tip projesi (T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi,1946, s. 431-436)

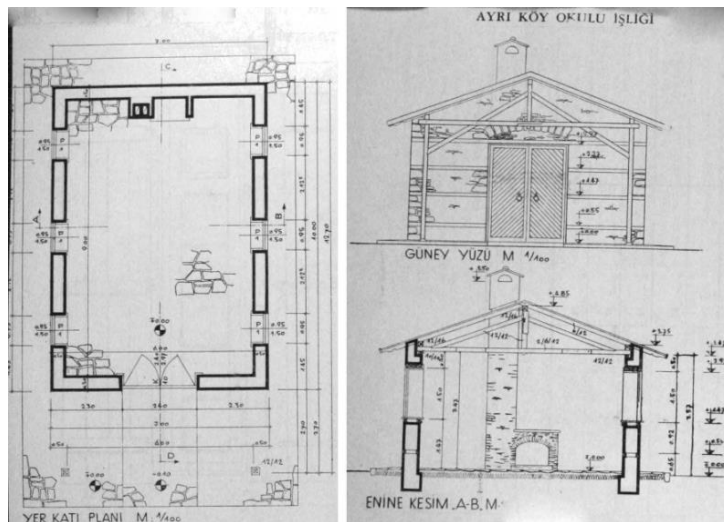
Sıcak İklim Köy Okulu Projesi'nde planın sirkülasyonu, soğuk iklim planına göre daha dışa dönük ve 30,20m x 10m boyutlarında dikdörtgen olarak düzenlenmiştir. Yapının güney cephesinin büyük bir kısmını kaplayan bölgeye yarı açık bir teras (23,20m x 2,50m) yerleştirilmiştir. Teras yapı içine alınarak yarı açık bir sofa

(2,92m x 5,06m) oluşturulmuştur. Sofanın kuzey cephesi askılık (1,44m x 2,92m) olarak düzenlenmiştir. Sofanın solundan 48 kişilik dersliğe (6,50m x 10,90m) giriş yapılır. Dersliğin bitişiğine ışık (6m x 9m) konumlandırılmıştır. Derslikten merdivenle kot aşağı alınmış ve işliğe giriş verilmiştir. İşliğe aynı zamanda güney cephesindeki açıklık kullanılarak da giriş yapılabilir. Yarı açık alanın sağından eğitmenin yaşam alanının sofasına (3,17m x 3,25m) girilir. Sofadan eğitmenin yatak odasına (3,10m x 4,33m), oturma odasına (3,10m x 3,00m), mutfığa (2,16m x 3,06m) ve tuvalete (1,35m x 1,68m) geçiş sağlanır. Odalar aynı zamanda, güney cephesinde yer alan eğitmenin yaşam alanına özel olarak yükseltilmiş terasa (2,50m x 8,88m) açılır.

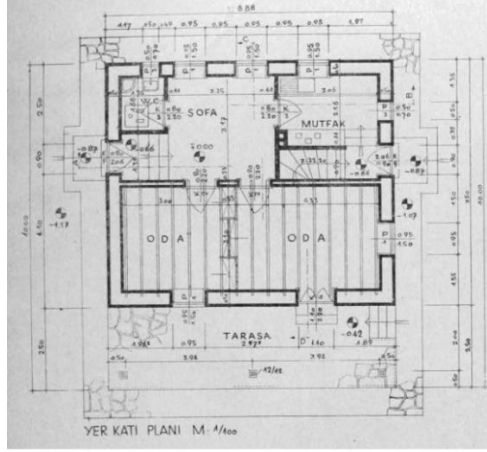

Şekil 2.36 Mutlu ve Yapanar tarafından tasarlanan sıcak iklim bölgesi köy okulu tip projesinin cepheleri (T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi,1946, s. 431-436)

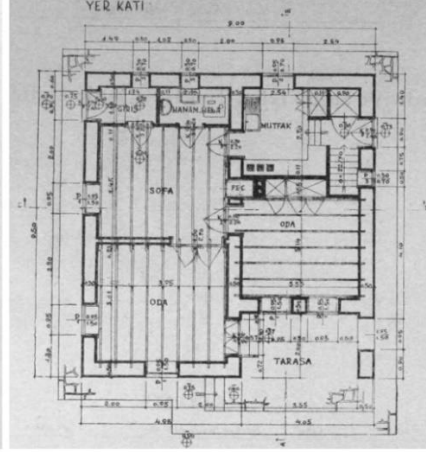
Sıcak İklim Köy Okulu Projesi'nde tuvalet ve mutfak penceresi 0,50m x 0,70m boyutlarında yerleştirilmiştir. Yapıda bulunan diğer pencereler 0,95m x 1,50m boyutlarında ve kapak takılmıştır.

Şekil 2.37 Ayrı ışık planı (T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi,1945, sayı 337)

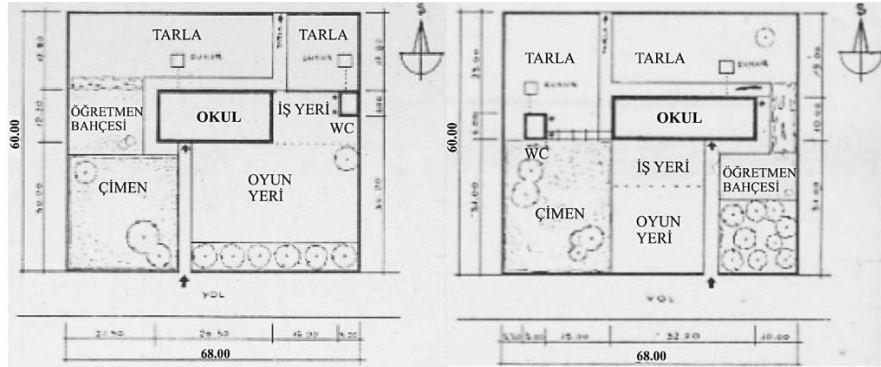
Plan 1. Mutedil ve soğuk iklim tipi
ayrı öğretmen evi projesi

Plan 2. Sıcak iklim tipi
ayrı öğretmen evi projesi

Şekil 2.38 Mutedil ve soğuk, sıcak iklim bölgelerinde okulları bulunan köylerde inşa edilecek öğretmen evi planları (T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi, 1945, sayı 373; T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi, 1945, sayı 323)

1940'lı yıllar boyunca inşa edilen köy okullarında Mutlu ve Yapanar'ın tasarladığı tip projeler esas alınmıştır. 1940'lı yıllardan önce yapılan, işliğı ve öğretmen evi bulunmayan okul yapılarına, Mutlu ve Yapanar'ın ayrı birer birim olarak tasarladığı işlik ve öğretmen evi planları eklenmiştir. Böylece okullar tüm birimleriyle birlikte enstitü mezunlarının kullanımına uygun hale getirilmiştir (Kul, 2011, s. 66-71).

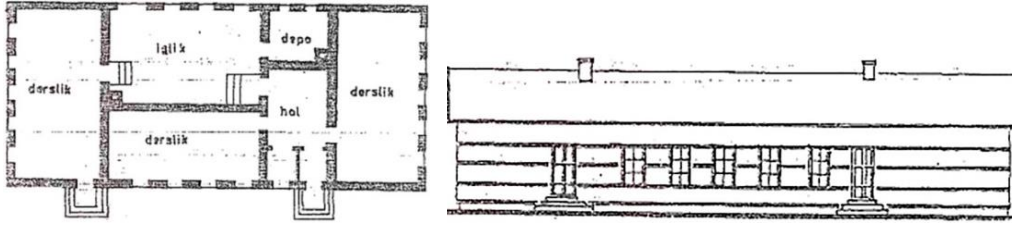
Köy Okulu Vaziyet Planı
(Soğuk ve Mutedil İklim Bölgesi)

Köy Okulu Vaziyet Planı
(Sıcak İklim Bölgesi)

Şekil 2.39 Mutlu ve Yapanar tarafından tasarlanan tip projelerin vaziyet planları (Doğan, 2022, s.16-17; BCA, 1801 – 1311 – 1; Yazar tarafından düzenlenmiştir)

Mutlu ve Yapanar tarafından tasarlanan projelerin, 60m x 68m boyutlarındaki dikdörtgen içerisinde düzenlenen vaziyet planlarında, okul, arazinin yaklaşık olarak merkezine konulmuştur. Arazide okulun girişinin baktığı cepheye öğretmen bahçesi, yeşillik bir alan, çocuklar için oyun yeri ve iş yeri yerleştirilmiştir. Ön cephenin işlevlere göre bölünmesinden anlaşılabacağı üzere

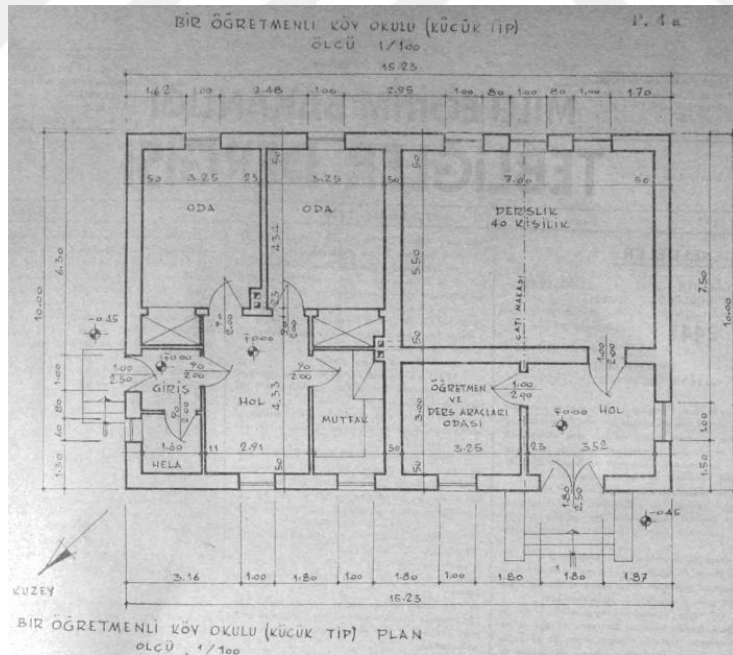
günlük kullanımlar için ayrılmışken, arka bölüm ise uzun süreli ve düzenli olarak öğrencilerin kullanmayacağı tarlalara ayrılmıştır (Şekil 2.38).

Şekil 2.40 1947 yılında tasarlanan proje (Özbayraktar, 2002, s.328)

1943 yılında Mutlu ve Yapanar'ın tasarladığı tip projeler 1 derslik, 1 işlik, depo, askılık ve öğretmenevinden oluşturulmuşken, 1947 yılında tasarlanan proje 3 derslik, 1 işlik, depo ve holden meydana getirilmiştir (Özbayraktar, 2002, s. 40).

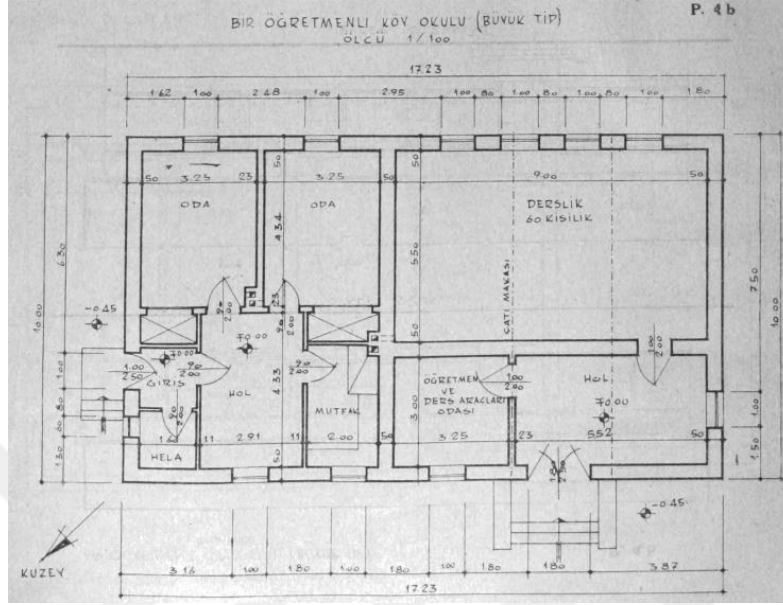
1950'li yıllar içerisinde hükümet değişikliği yaşanmış ve köy halkına verilmiş olan köy okulu yapma görevini devlet kendisi üstlenmiştir. Tek partili dönemin sona ermesi ile birlikte köye özgü öğretim modelleri terkedilip kırsalda tek tip eğitim politikası izlenmeye başlanmış ve köylere özgü yeni tip projeler ortaya çıkmıştır (Aktürk, 2020, s.31) (Şekil 2.40).

Şekil 2.41 Bir öğretmenli, bir derslikli küçük tip köy okulu projesi (T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi, 1949)

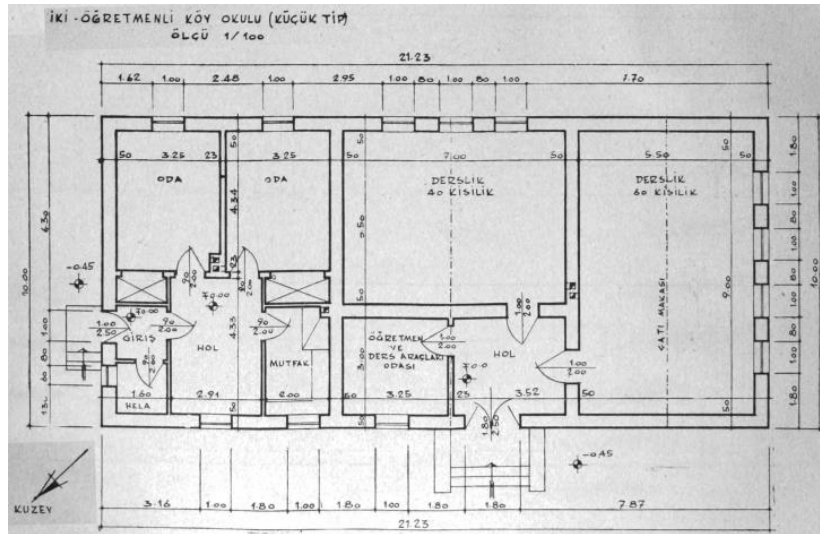
'Küçük Tip' proje (10,00m x 15,23m) 40 talebe için, bir öğretmenli ve bir derslikli olacak şekilde tasarlanmıştır. Yapıya kuzey cephesinden merdivenle giriş sağlanır. Üç basamaklı merdivenden çıkılarak hole (3,52m x 3,00m) girilir.

Holden öğretmen ve ders araçları odasına (3,00m x 3,25m) ve dersliğe (5,50m x 7,00m) geçilir. Yapının doğu cephesindeki ayrı bir girişten eğitmenin yaşam alanına ulaşılır. Yaşam alanı içerisinde oturma odası (3,25m x 4,34m), yatak odası (3,25m x 4,34m), mutfak ve tuvalet organize edilmiştir (Şekil 2.41).

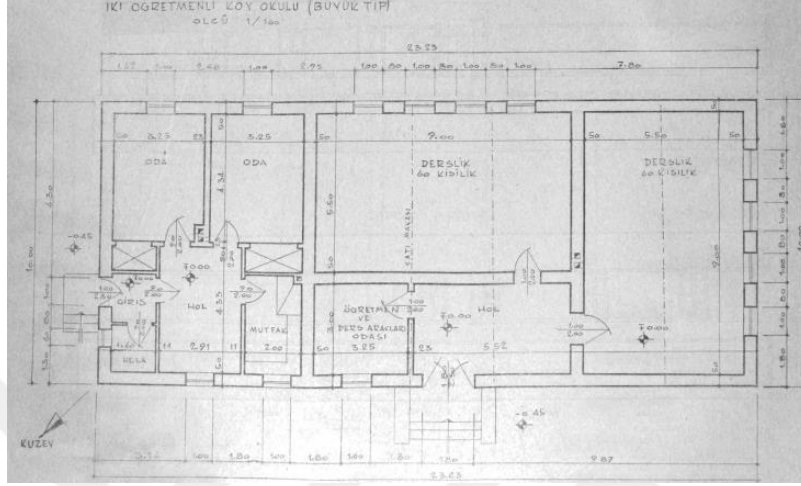
Şekil 2.42 Bir öğretmenli, bir derslikli büyük tip köy okulu projesi (T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi,1949)

‘Büyük Tip’ proje (10,00m x 17,23m) 60 talebe için, bir öğretmenli ve bir derslikli olacak şekilde tasarlanmıştır. Küçük tip projenin batı cephesinden 2 metre genişletilmesi proje ortaya çıkmıştır. Bu genişletme ile derslik (5,00m x 9,00m) ve eğitim bölümünün holü (3,00m x 5,52m) büyümüştür (Şekil 2.42).

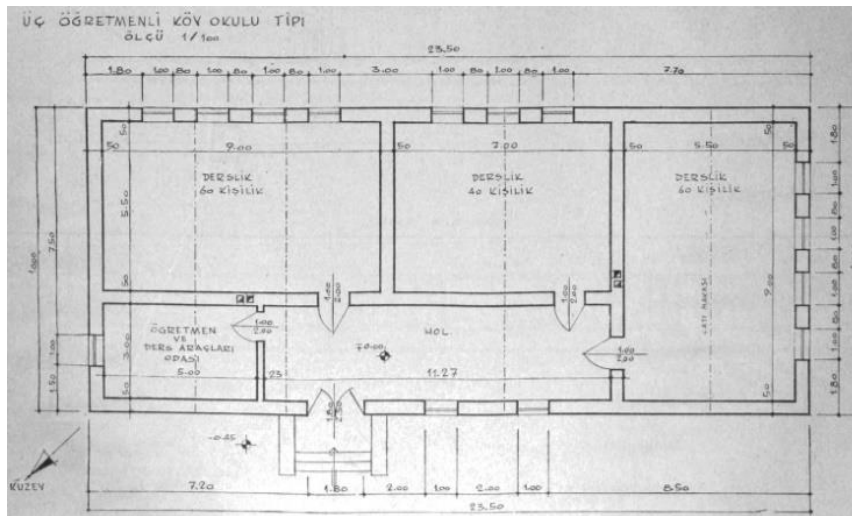
Şekil 2.43 İki öğretmenli, iki derslikli küçük tip köy okulu projesi (T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi,1949)

Proje 40 kişilik ve 60 kişilik olmak üzere iki derslikli, iki öğretmenli, 100 talebelik küçük tip (10,00m x 21,23m) köy okuludur. Proje tek öğretmenli, tek derslikli küçük tip projenin batı cephesine 60 kişilik bir derslik (5,50m x 9m) eklenmesi ile oluşturulmuştur. Bir öğretmenli, bir derslikli küçük tip proje holünün batı cephesinden bir kapı açılarak yeni dersliğe giriş verilmiştir.

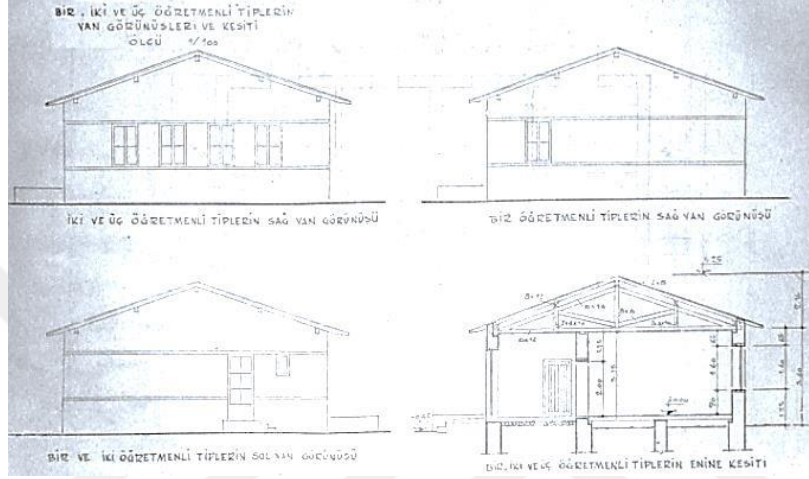
Şekil 2.44 İki öğretmenli, iki derslikli büyük tip köy okulu projesi (T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi,1949)

Proje; 60'şar kişilik iki derslikli, iki öğretmenli, 120 talebelik büyük tip (10,00m x 23,23m) köy okuludur. İki öğretmenli, iki derslikli küçük tip projenin ortada bulunan dersliğinden ve holden geçen dikey akstan projenin 2 m genişletilmesi ile elde edilmiştir. Bunun sonucunda ortada bulunan derslik (5,50m x 9,00) ve eğitim bölümünün holü (3,00m x 5,52m) büyümüştür.

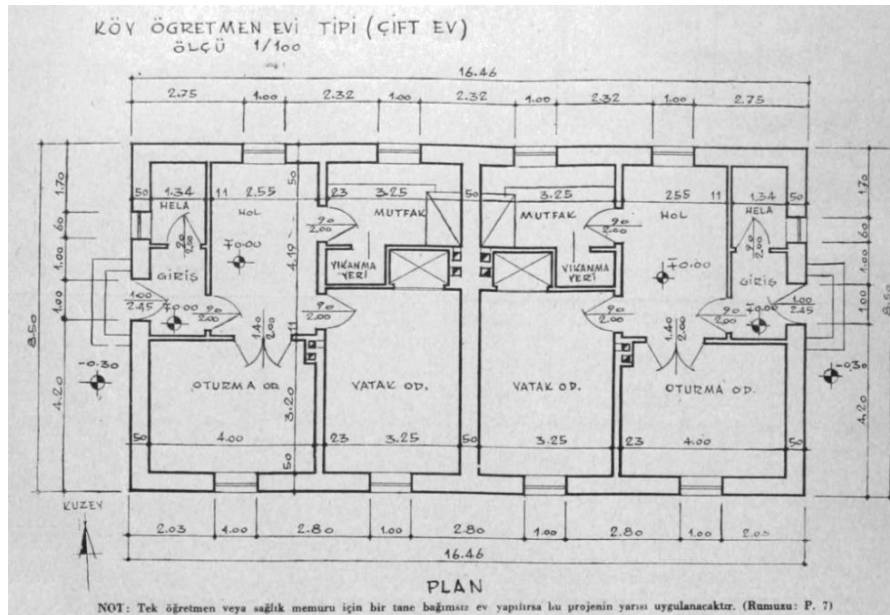
Şekil 2.45 Üç öğretmenli, üç derslikli köy okulu projesi (T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi,1949)

İki derslikli, iki öğretmenli küçük tip projede eğitimci yaşam alanı kaldırılmış, 60 talebelik derslik eklenmiş ve öğretmen odası kaydırılmış; üç öğretmenli, üç derslikli 160 talebelik köy okulu tip projesi (10,00m x 23,50m) oluşturulmuştur. Yapının kuzey cephesinden hole (3,00m x 11,27m) giriş yapılır. Holün sağından 60 kişilik olan bir sınıfa, giriş kapısının karşısındaki kapıdan 60 kişilik diğer sınıfa ve holden iki dersliğin arasında bulunan 40 kişilik dersliğe geçilir. Holün solundan öğretmen ve ders araçları odasına (3,00m x 5,00m) girilir (Şekil 2.45).

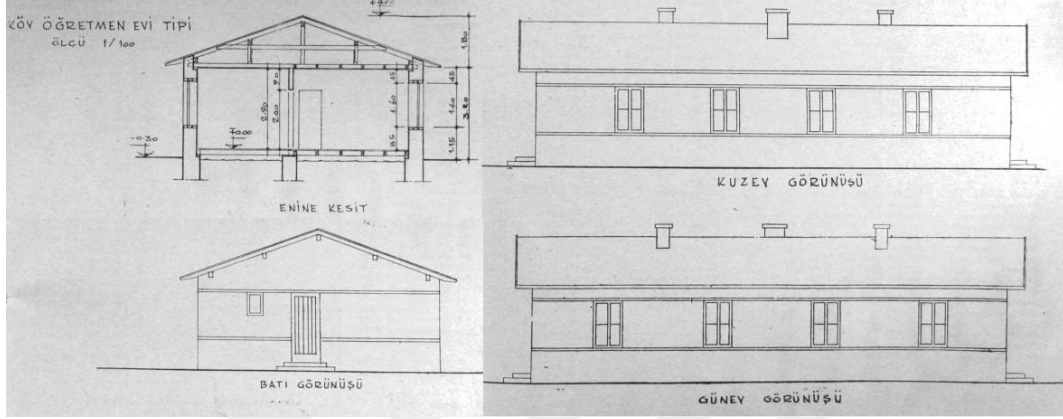
Şekil 2.46 Bir, iki ve üç öğretmenli köy okullarının batı ile doğu görünüşleri ve enine kesitleri (T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi,1949)

Öğretmen yaşama alanının ve dersliklerin pencereleri 1,00m x 1,60m ölçülerinde eşit aralıklarla yerleştirilmiştir (Şekil 2.46).

Şekil 2.47 Öğretmen evi bulunmayan köy okulları için inşa edilecek öğretmen ve sağlık memuru evi (T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi,1949)

Ayrı olarak inşa edilecek öğretmen ve sağlık memuru evi bir ikiz proje olup, ihtiyaca göre biri inşa edilebilecek şekilde düşünülmüştür. Her birim (9,50m x 8,48m) ölçülerinde, ikiz olarak inşa edilecekse 9,50m x 16,46m ölçülerinde olacaktır. Yapının giriş bölümünden tuvalete ve bir hole (2,55m x 4,19m) geçiş sağlanır. Holden oturma odasına (3,20m x 4,00m), yatak odasına (3,25m x 4,50m), mutfığa (2,89m x 3,25m) giriş verilmiştir. Yapının pencereleri eşit mesafelerde yerleştirilmiş ve ölçüleri 1,00m x 1,60m'dir (Şekil 2.47).

Şekil 2.48 Öğretmenevi bulunmayan köy okulları için inşa edilecek öğretmen ve sağlık memuru evinin cepheleri ve kesitleri (T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi,1949)

Erken Cumhuriyet döneminin son yıllarında inşa edilecek olan köy okullarının planları, inşaat malzemeleri, okulları olan köyler için inşa edilecek öğretmen evleri tüm detaylarıyla belgelenmiştir. Köy nüfuslarına göre hangi okulların inşa edilebileceği yönergeler ile ifade edilmiştir. Aynı zamanda inşa edilecek olan köy okulu için hangi bölüme ne kadar malzeme gideceği de yine yönergelerle belirtilmiştir (Ek-1). Önceki köy okulu inşa rehberlerinden farklı olarak 1949 yılı T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi'nde yayınlanan planlarda sağlık memurunun kalması için yapılacak yapının da inşaat planlarına yer verilmiştir.

İZMİR'DE ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİNDE İLKÖĞRETİM YAPILARI

Osmanlı Devleti'nden Cumhuriyet'e dağınık bir ülke, doğu ve batı kültürünün arasında sıkışmış bir millet ve eğitim miras kalmıştır. Ülkenin birlik, beraberlik ve bütünlüğünün sağlanmasında, yapılan ve yapılacak inkılapların ülke genelinde benimsenip uygulanmasında eğitimin rolü büyük olacaktır. Bu bilincin farkında olan Atatürk, Osmanlı Devleti'nden kalan yarı geleneksel yarı batılı eğitim sistemini, bütünüyle modern ve batılı bir eğitim sistemine dönüştürmeye çalışmıştır. Batılı bir eğitim sistemi kurarken aynı zamanda yabancı ve azınlıkların etkilerinden uzak milli bir bilince sahip eğitim olmasına da önem verilmiştir. Bu amaçlarla Türk eğitim sistemi, Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren ele alınmış ve köklü değişikliklerle bugünkü haline getirilmiştir. Eğitimin dönüşümü ve gelişimi ile birlikte ülke genelinde olduğu gibi İzmir'de de birçok ilkokul açılmıştır.

3.1.Yabancı Devletlerin ve Azınlıkların İlköğretim Yapılanması

3.1.1.Azınlıkların İlköğretim Yapıları

Tablo 3.1 Osmanlı ve Cumhuriyet Devleti sürecinde İzmir'de eğitim veren azınlık okulları (İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Azınlık okulları							
	1800'ler	1908	1912	1917	1919	1921	1953
Rumlar	1	-	-	79	51	-	-
Ermeniler	27	-	-	8	11	21	-
Yahudiler	26	42	22	19	16	9	3

Maarif Nizamnamesi'nden sonra İzmir'de Ermeniler, Yahudiler ve Rumlar kendi mekteplerini açmıştır. Azınlık okulları, İzmir Yunanlılardan kurtarılanlara kadar eğitim faaliyetlerine devam etmiştir. İzmir'in Yunanlılardan temizlenmesiyle bazı azınlık okulları ya tamamen kapatılmış ya da sayıları azalarak varlıklarını sürdürmüştür. İzmir'de 1950'li yıllardan itibaren çoğu azınlık okulu kapanmıştır.

Rum Okulları

İzmir'deki Rum cemaatinin 1702 yılına kadar düzenli bir eğitim veren sistemli bir okulu bulunmamaktadır. Patrik, Adamantios Rysios'u İzmir'e gönderilmiş ve İzmir'deki Rum çocukları için bir okul yaptırmıştır. Kurulan okul maddi yetersizlikler ve kötü yaşam şartları gibi sebeplerle kapatılmanın eşiğine gelmiş fakat Teretheos Diodrinos'un başkanlığında üç kişinin de yardımıyla 22 Haziran 1733'te Evangeliki Okulu kurulmuştur. 18. yüzyılın başlarından 20. yüzyıla kadar Rum mektepleri İzmir'de varlıklarını sürdürmüştür.

1917 yılında Rumlara ait bir erkek, iki kız öğretmen okulu, 5 tane ortaokul derecesinde ve 71 tane de ilkokul derecesinde mektep mevcuttur. İzmir'de 1919 yılı başlarında Rumlara ait mekteplerin sayısı 51'e düşmüş, Yunan işgalinden sonra İzmir'de açık Rum mektebi kalmamıştır. Rumlardan kalan kilise ve mektep binaları Maarif İdaresine devredilmiş ve Maarif İdaresi de bu binaların satılmasına karar vermiştir (Tutsak, 1996, s. 233).

Ermeni Okulları

Ermeniler 1071 Malazgirt Meydan Muharebesi ile birlikte Türk idaresi altına girmiştir. Selçuklu ve Osmanlı İmparatorlukları Dönemi'nde de varlıklarını sürdürmüşlerdir. Osmanlı Devleti'nde yaşayan Ermeniler kültürel faaliyetlerinde, yaşamlarında, sosyal faaliyetlerinde serbest ve rahat bir ortam içerisinde yaşamışlardır. Hem Ermeni kültürü hem de Ermeni dili böyle bir ortam içerisinde canlanma fırsatı bulabilmiştir (Turfan, 2013, s.65).

İzmir'de Ermeniler Rumlardan sonra en çok azınlık okuluna sahip millettir. Ancak Ermenilerin Rumlara göre eğitimleri daha yetersiz ve okulları daha bakımsızdır. 1871 yılında ilköğretim düzeyinde eğitim veren 21, ortaöğretim düzeyinde eğitim veren 6 mektep bulunmaktadır. Ermenilerin I. Dünya Savaşı sırasında 8 mektebi ve 1919 yılında 11 mektebi vardır (Tutsak, 1996, s.239). 1921 yılında İzmir'de Rumlara ait 8 ortaokul, 8 lise, 4 ilkokul ve 1 Katolik Ermeni okulu olmak üzere toplam 21 okul olmuştur (Taşkinoğlu, 2012, s.35).

Yahudi Okulları

1860 yılında Paris'te Yahudi gençler tarafından kurulan Alliance Israëlitique Universelle, Yahudi halkını bilinçlendirmek, eğitmek ve halk arasındaki farklılıkları ortadan kaldırmak için dünyanın farklı yerlerinde olduğu gibi Osmanlı

topraklarında da okul açmıştır. İzmir’de Yahudi cemaati arasında yapılan bir anlaşmayla 1873’te erkeklere, 1878’de kızlara ait olmak üzere iki mektep açılmıştır. 1894 yılı istatistiklerine göre İzmir’de ilkokul derecesinde 26 tane Yahudi Okulu mevcutken, 1908 yılında hızlı bir artış göstermiştir. İlkokul derecesinde 37 okul ve ortaokul derecesinde 5 tane okul olmak üzere toplam 42 tane Yahudi Okulu bulunmaktadır.

1912 yılında ilkokul derecesinde 15, ortaokul derecesinde 7 olmak üzere toplam 22 tane okul yer almaktadır (Özeçoğlu, 2009, s.239-243). 1917 yılında İzmir’de 19 Musevi mektebi vardır. 1919 yıllarında Osmanlı Devleti’nde çıkan savaşların olumsuz etkileriyle birlikte Yahudi mekteplerinin sayısı 16’ya düşmüştür (Tutsak, 1996, s.234-237).

1921 yılında ise İzmir’de Yahudilere ait okul sayısı 9’a, 1933-1934 eğitim döneminde ise 4’e düşmüştür (Taşkınoğlu, 2012, s.35). II. Dünya Savaşı sırasında İzmir’de iki tane Yahudi İlkokulu bulunmaktadır. Bunlardan biri kız ilkokulu diğeri de yetimhanedir. 1953 yılında ise İzmir’de sadece 3 tane özel Yahudi İlkokulu kalmıştır (Güneş, 2019, s.127-128).

3.1.2. Yabancı Devletlerin İlköğretim Yapıları

Tablo 3.2 Osmanlı ve Cumhuriyet Devleti sürecinde İzmir’de eğitim veren yabancı okulları (İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Azınlık okulları								
	1800’ler	1913	1919	1921	1926	1933	1936	1948
Fransız	12	33	-	15	4	5	3	2
İtalyan	7	-	-	-	-	5	-	2
Amerikan	1	-	-	-	-	2	2	1
Alman	2	-	-	-	-	-	-	-

Azınlık ve yabancı okulları Tanzimat sonrasında İzmir’de de yaygınlaşmaya başlamıştır. ABD başta olmak üzere Fransa, İngiltere, Almanya ve İtalya gibi yabancı devletler kapitülasyonlar çerçevesinde kendi okullarını açmıştır. Bu okullar, verilen eğitim kalitesi, yabancı dil öğretilmeleri gibi sebeplerle Türkler tarafından da tercih edilmiştir. Zamanla savaşlar veya Cumhuriyet Dönemi ile birlikte gelen inkılaplar ve yasalar sonucunda, yabancı devletlerin eğitim-öğretim faaliyetleri azalmış veya tamamen bitmiştir.

Fransız Okulları

İzmir’de ilk Fransız mektebi, 1875 yılında İzmir Başpiskoposu olan Monsenyör Spaccapietra tarafından kızlar için kurulmuş, yatılı ve paralı olarak temel, orta ve yükseköğretim derecesinde eğitim verilmiştir. 1905 yılında Karşıyaka’da bir tane daha mektebin açılmasına izin verilmiştir.

1890’lı yıllarda İzmir’de; İzmir Yatılı Kız Mektebi, Karşıyaka Mektebi, Tanrı’nın Koleji, Hastane Mektebi, Bornova Mektebi ve Buca Mektebi adlarında 6 tane Katolik Fransız Kız Mektebi; Propaganda Koleji, Saint Joseph Koleji, Saint-Jean Mektebi, Saint-Andre Mektebi, Çıraklık Mektebi, Karşıyaka Mektebi adlarında 6 tane erkek mektebi; toplamda 12 tane Fransız Okulu eğitim-öğretim faaliyetlerine devam etmiştir (Tutsak, 1996, s. 239-241).

1913 yılında İzmir’de Osmanlı Devleti tarafından tanınan 33 okul bulunmaktadır. I. Dünya Savaşı’nın başlamasıyla imtiyazlar kaldırılmış, Fransız okulları kapatılmıştır. I. Dünya Savaşı’nda Osmanlının yenik düşmesinin ardından 30 Ekim 1918 yılında Mondros Ateşkes Anlaşması’nın imzalanmasıyla Fransız okulları tekrardan açılmaya başlamıştır (Esenkal, 2007, s.106). 1921 yılında İzmir’de bulunan 20 Katolik okulundan 15 tanesi Fransızlara aittir. 1926 yılına gelindiğinde Fransızlara ait 4 tane okul kalmıştır (Taşkınoğlu, 2012, s.35-36). İzmir’de 1932-1933 eğitim yılında 5 tane, 1936-1937 yılında ise 3 tane Fransız okulu bulunmaktadır. 1948-1949 yılına gelindiğinde İzmir’de bir tane ortaokul düzeyinde eğitim veren İzmir Fransız Sen Jozef Erkek Ortaokulu ve bir tane ilkokul düzeyinde eğitim veren Gündoğdu Fransız Hastanesi içinde bulunan İzmir Gündoğdu Fransız Kız İlkokulu kalmıştır (Turfan, 2013, s.100).

İtalyan Okulları

İtalyanlar İstanbul başta olmak üzere imparatorluğun farklı yerlerinde misyonerler yoluyla okullar açmışken, İzmir’deki okullar direkt İtalyan Hükümeti tarafından açılmıştır. İtalya’daki öğretmenler açılan okullara getirilmiş, İtalya’da uygulanan ilkokul ve ortaokul programları uygulanmıştır. İzmir’de bilinen en eski İtalyan mektebi 1793 yılında açılan Saint-Polycarpe, bir kilise mektebidir (Tutsak, 1996, s.47). 1865 yılında giderleri direkt İtalyan hükümeti tarafından karşılanan Ecole Italienne mektebi, 1870’te Ecole de Santa-Maria, 1874’te İtalyan Kız Mektebi, 1887 yılında Ecole de l’immaculee Conception (Kusursuz Anlayış) Mektebi,

1892’de İtalyan ana ve ilköğretim mektepleri, bu dönem içerisinde Ecole de San Rocco ve 19. yüzyılın sonlarına doğru İtalyanlara ait bir Ticaret Mektebi açılmıştır. Böylece 19. yüzyıl içerisinde İzmir’de 7 mektep eğitim vermiştir (Özeçoğlu, 2009, s. 297-308).

Fransız okullar gibi İtalyan okullarının da büyük çoğunluğu I. Dünya Savaşı Dönemi’nde kapanmış ve Mondros Ateşkes Anlaşmasının imzalanmasının ardından tekrar açılmıştır (Yılmazlar, 2007, s.115). 1933-1934 eğitim döneminde İzmir’de 5 tane İtalyan İlkokulu kalmış, 1940 yılında 2 İtalyan okulu dışında diğerleri kapanmıştır (Taşkınoğlu, 2012, s.36). 1953 yılında İzmir’de sadece 2 tane özel İtalyan İlkokulu kalmıştır (Güneş, 2019, s.128).

Amerikan Okulları

1830 yılında Osmanlı Devleti ile Amerika arasında imzalanan ticaret anlaşması ile Amerika kapitülasyonlardan yararlanmaya başlamış ve Osmanlı topraklarında okullar açmıştır (Yılmazlar, 2007, s.105-106). İzmir’de ilk Amerikan Okulu, “*Amerikan Board*” a bağlı misyonerler tarafından 1878’de Basmane’de açılmış, ilk açıldığı zamanlarda anaokulu, ilkokul ve iki yıllık öğretmen eğitimi vermiştir (Taşkınoğlu, 2012, s.36-37).

1923-1934 yılları arasında İzmir Göztepe Amerikan Kız Koleji ve İzmir Uluslararası Koleji olmak üzere iki tane Amerikan Okulu eğitim faaliyetlerini sürdürmüştür. İzmir Uluslararası Koleji, öğrenci sayısının azalması, ekonomik sıkıntı gibi sebeplerle 1934 yılında kapatılmıştır. 1931 yılında çıkarılan Türk öğrencilerin ilkokul düzeyindeki eğitimi sadece Türk mekteplerinde alabileceğini belirten kanun ile birlikte Türkiye’de Amerikan okullarının sayısı azalmaya başlamış, 1932-1933 eğitim yılında sadece Göztepe Kız Koleji ve Kızılçullu Erkek Koleji eğitim vermiştir. Kızılçullu Erkek Koleji’nin kapanmasıyla 1948-1949 eğitim-öğretim yılında İzmir’de bir tane Amerikan Okulu eğitim vermeye devam etmiştir (Yılmazlar, 2007, s.105-109).

Alman Okulları

Osmanlı topraklarında çok fazla Alman vatandaşı olmadığı, Osmanlı ile bağlarını geç pekiştirdiği için Almanya İzmir’de 18. yüzyılın ikinci yarısından sonra eğitim faaliyetlerinin içinde yerini almış ve Amerika, Fransa kadar gelişme kaydedememiştir (Ünlü, 2008, s.65). Osmanlı İmparatorluğu bünyesinde

Almanlar, İzmir’de 2 okul açmıştır. Bunlardan biri 1894-1895 yılları arasında eğitim faaliyetlerini sürdüren Alman Kız Okulu, diğeri de Alman Erkek Okuludur (Turfan, 2013, s. 91). Cumhuriyet Dönemi’nde İzmir’de Almanlara ait bir okul kalmamıştır.

3.2. Türklerde İlköğretim Yapılaşması

İzmir’in kurtuluşundan önce Türk okulları

Yenileşme süreci ile birlikte Osmanlı Devleti’nin eğitim teşkilatı bu değişimden etkilenecek yeni bir şekle bürünmüştür. II. Abdülhamid döneminde, 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile birlikte vilayetlerde Maarif Müdürlükleri kurulmuştur. Aydın Vilayetinin merkezi olan İzmir’de Maarif İdaresi 1870’lerin son yıllarında açılmıştır. Birinci Dünya Savaşı’nın son senelerinden İzmir’in işgaline kadar çeşitli sebeplerle sık sık maarif müdürleri değişmiştir. Ülkenin her yerinde olduğu gibi İzmir’de yenilenme süreci içerisinde birçok iptidai mektebin açılışı gerçekleştirilmiş, eğitim alanında yenilikler yaşanmıştır.

Tablo 3.3 Osmanlı Dönemi’nde İzmir’de bulunan iptidai mektepler (Tutsak, 1996, s.122 (İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Kazalar	1898	1919
Bayındır	11	49
Bergama	111	40
Çeşme	12	14
Foçateyn	7	9
İzmir	145	67
Karaburun	-	12
Kuşadası	21	9
Menemen	41	46
Nif	-	37
Ödemiş	59	50
Seferihisar	11	8
Tire	38	3
Urla	8	2
Toplam	464	346

Eğitim alanında yaşanan yenilenme çabaları I. Dünya Savaşı sürecinde ve 30 Ekim 1918 günü imzalanan Mondros Mütarekesi'nin ardından eskisi gibi sürdürülememiştir. İzmir'de Rumlar taşkınlık yapıp olay çıkarmış, 15 Mayıs 1919'da İzmir'de birçok Türk, Ermeni, Yahudi ve hatta Rum katledilmiştir. 10 Ağustos 1920 Sevr Anlaşması ile İzmir toprakları Yunanlılara kalmıştır. Yunanlıların İzmir üzerindeki hâkimiyeti ve söz hakkı, 30 Ağustos 1922 Türk askeri zaferinin ve 9 Eylül 1922 tarihinde Türk ordusunun İzmir'e girişinin ardından son bulmuştur (Alpandiner, 2019, s.102).

1918-1919 işgal dönemi, eğitim yılının sonuna denk geldiği için eğitim ve eğitim yapıları işgalden etkilenmemiştir. İşgalden hemen önce İzmir merkezde 7'si kızlara ait olmak üzere ilköğretim derecesinde eğitim veren 21 tane mektep ve 2.789 (1.257 erkek ve 1.622 kız) talebe bulunmaktadır. Merkez dışında ise 5'i kızlara ait olmak üzere ilköğretim derecesinde eğitim veren 28 tane mektep ve 1.040 (782 erkek ve 258 kız) talebe mevcuttur. İzmir sancağında toplamda 49 tane ilköğretim derecesinde eğitim veren mektep yer almaktadır. İşgal döneminden sonra Yunanlıların etkisiyle İzmir'de okulların sayısı 18'e düşmüştür (Taşkınoğlu, 2012, s.39).

İşgal altında kalan İzmir'de Maarif İdaresi, mektepler, talebeler ve muallimler birçok sorunla karşı karşıya kalmıştır. Ödenek yokluğu, bina eksikliği, öğretmen maaşlarının ödenememesi gibi sıkıntılarla birlikte İzmir'in maarif hayatı uzun süre sekteye uğramış ve zarar görmüştür (Tutsak, 2012, s.340-341). İşgal sırasında bir kısım idareci, öğrenci, muallim dövülmüş ve tutuklanmıştır. Bazı memurlar da İzmir dışına kaçmıştır. Bu sebeplere rağmen 1918-1919 ders yılı sonuna kadar okullarda eğitim-öğretim devam etmiştir.

1919-1920 ders yılında İzmir'de eğitim alanında sıkıntılar oluşmaya başlamıştır. Yunanlıların, yerli Rumların maddi ve manevi baskıları ile birlikte bazı dersler öğretmensiz geçmiş, öğretmen maaşları ödenememiştir. Eğitim alanında yaşanan sıkıntılar 1920-1921 öğretim yılında da devam etmiştir (Tutsak, 1996, s.91). Eğitim alanında yaşanan yenileşme çabaları, savaş ve getirileriyle birlikte İzmir'de büyük zarar görmüş, devam edememiş, birçok mektep kapanmıştır. Her ne kadar yeni mektepler açılrsa da, kapanan mekteplerin sayısına yetişilememiştir. Sonuç olarak da İzmir sancağında bulunan toplam mektep sayısında azalma yaşanmıştır.

Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Türk Okulları

9 Eylül 1922'de İzmir'in kurtuluşuyla, içerisinde bulunan tüm imkânsızlıklara rağmen bazı aydınlar ve toplum, eğitimin devam edebilmesi için kendi imkânlarını kullanmıştır. İzmir'de eğitim için insanların çabaları İzmir'in önde gelen gazetelerine yansımıştır. Şahap Sıtkı, Müsavat Gazetesi'nde şöyle demiştir:

“Koca İzmir'de maatteessüf çocuklarımızı okutacak muntazam bir mektep yok. Bütün mütefekkirin, evliya-yı etfal bu dertle nalândır. Milletin seviyesi ancak maarifle yükseleceğinden maarifin mecburi olması ve ücra köyde bile cahil bir adam kalmaması icap eder iken şehirlerde elimizde paramız ile çocuklarımızı okutturacak muntazam bir mektep bulamamaktayız. Maarifsiz milletlerin ruhsuz cesetten farksız olacağını takdir edebilecek olan maarif müdürlerimiz bundan evvel yapıldığı gibi, ‘Bina yok, muallime yok ki, İstanbul’a yazdık, havale gelmedi diyerek milleti maarifsiz bırakmamalıdır. Taş dershanelerde, cami odalarında, çadır altında, ağaç diplerinde çalıştırıp maarifi tamim ve seviye-i milleti yükseltmelidir” (Taşkınoğlu,2012, s.42-43).

Batılılaşmanın, yeniden kalkınmanın halkın eğitilmesinden geçtiğinin bilincinde olan İzmir Halkı, yeni devlet düzenine geçilmesiyle birlikte eğitime gereken özeni vakit kaybetmeden vermeye başlamıştır. İzmir'in işgalden kurtuluşunun ardından İzmir Maarif Müdürlüğü'ne atanan Vasıf (Çınar) Bey eğitimde toplanma sürecine öncelikle temel eğitimden ve temel eğitim veren kurumlardan başlamıştır. Ancak İzmir'de kayda değer kullanılabilecek mektep sayısının azalması bu dönemde gözlemlenen en büyük sorundur (Tutsak, 2012, s.363).

İzmir'in işgalden kurtulmasıyla birlikte yeniden kalkınma sürecinde, birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da köylülere fazlaca iş düşmüştür. Türkiye'de köylülerin yaptırdığı kâgir mektep binalarının sekizde birini İzmir köylüleri yaptırmıştır. 1913-1923 yılları arasında İzmir'de köylüler, köylerde 10, şehir ve kasabalarda 5 mektep yapmıştır (Kültür Dergisi, 1933, s.8).

1922-1923 ders yılında İzmir Maarif Müdürlüğü eğitim amaçlı kullanılabilecek bina arayışına girişmiş; mektep, ev gibi kullanıma uygun yapılar eğitim-öğretime hazırlanmıştır. İzmir'in ilk Maarif Müdürü Vasıf (Çınar) Bey'in çabalarıyla 1922-1923 yılında, İzmir'de 42 mektepte 13.200 erkek ve 3.082 kız öğrenci ile birlikte eğitim öğretim ders yılı tekrardan başlamıştır (Tutsak, 2012, s.363).

Tablo 3.4 1922-1923 eğitim-öğretim yılında İzmir’de ilköğretim derecesinde açılan 42 mektep (Tutsak, 1996, s.275-279; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Mektep İsimleri	Sınıf	Dersane	Semti	Mektep Binasının Bağlı Olduğu Yer	Mektebin Ait Olduğu Yer	Kuruluş Tarihi	Kat	Hangi Amaçla İnşa Edildiği
Ankara Mektebi	6	6	Karşıyaka	Emval-i Metruke	Hükümet	1922	1	Mektep
Arabacı Köy Muhtelit İptidai Mektebi	2	2	Torbalı Nahiyesi Arabacı Köy	Hükümet	Vilayet	1912	2	Mektep
Aras Kız İptidai Mektebi	3	4	Beyler Sokağı	Hükümet	Vilayet	1885	1	Mektep
Balçova İptidai Mektebi	3	4	Balçova	Mahalle Halkına	Vilayet	1909	1	Mektep
Bayraklı İptidai Mektebi	3	4	Bayraklı	Emval-i Metruke	Vilayet	1922	1	Ev
Bozyaka İptidai Mektebi	1	1	Bozyaka	Hükümet	Vilayet	1909	1	Mektep
Buca İptidai Mektebi	4	6	Buca	Emval-i Metruke	Vilayet	1922	2	Mektep
Cumaovası Muhtelit İptidai Mektebi	4	2	Seydiköy Nahiyesi Cumaovası Köyü	Hükümet	Vilayet	1912	2	Mektep
Çaybaşı Mecidiye Erkek İptidai Mektebi	1	1	Torbalı Nahiyesi Çaybaşı Köyü	Hükümet	Vilayet	1914	2	Mektep
Dağkızılca Muhtelit İptidai Mektebi	1	1	Dağkızılca Nahiyesi Merkezi	Mahalle Halkına	-	-	1	Mektep
Değirmendere Muhtelit İptidai Mektebi	2	1	Değirmendere Nahiye Merkezi	-	-	-	1	-
Dokuz Eylül Kız Mektebi	6	6	Bornova	Emval-i Metruke	Hükümet	1922	1	Ev
Dumlupınar Mektebi	6	6	Esnaflar Şeyhi	Şahsa	Hükümet	1922	2	Ev
Eğerciköy Muhtelit İptidai Mektebi	2	1	Torbalı Nahiyesi Eğerciköy	Mahalle Halkı	Vilayet	1915	2	Mektep
Ertuğrul Kız İptidai Mektebi	2	2	Torbalı Nahiyesi Ertuğrul Köyü	Hükümet	Vilayet	1904	1	Mektep
Gölcükler Muhtelit İptidai Mektebi	1	1	Seydiköy Nahiyesi Gölcükler Köyü	Mahalle Halkı	-	1915	1	Mektep
Görece Muhtelit İptidai Mektebi	1	1	Seydiköy Nahiyesi	Mahalle Halkı	-	1915	1	Mektep
Hâkimiyet-i Milliye Mektebi	6	6	Göztepe	Emval-i Metruke	Hükümet	1922	1	Mektep

Tablo 3.4 1922-1923 eğitim-öğretim yılında İzmir’de ilköğretim derecesinde açılan 42 mektep (Tutsak, 1996, s.275-279; İdeli tarafından düzenlenmiştir)
(devamı)

Mektep İsimleri	Sınıf	Dersane	Semti	Mektep Binasının Bağlı Olduğu Yer	Mektebin Ait Olduğu Yer	Kuruluş Tarihi	Kat	Hangi Amaçla İnşa Edildiği
Hamidiye Muhtelit İptidai Mektebi	1	1	Torbalı Nahiyesi Hamidiye Köyü	Hükümet	Vilayete	1912	1	Mektep
Işıklar İptidai Mektebi	2	4	Işıklar	Mahalle Halkına	Vilayete	1912	1	Mektep
İnönü Erkek İptidai Mektebi	4	6	Karantina	Hükümet	Vilayete	1912	2	Mektep
İstiklal Erkek Numune Mektebi	4	6	İki çeşmelik	Hükümet	Vilayete	1922	1	Mektep
Kars Mektebi	5	6	Bornova	Emval-i Metruke	Hükümet	1922	1	Mektep
Kesre Muhtelit İptidai Mektebi	1	1	Değirmendere Kesre Köyü	Mahalle Halkı	-	1922	1	Mektep
Kilerlikuyu İptidai Mektebi	1	1	Karşıyaka	Hükümet	Vilayet	1909	1	Mektep
Misak-ı Milli Mektebi	6	6	Namazgah	Hükümet	Vilayet	1917	3	Mektep
Müdafa-i Hukuk İptidai Mektebi	6	6	Reşadiye	Hükümet	Hükümet	1898	2	Mektep
Narlidere İptidai Mektebi	1	1	Narlidere	Hükümet	Vilayet	1922	1	Mektep
Ollu Kız İptidai Mektebi	4	4	Namazgah	Hükümet	Vilayet	1885	1	Mektep
Redd-i İlhak Mektebi	4	4	Blaviste	Emval-i Metruke	Hükümet	1922	2	Ev
Sakarya Kız Mektebi	6	6	Esnaflar Şeyhi	Hükümet	Vilayet	1895	2	Mektep
Saltanat-ı Milliye Mektebi	5	6	Karantina	Emval-i Metruke	Hükümet	1922	2	Mektep
Sarıkaş Kız İptidai Mektebi	3	4	Değirmendağı	Hükümet	Evkafa	-	2	Mektep
Soğukkuyu Erkek Mektebi	2	2	Karşıyaka	Hükümet	Vilayet	1922	2	Mektep
Şehit Fethi Bey Mektebi	6	6	Keçeciler	Hükümet	Vilayet	1922	2	Mektep
Tepeköy Erkek İptidai Mektebi	5	3	Torbalı Nahiyesi Tepeköy	Hükümet	Vilayet	1904	1	Mektep
Tınaztepe Erkek Mektebi	4	6	Eşrefpaşa	Hükümet	Vilayet	1898	2	Mektep
Torbalı Erkek İptidai Mektebi	2	2	Torbalı Nahiye Merkezi	Hükümet	Vilayet	1904	2	Mektep

Tablo 3.4 1922-1923 eğitim-öğretim yılında İzmir’de ilköğretim derecesinde açılan 42 mektep (Tutsak, 1996, s.275-279; İdeli tarafından düzenlenmiştir) (devamı)

Mektep İsimleri	Sınıf	Dersane	Semti	Mektep Binasının Bağlı Olduğu Yer	Mektebin Ait Olduğu Yer	Kuruluş Tarihi	Kat	Hangi Amaçla İnşa Edildiği
Torbalı Kız İptidai Mektebi	1	3	Torbalı Nahiye Merkezi	Hükümet	Vilayete	1904	1	Mektep
Turan Mektebi	2	3	Tilkilik	Hükümet	Vilayet	1922	1	Mektep
Türk Birliği Kız Numune	4	4	Karşıyaka	Hükümet	Vilayet	1916	3	Mektep
Zafer Kız İptidai Mektebi	4	4	Eşrefpaşa	Şahsa	Evkafa	-	2	Ev

İzmir’de işgal sonrasında eğitime dair önem verilen ilk konu, temel eğitim verecek mekteplerin inşasıdır. 1923 yılında İzmir Maarif Encümeni, mevcut durumda bulunan okullar yetersiz geldiği için uygun görülen yerlerde birer sınıflı yeni okulların açılmasını planlamıştır. 1923-1926 yılları arasında okullaşma eldeki mevcut imkânlarla göre ilerlerken, daha sonraki yıllarda okullaşma çalışmaları bir kampanyaya dönüşmüştür (Taşkınoğlu, 2012, s.40).

1922-1923 ders yılında Vilayet Umumi Meclisi, ilkokulları iki, üç ve altı dershaneli olarak ayırmıştır. Altı dershaneli mekteplerin kaza merkezlerinde olanlarına ‘Numune Mektebi’ adı verilmiştir (Taşkınoğlu,2012, s.54; Ahenk Gazetesi, 28 Teşrinisani 1339).

Ders eğitim-öğretim döneminde hasarlı durumdaki mektepler onarılmıştır. 1925 yılına kadar merkezde tamire muhtaç 20 mektepten 16’sının tamiri bitmiş, 4’ünün de onarımı devam etmiştir. 1925 yılı Eylül ayının sonuna kadar vilayette 23 okul binası açılmıştır (Taşkınoğlu,2012, s.54; Anadolu Gazetesi, 29 Eylül 1341).

Mektep olarak açılan evlere, mekteplerin onarılarak yeniden açılmasına ve yeni inşa edilip açılan mekteplere rağmen İzmir’de 1925-1926 eğitim-öğretim yılında mektep sayısı öğrenci sayısına yeterli gelememiş ve öğrenciler açıkta kalmıştır (Tutsak, 1996, s.280-281).

1926 yılından itibaren İzmir’e Kazım Dirik’in vali olarak tayin edilmesi ile birlikte eğitim ile daha yakından ilgilenilmiş, okullaşma çabaları bir plan

dâhilinde ilerlemiştir. Vali, görev süresince merkezden köylere kadar birçok mektebi gezmiş, gezilerinin neticesinde yeni okullar açmaya karar vermiştir. Vali eğitimin temellerini inkılaplarla birlikte atmak ve sağlam temeller üzerine kurulmuş okullarla da Türk Devrimi'nin temellerini sağlamlaştırmanın önemli olduğunu dile getirmiştir. Vali Paşa'nın bu durum ile ilgili sözleri şöyledir:

“Vatandaş okutacağız, Türk Devriminin ilkelerini bu suretle yayacağız. Vatandaş, köylüye varlığını ona çok yaraşan efendiliğini anlatacağız. Menemen Olayı gibi elim hadiselerle imkân veren cehaleti kökünden kazıyacağız. Artık vatandaşın, cehalet yüzünden darağacına gitmesini görmeye tahammülümüz yoktur. Bu, Türk Devriminin ve Cumhuriyet idaresinin yüksek amaçlarındandır” (Er, 2019, s.54).

Tablo 3.5 1927-1928 eğitim-öğretim yılında İzmir’de bulunan ilk mektep ve talebe sayısı (Tutsak, 2012: s.364; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Kazalar	Mektepler	Talebeler		
		Erkek	Kız	Toplam
Bayındır	17 (muhtelit)	685	254	939
Bergama	23 (gündüz) 1 (yatılı)	1.307	667	1.974
Çeşme	10 (muhtelit)	472	372	844
Dikili	-	-	-	-
Foça	8 (muhtelit)	318	215	533
İzmir	53	-	-	12.307
Karaburun	13	302	233	535
Kemalpaşa	15 (muhtelit)	481	312	793
Kuşadası	11 (muhtelit)	565	218	783
Menemen	15 (muhtelit)	-	-	960
Ödemiş	23 (gündüz) 1 (yatılı)	-	-	-
Seferihisar	9 (muhtelit)	345	265	610
Tire	19	843	389	1.262
Torbalı	8 (muhtelit)	364	228	592
Urla	11 (muhtelit)	537	232	769
Toplam	237	7.947	4.009	24.713

11 Ocak 1927’de, Vali Kazım Dirik’in büyük katkılarıyla İzmir’de Vilayet Meclisi’nde “*Beş Yıllık Maarif Programı*” kabul edilmiştir. Programda, 1927 yılının İzmir’de incelemelerle geçeceği ve 1928 yılı itibarıyla de okulların inşaatlarının bir planlamayla başlayacağı ve sürdürüleceği kararı alınmıştır (Tutsak,1996, s.285; Anadolu Gazetesi, 12 Kanun-ı Sani 1927).

Vali görev başına geldiğinde İzmir’de 190 tane mektep varken, 6 yıl süre içerisinde vali 467 tane mektep yaptırmıştır (Vatan Gazetesi, 7 Temmuz 1941). Kazım Dirik’in oğlu Orhan Dirik’in hatıralarına göre 7 Ağustos 1935 yılında görevden ayrılan vali, valilik görevi süresince toplam 550 tane köy okulu inşa ettirmiştir (Dirik, 1998, s.76). Eğitim alanındaki yatırımlar Vilayet Özel İdaresi bütçesinden karşılanmakta olup, Kazım Paşa bütçeden eğitime ayrılan payı hep yüksek tutmuştur. Bu sebeple vilayet genelinde okul, öğrenci ve öğretmen sayıları hızlı bir şekilde artmıştır (Taşkınoğlu, 2012, S.41).

Tablo 3.6 1928-1929 eğitim-öğretim yılında İzmir’de bulunan ilk mektep, talebe ve muallim sayısı (İzmir Vilayeti 1929-1930 Senesi İstatistik Yıllığı, s.68; Genç, 2010, s. 21; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Kaza İsimleri	Mektep Sayısı	Talebe Sayısı	Muallim Sayısı
İzmir	57	10.536	263
Urla	11	872	27
Ödemiş	32	2952	67
Bayındır	13	1001	23
Bergama	17	1622	50
Tire	16	1215	33
Çeşme	9	932	23
Seferihisar	7	593	15
Foça	8	532	16
Karaburun	13	723	21
Kuşadası	9	757	19
Kemalpaşa	13	1227	34
Menemen	14	1231	32
Torbalı	4	314	10
Dikili	3	303	7
Toplam	226	24810	640

1 Kasım 1928’de Halk Devrimi’nin kabul edilmesiyle birlikte yeni alfabenin halk tarafından benimsenmesi, Kazım Paşa’nın üzerinde durduğu ilk konulardan biri olmuştur. 8 Aralık 1928’de Vali Kazım Dirik, İl İdare Heyetini toplayarak “Okuyalım, millet mektepleri açılıyor” sloganı ile birlikte 600 tane mektebin açılması için çalışmalara bir an önce başlanılması yönünde karar almıştır. 1928’de bina yetersizliği hala devam ettiğinden bazı okullarda öğleden önce ayrı, öğleden sonra ayrı bir eğitim uygulaması başlatılmıştır (Vural, 2013, s.228).

1930-1950 Yıllar Arasında Türk Okulları

1930 yılına kadar temel eğitime başlayacak öğrenci sayısı, eğitim verebilecek mekteplerin öğrenci kapasitesinden fazla olduğu için birçok çocuk açıkta kalmıştır. Bu süreçte muallim olmayan bazı mektepler de kapanmıştır (Tutsak, 1996, s.280-285). 1930’lu yıllardan itibaren yeni mektep binası inşasındaki artış önemli ölçüde ivme kazanmıştır. Öyle ki İzmir’deki okul yapma hızı, okul sayılarındaki artışlar ülke genelinde birçok insanın takdirini toplamış ve hatta bu dönemde İzmir, Türkiye’de en çok mektep inşaatının gerçekleştirildiği il olmuştur. Köy Enstitülerinin kurulmasında etkili biri olan Ferit Oğuz Bey İzmir’de yeni mektep yapma anlayışını şöyle değerlendirmiştir:

“Buraya İzmir vilâyetinin çalışma programının bina inşasına ait olan ana çizgisinin on senelik neticelerini de düşü(ne)lim: Türkiye’de köylünün yaptırdığı kârgir mektep binalarının sekizde birini İzmir köylüleri yaptırmıştır. Cumhuriyet yıllarına kadar köy mektepleri caminin tek odasında teneşir ve tabutlar arasında veya medrese köşelerinde idi. Bu devre kadar ancak 40 köy mektebini (bugün terk ettiklerimiz olmak üzere) zamanına göre mektep binası imiş diyebiliriz. Hâlbuki İzmir Cumhuriyetin on yılında köylerde 220, şehir ve kasabalarda 22 modern mektep yaptırmıştır.

1913-1923 arasında İzmir’de köylüler tarafından 10, şehir ve kasabalarda da 5 mektep yaptırılmıştır. Rakamlar en balığ izah vasıtalarıdır değil mi ?” (Tutsak, 2012, s. 364)

Tablo 3.7 1930 yılında İzmir Maarif Emirlîği’ne bağlı mektep, talebe ve muallim sayısı (Tutsak, 1996, s.262; Anadolu Gazetesi, 22 Nisan 1930; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

İlk Mektepler			Orta Mektepler			Muallim Mektepleri		
Mektep	Muallim	Talebe	Mektep	Muallim	Talebe	Mektep	Muallim	Talebe
265	834	19.810	Muhtelit Mektep	16	305	İzmir Erkek Muallim Mektebi	22	366
			Erkek Lisesi	32	435	İzmir Kız Muallim Mektebi	21	363
			Kız Lisesi	26	268			
			Toplam	74	1.008	Toplam	43	729

1930’lu yıllarda İzmir Mıntıkası Maarif Eminliğı’ ne bağlı 265 ilk mektep ve 19.810 talebe, Muhtelit Mektep, Erkek Lisesi, Kız Lisesi olmak üzere 3 tane orta mektep ve 1.008 talebe bulunmaktadır (Anadolu Gazetesi, 22 Nisan 1930).

İzmir’de 1930’lu yıllardan sonra köylerde mekteplerin inşaat faaliyetleri köylülerin desteğiyle hızlanmıştır. 1931 yılında İzmir’in köylerinde 83 ilk mektep inşa edilmesi planlanmıştır. Bu mekteplerin malzemesini köylüler, inşaat masrafını da Meclisi Umumi karşılamıştır. 1931 yılında inşa edilmesi planlanan okullarla birlikte, Kazım Dirik 1931 yılında toplamda 146 ilkokulun inşaatını bitirmiş olacaktır (Anadolu Gazetesi, 11 Teşrinisani 1931).

Şehir ve kasabalarda inşa ettirilen yeni mekteplerin yanında, sadece köylerde inşaatı bitmiş olan 93 mektep bulunmaktadır. Maarif Vekâleti köylülerin bu çabasını takdir edip 1931-1932 ders yılında 100 muallim yollamıştır (Cumhuriyet Gazetesi, 14 Teşrinisani 1931).

Tablo 3.8 1932 yılında İzmir’de inşaatına başlanan köy mektepleri (Yeni Asır Gazetesi, 19 Kânunusani 1932; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Mektepler					
İzmir	15	Dikili	4	Menemen	7
Bayındır	13	Foça	4	Karaburun	7
Ödemiş	34	Seferihisar	5	Kemalpaşa	6
Torbalı	16	Urla	6	Bergama	24
Tire	5	Kuşadası	4	Çeşme	5
Toplam: 155 tane					

1932 yılı başlarında İzmir’in köylerinde 155 tane mektebin inşaatına başlanmıştır. Bunların Ağustos’a kadar 100 tanesi tamamlanmıştır. Yeni yapılan okullara 40-50 tane muallimin ihtiyaç olduğu dile getirilmiş, ancak bulunamamıştır (Anadolu Gazetesi, 18 Ağustos 1932).

1933 yılının istatistiklerine göre vilayette okuma çağında olan 52.600 çocuğun, 32.858 tanesi (%62,47) mektebe gitmekte, 19.742’si (%37,53) ise mektepsizdir. İzmir’in merkezinde ve kazalarında okul çağına gelmiş 26.624 çocuk bulunmaktadır. Bu çocuklardan merkezde bulunanların 19.359’u (%72,7) okula gidiyorken, 7.625’i (%27,2) eğitim ve öğretim görmemiştir. Köylerde ise okuma çağına gelmiş 25.976 çocuğun 13.499’u (%51,9) mektebe gidiyorken 12.447 (%48) tanesi mektebe gidememektedir (Yeni Asır Gazetesi, 26 Şubat 1933).

1932-1933 ders yılında İzmir’de ilk mekteplerde 13.691 kız talebe ve 19.167 erkek talebe olmak üzere toplamda 32.858 talebe eğitim-öğretime devam etmiştir.

Bu yılın sonunda şehirlerdeki ilk mekteplerden, 323 kız talebe ve 507 erkek talebe mezun olmuştur. Köylerdeki ilk mekteplerden de 515 kız talebe ve 734 erkek talebe mezun olmuştur. Rakamları kıyasladığında, bu dönemde köylerdeki ilköğretim çağına gelmiş çocuklar, şehirlerdekilere göre daha fazla mektebe ihtiyaç duymuştur (Anadolu Gazetesi, 19 Şubat 1934).

Şekil 3.1 Cumhuriyet Bayramı'nda açılma şenlikleri yapılan beş, üç, iki ve bir dershaneli mekteplerden birkaçı (1931-1932 İzmir Vilayeti İstatistik Yıllığı)

Cumhuriyet'in onuncu yıl dönümü sebebiyle 1933-1934 yıllarında İzmir'de en çok okul sayısına ulaşılmıştır (Yeni Asır Gazetesi, 1 Teşrinisani 1933). Vali paşa 1933'te 300 mektebin inşaatının bitirileceğinden bahsetmiştir. Bunların 190'nın tek sınıflı, 80'i iki sınıflı, 31'i üç sınıflı ve 8'i beş sınıflıdır. Bu dönemde mevcutta 255 mektep bulunmaktadır. Yeni yapılan 300 mekteple birlikte vilayette 565 mektep olacaktır (Yeni Asır Gazetesi, 26 Şubat 1933). 1933 yılı Cumhuriyet'in 10. yıl kutlamalarında köylerde toplamda 200 tane ilkokul binası eğitime açılmıştır. 10. Yıl kutlamalarında açılan 200 mektepten 128 tanesi 1 dershaneli, 50 tanesi 2 dershaneli, 15 tanesi 3 dershaneli ve 7 tanesi 5 dershanelidir. Bu mekteplerin yapımında köylülerin emeğinin çok fazla olduğu, bu yıllarda sürekli dile getirilmiştir.

Tablo 3.9 İzmir’de resmi olarak açılan ilk mektepler (Tutsak,2012: s.365; İzmir Cumhuriyet’in 15 inci Yılında, İzmir 1938, s.118; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Yıllar	1923-25	1926-27	1928-29	1929-30	1931-32	1932-33	1933-34
Toplam	190	198	233	238	253	270	466

İzmir’de 194 köyün okulu bulunmamaktadır. Aynı zamanda nüfus sayısı düşük olup okul açmaya uygun olmayan köy sayısı da fazladır. İlköğretim çağındaki çocuk sayısı, köylerin çoğunda 25’in altındadır (Taşkınoğlu, 2012, s. 44; Fikirler Dergisi, 30 Nisan 1932, s.18).

Tablo 3.10 1934 eğitim-öğretim yılında İzmir’de eğitim veren ilk mektepler (Anadolu Gazetesi, 31 Kânunusani 1934, İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Mektepler							
Merkez	44	Urla	3	Dikili	1	Tire	4
Bergama	4	Seferihis	2	Bayındır	1	Menemen	3
Ödemiş	4	Kuşadası	2	Torbalı	1	Foça	1
Çeşme	2	Köyler	248				
Toplam	322 Tane						

1934 yılı itibariyle İzmir’de 322 tane ilk mektep bulunmaktadır. Orta mektepler bu sayının dışındadır. Merkez ve kazalarında 74 tane, köylerde ise 248 tane ilk mektep bulunmaktadır (Anadolu Gazetesi, 31 Kânunusani 1934).

Tablo 3.11 İzmir’de bulunan ilk mekteplerde muallim sayısı (Tutsak, 2012, s. 369; İzmir Cumhuriyet’inde 15. Yılında, 1938, s.118; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Yıllar	Köyde	Şehirde	Toplam
1927-1928	339	258	597
1928-1929	220	381	601
1929-1930	281	304	585
1930-1931	298	374	672
1931-1932	300	387	687
1932-1933	318	436	754
1933-1934	442	391	833
Toplam	2.198	2.531	4.729

Cumhuriyet'in kuruluşunun 11. yılına özel olarak 29 Ekim 1934 yılında 83 mektep açılmış, yeni mekteplerin de temel atma töreni yapılmıştır (Anadolu Gazetesi, 28 Teşrinievvel 1934). 1934 yılı itibari ile İzmir vilayetinde bitirilecek mekteplerle birlikte toplamda 460 mektep bulunacaktır. Nüfusları 15 ile 40 arasında olduğu için 200 köy hala mektepsizdir. Bu köyler yatılı mekteplere bağlanacak, 1934 yılı içerisinde de birçok yatılı mektep açılacaktır (Kültür Dergisi, 15 Nisan 1934, s.12).

1928-1929 eğitim öğretim yılından, 1932-1933 yılına kadar şehirlerdeki muallim sayısı köylerdekinden daha yüksekken, 1933-1934 eğitim öğretim yılı itibariyle köylerdeki muallim sayısı şehirlerdekinden daha fazla olmuştur (Tablo 3.11).

1935'li yıllara gelindiğinde İzmir'de okuma-yazma oranı, hem genel hem de ayrı ayrı kadın ve erkek nüfusunun okuma-yazma oranı olarak kıyaslandığında Türkiye genelindeki okuryazar oranından daha iyi bir durumdadır. İzmir' de her 10 kadından 2'si, her 10 erkekten 5'i okuryazarken, Türkiye genelinde her 10 kadından ve her 3 erkekten 1'i okuryazardır (Güneş, 2019, s. 125-126).

1936 yılında İzmir'in 679 köyünde toplamda 300 mektep bulunmaktadır. Ancak 20-30 bin çocuk hala eğitimden yoksundur (Yeni Asır Gazetesi, 25 Nisan 1936).

Tablo 3.12 1937 eğitim-öğretim yılında İzmir'de okul, talebe ve muallim sayısı (İdeli tarafından düzenlenmiştir)

	Şehir ve Kasabalar	Oran	Köyler	Oran	Toplam
Nüfus	341.622	%57,3	254.456	%42,7	596.078
Talebe	33.062	%63,3	19.153	%36,7	52.215
Öğretmen	619	%63,7	352	%36,3	971
Okul	-	-	268	-	268

1937 yılında İzmir'in nüfusu 596.078'dir. Bunların 341.622'si (%57,3) şehir ve kasaba merkezlerinde ve 254.456'sı (%42,7) köylerdedir. Bu nüfusun içinde 52.215 öğrenci ilkokula gitmektedir. 33.062 (%36,7) öğrenci şehir ve kasabalarda okula kayıtlıken, 19.153 (%36,7) tanesi köylerde okula kayıtlıdır. İzmir ili kadrosunda 971 öğretmen çalışmaktadır. Bunların 619'u (%63,7) şehir ve kasabalarda iken 352'si (%36,3) köylerdedir (Kültür Dergisi, 1 Mart 1937, s.5-6).

1937 yılında eğitim siyasetinin temelini eğitimsizliği gidermek, her zaman daha fazla vatandaşı okutmak oluşturmaktadır. Böylece vilayetin emri ile ‘İzmir Köylerini Kültür Bakımından Kalkındırma’ planı hazırlanmıştır. Vilayete verilen raporda şu şekilde ifade edilmiştir:

“İlk tahsilde hedefimiz bunun umumi olması bir an evvel tahakkuk ettirmektir (gerçekleştirmek) ve neticeye varmak, fasılasız (ara vermeden) tedbir almakla ve onu metodik tatbik etmekle (uygulamak) mümkün olur” (Anadolu Gazetesi, 19 Şubat 1937).

Beş yıllık kalkınma planına göre:

- ‘Beş Yıllık Okul İnşaâtı Programı’na göre 5 yılda köylerde 400 tane ilk mektep inşa edilecektir. Nüfus çokluğuna göre binalar, beş veya üç sınıflı inşa edilecektir. Yerel malzemelerden seçilecek, çatı kiremitlerini köylüler kendileri imal edecektir. Fakir olan köylerde, vilayet bütçelerinden yardım edilecektir. İzmir ve kaza merkezlerinde beşer dersaneli ve tam teşkilatlı 20 kadar ilk mektep inşa edilecektir. Yapıların masrafları vilayet bütçesinden karşılanacaktır (Anadolu Gazetesi, 7 Mart 1937).
- Az nüfuslu köyler arasında okul birliklerinin kurulması kararı alınmıştır.
 - a) Birbirine çok yakın köyler için ‘*Gündüz Birlik Okulu*’
 - b) Gündüz ve yatılı öğrenci kabul eden ‘*Muhtelif Birlik Okulu*’
 - c) Derelerin taşması, yolların bozulması, kötü hava koşulları gibi sebeplerle çocukların okuldan kalmaması için yakın köyler arasında ‘*Muvakkat Yatılı Birlik Okulları*’
 - d) İlk devre eğitimini bitirip ikinci devre eğitimine devam edecek öğrenciler için ikinci devre ‘*Gündüz Birlik Okulu*’
 - e) Üç sınıflı okulları olan ama ikinci devre eğitimi için ‘Gündüz Birlik Okulu’na gidemeyecek kadar uzak olan köylerde ‘*İkinci Devre Yatılı Birlik Okulu*’
 - f) Köy üretim faktörlerini, şartlarını ve yönlerini ele alacak ‘*İkinci Devre Birlik Yatılı Okulu*’ açılacaktır (Kültür Dergisi, 1 Mart 1937, s.5-6).
- İzmir’in köylerinde öğretmen sıkıntısı mevcuttur. Okul birliklerinin kurulması bir miktar bu sıkıntıyı azaltsa da tamamen giderememiştir. Böylece öğretmeni olmayan köylere çavuş öğretmen (eğitmen) gönderilmesine karar verilmiştir.
- Kültür adına atılan adımlar sebepli sebepsiz geri alınmayacaktır.

- Göçmenler arasında Türk kültürünün yayılması için tedbirler düşünülecektir.
- Köy okullarının teftişi için yeni müfettişlik kadrosu kurulacaktır.
- Köy öğretmenini köye bağlayacak tedbirler bulunacaktır.
- Köy öğretmenleri, köylerin kalkınmasında etkin bir rol alabilmesi için kurslardan ve tatbikatlardan geçirilecektir (Anadolu Gazetesi, 7 Mart 1937).

Okul olan köylerin nüfusu 153.000 ve okulu olmayan köylerin nüfusu 101.447'dir. Okulu olmayan köylerin nüfusu, köylerin toplam nüfusunun %40'ını oluşturmaktadır (Kültür Dergisi, 1 Mart 1937, sayı 61, s.5-6).

Tablo 3.13 1937 eğitim-öğretim yılında nüfusa göre okulu olan ve olmayan köylerin sayısı (Kültür Dergisi, 1 Mart 1937, s.5-6; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Nüfus	Okulu olan	Okulu olmayan	Toplam
1500-2000 arasında	12	0	12
1000-1500 arasında	20	1	21
500-1000 arasında	103	26	129
200-500 arasında	123	172	295
10-200 arasında	10	159	169
Toplam	268	358	626

1937 yılında İzmir'de bulunan 626 köyden, okulu olan köylerin sayısı 268 iken, okulu olmayan köylerin sayısı 358'dir (Kültür Dergisi, 1 Mart 1937, s.5-6). Maarif bütçesi ile 19 tane mektep ve 1936 yılı içerisinde açılmayan 8 mektep daha 1937 yılında açılacaktır. Böylece 1937 yılı içerisinde 27 yeni mektebin açılması planlanmıştır (Yeni Asır Gazetesi, 31 Mart 1937).

1938 yılından itibaren İnönü Hükümetleri dönemi başlamış, 1950 yılına kadar sürmüştür. II. Dünya Savaşı'nı da kapsayan bu zaman aralığında okuma yazma oranının artırılması ve ilköğretimin geliştirilmesi üzerine çalışmalar sürdürülmüştür. Bu çalışmaların temelini, Cumhuriyet rejiminin ilke ve inkılaplarını, ilkokullar sayesinde halkın bütününe yaymak oluşturmuştur.

1939-1947 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığının başına Hasan Ali Yücel gelmiş ve bu dönem ülke genelinde milli eğitim ve kültürümüzün gelişmesi için sürekli girişimlerin yapıldığı bir dönem olmuştur (Güneş,2019: s.126).

1939-1940 eğitim-öğretim yılında İzmir’de 393 ilkokul bulunmaktadır. 1940 yılında 364 ilkokuldan 30 tanesi öğretmen yetersizliğinden kapatılmıştır (Güneş, 2019, s.127; Maarif İstatistiği 1939-1940, 1942, s.14-15/18-19).

1945-1946 yılı itibari ile okuma çağına gelmiş çocukların büyük bir kısmı okula gidebilmiştir (Tutsak, 1996, s.291). 1945 yılı içerisinde Milli Eğitim Müdürlüğü, vilayette yeni okul yapma ile birlikte var olan okullara öğretmenevi, işlik gibi ek binaların yapımını da gerçekleştirmiştir. Bu sene içerisinde vilayetin 312 köyünde 449 bina yaptırılacaktır. Bu binaların 71’i okul binası, 330 tanesi öğretmenevi, 48 tanesi işlik olacaktır (Tutsak, 1996, s.291; Köycülük Dergisi,1946, s.8). Bunlardan da 22 tanesi Torbalı’dadır. 22 tane inşaatın 8 tanesi yeni mektep, 14 tanesi öğretmen evi ve işliktir (Anadolu Gazetesi, 1 Haziran 1945). 14 tane yapı Çeşme’de olup Çeşme’de sadece 20 ve 25 hanelik iki köy okulsuz vaziyettedir. Urla’da 12 yapı yapılmıştır. Yapılar bittiğinde Urla’da sadece 12 ve 17 haneli yalnızca iki tane köyün okulu olmayacaktır. Balçova ve Narlıdere’de 4 tane yapının inşaatı sürdürülmüştür (Anadolu Gazetesi, 24 Haziran 1945).

1945 yılında, daha önceki yıllarda inşaatı bitmiş bazı okul binalarında, yetersiz ödenekten ve öğretmensizlikten dolayı eğitim başlayamamıştır. 29 Ekim 1945 yılı itibari ile bu okullarda eğitime başlanmış, 221 binanın da temelleri atılmıştır. Aynı zamanda Cumhuriyet Bayramı’nda bir tane büyük okul, 115 tanesi öğretmen evi ve 32 tane de işlik olmak üzere toplamda 148 tane yapının açılışı gerçekleştirilmiştir (Anadolu Gazetesi, 11 Kasım 1945).

1946 yılına kadar köy enstitü mezunları için 7 tane komple okul binası, 200 öğretmenevi, 34 işlik binası inşa edilmiştir. Vilayetteki bütün ilkokul yapılarına bakıldığında; 1939 yılında 454 tane olan okul sayısı, 1946 yılı itibari ile 480’e çıkmıştır. 1939 yılında vilayette 53.876 olan öğrenci sayısı ise 1946 yılı itibari ile 69.874’e yükselmiştir (Halkın Sesi Gazetesi, 6 Temmuz 1946).

1950 yılına kadar 235 yapının daha inşaatının bitirilmesi tasarlanmıştır. Bu yapıların 64 tanesi komple okul yapısı, 154 tanesi öğretmenevi, 17 tanesi de işliktir. Bunlardan bir kısmının inşa işleri de çatılarına kadar gelmiştir (Halkın Sesi Gazetesi, 16 Nisan 1946). Bu yapıların vilayette dağılımı da şu şekildedir: 26 tanesi İzmir’de, 19’u Bayındır’da, 54’ü Bergama’da, 24’ü Çeşme’de, 10’u Dikili’de 25’i Kemalpaşa’da, 9’u Kuşadası’nda, 81’i Menemen’de, 80’i

Ödemiş'te, 6'sı Seferihisar'da, 35'i Tire'de, 33'ü Torbalı'da, 14'ü Urla'dadır (Tutsak, 1996, s.291; Köycülük Dergisi,1946, s.8).

1948 yılı başlarında İzmir'de 10 yıllık Milli Eğitim Planı yapılmıştır. Vali Sabri Adal'ın başkanlığında düzenlenen toplantıda ilkokul yapımına tahsis edilecek para tespit edilmiştir (Anadolu Gazetesi, 6 Mart 1948). 1948 yılı Aralık ayında köy ilkokulu öğretmenleri ve sağlık memurları evlerinin hangi köylere inşa edileceği kararlaştırılmıştır. Bu plana göre de 28 ilkokul, 47 öğretmen ve 4 sağlık evi yapılacaktır (Anadolu Gazetesi, 26 Haziran 1948).

1948-1949 ders yılında İzmir vilayetinde 68.476 öğrenci ilkokul eğitimine devam etmiştir. Bu öğrencilerden 6.705'i resmi ilkokullardan, 179'u eğitimli ilkokullardan, 100'ü hususi ilkokullardan olmak üzere 6.984 öğrenci mezun olmuştur (Demokrat İzmir Gazetesi, 10 Temmuz 1949).

1948 yılı içinde vilayette toplanan komisyondan çıkan kararlara göre 36 okul, 17 öğretmen ve 3 sağlık memuru evi olmak üzere toplamda 56 binanın yaptırılması kararlaştırılmıştır (Demokrat İzmir Gazetesi, 28 Aralık 1948).

Tablo 3.14 1949 eğitim-öğretim yılında İzmir'de inşa edilmiş okullar ve servis yapıları (Demokrat İzmir Gazetesi, 12 Kasım 1949; İdali tarafından düzenlenmiştir)

	Okul	İşlik	Öğretmen evi	Sağlık evi
Bayındır	2			
Bergama	6		10	
Dikili	1			
Kemalpaşa	1			
Kiraz	4		4	
Kınık	1			
Menemen	4		3	
Ödemiş	5		1+2	
Tire	2	1	1	1
Toplam	26	1	21	1

1949 yılında 49 yapı bitirilmiştir. Yapıların 26 tanesi okul binasıdır. 16 okul yapısı daha önce hiç okul yapılmamış köylerde inşa edilmiştir. İzmir'de 1949 yılı itibarıyla hala okulu bulunmayan 218 köy mevcuttur. 1950 yılı içerisinde inşa

edilecek bu 218 köyden 49 tanesi için okul projeleri planlanmıştır (Demokrat İzmir Gazetesi, 12 Kasım 1949).

1950 yılında da yeni okul inşaatı devam etmiştir. Bayındır, Urla, Bergama, Dikili, Kemalpaşa, Kınık, Kiraz, Ödemiş, Menemen, Tire, Torbalı köylerinde 37 okul ile 5 öğretmen ve sağlık memuru evi inşa edilmiştir (Demokrat İzmir Gazetesi, 14 Ekim 1949).

İzmir’de Cumhuriyet Dönemi’nin 1923-50 yılları aralığında eğitim-öğretim faaliyetleri yoğun bir şekilde ilerlemiştir. 1923-1933 yılları arasında, İzmir’de öğretmen ve okul eksikliği ön plandadır. Bu süreçte, 190 olan okul sayısı 280’e, 330 olan öğretmen sayısı, 761’e, 15.148 olan öğrenci sayısı 32.976’ya yükselmiştir. Cumhuriyet’in ilanından sonraki on yılında öğretmen ve öğrenci sayısı yaklaşık iki katına çıkmıştır. Okul inşa süreci ise, öğretmen ve öğrenci artışına oranla daha yavaş ilerlemiştir (Ek-4).

1933 yılında, Cumhuriyet’in kuruluşunun onuncu yıl ve 1938 yılında, on beşinci yıl dönümüne özel İzmir’de okul inşaatı artmıştır. 1939-45 yılları arasında yaşanan II. Dünya Savaşı sebebiyle bu süreçte okullaşmadaki, öğretmen yetiştirme faaliyetlerindeki ve öğrenci sayısındaki artışta durgunlaşma yaşanmıştır. 1945 yılından sonra okullaşma faaliyetlerinde tekrar artış yaşanmaya başlanmıştır (Ek-4).

İZMİR BAYINDIR KIRSALINDA ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ İLKÖĞRETİM YAPILARI

4.1.Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Bayındır Köyleri

Bayındır Yerleşiminin Konumu

Şekil 4.1 Bayındır yerleşkesinin konumu (https://tr.wikipedia.org/wiki/Bay%C4%B1nd%C4%B1r,_%C4%B0zmir#/media/Dosya:%C4%B0zmir_location_Bay%C4%B1nd%C4%B1r.svg ; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Bayındır, İzmir ilinin bir ilçesi olup İzmir'in güneydoğusunda yer almaktadır. İlçenin kuzeyinde Kemalpaşa, güneyinde Tire, doğusunda Ödemiş, batısında Torbalı ilçeleri ve kuzeydoğusunda Manisa ilinin Turgutlu ilçesi bulunmaktadır. Bayındır'ın İzmir'e olan uzaklığı 80 km olup, yüzölçümü 588 km² ve deniz seviyesinden yüksekliği 86 metredir. Bayındır, Ege denizine dik olarak uzanan

Bozdağlar dizisinin Bayındır ve Basra tepelerinin güney yamacındadır. Tire ile Bayındır arasında akan Küçük Menderes Nehri iki ilçe arasındaki sınırı oluşturmaktadır (İzmir İl Yıllığı, 1994, s.299).

Bayındır ilçesi aynı zamanda İzmir'in Torbalı-Ödemiş demiryolu hattı üzerindedir. Demiryolu hattının Torbalı, Güngör, Arıkbaşı, Bayındır, Yakaköy, Çatal parçası 1883 yılında, Çatal, Derebaşı, İlkurşun, Ödemiş bölümü ise 1888 yılında kullanıma açılmıştır (TCDD, 2023,s. 16).

Bayındır köyleri

Cumhuriyet'in ilk yıllarında Bayındır'da 46 tane köy bulunmaktadır. Bu köyler; Osmaniye, Osmanlar, Keçi, Dernekli, Manastır, Karaburgaz, Uladı, Karahalilli, Kızılcaabad, Çiftçigediği, Elifli, Hamidiye, Fırınlı, Tokatbaşı, Çıplak, Karaveliler, Arıkbaşı, Havuzbaşı, Çırpı, Hasköy, Yusufllu, Yakacık, Buruncuk, Tahtacılar, Ergenli, Dereköy, Hisarlık, Kızıloba, Sarı meğri, Burgaz, Karapınar, Uşakmaşhad, Çenekler, Karahayıt, Alan, Kabağaç, Lütüflar, Kızılkeçili, Mermeraş, Taşgediği, Ömerderesi, Halka, Ören, Malaş, Teke, Derebaşı köyleridir (Tablo 4.1).

Tablo 4.1 1923 yılında Bayındır'ın demografik yapısı (İzmir Vilayet İstatistiği,1923, s.16-17; TCDVNMM, 1928, s. 247; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

	Köyler	Nüfus	Eski ve Yeni Adlar
1	Merkez	6551	-
2	Falaka	1004	Falaka (1928, TCDVNMM) Zeytinova Köyü (2024)
3	Fırınlı	864	Fırınlı (1928, TCDVNMM) Fırınlı Köyü (2024)
4	Derebaşı	820	Derebaşı (1928, TCDVNMM) Derebaşı Köyü(2024) Günümüzde Tire ilçesi sınırları içerisindedir.
5	Uladı	814	Uladı (1928, TCDVNMM) Yakapınar Köyü(2024)
6	Yakacık	673	Yakacık (1928, TCDVNMM) Yakacık Köyü (2024)
7	Çıplak	643	Çıplak (1928, TCDVNMM) Yeşilova Köyü (2024)
8	Yusuflu	604	Yusuflu (1928, TCDVNMM) Yusuflu Köyü (2024)
9	Sarı meğri	603	Sarı meğri (1923 öncesi) ² Sarıyurd (1928, TCDVNMM) Sarıyurt Köyü (2024)

²https://www.academia.edu/36937961/CUMHUR%C4%B0YET%C4%B0N_%C4%B0LK_YILLARINDA_BAYINDIR

Tablo 4.1 1923 yılında Bayındır'ın demografik yapısı (İzmir Vilayet İstatistiği,1923, s.16-17; TCDVNMM, 1928, s. 247; İdeli tarafından düzenlenmiştir) (devamı)

10	Ergenli	566	Ergenli (1928, TCDVNMM) Ergenli Köyü (2024)
11	Arıkbaşı	553	Arıkbaşı (1928, TCDVNMM) Arıkbaşı Köyü (2024)
12	Burgaz	545	Burgaz (1928, TCDVNMM) Pınarlı Köyü (2024)
13	Kızılcaabad	538	Kızılcaabad (1928, TCDVNMM) Kızılcaova Köyü (2024)
14	Hasköy	524	Has (1928, TCDVNMM) Hasköy (2024)
15	Çırpı	652	Çırpı (1928, TCDVNMM) Çırpı Beldesi (2024)
16	Kızılkilise ³	509	Kızılloba (1928, TCDVNMM) Kızılloba Köyü (2024)
17	Hamidiye	404	Hamidiye (1928, TCDVNMM) Canlı Mahallesi(2024)
18	Uşak Meşhed	376	Uşak Meşhed (1928, TCDVNMM) Gaziler Köyü (2024)
19	Elifli	372	Elifli (1928, TCDVNMM) Elifli Köyü (2024)
20	Yakın Tahtacı	331	Tahtacılar (GBWO-Asia Minor,1915) ⁴ Turan (1928, TCDVNMM) Turan Köyü (2024)
21	Alan	316	Alan (1928, TCDVNMM) Alan Köyü (2024)
22	Kızılkeçili	300	Kızılkeçili (1928, TCDVNMM) Kızılkeçili Köyü (2024)
23	Hisarlık	289	Hisarlık (1928, TCDVNMM) Hisarlık Köyü (2024)
24	Çiftçi Gediği	264	Çiftçigediği (1928, TCDVNMM) Çiftçigediği Köyü (2024)
25	Ömer Deresi ⁵	262	Ömer dere (1928, TCDVNMM) Bugün idari birim olarak ortadan kalkmıştır. (Çakmak F. ve Çetin N., 2012, s.109)
26	Ören	262	Ören (1928, TCDVNMM) Ören Köyü (2024) Günümüzde Turgutlu ilçesi sınırları içerisindedir.
27	Osmaniye	250	Osmaniye (1928, TCDVNMM) Çınardibi Köyü (2024)
28	Kara Halilli	240	Karahalilli (1928, TCDVNMM) Karahalilli Köyü (2024)

³ Günümüzde adı Kızılloba olarak kullanılmaktadır (Güneş, 2016, s. 93-109).

⁴<https://nisanyanyeradlari.com/?y=&t=&ua=10&u=2&ll=38.28338907963608,%2027.57815222077029>

⁵ Ömer deresi köyünün Bayındır sınırları içerisinde yeri bilinmemektedir.

Tablo 4.1 1923 yılında Bayındır'ın demografik yapısı (İzmir Vilayet İstatistiği,1923, s.16-17; TCDVNMM, 1928, s. 247; İdeli tarafından düzenlenmiştir) (devamı)

29	Lütuflar	229	Lütuflar (1928, TCDVNMM) Lutuflar (2024)
30	Bürüncük	224	Buruncuk (1928, TCDVNMM) Buruncuk Köyü (2024)
31	Karahayıt	215	Karahayıt (1928, TCDVNMM) Karahayıt Köyü (2024)
32	Çenekler	193	Çenikler (1928, TCDVNMM) Çenikler Köyü (2024)
33	Keçi	190	Keçi (1928, TCDVNMM) Balcılar Köyü (2024) (Çakmak ve Çetin, 2012, s.109)
34	Kara Veliler	183	Karaveliler (1928, TCDVNMM) Karaveliler Köyü (2024)
35	Dere	182	Dere (1928, TCDVNMM) Dereköy (2024)
36	Karaburgaz	178	Karaburgaz (1928, TCDVNMM) Söğütören Köyü (2024)
37	Taş Gediği	138	Bilgi bulunamadı.
38	Osmanlar ⁶	136	Osmanlar (1928, TCDVNMM) Osmanlar Köyü (2024)
39	Mermeraş	135	Bilgi bulunamadı.
40	Karapınar	127	Karapınar (1928, TCDVNMM) Karapınar Köyü (2024)
41	Kabaağaç	116	Kabaağaç (1928, TCDVNMM) Kabaağaç Köyü (2024)
42	Dernekli	99	Dernekli (1928, TCDVNMM) Dernekli Köyü (2024)
43	Teke	77	Günümüzde Tire ilçesi sınırları içerisindedir.(Karateke) ⁷
44	Tokatbaşı	74	Tokatbaşı (1928, TCDVNMM) Tokatbaşı Köyü (2024)
45	Malaş	72	Bilgi bulunamadı.
46	Manastır ⁸	72	Çamlıbel (1928, TCDVNMM) Çamlıbel Köyü (2024)
47	Havuzbaşı ⁹	64	Havuzbaşı (2024)

⁶ Balkan muhacirlerinden Pomakların yaşadığı Osmanlı döneminde Kavakalan, Cumhuriyet'in ilk yıllarında Osmaniye ve günümüzde Çınardibi olarak bilinmektedir (Çetin, N. (2012). Tiryanda Nahiyesi Çengele Karyesinde (Torbalı-Ormanköy) 1321 (Miladi 1905) Yılı Nüfus Sayımı, *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, s.47-75).

⁷ <https://nisanyanyeradlari.com/?y=&t=&ua=10&u=2&ll=38.28338907963608,%2027.57815222077029>

⁸ Günümüzde adı Çamlıbel olarak kullanılmaktadır(Güneş, 2016, s. 93-109).

⁹ Havuzbaşı köyü, 1926 yılına kadar Bayındır'a bağlı iken Torbalı'nın kaza olmasının ardından Torbalı'ya bağlanmıştır. 1933 yılında Vilayet Umumi Meclisi'nde tekrardan Bayındır'a bağlanması görüşülmüş ancak gerçekleştirilememiştir. 1959 yılında Bayındır'ın Çırpı nahiyesi kurulmuş ve Havuzbaşı buraya bağlanmıştır. (T.C. Resmî Gazete, 4 Temmuz 1959; Kayış Y. (2023). 19. Yüzyıldan Günümüze Torbalı'nın Köyleri ile Sınırlarında Meydana Gelen İdari Değişiklikler, *Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, s.2899).

1928 TCDVNMM verilerine göre Bayındır ilçesinde; Sarıyurt, Tokatbaşı, Osmanlar, Osmaniye (Çınardibi), Uşak meşhed (Gaziler), Ömer dere, Falaka (Zeytinova), Fırınılı, Kabağaç, Karaburgaz (Söğütören), Karapınar, Karahalilli, Karahayıt, Karaveliler, Kızılcaabad, Kızılcakeçili, Kızıloba, Keçi, Lutufklar, Yakacık, Yusufllu, Arıkbaşı, Alan, Ergenli, Elifli, Ören, Uladı, Burgaz, Buruncuk, Turan, Çamlıbel, Çıplak, Çırpı, Çiftçi gediği, Çenikler, Has, Hisarlık, Hamidiye, Dernekli, Dere, Derebaşı olmak üzere toplamda 41 tane köy bulunmaktadır (TCDVNMM,1928,s.247) (Tablo 4.1).

4.2. Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Bayındır Kırsalında Eğitim

Bayındır'da Okuma Yazma Bilen ve Bilmeyen Nüfusun Durumu

Tablo 4.2 1927-1935-1945 yılında Bayındır nüfusunun eğitim durumu (1927 TC Başbakanlık İstatistik Genel Müdürlüğü, 1929, s.8; 1935 TC Başbakanlık İstatistik Genel Müdürlüğü, 1937, s. 258; 1945 TC Başbakanlık İstatistik Genel Müdürlüğü, 1949, s.13; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

		Cinsiyet	Okuma ve Yazma Bilen	Yalnız Okuma Bilen	Bilmeyen	Toplam	Oran %	
							Bilen	Bilmeyen
1927 Yılı	Bayındır	Erkek	1.677	-	10.942	12.619	13,3	86,7
		Kadın	236	-	12.826	13.062	1,8	98,2
		Toplam	1.913	-	23.768	25.681	7,4	92,6
1935 Yılı	Bayındır Merkez	Erkek	1.206	16	3.469	4.691	26,0	74,0
		Kadın	359	10	4.587	4.956	7,4	92,6
		Toplam	1.565	26	8.056	9.647	16,5	83,5
	Köyler ve Kazalar	Erkek	2.142	25	6.976	9.143	23,7	76,3
		Kadın	262	6	9.414	9.682	2,8	97,2
		Toplam	2.404	31	16.390	18.825	12,9	87,1
	Genel Toplam		3.969	57	24.446	28.472	14,1	85,9
1945 Yılı	Bayındır Merkez	Erkek	2.130	27	2.686	4.843	44,5	55,5
		Kadın	805	12	4.271	5.088	16,1	83,9
		Toplam	2.935	39	6.957	9.931	29,9	70,1
	Köyler ve Kazalar	Erkek	4.169	27	6.114	10.310	40,7	59,3
		Kadın	1.394	11	9.275	10.680	13,2	86,8
		Toplam	5.563	38	15.389	20.990	26,7	73,3
	Genel Toplam		8.498	77	22.346	30.921	27,7	72,3

Cumhuriyet'in kuruluşunun ardından 1927 yılında yapılan nüfus sayımına göre Bayındır'ın nüfusu 25.681'dir. Okuma yazma bilenlerin sayısı 1.913 (%7,4) 'tür. Kadınların sayısı 13.062, erkeklerin sayısı ise 12.619'dur. Okuma yazma bilen kadın nüfusun sayısı 236'dır. Okuma yazma bilen erkek nüfusun sayısı 1.677'dir (Tablo 4.2).

1935 yılı nüfus sayımına göre Bayındır'ın nüfusu 28.472'dir. Okuma yazma bilenlerin sayısı 3.969 (%14,1)'dir. 1927 yılına göre 1935 yılında toplam nüfusta artış yaklaşık %10,9 olmuşken, okuyan nüfusta %107,5 lik bir artış olup okuyan nüfus 2 katına çıkmıştır.

Nüfusun artış oranındaki azlığa kıyasla eğitilmiş nüfusun sayısındaki artış, büyük orandadır. 1935 yılında 13.834 olan erkek nüfusunun 3.389'u okuma yazma bilmektedir. 14.638 olan kadın nüfusunun 637' si okuma yazma bilmektedir. İlçenin okuma yazma bilen erkek nüfusu 1927 yılına göre %102,1, okuma yazma bilen kadın nüfus % 170 oranında bir artış olmuştur (Tablo 4.2).

Erken Cumhuriyet Dönemi'nin son yıllarına doğru gelindiğinde 1945 yılında Bayındır'ın nüfusu 30.921'e çıkmıştır. Okuma yazma bilen nüfus 8575 (%27,7)' e yükselmiştir. 1935 yılına göre 1945 yılındaki nüfus artışı %8,6 olmuşken, okuma yazma bilen nüfus %113 lük bir artış yaşanmıştır.

1945'teki nüfus artış oranı azalmasına rağmen okuma yazma bilen nüfusun oransal artışı 1935 yılına göre fazlalaşmıştır. 1945 yılında 15.153 olan erkek nüfusun 6.363'ü okuma yazma bilmektedir. 15.768 olan kadın nüfusun 2.222'si okuma yazma bilmektedir. 1935 yılına göre erkeklerde okuma yazmada %87,8 oranında artış olmuştur. Kadınlarda okuma yazmada %248,8 oranında artış yaşanmıştır (Tablo 4.2).

Genel olarak Bayındır'daki nüfus artış oranı düşmüş, buna rağmen ilçedeki okuma yazma oranı artarak devam etmiştir. Özellikle bu artışta kadın nüfusunun içindeki okuma yazma bilen kadın oranının bir önceki döneme göre artış oranı erkeklere kıyasla daha fazla olmuştur.

Tablo 4.3 İzmir kazalarında bulunan mektep sayıları (Tutsak, 2012, s.364, s.121; Genç, 2010, s.21; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Kazalar	1919	1927-28	1928-29¹⁰	1930-31¹¹	1931-32¹²
Ödemiş	50	24	32	41	36
Bergama	40	24	17	18	17
Tire	3	19	16	17	18
Bayındır	49	17	13	14	15
Menemen	46	15	14	18	17
Kemalpaşa	-	15	13	13	13
Çeşme	14	10	9	11	11
Karaburun	12	13	13	15	15
Kuşadası	9	11	9	9	10
Urla	2	11	11	12	11
Seferihisar	8	9	7	6	5
Torbalı	-	8	4	8	8
Foça	9	8	8	8	8
Dikili	-	-	3	3	3

1919 yılında Bayındır’da 48 iptidai zükur (erkek) ve 1 de inas (kadın) mektebi olmak üzere toplamda 49 tane mektep eğitim faaliyetlerine devam etmiştir (Tablo 4.3). Yunan işgalinin ardından Bayındır kaza merkezinde bir kız ve bir erkek olmak üzere iki tane okul faaliyet göstermiştir. Kazanın altı köyünde de sağlıklı olmayan okullarda eğitim faaliyeti yürütülmeye çalışılmıştır.

Bayındır’da Cumhuriyet öncesi okuma yazma oranı %10 civarındayken, başlatılan eğitim seferberliği ile birlikte bu oran yükselmiştir. Okuma yazma oranının artmasında açılan okulların, halk dershanelerinin ve millet mekteplerinin rolleri büyüktür. Cumhuriyet’in onuncu yılı itibari ile 28.000 nüfuslu Bayındır’da okuma yazma bilenlerin sayısı 10.000’e yükselmiştir (Güneş, 2016, s.101; ÖTSO, 1933, s.65) (Tablo 4.3).

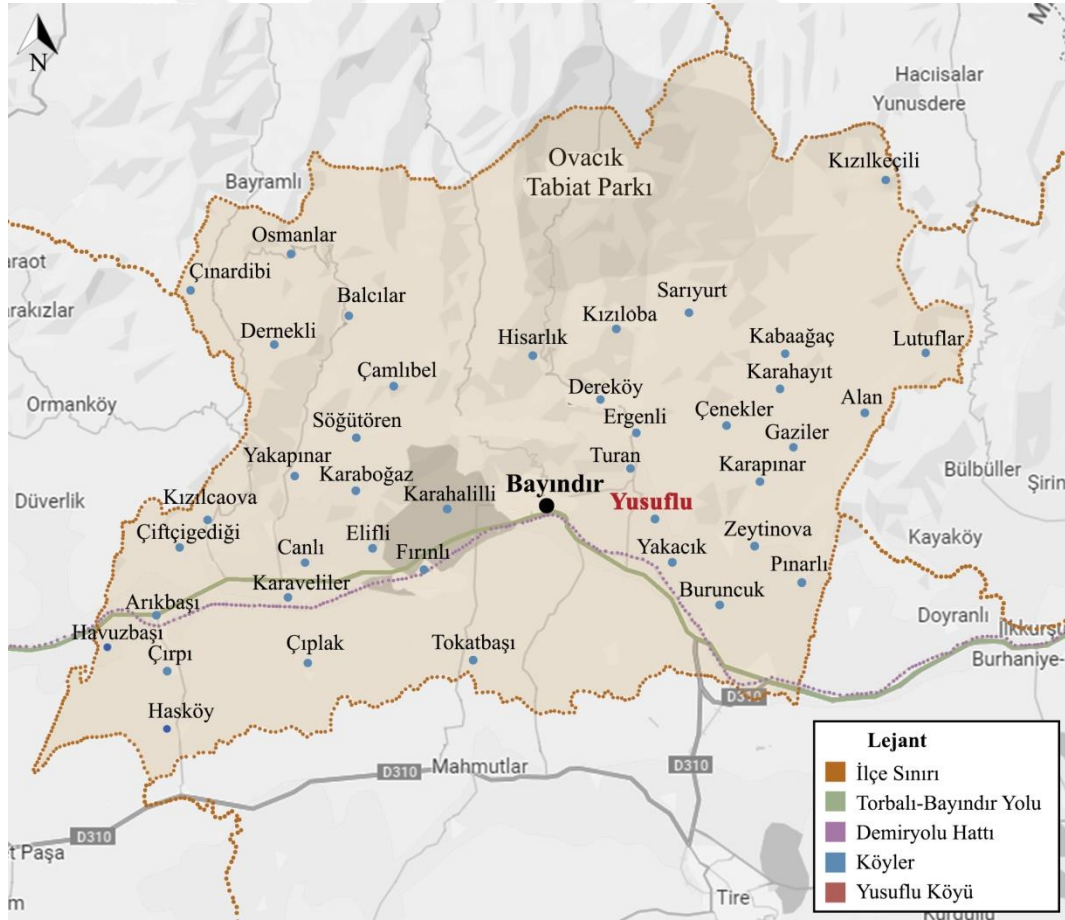
¹⁰ 1929-1930 İVİY, 1930, İzmir Vilayeti İstatistik Müdürlüğü, Bilgi Matbaası, İzmir.

¹¹ 1930-1931 İVİY, 1931, İzmir Vilayeti İstatistik Müdürlüğü, Marifet Matbaası, İzmir.

¹² 1931-1932 İVİY, 1933, İzmir Vilayeti İstatistik Müdürlüğü, Bilgi Matbaası, İzmir.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında eğitimin devam ettiği okullar; Çırpı, Yusufçu, Hamidiye, Falaka, Çıplak, Uladı, Fırınılı, Derebaşı, Elifli, Arıkbaşı köyleridir (İVİY, 1923, s. 125-126). Bu köylerin nüfusu;

- Falaka'nın nüfusu 1004
- Fırınılı'nın nüfusu 864
- Derebaşı'nın nüfusu 820
- Uladı'nın nüfusu 814
- Çırpı'nın nüfusu 652
- Çıplak'ın nüfusu 643
- Yusufçu'nun nüfusu 604
- Arıkbaşı'nın nüfusu 553
- Hamidiye'nin nüfusu 404
- Elifli'nin nüfusu 272

Şekil 4.2 1923 yılı Bayındır'da mektepli ve mektepsiz köyler (İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Bayındır'da Cumhuriyet'in ilk yıllarında eğitim faaliyetlerini sürdüren mektepler, ana ulaşım ağı üzerinde birbirlerine yaklaşık olarak eşit mesafelerde konumlanan köylerde inşa edilmiştir. Aynı zamanda mektepler, ilçede bulunan köylerin içinden daha kalabalık olan köylerde inşa edilmiştir (Şekil 4.2).

Tablo 4.4 1919-32 yılları arasında Bayındır'da okul, muallim ve öğrenci sayısının durumu (İdali tarafından düzenlenmiştir)

Yıllar	Okul	Muallim	Kız Öğrenci Sayısı	Erkek Öğrenci Sayısı
1919	49	-	-	-
1923	12	-	-	-
1927-28	17	-	254	685
1928-29	13	23	1001	
1930-31	14	21	98	261
1931-32	15	21	367	713

1927-1928 eğitim/öğretim yılına gelindiğinde İzmir vilayetinde Bayındır; Ödemiş, Tire ve Bergama'dan sonra en çok okullaşmanın olduğu kazadır (Tablo 4.3). Bayındır'da 17 muhtelit (karma) mektepte 685 erkek ve 254 kız öğrenci olmak üzere toplamda 939 öğrenci eğitim öğretime katılmıştır (İzmir Vilayeti Salnamesi,1929 s.159).

1928-1929 eğitim yılında Bayındır'da 13 mektepte eğitim-öğretim devam etmiştir. Bu 13 mektebin 1 tanesi 1 sınıflı, 10 tanesi 3 sınıflı ve 1 tanesi de 5 sınıflıdır. Bu dönemde Bayındır'da 1001 tane öğrenci ve 23 tane muallim bulunmaktadır (1931-1932 İVİY,1933, s.68).

1930-1931 eğitim yılına gelindiğinde Bayındır'da 21 tane muallim ile birlikte 14 tane mektepte eğitim devam etmiştir. İlçede 261 erkek ve 98 kız olmak üzere toplamda 359 talebe eğitim-öğretim görmüştür (1930-1931 İVİY,1931, s.76).

1931-1932 yılında Bayındır'da 21 tane muallim ile birlikte 15 tane mektep eğitim vermiştir. Aynı zamanda 713 erkek ve 367 kız olmak üzere toplamda 1080 talebe eğitim-öğretim görmüştür (1931-1932 İVİY,1933, s.47).

4.3. Erken Cumhuriyet Dönemi Bayındır Kırsalındaki İlkokul Yapıları

Kurtuluş Savaşı'nın kazanılması ve Cumhuriyet Devleti'nin kurulması sürecinde kalkınmanın eğitimden geçtiğinin anlaşılması ile birlikte eğitim yapılarının inşaatlarına önem verilmiştir. Bu süreçte İzmir'in bir ilçesi olan Bayındır'da da okul inşaatlarının hızlı bir şekilde arttığı İLMEM arşivlerinden gözlemlenmiştir. Her ne kadar arşivlerden bazı bilgilere erişilebilse de Bayındır özelinde yapılan araştırmaların yetersizliğinden ilçe tekrardan ele alınmış ve çeşitli evraklardan Erken Cumhuriyet Dönemi'nde inşa edilen ilkokulların izleri sürülmüştür. Yapılan araştırmaların ışığında 1923-1950 yılları arasında Bayındır'ın köylerinden yirmi sekiz tanesinde ilkokul eğitimi, inşa edilen köy okullarında devam etmiştir. Osmanlı Devleti sürecinde Bayındır'da eğitime verilen önem, inşa edilen okul sayısından anlaşılabilir (Tablo 4.5).

Tablo 4.5 1923-50 yılları arasında Bayındır'ın köylerinde inşa edilen ilkokul yapıları (Kul, 2010, s.229)

	Köy	Köy Okulu Adı	Açılış Tarihi
1	Alan	Alanköy İÖO	1934
2	Arıkbaşı ¹³	Arıkbaşı Köyü İÖO	1933
3	Keçi/Balcılar	Balcılar Köyü İÖO	1934
4	Çenikler ¹⁴	Çenikler Köyü İÖO	1950
5	Çıplak/Yeşilova ¹⁵	Çıplak Köyü İÖO	1930-40
6	Çırpı	Çırpı Köyü İÖO	1933
7	Dereköy ¹⁶	Dereköy İÖO	1950
8	Ergenli ¹⁷	Ergenli İÖO	1928
9	Fırınlı ¹⁸	Fırınlı İÖO	1923-1945
10	Uşak Meşhed/Gaziler	Gaziler Köyü İÖO	1934
11	Has	Hasköy İÖO	1939

¹³ Yeni Asır Gazetesi 29.12.1932 basımında köy okulu inşaatından bahsedilmektedir.

¹⁴ Demokrat İzmir Gazetesi'nin 14.10.1949 basımında köy okulu inşaatından bahsedilmektedir.

¹⁵ Alpaidiner, A. (2019). İzmir'de Cumhuriyet Dönemi'nde ve Öncesinde Yapılan Eğitim Yapılarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ayrıca Anadolu Gazetesi'nin 2.11.1941 basımında Çıplak Köyü'nün okulundan bahsedilmiştir.

¹⁶ Demokrat İzmir Gazetesi'nin 14.10.1949 basımında köy okulu inşaatından bahsedilmektedir.

¹⁷ URL: https://ergenli.meb.k12.tr/icerikler/tarihce_12169966.html

¹⁸ Anadolu Gazetesi 7.03.1945 basımında Fırınlı köy okuluna öğretmen atamasından bahsedilmektedir.

Tablo 4.5 1923-50 yılları arasında Bayındır'ın köylerinde inşa edilen ilkokul yapıları (Kul, 2010, s.229) (devamı)

12	Hisarlık ¹⁹	Hisarlık Köyü İÖO	1949
13	Karahalilli	Karahalilli Köyü İÖO	1947
14	Kızılcaabad/Kızılcaova ²⁰	Kızılcaova Köyü İÖO	1931
15	Kızılkeçili	Kızılkeçili Köyü İÖO	1934
16	Kızıloba ²¹	Kızıloba Köyü İÖO	1923-1950
17	Lutufkar ²²	Lutufkar Köyü İÖO	1923-41
18	Osmanlar ²³	Osmanlar Köyü İÖO	1949
19	Osmaniye/Çınardibi ²⁴	Osmaniye Köyü İÖO	1923-1945
20	Burgaz/Pınarlı	Pınarlı Köyü İÖO	1936
21	Sarı meğri/Sarıyurt	Sarıyurt Köyü İÖO	1933
22	Karaburgaz/Söğütören ²⁵	Söğütören İÖO	1949-1950
23	Tokatbaşı ²⁶	Tokatbaşı Köyü İÖO	1950
24	Tahtacılar/Turan ²⁷	Turan Köyü İÖO	1950
25	Yakacık	Yakacık Köyü İÖO	1932
26	Uladi/Yakapınar ²⁸	Yakapınar Köyü İÖO	1923-1945
27	Yusuflu	Yusuflu Köyü İÖO	1936
28	Falaka/Zeytinova	Zeytinova Köyü İÖO	1930

Araştırmalardan elde edilen veriler ışığında yirmi sekiz tane okul Erken Cumhuriyet Dönemi'nde inşa edilmiştir. Günümüzde okulların bir kısmı köylerdeki nüfusun azalması ile birlikte yapılan taşınalı eğitimden kaynaklı atıl durumda kalmış ve kaderine terkedilmiştir. Okulların bir kısmının ise onararak, yerinde yıkılıp yenilenerek, yeniden başka bir alanda inşa edilerek kullanımı devam etmektedir.

¹⁹ Demokrat İzmir Gazetesi'nin 21.09.1949 basımında köy okulu inşaatından bahsedilmektedir.

²⁰ İzmir İl MEM; Kul,2010,s.229-230; Kızılcaova Köyü İÖO üzerinde asılı duran mermer tabelada tarih 1930 yazmaktadır.

²¹ Ahenk Gazetesi'nin 26.11.1928 basımında Kızıloba'da bulunan mektebin kapatıldığından bahsedilmiştir.

²² Anadolu Gazetesi'nin 18.09.1941 basımında öğretmen ataması gösterilmiştir. Öğretmen atamasının yapılması eğitimin varlığını göstermektedir.

²³ Demokrat İzmir Gazetesi'nin 14.10.1949 basımında köy okulu inşaatından bahsedilmektedir.

²⁴ Anadolu Gazetesi 7.03.1945 basımında yeni adıyla Çınardibi, eski adıyla Osmaniye köyünde bulunan köy okuluna öğretmen atamasından bahsedilmektedir.

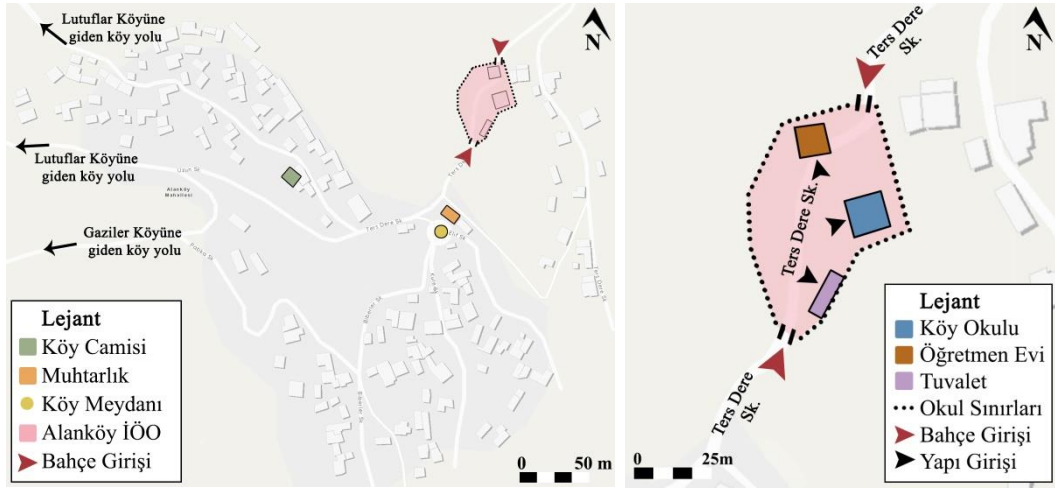
²⁵ Demokrat İzmir Gazetesi'nin 21.09.1949 basımında köy okulu inşaatından bahsedilmektedir.

²⁶ Demokrat İzmir Gazetesi'nin 14.10.1949 basımında köy okulu inşaatından bahsedilmektedir.

²⁷ Demokrat İzmir Gazetesi'nin 14.10.1949 basımında köy okulu inşaatından bahsedilmektedir.

²⁸ Anadolu Gazetesi 7.03.1945 basımında yeni adıyla Yakapınar, eski adıyla Uladi köyünde bulunan köy okuluna öğretmen atamasından bahsedilmektedir.

Alanköy İlkokulu

Şekil 4.3 Alanköy ve Alanköy İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Alanköy Bayındır'ın kuzeydoğusunda, Ödemiş'in sınırında ve Bayındır merkeze 25 km mesafededir (Ek-3). Alanköy'ün merkezinde cami ve mahalle muhtarlığı bulunmaktadır. Alanköy İlkokulu köyün merkezine yakın ama aynı zamanda köyün dış çeperinde konumlanmıştır (Şekil 4.3).

Tablo 4.6 Alanköy İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Alanköy İlkokulu	Konumu	Alanköy/Bayındır
Yapım Tarihi	1934	Kadastral Durumu	190 Ada / 3 Parsel
Onarım-Restorasyon	Yıkılıp, yeniden inşa edilmiştir.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Kullanılmamaktadır.

Alanköy İlkokulu 1934 yılında açılmıştır (Tablo 4.6). Eski okul yapısı 1960-1965 yılları arasında yıkılmış ve günümüzde yerinde gözlemlenen okul yapısı ve öğretmenevi inşa edilmiştir. Günümüzde okul bahçesi içerisindeki yapılar kullanılmamaktadır.

Mimari Özellikler

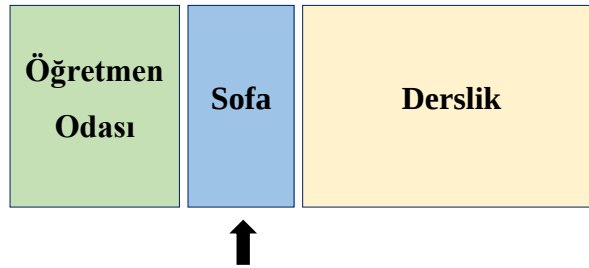
Şekil 4.4 Alanköy İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Okul köyün yüksek noktalarından birinde yamaç üzerinde inşa edilmiştir. Okulun sınırları bahçe duvarları ile belirlenmemiş ve giriş kapısı olmadığı için de okul bahçesine belirgin bir giriş çıkış bulunmamaktadır. Okul alanının çevresi ağaçlar ve çitler ile çevrelenmiştir. Okul sınırları içerisinde okul binası, bir tane öğretmenevi ve tuvalet yer almaktadır (Şekil 4.3).

Şekil 4.5 Okul binası ve öğretmenevi (İzmir Kent Rehberi)

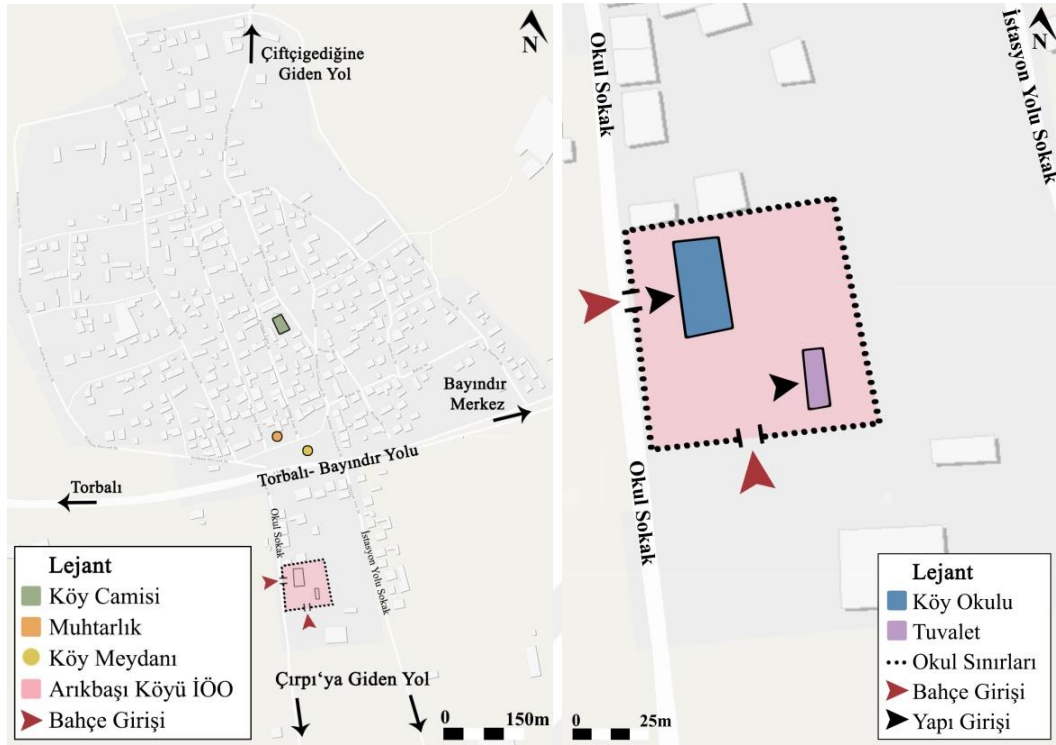
1960-4965’li yıllarda inşa edilen okul yapısı tek katlı olup, taş yığmadır. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Yapıya iki kanatlı demir bir kapıdan giriş sağlanır ve pencereler ahşaptır. Çatı ahşap taşıyıcı sistem üzerine döşeli Marsilya tipi kiremitten oluşmaktadır. Okulun beden duvarları ve çatısı büyük oranda yıkılmıştır. Öğretmenevinin duvarları ve çatısı iyi durumdadır (Şekil 4.5). Yerinde gözlemlenen okul yapısının plan düzeni hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır.

Şekil 4.6 1934 yılında inşa edilen ilkokulun plan düzeni

Okulda okuyan köylülerden alınan bilgilere göre 1934 yılında inşa edilen ilkokul yapısı tek dersliklidir. Yapının sofasına bir merdiven ile ulaşılır. Sofadan öğretmen odasına ve dersliğe giriş verilmiştir (Şekil 4.6).

Arıkbaşı Köyü İlkokulu

Şekil 4.7 Arıkbaşı Köyü ve Arıkbaşı Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Arıkbaşı Köyü Bayındır'ın güneybatısında kalmakta ve Bayındır merkeze 14 km uzaklıktadır (Ek-3). Köyün merkezinde cami bulunmaktadır. Köy meydanı ve muhtarlık, köyün dış çeperindedir. Köy meydanının güneye bakan cephesinden Bayındır-Torbalı yolu geçmektedir. Yolu diğer tarafında ise okul bulunmaktadır. Okul köy ile istasyon arasında bulunup, köyü istasyona bağlayan İstasyon Caddesi'nin de batısında yer almaktadır (Şekil 4.7).

Tablo 4.7 Arıkbaşı Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Arıkbaşı Köyü İlkokulu	Konumu	Arıkbaşı Köyü/ Bayındır
Yapım Tarihi	1933-1934	Kadastral Durumu	123 Ada / 355 Parsel
Onarım-Restorasyon	Yıkılıp, yeniden inşa edilmiştir.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Kullanılmamaktadır.

İzmir'de yayımlanan 1932 tarihli Yeni Asır Gazetesi'ne göre Bayındır'da bahsi geçen üç okul inşaatından biri Arıkbaşı Köyü'ndedir (Ek-5). Okul inşaatının bitip, eğitime açılmasının 1933 senesi içinde olduğu düşünülmektedir. Özgün yapının

yıkılmasının ardından yapılan yeni okul yapısı günümüzde kullanılmamaktadır. Yapının halk eğitim merkezi olarak tekrardan açılması planlanmaktadır (URL-2).

Mimari Özellikler

Şekil 4.8 Arıkbaşı Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

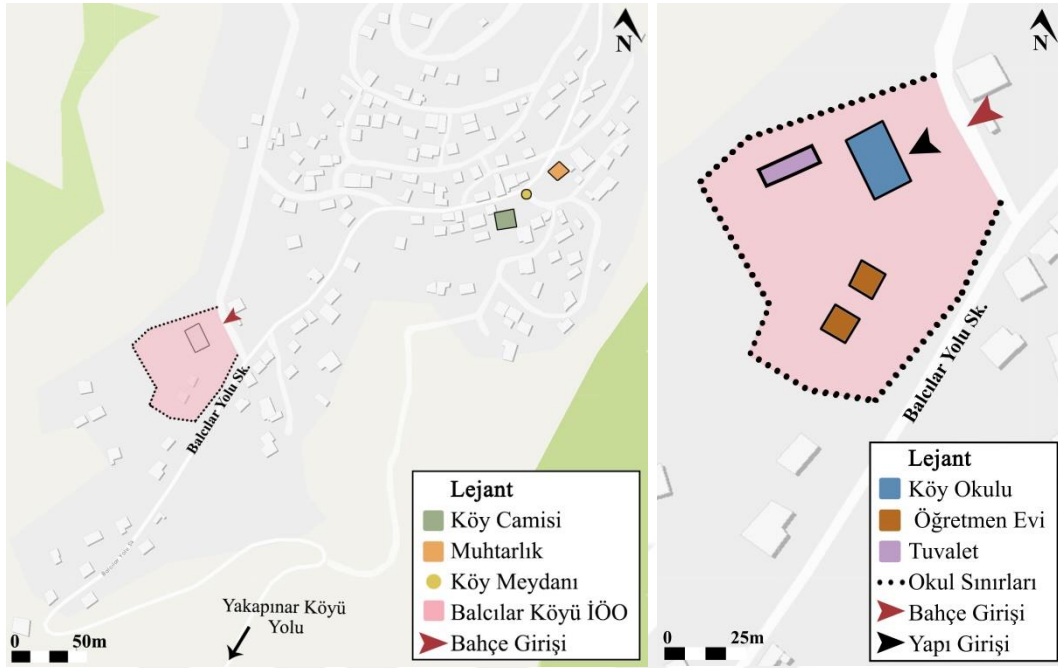
Okul düz bir arazi üzerinde inşa edilmiştir. Okulun çevresi bahçe duvarları ile çevrelenmiş olup alan sınırları belirlidir. Ancak bahçe duvarları özgün değildir. Okula batı ve kuzey cephesinden olmak üzere iki girişi bulunmaktadır. Okul sınırları içerisinde okul binası ve tuvalet yer almaktadır (Şekil 4.7).

Şekil 4.9 Okul ve tuvalet yapıları (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

1933-1934 yılları arasında inşa edilen okulun mimarisi ve plan düzeni hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır. Yerinde gözlemlenen okul yapısı tek katlı olup, taş yığma bir yapıdır. Yapının iki kanatlı demir giriş kapısına yapının bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile çıkılarak ulaşılır. Pencereler PVC'dir. Çatı ahşap taşıyıcı sistem üzerine döşeli olup Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır (Şekil 4.9). Okulun plan düzeni hakkında bir bilgiye erişim sağlanamamıştır.

Balcılar Köyü İlkokulu

Şekil 4.10 Balcılar Köyü ve Balcılar Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Balcılar Köyü Bayındır'ın kuzeybatısında ve Bayındır merkeze 25 km mesafededir (Ek-3). Cami, muhtarlık ve köyün en işlek meydanı köyün merkezinde değil doğu yönünden dış çepere yakındır. Balcılar Köyü İlkokulu da köyün güneybatı yönünde dış çeperdedir (Şekil 4.10).

Tablo 4.8 Balcılar Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Balcılar Köyü İlkokulu	Konumu	Balcılar Köyü/Bayındır
Yapım Tarihi	1934	Kadastral Durumu	245 Ada / 10 Parsel
Onarım-Restorasyon	Bilgiye ulaşamadı.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Kullanılmamaktadır.

Balcılar Köyü İlköğretim İlkokulu 1934 yılında eğitim-öğretime açılmıştır (Tablo 4.8). Günümüzde okul bahçesi içerisindeki yapılar kullanılmamaktadır.

Mimari Özellikler

Şekil 4.11 Balcılar Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

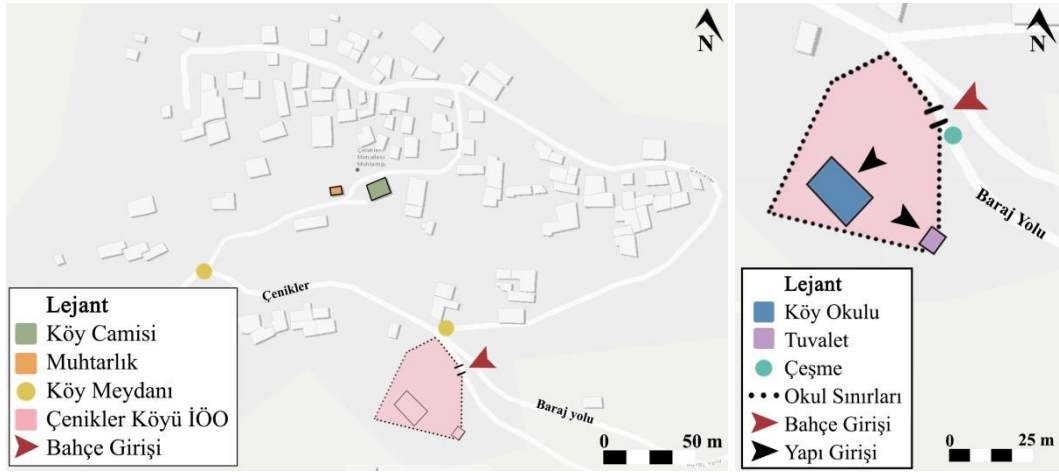
Okul bir tepede bulunan düz bir arazi üzerinde inşa edilmiştir. Okul bahçesi duvarlarla çevrelenmemiş ve sınırları net değildir. Okula sadece kuzeydoğu cephesinden ulaşılabilmekte ancak bahçeye bir giriş kapısı bulunmamaktadır (Şekil 4.10).

Şekil 4.12 Okul binası (İzmir Kent Rehberi)

Günümüzde yerinde gözlemlenen okulun özgün olup olmadığı bilgisine ve plan düzeni ile ilgili bir bilgiye ulaşılamamıştır. Okul tek katlı, taş yığma bir yapıdır. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile çıkılıp, iki kanatlı demir bir kapıdan giriş sağlanmaktadır. Pencereler ahşaptır. Çatı ahşap taşıyıcı sistem üzerine döşeli olup Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır. Yapının duvarları ayaktadır, ancak çatıda bölgesel çökmeler mevcuttur. Kapı ve pencerelerde bozulmalar bulunmaktadır (Şekil 4.12).

Çenikler Köyü İlkokulu

Şekil 4.13 Çenikler Köyü ve Çenikler Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Çenikler Köyü Bayındır'ın kuzeydoğusunda ve Bayındır merkeze 10 km uzaklıktadır (Ek-3). Cami ve muhtarlık köyün merkezinde olup, köyün meydanları ilkokul yapısı ile birlikte Çenikler-Baraj yolu üzerinde yer almaktadır. Çenikler Köyü İlkokulu köyün güneyinde ve dış çeperdedir (Şekil 4.13).

Tablo 4.9 Çenikler Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Çenikler Köyü İlkokulu	Konumu	Çenikler Köyü/Bayındır
Yapım Tarihi	1950	Kadastral Durumu	125 Ada / 6 Parsel
Onarım-Restorasyon	Yıkılıp, yeniden inşa edilmiştir.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Kullanılmamaktadır.

1950 yılı öncesinde Çenikler Köyü'nde bir okulda eğitim devam etmiştir. Demokrat İzmir Gazetesi'nin 14 Ekim 1949 yayımında var olan Çenikler Köyü İlkokulu'nun 1950 yılı içerisinde yeniden yapımından bahsedilmiştir (Tablo 4.9) (Ek-18). Yerinde gözlemlenen ilkokul yapısı, okulun kapısında asılı duran mermer tabelaya göre 1981 yılında inşa edilmiştir. Okul bahçesi içerisindeki yapılar günümüzde kullanılmamaktadır.

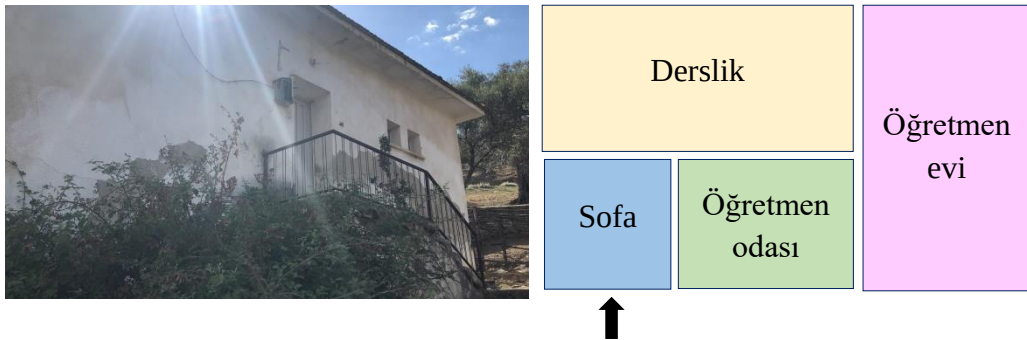
Şekil 4.14 Çenikler Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Okul dağın yamacına inşa edilmiş, bu sebeple okul bahçesi kotlara göre organize edilmiştir. Okul bahçesine kuzeybatı yönünden, Baraj Yolu üzerinden giriş verilmiştir. Girişin solunda çeşme yer almaktadır. Yapının etrafı bahçe duvarları ile çevrelenmiştir. Okul bahçesinde okul ve tuvalet bulunmakta olup yapıların beden duvarları ayakta olup, bütünlük çoğunlukla bozulmamıştır (Şekil 4.13).

Şekil 4.15 Okul binası (İdeli kişisel arşivi, 2024)

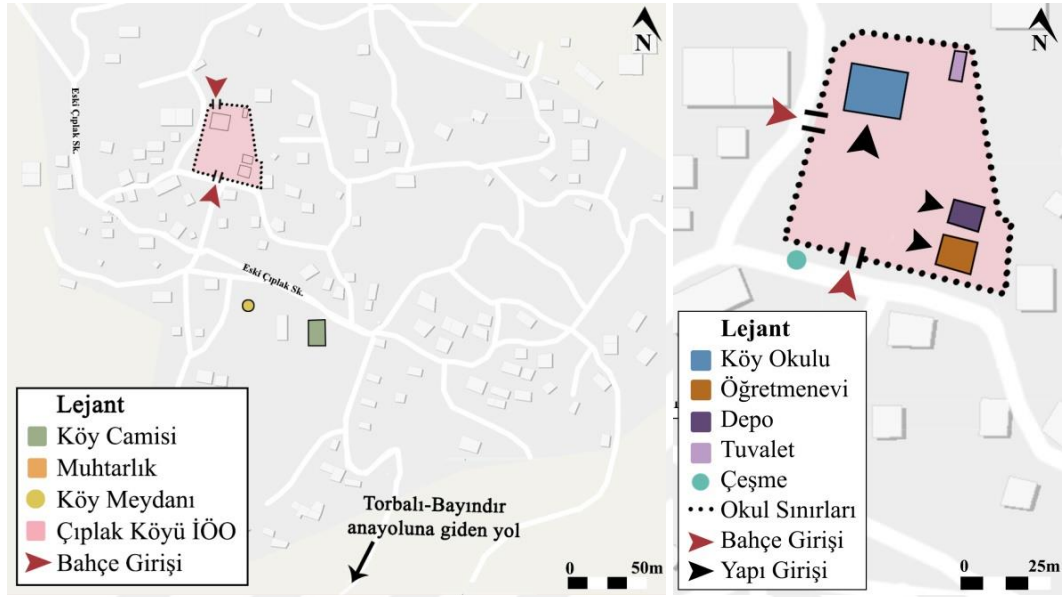
Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Okul iki katlı, taş yığma bir yapıdır. Yapıya iki kanatlı demir bir kapıdan giriş sağlanır. Pencereleer iki kanatlı ve demirdir. Çatı ahşap taşıyıcı sistem üzerine döşeli olup Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır (Şekil 4.15).

Şekil 4.16 Öğretmenevi ve günümüzdeki okul yapısının plan düzeni

1950 yılında inşa edilen ilkokul yapısının mimari bilgisine ve plan düzenine ulaşılammıştır. Günümüzdeki yapı ise tek dersliklidir. Çok basamaklı bir merdivenden okulun sofasına ulaşılır. Sofadan öğretmen odasına ve dersliğe giriş verilmiştir. Öğretmenevi okula bitişik organize edilmiş olup girişi yan cepheden verilmiştir.

Çıplak Köyü İlkokulu

Şekil 4.17 Çıplak Köyü ve Çıplak Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Çıplak Köyü Bayındır'ın kuzeyinde ve Bayındır merkeze 8 km mesafededir (Ek-3). Cami muhtarlık ve köy meydanı merkezde değil, doğuda köyün dış çeperine yakındır. Çıplak Köyü İlkokulu köyün kuzeybatısında dış çeperdedir (Şekil 4.17).

Tablo 4.10 Çıplak Köyü İlkokulu'nun Künyesi

Yapının Adı	Çıplak Köyü İlkokulu	Konumu	Çıplak Köyü /Bayındır
Yapım Tarihi	1930-50	Kadastral Durumu	7 pafta / 3238 parsel
Onarım-Restorasyon	Yok	Kullanım Biçimi ve Durumu	Kullanılmamaktadır.

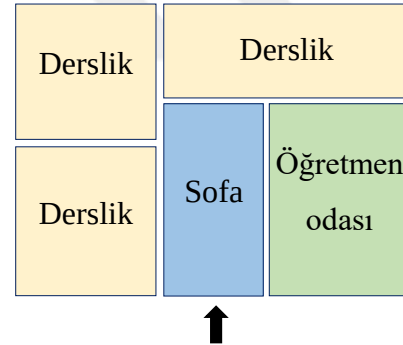
Çıplak Köyü İlköğretim İlkokulu 1930-50 yılları arasında açılmıştır (Tablo 4.10). Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren eğitimin bu köyde var olduğu bilinmektedir ve ilk öğretmeni de Muallim Ahmet Vehbi Efendi'dir (Güneş, 2016, s.102). Okul bahçesi içerisindeki yapılar kullanılmamaktadır.

Mimari Özellikler

Şekil 4.18 Çıplak Köy İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Yapı eğimli bir arazi üzerine inşa edilmiştir. Okul bahçesine kuzey-güney aksında üst kottan ve alt kottan giriş verilmiştir. Bahçenin güney cephesinde bulunan girişin yanına çeşme yerleştirilmiştir. Yapının etrafı bahçe duvarları ile çevrelenmiştir. Okul bahçesinde okul, öğretmenevi, depo ve tuvalet bulunmaktadır. Yapıların beden duvarları ayakta olup, mimari bütünlük çoğunlukla bozulmamıştır (Şekil 4.17).

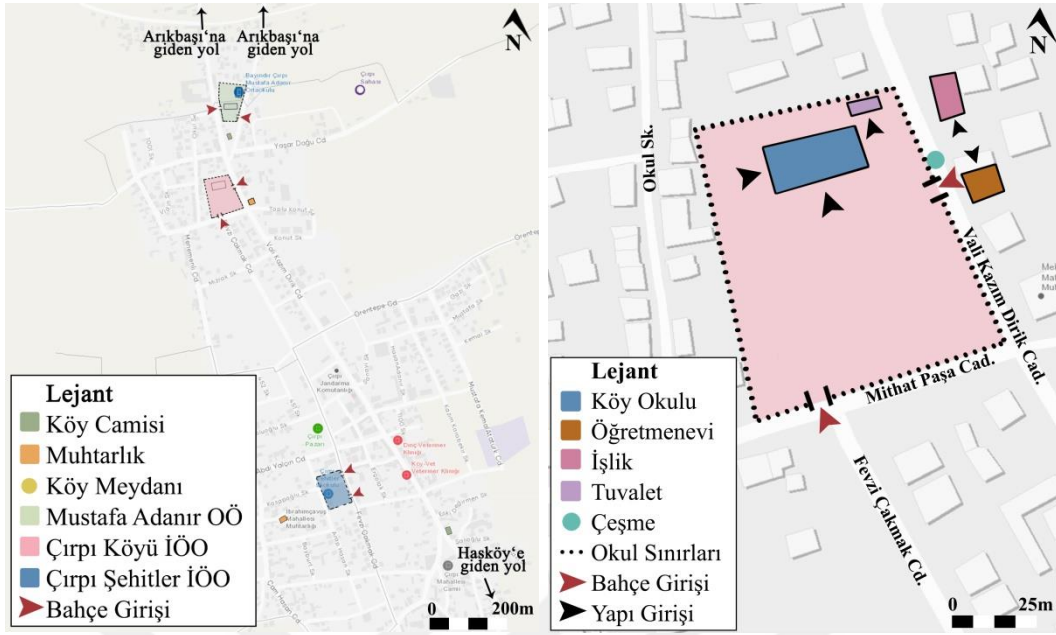

Şekil 4.19 Okul yapısı (İzmir Kent Rehberi) ve okulun plan düzeni

Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Okul tek katlı, taş yığma bir yapıdır. Yapıya iki kanatlı özgün ahşap bir kapıdan giriş sağlanır. Pencereleer iki kanatlı, ahşap ve özgündür. Kapı ve pencerelerin bazı kısımları çıkarılmış, çıkarılmayan kısımlarda ise bozulmalar mevcuttur. Çatı ahşap taşıyıcı sistem üzerine döşeli olup Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır (Şekil 4.19).

Merdiven ile yapının sofasına ulaşılır. Sofadan üç tane dersliğe ve öğretmen odasına giriş verilmiştir (Şekil 4.19).

Çırpı Köyü İlkokulu

Şekil 4.20 Çırpı Köyü ve Çırpı Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Çırpı Köyü Bayındır'ın güneybatısında ve Bayındır merkeze 15 km mesafededir. (Ek-3). Çırpı Köyü, İç İşleri Bakanlığı'nın 1 Nisan 1950 tarih ve 31104 sayılı kararı ile Bucak Merkezi olmuş ve 1954 yılında da Belediye Teşkilatı kurulmuştur (URL-3). Çırpı İlkokulu eski adıyla Çırpı Beldesi'nin Mektep Mahallesi'ndedir. Okul, cami ve muhtarlık mahallenin merkezinde yer almaktadır (Şekil 4.20).

Tablo 4.11 Çırpı Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Çırpı Köyü İlkokulu	Konumu	Çırpı Köyü /Bayındır
Yapım Tarihi	1933	Kadastral Durumu	185 Ada / 10 Parsel
Onarım-Restorasyon	Restore edilmiştir.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Okul olarak kullanılmaktadır.

Çırpı Köyü İlkokulu 1933 yılında inşa edilmiştir (Tablo 4.11). Cumhuriyet'in ilk yıllarında eğitim verilen 10 köyden biri Çırpı Köyü'dür. Eğitim veren de Muallim Mehmed Efendi'dir (Güneş, 2016, s.102).

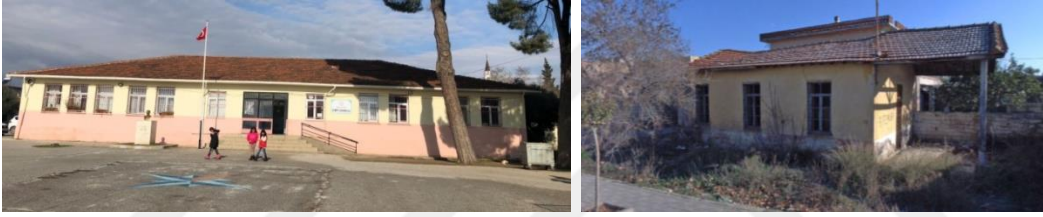
Okul, 2014 yılında Koruma Kurulu tarafından kültür varlığı envanterine 2. Grup yapı koruma derecesinde kayıt edilmiştir (Ek-20). 2024 yılı itibari ile ilkokul olarak kullanımı devam etmektedir (Tablo 4.11).

Mimari Özellikler

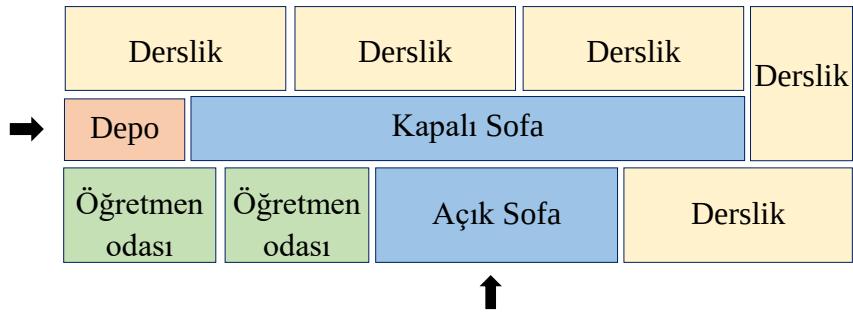
Şekil 4.21 Çırpı Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Çırpı Köyü İlkokulu düz bir arazi üzerinde inşa edilmiştir. Bahçeye kuzey ve doğudan giriş yapılabilmektedir. Yapının etrafı bahçe duvarları ile çevrelenmiştir. Okul sınırları içerisinde okul ve tuvalet bulunmaktadır. Okulun günümüz sınırları dışında ise işlik ve öğretmenleri yer almaktadır ancak yapılar yıkılmış vaziyettedir (Şekil 4.20).

Şekil 4.22 Okul (İdeli Kişisel Arşivi, 2024) ve işlik yapıları (İzmir Kent Rehberi)

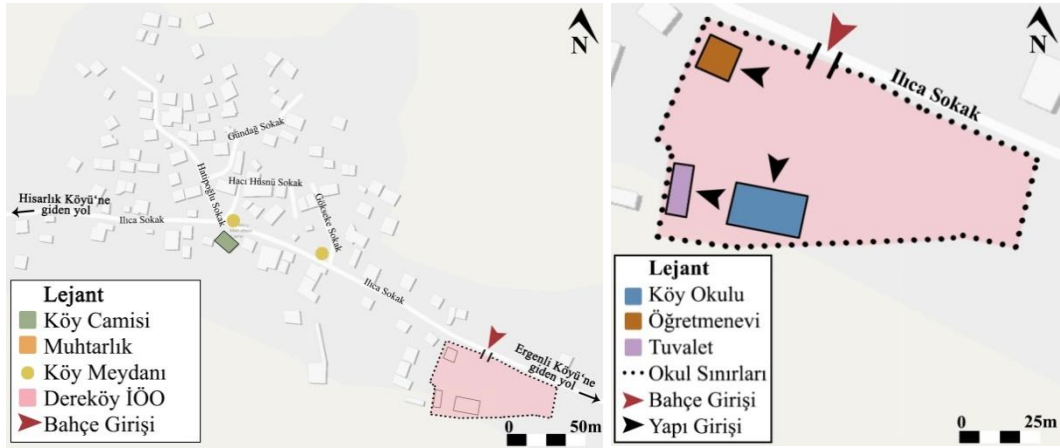
Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Okul tek katlı, taş yığma bir yapıdır. Yapıya iki kanatlı özgün olmayan demir bir kapıdan giriş sağlanır. Pencere iki kanatlı, PVC'dir. Çatı ahşap taşıyıcı sistem üzerine döşeli olup Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır (Şekil 4.22).

Şekil 4.23 Okulun plan düzeni

Yapının açık sofasına merdiven ile ulaşılır. Açık sofadan kapalı sofaya geçiş sağlanır. Kapalı sofadan beş tane dersliğe, iki tane öğretmen odasına ve bir tane depoya giriş verilmiştir. Depo aynı zamanda bir kapı ile dış mekâna bağlanır. Açık sofanın bir bölümü süreç içerisinde duvarlar ile kapatılmıştır (Şekil 4.23).

Dereköy İlkokulu

Şekil 4.24 Dereköy ve Dereköy İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Dereköy Bayındır'ın güneydoğusunda ve Bayındır merkeze 7 km mesafededir (Ek-3). Cami ve köy meydanları köyün merkezinde olup Ilıca Sokak üzerinde yer almaktadır. Dereköy İlkokulu köyün güneydoğusunda ve Ilıca Sokak üzerinde inşa edilmiştir (Şekil 4.24).

Tablo 4.12 Dereköy İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Dereköy İlkokulu	Konumu	Dereköy /Bayındır
Yapım Tarihi	1950	Kadastral Durumu	113 Ada / 3 Parsel
Onarım-Restorasyon	Bilgiye ulaşamadı.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Kullanılmaktadır.

Dereköy İlkokulu 1950 yılında inşa edilmiştir (Tablo 4.12). Okul sınırları içerisindeki yapılar günümüzde kullanılmamaktadır.

Mimari Özellikler

Şekil 4.25 Dereköy İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

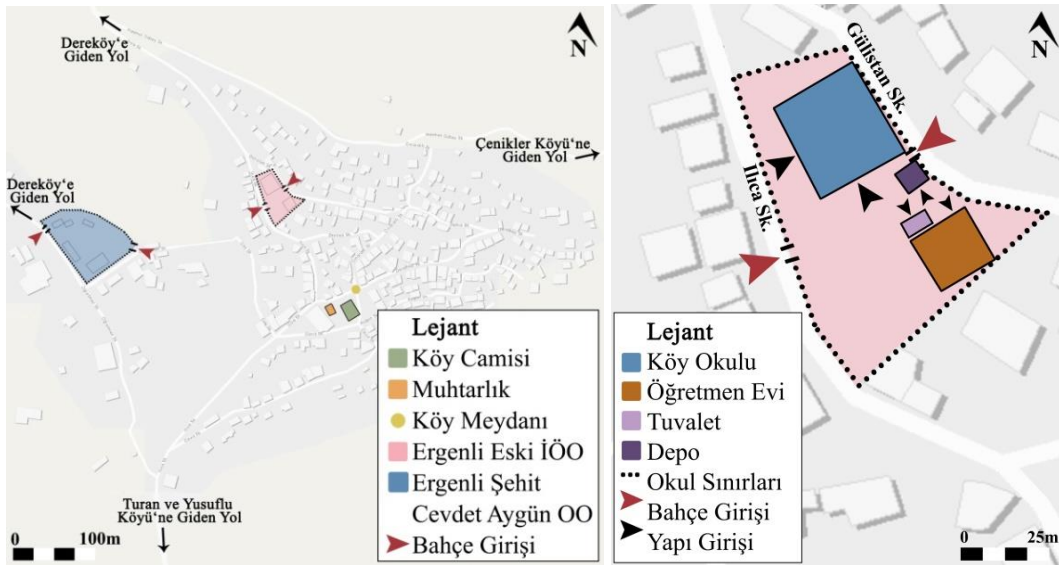
Dereköy İlkokulu düz bir arazi üzerinde inşa edilmiştir. Bahçeye kuzeyden, Ilıca Sokak üzerinden giriş yapılmaktadır. Yapının etrafı bahçe duvarları ile çevrelenmiş, ancak bir bölümü ilerleyen süreçte yıkılmıştır. Okul sınırları içerisinde okul, öğretmenenevi ve tuvalet bulunmaktadır (Şekil 4.24). Yapılardaki mimari bütünlük bozulmamıştır.

Şekil 4.26 Okul ve öğretmenenevi (İzmir Kent Rehberi)

Günümüzde yerinde gözlemlenen okulun özgün olup olmadığı bilgisine ve plan düzeni ile ilgili bir bilgiye ulaşılamamıştır. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Okul tek katlı, taş yığma bir yapıdır. Yapıya iki kanatlı demir bir kapıdan giriş sağlanır. Pencereleer iki kanatlı ve demirdir. Çatı ahşap taşıyıcı sistem üzerine döşeli olup Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır (Şekil 4.26). Yapının plan düzeni bilgisine ulaşılamamıştır.

Ergenli Köyü İlkokulu

Şekil 4.27 Ergenli Köyü ve Ergenli Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Ergenli Köyü Bayındır'ın kuzeydoğusunda ve Bayındır merkeze 5 km'dir (Ek-3). Cami muhtarlık ve köy meydanı köyün merkezinde bulunmaktadır. Ergenli Şehit Cevdet Aygün Ortaokulu 1975 yılında açılmış ve köyün batısında Öğretmen Sokak üzerinde dış çeperde yer almaktadır. Ergenli Köyü İlkokulu ise Gülistan Sokak ve Ilıca Sokak arasında, köyün merkezi bir konumunda inşa edilmiştir (Şekil 4.27).

Tablo 4.13 Ergenli Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Ergenli Köyü İlkokulu	Konumu	Ergenli Köyü /Bayındır
Yapım Tarihi	1928	Kadastral Durumu	166 Ada / 1 Parsel
Onarım-Restorasyon	Yok	Kullanım Biçimi ve Durumu	Kullanılmamaktadır.

Ergenli İlkokulu 1928 yılında eğitim-öğretime açılmıştır (URL-4). Okul bahçesi içerisindeki yapılar kullanılmamaktadır.

Mimari Analiz

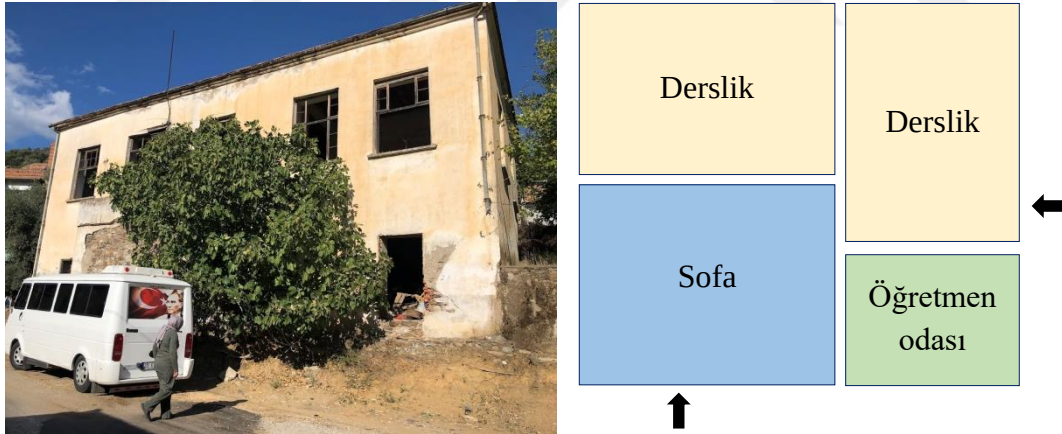
Şekil 4.28 Ergenli İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Ergenli İlkokulu eğimli bir arazi üzerine inşa edilmiştir. Yapının etrafı kısmi olarak bahçe duvarları, kısmi olarak da çevre yapılar ve yollar ile sınırlandırılmıştır. Ilıca Sokak cephesindeki bahçe duvarları yıkılmıştır. Okul bahçesine kuzeydoğudan ve güneybatıdan ulaşabilmektedir. Okul sınırları içerisinde okul, öğretmenevi ve depo bulunmaktadır (Şekil 4.27). Yapılardaki mimari bütünlük bozulmamıştır.

Şekil 4.29 Okul, öğretmenevi ve depo yapıları (İzmir Kent Rehberi)

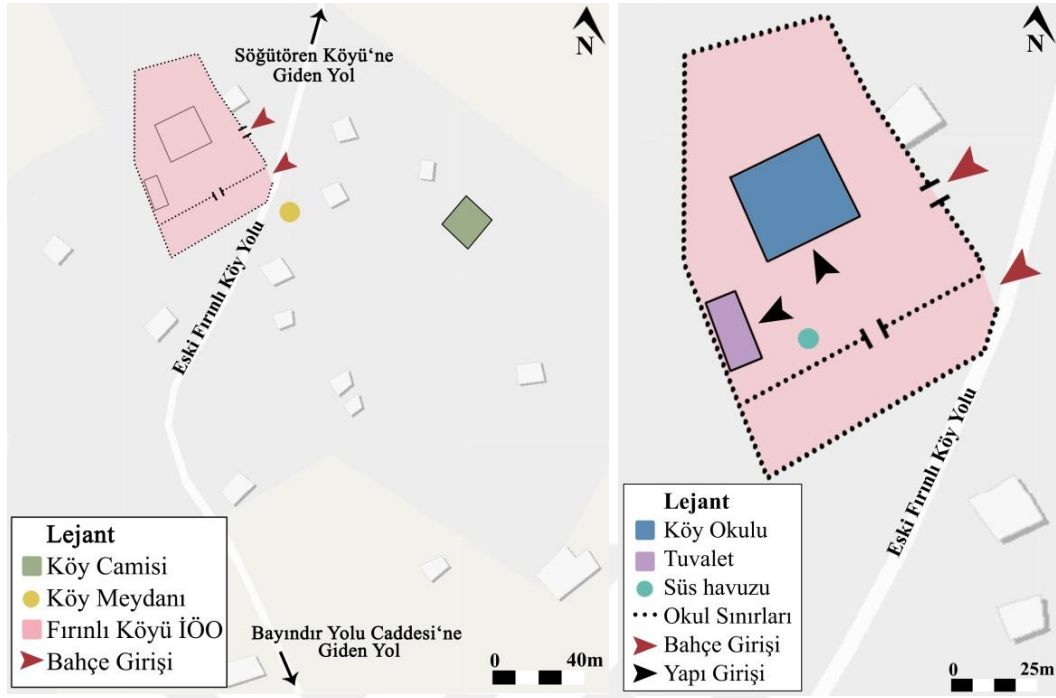
Günümüzde yerinde gözlemlenen yapı özgün okul yapısıdır. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Okul 2 katlı, taş yığma bir yapıdır. Zemin kat depo gibi kullanılırken, 1. kat derslik olarak kullanılmaktadır. Yapıya Ilıca Sokak üzerinden giriş yapılan kapı, iki kanatlı, ahşap ve özgündür. Ilıca Sokağa göre daha yüksek bir kotta bulunan öğretmenevi ile okul arasındaki bahçeden, sonradan açılan boşluğa takılan, tek kanatlı ve ahşap bir kapıdan mektebe girilebilmektedir. Yapının pencereleri ahşap ve özgündür. Dört yöne eğimli kırma çatı, Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır (Şekil 4.29).

Şekil 4.30 Okul, öğretmenevi ve depo yapıları (İzmir Kent Rehberi)

Ilıca sokak üzerinden merdiven ile sofaya ulaşılır. Orta bahçede bulunan diğer bir kapıdan ise direkt dersliğe giriş verilmiştir. Ancak bu kapı daha sonra başka bir işlevle kullanım amacı ile açılmıştır. Sofadan iki tane dersliğe ve öğretmen odasına giriş verilmiştir (Şekil 4.30).

Fırınlı Köyü İlkokulu

Şekil 4.31 Fırınlı Köyü ve Fırınlı Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Fırınlı Köyü Bayındır'ın batısında ve Bayındır merkeze 4 km mesafededir (Ek-3). Cami, köy meydanı ve okul köyün doğu-batı aksı üzerinde bulunmaktadır. Cami ve köy meydanı Eski Fırınlı Köy Yolu'nun doğusunda, Fırınlı Köyü İlkokulu, Eski Fırınlı Köy Yolu'nun batısında yer almaktadır (Şekil 4.31).

Tablo 4.14 Fırınlı Köyü İlkokulu Künyesi

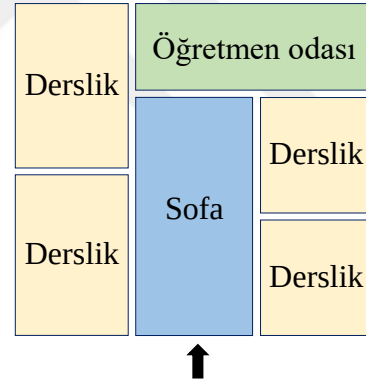
Yapının Adı	Fırınlı Köyü İlkokulu	Konumu	Fırınlı Köyü /Bayındır
Yapım Tarihi	1923-1945	Kadastral Durumu	150 Ada / 6 Parsel
Onarım-Restorasyon	Bilgiye ulaşamadı.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Kullanılmamaktadır.

Fırınlı İlkokulu'nun inşa tarihi net bilinmemektedir ancak 1923-1945 yılları arasında inşa edildiği düşünülmektedir. Fırınlı İlkokulu'na 7 Mart 1945 yılında öğretmen atamasının yapılacağı belirtilmiştir (Ek-8). Okul bahçesi içerisindeki yapılar kullanılmamaktadır.

Şekil 4.32 Fırınlı Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi) tuvalet ve havuz (ideli kişisel arşivi, 2024)

Fırınlı İlkokulu eğimli bir arazi üzerinde kademeli olarak düzenlenerek inşa edilmiştir. Yapının etrafı bahçe duvarları ile sınırlandırılmıştır ancak duvarların Eski Fırınlı Köy Yolu ile sınır oluşturan bölümleri yıkılmıştır. Okul bahçesine Eski Fırınlı Köy Yolu üzerinden iki giriş aracılığıyla ulaşılabilir. Girişlerden biri direkt okul bahçesine açılırken, diğeri de okulun zeytin ağaçlarının dikili olduğu alt bahçesine açılmaktadır. Bahçe sınırları içerisinde okul, tuvalet ve süs havuzu bulunmaktadır (Şekil 4.31). Alan içindeki yapıların mimari bütünlüğü bozulmamıştır.

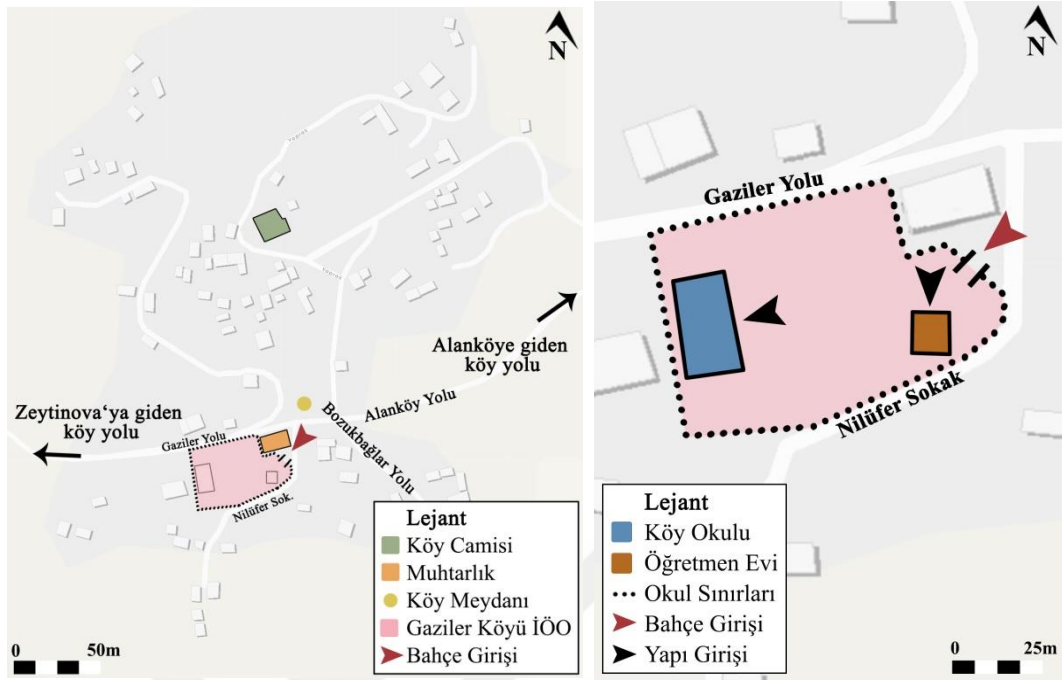

Şekil 4.33 Okul yapısı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024) ve plan düzeni

Günümüzde yerinde gözlemlenen okulun özgün olup olmadığı bilgisine ulaşılamamıştır. Ancak mimari yerinde gözlemlenen özgün nitelikli Yakacık Köyü İlkokulu ile benzerlik göstermektedir. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Okul tek katlı, taş yığma bir yapıdır. Yapıların pencereleri ile kapılarının kasaları ve kanatları sökülüştür. Sadece okulun giriş kapısının kasası bulunmaktadır. Dört yöne eğimli kırma çatı, Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır (Şekil 4.33).

Bahçeden merdiven ile sofaya ulaşılır. Sofadan dört tane dersliğe ve bir tane öğretmen odasına giriş verilmiştir (Şekil 4.33).

Gaziler Köyü İlkokulu

Şekil 4.34 Gaziler Köyü ve Gaziler Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Gaziler Köyü 2012 yılında 6360 sayılı yasadan önce Bayındır'ın Zeytinova beldesine bağlı bir dağ köyüyken, günümüzde Bayındır'ın bir mahallesidir. Gaziler köyü Bayındır'ın kuzeydoğusunda ve merkeze 20 km uzaklıktadır (Ek-3). Cami köyün merkezinde iken, muhtarlık ve köy meydanı köyün güney yönlü dış çeperinde, Gaziler Köyü Yolu üzerinde konumlanmıştır. Okul köyün ve Gaziler Yolu'nun güneyinde inşa edilmiştir (Şekil 4.34).

Tablo 4.15 Gaziler Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Gaziler Köyü İlkokulu	Konumu	Gaziler Köyü /Bayındır
Yapım Tarihi	1934	Kadastral Durumu	110 Ada / 9 Parsel
Onarım-Restorasyon	Yıkılıp, yeniden inşa edilmiştir.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Kullanılmamaktadır.

Cumhuriyet Dönemi'nde Gaziler Köyü İlkokulu 1934 yılında eğitime açılmıştır (Tablo 4.15). Eski okul yapısı 1965-70 yılları arasında yıkılmış ve günümüzde yerinde gözlemlenen okul yapısı ve öğretmenevi inşa edilmiştir. Günümüzde okul ve öğretmenevi kullanılmamaktadır. Zeytinova'ya taşınmalı eğitim yapılmaktadır.

Mimari Özellikler

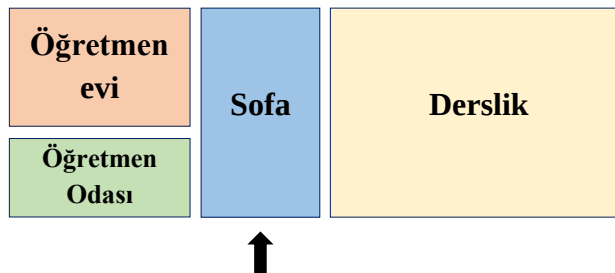
Şekil 4.35 Gaziler Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Gaziler Köyü İlkokulu eğimli bir arazi üzerinde kademeli olarak düzenlenerek inşa edilmiştir. Gaziler Yoluna bakan alt kademedede zeytin ağaçlarının dikili olduğu bir bahçe bulunmaktadır. Üst kademe de ise yapıların bulunduğu okul bahçesi bulunmaktadır. Yapının etrafı kısmi olarak bahçe duvarları, kısmi olarak da çevre yapılar ve yollar ile sınırlandırılmıştır. Okul bahçesine kuzeydoğu yönünden tek giriş ile ulaşılabilir. Okul sınırları içerisinde okul ve öğretmenleri yer almaktadır (Şekil 4.34). Alan içindeki yapıların mimari bütünlüğü bozulmamıştır.

Şekil 4.36 Okul ve öğretmenleri (İdeli kişisel arşivi, 2024)

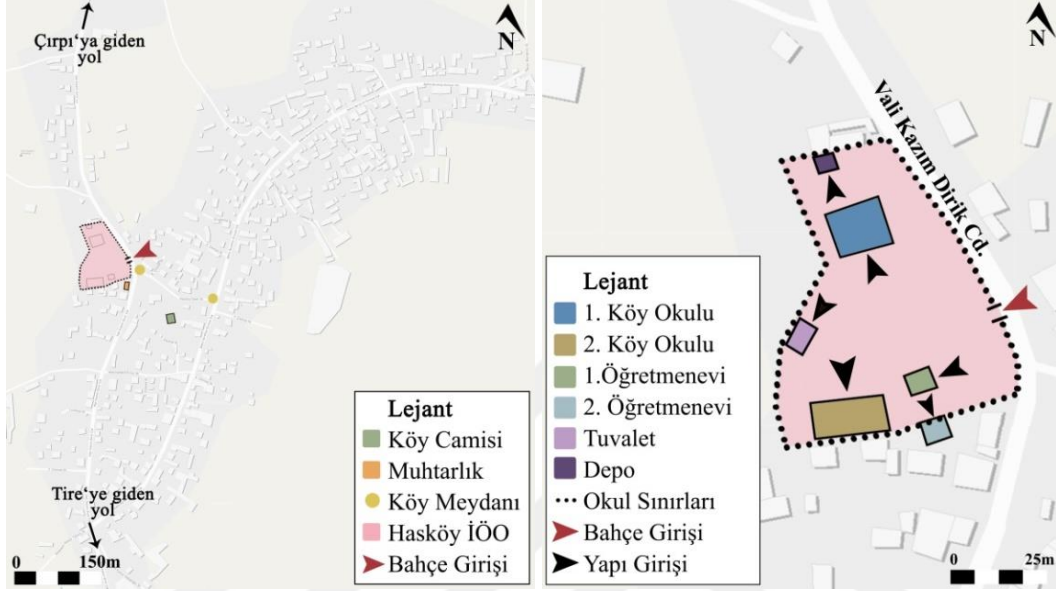
Yeni ilkokul yapısı iki katlı (zemin ve bodrum kat), taş ve tuğla yığma bir yapıdır. Okulun zeytin bahçesinden, yapının bodrum katına giriş verilmiştir. Yapının zemin kotuna bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Okulun giriş kapısı demir ve özgün değildir. Yapının pencereleri ise ahşap ve özgündür. Okulun çatısı beşik çatıdır ve Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır (Şekil 4.36).

Şekil 4.37 1934 yılında inşa edilen ilkokulun planı

Okulda okuyan köylülerden alınan bilgilere göre 1934 yılında inşa edilen ilkokul yapısı tek dersliklidir. Yapının sofasına bir merdiven ile ulaşılır. Sofadan öğretmen odasına ve dersliğe giriş verilmiştir. Öğretmen odasından da öğretmenevine giriş sağlanmaktadır (Şekil 4.37).

Hasköy İlkokulu

Şekil 4.38 Hasköy ve Hasköy İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Hasköy Bayındır'ın güneybatısında ve Bayındır merkeze 17 km mesafededir (Ek-3). Cami, muhtarlık, köyün iki meydanı köyün merkezinde yer almaktadır. Hasköy İlkokulu da köyün merkezinde ve Vali Kazım Dirik Caddesi üzerinde inşa edilmiştir (Şekil 4.38).

Tablo 4.16 Hasköy İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Hasköy İlkokulu	Konumu	Hasköy /Bayındır
Yapım Tarihi	1939	Kadastral Durumu	107 Ada / 97 Parsel
Onarım-Restorasyon	Restore edilmiştir.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Okul olarak kullanılmaktadır.

Cumhuriyet'in ilk yıllarından beri Hasköy'de eğitim verilmiştir. Hizmet Gazetesi'nin 3 Teşrin-i Sani (Kasım) 1928'de basımında Hasköy'de, 1928-1929

ders yılında yeterli sayıda muallim olmadığı için var olan okulun kapatıldığından ve eğitimde aksamanın yaşandığından bahsedilmiştir (Tutsak, 1996, s.284).

Hasköy İlkokulu, 1939 yılında eğitime açılmıştır (Tablo 4.16). Yeni ilkokul yapısı inşa edildikten sonra eski ilkokul yapısı anaokulu olarak kullanılmaya başlanmıştır. Günümüzde öğretmenleri yıkılmış ve 1. öğretmenevinin yerine futbol sahası yapılmıştır (Şekil 4.38). Okul bahçesi içindeki yapıların kullanımı devam etmektedir.

Mimari Özellikler

Şekil 4.39 Hasköy İlkokulu (İzmir Kent Rehberi) ve okulun pencereye dönüştürülen özgün girişi (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Hasköy İlkokulu Vali Kazım Dirik Caddesi'nin üzerinde bulunmaktadır. Yapının etrafı bahçe duvarları ile çevrelenmiştir. Okul bahçesine doğu yönünden, Vali Kazım Dirik Caddesi üzerinden girilmektedir. Bahçe sınırları içerisinde yeni ve eski okul yapıları, öğretmenleri, depo ve tuvalet yer almaktadır (Şekil 4.38). Alan içindeki yapıların mimari bütünlüğü bozulmamıştır.

Şekil 4.40 Okul yapısı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024) ve okulun plan düzeni

Yapı tek katlı, taş yığma bir yapıdır. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır ve giriş kapısı iki kanatlı, demir ve özgün değildir. Yapının günümüzde kullanılan girişi, özgün değildir. Yapının özgün girişi

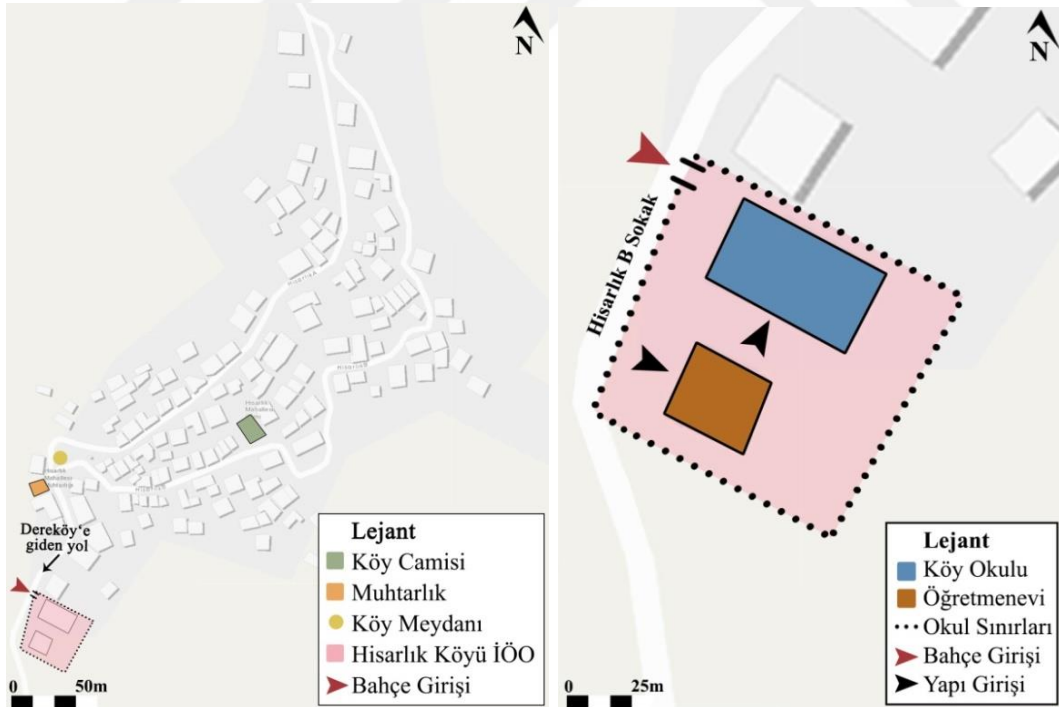
günümüzde giriş olarak kullanılan cephenin arka cephesindedir. Özgün giriş kapatılmış, sadece pencere açıklığı bırakılmıştır. Yapının pencereleri PVC'dir. Dört yöne eğimli kırma çatı, Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır (Şekil 4.40).

Okulda okuyan köylülerden alınan bilgilere göre 1939 yılında inşa edilen ilkokul yapısı tek dersliklidir. Yapının sofasına bir merdiven ile ulaşılır. Sofadan öğretmen odasına ve dersliğe giriş verilmiştir (Şekil 4.40).

Şekil 4.41 Hasköy İlkokulu'nun öğretmenevleri (sol görsel: 1. öğretmenevi yapısı, sağ görsel: 2. öğretmenevi yapısı) (İzmir Kent Rehberi)

Hisarlık Köyü İlkokulu

Şekil 4.42 Hisarlık Köyü ve Hisarlık Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Hisarlık Bayındır'ın kuzeyinde ve Bayındır merkeze 12 km mesafededir (Ek-3). Cami, köyün merkezinde yer almaktadır. Muhtarlık, köy meydanı ve okul, köyün güneybatısında, Hisarlık B Sokak üzerinde konumlandırılmıştır (Şekil 4.42).

Tablo 4.17 Hisarlık Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Hisarlık Köyü İlkokulu	Konumu	Hisarlık Köyü /Bayındır
Yapım Tarihi	1949/1950	Kadastral Durumu	348 Ada / 8 Parsel
Onarım-Restorasyon	Bilgiye ulaşılamadı.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Okul olarak kullanılmaktadır.

Demokrat İzmir Gazetesi'nin 21 Eylül 1949 basımında Bayındır'ın Hisarlık Köyü'nde yapılan köy okulunun inşaatı hakkında bilgi verilmiştir. Gazetede verilen bilgilere göre Hisarlık Köyü İlkokulu'nun, 1949 veya 1950 yılında eğitime açıldığı düşünülmektedir (Ek-17).

Günümüzde yerinde gözlemlenen yapının özgün yapı olmayıp, okul yapısının mimari özelliklerinden yola çıkılarak, 1960-1970 yılları arasında inşa edildiği düşünülmektedir.

Mimari Özellikler

Şekil 4.43 Hisarlık Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Hisarlık İlkokulu dağın yamacında düz bir alan üzerinde ve yol kotundan aşağıda inşa edilmiştir. Yapının etrafı demir korkuluklar ve Hisarlık B Sokağı ile sınırlandırılmıştır. Okul bahçesine Hisarlık B Sokağı üzerinden çok basamaklı bir merdivenden inilerek ulaşılabilir. Okul sınırları içerisinde okul ve

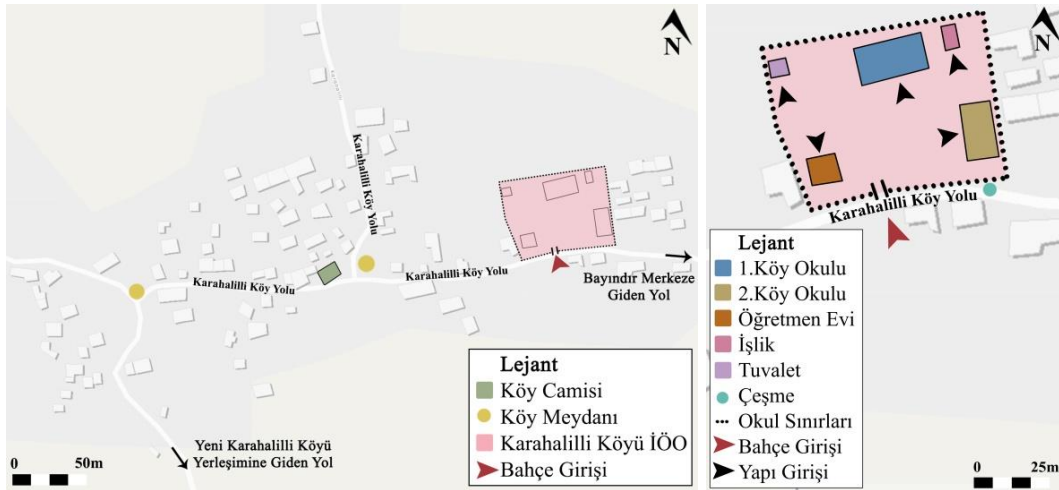
öğretmenevi bulunmaktadır (Şekil 4.42). Alan içindeki yapıların mimari bütünlüğü bozulmamış ve günümüzde kullanılmamaktadır.

Şekil 4.44 Okul ve öğretmenevi (İzmir Kent Rehberi)

Günümüzde yerinde gözlemlenen okulun özgün olup olmadığı bilgisine ulaşamamıştır. Okul iki katlı, yığma bir yapıdır. Dersliklerin bulunduğu zemin kata, bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Yapının depo olarak kullanılan bir de bodrum katı bulunmaktadır. Okula çift kanatlı demir bir kapıdan giriş yapılmaktadır. Yapının pencereleri PVC'dir. Yapının çatısı beşik çatı olup, Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır (Şekil 4.44).

Karahalilli Köyü İlkokulu

Şekil 4.45 Karahalilli Köyü ve Karahalilli Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Karahalilli Köyü Bayındır'ın batısında, Bayındır merkeze 3 km mesafededir (Ek-3). Köyün merkezinde cami bulunmaktadır. Karahalilli Köyü İlkokulu köyün doğusunda, kısmi olarak dış çepere merkezden daha yakın ve Karahalilli Köyü Yolu üzerinde inşa edilmiştir (Şekil 4.45).

Tablo 4.18 Karahalilli Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Karahalilli Köyü İlkokulu	Konumu	Karahalilli Köyü / Bayındır
Yapım Tarihi	1947	Kadastral Durumu	101 Ada / 462 Parsel
Onarım-Restorasyon	Yok	Kullanım Biçimi ve Durumu	Kullanılmamaktadır.

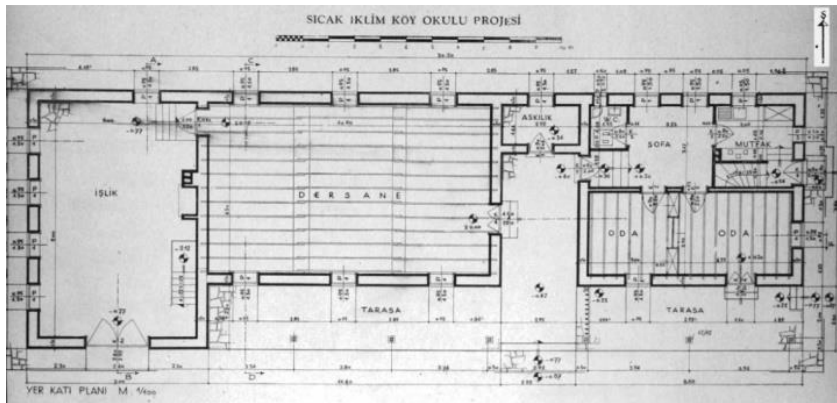
Karahalilli Köyü İlkokulu İzmir İl MEM arşivlerine göre 1947 yılında eğitime açılmıştır (Tablo 4.18). Günümüzde yapılar kullanılmamaktadır.

Mimari Özellikler

Şekil 4.46 Okul yapıları ve öğretmenevi (İzmir Kent Rehberi)

Karahalilli Köyü İlkokulu düz bir alan üzerinde inşa edilmiştir. Okul bahçesi, kısmi olarak bahçe duvarları, yol, çevre yapılar ve çalılıklar ile çevrelenmiştir. Okul duvarlarının bir kısmı yıkılmış vaziyettedir. Okul bahçesine, güney yönünden Karahalilli Köy Yolu üzerinden tek bir giriş verilmiştir. Okul bahçesi içerisinde iki tane okul, öğretmenevi, tuvalet ve işlik yer almaktadır (Şekil 4.45). Alan içindeki yapıların mimari bütünlüğü bozulmamıştır.

Şekil 4.47 Mutlu ve Yapanar tarafından tasarlanan sıcak iklim bölgesi köy okulu tip projesi (T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi, 1946, s. 431-436)

1947 tarihli 1. köy okulunda, öğretmenevi ve eğitim alanı birlikte olacak şekilde inşa edilmiştir. Okul. Mutlu ve Yapanar'ın sıcak iklim bölgesi için tasarladığı proje referans alınarak inşa edilmiştir. Ancak projenin işlik kısmı yapıya eklenmemiştir.

Şekil 4.48 Karahalilli Köyü 1. okul yapısı (İzmir Kent Rehberi) ve okulun plan düzeni

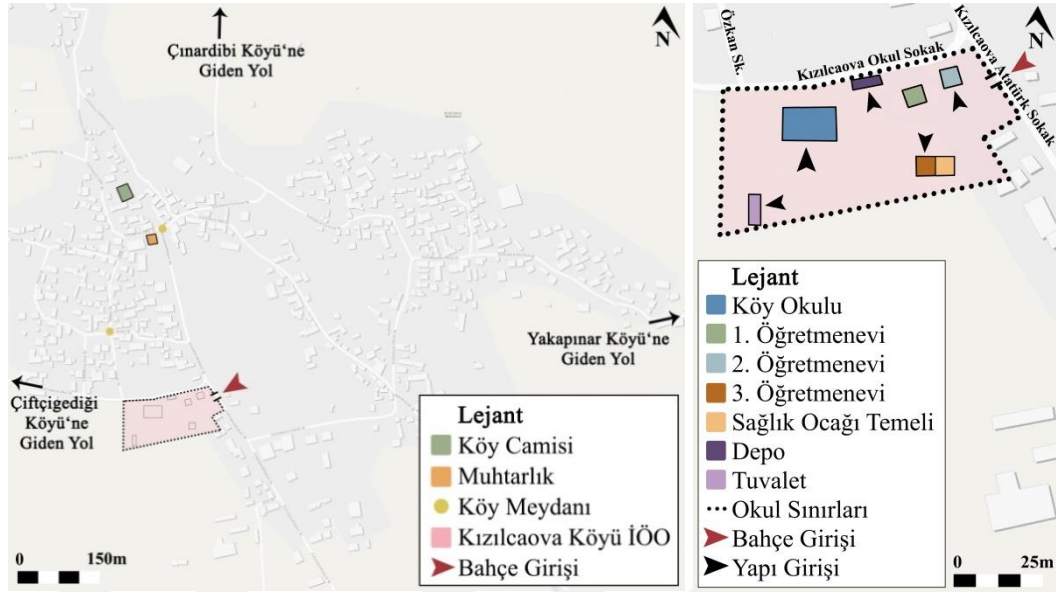
Öğretmenevinin terası, derslik bölümünün önüne yerleştirilen terastan yükseltilerek elde edilmiştir. Okul tek katlı, taş yığma bir yapıdır. Yapının giriş kapısı ile pencereleri ahşap ve özgündür. Yapının üst örtüsü beşik çatı olup, Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır (Şekil 4.47).

Şekil 4.49 Karahalilli Köyü 2. köy okulu ve öğretmenevi (İzmir Kent Rehberi)

2. köy okulu yapısının mimari özelliklerinden yola çıkılarak, 1960-1970 yılları arasında inşa edildiği düşünülmektedir. Karahalilli Köyü'nün daha geç tarihli inşa edilen 2. köy okulu yapısı tek katlı, taş yığma bir yapıdır. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Okula iki kanatlı demir bir kapıdan giriş sağlanır. Pencereler ahşap ve özgündür. Yapının çatısı beşik çatıdır ve Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır (Şekil 4.49).

Kızılcaova İlkokulu

Şekil 4.50 Kızılcaova Köyü ve Kızılcaova Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Kızılcaova Köyü Bayındır'ın kuzeybatısında, Bayındır merkeze 10 km'dir (Ek-3). Cami, muhtarlık, köy meydanı ve okul köyün batı bölgesinde kuzey-güney aksı üzerinde yer almaktadır (Şekil 4.50).

Tablo 4.19 Kızılcaova Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Kızılcaova Köyü İlkokulu	Konumu	Kızılcaova Köyü /Bayındır
Yapım Tarihi	1931	Kadastral Durumu	146 Ada / 43 Parsel
Onarım-Restorasyon	Yıkılıp, yeniden inşa edilmiştir.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Okul olarak kullanılmaktadır.

Kızılcaova Köyü İlkokulu 1931 yılında eğitime açılmıştır (Tablo 4.19). Günümüzde okulun ve tuvaletin özgün işlevi ile kullanımı devam etmektedir. Ancak diğer yapılar kullanılmamaktadır.

Mimari Özellikler

Şekil 4.51 Okul ve tuvalet (İzmir Kent Rehberi)

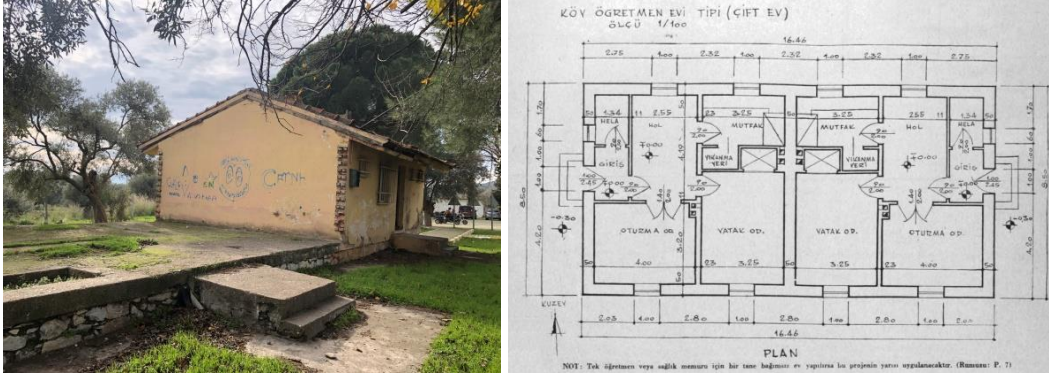
Kızılcaova Köyü İlkokulu düz bir alan üzerinde inşa edilmiştir. Okul bahçesi, kısmi olarak bahçe duvarları, yol, çevre yapılar ve çalılıklar ile çevrelenmiştir. Okul bahçesine, batı yönünden Kızılcaova Atatürk Sokak üzerinden tek bir giriş verilmiştir. Günümüzde okul bahçesi içerisinde bir tane okul, iki tane öğretmenevi, bir tane tuvalet ve bir tane depo yer almaktadır (Şekil 4.50). Alan içindeki yapıların mimari bütünlüğü bozulmamıştır.

Şekil 4.52 Okul yapısı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yerel halktan alınan bilgiye göre 1931 yılında yapılan okul yıkılıp yerine günümüzde kullanılan okul yapılmıştır. Eski okulun tabelası da tekrardan okulun cephesine yerleştirilmiştir. 1931 yılında eğitime açılan Kızılcaova Köyü İlkokulu'nun ilk inşa edilen okulun mimarisi ve plan düzeni hakkında bir bilgiye, günümüzde kullanılan okulun yapım tarihine ulaşamamıştır.

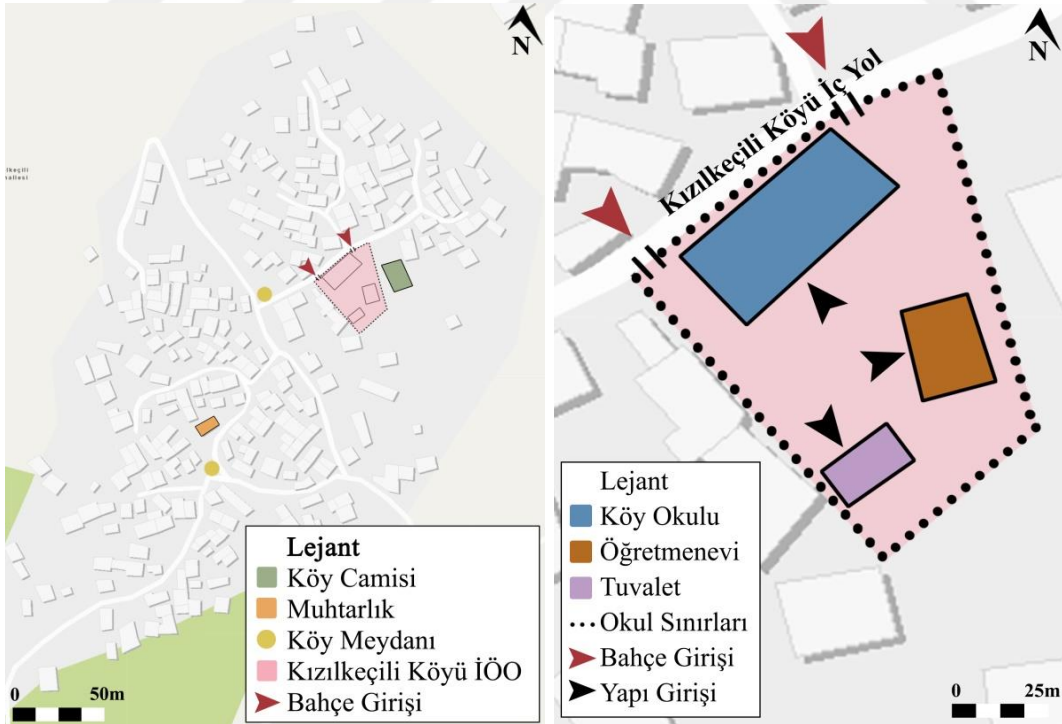
Günümüzdeki okul tek katlı bir yapıdır. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Yapıya iki kanatlı demir bir kapıdan girilir. Yapının pencereleri PVC'dir. Yapının üstü kırma çatı şeklinde kapatılmış ve Marsilya tipi kiremit ile kaplanmıştır (Şekil 4.52).

Şekil 4.53 Kızılcaova Köyü İlkokulu 3. öğretmenevi ve sağlık memuru evi temeli (Sol görsel: Öğretmenevi (İdeli Kişisel Arşivi, 2024), sağ görsel: Öğretmenevi ve sağlık memuru evi planı (T.C. Maarif Vekâleti Tebliğler Dergisi, 1949)

Kızılcaova İlkokulu için süreç içerisinde üç tane öğretmenevi inşa edilmiştir. 1 numaralı yapı yıkılıp yerine futbol sahası inşa edilmiştir. 2 ve 3 numaralı öğretmenevleri günümüzde ayakta ancak kullanılmamaktadır. 3 numaralı yapı bir ikiz projedir. İnşa sırasında yapının öğretmenevi bölümü, yıkanma ve giriş yerinde yapılan bazı değişiklikler ile inşa edilmiş ancak sağlık memuru evi inşa edilmemiştir (Şekil 4.53).

Kızılkeçili Köyü İlkokulu

Şekil 4.54 Kızılkeçili Köyü ve Kızılkeçili Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Kızılkeçili Köyü Bayındır'ın kuzeydoğusunda bir dağ köyü olup Bayındır merkeze uzaklığı 30 km mesafededir (Ek-3). Köy iki meydan etrafında büyümüş ve şekillenmiştir. Muhtarlık köyün merkezinde, cami ise köyün batısında ve dış çeperdedir. Okul, köy camisinin yanında, köyün doğusunda dış çepere yakın ve Kızılkeçili Köyü İç Yolu üzerinde konumlandırılmıştır (Şekil 4.54).

Tablo 4.20 Kızılkeçili Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Kızılkeçili Köyü İlkokulu	Konumu	Kızılkeçili Köyü / Bayındır
Yapım Tarihi	1934	Kadastral Durumu	173 Ada / 5 Parsel
Onarım-Restorasyon	Bilgiye ulaşılammıştır.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Okul olarak kullanılmaktadır.

Kızılkeçili İlkokulu 1934 yılında eğitim öğretime açılmıştır (Tablo 4.20). Yapıların günümüzde özgün işlevleri ile kullanımı devam etmektedir.

Mimari Analiz

Şekil 4.55 Kızılkeçili Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Kızılkeçili Köyü İlkokulu bir yamaç üzerindeki düz bir alana inşa edilmiştir. Okul bahçesi, kısmi olarak bahçe duvarları, yol ve çevre yapılarla çevrelenmiştir. Okul bahçesine, kuzeybatı yönünden, Kızılkeçili Köyü İç Yolu üzerinden iki giriş verilmiştir, Günümüzde okul bahçesi içerisinde okul, öğretmenevi ve tuvalet yer almaktadır (Şekil 4.54). Alan içindeki yapıların mimari bütünlüğü bozulmamıştır.

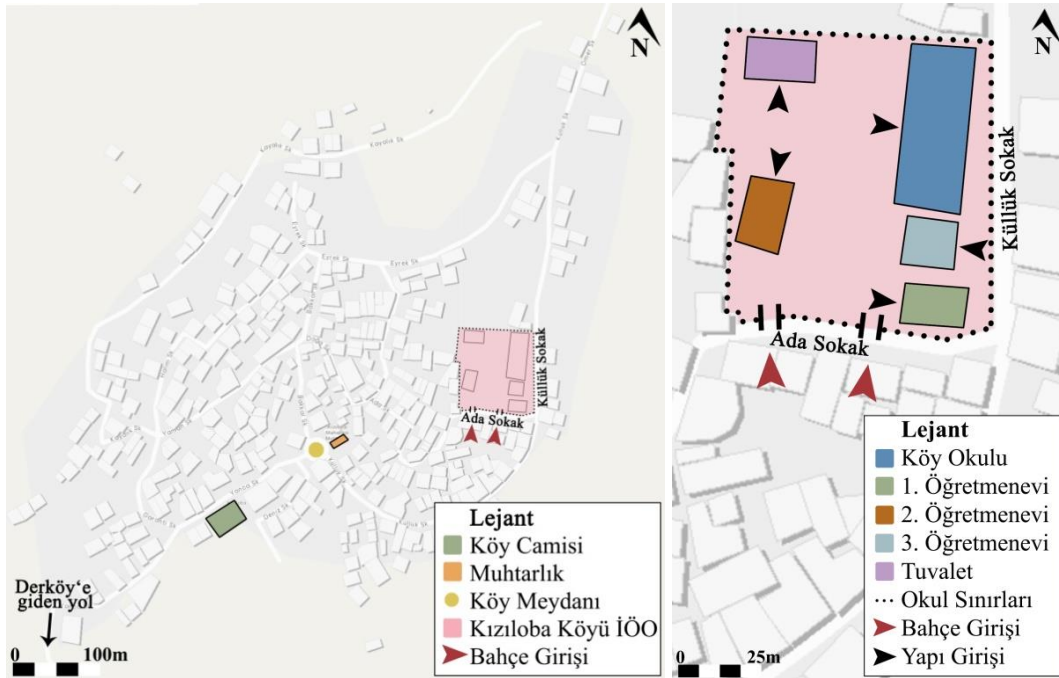

Şekil 4.56 Okul ve öğretmenevi (İzmir Kent Rehberi)

Kızılcaova Köyü İlkokulu'nun yerinde gözlemlenen okul yapısının plan düzeni ve yapım tarihi hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır. Ancak okulun, 1934 yılında inşa edilen ilkokul yapılarının niteliklerini taşımadığı için özgün okul yapısı olmadığı düşünülmektedir.

Günümüzdeki okul tek katlı, yığma bir yapıdır. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Yapıya iki kanatlı demir bir kapıdan girilir. Yapının pencereleri PVC'dir. Yapının üstü beşik çatı şeklinde kapatılmış ve Marsilya tipi kiremit ile kaplanmıştır (Şekil 4.56).

Kızılloba İlkokulu

Şekil 4.57 Kızılloba Köyü ve Kızılloba Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Kızıloba Köyü Bayındır'ın kuzeydoğusunda bir dağ köyü olup Bayındır merkeze 12 km mesafededir (Ek-3). Köy meydanı ve muhtarlık köyün merkezinde, cami köyün güneybatısında dış çeperdedir. Okul köyün doğusunda dış çepere olacak şekilde Küllük Sokak ve Ada Sokak arasında konumlandırılmıştır (Şekil 4.57).

Tablo 4.21 Kızıloba Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Kızıloba Köyü İlkokulu	Konumu	Kızıloba Köyü /Bayındır
Yapım Tarihi	1923-1950	Kadastral Durumu	150 Ada / 28 Parsel
Onarım-Restorasyon	Bilgiye ulaşılammıştır.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Okul olarak kullanılmaktadır.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında Kızıloba'da eğitim vardır. Hizmet Gazetesi'nin 3 Teşrin-i Sani (Kasım) 1928 basımında Kızıloba Köyü'nde, 1928-1929 ders yılında yeterli sayıda muallim olmadığı için var olan okulun kapatıldığından ve eğitimde aksamanın yaşandığından bahsedilmiştir (Tutsak, 1996, s.284). Ancak günümüzde kullanılan yapının yapım tarihine ulaşılammıştır. Okul bahçesi içerisindeki yapılar günümüzde özgün işlevleri ile kullanılmaktadır.

Mimari Özellikler

Şekil 4.58 Kızıloba Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Kızıloba Köyü İlkokulu düz bir alana inşa edilmiştir. Okul bahçesi, kısmi olarak bahçe duvarları, yol ve çevre yapılarla çevrelenmiştir. Okul bahçesine, güney yönünden, Ada Sokak üzerinden iki giriş verilmiştir. Günümüzde okul bahçesi içerisinde okul, üç tane öğretmenevi ve bir tane tuvalet yer almaktadır (Şekil 4.57). Alan içindeki yapıların mimari bütünlüğü bozulmamıştır.

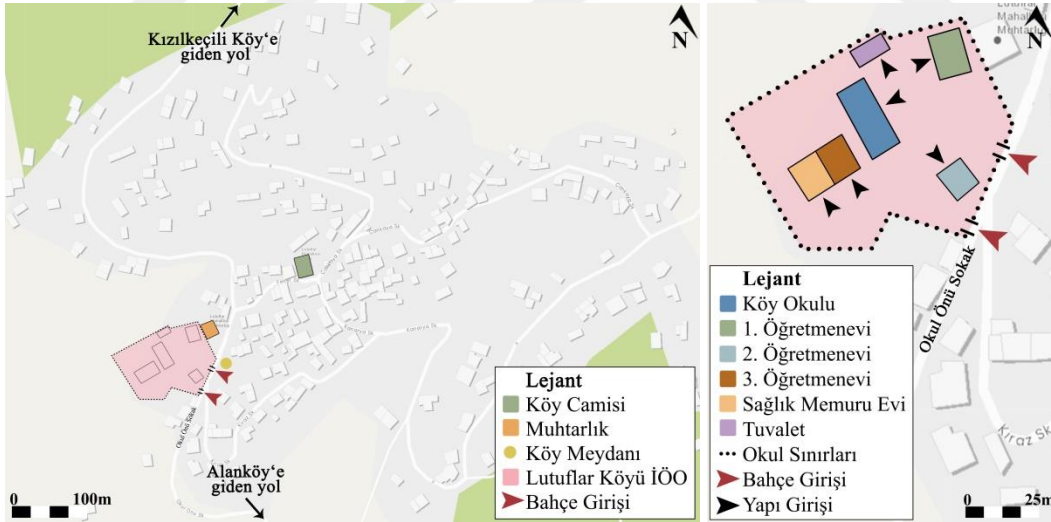

Şekil 4.59 Okul ve 1. öğretmenevi (İzmir Kent Rehberi)

Kızılloba Köyü İlkokulu'nun yerinde gözlemlenen okul yapısının plan düzeni ve yapım tarihi hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır. Ancak okulun, Erken Cumhuriyet Dönemi'nde inşa edilen ilkokul yapılarının niteliklerini taşımadığı için özgün okul yapısı olmadığı düşünülmektedir.

Günümüzdeki okul yapısı tek katlı, yığma bir yapıdır. Dersliklerin bulunduğu kata, bahçe zemin kotundan ulaşılmaktadır. Okula çift kanatlı demir bir kapıdan giriş yapılmaktadır. Yapının pencereleri PVC'dir. Yapının çatısı beşik çatı olup, Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır (Şekil 4.59).

Lutufklar İlkokulu

Şekil 4.60 Lutufklar Köyü ve Lutufklar Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Lutufklar Köyü, Bayındır'ın kuzeydoğusunda bir dağ köyüdür ve Bayındır merkeze 28 km mesafededir (Ek-3). Cami köyün merkezinde, köy meydanı ve muhtarlık güneybatı yönünde dış çeperdedir. Okul ise muhtarlığın arkasında ve köyün güneybatısında dış çepere sınırı olacak şekilde Okul Önü Sokak üzerinde konumlandırılmıştır (Şekil 4.60).

Tablo 4.22 Lutufklar Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Lutufklar Köyü İlkokulu	Konumu	Lutufklar Köyü / Bayındır
Yapım Tarihi	1923-1950	Kadastral Durumu	202 Ada / 21 Parsel
Onarım- Restorasyon	Bilgiye ulaşılammıştır.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Okul olarak kullanılmaktadır.

Mimari Özellikler

Şekil 4.61 Lutufklar Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Lutufklar Köyü İlkokulu, dağın yamacına farklı kotlara yapıların yerleştirilmesi şeklinde inşa edilmiştir. Okul bahçesi, kısmi olarak bahçe duvarları, yol, çevre yapılar ve tarlalar ile çevrelenmiştir. Okul bahçesine, doğu yönünden, Okul Önü Sokak üzerinden tek giriş verilmiştir. Aynı zamanda okulun ana girişinin güneyinden bir patika ayrılmış, sağlık memuru evinin ve öğretmenevinin birlikte organize edildiği ikiz yapının bulunduğu bahçeye giriş verilmiştir. Alan içerisinde okul, tuvalet, 3 tane öğretmenevi ve 1 tane sağlık memuru evi yer almaktadır (Şekil 4.60). Yapıların mimari bütünlüğü bozulmamıştır.

Şekil 4.62 Okul ve öğretmenevi (İzmir Kent Rehberi)

Lutufklar Köyü İlkokulu'nun yerinde gözlemlenen okul yapısının plan düzeni ve yapım tarihi ve özgünlük durumu hakkında bir bilgiye ulaşılammıştır.

Tablo 4.23 Osmaniye Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Osmaniye Köyü İlkokulu	Konumu	Osmaniye Köyü / Bayındır
Yapım Tarihi	1923-1945	Kadastral Durumu	111 Ada / 4-5 Parsel
Onarım-Restorasyon	Yok	Kullanım Biçimi ve Durumu	Kullanılmamaktadır

Anadolu Gazetesi'nin 1 Ekim 1945 basımında Osmaniye Köyü'nde bulunan ilkokula öğretmen atamasının yapılacağından bahsedilmiştir (Ek-12). Günümüzde 2. köy okulu kullanılırken, 1. köy okulu ve öğretmenenevi atıl vaziyettedir.

Mimari Özellikler

Şekil 4.65 Osmaniye Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

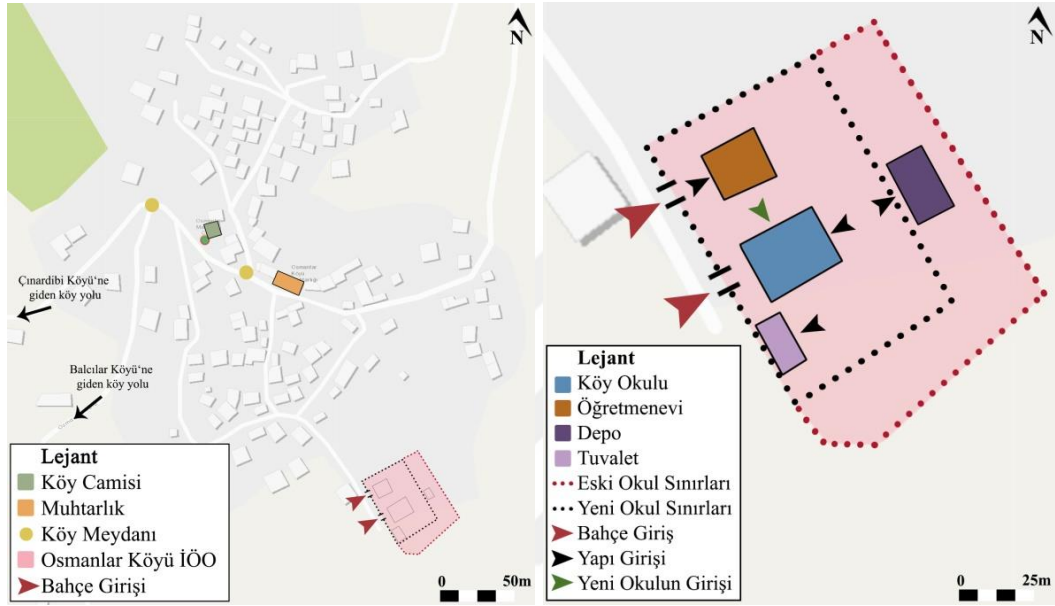
Osmaniye Köyü İlkokulu, düz bir alana inşa edilmiştir. Okul bahçesi, bahçe duvarları, yol, çevre yapılar ve ağaçlar ile çevrelenmiştir. Okul bahçesine, doğu yönünden, Çınardibi Cami Sokak üzerinden iki giriş verilmiştir. Aynı zamanda kuzey yönünde muhtarlığın arkasında bulunan tali yol üzerinden üçüncü giriş verilmiştir. Okul bahçesinin içerisinde 3 tane okul, 1 tane öğretmenenevi ve 1 tane tuvalet yer almaktadır (Şekil 4.64). Yapıların mimari bütünlüğü bozulmamıştır.

Şekil 4.66 1. köy okulu ve 2. köy okulu (İzmir Kent Rehberi)

Osmaniye Köyü İlkokulu'nun yerinde gözlemlenen 1. okul yapısının plan düzeni, yapım tarihi ve özgünlük durumu hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır. 1. köy okulu tek katlı, yığma bir yapıdır. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Okula tek kanatlı ahşap, özgün bir kapıdan giriş sağlanır. Pencereleler ahşap ve özgündür. Yapının çatısı kırma çatı olup, Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır (Şekil 4.66).

Osmanlar Köyü İlkokulu

Şekil 4.67 Osmanlar Köyü ve Osmanlar Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Osmanlar Köyü, Bayındır'ın kuzeybatısında bir dağ köyüdür ve Bayındır merkeze 23 km mesafededir (Ek-3). Cami, köy meydanları ve muhtarlık köyün merkezindedir. Okul ise köyün güneydoğusunda dış çepere sınırı olacak şekilde konumlandırılmıştır (Şekil 4.67).

Tablo 4.24 Osmanlar Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Osmanlar Köyü İlkokulu	Konumu	Osmanlar Köyü / Bayındır
Yapım Tarihi	1949	Kadastral Durumu	199 Ada / 25 Parsel
Onarım-Restorasyon	Yıkılıp, yeniden inşa edilmiştir.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Okul olarak kullanılmaktadır.

Osmanlar Köyü Eski İlkokulu Demokrat İzmir Gazetesi'nin 14 Ekim 1949 tarihli basımına göre 1949 yılında inşa edilmiştir. Günümüzde kullanılan yapı özgün yapı değildir. Özgün yapı yıkılıp yeni bir yapı inşa edilmiştir. Ancak günümüzde kullanılan yapının yapım tarihine ulaşamamıştır. Okul bahçesi içerisindeki yapıların günümüzde özgün işlevleri ile kullanımı devam etmektedir.

Mimari Özellikler

Şekil 4.68 Osmanlar Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Osmanlar Köyü İlkokulu, dağın yamacına farklı kotlara yapıların yerleştirilmesi şeklinde inşa edilmiştir. Okul bahçesi beton bahçe duvarlarıyla sınırlandırılmıştır. Okul bahçesine, batı yönünden iki giriş verilmiştir. Yolun üst kotundan sadece öğretmenevinin bulunduğu bahçe kısmına, alt kottan da okulun bulunduğu bahçe kısmına giriş verilmiştir. Alan içerisinde okul, öğretmenevi ve tuvalet yer almaktadır. Okul bahçesindeki depo günümüzde bulunmamaktadır. Tuvalet yapısı okul bahçesi düzenine sonradan eklenmiştir (Şekil 4.67). Günümüzdeki kullanılan yapıların mimari bütünlüğü de bozulmamıştır.

Şekil 4.69 Özgün köy okulu ve yeniden inşa edilen köy okulu (İzmir Kent Rehberi)

1949 yılında inşa edilen okul yapısı tek katlı, taş yığma bir yapıdır. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Okulun giriş kapısı hakkında bir bilgiye ulaşamamıştır. Yapının pencereleri ahşap ve özgündür. Yapının çatısı beşik çatı olup, Marsilya tipi kiremit ile kaplıdır. Özgün

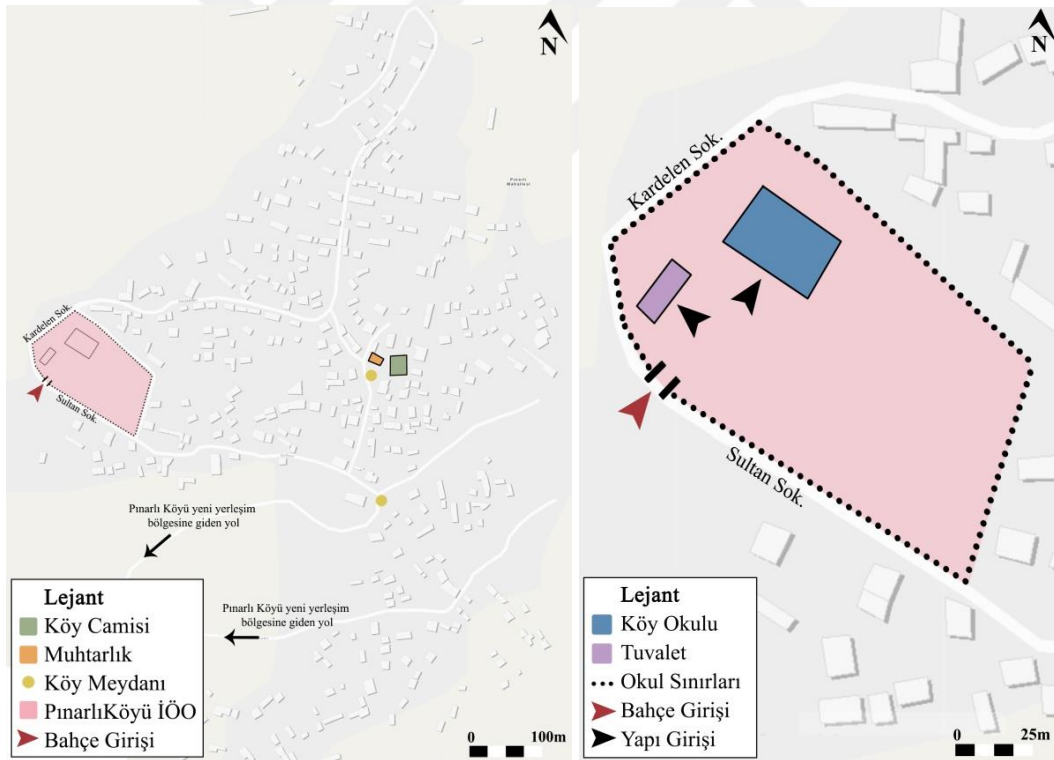
okul yapısının girişi doğu cephesinde iken, yeni inşa edilen okul yapısının girişi kuzeydedir (Şekil 4.69). Günümüzde kullanılan okul yapısının mimarisi ve plan düzeni ile ilgili bir bilgiye ulaşılamamıştır.

Şekil 4.70 Özgün öğretmenevi ve yeniden inşa edilen öğretmenevi (İzmir Kent Rehberi)

Okul bahçesindeki öğretmenevi yeniden inşa edilmiştir. Eski ve yeni öğretmenevlerinin girişleri batı yönünde yer alan yol üzerindedir (Şekil 4.70).

Pınarlı Köyü İlkokulu

Şekil 4.71 Pınarlı Köyü ve Pınarlı Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Pınarlı Köyü Bayındır'ın güneybatısında bir dağ köydür ve Bayındır merkeze 13 km uzaklıktadır (Ek-3). Yeni yerleşim bölgesi eski yerleşim bölgesinin güneyine kurulmuştur. Pınarlı Köyü İlkokulu da eski yerleşim bölgesindedir. Köyün

merkezinde köyün eski muhtarlığı, cami ve köy meydanı bulunmaktadır. Okul köyün batısında dış çepere, Kardelen Sokağın ve Sultan Sokağın kesiştiği köşeye yerleştirilmiştir (Şekil 4.71).

Tablo 4.25 Pınarlı Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Pınarlı Köyü İlkokulu	Konumu	Pınarlı Köyü / Bayındır
Yapım Tarihi	1936	Kadastral Durumu	118 Ada / 1 Parsel
Onarım-Restorasyon	Bilgiye ulaşamamıştır.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Kullanılmamaktadır.

Pınarlı Köyü İlkokulu 1936 yılında eğitim-öğretime açılmıştır (Tablo 4.25). Günümüzde alan içerisindeki yapılar herhangi bir işlevle kullanılmamaktadır.

Mimari Özellikler

Şekil 4.72 Pınarlı Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

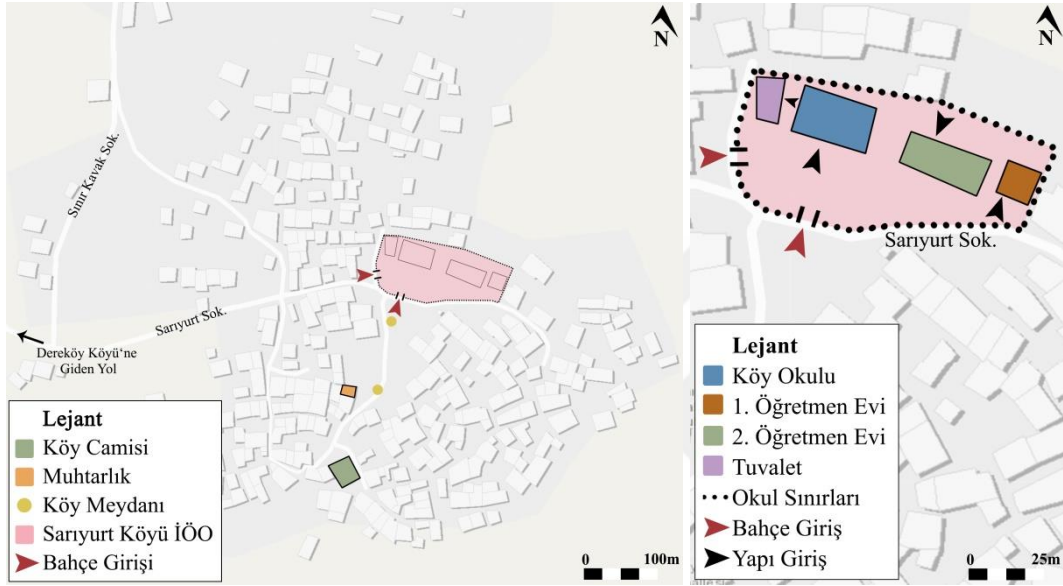
Pınarlı Köyü İlkokulu, düz bir alanda inşa edilmiştir. Okul bahçesi briket ile örülmüş bahçe duvarlarıyla sınırlandırılmıştır. Okul bahçesine, güneybatı yönünden tek giriş verilmiştir. Alan içerisinde okul ve tuvalet yer almaktadır (Şekil 4.71). Günümüzdeki kullanılan yapıların mimari bütünlüğü de bozulmamıştır.

Şekil 4.73 Okul yapısı (İzmir Kent Rehberi)

Pınarlı Köyü İlkokulu'nun yerinde gözlemlenen okul yapısının plan düzeni, yapım tarihi ve özgünlük durumu hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır. Günümüzdeki okul yapısı tek katlıdır. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Yapıya iki kanatlı demir bir kapıdan girilir. Yapının pencereleri PVC'dir. Yapının üstü kırma çatı şeklinde kapatılmış ve Marsilya tipi kiremit ile kaplanmıştır (Şekil 4.73).

Sarıyurt Köyü İlkokulu

Şekil 4.74 Sarıyurt Köyü ve Sarıyurt Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Sarıyurt Köyü Bayındır'ın kuzeydoğusundadır ve Bayındır merkeze 15 km uzaklıktadır (Ek-3). Sarıyurt Köyü İlkokulu, cami, muhtarlık ve iki meydan kuzey-güney aksında köyün merkezine yerleştirilmiştir. Okul aynı zamanda Sarıyurt Sokağın üzerinde bulunmaktadır (Şekil 4.74).

Tablo 4.26 Sarıyurt Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Sarıyurt Köyü İlkokulu	Konumu	Sarıyurt Köyü / Bayındır
Yapım Tarihi	1933	Kadastral Durumu	299 Ada / 13 Parsel
Onarım-Restorasyon	Bilgiye ulaşılamamıştır.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Okul olarak kullanılmaktadır.

Sarıyurt Köyü İlkokulu 1933 yılında eğitim öğretime açılmıştır (Tablo 4.26). Günümüzde 1. öğretmenevi dışındaki yapıların özgün işlevleri ile kullanımı devam etmektedir.

Mimari Özellikler

Şekil 4.75 Sarıyurt Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Günümüzdeki okul yapısı düz bir alanda inşa edilmiştir. Okul bahçesinin etrafı, kısmi olarak bahçe duvarları ve kısmi olarak da yol ile sınırlandırılmıştır. Okul bahçesi moloz taş yığıdır. Okul bahçesine, batıdan ve güneyden olmak üzere iki giriş verilmiştir. Günümüzde kullanılan okul sınırları içerisinde okul, tuvalet ve iki tane öğretmenevi bulunmaktadır (Şekil 4.74). Günümüzdeki kullanılan yapıların mimari bütünlüğü de bozulmamıştır.

Şekil 4.76 Okul yapısı (İzmir Kent Rehberi)

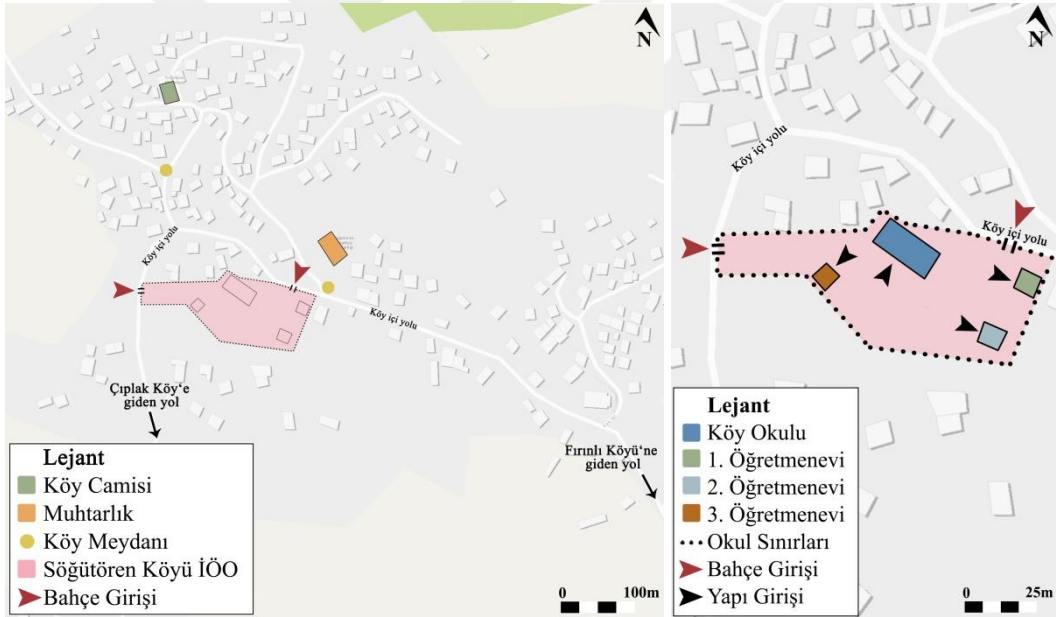
Sarıyurt Köyü İlkokulu'nun yerinde gözlemlenen okul yapısının plan düzeni, yapım tarihi ve özgünlük durumu hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır. Günümüzdeki okul tek katlıdır. Yapım sistemi hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile

ulaşılmaktadır. Okula iki kanatlı demir kapıdan giriş sağlanır. Yapının pencereleri de demirdir. Yapının üstü kırma çatı ile kapatılmış ve Marsilya tipi kiremit ile kaplanmıştır (Şekil 4.76).

Şekil 4.77 Sarıyurt Köyü İlkokulu öğretmenleri (İzmir Kent Rehberi) (Sol görsel: 1. öğretmenevi, sağ görsel: 2. öğretmenevi)

Söğütören Köyü İlkokulu

Şekil 4.78 Söğütören Köyü ve Söğütören Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Söğütören Köyü Bayındır'ın kuzeydoğusundadır ve Bayındır merkeze 10 km uzaklıktadır (Ek-3). Cami köyün merkezinde yer almaktadır. Söğütören Köyü İlkokulu ve muhtarlık köyün güneyinde konumlanmıştır (Şekil 4.78).

Tablo 4.27 Söğütören Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Söğütören Köyü İlkokulu	Konumu	Söğütören (Karaburgaz) Köyü / Bayındır
Yapım Tarihi	1949-1950	Kadastral Durumu	192 Ada / 6 Parsel
Onarım-Restorasyon	Yıkılıp, yeniden inşa edilmiştir.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Okul olarak kullanılmaktadır.

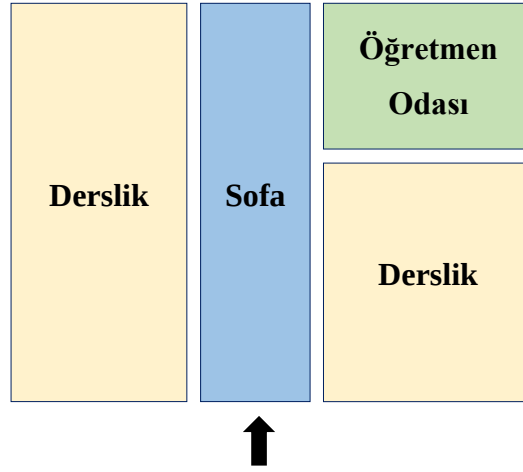
Demokrat Gazetesi'nin 21 Eylül 1949 basımında Karaburgaz Köyü'nde okul inşaatının bitmek üzere olduğu yazılmıştır. Okulun eğitime 1949 veya 1950 yılı içerisinde eğitim-öğretime açıldığı düşünülmektedir (Ek-17) (Tablo 4.27). Köylülerden ve okul öğretmeninden alınan bilgilere göre okul 1975 yıllarında yıkılarak yeniden inşa edilmiştir. Günümüzde okul bahçesi içerisindeki yapıların özgün işlevleri ile kullanımı devam etmektedir.

Mimari Özellikler

Şekil 4.79 Söğütören Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Söğütören Köyü İlkokulu, yamaç üzerinde düz bir alanda inşa edilmiştir. Günümüzde kullanılan okul yapısının plan düzeni ve taşıyıcı sistem bilgisine ulaşılamamıştır. Okul bahçesinin etrafı, kısmi olarak moloz taş yığma bahçe duvarları ve kısmi olarak da çevre yapılar ile sınırlandırılmıştır. Okul bahçesine, kuzeyden ve batıdan olmak üzere iki giriş verilmiştir. Günümüzde bahçe sınırları içerisinde okul ve üç tane öğretmenevi bulunmaktadır (Şekil 4.78). Günümüzdeki kullanılan yapıların mimari bütünlüğü de bozulmamıştır.

Şekil 4.80 1949-1950 yıllarında yapılan okulun plan düzeni

Köylülerden alınan bilgilere göre 1949-1950 yıllarında inşa edilen okul yapısının plan düzeni çizilmiştir. Merdiven ile okulun sofasına ulaşılır. Sofadan iki tane dersliğe ve öğretmen odasına giriş verilmiştir (Şekil 4.80).

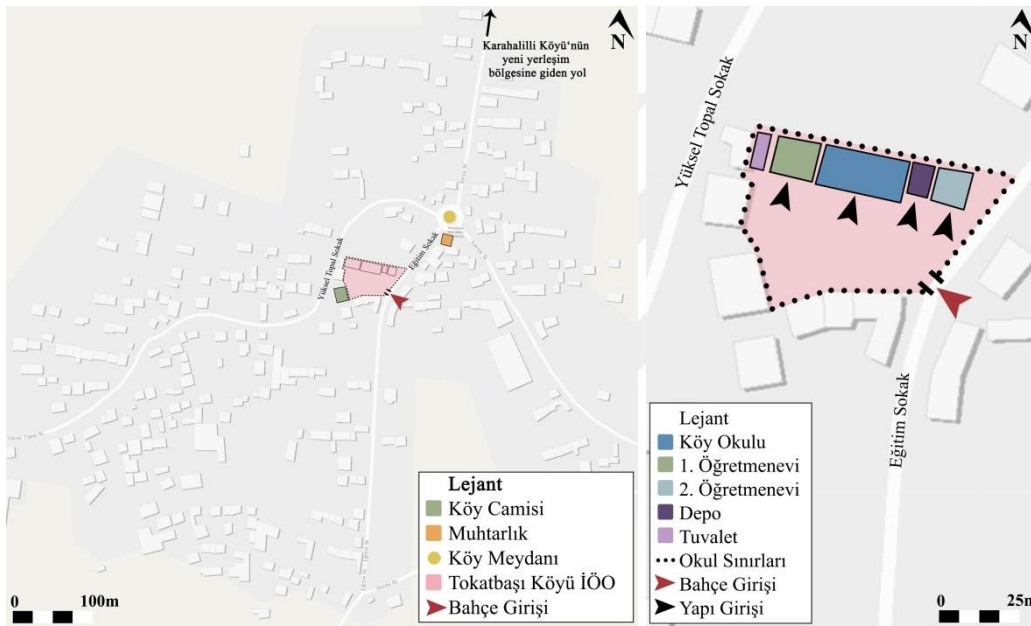
Şekil 4.81 Okul yapısı (İzmir Kent Rehberi)

Söğütören Köyü İlkokulu'nun 1975 yılında inşa edilen ve yerinde gözlemlenen okul yapısının plan düzeni ve yapım sistemi hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır. Okul tek katlıdır. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Okula iki kanatlı demir kapıdan giriş sağlanır. Yapının pencereleri demirdendir. Yapının üstü kırma çatı ile kapatılmış ve Marsilya tipi kiremit ile kaplanmıştır (Şekil 4.81). Günümüzdeki kullanılan yapıların mimari bütünlüğü de bozulmamıştır.

Şekil 4.82 Öğretmenevleri (İzmir Kent Rehberi) (Sol görsel: 1. öğretmenevi, sağ görsel: 2. öğretmenevi)

Tokatbaşı Turan İlkokulu

Şekil 4.83 Tokatbaşı Köyü ve Tokatbaşı Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Tokatbaşı Köyü Bayındır'ın güneybatısında ve Bayındır merkeze 7 km uzaklıktadır (Ek-3). Tokatbaşı Köyü İlkokulu, muhtarlık, cami ve köy meydanı köyün merkezinde konumlanmıştır. Okul aynı zamanda Yüksel Topal ve Eğitim sokaklarının arasında yer almaktadır (Şekil 4.83).

Tablo 4.28 Tokatbaşı Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Tokatbaşı Köyü İlkokulu	Konumu	Tokatbaşı Köyü / Bayındır
Yapım Tarihi	1949-1950	Kadastral Durumu	110 Ada / 26 Parsel
Onarım-Restorasyon	Bilgiye ulaşılammıştır.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Okul olarak kullanılmaktadır.

Demokrat Gazetesi'nin 14 Ekim 1949 basımında Tokatbaşı Köyü'nde okul inşa edileceğinden bahsedilmiştir (Ek-18) (Tablo 4.28). Okul bahçesi içerisindeki yapıların özgün işlevlerle kullanımı devam etmektedir.

Mimari Özellikler

Şekil 4.84 Tokatbaşı Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

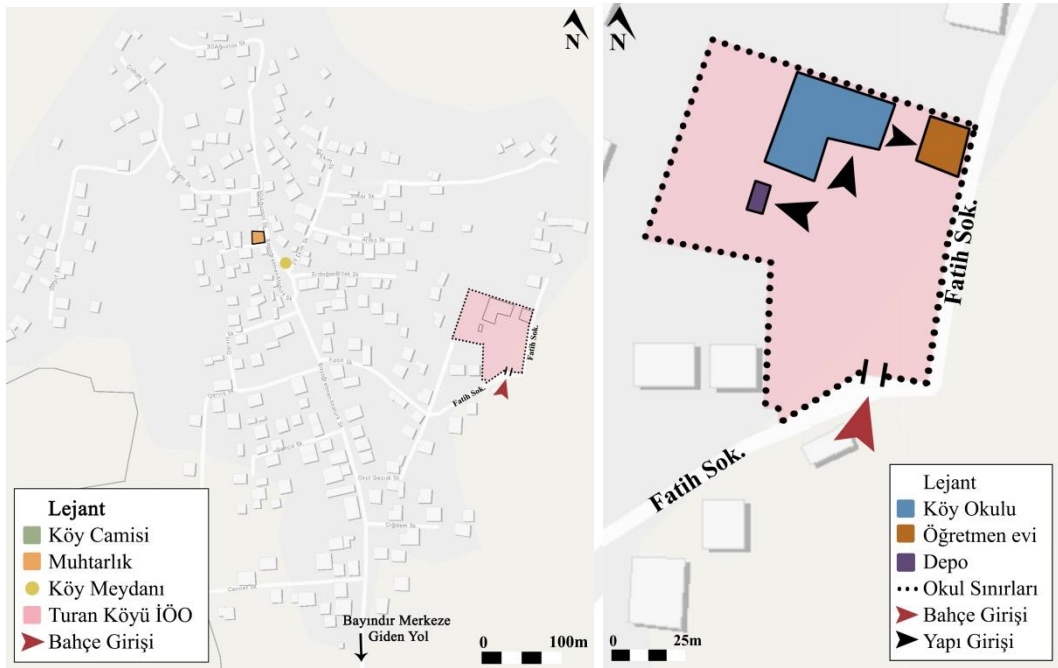
Tokatbaşı Köyü İlkokulu, düz bir alanda inşa edilmiştir. Okul bahçesinin etrafı, kısmi olarak moloz taş yığma bahçe duvarları ve kısmi olarak da çevre yapılar ile sınırlandırılmıştır. Okul bahçesine, güneydoğudan tek giriş verilmiştir. Günümüzde kullanılan okul sınırları içerisinde okul ve iki tane öğretmenevi, depo ve tuvalet bulunmaktadır (Şekil 4.83). Günümüzdeki kullanılan yapıların mimari bütünlüğü de bozulmamıştır.

Sarıyurt Köyü İlkokulu'nun yerinde gözlemlenen okul yapısının plan düzeni, yapım tarihi ve özgünlük durumu hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır. Okul tek katlıdır. Yapım sistemi tespit edilememiştir. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Okula iki kanatlı demir kapıdan giriş sağlanır. Yapının pencereleri PVC'dir. Yapının üstü kırma çatı ile kapatılmış ve Marsilya tipi kiremit ile kaplanmıştır (Şekil 4.84).

Şekil 4.85 Öğretmenevleri (Sol görsel 1: 1. öğretmenevi, Görsel 2: 2. öğretmenevi) (İzmir Kent Rehberi)

Turan Köyü İlkokulu

Şekil 4.86 Turan Köyü ve Turan Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Turan Köyü Bayındır'ın doğusundadır ve Bayındır merkeze 3 km uzaklıktadır (Ek-3). Köyün merkezinde meydan ve muhtarlık bulunmaktadır. Turan Köyü İlkokulu köyün doğusunda ve köyün dış çeperindedir (Şekil 4.86).

Tablo 4.29 Turan Köyü İlkokulu Künyesi

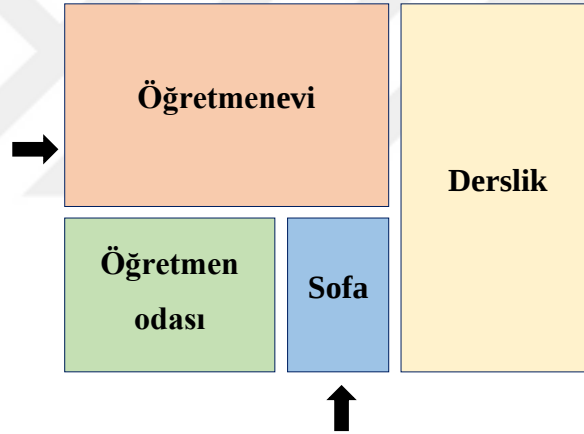
Yapının Adı	Turan Köyü İlkokulu	Konumu	Turan Köyü /Bayındır
Yapım Tarihi	1950	Kadastral Durumu	114 Ada / 21 Parsel
Onarım-Restorasyon	Yıkılıp, yeniden inşa edilmiştir.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Okul olarak kullanılmaktadır.

Demokrat İzmir Gazetesi'nin 14 Ekim 1949 tarihli basımında Turan Köyü'nde 1949 yılı içerisinde köy okulunun inşa edileceği belirtilmiştir. İzmir İl MEM Arşivi'nde Turan Köyü İlkokulu'nun 1950 yılında eğitime açıldığı belirtilmektedir (Tablo 4.29). Okulun kendi kayıtlarına göre ise okul imece usulü ile 1941 yılında tek derslikli olarak inşa edilmiştir. Okul zamanla küçük gelmiş ve yıkılarak yerine 1964 yılında günümüzde kullanılan 3 derslikli yapı inşa edilmiştir (URL-5). Günümüzde öğretmen evi dışında, okul ve depo kullanılmaktadır.

Şekil 4.87 Turan Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Turan Köyü İlkokulu, düz bir alanda inşa edilmiştir. Okul bahçesinin etrafı, bahçe duvarları ile çevrelenmiştir. Bahçe duvarları moloz taş ve delikli tuğla ile örülmüştür. Okul bahçesine, güneydoğudan tek giriş verilmiştir. Günümüzde kullanılan okul sınırları içerisinde okul, öğretmenevi ve depo bulunmaktadır (Şekil 4.87). Günümüzde kullanılan yapıların mimari bütünlüğü bozulmamıştır.

Şekil 4.88 Turan Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

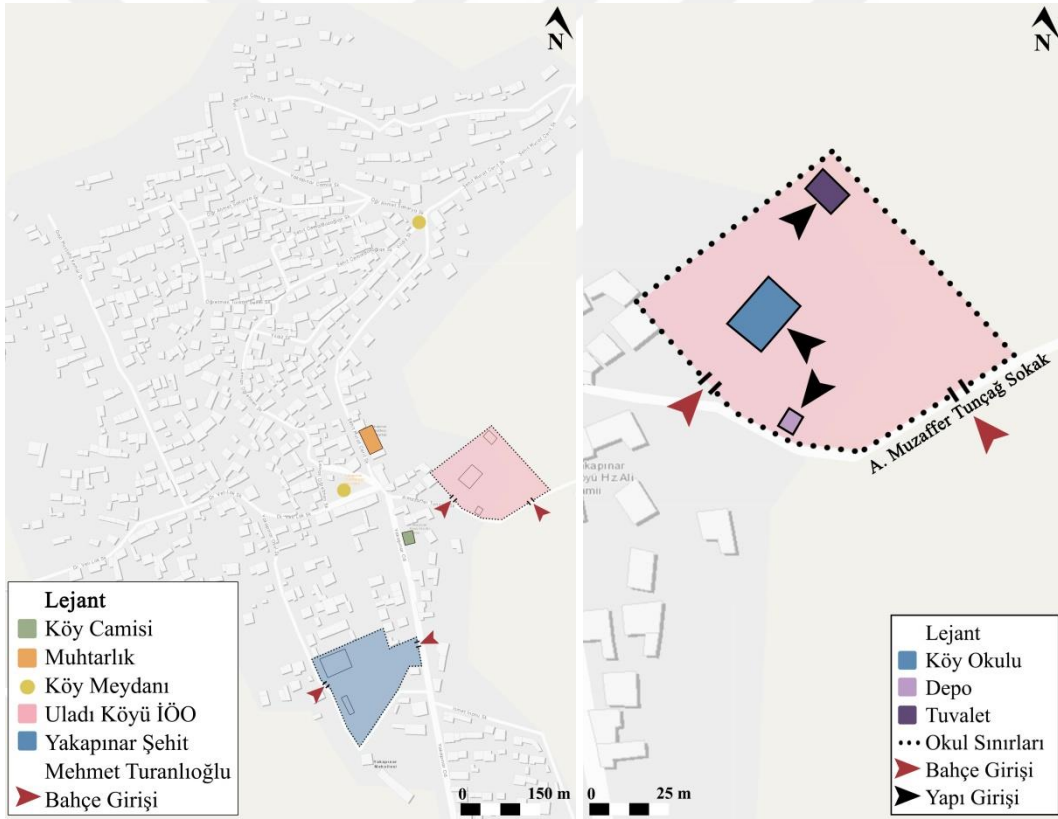
Turan Köyü İlkokulu'nun ilk inşa edilen okul binasının planı, köylülerden alınan bilgilere göre çizilmiştir. Merdiven aracılığıyla sofaya ulaşılır. Sofadan öğretmen odasına ve dersliğe giriş verilmiştir. Öğretmenevine ise öğretmen odası içerisinde ve dış mekândan giriş yapılabilmektedir.

Şekil 4.89 Okul ve öğretmenevi (İzmir Kent Rehberi)

Turan Köyü İlkokulu'nun yerinde gözlemlenen okul yapısının plan düzeni ve yapım sistemi hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır.

Uladi (Yakapınar) Köyü İlkokulu

Şekil 4.90 Uladi Köyü ve Uladi Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Uladi Köyü Bayındır'ın batısındadır ve Bayındır merkeze 10 km uzaklıktadır (Ek-3). Cami, muhtarlık ve köy meydanları köyün doğu sınırında bulunmaktadır. Eski ilkokul yapısı, köyün doğusunda ve dış çeperdedir. Köye yapılan yeni okul ise köyün güneyinde ve dış çeperde inşa edilmiştir (Şekil 4.90).

Tablo 4.30 Uladı Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Uladı Köyü İlkokulu	Konumu	Uladı (Yakapınar) Köyü / Bayındır
Yapım Tarihi	1923-1945	Kadastral Durumu	156 Ada / 8 Parsel
Onarım-Restorasyon	Restore edilmiştir.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Okul olarak kullanılmaktadır.

Anadolu Gazetesi'nin 7 Mart 1945 tarihli basımında Uladı Köyü'nde bulunan okula bir tane daha öğretmen ilavesinin istendiği belirtilmiştir (Ek-8). Gazeteden alınan bilgiye göre 1945 yılı öncesinde Uladı Köyü'nde bir okulun inşa edilen okulda eğitimin devam etmekte olduğunu anlaşılmaktadır. Köylülerden alınan bilgilere göre ise okul 1930'lu yıllarda inşa edilmiştir. Günümüzde ise okul bahçesi içerisindeki okul yapısı kültür merkezi olarak, tuvaletin ve deponun özgün işlevleri ile kullanımı devam etmektedir. Eski ilkokul yapısı kültür merkezine dönüştürülürken, yeni bir arsaya köyün ilkokulu inşa edilmiştir. Köyün yeni okulu Yakapınar Şehit Mehmet Turanlıoğlu İlkokulu'dur (Şekil 4.90).

Mimari Özellikler

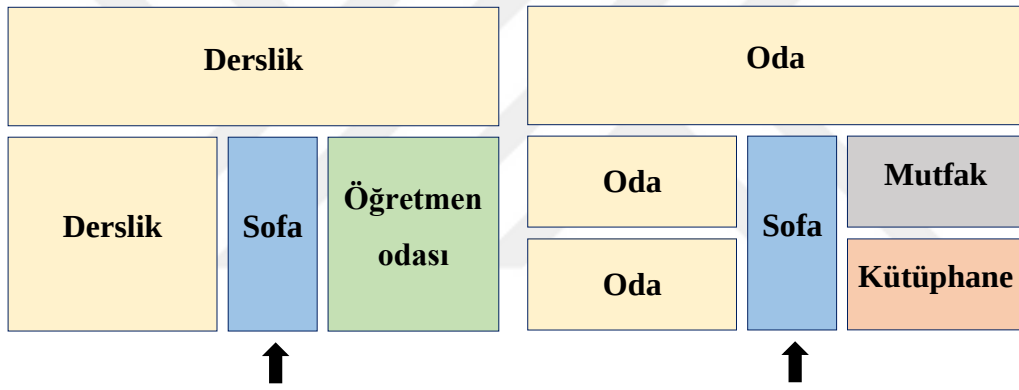
Şekil 4.91 Uladı Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Uladı Köyü İlkokulu, düz bir alana inşa edilmiştir. Okul bahçesi, bahçe duvarları, çevre yapılar ve bahçeler ile çevrelenmiştir. Okul bahçesine, A. Muzaffer Tunçağ Sokak üzerinden, okul bahçesine güney ve doğu yönünden olmak üzere iki giriş verilmiştir. Okul bahçesinin içerisinde 1 tane okul, depo ve tuvalet yer almaktadır (Şekil 4.90). Yapıların mimari bütünlüğü bozulmamıştır.

Şekil 4.92 Okul yapısı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

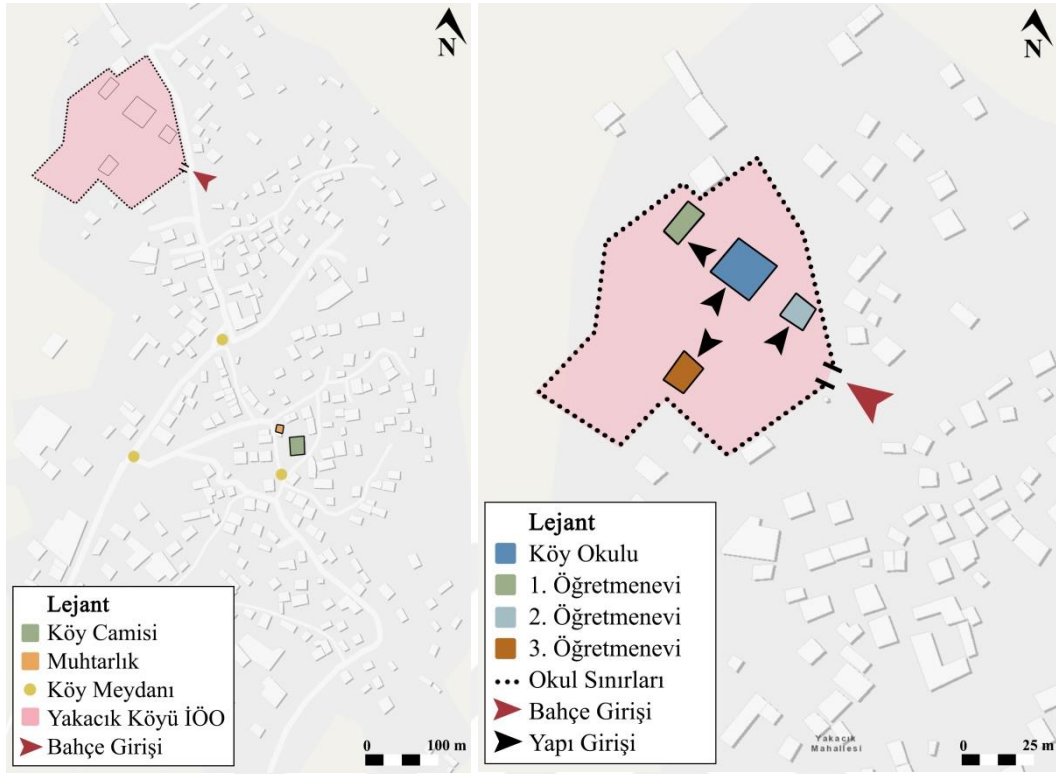
Uladı Köyü İlkokulu tek katlı, taş yığma bir yapıdır. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Okulun giriş kapısı iki kanatlı ve demirdir. Yapının pencereleri ahşaptır. Yapının çatısı beşik çatı olup, Alaturka kiremit ile kaplıdır (Şekil 4.92).

Şekil 4.93 Eski okul yapısının özgün düzeni ve günümüz plan düzeni

Merdiven ile sofaya ulaşılır. Sofadan 2 tane dersliğe ve öğretmen odasına geçiş yapılır. Restorasyondan sonra derslik ve öğretmen odası bölücü duvar ile iki mekâna ayrılmış ve mekânlara yeni işlevler verilmiştir (Şekil 4.93).

Yakacık Köyü İlkokulu

Şekil 4.94 Yakacık Köyü ve Yakacık Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Yakacık Köyü Bayındır'ın güneydoğusunda ve Bayındır merkeze 6 km mesafededir (Ek-3). Köyde üç tane meydan bulunmaktadır. Cami ve muhtarlık köyün merkezinde, okul ise köyün kuzeybatısına doğru dış çeperde konumlanmıştır (Şekil 4.94).

Tablo 4.31 Yakacık Köyü İlkokulu Analiz Tablosu

Yapının Adı	Yakacık Köyü İlkokulu	Konumu	Yakacık Köyü /Bayındır
Yapım Tarihi	1932	Kadastral Durumu	142 Ada / 12 Parsel
Onarım-Restorasyon	Restore edilmiştir.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Okul olarak kullanılmaktadır.

Hizmet Gazetesi'nin 3 Teşrin-i Sani (Kasım) 1928'de basımında Yakacık Köyü'nde, 1928-1929 ders yılında yeterli sayıda muallim olmadığı için var olan okulun kapatıldığından ve eğitimde aksamanın yaşandığından bahsedilmiştir (Tutsak, 1996, s.284).

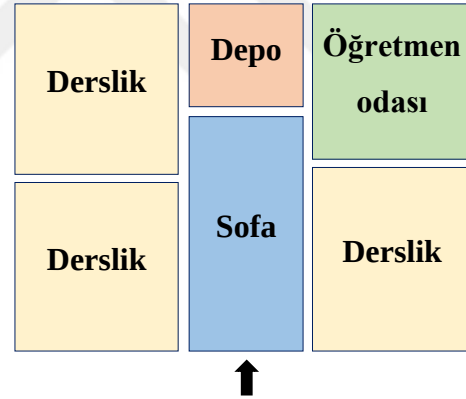
İzmir İLMEM Arşivlerine göre ise Yakacık Köyü İlkokulu 1932 yılında eğitim öğretime açılmıştır (Tablo 4.31). Okul 1960'lı yıllarda restorasyon geçirmiştir. 1. öğretmenevi kullanılmamakta ve 2. öğretmenevi yıkılmıştır.

Mimari Özellikler

Şekil 4.95 Yakacık Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Yakacık Köyü İlkokulu, düz bir alanda inşa edilmiştir. Okul bahçesinin etrafı, tel örgü ile çevrelenmiştir. Okul bahçesine, güneydoğudan tek giriş verilmiştir. Günümüzde kullanılan okul sınırları içerisinde okul ve 2 tane öğretmenevi bulunmaktadır (Şekil 4.94).

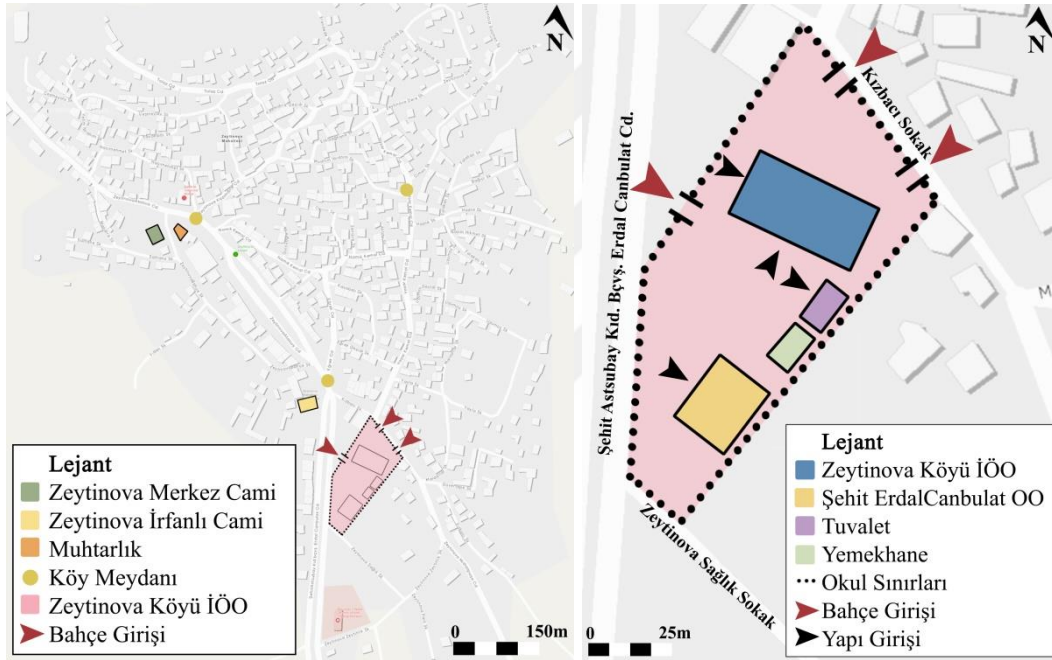
Şekil 4.96 Okul yapısı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024) ve okulun plan düzeni

Okul tek katlı, taş yığma bir yapıdır. Yapıya bahçe zemin kotundan çok basamaklı bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Okula iki kanatlı demir kapıdan giriş sağlanır. Yapının pencereleri PVC'dir. Yapının üstü kırma çatı ile kapatılmış ve Marsilya tipi kiremit ile kaplanmıştır (Şekil 4.96). Merdiven aracılığıyla okulun sofasına ulaşılır. Sofadan üç tane dersliğe, öğretmen odasına ve depoya girilir (Şekil 4.96).

Şekil 4.97 Öğretmenevleri (Sol görsel: 1 numaralı öğretmenevi, sağ görsel: 3 numaralı öğretmenevi)

Zeytinova Köyü İlkokulu

Şekil 4.98 Zeytinova Köyü ve Zeytinova Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi; İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Zeytinova Köyü Bayındır'ın güneydoğusundadır ve Bayındır merkeze 8 km uzaklıktadır (Ek-3). Köyde üç tane meydan bulunmaktadır. Camiler ve muhtarlık köyün batısına doğru dış çeperde konumlanmıştır. Okul ise köyün güneyine doğru dış çeperde Şehit Astsubay Kıdemli Başçavuş Erdal Canbulat Caddesi'nin üzerinde yer almaktadır (Şekil 4.98).

Tablo 4.32 Zeytinova Köyü İlkokulu Künyesi

Yapının Adı	Zeytinova Köyü İlkokulu	Konumu	Zeytinova Köyü / Bayındır
Yapım Tarihi	1930	Kadastral Durumu	167 Ada / 3 Parsel
Onarım-Restorasyon	Restore edilmiştir.	Kullanım Biçimi ve Durumu	Okul olarak kullanılmaktadır.

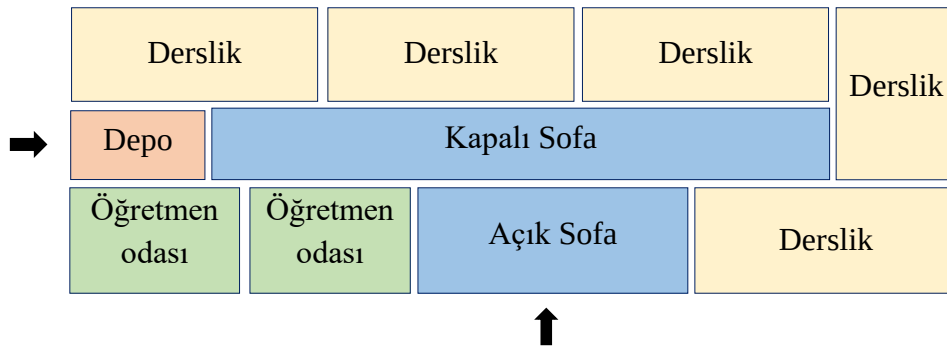
Zeytinova Köyü İlkokulu 1930 yılında eğitim öğretime açılmıştır (Tablo 4.32). Okul bahçesi içerisindeki yapıların özgün işlevleri ile kullanımı devam etmektedir.

Mimari Özellikler

Şekil 4.99 Zeytinova Köyü İlkokulu (İzmir Kent Rehberi)

Zeytinova Köyü İlkokulu, düz bir alanda inşa edilmiştir. Yapının etrafı kısmi olarak bahçe duvarları ve çevre yapılar ile çevrelenmiştir. Okul bahçesine, kuzeydoğudan iki giriş, kuzeybatıdan bir giriş olmak üzere toplam üç giriş verilmiştir. Günümüzde kullanılan okul sınırları içerisinde ilkokul, ortaokul, yemekhane ve tuvalet bulunmaktadır. Okul arazisine daha sonra bir de Şehit Erdal Canbulat Ortaokulu adıyla ortaokul yapısı, tuvalet ve yemekhane eklenmiştir (Şekil 4.98).

Şekil 4.100 Okulun plan düzeni

Merdiven aracılığıyla açık sofaya ulaşılır. Açık sofadan kapalı sofaya geçilir. Kapalı sofadan beş tane dersliğe, iki tane öğretmen odasına ve depoya ulaşılabilir (Şekil 4.100).

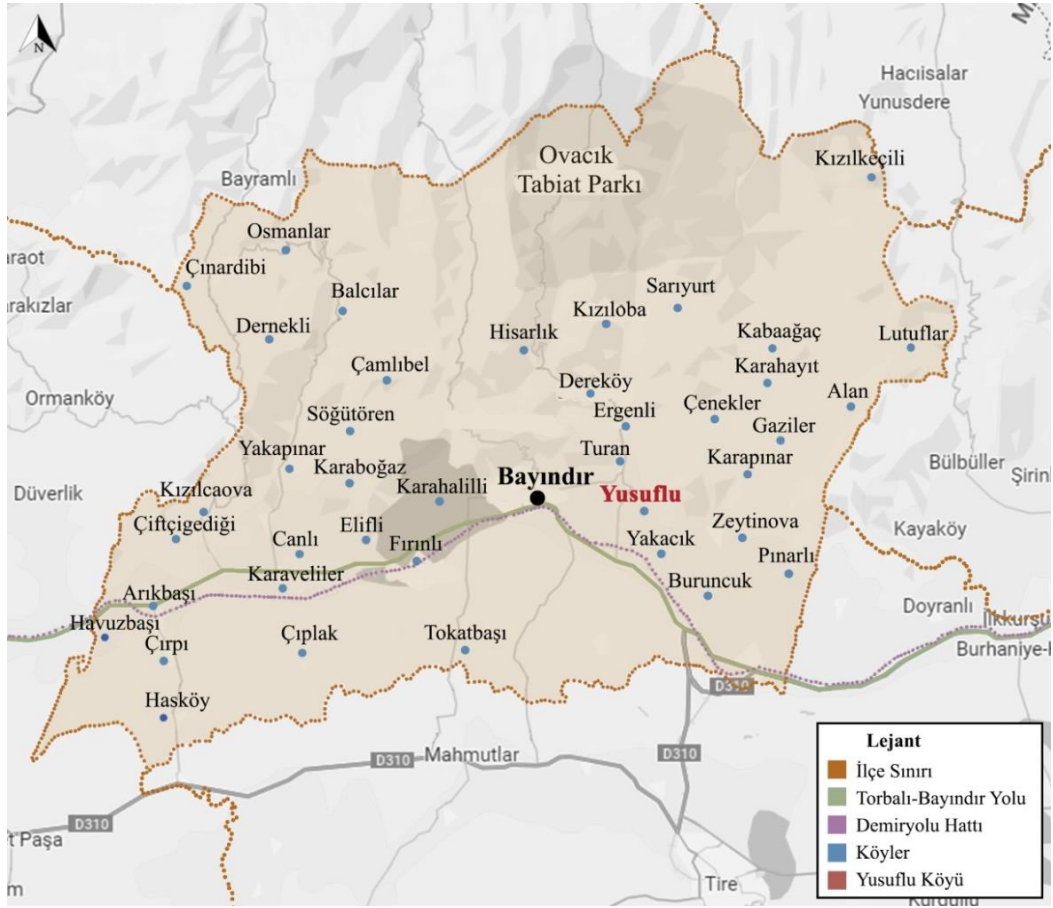
Şekil 4.101 Okul yapısı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Okul tek katlı, taş yığma bir yapıdır. Yapının merkezinde yarı açık bir sofa bulunmaktadır. Sofadan da iki kanatlı demir bir kapıdan okulun içine giriş yapılır. Yapının pencereleri PVC'dir. Yapının üstü kırma çatı ile kapatılmış ve şingil ile kaplanmıştır (Şekil 4.101).

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU RÖLÖVE VE RESTİTÜSYON ÖNERİSİ

5.1.Konum ve Çevre Özellikleri

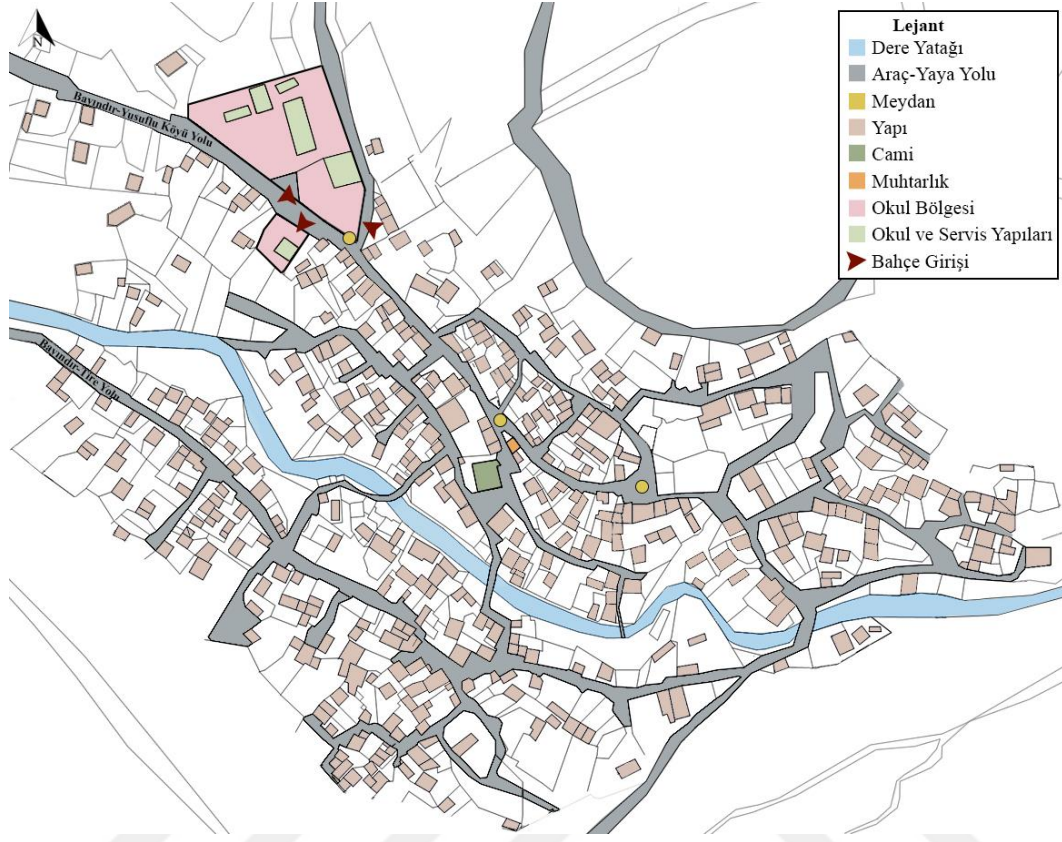
Yusuflu Köyü İzmir'in Bayındır ilçesinin 41 köyünden birisidir. Köy, Bayındır'ın doğusunda olup, ilçe merkezine 4 km uzaklıktadır (EK-3).

Şekil 5.1 Yusuflu Köyü'nün konumu (İdeli tarafından düzenlenmiştir.)

İzmir'den Yusuflu köyüne karayolu ile iki farklı şekilde ulaşım mevcuttur. İlk ulaşım yolu için, İzmir-Aydın otobanı üzerinden ayrılan Torbalı-Bayındır yönündeki asfalt yolun, ikinci ulaşım ise Gaziemir üzerinden Torbalı'ya bağlanan yolun takip edilmesi ile sağlanır. Aynı zamanda Bayındır ilçesine İzmir-Ödemiş

demiryolu ile de erişilebilmektedir. Bayındır Tren İstasyonundan da Yusufllu Köyü'ne kara yolu ile ulaşılır.

Şekil 5.2 Yusufllu Köyü (Uluer, 2016; İdeli tarafından düzenlenmiştir.)

Yerleşim, güney, kuzey ve doğu yönünde yer alan tepelerin arasında köy halkının Yukarı Dere olarak isimlendirdiği derenin kenarında kurulmuştur. Köy, dere yatağının üzerinde kuzey ve güney, dere boyunca da doğu batı yönlerinde gelişim göstermiştir. Derenin iki yanı arasında geçişin sağlanabilmesi için köprülerle bağlantı kurulmuştur.

Merkezde cami ve muhtarlık bulunmaktadır. Okul, köyün dış çeperindedir. Okul, cami, muhtarlık ve köyün meydana dönüşen noktaları Bayındır-Yusuflu Köyü Yolu üzerinde şekillenmiştir (Şekil 5.2).

Okul parseli, köyün kuzeybatıya bakan dış çeperinde ve Bayındır-Yusuflu Köyü yolunun kuzeyinde yer almaktadır. Eski ilkokul yapısının lojmanı da Bayındır-Yusuflu Köyü yolunun güneyindedir (Şekil 5.2).

Yusuflu Köyü Eski İlkokulu, İzmir ili, Bayındır ilçesi, Yusufllu Köyü, 101 Ada, 713 Parsel sınırları içerisinde, yeni ilkokul yapısı da 101 Ada, 712 Parsel sınırları

Türkiye Cumhuriyeti

ÇAPLI TASARRUF VESİKASI

İli	İlçesi	Mahalle veya Kuyu	Sokak veya Mevkii	Kütük Sayfa No.
İZMİR	BAĞINÖR	YUSUFLU	Kayış	3111

Pafta No.	Ada No.	Parsel No.	YÜZ ÖLÇÜMÜ			VERGİ NUMARASI		Genel No.
			ha.	m ²	dm ²	Yeni	Eski	
10	-	3112	-	5875	-	-	-	5446/57

CİNSİ : Kargı ocağı, Kargı taşın ve Kargı heli ve avlusu.

Mal sahibinin adı, soyadı ve babasının adı : Yusuf lu Kayış Tunal Kızıllı.

BEYANLAR: Millî Eğitim Bakanlığının müsaadesi ile madifçe satılamaz. 22.5.1980 Yer: 1492

1000

Faz Memuru veya Teknisyen

Hilmi Ermen

İmza

Faz Amiri veya Faz kontrol memuru

Kentel Mubendi

Sabit Giderim

İmza

Katip

İmza

22.9/1980

Yer: 1492

İmza

Okul arşivinden alınan Şekil 5.3'teki 22.09.1980 tarihli belgeye göre; eski okul 10 Pafta, 3113 Parselde yeni ilkokul yapısı, lojmanı ve tuvaleti ise 10 Pafta 3112 Parselde yer almaktadır (Yusuflu Köyü İlkokulu Arşivi).

YUSUFLU KÖYÜNDE GÖREV YAPAN İMAMLAR					
SIRA NO	LAKABI ADI SOYADI	DOĞUM TARİHİ	ATANMA TARİHLERİ	HANGİ CAMİDE GÖREV YAPTI	NOT
1	MEHMET ARIŞ ŞENDİL	1866 öl. 1930	29.10-1933 1936	MERKEZ KÖY CAMİİ	
2	HACI HOCA MUSTAFA ÖZATAR	1885 (1291) öl. 1930 (1246) Eskişehir Mehmet Özatır Def. 1230	1936 öl. 1935	MERKEZ KÖY CAMİİ	Babası = HASAN ARASİ Hatice
3	SARI İMAM MUSTAFA EKİM	D. ---- öl. ---- Eşi = HANCI		MERKEZ KÖY CAMİİ	HAZRETİ ÖZLÜ HASAN EKİM 1902-1979
4	HAZRETİ MEHMET SÖĞÜTÇÜ	D. 1877 öl. 13.12.1940		MERKEZ KÖY CAMİİ	
5	HACI HOCA MUSTAFA AKTEN	D. 1882 öl. 1951		KAVAKLI HACİ EFENDİ HOCA CAMİİ	CAMİİYİ YATIRILAN HACİ EFENDİ HALETİN ÖZELİ
6	CUVAŞI HOCA HASAN ŞENDİL	D. 1301 öl. 1385		KAVAKLI HACİ EFENDİ HOCA CAMİİ	
7	HASAN BEYİN HASAN AKTEN	D. 1326 öl.		KAVAKLI HACİ EFENDİ HOCA CAMİİ	
8	HACİ EFENDİ HOCA HÜSEYİN ÖZAR	D. 1366 öl. 1353		KAVAKLI HACİ EFENDİ HOCA CAMİİ	
9	TİRLİ SÜKRÜ SÜKRÜ ÖRTAU	D. öl.		KAVAKLI HACİ EFENDİ HOCA CAMİİ	
10	HACİ AHMET ÖZLÜ İSMAIL AKTA	D. öl.		YUKARI GAYIR MEŞCİDİ	
11	HAZRETİ HOCA MEHMET ARIŞ ŞENDİL	D. 1889 öl. 1975	1327-1369 1370-1381 Arası Yeni Ay	MERKEZ KÖY VE HAĞALI GAYIR CAMİİ	Arada 8/rengece Yabancı Arası vermiş

163

Cumhuriyet'in kurulması ile birlikte 1923 yılında Bayındır'da eğitim verilen 10 köyden biri Yusufllu köyü olmuştur (İVİY, 1923, s.125-126). Okulun arşivinde bulunan 1926 yılı sonrasındaki eğitim kayıtlarına göre, eğitim-öğretim 12.08.1926 tarihinde köy camisinin bitişiğinde inşa edilen halk eğitim binasında başlamıştır. 1. , 2. ve 3. sınıf öğrencilerine bu yapıda eğitim verilip, 4. sınıflar ise ilçedeki okula gönderilmiştir (Yusuflu Köyü İlkokulu Arşivi).

Tablo 5.1 Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Yusufllu Köyü'nde eğitim veren öğretmenler (Yusuflu Köyü İlkokulu Arşivi²⁹; Hüseyin Togu Kişisel Arşivi)

	Öğretmen	Mezun Olduğu Okul	Göreve Başlama Tarihi	Göreve Başlama Tarihi
1	Mehmet Arif Şendil	İstanbul Medrese Yüksekokul	12.08.1926	20.10.1926
2	Hacı Kasım Efendi	İzmir İdadisi	20.10.1926	19.07.1928
3	Hüseyin Efendi	Aziziye Rüştîyesi	26.05.1928	26.05.1929
4	İbrahim Ethem Efendi	Bilecik İdadisi	27.08.1928	17.10.1933
5	Celalettin Akın	Denizli Köy Muallim Mektebi	19.11.1933	22.11.1939
6	Adviye Özer	İzmir Cumhuriyet Kız Enstitüsü	12.07.1940	-
7	Huriye Ankara	İzmir Kız Öğretmen Okulu	20.09.1940	-
8	Sabiha Şenuzel	İzmir Kız Öğretmen Okulu	27.07.1941	-
9	Ahmet Bakıcıoğlu	Kızılçullu Köy Enstitüsü	01.11.1945	??.06.1954
10	Vahide Birten	İzmir Kız Öğretmen Okulu	24.06.1946	28.10.1946
11	Necla Erler	İstanbul Kız Öğretmen Okulu	08.08.1946	17.12.1946
12	Cevat Yurday	Sivas Öğretmen Okulu	27.12.1946	01.10.1948

²⁹ Yusufllu Köyü İlkokulu arşivi okulun bahçesinde yakılmıştır. Yusufllu Köyü İlkokulu eski öğrencilerinden Hüseyin Togu tarafından arşiv yakılmadan önce bazı bilgiler arşivlenmiştir. Bazı bilgilere de okulun kurtarılan arşiv dosyalarından elde edilmiştir (EK-21).

Tablo 5.1 Erken Cumhuriyet Dönemi’nde Yusufllu Köyü’nde eğitim veren öğretmenler (Yusuflu Köyü İlkokulu Arşivi; Hüseyin Togu Kişisel Arşivi)
(devamı)

13	Fethi Köksal	Darül Şafaka	25.01.1947	26.02.1947
14	Sevim Alkanat	-	25.01.1947	26.02.1947
15	Ahmet Günsezer	İnönü Lisesi	04.03.1947	01.05.1947
16	Süheyla Demirer	Mersin Ortaokulu	02.12.1947	???.1948
17	Nermin Çevirel	İzmir Karşıyaka Kız Öğretmen	24.01.1948	04.08.1948
18	Mukadder Özbek	?? Öğretmen Okulu	27.08.1951	???.1954

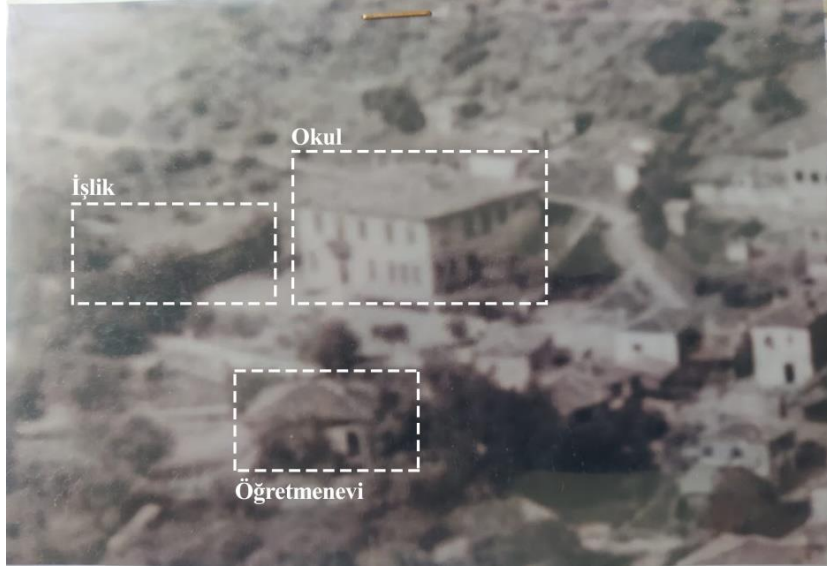
Köyün ilk eğitimcisi Muallim Mehmed Efendi’dir (İVİY, 1923, s.125-126). 1924 yılında kabul edilen Tevhidi Tedrisat Kanunu’nun gereklerini uygulamaya koymanın ve adaptasyon sürecinin zorluğu, Cumhuriyet’in ilk yıllarında eğitimci bulmakta yaşanan sıkıntılar göz önüne alındığında 1923-1926 yılları arasında köyün cami hocalarının aynı zamanda eğitimde rol almış olabileceği düşünülmektedir.³⁰

Hüseyin Togu arşivine göre, eğitimden sorumlu ilk öğretmen ve aynı zamanda imam olarak görevli Mehmet Arif Şendil 2 ay eğitimden sorumlu olmuştur. 20.10.1926 tarihi itibari ile köyün ilk öğretmeni Hacı Kasım Efendi atanmış ve köyde eğitim laikleşmiştir (Şekil 5.4). Hacı Kasım Efendi, Hüseyin Efendi, İbrahim Ethem Efendi ve Celalettin Akın köy camisinin yanındaki halk eğitimde eğitim vermişlerdir (Tablo 5.1).

1934 yılında Yusufllu Köyü’nün eski ilkokulu inşaatı başlamıştır. Araplı lakaplı inşaat ustası 1934-1935 yıllarını kapsayacak şekilde 2 yıl içinde tek başına okulun inşaatını bitirmiştir. Çatının ahşapları köy mezarlığında bulunan Kara selvi³¹ ağacından elde edilmiştir. 1936 yılından itibaren Eski Yusufllu İlkokulu yapısında eğitim başlamıştır (Hüseyin Togu Kişisel Arşivi). Tablo 5.1 ‘de görülen Celalettin Akın ve sonrasındaki öğretmenler eski ilkokul yapısında görev almıştır.

³⁰ Hüseyin Togu kişisel arşivinde 1926 yılı öncesinde bir öğretmenin adı işlenmemiştir. Ancak köyde imam olarak görev yapanların arşivine göre 1923-1926 yılları arasında ‘Molla Mehmet Avcı’ imam olarak köy camisinde görev almıştır. Cami hocasının eğitimden sorumlu olduğu düşünülmektedir.

³¹ Kara selvi ağacı köylülerin dilinde mazi olarak kullanılmaktadır(Togu Kişisel Arşivi).

Şekil 5.5 1950’li yıllarda Yusufllu Köyü İlkokulu’nun bahçesindeki okul, işlik ve öğretmenevi (Hüseyin Togu Kişisel Arşivi)

Okulda okuyan ve hala köyde yaşamakta olan köylülerden alınan bilgilere göre 1969 yılında yeni okul yapılana kadar okul parselinde, günümüzdeki eski ilkokul yapısı, yeni ilkokul yapısının bulunduğu yerde işlik, tuvalet ve günümüzde varlığını koruyan eski lojman yapıları bulunmaktadır.

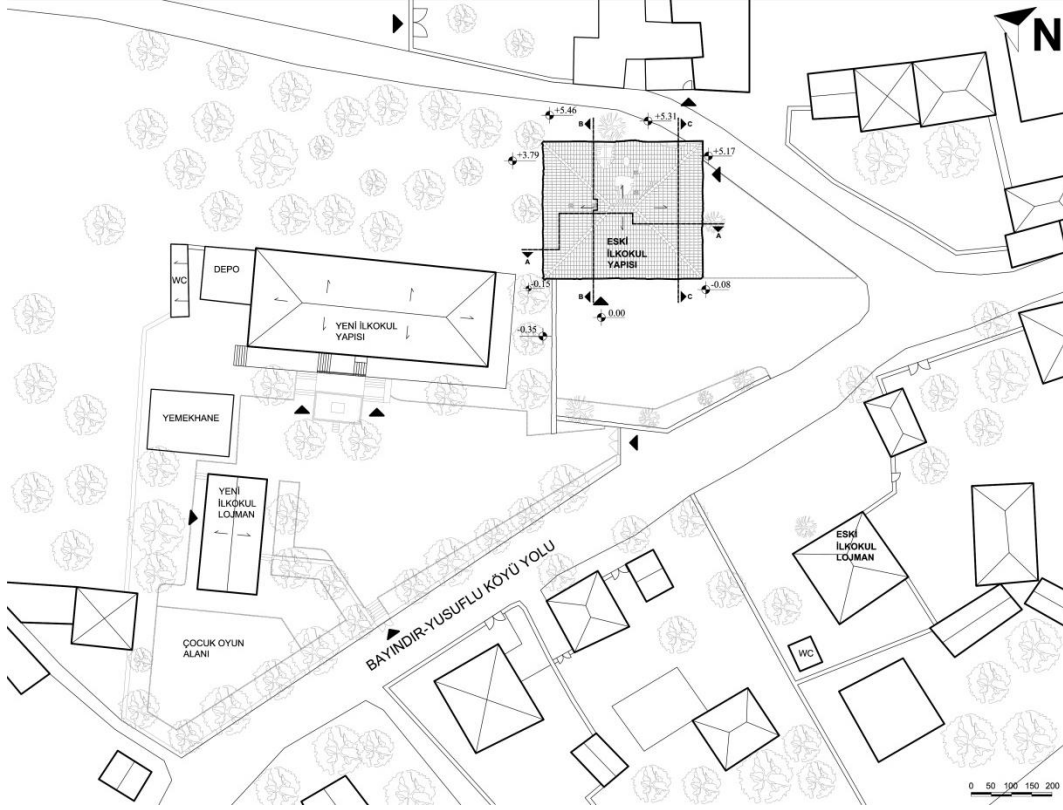
Şekil 5.6 Yusufllu Köyü İlkokulu’nun bahçesindeki işlik ve süs havuzu (Hüseyin Togu Kişisel Arşivi)

1934-1969 yılları arasında eski ilkokul yapısı düzenli olarak kullanılmaya devam edilmiştir. Bu süre içerisinde ufak çaplı onarımlar ve yenilemelerle birlikte, okulda betonarme ile güçlendirme çalışması yapılmıştır. 1969-1970 yılları arasında işlik yapısı yıkılarak inşa edilen yeni ilkokul yapısında eğitim verilmeye başlanmış ve eski ilkokul yapısı kullanım dışı kalmıştır.

5.3.Rölöve Çalışması

5.3.1. Plan Özellikleri

Vaziyet Planı

Şekil 5.7 Vaziyet planı rölöve çizimi (2024)

Okul parseli eski ilkokul ve yeni ilkokul yapısının bulunduğu bölüm olarak iki parsel bölünmüş vaziyettedir. Eski ilkokul ve yeni ilkokul yapısının parseli bahçe duvarı ile ayrılmıştır. Arazide bulunan eğimden kaynaklı yeni ilkokul yapısı ve eski ilkokul yapısının girişleri arasında kot farkı bulunmaktadır.

Şekil 5.8 Yeni ilkokul bahçesinin birinci girişi (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yeni ilkokul yapısının iki tane girişı vardır. Bir girişı Bayındır Yusufllu Köyü Yolu üzerinde bulunan, aynı zamanda araç girişinin de sağlandığı iki kanatlı demir kapıdan, diğeri de yine aynı yol üzerinden sadece yaya girişinin sağlandığı iki kanatlı daha küçük ebatlı bir kapıdan sağlanmaktadır (Şekil 5.8 ve Şekil 5.9). Bahçe içerisinde çam ağaçları olup yol ile bahçe arasında bahçe duvarı ile birlikte sınır oluşturmaktadır (şekil 5.8).

Şekil 5.9 Yeni ilkokul bahçesinin ikinci girişı (İzmir Kent Rehberi)

Yeni ilkokulun bulunduğu parsel içerisinde ilkokul, lojman, tuvalet, yemekhane ve çocuk oyun parkı bulunmaktadır. Okul, lojman ve tuvalet yapıları tek katlı ve yığma kâgir, yemekhane ise prefabrik olarak tek katlı olarak sonradan inşa edilmiştir.

Şekil 5.10 Yeni ilkokul yapısının öğretmenleri ve yemekhanesi (İdelli Kişisel Arşivi,2024)

Şekil 5.11 Yeni ilkokul yapısının 1969 yılındaki açılışı (Togu Kişisel Arşivi) ve 2024 yılındaki durumu (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Okul ve lojman yapılarının çatı formları beşik çatıdır. Pencerelemi iki kanatlı ve PVC'dir. Okula iki yönden çıkılan merdiven ile iki kanatlı demir kapıdan giriş sağlanır.

1934-1935 yapım tarihli Eski Yusufu Köyü İlkokulu'nun parselinde sadece ilkokul yapısı bulunmaktadır. Yapının belirgin bir giriş kapısı yoktur. Sadece Bayındır-Yusuflu yolu ile okul bahçesini ayıran kısımda parsel sonuna kadar bahçe duvarı inşa edilmiştir. Bahçe duvarının bitimi ile yapının batı köşesi arasında bulunan boşluktan parsel giriş sağlanır.

Şekil 5.12 Yusufu Köyü Eski İlkokulu (Sol görsel: Yapının 1950'li yıllardaki durumu (Togu Kişisel Arşivi), Sağ görsel: Yapının 2024 yılındaki durumu (İdeli Kişisel Arşivi,2024)

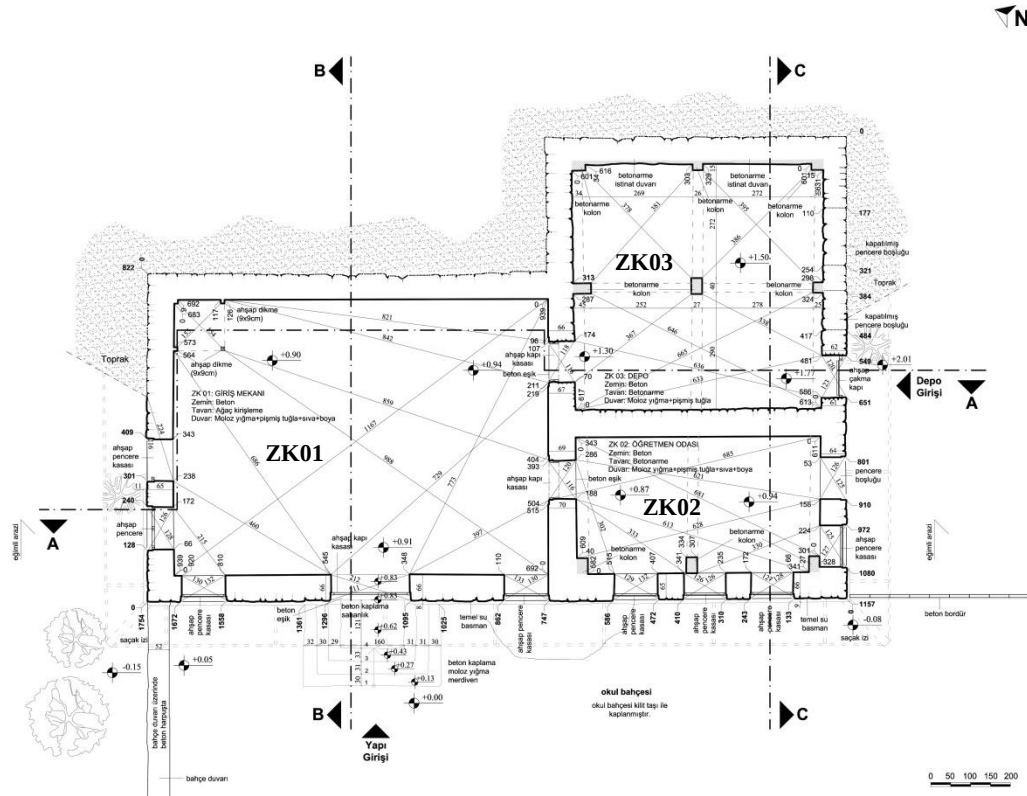
Yapının kuzey ve güney cephesinden arazi kotu yükselmektedir. Bu sebeple de batı ve doğu cephesi arasında 4 metreye yakın kot farkı oluşmaktadır. Yapının giriş cephesinin önünde bulunan bahçe zemininde kilit taş döşeli olup, toprak olarak bırakılan kısmında da küçük boyutlarda zeytin ağaçları dikilidir. Yapı batı cephesinden yola bitişik bir şekilde inşa edilmiş ve bahçe alanı bırakılmamıştır.

Şekil 5.13 Yusufllu Köyü Eski İlkokulu'nun öğretmenenevi (İdeli Kişisel Arşivi,2024)

Yusufllu Köyü İlkokulu'nun batısında eski ilkokul yapısı ile aynı dönemde yapılan öğretmenenevi yer almaktadır. Öğretmenevinin çatısı, , açıklık oranları ve malzemeleri, yapım sistemi, zemin ve tavan döşeme sistemi okul yapısı ile benzerlik göstermektedir. Yapı tek katlı, yığma kâgır bir yapıdır. Yapının doğu cephesinde ana giriş ve batı cephesinde kilerden dış ortama açılan ikinci giriş olmak üzere yapıda toplamda iki tane giriş yer almaktadır. Yapının kuzey cephesinde teras bulunmaktadır.

Zemin Kat Planı

Şekil 5.14 Zemin kat planı rölöve çizimi (2024)

Okul yapısının L plan şemasına sahip zemin katında ZK01, ZK02 ve ZK03 mekân kodu ile temsil edilen düzgün dörtgen formda üç tane birim bulunmaktadır.

Şekil 5.15 Yapının ZK01’e açılan giriş kapısı ve merdiveni (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yapının giriş mekânı olan ZK01 kodlu odaya, merdiven aracılığıyla ulaşılır. 120 cm x 160 cm boyutlarındaki zemin kat beton merdiven sahanlığına u şeklinde organize edilen 3 basamak ile çıkılır. Sahanlıktan yapıya 20 cm beton eşik geçilerek giriş yapılır (Şekil 5.15).

Şekil 5.16 ZK01’in batı cephesinde olan pencere boşluğu (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Odanın batı cephesi mekâna giriş yapılan cephedir. Odanın bu cephesinde giriş kapısı ve 80-85 cm parapet yüksekliğinde iki tane pencere boşluğu bulunmaktadır. Mekânın kuzey cephesine bakan duvarında parapet yüksekliği ortalama 160 cm olan iki tane pencere açıklığı bulunmaktadır (Şekil 5.16).

Şekil 5.17 ZK01'in doğu cephesinde olan kapı boşlukları (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

ZK01'in güney duvarının sağındaki kapıdan zemin katın diğer ZK02 kodlu odasına, solda bulunan diğer kapıdan ZK03 kodlu depoya geçiş sağlanır. Odanın doğu duvarında açıklık bulunmamaktadır (Şekil 5.17).

Şekil 5.18 ZK01'in kuzey cephesinde bulunan merdiven (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Mekânın kuzeydoğuya bakan köşesinde birinci kata erişimi sağlayan L şeklinde ahşap bir merdiven bulunmaktadır. Merdivenin birinci kattan zemine inen bölümünün 6 basamağı ve sahanlığı kullanılamaz halde ancak mevcuttur, duvardaki basamak izleri dışında diğer yarısı yıkılmıştır (Şekil 5.18).

Şekil 5.19 ZK02 kodlu oda (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

343 cm x 611 cm boyutlarında olan ZK01 kodlu oda bu kat düzlemindeki en küçük hacme sahiptir. Bu odada 1950’li yıllarda yapılan betonarme güçlendirme sonucu, batı cephesine yaslı 3 tane kolon ve bu kolonlara bağlı bir şekilde kuzey güney yönünde bir tane kiriş ile doğu batı yönünde 3 tane betonarme kiriş bulunmaktadır. ZK03 ile ortak olarak kullanılan ZK02’nin doğu cephesinde bulunan duvarda açıklık bulunmamaktadır. Güney cephesinde 180-185 cm parapet yüksekliğinde iki tane pencere boşluğu mevcuttur (Şekil 5.19).

Şekil 5.20 ZK02 odasının batı cephesindeki pencere boşlukları (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Odanın kuzey cephesinde, mekâna giriş kapısı vardır. Batı cephesinde ise 90-95 cm parapet yüksekliğine sahip üç tane pencere boşluğu bulunmaktadır. Mekânın batı cephesinde bulunan iskele boşluğu, yapının kullanım sürecinde ısınma amaçlı kullanmak için baca deliğine dönüştürülmüştür (Şekil 5.20).

Şekil 5.21 ZK03 kodlu oda (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

ZK03 birimi, yaklaşık 616 cm x 631 cm boyutlarında olup depo olarak kullanılmaktadır. Mekânın duvarlarında sıva ve boya izine rastlanmamıştır. Tavan betonarme döşeme zemin ise betondur. Güçlendirme çalışmasının gereği konulan kolon sistemi bu mekânda da devam etmekte ve mekân içerisinde altı tane kolon yer almaktadır. ZK02 odasında başlayan kirişler ZK03 odasındaki orta aksta kuzey-güney yönünde konumlandırılan üç tane kolona saplanmaktadır. Diğer üç kolon da yapıya betonarme güçlendirme yapıldığı zaman istinat duvarı olarak inşa edilen doğu duvarına saplanmaktadır (Şekil 5.21).

Şekil 5.22 ZK03 odasının kapı boşlukları (Sol görsel: Odanın iç mekân kapı boşluğu, Sağ görsel: dış mekâna açılan kapı boşluğu) (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Şekil 5.22'nin birinci görselinde görünen kapı boşluğu ZK01 mekânını ve ZK03 mekânlarını bağlamaktadır. Kapı boşluğunda sadece kasa bulunmaktadır. Söz konusu görselde bulunan kapı kanadı bu mekâna ait olmayıp, giriş kapısının

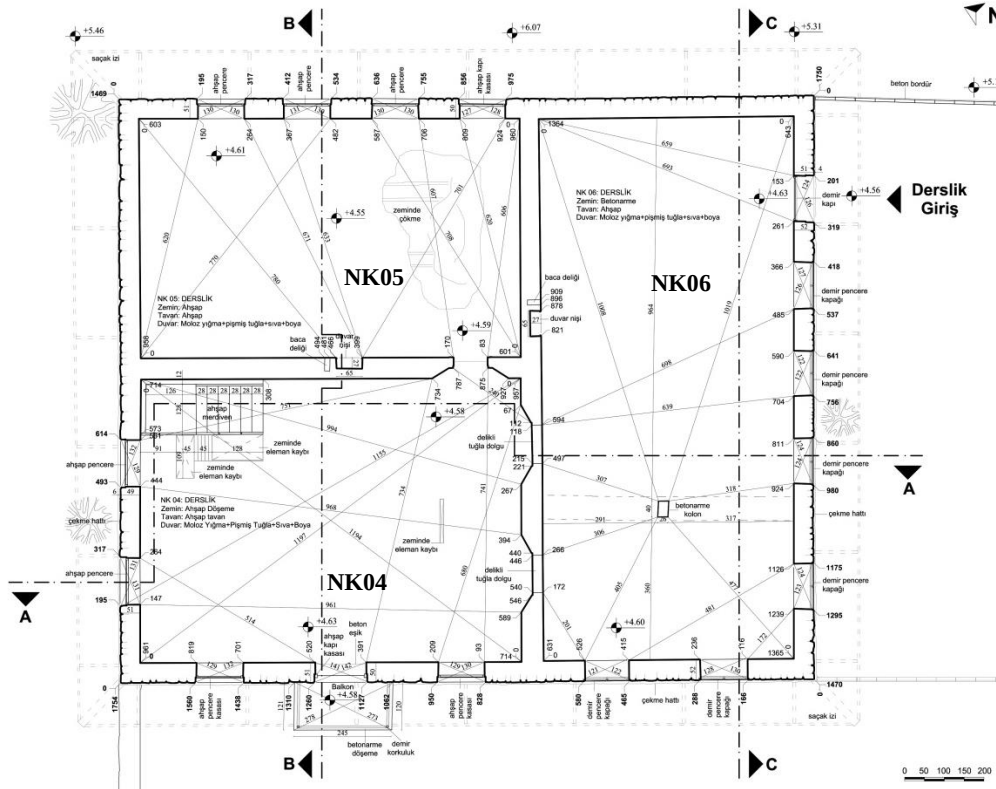
kanatlarından birisidir. Şekil 5.22'deki ikinci görselde bulunan kapı ise ZK03'ün güney cephesinde bulunmakta ve ZK03'ü dış mekâna bağlamaktadır (Şekil 5.22).

Şekil 5.23 ZK03 odasının güney cephesindeki kapısı ve kapatılan pencerelerinden biri (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Birinci Kat Planı

Dörtgen plan şemasına sahip birinci katta NK04, NK05 ve NK06 mekân kodu ile temsil edilen düzgün dörtgen formda üç tane derslik bulunmaktadır. Üç dersliğin duvarları sıvalı ve boyalı olup tavanları da ahşap kaplamadır.

Şekil 5.24 Birinci kat planı rölöve çizimi (2024)

961 cm x 714 cm boyutlarındaki NK04 kodlu dersliğin zemini ve tavanı 9 cm ahşap kaplamaların birbirine geçme geçmesiyle oluşturulmuştur. NK04'e, ZK01 kodlu zemin kat biriminin iç mekânında bulunan merdiven aracılığıyla ulaşılır. Zemin katın kuzey duvarından başlayan merdivenin, L şeklinde döndürülerek, NK04'ün doğu duvarına bitişik bir şekilde çıkışı sağlanır. Aynı zamanda bu duvarda NK05'e geçişi sağlayan bir kapı da bulunmaktadır (Şekil 5.24).

Şekil 5.25 NK04 ve merdiven çıkışı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Derslikte dört tane yaklaşık 106 cm parapet yüksekliğine sahip dört tane pencere boşluğu bulunmaktadır. Bunların iki tanesi batı, iki tanesi de kuzey cephesindedir. NK04'ün batı duvarında balkona açılan bir ahşap kapı vardır. Kapı ve pencerelerin sadece kasaları yerinde olup kanatları günümüze ulaşamamıştır (Şekil 5.25).

Şekil 5.26 Balkon kapısında bulunan eşik ve balkon (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Giriş kapısının ve merdiven sahanlığının olduğu düşey aksta 1950’li yıllarda betonarme olarak yenilenen 120 x 245 cm boyutlarında bir hitabet balkonu bulunmaktadır. Aynı zamanda saçak görevi gören balkonunun döşemesi konsollar ile desteklenmiştir. Balkonun korkulukları 100 cm yüksekliğinde ve metaldir. Balkonun köşe korkulukları, bayrak direğinin vidalama tekniği ile takılıp asılabilmesi için 10 cm yükseltip içi boş olarak bırakılmıştır (Şekil 5.26).

Şekil 5.27 Kapatılmış kapı boşlukları (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

NK04’ün güney duvarında köşeleri pahlanmış iki tane kapı boşluğu bulunmaktadır. Kapılar üst kottan yaklaşık 30 cm boşluk kalacak şekilde delikli tuğla ile kapatılmıştır (Şekil 5.27).

Şekil 5.28 NK05 kodlu derslik (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Birinci katta, tavan ve zemin bütünlüğü en çok bozulan derslik NK05’tir. NK04’ün doğu duvarında bulunan ahşap kapıdan NK05’e dersliğine geçilir. NK05’in batı duvarında giriş kapısı ile birlikte bir niş ve 20x20 cm boyutlarında

baca deliği bulunmaktadır. Mekânın güney ve kuzey duvarlarında açıklık bulunmamaktadır (Şekil 5.28).

Şekil 5.29 NK05 dersliğinin doğu cephesinde bulunan pencere açıklıkları (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Doğu duvarında parapet yüksekliği yaklaşık 106 cm olan dört tane pencere boşluğu bulunmaktadır. Bunlardan üçü, yapının diğer pencerelerine göre bütünlük açısından daha korunmuş bir haldedir. Odanın bir pencere boşluğundaki doğrama sökölüp kapı kasası takılmış, özgünlüğünü kaybetmiştir (Şekil 5.29).

Şekil 5.30 NK06 dersliğinin batı cephesi (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Birinci kat planındaki en büyük derslik NK06'dır. Zemin kattaki betonarme güçlendirme birinci katta, ZK02'yi ve ZK03'ü ayıran bölücü duvar hizasına yerleştirilmiştir. Mekân içerisindeki tek kiriş ise kuzey güney yönünde uzatılmıştır. Mekânın diğer iki derslikten farklı olarak zemini betonarme döşeme olup, tavanı diğer derslikler gibi ahşaptır. Ancak bu derslikte tavan, kiriş sebebiyle iki parça halinde düzenlenmiştir.

631-643 x 1364 cm boyutlarındaki NK06 dersliğine, NK04 mekânındaki pahlı iki kapıdan geçilir. NK06'nın kuzey duvarında bulunan bu iki kapı, kapalı, sıvalı ve boyalıdır. Kuzey duvarında kapı boşluklarının yanında içerisinde iki tane raf çıkıntısı olan dolap nişi bulunmaktadır (Şekil 5.30).

Şekil 5.31 NK06 dersliğinin güney ve doğu cephesi (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Derslikte yaklaşık 104 cm parapet yüksekliğine sahip altı tane pencere boşluğu mevcuttur. Açıklıkların iki tanesi batı cephesinde, dört tanesi de güney cephesinde bulunmaktadır. Boşluklar, bir kısmı sabit, bir kısmı iki kanatlı şekilde açılabilir demir kapaklar ile kapatılmıştır. Odanın doğu cephesinde açıklık bulunmamaktadır. Güney cephesinde bulunan kapı demir olup, bir kısmı sabit, bir kısmı ise tek kanatlı açılabilir şekildedir. Birinci kat düzleminde NK06 dış mekân ile direkt bağlantısı olan tek dersliktir (Şekil 5.31).

5.3.2. Cephe Özellikleri

Şekil 5.32 Beton hatıldan kuşak, iskele boşlukları ve köşe birleşimleri (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Eski okul yapısının beden duvarları bütünüyle ayakta ve tüm cepheler dış mekândan algılanabilir durumdadır. Cephede taşların üzerinde sıva ve boya uygulaması olmadığı için yapının taş örgü düzeni görülebilmektedir.

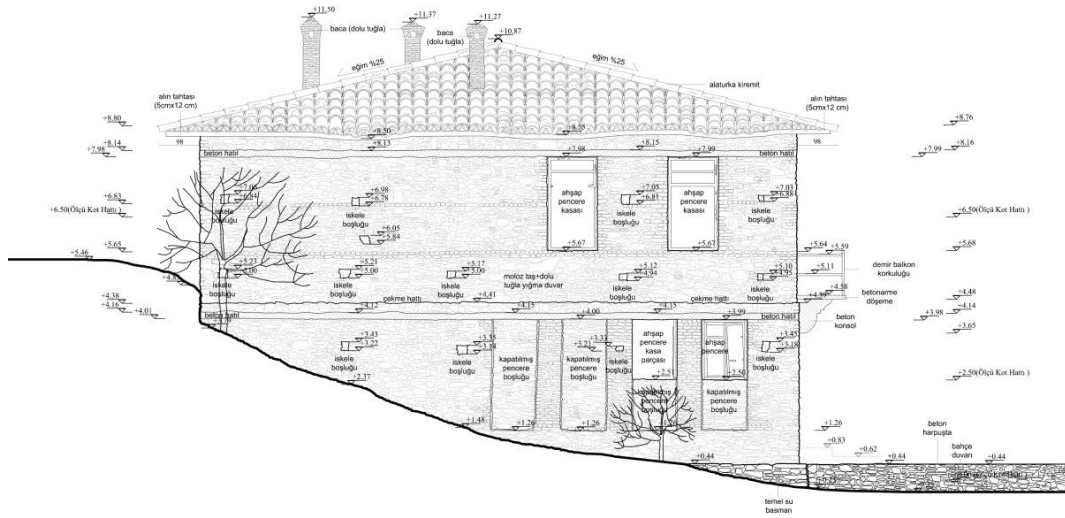
Zemin ve birinci kat olmak üzere iki kattan oluşan yapının beden duvarları araziye uyumlu bir şekilde, moloz taştan ve pişmiş tuğladan yığma kagir teknik ile inşa edilmiştir. Köşe birleşimlerine, daha düzgün ve büyük boyutlu kesilmiş moloz taşlar ile pişmiş tuğlalar yerleştirilmiştir. Beden duvarları, 100 -130 cm aralıklarla, 2 veya 3 sıra olacak şekilde pişmiş tuğladan hatıllar ile sarılmıştır. Aynı zamanda kapı ve pencere boşlukları da pişmiş tuğla ile çevrelenmiştir(Şekil 5.32).

Şekil 5.33 Beton hatıldan kuşak, iskele boşlukları, köşe birleşim detayı ve yapıda kullanılan pişmiş tuğla (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Birinci kat beden duvarları, zemin katın beden duvarlarının dış hattı boyunca birinci kat döşeme hizasından 5-10 cm aralığında içeriye doğru çekilmiştir. Bu çekilme hizası batı, kuzey ve güney cephelerinden okunabilmektedir. 1950-60 yılları arasında güçlendirme çalışmaları kapsamında yapıyı kuşak gibi saran yaklaşık 10-15 cm kalınlığında beton bir hatıl sistem kullanılmış olup, bu müdahale tüm cephe yüzeylerinde her iki katın pencere boşluklarının üst kot hizasında görülebilmektedir. Cephelerde farklı boyutlarda iskele boşlukları bulunmakta, bu boşluklar bazı mekânları ısıtmak amacıyla baca boşluklarına dönüştürülmüştür (Şekil 5.33).

Kuzey cephesi

Şekil 5.34 Kuzey cephesi rölöve çizimi (2024)

Kuzey cephesi yapının en masif yüzeyi olup topoğrafyanın eğiminin ve yapının iki katının görülebildiği bir cephedir. Birinci kat beden duvarları, cephe boyunca birinci kat döşeme hizasından ve zemin katın beden duvarlarından 5-10 cm aralığında içeriye doğru çekilmiştir. Çatının kuzey cephesine bakan yönü saçağı ile birlikte iyi bir durumdadır (Şekil 5.34).

Şekil 5.35 Açık ve kapatılmış pencere boşlukları (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Kuzey cephesinin zemin katında 105-110 cm x 230-235 cm boyutlarında dört tane pencere boşluğu bulunmaktadır. Bu pencere boşlukları düşey aksta tuğla duvarlar örülerek birbirinden ayrılmıştır. Bu pencere boşluklarından iki tanesi tamamen

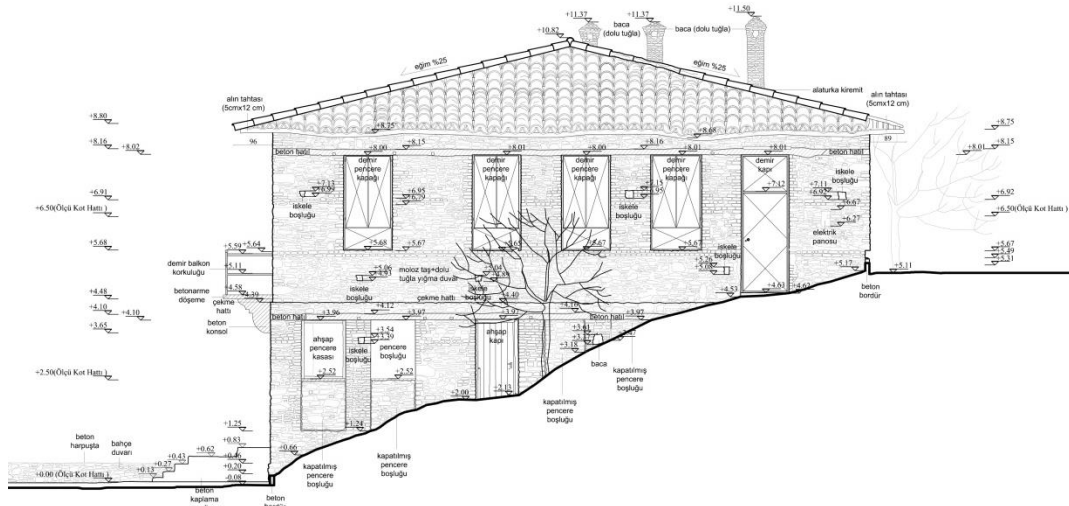
kapatılırken, diğer ikisi de yaklaşık 95 cm yüksekliğinde kapatılmıştır. Pencere boşluklarından birinde kanatları ile birlikte pencere kasası olup, diğerinde sadece ahşap pencere kasası mevcuttur (Şekil 5.35).

Şekil 5.36 Kuzey cephesi (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Birinci katta 125 cm x 230 cm boyutlarında iki tane ahşap kasan takılı pencere boşluğu bulunmaktadır. Bu pencerelere NK04 mekânında yer almakta olup, bu cephede NK05 mekânının penceresi bulunmamaktadır (Şekil 5.36).

Güney cephesi

Şekil 5.37 Güney cephesi rölöve çizimi (2024)

Güney cephesi, farklı boyutlardaki pencerelerin şaşırtmalı düzendeki yerleşimi ve topoğrafyanın eğimi ile batı cephesinden sonra yapının en hareketli yüzeyidir.

Kuzey cephesinde olduğu gibi bu cephede de iki kat görülebilmekte ve yapının zemin katının belirli bir kısmı toprak altındadır (Şekil 5.37).

Şekil 5.38 Güney cephesinin pencereleri ve depo kapısı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Bu cephenin zemin katında 105-110 cm x 250-260 cm boyutlarında dört tane pencere boşluğu bulunmaktadır. Depo kısmında olan iki boşluk moloz taş ile tamamen kapatılmıştır. Diğer iki pencerede 110-120 cm yüksekliğinde moloz taş ile kapatılmıştır. Günümüzde güney cephesinde iki tane 105-110 cm x 140 cm boyutlarında pencere boşluğu yer almaktadır. Bunlardan birinde ahşap kasa detayını görebilirken, diğer pencere boşluğunda ahşap doğrama bulunmamaktadır. Cephenin zemin kat seviyesinde depo bölümüne girişi sağlayan 105 cm x 150 cm boyutlarında kapı boşluğunda ahşap bir kapı vardır (Şekil 5.38).

Okul yapısına ana girişin sağlandığı, kat sayısının belirgin olduğu ve bütünlüğün en iyi korunduğu cephe. Bu cephe; şaşırtmalı düzendeki pencere yerleşimi, giriş kapısını vurgulayan balkon ve merdiven, saçığın yatay vurguyu sağlayan yönelimi ile diğer cephelere göre daha anıtsal bir görünümündedir (Şekil 5.40).

Şekil 5.41 Zemin katın en sağında bulunan pencereler (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

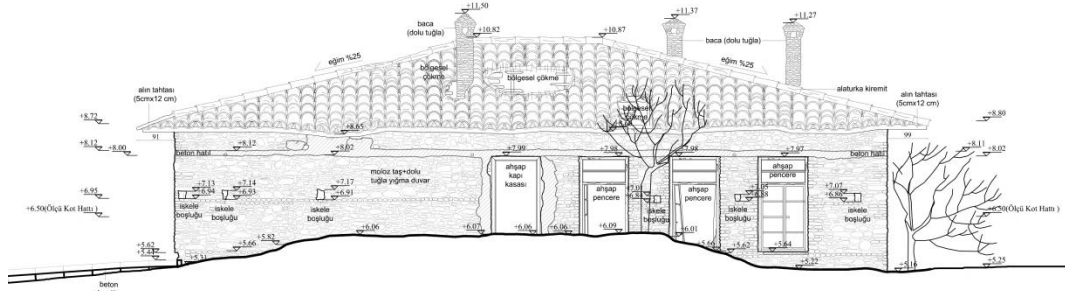
Zemin katta 105-110 cm x 250-260 cm boyutlarında beş tane pencere boşluğu yer almaktadır. Yapılan tadilat sırasında pencere boşlukları yaklaşık 25-30 cm yüksekliğinde kapatılmıştır. Bu işlem sonrasında yeni pencere boşluklarının ölçüleri 105-110 cm x 220-230 cm boyutlarına düşmüştür. Pencerelerde eş özelliklere sahip ahşap kasalar olup, pencere kanatları bulunmamaktadır. Cephe yaklaşık 200 cm x 315 cm boyutlarında bir tane kapı boşluğu vardır ve bu kapıdan yapıya giriş sağlanmaktadır. Kapının malzemesi ahşap olup, konumu itibarıyla cephede asimetrik bir görünüm oluşturarak yüzeye hareket kazandırırken mekânsal şemaya ilişkin bilgi sunmaktadır (Şekil 5.41).

Şekil 5.42 Batı cephesi (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yapının birinci katında 115-120 cm x 120-125 cm boyutlarında iki tane ahşap pencere ve 110-115 boyutlarında iki tane metal kapaklı pencere olmak üzere birinci katta toplamda dört tane pencere ve bir tane de balkona açılan yaklaşık 130 cm x 330 cm boyutlarında ahşap kapı bulunmaktadır. Birinci kattaki balkon kapısının hizası zemin kattaki kapıyı takip etmektedir (Şekil 5.42).

Doğu cephesi

Şekil 5.43 Doğu cephesi rölöve çizimi (2024)

Yapı araziye uyumlu bir şekilde tasarlanmış ve batı cephesinden iki katlı görünen okul, doğu cephesinden tek katlı olarak şekillenmiştir. Doğu cephesinin yol kotu toprakla dolmuş ve belediye tarafından yapılan kilit taşı döşemesi ile birlikte yükselmiştir. Bu nedenle pencereler yaklaşık 35-40 cm yüksekliğinde kapanmıştır. Cephede çatının bütünlüğü büyük oranda bozulmuştur (Şekil 5.43).

Şekil 5.44 Doğu cephesi (Sol görsel: Kapı kanadı takılan pencere boşluğu; Sağ görsel: yapının diğer pencereleri) (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Batı cephesinde bir giriş açıklığı bulunmamaktadır. Şekil 5.2' de görseli verilen batı cephesinin sağ kanadında 105-110 cm x 225-230 cm boyutlarında dört tane pencere boşluğu bulunurken sol kanadında açıklık bulunmamaktadır. Cephenin üç

tane pencere boşluğunda yapının en iyi durumda olan pencere kanatları ve kasaları yer almaktadır. Cephenin en solundaki pencere boşluğuna kapı kasası takılıp, kapı boşluğu gibi kullanılmaya başlanmıştır (Şekil 5.44).

Cephelere ilişkin genel bir analiz yapıldığında;

- Tüm cephelerde özgünlük ve bütünlük genellikle korumuştur.
- Kapı, pencere ve çatı gibi yapısal elemanların formu büyük ölçüde bozulmasına karşın bu öğelerin özgün olduğu düşünülmektedir.
- Saçaklar, pencerelerin ritmik düzenleri, yüzeylerdeki tuğla ve beton hatılların horizontal yönelimi kütleye yatay vurgu kazandırmaktadır.

5.3.3. Malzeme-Yapım Tekniği ve Strüktür Özellikleri

Şekil 5.45 Temel hizası ve birinci kat hizasından yapılan içeri çekmeler (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yusuflu Köyü Eski İlkokulu'nun temel sistemi ya da derinliği ile ilgili bir bilgiye ulaşılamamıştır. Bunun için kazı ve sondaj çalışmaları yapılması gerekmektedir. Ancak temel seviyesinin zemin üzerine 43-48 cm yüksekliğinde çıkan subasman bölümü zemin kotunda gözlemlenebilmektedir. Temel subasman seviyesinden itibaren zemin kat beden duvarları yaklaşık 15 cm içeri çekilmiştir(Şekil 5.45).

Duvarlar

Yapının zemin ve birinci katında beden duvarları farklılık göstermektedir. Zemin kattaki tüm beden duvarları moloz taş yığma kâgir olarak, 60-65 cm kalınlığında inşa edilmiştir. Birinci kat planında taşıyıcı duvarlar içeri yaklaşık 10’ar cm içeri çekilmiştir ve 50-55 cm kalınlığında organize edilmiştir.

Duvarlarda kireç bazlı harç kullanılmıştır. İçeride ve dışarıda bulunan tüm duvarlardaki açıklıklar, moloz taş ve pişmiş tuğlanın kullanımı ile oluşturulmuştur. Dikdörtgen şeklinde tasarlanan pencere boşluklarının altında 2 sıra şeklinde yer yer pişmiş tuğlalar dışarı taşacak şekilde yerleştirilerek cepheye hareketlilik kazandırılmıştır (Şekil 5.45).

Döşemeler

Şekil 5.46 Zemin katta bulunan mekânların zemin döşemeleri (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Zemin katta bulunan üç mekânda da döşeme kaplaması betondur. Zemin kat döşemesinin özgün malzeme bilgisine ulaşılammıştır, ancak sıkıştırılmış zemin üzeri yükseltilmiş ahşap döşeme olduğu düşünülmektedir. Zemin kotu çeşitli malzemelerin birikmesi ile birlikte yükselmiştir. Dış mekândan ZK01’e girerken zemin kotu duvar iç hizasından itibaren yaklaşık 4 cm yükseltilmiştir. ZK02’ye ZK01’den 13 cm bir kot inilerek erişilebilmektedir. ZK03’e, ZK01’den 20 cm yüksekliğinde beton bir eşikten çıkılarak ulaşılır (Şekil 5.46).

Şekil 5.47 Zemin katta bulunan mekânların tavan döşemeleri (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

ZK01 tavan döşemesi, yaklaşık 150 cm aralıklarla doğu-batı yönünde uzatılmış taşıyıcı 2 ana kiriş ve 3 ara kirişten oluşmaktadır. Ana kirişlerin üzerine 35-40 cm mesafelerle kuzey güney doğrultusunda atılan ahşap kirişlerin üzerine çakılan döşeme kaplamasından oluşmaktadır. ZK02'nin tavanı iki tane betonarme döşemeden oluşmaktadır. ZK03'ün tavanı dört tane betonarme döşemeden oluşmaktadır. Alınan ölçümlere göre betonarme döşemelerin kalınlığı ortalama 12 cm'dir. Güçlendirme sırasında betonarme olarak değiştirilen döşemelerin özgün hali, ZK01'de gözlemlenen ahşap döşeme sistemidir (Şekil 5.47).

Şekil 5.48 Birinci katta bulunan mekânların zemin döşemeleri (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

NK04'ün zemini, ZK01'in tavan kirişlemelerinin üzerine çakılan 9 cm' lik zemin rabitaları ile oluşturulmuştur. Duvar ve zemin birleşimleri, 1 cm kalınlığında ve 9 cm yüksekliğinde süpürgelik ile kapatılmıştır. NK05 sınıfının zemin döşemesi

NK04 ile benzerlik göstermektedir. Ancak NK05'in altında kullanılan bir mekan olmayıp, toprağın üzerine oturmaktadır. NK06'nın zemin döşemesi betonarmedir (Şekil 5.48).

Şekil 5.49 Birinci katta bulunan mekânların tavan döşemeleri (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

NK04 ve NK05 tek parça tavan döşemesine sahipken, NK06'da kolondan ve kirişten kaynaklı tavan döşemesi iki parçaya olarak düzenlenmiştir. Birinci katın çatı katına ulaşım sağlanamamıştır. Ancak yıkılan yerlerden gözlemlendiği üzere, NK04, NK05 ve NK06'nın tavan döşemesi, ZK01'in tavanındaki ile benzerlik gösteren bir gridal sistemin üzerine yaklaşık 9 cm eninde kaplamaların çakılması ile oluşturulmuştur. Tavan ile duvar birleşimleri ahşap silme ile kapatılmıştır (Şekil 5.49).

Balkon

Şekil 5.50 Balkon (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yapının birinci katında bulunan 120 x 248 cm boyutlarında NK04 odasından çıkılan balkon, betonarme olup beton konsollar üzerinde taşınmaktadır. Korkulukları ise 10 cm yarıçapında olup demirdendir (Şekil 5.50).

Merdivenler

Şekil 5.51 Merdivenler (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Giriş kapısına ulaşımı sağlayan merdivenler ve 120 x 160 cm boyutlarındaki sahanlık, moloz yığma taştan olup üzeri beton ile kaplanmıştır. ZK01 kodlu giriş mekânından NK04 kodlu dersliğe çıkan L şeklinde ahşap bir merdiven bulunmaktadır (Şekil 5.51).

Pencereler ve Kapılar

Şekil 5.52 Zemin katın kapıları ve pencereleri (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

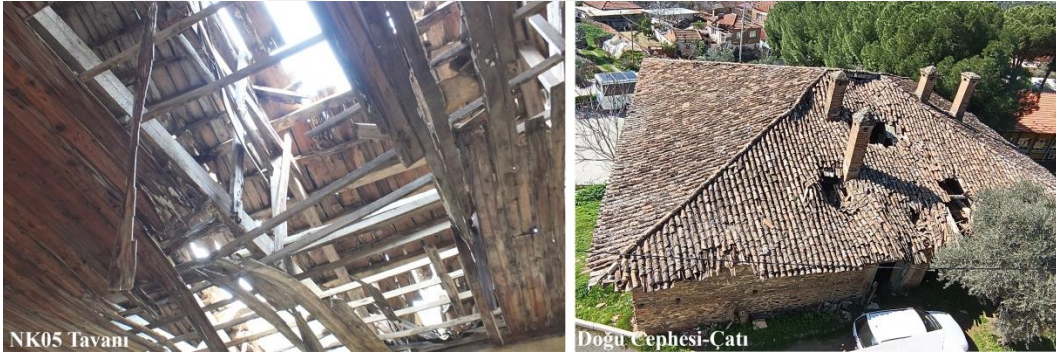
Zemin katta bulunan pencereler dikdörtgen formda olup doğramaları ahşaptır. İç kapılar ve giriş kapısı da ahşap olup dikdörtgen formludur (Şekil 5.52).

Şekil 5.53 Birinci katın kapıları ve pencereleri (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Birinci katın NK 04 ve NK05 kodlu dersliklerinin pencere doğramaları ahşaptır. Balkon ve dersliklerin iç kapıları da ahşaptır. NK 06 dersliğini dış mekâna bağlayan kapı demirdir. Pencere boşluklarında ise demirden muhdes çift kanatlı kapaklar bulunmaktadır (Şekil 5.53).

Çatı

Şekil 5.54 Çatı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Çatı arasına ulaşım sağlanamamıştır. Ancak ZK05'in yıkılan kısımlarından çatı strüktürü ve kiremit altı kaplamasının ahşap olduğu görülmektedir. Çatının kaplaması, alaturka kiremittir (Şekil 5.54).

5.3.4. Yapıdaki Bozulmalar

Yusuflu Köyü Eski İlkokul yapısı, hava ile temas, fiziksel, kimyasal ve biyolojik etkenler, bakımsızlık, ihmalkârlık ve hatalı onarımlar nedeniyle süreç içerisinde çeşitli bozulmalara uğramıştır. Yapılan bozulma analizinde tespit edilen bozulmalar genel olarak şöyledir:

- Yapının beden duvarlarında gözle görülebilir yapısal bütünlüğü bozmayacak şekilde çatlaklar bulunmaktadır. Bu duruma don ve mekanik etkilerin neden olduğu düşünülmektedir. Duvarların su basman seviyelerinde aşınma, kristalleşme, çürüme, bitki ve leke oluşumu gözlemlenmiştir.
- Kapı, pencere, tavan ve zemin döşemelerinin yüzey ve malzeme bütünlüğü genellikle bozulmuştur. Mevcut ahşaplarda çürüme ve küflenme, metal malzemelerde ise korozyon bulunmaktadır.
- Çatı genel hatları ile varlığını korumasına rağmen özellikle doğu cephesinden gözlemlenebilen ve NK05 kodlu mekânı örten bölümün taşıyıcı strüktüründe yüzey ve malzeme kayıpları oluşmuştur.
- İç mekânda güçlendirme kapsamında beden duvarları ve döşemelerinde niteliksiz ekler yapılmış, iç mekân duvarlarındaki özgün oranlar değişmiştir.

İç mekânların bozulma analizi

Zemin katta bulunan ZK01, ZK02 ve ZK03 kodlu mekânların zeminlerinde farklı malzemelerin tabaka halinde birikip katılaşması sebebiyle zemin döşemelerine yönelik genel bir analiz yapılması kısıtlanmıştır. Ancak tabakaların kaldırılabilen bölümlerinden zeminin beton olduğu ve nemin beton içine nüfuz ettiği tespit edilmiştir (Şekil 5.54).

Şekil 5.55 Zemin kat ZK01 ve ZK02 bozulmaları (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

ZK01 tavan döşemesinin taşıyıcıları yapısal olarak tamamıyla korunmuş vaziyettedir. Ahşap kirişlerin duvar birleşim noktalarında küflenme ve çatlak oluşumu vardır. Tavan döşemesinin merdiven olan bölümünde ahşap eleman kaybı tespit edilmiştir. Genel olarak tavan ahşaplarında nemin etkisiyle renk değişimi ve küf oluşumu mevcuttur.

Zemin katın ZK01 ve ZK02 kodlu mekânlarının sıvalı olan duvarlarında rutubet etkisiyle kabarma, dökülme ve lekelenme mevcuttur. Mekanik etkilerden kaynaklı yüzeysel çatlaklar oluşmuştur. Sıvanın döküldüğü ve kapı pervazlarının söküldüğü bölgelerden görülen moloz taş yığma örgüde derz boşalması tespit edilmiştir. ZK01'in duvarlarında kullanıcı kaynaklı bozulma olarak grafiti yazıları mevcuttur. ZK01'in kuzey yönündeki duvarında bulunan merdivende büyük oranda eleman kaybı görülmektedir. ZK 02'nin güney yönündeki beden duvarında zemin oturmasından kaynaklı olduğu düşünülen bir çatlak bulunmaktadır. Yine bu yüzeyde pencerelerin parapet düzeyinde bulunan kılcal çatlaklar, pencere açıklık oranlarının değiştirildiğine yönelik fiziksel izlerdir (Şekil 5.55).

Şekil 5.56 ZK03 bozulmaları (İdali Kişisel Arşivi, 2024)

ZK03'ün moloz yığma duvarlarında derz boşalması, kapatılan pencere boşluklarının olduğu duvarda çatlak oluşumu, istinat duvarında bölgesel yüzey dökülmesi tespit edilmiştir.

ZK02’de ve ZK03’te güçlendirme amaçlı kullanılan betonarme kolon ve kirişler güney ve batı yönündeki betonarme kolonlar güçlendirme kapsamında yapılan niteliksiz betonarme eklerdir. Betonarme kirişlerin duvarla birleştiği noktalarda korozyona ve mekanik etkilere bağlı olduğu düşünülen yüzey kaybı ve çatlaklar oluşmuştur. ZK02 ve ZK03’ün betonarme olan tavanında bölgesel dökülmeler, açığa çıkan donatıda korozyon ve döşeme genelinde siyah lekelenme tespit edilmiştir. Tavan döşemesi, güney ve batı yönündeki betonarme kolonlar güçlendirme kapsamında yapılan niteliksiz betonarme eklerdir. Betonarme kirişlerin duvarla birleştiği noktalarda korozyona ve mekanik etkilere bağlı olduğu düşünülen yüzey kaybı ve çatlaklar oluşmuştur (Şekil 5.55, Şekil 5.56).

Birinci katta bulunan NK04 ve NK05 kodlu mekânların zemin döşemeleri ahşaptır. NK04’ün merdivenin olduğu bölümde zeminde malzeme kaybı bulunmaktadır. Mevcut ahşaplarda aşınma, çürüme ve küflenme meydana gelmiş ve bağlantı elemanları korozyona uğramıştır. NK06’nın zemin döşemesi betonarmedir. Malzeme birikiminden kaynaklı döşemenin genel durumu anlaşılamamakla birlikte biriken tabakanın kaldırıldığı bölgelerden betonarmeye nemin nüfuz ettiği tespit edilmiştir (Şekil 5.56).

Şekil 5.57 Birinci kat NK04 ve NK05 bozulmaları (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Birinci katın beden duvarlarının hepsi sıvalı olup yapısal bütünlük olarak iyi durumdadır. Duvarların sıva ve boya katmanlarında aşınma, kabarma, dökülme, siyah leke oluşumu, grafiti ve kılcal çatlaklar tespit edilmiştir. NK05 ve NK06'nın doğu cephesine bakan duvarlarında genel bozulmaların yanında nemden kaynaklı yosun oluşumu ile birlikte biyolojik bozulmalar, büyük boyutlarda boya ve sıva kaybı görülmektedir.

NK04 kodlu derslikte bulunan merdivenin sahanlıktan zemine ulaşan kısımda yıkılma meydana gelmiş sahanlıktan birinci kata çıkan merdiven parçasında aşınma, eleman kaybı, çürüme, küflenme; metal bağlantı elemanlarında ise korozyon ve yapısal bozulmalar meydana gelmiştir.

NK06 kodlu mekân haricinde yapıda tespit edilen tüm ahşap iç kapılar, pencereler, balkon kapısı ve giriş kapıları kısmen veya tamamen bozulmuş, eleman kaybı, çizilme, çürüme, küflenme ve metal bağlantı elemanlarında korozyon ve yapısal şekil bozuklukları tespit edilmiştir (Şekil 5.57).

Şekil 5.58 Birinci kat NK06 bozulmaları (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Zemin katta ZK 01 ve ZK03'te başlayan betonarme güçlendirme birinci katta NK06'de devam etmiştir. Nitelsiz ek olan betonarme güçlendirmede mekanik aşınma kaynaklı yüzey kaybı ve kirişlerin duvarlar ile birleşim noktalarında kılcal çatlaklar tespit edilmiştir. NK04 ile NK06 kodlu derslikleri birbirine bağlayan iki kapı boşluğu, farklı bir kullanım amacını karşılayabilmesi için delikli tuğla ile kapatılmıştır.

NK06 kodlu dersliğin pencere boşluklarını kapatan metal kapaklar ve dış mekânla bağlantısını sağlayan metal kapıda korozyon ve yapısal deformasyonlar mevcuttur. Metal kapının eşiğinde bulunan metalde yorulma sebepli fiziksel deformasyon tespit edilmiştir.

Birinci kattaki tüm dersliklerin tavanları ahşaptır. Tavan ahşaplarında sehim, çürüme, mekanik aşınma, birleşim yerlerinde ayrılma ve burulma, lekelenme tespit edilmiştir. NK04 ve NK06 tavanlarında parça kayıpları olmakla birlikte genel anlamda yapısal bütünlük korunmuş ancak NK05'te çatının bölgesel çökmesi ile birlikte tavan da çökmüş ve tavan bütünlüğü büyük oranda bozulmuştur (Şekil 5.58).

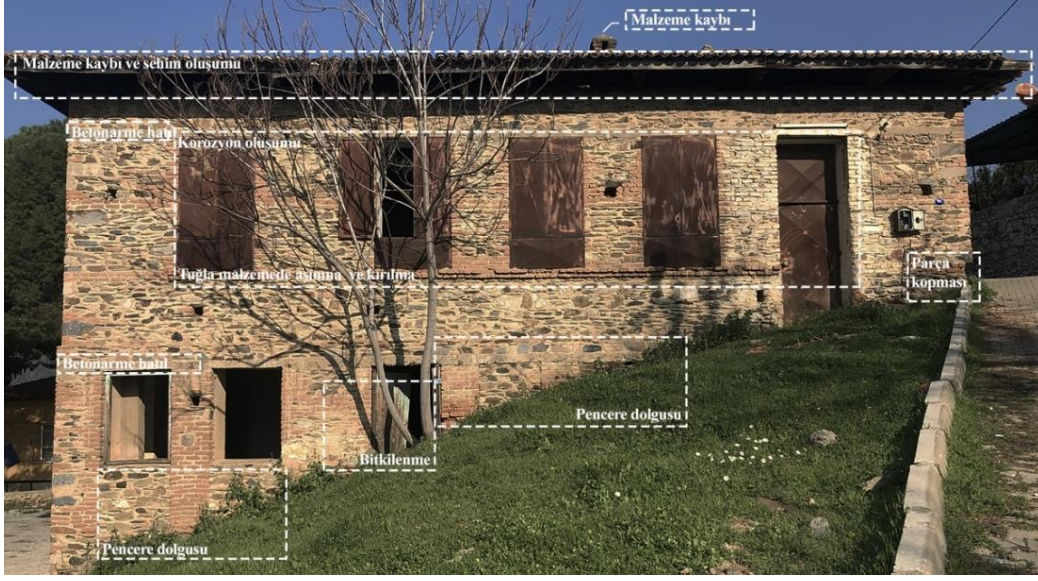
Cephe bozulmalarının analizi

- Cephelerin tümünde genel olarak bütünlük korunmuş vaziyettedir.
- Güçlendirme kapsamında yapılan betonarme hatıllar niteliksiz ekler olup tüm cephe yüzeylerinde ayırt edilebilmektedir.
- Özellikle zemine yakın yüzeylerde bitkilenme, leke oluşumu ve derz aralarında malzeme kayıpları tespit edilmiştir.
- Tüm cephelerdeki pişmiş tuğla malzemelerde kırılma ve aşınma mevcuttur.

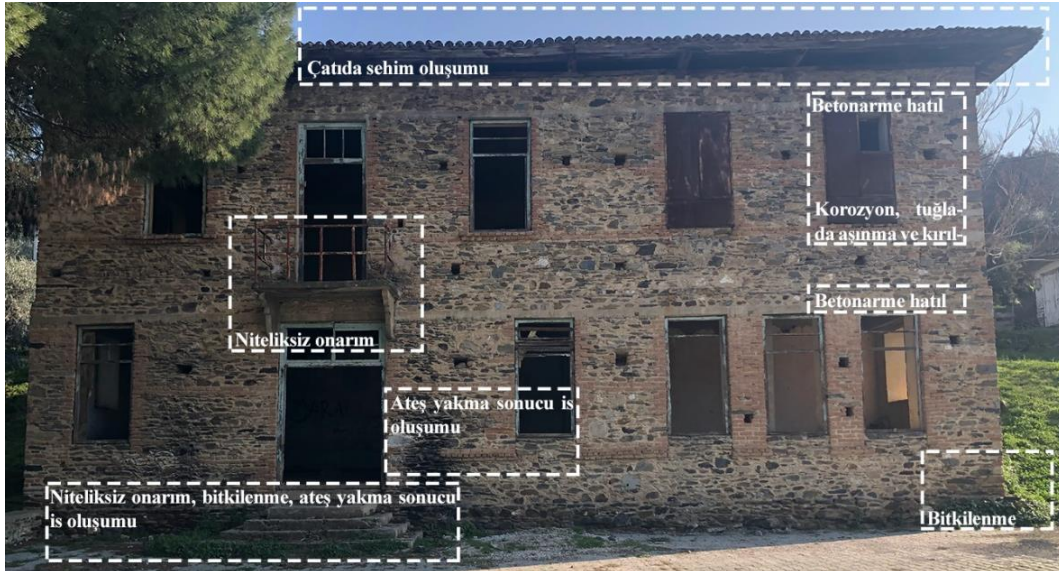
Şekil 5.59 Kuzey cephesi bozulmaları (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Kuzey cephesi genel olarak iyi durumdadır. Çatıda sehim oluşumu ve malzeme kaybı görülmektedir. Güçlendirme kapsamında yapılan betonarme hatıl cephenin özgünlüğünü zedelemiştir. Zemin katta dört tane pencere olduğu ancak doğu yönündeki iki tane pencere açıklığının tamamen, batı yönündekilerin ise belirli bir seviyeye kadar taş dolgu ile kapatıldığı görülmektedir. Bu bölgelerde taş dokuda kılcal çatlaklar meydana gelmiştir. Cephede zemine yakın taşlarda bitkilenme ve nem oluşumu gözlenirken yüzey taşları genel olarak iyi durumdadır (Şekil 5.59).

Şekil 5.60 Güney cephesi bozulmaları (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

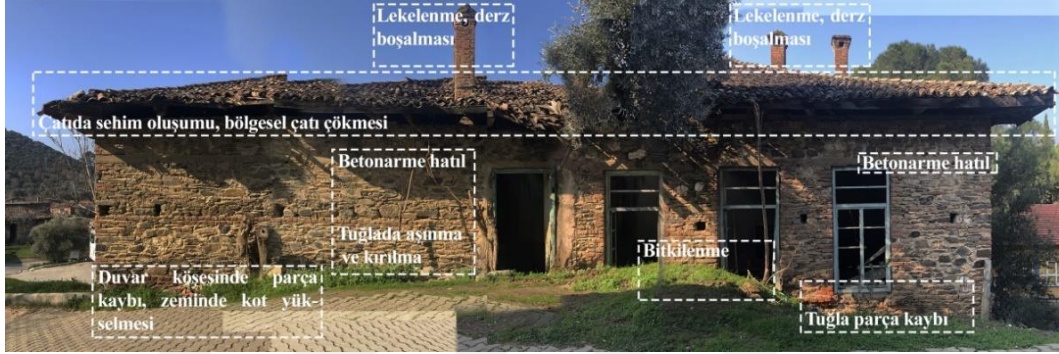
Zemin katın doğu yönündeki pencere açıklıklarının tamamen ve batı yönündeki açıklıkların belli bir seviyeye kadar taş dolgu ile kapatılması özgün cephe tasarımını bozmuştur. Bu dolgu alanlarında kılcal çatlak meydana gelmiştir. Birinci kat pencerelerinin denizlik hizasındaki tuğlalarında aşınma ve kırılma görülürken diğer taşlar genel olarak iyi durumdadır. Cephenin zemin kotu önemli miktarda yükselmiştir bu da ZK03 kodlu mekânın dışarıdan kullanımını zor bir hale getirmiştir (Şekil 5.60).

Şekil 5.61 Batı cephesi bozulmaları (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Malzeme bozulmalarının en yoğun görüldüğü cephedir. Zemine yakın taşlarda kullanıcı kaynaklı ateş yakımı ve çeşitli dış sebeplerle lekelenme ve bitkilenme

gözlenmiştir. Tüm cephe yüzeyinde derz boşalması ve taşlarda malzeme kaybı, çiçeklenme ve kabuklanma meydana gelmiştir. Cephedeki tüm pencerelerde biçimsel bozulmalar ve malzeme bütünlüğünün bozulduğu tespit edilmiştir. Kat aralarında bulunan betonarme hatıllar cephe özgünlüğünü bozmuştur. Zemin kattaki merdiven ve balkon döşeme malzemesinin hatalı restorasyon uygulamaları kapsamında değiştirildiği düşünülmektedir. Çatıda sehim oluşumu, ahşaplarda ise nem kaynaklı küflenme ve çürüme tespit edilmiştir (Şekil 5.61).

Şekil 5.62 Doğu cephesi bozulmaları (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Kısmi olarak yol kotunun altında kalan bu cephe çatı ve bacalardaki strüktürel ve malzeme bozulmalarının en yoğun görüldüğü yüzeydir. Çatıda çökme, malzeme kaybı, mevcut malzemelerde küflenme ve çürüme meydana gelmiştir. Taş yüzeylerde leke oluşumu ve bitkilenme gözlenirken tüm cephe yüzeyinde derz boşalması ve malzeme kaybı, çiçeklenme ve kabuklanma gözlemlenmiştir. Cephenin tuğlalarında aşınma ve kırılma tespit edilirken özellikle kuzey cephesine yakın olan bölümünde bozulma yoğun olarak meydana gelmiştir (Şekil 5.62).

5.4. Restitüsyon Çalışması

1934 yılında yapılan Yusufu Köyü Eski İlkokulu, yapıldığı günden itibaren 1969 tarihine kadar tamamen okul olarak kullanılmıştır. 1950 tarihinin öncesinde yapıda güçlendirme çalışması yapılmış. 1970’lerde yapının birinci katında bulunan NK06 kodlu mekanda bazı değişiklikler yapılmış köyün düğün salonu olarak kullanılmıştır. 1969 tarihinde yeni okul yapısının yapılması ile birlikte eski ilkokul yapısı kullanım dışı kalmıştır. Zaman içerisinde okul göçebe çobanlar tarafından ahır ve depo olarak kullanılmaya başlanmıştır.

5.4.1. Restitüsyon Sorunları

Okul yapıldığı günden bugüne kadar gerek yapıda meydana gelen bozulmalara ve hasarlara yapılan müdahalelerle gerekse insan ihtiyaçları için yapılan değişikliklerle yapının özgün durumunda değişiklikler yaşanmıştır. Süreç içerisinde en çok müdahale gören kısımlar; strüktür, pencere ve yapının dış arazi kotundaki yükselmedir. Yapının çevresindeki yol ve arazi kotları, yol çalışmaları, doğa olayları kaynaklı malzeme taşınması ile birlikte yükselme yaşanmıştır. Yapının zemin katında kuzey, güney ve batı cephelerinde bulunan pencereler kısmen veya tamamen kapatılmıştır.

Birinci katın ZK06 dersliğinde bulunan pencerelerin hepsi söküp yerlerine metal pencere kapakları yerleştirilmiştir. Dersliğin dış mekâna açılan kapısı ise metal kapı olarak değiştirilmiştir. Okulda yapılan betonarme güçlendirme çalışması, yapının hatıl, döşeme ve taşıyıcı sistemlerine müdahaleler ile sonuçlanmıştır. Zemin kattaki mekânların zemin döşemelerinde düz ve temiz bir alan oluşturabilmek amacıyla beton dökülmüştür. Beton döşemelerin kotu zamanla farklı malzemelerin birikmesi ile yükselmiştir. Yapıya ulaşımı sağlayan merdiven basamakları ve sahanlığı da beton ile kaplanmıştır.

5.4.2. Restitüsyon verileri

Restitüsyon önerisinin geliştirilmesi sırasında çok fazla geçmişe dönük yazılı ve görsel belge bulunamamıştır. Fotoğraflar, köylüler ve okulda okuyan eski öğrencilerle yapılan sözlü görüşmeler, yapısal veriler yardımıyla Yusufu Köyü eski ilkokulunun restitüsyon çizimleri hazırlanmıştır. Restitüsyon çizimleri hazırlanırken Yusufu Köyü'nde bulunan konut yapılarındaki ve çevre köylerde bulunan okul yapılarındaki benzer uygulamalardan da yararlanılmıştır.

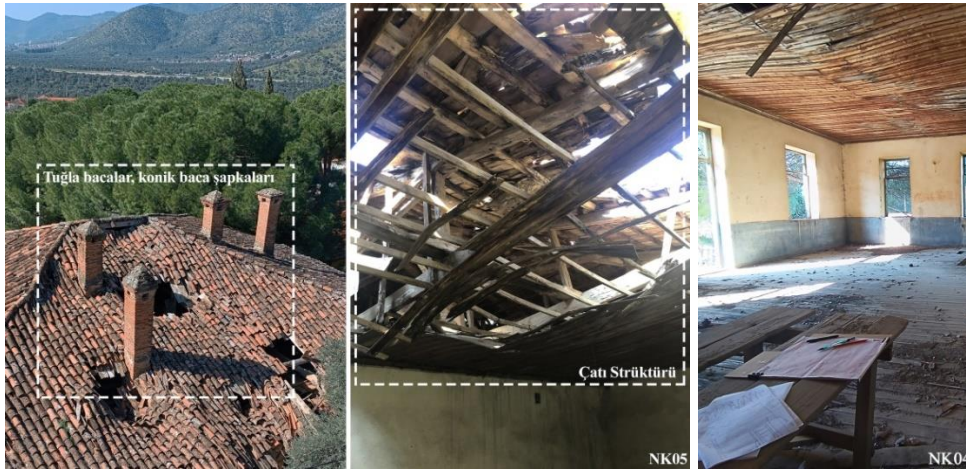
Yapıdaki izlerden gelen bilgiler

Restitüsyon çizimlerinde bazı yapı düzenlemeleri yapıda görülen izlerden faydalanılarak düzenlenmiştir.

Şekil 5.63 Cephelerdeki pencere dolgu detayları (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yapının özgün pencere boyutları yoğunluk tuğla olmak üzere tuğla ve moloz taşlarla çevrelendiği için doğru bir şekilde tespit edilebilmektedir. Ancak bazı pencere boşlukları tamamen bazıları ise kısmen moloz taş ile kapatılmıştır. Güney cephesinde dışarıdan toprak zemin kotunun kapanan pencere boşluklarını büyük ölçüde kapattığı tespit edilmiştir. Burada pencere boşluklarının olması toprak kotunun daha alt bir seviyede düzenlendiği ipucunu vermektedir (Şekil 5.63).

Şekil 5.64 Baca, çatı strüktürü ve döşeme detayları (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yapının çatı strüktürü, NK06 kodlu mekânda yıkılan tavan döşemesi ile birlikte ortaya çıkmış ve restitüsyon için altlık olabilecek bir bilgiye ulaşılmıştır. Çatının alınan kuş bakışı görünüşünden de görüleceği üzere, bacaların cephede kullanılan benzer özellikli tuğla ile örüldüğü tespit edilmiştir. Baca şapkaları ise küçük

boyutlu taşların piramit olacak şekilde üst üste konup harç ile sıvanması ile oluşturulmuştur. Yapının birinci katında bulunan NK04 ve NK05 mekânlarında bulunan ahşap zemin ve tavan döşemeleri yapının diğer döşeme detayları için referans oluşturmaktadır (Şekil 5.64).

Şekil 5.65 Pencere detayı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yapının NK05 kodlu dersliğinde bulunan ahşap pencereler yapının pencereleri hakkında bilgi vermektedir. Pencerelerin üst bölümünde sabit olan iki tane açıklık, alt bölümünde ise iki tane pencere kanadının takılı olduğu açıklık yer almaktadır. Pencere kanatları üç ayrıtla 4 bölüme ayrılmıştır (Şekil 5.65).

Şekil 5.66 Merdiven detayı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yapının ZK01 kodlu mekânının kuzey duvarında merdiven izi bulunmaktadır. Aynı zamanda NK04'ten görülebilen merdiven bölümünden merdiven rıht yüksekliği, korkuluk detayı, basamak genişliği, malzeme detayı bilgilerine ulaşılmıştır (Şekil 5.66).

Benzer yapılardan gelen bilgiler

Şekil 5.67 Yusuf Kuyu Eski İlkokulu'nun öğretmenevi (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Eski ilkokul yapısının büyük çoğunlukla ayakta olan ve okul ile aynı dönemde inşa edilen öğretmenevi yer almaktadır. Öğretmenevi ile okul aynı malzeme ve teknik ile inşa edilmiştir (Şekil 5.67).

Şekil 5.68 Öğretmenevinin çatı taşıyıcı ve döşeme sistemi (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Öğretmen evinin ve okulun çatısı biçimsel olarak benzerlik göstermekte olup kırma çatıdır. İki yapının da taşıyıcı sistemi ahşap ve aynı şekilde organize edilmiştir. Okul yapısında bölgesel olarak gözlemlenebilen bu sistem öğretmenevinden daha net bir şekilde anlaşılabilmektedir. Öğretmenevinin toprak üzerine oturan zemin döşemesinin sistemsal detayına ulaşılabilmektedir. Bu sistem

okul yapısında da günümüzde NK05 mekânında gözlemlenebilmektedir. Bu döşeme sistemi zemin kattaki mekânlarda da uygulanacaktır (Şekil 5.68).

Şekil 5.69 Öğretmenevinin balkon kapısı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Öğretmenevinin balkon kapısı, okul yapısının balkon kapısı ile biçimsel ve malzeme olarak benzerlik göstermektedir (Şekil 5.69).

Şekil 5.70 Çıplak (Yeşilova) Köyü İlkokulu (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Çıplak Köyü İlkokulu'nun pencere boyutları, tasarımı ve malzemesi Yusufllu Köyü İlkokulu ile birbirine benzerdir. Aynı zamanda Yusufllu Köyü İlkokulu'nun ve Çıplak Köyü İlkokulu'nun zemin ve tavan döşemeleri biçimsel ve malzeme olarak birbirine referans oluşturmaktadır (Şekil 5.70).

Şekil 5.71 Ergenli Köyü İlkokulu (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Ergenli Köyü İlkokulu'nun ve Yusufllu Köyü İlkokulu'nun lojman yapıları mekânsal organizasyon, malzeme ve yapım tekniği olarak birbirine benzemektedir. Aynı zamanda iki köyde bulunan okul yapılarının kapı ve pencere boyutları birbirleri için referans oluşturmaktadır (Şekil 5.71).

Yazılı, görsel ve sözlü kaynaklardan gelen bilgiler

Şekil 5.72 1950'li yıllarda okul bahçesi (Togu Kişisel Arşivi)

Okul bahçesinde okul, işlik ve öğretmenevi görülmektedir. Okulun kuzeyinde işlik, batısında ise öğretmenevi bulunmaktadır. İşlik yapısının olduğu yere 1969 yılında yeni ilkokul inşa edilmiştir. Okul yapısının güney cephesinde depo alanına girişi sağlayan kapının günümüzde yarısı kapatılmış vaziyetteyken 1950'li yıllarda bahçe zemin kotundan direkt girişin olduğu görülmektedir (Şekil 5.72).

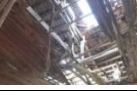

Şekil 5.73 1950’li yıllarda okul ve bahçedeki havuz (Togu Kişisel Arşivi)

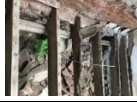
Okulun zemin kotu aşağıdadır, zamanla kotun yükselmesi ile birlikte merdivenin üç basamağı kapanmıştır. Yapıdaki betonarme güçlendirme 1950’li yıllarda mevcuttur. Balkon da betonarme olarak yeniden yapılmıştır. Yapının balkon kapısı, giriş kapısı ve pencereleri ahşaptır. Yapının kuzey cephesinde kapalı bulunan iki tane pencere boşluğu bu tarihlerde de kapatılmış vaziyettedir. Günümüzde de yarısı kapatılmış vaziyette olan pencere boşlukları 1950’li yıllar içerisinde de kapatılmış bir vaziyettedir. Aynı zamanda okulun giriş cephesinin önünde yuvarlak bir süs havuzu yer almaktadır (Şekil 5.73).

Köyde yapılan sözlü görüşmeler ışığında yapının balkonunun özgün durumunda ahşap taşıyıcılar ile oluşturulduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Tablo 5.2 Restitüsyon verileri (İdeli tarafından düzenlenmiştir)

Veriler	Restitüsyon Kararları		
Yapıdaki izler		Pencere boşlukları	Kısmen veya tamamen kapatılan pencere boşluklarından okunabilen özgün pencere açıklıkları
		Baca	Özgün bacaların malzeme ve yapım tekniği
		Çatı strüktürü	NK05 mekânından okunabilen çatı strüktürü
		Tavan ve zemin kaplaması	NK04 mekânının özgün tavan ve zemin kaplaması
		Pencere doğraması	NK05 mekânında bulunan özgün ispanyolet kollu pencere detayı
		Merdiven	ZK04’te bulunan yıkılan merdivenin bölümünün izi ve NK04’te merdivenin korkuluk detayı

Tablo 5.2 Restitüsyon verileri (İdeli tarafından düzenlenmiştir) (devamı)

Benzer yapılar		Zemin döşemesi strüktürü	Yusuflu Köyü İlkokulu'nun lojmanının açık ve özgün durumda olan zemin döşemesi
		Balkon kapısı	Yusuflu Köyü İlkokulu'nun lojmanının özgün durumda olan balkon kapısı
		Çatı strüktürü	Yusuflu Köyü İlkokulu'nun lojmanının çatı taşıyıcı sistemi
		Pencere doğraması	Çıplak Köyü İlkokulu'nun pencere doğrama detayları
		Tavan ve zemin kaplaması	Çıplak Köyü İlkokulu'nun tavan ve zemin döşemeleri
		Kapı ve pencere doğraması	Ergenli Köyü İlkokulu'nun kapı ve pencere detayları
Yazılı, görsel ve sözlü kaynaklar		İşlik	Yusuflar Köyü'nde günümüzde kullanılmakta olan okulun bulunduğu arazinin özgün durumunda işlik yapısı yer almaktadır.
		Bahçe kotu	1950'li yıllara ait bulunan fotoğraflara göre yapının bahçe zemin kotu 27 cm aşağıdadır. ³²
			Eski fotoğraflardan yapının giriş kapısının özgün durumuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda giriş kapısının önünde süs havuzu bulunduğu bilgisi elde edilmiştir.
	Sözlü görüşmelere göre okulun balkon döşemesi ahşap kirişlerin üzerine ahşap rabitaların çakılması şeklinde inşa edilmiştir.		

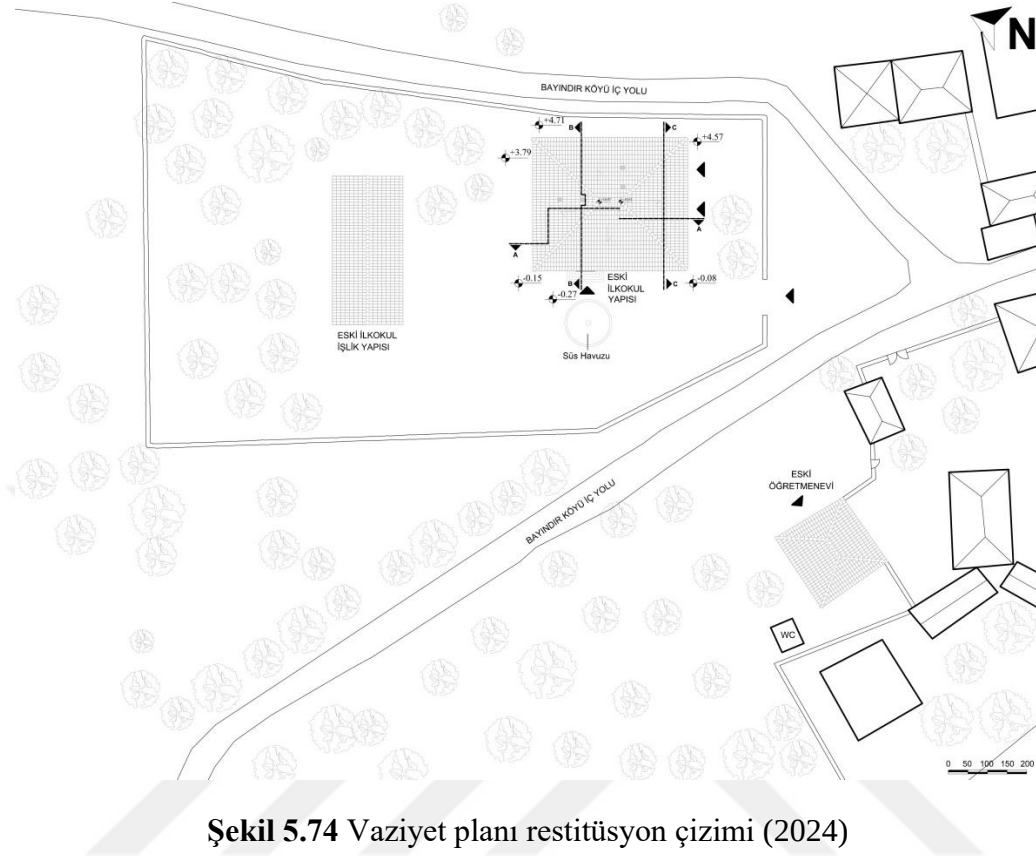
5.4.3. Restitüsyon Önerisi

Yapıda 1. ve 2. olmak üzere iki tane restitüsyon dönemi bulunmaktadır. 1. dönem restitüsyon çalışması, 1934-194? arası dönemi kapsamakta olup okul yapısı olarak kullanılmıştır. 2. dönem restitüsyon çalışması, 194?-1969 arası dönemi kapsamakta olup, yapının güçlendirme çalışmaları ile birlikte özgünlüğü bozulmuş ancak yine 1. dönemde olduğu gibi okul olarak kullanılmaya devam etmiştir. Yapıda görülen bu iki dönemden 1. dönem restitüsyon çalışması, vaziyet planı, plan ve cephe tasarımları üzerinden incelenmiştir.

³² Mevcut durumdaki merdiven basamaklarının rıht ölçüleri referans alınarak bahçe kotunun yükselme miktarı tespit edilmiştir.

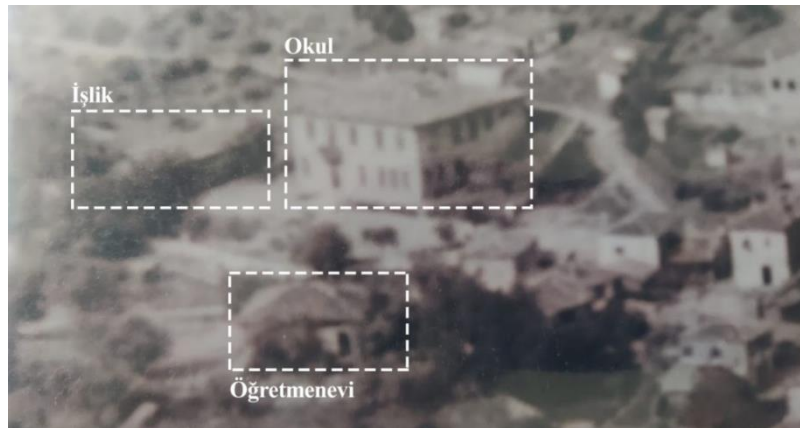
5.4.3.1. Plan Restitüsyonu

Vaziyet Planı

Şekil 5.74 Vaziyet planı restitüsyon çizimi (2024)

Yapının ilk inşa edildiğinde bulunduğu çevre hakkında bilgi verebilecek bir haritaya ya da yazılı belgeye ulaşılammıştır. 1950’li yıllarda çekilen bir fotoğrafın üzerinden ve bu okulda okumuş köyün yaşlı kişileriyle yapılan sözlü görüşmeler sonrası bir çevre analizi yapılmıştır.

Şekil 5.75 1950’li yıllarda okul ve çevresi (Togu Kişisel Arşivi)

Bu yıllarda Yusufllu Köyü İlkokulu köyün dışında yalnız bir yapı grubudur. Okulun önü, işlik bölgesi ve öğretmen evi düz bir alanda inşa edilmiştir. Yapının

Okulun kuzey ve güney cephesinde eğimli arazinin kotunun hem daha alt bir kottan başladığını hem de, daha az bir eğimle üst kota ulaştığını görmekteyiz. Aynı zamanda yapının güney cephesi yönünde bulunan okul bahçesinde ise ağaçlar yer almaktadır. Aynı zamanda okulun karşısında binaların yerinde ağaçların bulunduğu bahçeler yer almaktadır (Şekil 5.74).

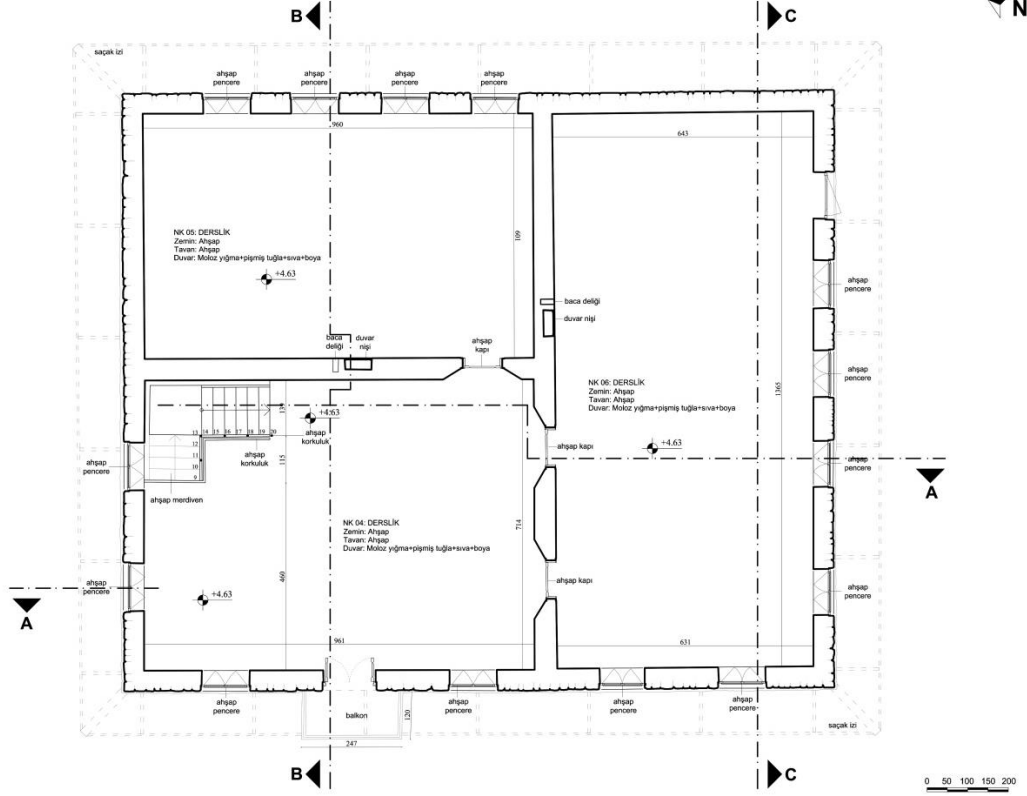
Yapının plan organizasyonu hakkında bir yazılı ve görsel bilgiye ulaşılamamış, bilgilere daha çok yapı üzerinden ulaşılmıştır. Yapıya 6 basamaklı u şeklinde bir merdiven aracılığıyla ulaşılır. Yapının zemin ve birinci katındaki duvarlar moloz yığma olarak, pencere boşluklarında ise dolu tuğla yığma olarak inşa edilmiştir. Zemin kat, depo, öğretmen odası ve sofa-gardırop bölümü olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

Şekil 5.76 Zemin kat planı restitüsyon çizimi (2024)

Sofa-gardirop bölümünde kuzey cephesinden başlayan ve birinci kata erişimin sağlandığı ahşap bir merdiven yer almaktadır. Kapatılan pencere boşlukları açılmış, zemin ve tavan döşemeleri özgün durumuna getirilmiştir.

Birinci Kat Planı

Şekil 5.77 Birinci kat planı restitüsyon çizimi (2024)

Birinci katta 3 tane derslik yer almaktadır. Katın NK06 dersliğinde özgün durumda olmayan kapı ve pencereler, NK04'te bulunan balkon döşemesi özgün hale getirilmiştir. NK04 ve NK06 arasında kapatılan kapı boşlukları açılmıştır.

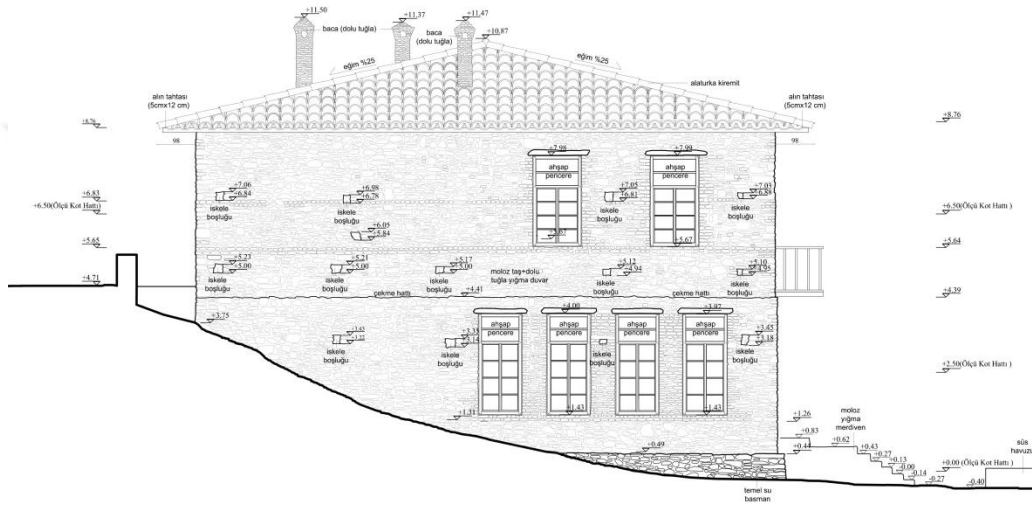
5.4.3.2. Cephe Restitüsyonu

Şekil 5.78 1950’li yıllarda okul binası (Togu Kişisel Arşivi)

Yapının cephe restitüsyonu hazırlanırken yapı üzerindeki izlerden ve benzer dönem yapılarından faydalanılmıştır. Cephelerin zemin kotu 1950’li yıllarda çekilen fotoğraflar referans alınarak belirlenmiştir. Cephelerde taş doku görülmekte olup kireç bazlı harç ile derz işlemi yapılmıştır. Pencereilerin kasaları ve kanatları ise doğu cephesinde bulunan pencere modeli ve 1950’li yıllarda çekilen fotoğraflar referans alınarak hazırlanmıştır (Şekil 5.78).

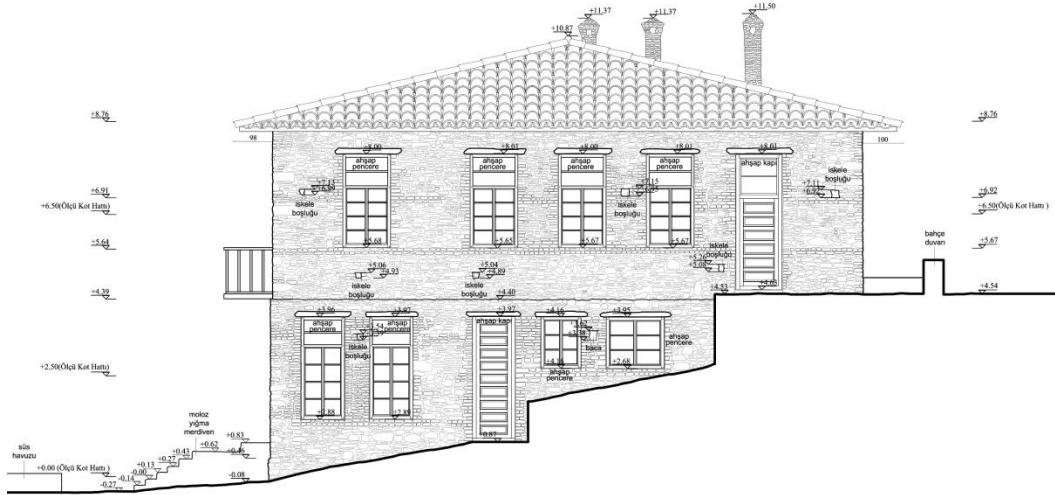
Kuzey cephesi

Şekil 5.80 Kuzey cephesi (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

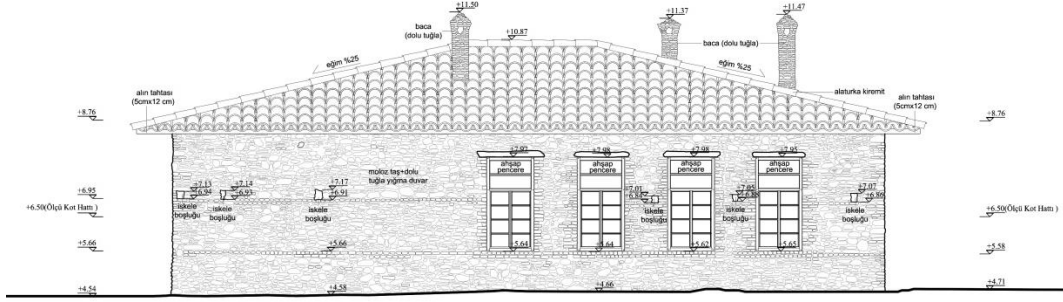
Güney cephesi

Güney cephesi iki katlı olarak görülmektedir. Cephenin zemin katında iki tane +2.52 kotuna kadar kapatılmış olan pencere boşlukları, özgün boyutlarına döndürülmüştür.

Şekil 5.84 Batı cephesi (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Doğu cephesi

Şekil 5.85 Doğu cephesi restitüsyon çizimi (2024)

Doğu cephesi tek katlı bir görünüme sahiptir. Günümüzde yarısı toprak altında kalan dört tane pencere boşluğu yapı içinden referans alınarak çizilmiş ve zemin kot da özgün haline getirilmiştir (Şekil 5.85).

Şekil 5.86 Doğu cephesi (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA YAKLAŞIMI VE YENİDEN İŞLEVLENDİRME ÖNERİSİ

İzmir'in Erken Cumhuriyet Dönemi'nde inşa edilmiş olan Yusufllu İlkokulu, Bayındır kırsalında inşa edilmiş diğer ilkokul yapıları arasında mimari özellikleri ve konumu gereği dikkat çekmektedir. Bayındır'ın kırsalında tespit edilen ilkokul yapılarının tipik özellikleri incelendiğinde tek katlı, bir veya iki derslikten oluşan küçük ölçekli yapılar olduğu görülürken; Yusufllu Köyü'nün İlkokulu kullanıldığı süreç içerisinde eğimli bir arazi üzerinde inşa edilmiş iki katlı ve çok dersliklidir. Aynı zamanda okul yapısı, lojmanı ve işliğı ile birlikte çevre köyler için de merkezi bir okul konumunda olmuştur. Cumhuriyet'in eğitim ideolojisinin yayılmasını hedeflemiş bu yapı, bölge halkına yalnızca eğitim değil sosyokültürel bir mekân olarak da 33 sene hizmet göstererek bulunduğu dokunun sosyal ve toplumsal hafızasında yer edinmiş özgün bir mimari değerdir.

İlkokul yapısı ve lojman 1936-1969 yılları arasında hizmet gösterdikten sonra yapıda güvenlik sorunları bulunduğu gerekçesiyle işlik yapısı yıkılarak 1969 yılında yeni ilkokul yapısı inşa edilmiştir. 1969 yılı itibari ile de eski ilkokul yapısı işlevsiz kalarak atıl durumda bırakılmıştır. Kullanıldığı sürece çeşitli yapısal müdahalelerin uygulandığı yapı günümüzde mimari bütünlüğünü korumaktadır. Ancak iç mekanda yapının depo ve ahır gibi uygun olmayan işlevler ile kullanılması, hatalı restorasyon uygulamaları, bakımsızlık ve ihmalkarlık nedeniyle yapısal elemanlarda fiziksel bozulmalar meydana gelmiştir.

Yusuflu Köyü İlkokulu'nun taşıdığı sosyal ve mimari değerini canlandırmak ve sürekliliğini sağlamak amacıyla okul yapısı okul işleviyle birlikte kütüphane olarak da kullanılması kararlaştırılmıştır. Öğretmenevinin ise anaokulu-kreş ve idari birim olarak kullanılması yönünde karar alınmıştır. Bu işlev kararları ile yapıların özgün mimari değerlerinin yanı sıra sosyal hafızasının da sürekliliğinin ve bölge halkına sosyal ve kültürel katkının sağlanması hedeflenmektedir.

6.1.Koruma Yaklaşımı

Geçmişte yapıların işlevliğini devam ettirmek için yıkılan kısımlar onarılır, yeniden yaparak biçimsel bütünlüğünü korunur veya zamanla değişen taleplere göre şekillenen işlevler için yeni yapılar eklenirdi. Zamanla bunların yanında yapılar içinde bulunduğu tarihi çevresiyle birlikte, yapım teknikleri, malzemeleri, özgün biçimiyle ve aynı zamanda da bulunduğu sosyal yapının da bir parçası olduğunun bilinciyle korunmaya başlanmışlardır. Bu bilincin ortaya çıkmasıyla yapılar kendi kaderlerine ve insanların kendi bilgi birikimine göre koruma şekline bırakılmamış ve zaman içerisinde koruma ile ilgili farklı konulara ve tartışmalara çözüm getirecek şekilde belgeler ortaya çıkmıştır. Belgelerle birlikte yapılan restorasyonlar geçmişteki gibi kişisel görüşlere ve o sırada geçerli olan mimarlık akımlarının etkisinden kurtulup, kuramsal temellere oturmuş ve restorasyon uygulamaları belirli kurallar ve ilkeler çerçevesinde uygulanmaya başlanmıştır.

1932 yılında kabul edilen Carta Del Restauro (Restorasyon Tüzüğü) ile yasal bir kimlik kazanan çağdaş onarım ilkelerinin bazıları şu şekildedir:

- Madde 4: Yapıların varlıklarını sürdürebilmeleri için kullanılmaları önemlidir. Ancak yapıların estetik ve tarihi kimlik değeri göz önünde bulundurularak saygılı bir işlev önerisi sunulmalıdır.
- Madde 6: Koruma sürecinde tarihi anıtların çevrelerine de saygı duyulmalıdır (Ahunbay, 2016, s.148-149).

1964 yılında eski yapıların korunması ve onarılması üzerine yeni ilkeler belirlemek ve uluslararası bir temele oturtmak amacıyla Uluslararası Tarihi Anıtlar Mimar ve Teknisyenleri Kongresi'nde Venedik Tüzüğü başlığının altında yeni kararlar alınmıştır. Venedik Tüzüğü'ne göre;

- Madde 4: Anıtların korunmasında süreklilik ve kalıcı olması esastır.
- Madde 5: Anıtların her zaman topluma yararlı olabilecek bir işleve sahip olması anıtların korunmasında etkili olabilmektedir.
- Madde 6: Anıt korunurken ölçeğinin dışına fazla taşmamak kaydıyla çevresinin de bakımı ve düzenlenmesi yapılmalıdır (Ahunbay, 2016, s.150-151).

1975 Avrupa Mimarlık Miras yılında Avrupa'nın tüm ülkelerinden delegeler katılmış ve Amsterdam Kongresi düzenlenmiştir. Kongrede mimarlığın tüm halkın ortak mirası olup ortak tarihi değerleri taşıdığı için yaşatılması kararına varılmıştır. Aynı zamanda tarihi yapılara çağdaş yaşamın gerekliliklerine göre yeni işlevler verilebileceği gösterilmiştir (Ahunbay, 2016, s.152-153).

1999'da ICOMOS tarafından yayınlanan Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü'nün koruma ilkeleri başlığı altında geleneksel yapılara çağdaş müdahalelerin yapının geleneksel karakterine uygun bir şekilde yapılması gerekliliğinden bahsedilmiştir. Geleneksel miras, yalnız yapının fiziksel özelliklerinin korunmasıyla değil aynı zamanda bu yapıların kullanılış ve algılanış biçimleri ile de ilgilidir. Aynı tüzüğün uygulama ilkeleri başlığı altında da şu ifadeler yer verilmiştir:

- Madde 4: Malzeme ve mimari öge değişiklikleri, bütünün genel ifadesine uyumlu, görünüş, biçim ve doku yönünden aykırı malzemelerle yapılmamalı, yapı malzemelerinin birbirileri ile uyumuna dikkat edilmelidir.
- Madde 5: Yapılara yeni işlev atanırken yapının karakterine, bütünlüğüne ve biçimine saygı gösterilmelidir.
- Madde 6: Zaman içinde yapıda gerçekleştirilen değişiklikler önemsenmeli ve yapının bütün parçaları tek bir döneme göre onarılmamalıdır (Ahunbay, 2016, s.179-180).

2003'te ICOMOS' un yayınladığı Mimari Mirasın Analizi, Korunması ve Strüktürel Restorasyonu İçin İlkeler' inde mimari mirasın restorasyonu sırasında yapının strüktürü ile çağdaş uygulamalar arasında ortaya çıkabilecek sorunlara öneriler geliştirmiştir. Genel ölçütler başlığı altında şu ifadeler yer verilmiştir:

- Madde 1.3: Mimari miras tüm bileşenleri ile birlikte döneminin yapım teknolojisinin bir örneğidir ve bütünüyle korunmalıdır. Yapının yalnızca cephelerinin korunup, içerideki taşıyıcıların kaldırılması veya değiştirilmesi koruma ölçütlerine aykırıdır.
- Madde 1.4: Yeni işlev önerilen yapıda bütün koruma ve güvenlik koşulları dikkate alınmalıdır.
- Madde 1.5: Mimari mirasın korunmasında, taşıyıcı sistemin restorasyonu tek başına eline alınamaz. Asıl hedef yapının bütünüyle korunmasıdır.

- Madde 1.7: Taşıyıcı sistemin çökmesini önlemek için alınan acil güvenlik önlemleri, yapıya geri dönüşü olmayan müdahaleler gerektirmemelidir.

İyileştirici önlem ve denetimlerin başlığı altında ise şu ifadelere yer verilmiştir:

- Madde 1.2: Yirminci yüzyıl mirasını anlamak için, yapı, çevre ve insan arasındaki etkileşimi birlikte ele alıp değerlendirmek önemlidir.
- Madde 3.9: Yapıya yapılan müdahaleler, yapı hakkında elde edilen yeni bilgiler ışığında yenisi ile değiştirilebilmesi için yapıya zarar vermeden kaldırılabilir bir şekilde olması tercih edilmelidir.
- Madde 3.12: Her müdahale mümkün olduğu kadar strüktürün ilk tasarımına uygun olmalı, yapılan müdahaleden özgün durum anlaşılabilir.

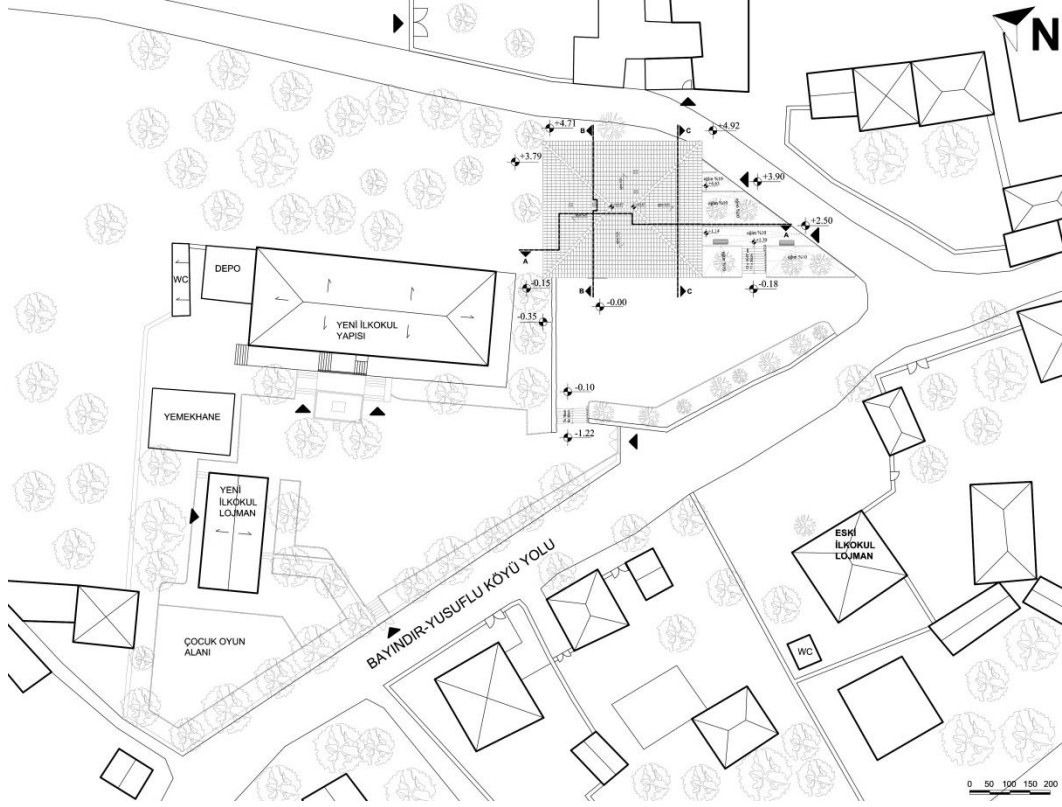
ICOMOS' un 2017 yılında yayınlanan 'Approaches To The Conservation Of Twentieth-Century Cultural Heritage (Yirminci Yüzyıl Kültürel Mirasının Korunmasına Yönelik Yaklaşımlar)' bildirgesinde;

- Madde 1: 20. Yüzyıl kültürel mirasının tanımlanması ve değerlendirilmesi aşamasında, envanterlerin geliştirilmesinin ve kültürel önemin belirlenmesi için karşılaştırılmaların yapılması gerekliliğinden bahsedilmiştir.
- Madde 6: Kültürel mirasın dönüştürülmesi sürecine hassas bir şekilde yaklaşılması ve önerilen değişikliklerin yapının miras etkisine zarar vermemesi hedeflenmelidir.
- Madde 7: Eklemeler ve müdahaleler, yapının özgünlüğüne saygı duyularak yapılmalıdır.
- Madde 9: Yapılan müdahaleler kültürel mirasın çevresi ile bütünlüğüne dikkat edilerek gerçekleştirilmeli ve miras alanlarının kültürel önemini arttırmalıdır.

6.2. Yeniden İşlevlendirme Önerisi

Plan Organizasyonu

Vaziyet Planı

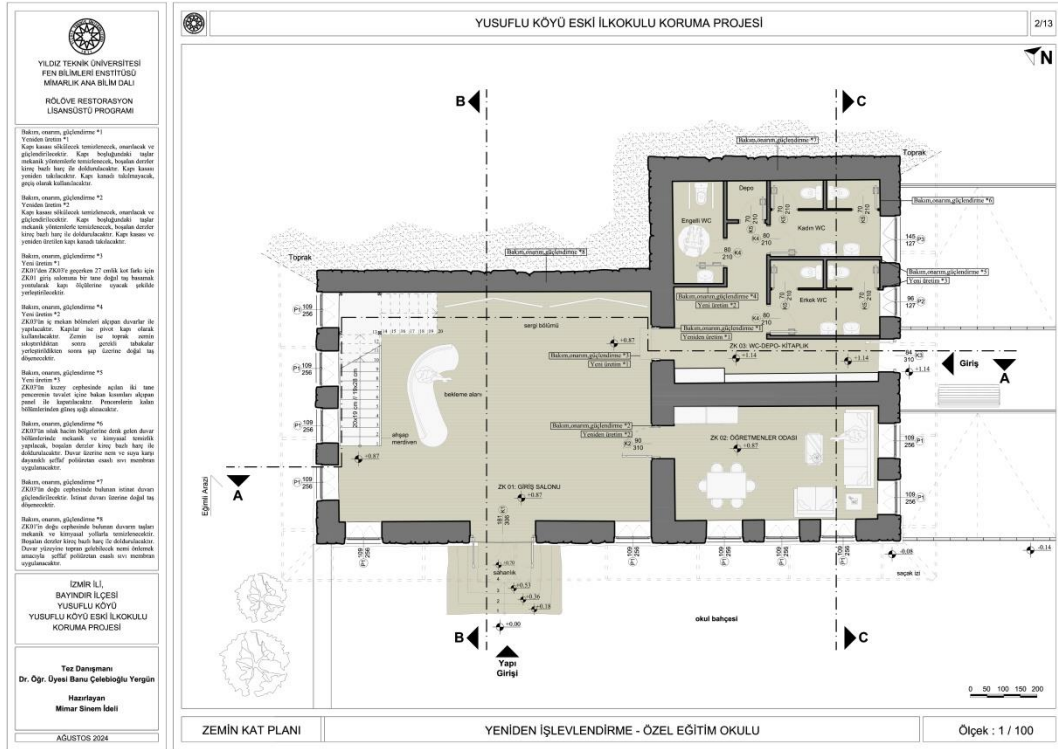
Şekil 6.1 Vaziyet planı restorasyon çizimi (2024)

Yeniden işlevlendirme önerisinde okul, lojman, günümüzde okul olarak faaliyet gösteren 1969 yılında inşa edilen yeni okul yapısı çevresi ile bütüncül bir şekilde, özgün mimari değerleri dikkate alınarak düzenlenmiştir (Şekil 6.1). İşlevsel düzenleme ve değişiklikler kapsamında özgün işlevin ve mevcut yapılar arasındaki bağlantıların sürekliliğinin sağlanması, köyde eğitim çerçevesinde sosyal ve kültürel etkileşimin artırılması ve peyzaj düzenlemeleri ile yeni rekreasyon alanlarının oluşturulması hedeflenmiştir. Bu bağlamda eski okul yapısının derslik, kütüphane ve servis mekânları, lojman ise idari birim ve anaokulu olarak kullanılacaktır. Eski okul yapısı zemin ve normal kat olmak üzere iki, lojman ise tek kattan oluşmaktadır. İşlevsel müdahaleler kat düzlemlerine göre incelendiğinde;

Tablo 6.1 Yusufllu Köyü Eski İlkokulu yapılarının analizi (2024)

	Görsel	Kat düzlemi	Birimler	Özgün işlev	Yeni işlev
Okul		Zemin Kat	ZK01	Giriş	Giriş, karşılama
			ZK02	Konaklama	Öğretmenler odası
			ZK03	Depo ve toplanma alanı	Islak mekân + depo
		1. Kat	NK04	Derslik	Derslik
			NK05	Derslik	Derslik
			NK06	Derslik	Derslik ve kütüphane
Öğretmenevi		Zemin Kat	ZK01	Öğretmenevinin yeni verilecek işlevle birlikte kullanımı yeni bir işlevle devam edecektir.	
			ZK02		
			ZK03		
			ZK04		
			ZK05		
				Eski ve yeni ilkokul arasında mevcut durumda doğrudan bir bağlantı bulunmamakta ve araç yolu üzerinden geçiş sağlanmaktadır. Restorasyon projesinde -0.10 kotundan -1.22 kotuna merdiven tasarlanarak bu yapılar arasında bağlantı kurulmuştur. Anayol üzerindeki bahçe duvarı devam ettirilerek çocuklar için güvenli bir etkinlik mekânı kurgulanmıştır. Bahçe duvarlarında yerel malzeme olan kayrak taşından harpuştalar eklenmiş ve duvarların kenarları pahlanarak oturma alanları tasarlanmıştır. Yapının güney bölümünde depo girişi ile bağlantılı olacak şekilde çevre düzenlenmesi yapılarak yeni karşılaşma ve deneyim alanları oluşturulmuştur. -0.18 kotu ve +1.14 kotu arasında bağlantıyı kurmak amacıyla merdivenler tasarlanırken engelli erişimine yönelik +1.14 ve +4.63 kotlarında rampalar ile düzenlenmiştir.	

Zemin Kat Planı

Şekil 6.2 Zemin kat planı restorasyon çizimi (2024)

Zemin katta, ZK01,ZK02 ve ZK03 olmak üzere üç farklı birim bulunmakta, +0.70 kot yüksekliğinde ana giriş ve +1.14 kot yüksekliğindeki depo girişi olmak üzere iki farklı girişe sahiptir.

Şekil 6.3 ZK01'deki kapalı pencere boşlukları ve merdiven (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

ZK01 nolu mekânda zemindeki atık tabaka kaldırılarak özgün kat yüksekliğine ulaşıldıktan sonra giriş, karşılama ve dağılma mekânı olarak yeniden işlevlendirilmiştir. Bu mekânın kuzey duvarına yerleştirilen L formunda ahşap

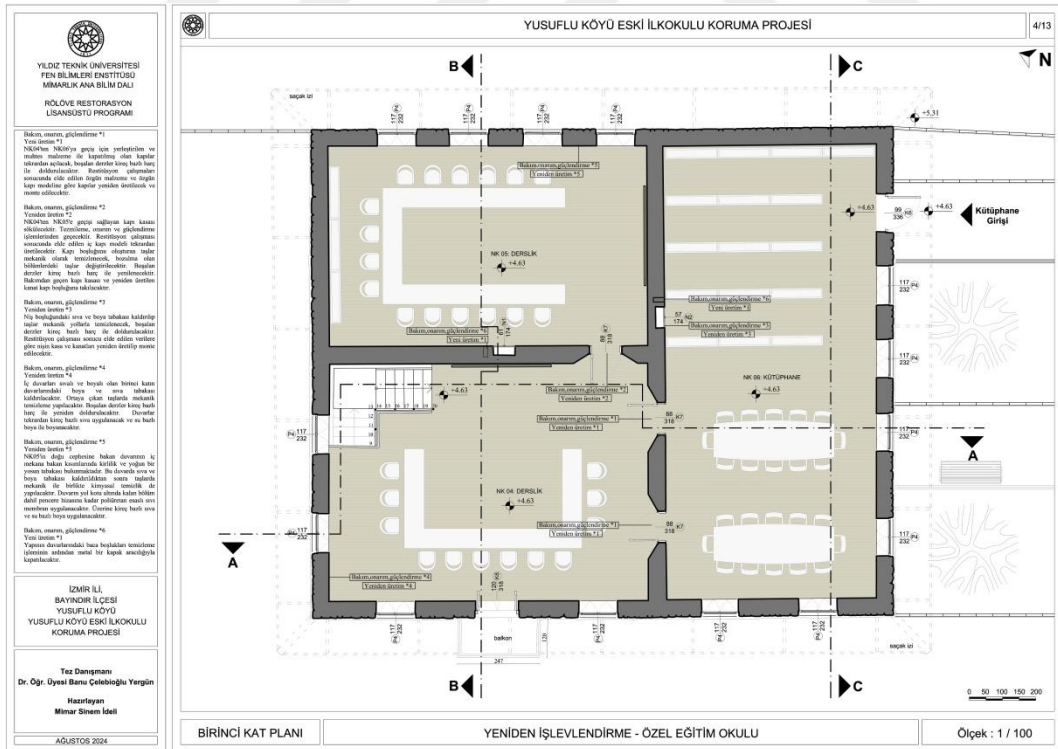
merdiven ile birinci kata ulaşılrken, taş ile doldurulmuş iki tane pencere açılarak doğal aydınlatma ve havalandırma imkânı artırılmıştır.

Şekil 6.4 ZK02 ve ZK03 mekanları (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

ZK02 nolu mekân, betonarme ekler kaldırılarak öğretmenler odasına dönüştürülmüştür. ZK03'teki betonarme ekler kaldırılarak ve mekânda bölücü duvarların kullanılmasıyla ZK03, ıslak mekân ve depo olarak yeniden düzenlenmiştir (Şekil 6.4).

Birinci Kat Planı

Şekil 6.5 Birinci kat planı restorasyon çizimi (2024)

Birinci kat, NK04, NK05 ve NK06 olmak üzere üç farklı birimden oluşmakta olup zemin kat ve +4.63 kotundan olmak üzere iki farklı girişe sahiptir. NK04 ve

NK05 özgün işlevi olan derslik, NK06 ise kütüphane olarak yeniden işlevlendirilmiştir. NK06 nolu mekâna güney yönünden direkt giriş bulunmaktadır. Yine bu mekânın kuzey yönünde tuğla ile doldurulmuş olan iki tane kapısı açılarak tüm mekânlar arasında geçiş sağlanmıştır (Şekil 6.5).

6.3. Koruma ve Restorasyon Kararları

6.3.1. Acil Koruma Önlemleri

Şekil 6.6 ZK01 tavan döşemesi ve ZK05'in tavan ve zemin döşemesi (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yapının çatısında bölgeler çökmeler ve NK04 ve NK05 nolu mekânın ahşap döşemelerinde de yapısal sorunlar bulunmaktadır. Restorasyon müdahaleleri öncesinde bu yapısal elemanlar yıkılma tehlikesine karşı çelik elemanlar ile askıya alınacaktır (Şekil 6.6).

6.3.2. Onarım ve Müdahale Kararları

Restorasyon projesine yönelik hazırlanan paftalarda önerilen müdahale kararları noktasal bir şekilde açıklanmış olup bu bölümde “*yapısal sorunlar ve malzeme sorunları*” iki başlık altında ele alınarak genel bilgiler sunulacaktır.

6.3.2.1. Yapısal sorunlara yönelik müdahale kararları

Bu bölümde yığma yapının strüktürel bileşenlerine yapılması önerilen müdahale kararları şu maddeler kapsamında açıklanacaktır:

- Zemin ve temel

- Duvar
- Döşeme
- Balkon
- Merdivenler
- Kapı ve pencere
- Çatı

Zemin ve temel

Temel yükü ve malzeme mukavemeti, zemin yapısı ve davranışı, yer altı su seviyesi ve yer kabuğu hareketlerine dair verilere ulaşamadığı için zemin ve temele yönelik tespitler yapılamamıştır. Sondaj çalışmaları ve modeller ile zemin etüdü yapılarak zeminin yapısı ve bozulmasına etki eden faktörler tespit edilecektir. Temelin yapım tekniği ve malzeme mukavemeti, derinliği ve sağlamlığına yönelik tespitler ise yapının çevresinde açılacak araştırma çukurları ile belirlenerek yapıya uygun sağlamlaştırma ve güçlendirme yöntemleri belirlenecektir.

Duvar

Eski okul, yığma kâgır sistem ile inşa edilmiş olup beden duvarları bütünlüğünü korumuştur. Duvarlarda oluşan bozulmalar incelendiğinde malzeme ve derz kaybı, birim eleman kaybı, yüzeysel aşınmalar, canlılardan kaynaklı bozulmalar, yanlış restorasyon uygulamaları neticesinde yapılan niteliksiz ekler ve özgün tasarım özelliklerinin değiştirilmesi olmak üzere çeşitli bozulmalar görülmektedir. Duvarların restorasyon uygulamasında; doldurulan kapı ve pencere boşlukları açılacak, bütünlüğü zarar gören kapı ve pencereler özgün tasarım özelliklerine göre yeniden üretilecek, niteliksiz çimento esaslı sıva yüzeyden uzaklaştırılacak, çatlaklar ve dökülen derzler onarılacaktır.

Temizleme (Liberasyon)

Şekil 6.7 Temizleme ve güçlendirme çalışması (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yapıdaki en büyük sorun güçlendirme amaçlı eklenen muhtes betonarme ve beton eklerdir. Güçlendirme kapsamında ZK02,ZK03, NK05 ve NK06 nolu mekânlarda yapılan betonarme döşeme, kiriş ve kolonlar kaldırılacaktır. Yapı öncelikle zemin katta bulunan hatıl kuşak üzerinden askıya alınacaktır. Askıya alındıktan sonra hatıl parça parça kesilerek çıkarılacaktır. Çıkarılan beton hatılların yerine özgün durumda olduğu gibi ahşap hatıllar yerleştirilecektir. Duvarların fiziksel bütünlüğünün sağlanabilmesi için hatıl kotundan duvar orta aksından metal gergi yerleştirilecektir. Sıvalı ve boyalı olan ZK01, ZK02, NK04, NK05 ve NK06 mekânlarının duvarlarındaki çimento esaslı sıva katmanı kaldırılacak ve özgün durumda olduğu gibi kireç bazlı harç ve boya ile yenilecektir. (Şekil 6.7).

Bitkilerden arındırma

Şekil 6.8 Bitki oluşumu (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yapının zemine yakın bölgelerinde gelişen bitkiler salgıladıkları asit bileşeni ve mekanik hareketleri ile duvar yüzeyinde kimyasal ve mekanik bozulmalara neden olmuştur. Bu bitkiler köke en yakın bölümünde kesildikten sonra kimyasallar ile soldurularak yapıdan uzaklaştırılacaktır (Şekil 6.7).

NK06 nolu mekânın kuzey duvarında tuğla ile doldurulan kapı boşlukları, kuzey ve güney cephesinde özgün cephe düzenini bozan pencere boşlukları açılacak, cephelerdeki muhtes metal kapaklar sökülecektir. Tüm cephelerde bütünlüğünü kaybetmiş kapı ve pencereler restitüsyon verilerine göre ahşap olarak yeniden üretilcektir (Şekil 6.8).

Derz onarımı

Şekil 6.9 Derz onarımı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Özellikle zemine yakın yüzeyler başta olmak üzere duvarların tümünde farklı kalınlıklarda derz boşluklarına rastlanmaktadır. Bozulmanın tespit edildiği yüzeyler fırça ve mala aracılığıyla mekanik olarak temizlendikten sonra dolgu harcının boşluğa tutunması için su ile nemlendirilecektir. Temizleme işleminin ardından özgün niteliğe yakın harç hazırlanarak spatula yardımıyla boşluklar ve derz yatakları doldurulacaktır (Şekil 6.9).

Çatlak onarımı

Şekil 6.10 Çatlak onarımı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yapıda strüktürel çatlaklara rastlanmamış olup cephelerin tümünde kılcal çatlaklar tespit edilmiştir. Bu çatlakların enjeksiyon yöntemi ile doldurulması önerilmektedir (Şekil 6.10).

Güçlendirme

Yapının ZK02, ZK03 ve NK05 mekânlarında güçlendirme amaçlı yapılan betonarme ekler yapının özgünlüğüne büyük oranda zarar verdiği kararlaştırılmış ve kaldırılmıştır. Ancak yapının yapısal bütünlüğünü korumak amacıyla yeni koruma müdahaleleri geliştirilmiştir. Yapının kaldırılan betonarme hatılları özgün durumundaki gibi ahşap olarak yenilenmiş ve ZK02, ZK03 ve NK05'in tüm duvarları FRP çubuklar ile güçlendirilmiştir. Yapıda gerçekleştirilecek olan kayma ve ayrılma statik hesaplarına göre kaldırılan betonarme ekler yerine ahşap yeni elemanlar ile güçlendirme de yapılacaktır (Şekil 6.4).

Döşeme

Şekil 6.11 Yapının döşemeleri (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Temizleme

Restitüsyon verilerine göre, yapının zemin katında kâgir normal katında ise ahşap ve betonarme döşeme bulunmaktadır. Mekanik ve kimyasal yöntemler ile zemin kat döşemesindeki niteliksiz tabaka kaldırılarak onarılması gereken bölümler özgün niteliğe yakın malzeme ile yenilenecek ve döşeme sağlamlaştırılacaktır. Bu uygulamaların ardından yeni işlev gereği ıslak mekân, seramik veya yapının özgün malzemesi olan kayrak taşı ile kaplanacaktır.

Yeniden yapım

Normal katın döşemeleri incelendiğinde; NK04 ve NK05 nolu mekânların çökmüş vaziyette olan ahşap döşemeleri ve NK06 nolu mekânda kullanılan

niteliksiz betonarme döşeme yapıdan uzaklaştırılarak restitüsyon verilerine göre yeni ahşap döşeme ve süpürgelikler üretilecektir.

Balkon

Okulun inşa edildiği 1934-36 yılında yapıya inşa sürecinde ahşap olarak eklendiği düşünülen balkon 1950'li yıllarda betonarmeye dönüştürülmüştür. Dönem eki olarak kabul edilmesi kararlaştırılan balkonunun döşemesinde ve payandalarında nem kaynaklı küflenme ve yüzeysel olarak çatlak oluşumu tespit edilmiştir. Balkon döşemesi ve payandaları özgün halindeki taşıyıcılık durumuna getirilmesi ve sağlamlaştırılması kararlaştırılmıştır. Korozyona uğrayan metal korkuluklar ise özel kimyasal ile temizlenmiş ve koruyucu boya ile tekrardan kaplanmıştır.

Merdivenler

Şekil 6.12 Merdivenler (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yeniden yapım

Ana giriş ve zemin kat olmak üzere yapıda iki farklı merdiven bulunmaktadır. Ana girişteki merdiven özgün olmayan beton kaplama kaldırılacak, bitkilerden arındırıldıktan sonra gereken bölümler özgün niteliğe yakın malzeme ile bütünlenecektir.

ZK01 mekânındaki ahşap merdiven, merdiven elemanlarına ve döşeme elemanlarına zarar vermeden kaldırılacaktır. Merdivenin ahşaplarındaki boşluklar epoksi uygulaması ile doldurularak tekrardan merdivenin üretiminde kullanılacaktır. Eksik olan elemanlar da restitüsyon verilerine göre özgün malzeme ile üretilecek ve L formu merdiven yerine tekrardan yerleştirilecektir (Şekil 6.12).

Kapı ve pencere

Şekil 6.13 Kapı ve pencereler (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yapıda farklı form ve ebatlarda ahşap kapı ve pencereler bulunmakta olup çoğu malzeme kayıpları ve hasarlarından dolayı işlevini yitirmiş durumdadır.

Temizleme

Yapının düğün salonu olarak kullanıldığı dönemde yapılan nitelsiz metal kapaklar yapıdan uzaklaştırılacaktır.

Onarım ve yeniden yapım

Kullanılacak durumda olan hasarlı kasaların onarımları yapılacak, işlevini kaybetmiş ahşaplar ise aslına uygun ahşaplar ile yenilenecektir. Bütünlüğünü kaybeden kapı ve pencereler restitüsyon verilerine göre yeniden üretilecektir.

Çatı

Şekil 6.14 Çatı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yeniden üretim

Çatı ve bacalar genel hatları ile bütünlüğünü korumasına rağmen özellikle doğu yönündeki çökmeler strüktürün ve döşemenin bozulmasına neden olmuştur. Yıkılma tehlikesine karşı askıya alınması önerilen çatının restitüsyon verilerine göre yeniden üretilmesi kararlaştırılmıştır. Yeniden üretim sürecinde mevcut çatıda kullanılacak durumda olan hasarlı öğeler onarılarak değerlendirilecektir.

6.3.2.2. Malzeme sorunlarına yönelik müdahale kararları

Bu bölümde yığma yapının bileşenlerini oluşturan malzemelerin bozulmalarına yönelik müdahale kararları şu maddeler kapsamında açıklanacaktır:

- Taş
- Ahşap
- Metal
- Harç ve sıva

Taş

Yapının beden duvarları, zemin ve temelinde taş kullanılmıştır. Beden duvarlarındaki taşlar genellikle bütünlüğünü korumasına rağmen çevresel, atmosferik ve biyolojik faktörlere bağlı olduğu düşünülen çürüme, lekelenme ve kötü işçiliğin olduğu bozulmalar tespit edilmiştir.

Temizleme

Şekil 6.15 Taş onarımı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yapının özellikle batı ve kuzey cephesinde kirlenme oranı fazladır. Kir ve kabuk taşın formunu ve estetiğini bozmaktadır. Yüzeyde oluşan kirliliğin dağılımı ve derinliğine göre mekanik, su ile yıkama veya kontrollü kumlama gibi uygun görülen temizlik yöntemlerinden biri ile yüzey temizlenmelidir.

Sağlamlaştırma ve estetik onarım

Yüzeyde oluşan aşınma, kavlanma, parçalanma ve tozlaşma taşın formunu değiştirirken zaman içinde dayanımını azaltarak işlevsiz hale getirmektedir. Kopan parçalar yerine uygun görülen kimyasallar yardımıyla aslına uygun parçalar eklenerek taşın doku ve renk bütünlüğü sağlanmıştır.

Yüzey koruma

Yüzeyler temizlenip sağlamlaştırıldıktan sonra nem, kir ve tuz oluşumuna karşı taşın fiziko-kimyasına uygun kimyasallar ile korunmalı ve belirli aralıklar ile bakımları yapılmalıdır.

Ahşap

Şekil 6.16 Ahşap onarımı (İdeli Kişisel Arşivi, 2024)

Yapının döşemeleri, çatısı, kapı ve pencereler ahşaptan oluşmakta, bu elemanlarda parça ve kesit kaybı, çürüme, küflenme ve renk değişimi gibi mekanik ve biyolojik faktörlere bağlı çeşitli deformasyon tespit edilmiştir. Nem ve biyolojik

faktörlere bağılı çürüyen, çökmeden kaynaklı ileri derece hasar görmüş ahşaplar aslına uygun olanlar ile değıştirilecektir. Kullanılması mümkün olanlar ise enjeksiyon yöntemi ile doldurulduktan sonra kurutularak böcek ve haşerelere karşı uygun kimyasallar ile emprenye edilecektir. Yapıdaki tüm ahşap elemanlar ahşabın yapısına uygun koruyucular ile kaplanacaktır.

Metal

Kapı ve pençelerin bağlantı elemanları ve balkonun korkuluğı metalden oluşmakta olup atmosferik koşullar nedeniyle korozyon meydana gelmiştir. Bu metal elemanların yüzeyindeki pas ve kir tabakası kaldırılarak koruyucu kimyasallar uygulanacaktır.

Harç ve sıva

Yapının bölücü duvarlarında kullanılan niteliksiz çimento esaslı sıva yapıdan uzaklaştırılacaktır. Özgün olduğu düşünölen harç ise laboratuvarlarda malzeme analizi neticesinde aslına uygun bir şekilde üretilerek gerekli bölgelerde kullanılacaktır.

Türk eğitim tarihi Cumhuriyet Dönemi'ne kadar çeşitli evrelerden geçmiş, süreç içerisinde çeşitli eğitim-öğretim mekânları üretilmiştir. Türkiye modern eğitim sisteminin temelleri her ne kadar Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde atılmaya başlansa da Erken Cumhuriyet Dönemi'nde eğitimde modernleşme çalışmaları hızlanmış ve düzenli olarak yenilenmenin ve gelişimin arttığı bir dönem olmuştur. Bu süreçte ilkokul inşaatlarına ülke genelinde önem verilmiş ve çeşitli plan, organizasyon ve cephe denemeleri uygulanmıştır. Cumhuriyet'in erken dönemlerinde Osmanlı'dan miras kalan plan düzenleri uygulanırken, zamanla Maarif Bakanlığı'nın oluşturduğu projeler ve yarışma projeleri ile ilerlemiştir.

İzmir'in Bayındır İlçesi'nde bulunan Yusufkar Köyü İlkokulu Erken Cumhuriyet Dönemi'nde 1934-1936 yılları içerisinde inşa edilmiştir. Yapı ilk yapıldığı dönemlerde okul yapısı, işliğı, öğretmenevi, okulun önündeki havuzu ve çevresindeki bahçeler ile varlığını sürdürmüştür. Okul yapısı iki katlı eğimli bir arazi üzerinde, yığma kagir olarak inşa edilmiştir. Zemin katta, öğretmen odası, depo ve giriş sofası yer alırken, giriş sofasından merdivenle ulaşılan yapının birinci katında üç tane derslik yer almaktadır.

Okulun mevcut durumdaki halini belgelemek için rölöve çalışması yapılmış, Yapıdaki bozulmalar tespit edilmiştir. Yapının beden duvarları ayakta olup, bazı pencere boşlukları doldurulmuş, dolu tuğla olan damlalık taşları hasar görmüş, ahşap pencerelerin ve kapıların bazı elemanları çıkarılmış, NK05'in pencere boşlukları düğün salonu olarak kullanıldığı süre içerisinde demir kapaklarla kapatılmıştır. Okulun ve Hüseyin Togu'nun arşivlerinden alınan fotoğraflarla, köylülerle yapılan görüşmeler, koruma önerisi geliştirilen okuldan ve Bayındır kırsalında bulunan benzer nitelikli okullardan alınan bilgiler doğrultusunda okulun restitüsyon çizimleri hazırlanmıştır.

Okul yapısının 1960'lı yıllarda hasarlı olarak tespit edilmesi ile birlikte 1969 yılında okulun işliğı yıkılarak yeni ilkokul yapısı inşa edilmiştir. Eski ilkokul yapısı bu yıldan sonra atıl duruma düşmüştür. Yeni ilkokul yapısına ise çevre

köylerden taşınmalı olarak öğrenci taşınarak eğitim devam etmiştir. İncelenen ICOMOS bildirgeleri maddeleri temel alınarak Yusufu Köyü Eski İlkokulu'nun koruma projesi hazırlanmış, yapının özgün işlevi ile birlikte kullanımının gerçekleştirilmesi öneri olarak sunulmuştur.

Bayındır'dan alınan veriler ışığında bölgede özel eğitim çocukları için bir okul yer almamaktadır. Öğrenciler servis aracılığıyla Tire ilçesindeki bir okula gönderilmektedir. Eski ilkokul yapısının merkeze olan yakınlığı, günümüzde özel eğitim okulunun olmaması, tarihi yapının korunarak geleceğe aktarımının gerçekleştirilmesi amacıyla özel eğitim okulu olarak işlevlendirilmesi kararlaştırılmıştır.

Tez sürecinde edinilen bilgiler ile Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Bayındır'daki eğitim sürecinin araştırmalarına yeni bilgiler eklenmiş, bu dönemde inşa edilen ilkokullar araştırılmıştır. Tespit edilen okulların bir kısmı zaman içerisinde yıkılıp yeniden yapılmış, bazıları da özgün halleriyle günümüze kadar ulaşmıştır. Yapıların büyük çoğunluğu ise günümüzde kendi haline terkedilmiştir. Çalışmada terkedilen bu okullardan Yusufu Köyü İlkokulu ele alınmış ve mimari analizler yapılmış, tekrardan okul olarak kullanımına karar verilmiştir.

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de modern mimarlık mirasının korunmasına yönelik çalışmalar yaygınlaşmaya başlamıştır. Modern mimarlık mirasının önemli bileşenlerinden biri olan ve kentten kırsala birçok yerde uygulaması bulunan ilkokul yapılarının da modern mimarlık mirasının araştırmaları içerisinde önemli bir yer almaktadır. Hazırlanan koruma projesi ve yapılan araştırmalar, gelecekte Bayındır başta olmak üzere İzmir'in kırsalında atıl durumda bulunan tüm Erken Cumhuriyet Dönemi okul yapılarının çevreleri ile birlikte özgün işlevine saygılı olacak ve bulunduğu bölgeye uygun ihtiyaçları karşılayacak şekilde yeniden işlev atanması için örnek teşkil edecektir.

KAYNAKÇA

- Ahenk Gazetesi**, 28 Teşrinisani (Ocak) 1339 (1923). 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/1266> adresinden alındı
- Ahunbay, Z.** (2016). Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon. *Yem Yayınları*, İstanbul.
- Akkutay, Ü.** (1984). Enderun Mektebi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi*, Ankara.
- Aktürk, S ve Ediz Ö.** (2020). Atıl Köy Okulları Bağlamında Yeniden İşlevlendirme: Çanakkale Örneği, *Uluslararası Hakemli Tasarım ve Mimarlık Dergisi*, sayı 21, s.124-155.
- Aktürk, S.** (2020). Atıl Köy Okullarının Yeniden İşlevlendirilmesi: Çanakkale Örneği. [Bursa Uludağ Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 621546).
- Alpagut, L.** (2015). Cumhuriyet'in Mimarı Ernst Arnold Egli. *Mimarlık Dergisi*. 2024 tarihinde <http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=397&RecID=3661> adresinden alındı
- Alpandiner, A.** (2019). İzmir'de Cumhuriyet Dönemi'nde ve Öncesinde Yapılan Eğitim Yapılarının İncelenmesi. [Dokuz Eylül Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 611973).
- Aslan, G.** (2013). İstanbul Sıbyan Mektepleri İçin Bir Katalog Denemesi ve Yusuf Paşa Sıbyan Mektebi Restorasyon Projesi. [İstanbul Teknik Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 335771).
- Akyüz, Y.** (2021). Türk Eğitim Tarihi (M.Ö. 1000-M.S. 2021). *Pegem Akademi Yayıncılık*, Ankara.
- Anadolu Gazetesi**, 29 Eylül 1341(1925). 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/1325> adresinden alındı
- Anadolu Gazetesi**, 12 Kanun-ı Sani (Ocak) 1927. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/1327> adresinden alındı
- Anadolu Gazetesi**, 22 Nisan 1930. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/1332> adresinden alındı
- Anadolu Gazetesi**, 11 Teşrinisani (Kasım) 1931. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/1329> adresinden alındı
- Anadolu Gazetesi**, 18 Ağustos 1932. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/1320> adresinden alındı

- Anadolu Gazetesi**, 31 Kanunisanı (Ocak) 1934. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/1333> adresinden alındı
- Anadolu Gazetesi**, 28 Teşrinievvel (Ekim) 1934. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/1334> adresinden alındı
- Anadolu Gazetesi**, 19 Şubat 1937. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/2261> adresinden alındı
- Anadolu Gazetesi**, 7 Mart 1937. <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/2261> adresinden alındı
- Anadolu Gazetesi**, 1 Haziran 1945. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/9416> adresinden alındı
- Anadolu Gazetesi**, 24 Haziran 1945. <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/9416> adresinden alındı
- Anadolu Gazetesi**, 11 Kasım 1945. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/9552> adresinden alındı
- Aydın, M.** (2011). Türk İnkılabı Tarihi, *Cantekin Matbaacılık*, Ankara.
- Atatürk Araştırma Merkezi** (2006). Atatürk'ün Söylev ve Demeçlerinden Seçmeler. 2024 tarihinde http://ankaenstitusu.com/wp-content/uploads/2016/06/soylev_ve_demecleri.pdf adresinden alındı
- Balcı, A.** (2022). Mimar Kemaleddin'in Edirne'deki Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi Yapıları, *Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sayı 11, s.168-206.
- Baltacı, C.** (2005). XV.-XVI Asırlarda Osmanlı Medreseleri 1-2. *M.Ü. İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları Nu.* 198.
- Başgöz, İ., Wilson, H.** (1968). Türkiye Cumhuriyetinde Eğitim ve Atatürk, *Dost Yayınları*, Ankara, 1968.
- Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü**, (2014). Arşiv Belgelerine Göre Osmanlı Eğitiminde Modernleşme, *Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Yayın Nu: 134*, İstanbul.
- Başbakanlık İstatistik Genel Müdürlüğü (1949)**, Genel Nüfus Sayımı 1945, cilt 33, Ankara.
- Bayraktutan, F.** (2020). Millet Mekteplerinin Halk Eğitimi Açısından İncelenmesi. *Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları*, s.119-150.
- BCA, 1801 – 1311 – 1.** T.C. Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı.
- Berkes, N.** (2002). Türkiye'de Çağdaşlaşma. *Yapı Kredi Yayınları*, İstanbul.
- Bilasa, P.** (2015). Türkiye İlköğretimin Tarihsel Gelişimi (1970-2010), *Pegem Akademi*, Ankara.

- Budak, Ç.** (2010). Türkiye’de İlkokul Programları ve Yabancı Uzmanların İlkokul Programlarına Olan Etkisi (1923-1960). [Adnan Menderes Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 312348).
- Budak, L. ve Budak Ç.** (2014). Osmanlı İmparatorluğu’ndan Türkiye Cumhuriyeti’ne İlkokul Programları(1870-1936). *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, sayı 3/1, s. 377-393.
- Cumhuriyet Gazetesi**, 14 Teşrinisani (Kasım) 1931. 2024 tarihinde <https://egazete.cumhuriyet.com.tr/katalog/192/1931/10/14> adresinden alındı
- Çağır, M. ve Türk, İ. C.** (2017). 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ve Türk Eğitim Tarihindeki Yeri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi* (ASEAD). Cilt 4, sayı 11, s.62-75.
- Çakmak, F. ve Çetin N.** (2012). Torbalı ve Bayındır Nüfus Defterlerine Göre Balkan Savaşlarında Kalanlar. *Uluslararası Balkan Sempozyumu Bildirileri*, s. 101-113, Isparta.
- Çelenk, S.** (2019). Cumhuriyet Dönemi İlköğretim Programlarında Köy Okullarına Yönelik Düzenlemeler. *İlköğretim Online*, cilt 18, sayı 4, s. 1823-1836.
- Demirbaş, İ. ve Özalp, M. T.** (2022). Türkiye’de Cumhuriyet Dönemi eğitim politikaları (1923-1950).*Tarih Okulu Dergisi*, sayı 59, s. 2604-2626.
- Demokrat İzmir Gazetesi**, 28 Aralık 1948. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/9438> adresinden alındı
- Demokrat İzmir Gazetesi**, 10 Temmuz 1949. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/9445> adresinden alındı
- Demokrat İzmir Gazetesi**, 14 Ekim 1949. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/9446> adresinden alındı
- Demokrat İzmir Gazetesi**, 12 Kasım 1949. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/9446> adresinden alındı
- Dere M. E. Ve Oral M.** (2020). Erken Cumhuriyet Döneminde Ernst Arnold Egli’nin Köy İlköğretim Planları ve Eğitimin Önemi. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, cilt 21, sayı 47, s.252-277.
- Dilek, H.**(2016).1927 Köy Muallim Mektepleri İle Köy Okulları Müfredat Programının Analizi ve Yurttaşlık Bilgisi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, cilt 6, sayı 11, s.92-110.
- Dirik, O.** (1998). Babam General Kazım Dirik ve Ben. *Yapı Kredi Kültür ve Sanat Yayıncılık*, İstanbul, s.76.
- Doğan, E.** (2022). Kırsal Mimari Gelenekte Eğitim Yapıları: Akseki-İbradı Havzası Örneği. [Akdeniz Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 741249).

- Durukan, A.** (2006). Cumhuriyetin Çağdaşlaşma Düşüncesinin Yaşama ve Mekana Yansımaları: Halkevi Binaları Örneği. [İstanbul Teknik Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 222019).
- Erdem, Ç** (2008). Cumhuriyet Yönetiminin 1930’lu Yıllarda Köyde ve Köylülükte “Dönüşüm” ü Gerçekleştirme İsteğinin Bir Aracı Olarak “Köy Eğitim Kursları”. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, cilt 10, sayı 3, s. 187-200.
- Esenkal, E.** (2007). Yabancı Ülkeler Trafından Osmanlı Coğrafyasında Açılan Okullar. [Trakya Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 240937).
- Esin, E.** (1972). “Muyanlık” Uygur “Buyan” Yapısından (Vihara) Hakanlı Muyanlığına (Ribat) ve Selçuklu Han ile Medresesine Gelişme. *Malazgirt Armağanı’ndan Ayrılışım*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Eyice, S.** (1995). Fatih Camii ve Külliyesi. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, cilt 12, s. 244-249.
- Fikirler Dergisi**, 30 Nisan 1932, cilt IV, sayı 80.
- Gündüz M.** (2017). Osmanlı’yı Yönetenler Mektebi. *Yedikıta Dergisi*, sayı 105, s. 21-35.
- Güneş, G.** (2016). Cumhuriyet’in İlk Yıllarında Bayındır. *İzmir Araştırmaları Dergisi*, sayı 4, s. 93-109.
- Güneş, M.** (2019). II. Dünya Savaşı Yıllarında İzmir’de Eğitim Yaşamı. *İzmir Araştırmaları Dergisi* sayı 10, s.117-141.
- Gürbüz, K.** (2003). Dünya’da ve Türkiye’de Yükseköğretim Tarihçe ve Bugünkü Sevk ve İdare Sistemleri. *Cem Web Ofset*.
- Gürpınar, S.** (1998). 1932-1945 Yılları Halkevi Tarihçesi, Adana Halkevi ve Çıkardığı Dergilerin Değerlendirilmesi. [Hacettepe Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 73648).
- Güven, İ.** (2018). Türk Eğitim Tarihi, *Pegem Akademi Yayıncılık*, Ankara.
- Hakimiyet-i Milliye Gazetesi**, 20 Şubat 1932.
- Halkın Sesi Gazetesi**, 16 Nisan 1946. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/9448> adresinden alındı
- Halkın Sesi Gazetesi**, 6 Temmuz 1946. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/9449> adresinden alındı
- ICOMOS. Mimari Mirasın Analizi, Korunması ve Strüktürel Restorasyonu İçin İlkeler** (2003). 2024 tarihinde https://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_tr0033791001536913477.pdf adresinden alındı

- ICOMOS.** *Approaches To The Conservation Of Twentieth-Century Cultural Heritage* (2017). 2024 tarihinde https://isc20c.icomos.org/wp-content/uploads/2022/03/MNDD_ENGLISH.pdf adresinden alındı
- İdem, T.** (2022). İhsaiyat Mecmuası 1925-1926 ve 1926-1927 Ders Yılı İstatistiklerine Göre İzmir'deki Türk Özel Okulları. *History Studies*, volume 14, issue 1, s.133-157.
- İzmir Valiliği Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü** (1994). İzmir İl Yıllığı 1994, İzmir.
- İzmir Vilayeti İstatistik Müdürlüğü** (1923), 1923 İVİY, Son Teşkilât-ı Mülkiyyede Köylerimizin Adları, Ankara.
- İzmir Vilayeti İstatistik Müdürlüğü** (1930), 1929-1930 İVİY, sayı 17, Bilgi Matbaası, İzmir.
- İzmir Vilayeti İstatistik Müdürlüğü** (1931), 1930-1931 İVİY, Marifet Matbaası, İzmir.
- İzmir Vilayeti İstatistik Müdürlüğü** (1931), 1931-1932 İVİY, sayı 17, Bilgi Matbaası, İzmir.
- Kapluhan, E.** (2012). Atatürk Dönemi (1923-1938) İlkokullarda Coğrafya Eğitimi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, sayı 25, s. 152-170.
- Kapluhan, E.** (2016). Hazırlık (Kurtuluş Savaşı) Dönemi Eğitim Politikaları ve Eğitim Faaliyetleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, cilt 1, sayı 1, s. 1-28.
- Karagöz, S.** (2021). Türk Eğitim Tarihi Açısından Maarif Kongresi, Heyeti İlmîyeler ve Milli Eğitim Şuraları Üzerine Genel Bir Değerlendirme, *Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, sayı 17, s.29-44.
- Karain, S. B.** (1996). Margarete Schütte – Lihotzky ve Türkiye'deki Yapıları. *Mimarlık Dergisi*, sayı 270, s. 8-13.
- Kartal, S.** (2014). Toplum Kalkınmasında Farklı Bir Eğitim Kurumu: Köy Enstitüleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, cilt 4, sayı 1, s. 23-36.
- Kayadibi, F.** (2003). Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde Eğitim ve Bilim. *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sayı 8, s. 1-18.
- Kılınç, M. ve Kurt Keçeci S.** (2019). Türk Eğitim Tarihi. *Pegem Akademi Yayıncılık*, Ankara.
- Kızgın, E. E.** (2024). Osmanlı Son Dönem Eğitim Yapılarından Bir Örnek: Başköy İbtidai Mektebi Taş Süslemeleri. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, sayı 15, s. 1562-1574.
- Korkmaz, K. A., Çarhoğlu A. I., Usta P., Gedik, Y. H.** (2013). Tokat Yağbasan Medrese Yapısının Deprem Riskinin Değerlendirilmesi. *C. B. Ü. Fen Bilimleri Dergisi*.

- Köçer M. ve Koçoğlu, E.** (2020). Eğitim Tarihi. *Pegem Akademi Yayıncılık*.
- Köycülük Dergisi**, 23 Nisan 1946. *İzmir’de Eğitim Faaliyetleri*. s.8.
- Kul, F. N.** (2010). A new approach for defining the conservation status of Early Republican architecture, case study: Primary school buildings in Izmir. [Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Doktora Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 269571).
- Kul, F.N.** (2011). Erken Cumhuriyet Dönemi İlkokul Binaları. *Mimarlık Dergisi*. Sayı 360, s. 66-71.
- Kul, F. N.** (2012). Primary Schools Of İzmir (1923-1950). *Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dergisi*, cilt 29, sayı 2, s. 259-284.
- Kul, N.F.** (2023). Cumhuriyet’in Eğitim Politikalarının Mekansal Yansıması: İzmir ve Civarındaki İlkokullar. *İzmir ve Artalanında Mimari ve Kentsel Mekanın 100 Yılına Bakış 1923-1950 Sempozyumu*.
- Kuşçi, A.** (2021). Türk Eğitim Tarihi (1923-1950). *İksad Publishing House*. Ankara.
- Kültür Dergisi**, 28 Birinci teşrin 1933, sayı 1. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/1453> adresinden alındı
- Kültür Dergisi**, 15 Nisan 1934: sayı 12, s.12. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/1454> adresinden alındı
- Kültür Dergisi**, 1 Mart 1937: sayı 61, s.6. 2024 tarihinde <https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/1455> adresinden alındı
- Maarif Vekaleti İlk Tedrisat Dairesi**, (1933). İlk Mektep Planları Albümü. Ankara.
- Maarif İstatistiği 1939-1940**, (1942). Başvekalet İstatistik Umum Müdürlüğü Ulusal Matbaa, Ankara.
- Makal, M.** (1979). Köy Enstitüleri ve Ötesi. *Çağdaş Yayınları*.
- Milli Eğitim Şuraları** (1921-1926). 2024 tarihinde <https://ttkb.meb.gov.tr/www/gecmisten-gunumuze-mill-egitim-sralari/icerik/328> adresinden alındı
- Milli Birlik Komitesi Genel Kurul Toplantısı** (1960-1961), cilt 5, s.698-714. 2024 tarihinde https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/MBK_/d00/c005/mbk_00005fih.pdf adresinden alındı
- Millet Meclisi** (1969-1973), cilt 56, s.533-544. 2024 tarihinde https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc056/kanuntbmmc056/kanuntbmmc05601739.pdf adresinden alındı
- Otyam, N. K.** (1934). Halkçılık ve Köycülük. *Tarık Edip Kütüphanesi*, Ankara.

- Ödemiş Ticaret ve Sanayi Odası (ÖTSO)**, (1933). Ödemiş Ticaret ve Sanayi Odasının Aziz Cumhuriyetin Onuncu Bayramına Armağanı 29/10/1933, *Marifet Matbaası*, İzmir.
- Çorapçıoğlu, G.** (1985). Osmanlı Devri Sıbyan Mektepleri Üzerine Bir İnceleme. [Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 679111).
- Özbayraktar, M.** (2002). İlköğretim Okullarının Kurumsal – Toplumsal ve Fiziksel Analizi. [Karadeniz Teknik Üniversitesi, Doktora Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 127550).
- Özeçoğlu, H.** (2009). Modernleşme Sürecinde İzmir’de Müslim ve Gayrimüslimlerin Eğitimine Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım (1856-1908). [Dokuz Eylül Üniversitesi, Doktora Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 239326).
- Öztürk, C.** (2008). Rüşdiye. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, cilt 35, s. 300-303.
- Palalı, İ.** (2021). Osmanlı Devleti’nde İlköğretimde Yenileşme ve Urfa İlk Mektepleri, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, cilt 127, sayı 250, s. 83-120.
- Parlak, M.A.** (2010). Cumhuriyet Dönemi Eğitim Politikaları Sempozyumu. *Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi*.
- Polat, S.** (2015). Karahanlı Devleti’nde Eğitim Faaliyetleri. *Uluslararası Eğitim, Bilim ve Teknoloji Dergisi*, cilt 1, sayı 1, s. 42-52.
- Hayta, S.** (1995). 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ve Türk Eğitimine Katkıları. [Gazi Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 41087).
- Sakaoğlu, N.** (2003). Osmanlı’dan Günümüze Eğitim Tarihi. *İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları*. İstanbul.
- Er, R. Ş.** (2019). İzmir’de Bir Vali Kazım Dirik Paşa. [Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 621754).
- Somel, S. A.** (2007). Savaştan Barışa: 150. Yıldönümünde Kırım Savaşı ve Paris Antlaşması (1853-1856). *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Araştırma Merkezi*, İstanbul.
- Somel, S. A.** (2010). Osmanlı’da Eğitimin Modernleşmesi (1839-1908). *İletişim Yayınları*, İstanbul.
- Şanal, M. ve Alaca E.** (2020). Türk Eğitim Tarihi Orta Asya’dan Günümüze. *Pegem Akademi Yayıncılık*, Ankara.
- Şenoğlu, K.** Heyet-i İlmiye. 2024 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/heyet-i-ilmiye/> adresinden alındı

- Taşdemirci, E.** (1989). Osmanlı İmparatorluğu'nda Medreseler. *Kayseri Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, sayı 3, s.519-532.
- Taşkınoğlu, M.** (2012). Atatürk Dönemi Türk Eğitim Politikasının İzmir'deki Yansımaları. [İstanbul Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 314826).
- TBMM Zabıt Ceridesi** (1920), Kanunlar Dergisi, cilt 1, s. 4. 2024 tarihinde https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc001/kanuntbmmc001/kanuntbmmc00100003.pdf adresinden alındı
- TBMM Zabıt Ceridesi** (1924), Kanunlar Dergisi, cilt 2, s. 258-273. 2024 tarihinde https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc002/kanuntbmmc002/kanuntbmmc00200442.pdf adresinden alındı
- TBMM Zabıt Ceridesi** (1924), Kanunlar Dergisi, cilt 2, s. 370-371. 2024 tarihinde https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc002/kanuntbmmc002/kanuntbmmc00200491.pdf adresinden alındı
- TBMM Zabıt Ceridesi** (1925), Kanunlar Dergisi, cilt 4, s. 21. 2024 tarihinde <https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d02/c019/tbmm02019017.pdf> adresinden alındı
- TBMM Zabıt Ceridesi** (1926), cilt 4, s. 522-525. 2024 tarihinde https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc004/kanuntbmmc004/kanuntbmmc00400789.pdf adresinden alındı
- TBMM Zabıt Ceridesi** (1928), Kanunlar Dergisi, cilt 7, s. 1-2. 2024 tarihinde https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc007/kanuntbmmc007/kanuntbmmc00701353.pdf adresinden alındı
- TBMM Zabıt Ceridesi** (1928), cilt 5, Karar No: 443, s. 26. 2024 tarihinde <https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d03/c005/tbmm03005003.pdf> adresinden alındı
- TBMM Zabıt Ceridesi** (1931), cilt 9, Karar No: 1778, s. 102. 2024 tarihinde https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc009/kanuntbmmc009/kanuntbmmc00901778.pdf adresinden alındı
- TBMM Zabıt Ceridesi** (1997), cilt 80, s. 1049-1053. 2024 tarihinde https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc080/kanuntbmmc080/kanuntbmmc08004306.pdf adresinden alındı
- TCDD**, (2023). Demiryolu Medeniyeti, Emsal Matbaa, Ankara.
- T.C.Maarif Vekaleti Tebliğler Dergisi** (1945), cilt 7, sayı 323. 2024 tarihinde <https://dhgm.meb.gov.tr/tebligler-dergisi/1945/323-nisan-1945.pdf> adresinden alındı
- T.C.Maarif Vekaleti Tebliğler Dergisi** (1945), cilt 8, sayı 337. 2024 tarihinde <https://dhgm.meb.gov.tr/tebligler-dergisi/1945/337-temmuz-1945.pdf> adresinden alındı

- T.C.Maarif Vekaleti Tebliğler Dergisi** (1946), cilt 8, sayı 373. 2024 tarihinde <https://dhgm.meb.gov.tr/tebligler-dergisi/1946/373-mart-1946.pdf> adresinden alındı
- T.C.Maarif Vekaleti Tebliğler Dergisi** (1946), cilt 8, sayı 380. 2024 tarihinde <https://dhgm.meb.gov.tr/tebligler-dergisi/1946/380-mayis-1946.pdf> adresinden alındı
- T.C.Maarif Vekaleti Tebliğler Dergisi** (1949), cilt 11, sayı 530. 2024 tarihinde <https://dhgm.meb.gov.tr/tebligler-dergisi/1949/530-mart-1949.pdf> adresinden alındı
- T.C.Maarif Vekaleti Tebliğler Dergisi** (1951), cilt 8, sayı 636. 2024 tarihinde <https://dhgm.meb.gov.tr/tebligler-dergisi/1951/636-nisan-1951.pdf> adresinden alındı
- Turfan, P.** (2013). Osmanlıdan Günümüze İzmir’de Azınlık ve Yabancı Okullar. [Kafkas Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 344543).
- Tutsak, S.** (1996). İzmir’de Eğitim ve Eğitimciler. [Ege Üniversitesi, Doktora Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 54258).
- Tutsak, S.** (2012). Kurtuluş ve Kuruluşun Sembol Kenti İzmir Sempozyumu Bildirileri-İşgalden Kurtuluşa İzmir’de Eğitim (1919-1933). *Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları*, s.339-374.
- Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık İstatistik Genel Müdürlüğü** (1929). Türkiye Nüfusu Genel Nüfus Sayımı 1927, Mehmet İhsan Basımevi, Ankara.
- Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık İstatistik Genel Müdürlüğü** (1937). Türkiye Nüfusu Genel Nüfus Sayımı 1935, Mehmet İhsan Basımevi, Ankara.
- Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık İstatistik Genel Müdürlüğü** (1949). Türkiye Nüfusu Genel Nüfus Sayımı 1945, Mehmet İhsan Basımevi, Ankara.
- Türkiye Cumhuriyeti Başvekalet İstatistik Umum Müdürlüğü** (1930). İstatistik Yıllığı 1930, Ankara.
- Türkiye Cumhuriyeti Dâhiliye Vekâleti Nüfûs Müdîriyet-i Umûmiyesi**, (1928), Son teşkîlat-ı mülkiyyede köylerimizin adları, *Hilal Matbaası*, İstanbul.
- Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi** (ty). Küttab. cilt 27, s. 4-5. 2024 tarihinde <https://cdn2.islamansiklopedisi.org.tr/dosya/27/C27008706.pdf> adresinden alındı
- Türkmen, K.** (2021). Denizli’de Erken Cumhuriyet İdeolojisinin Temel Taşları: Köy Mektepleri, *Cumhuriyet Dergisi Tarihi Araştırmaları Dergisi*, sayı 35, s. 355-393.

- Uluer, B.** (2016). Bayındır, Yusufllu Köyü Geleneksel Yerleşim Dokusunun Çözümlemesi ve Koruma Önerisi. [Yıldız Teknik Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.(Tez No: 444761).
- Unat, F. R.** (1964). Türkiye Eğitim Sistemine Tarihi Bir Bakış, *Milli Eğitim Bakanlığı*, Ankara.
- URL-1** 2024 tarihinde
https://tr.wikipedia.org/wiki/Millet_mektebi adresinden alındı
- URL-2** 2024 tarihinde
https://bayindirhem35.meb.k12.tr/icerikler/yenikursmerkezlerimiz_12854381.html adresinden alındı
- URL-3** 2024 tarihinde
<https://www.turkcebilgi.com/%C3%A7%C4%B1rp%C4%B1, bay%C4%B1nd%C4%B1r> adresinden alındı
- URL-4** 2024 tarihinde
https://ergenli.meb.k12.tr/icerikler/tarihce_12169966.html adresinden alındı
- URL-5** 2024 tarihinde
<https://bayindirturanio.meb.k12.tr/> adresinden alındı
- Uyanık, E. , Kaya, M. M. ve Elçiçeği B.** (2021). II. Meşrutiyet Döneminde Eğitim Tartışmaları ve 1913 Tarihli Tedrisat-ı İptidaiye Kanunu'nun Uygulanması. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, cilt 4, sayı 1, s. 163-185.
- Ünlü, Ü. Ş.** (2008). 19 Mayıs 1919'da Osmanlı İmparatorluğu'ndaki Yabancı Dilde Eğitim Yapan Okullar ve Amaçları. [İnönü Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.(Tez No: 226953).
- Vural, M. K.** (2013). İzmir Kent Ansiklopedisi Tarih. *İzmir Büyükşehir Belediyesi*, cilt 2, İzmir.
- Yeni Asır Gazetesi**, 19 Kanunisanı(Ocak) 1932. 2024 tarihinde
<https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/1409> adresinden alındı
- Yeni Asır Gazetesi**, 26 Şubat 1933. 2024 tarihinde
<https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/1406> adresinden alındı
- Yeni Asır Gazetesi**, 31 Mart 1937. 2024 tarihinde
<https://www.apikam.org.tr/tr/ArsivHizmetDetay/1422> adresinden alındı
- Yılmazlar, H.** (2007). Türkiye'de Özel Okulların Gelişimi (1923-1950). [İstanbul Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi. (Tez No: 214206).
- Zaim, S.** (1932). İstatistikler ve Köyde Maarif, Dönüm Dergisi, *T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Merkez Kütüphanesi*. Sayı:4. 2024 tarihinde
https://kutuphane.tarimorman.gov.tr/pdf_goster?file=a18900ec1a7f29b49f99572717750ef4#book/128 adresinden alındı

P. 4 a

BİR ÖĞRETMENLİ KOY OKULU (KÜÇÜK TIP)

MALZEME LİSTESİ:

Malzemenin cinsi	Miktarı
1 — Taş	180 M ³
2 — Tuğla	7000 Adet
3 — Çatı örtüsü	
a) Alaturka kiremit	12000 "
b) Marsilya tipi kiremit	3300 "
c) Oluklu sac	215 M ²
4 — Kum	75 M ³
5 — Kireç	16000 Kg.
6 — Cam	19 M ²
7 — Çimento	950 Kg.
8 — Çivi	
10 luk	3 Sandık
8 lik	3 "
6 lik	4 "
9 — Kereste	Adet Ebat Miktar M ³
Döşeme kirişleri	25 0,06 × 0,14 × 3,00 0,6300
Döşeme kirişleri	28 0,06 × 0,14 × 3,50 0,8232
Tahta (Döşeme için)	170 0,025 × 0,15 × 4,00 2,5500
Döşeme kirişi tabanı	12 0,06 × 0,12 × 4,00 0,3456
Tavan kirişleri	80 0,06 × 0,08 × 3,50 1,3440
Tahta (Tavan için)	210 0,015 × 0,15 × 4,00 1,8900
Aşklar	22 0,08 × 0,12 × 3,50 0,7392
Mertekler	100 0,06 × 0,08 × 3,50 1,6800
Tahta (Çatı kaplaması için)	360 0,015 × 0,15 × 4,00 3,2400
Çatı tabanı	14 0,04 × 0,08 × 4,00 0,1792
Makaslar	18 0,08 × 0,08 × 2,50 0,2880
	18 0,08 × 0,14 × 3,50 0,7056
	6 0,06 × 0,12 × 2,50 0,1080
Hatıllar ve lentolar	78 0,08 × 0,08 × 4,00 1,9968
Doğramalar (Pencere ve kapılar)	48 0,05 × 0,20 × 4,00 1,9200
Toplam	18,4396M ³

P. 4 b

BİR ÖĞRETMENLİ KOY OKULU (BÜYÜK TIP)

MALZEME LİSTESİ:

Malzemenin cinsi	Miktarı
1 — Taş	195 M ³
2 — Tuğla	7000 Adet
3 — Çatı örtüsü	
a) Alaturka kiremit	13800 "
b) Marsilya tipi kiremit	3600 "
c) Oluklu sac	240 M ²
4 — Kum	80 M ³
5 — Kireç	17500 Kg.
6 — Cam	21 M ²
7 — Çimento	1000 Kg.
8 — Çivi	
10 luk	3 Sandık
8 lik	3 "
6 lik	4 "
9 — Kereste	Adet Ebat Miktar M ³
Döşeme kirişleri	45 0,06 × 0,14 × 3,00 1,1340
Döşeme kirişleri	28 0,06 × 0,14 × 3,50 0,8232
Tahta (Döşeme için)	190 0,025 × 0,15 × 4,00 2,8500
Döşeme kirişi tabanı	17 0,06 × 0,12 × 4,00 0,4896
Tavan kirişleri	92 0,06 × 0,08 × 3,50 1,5456
Tahta (Tavan için)	235 0,015 × 0,15 × 4,00 2,1150
Aşklar	27 0,08 × 0,12 × 3,50 0,9072
Mertekler	116 0,06 × 0,08 × 3,50 1,9488
Tahta (Çatı kaplaması için)	400 0,015 × 0,15 × 4,00 3,6000
Çatı tabanı	15 0,04 × 0,08 × 4,00 0,1920
Makaslar	24 0,08 × 0,08 × 2,50 0,3840
	24 0,08 × 0,14 × 3,50 0,9408
	8 0,06 × 0,12 × 2,50 0,1440
Hatıllar ve lentolar	84 0,08 × 0,08 × 4,00 2,1504
Doğramalar (Pencere ve kapılar)	50 0,05 × 0,20 × 4,00 2,0000
Toplam	21,2246M ³

P. 5 a

İKİ ÖĞRETMENLİ KOY OKULU (KÜÇÜK TIP)

MALZEME LİSTESİ:

Malzemenin cinsi	Miktarı
1 — Taş	230 M ³
2 — Tuğla	7500 Adet
3 — Çatı örtüsü	
a) Alaturka kiremit	16000 "
b) Marsilya tipi kiremit	4300 "
c) Oluklu sac	295 M ²
4 — Kum	95 M ³
5 — Kireç	19000 Kg.
6 — Cam	24 M ²
7 — Çimento	950 Kg.
8 — Çivi	
10 luk	4 Sandık
8 lik	4 "
6 lik	5 "
9 — Kereste	Adet Ebat Miktar M ³
Döşeme kirişleri	72 0,06 × 0,14 × 3,00 1,8144
Döşeme kirişleri	28 0,06 × 0,14 × 3,50 0,8232
Tahta (Döşeme için)	260 0,025 × 0,15 × 4,00 3,9000
Döşeme kirişi tabanı	18 0,06 × 0,12 × 4,00 0,5184
Tavan kirişleri	116 0,06 × 0,08 × 3,50 1,9488
Tahta (Tavan için)	300 0,015 × 0,15 × 4,00 2,7000
Aşklar	32 0,08 × 0,12 × 3,50 1,0752
Mertekler	144 0,06 × 0,08 × 3,50 2,4192
Tahta (Çatı kaplaması için)	490 0,015 × 0,15 × 4,00 4,4100
Çatı tabanı	17 0,04 × 0,08 × 4,00 0,2176
Makaslar	30 0,08 × 0,08 × 2,50 0,4800
	30 0,08 × 0,14 × 3,50 1,1760
	10 0,06 × 0,12 × 2,50 0,1800
Hatıllar ve lentolar	108 0,08 × 0,08 × 4,00 2,7648
Doğramalar (Pencere ve kapılar)	60 0,05 × 0,20 × 4,00 2,4000
Toplam	26,8276M ³

P. 5 b

İKİ ÖĞRETMENLİ KOY OKULU (BÜYÜK TIP)

MALZEME LİSTESİ:

Malzemenin cinsi	Miktarı
1 — Taş	245 M ³
2 — Tuğla	7500 Adet
3 — Çatı örtüsü	
a) Alaturka kiremit	17000 "
b) Marsilya tipi kiremit	4600 "
c) Oluklu sac	320 M ²
4 — Kum	100 M ³
5 — Kireç	20000 Kg.
6 — Cam	26 M ²
7 — Çimento	1000 Kg.
8 — Çivi	
10 luk	4 Sandık
8 lik	4 "
6 lik	5 "
9 — Kereste	Adet Ebat Miktar M ³
Döşeme kirişleri	80 0,06 × 0,14 × 3,00 2,0160
Döşeme kirişleri	28 0,06 × 0,14 × 3,50 0,8232
Tahta (Döşeme için)	280 0,025 × 0,15 × 4,00 4,2000
Döşeme kirişi tabanı	20 0,06 × 0,12 × 4,00 0,5760
Tavan kirişleri	128 0,06 × 0,08 × 3,50 2,1504
Tahta (Tavan için)	325 0,015 × 0,15 × 4,00 2,9250
Aşklar	35 0,08 × 0,12 × 3,50 1,1760
Mertekler	156 0,06 × 0,08 × 3,50 2,6208
Tahta (Çatı kaplaması için)	532 0,015 × 0,15 × 4,00 4,7880
Çatı tabanı	18 0,04 × 0,08 × 4,00 0,2304
Makaslar	36 0,08 × 0,08 × 2,50 0,5760
	36 0,08 × 0,14 × 3,50 1,4112
	12 0,06 × 0,12 × 2,50 0,2160
Hatıllar ve lentolar	115 0,08 × 0,08 × 4,00 2,9440
Doğramalar (Pencere ve kapılar)	63 0,05 × 0,20 × 4,00 2,5200
Toplam	29,1733M ³

P. 6			
ÜÇ ÖĞRETMENLİ KÖY OKULU MALZEME LİSTESİ:			
Malzemenin cinsi	Miktarı		
1 — Taş	215	M ³	
2 — Tuğla	2000	Adet	
3 — Çatı örtüsü			
a) Alaturka kiremit	17500	"	
b) Marsilya tipi kiremit	4700	"	
c) Oluklu sac	325	M ²	
4 — Kum	90	M ³	
5 — Kireç	18500	Kg.	
6 — Cam	26	M ²	
7 — Çimento	1000	Kg.	
8 — Çivi			
10 luk	4	Sandık	
8 lik	4	"	
6 lik	5	"	
9 — Kereste	Adet	Ebat	Miktar M ³
Düzene kirişleri	110	0,06 × 0,14 × 3,00	2,7720
Tahta (Düzene için)	280	0,025 × 0,15 × 4,00	4,2000
Düzene kirişi tabanı	17	0,06 × 0,12 × 4,00	0,4896
Tavan kirişleri	135	0,06 × 0,08 × 3,50	2,2680
Tahta (Tavan için)	335	0,015 × 0,15 × 4,00	3,0150
Aşıklar	35	0,08 × 0,12 × 3,50	1,1760
Mertekler	156	0,06 × 0,08 × 3,50	2,6208
Tahta (Çatı kaplaması için)	540	0,015 × 0,15 × 4,00	4,8600
Çatı tabanı	18	0,04 × 0,08 × 4,00	0,2304
Makaslar	36	0,08 × 0,08 × 2,50	0,5760
	36	0,08 × 0,14 × 3,50	1,4112
	12	0,06 × 0,12 × 2,50	0,2160
Hatıllar ve lentolar	100	0,08 × 0,08 × 4,00	2,5600
Doğramalar (Pencere ve kapılar)	45	0,05 × 0,20 × 4,00	1,8000
Toplam			28,195 M ³

P. 8			
KÖY ÖĞRETMEN EVİ (ÇİFT EV TİPİ) MALZEME LİSTESİ:			
Malzemenin cinsi	Miktarı		
1 — Taş	150	M ³	
2 — Tuğla	10000	Adet	
3 — Çatı örtüsü			
a) Alaturka kiremit	10200	"	
b) Marsilya tipi kiremit	2900	"	
c) Oluklu sac	200	M ²	
4 — Kum	90	M ³	
5 — Kireç	16000	Kg.	
6 — Cam	18	M ²	
7 — Çimento	1700	Kg.	
8 — Çivi			
10 luk	3	Sandık	
8 lik	3	"	
6 lik	4	"	
9 — Kereste	Adet	Ebat	Miktar M ³
Düzene kirişleri	50	0,06 × 0,14 × 3,50	1,4700
Tahta (Düzene için)	150	0,025 × 0,15 × 4,00	2,2500
Düzene kirişi tabanı	14	0,06 × 0,12 × 4,00	0,4032
Tavan kirişleri	90	0,06 × 0,08 × 3,50	1,5120
Tahta (Tavan için)	200	0,015 × 0,15 × 4,00	1,8000
Aşıklar	22	0,08 × 0,12 × 3,50	0,7392
Mertekler	80	0,06 × 0,08 × 3,50	1,3440
Tahta (Çatı kaplaması için)	280	0,015 × 0,15 × 4,00	2,5200
Çatı tabanı	14	0,04 × 0,08 × 4,00	0,1792
Makaslar	24	0,08 × 0,08 × 2,50	0,3840
	24	0,08 × 0,14 × 3,50	0,9408
	8	0,06 × 0,12 × 2,50	0,1440
Hatıllar ve lentolar	66	0,08 × 0,08 × 4,00	1,6896
Doğramalar (Pencere ve kapılar)	70	0,05 × 0,20 × 4,00	2,8000
Toplam			18,176 M ³

İLK ÖĞRETİM GENEL

MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 65/4733

2448

VALİLİKLERE
MILLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜKLERİNE

1 — 1949-1950 ders yılına ait köy eğitimini geliştirme programınız incelenmiş; ekli cetvelde, verilebilen ödenekle başarılabilecek işler gösterilmiştir. Bu cetvelde yazılı ilinize verilen ödenegin tesbitinde esas tutulmuştur.

Başkanlığınızda veya tevkil edeceğimiz birinin başkanlığında Millî Eğitim müdürünün, merkez ilköğretim müfettişinin, merkez bölgesi gezici başöğretmenlerinden birinin ve teknik elemanların katılacağı toplantıda bu genelge okunarak düşünceler tesbit edilecek ve genelgenin alındığı tarihten bir hafta sonra bu maksatla tanzim edilecek rapor bakanlığa gönderilecektir.

2 — İlinize verilebilen bu ödenekle emrinize girecek öğretmen ve sağlık memurlarının yerleştirilmesi zorunludur. Ödenekler tamamiyle dağıldığından ileride ek ödenek verilmeyecektir. Valilikler ödenegi azami tasarrufla harcıyacaklardır.

5210 sayılı kanunun 1 inci maddesi gereğince özel idare bütçelerinden de bu maksatla ödenek ayrılır. Bakanlıktan yapılabilen ayın ve nakit yardımının bu işlerin tamamlanması için yetmiyeceği sonucuna varılıyorsa özel idare bütçesinden yeterli kadar yardım ödenegi sağlanması zorunludur.

3 — Behenchal ekli cetvelde tesbit edilen ilerin ele alınması icabetmez. Bu genelgedeki

esaslara riayet şartıyla bu ödenekle, aynı mahiyette olmak üzere öğretmenlerin ve sağlık memurlarının yerleştirilmesi için daha uygun ve elverişli görülen köyler ele alınabilir.

4 — Programın Bakanlıkça incelemesinde şu ana fikirden hareket olunmuştur: Başlıca hedefimiz mümkün olduğu kadar fazla sayıdaki okulsuz köylerde okul kurmak ve geçmiş yıllardan daha fazla miktarda öğrenciyi okutmaktır. Geçen yıl bazı illerimizde şehir ve kasaba okullarına köy okullarından fazla miktarda öğretmen çekilmiş olmasına rağmen öğrenci sayısı buralarda bu nispete artmak şöyle dursun azalmıştır. Kadroların ıcrat edilmesine asla müsamaha edilmeyecek ve ilgililer bundan sorumlu tutulacaktır. Şehir ve kasaba okullarında kadro ihlasına ancak öğrenci artışı sebebiyle okul veya derslik açmak icabettiği takdirde ve bu gerekçe ıtraflıca tasrih edilmek suretiyle müsaade edilebilecektir. Köy okullarına maaşlı veya Enstitü mezunu öğretmen kadrosu ilave edilmesi de böyle bir kesin zaruretle kabul edilecektir.

5 — Öğretmen okulu veya köy enstitüsü mezunlarından 1949-1950 ders yılı başında emrinize maaşlı Enstitü mezunu öğretmen ve sağlık memuru verilmesi mümkün görülmüştür.

6 — Hazır okullara mutlaka öğretmen verilecektir. Bu kabul okulları öğretmensiz bırakmaktan ilgililer sorumludurlar.

7 — Hiç okulu bulunmayan köylerdeki yarım kalmış binalar bitirilerek bu köyler okula kavuşturulacaktır. Esasen bir okulu olup da daha iyisini meydana getirmek amacıyla bağlanmış binalar

ın ikmalı bu yıl ele alınmıyacaktır.

8 — Okulu daha az olan ilcelerdeki yarım kalmış binaların ikmalını binnişe ileri gitmiş ilcelere tercih edilecektir. Bu esasın uygulanmasında maliyetin de ucuz olması dâhil değildir. Eğitimi geri kalmış bir ilenin okulsuz köyünü okula kavuşturmak iyi niyetiyle hareket edilirken eldeki ödenekle az iş başardılmasından sakınılmalıdır.

9 — Ödenek bol olmadıkça için yarım binalardan binnişe daha az masrafla ikmal edilebilmeleri hesap edilmiş olanları ele alınacaktır.

10 — İnşaat henüz temelde veya su basma mında, duvarları kerpiçten olan veya fen bakımından kusurlu olduğu anlaşılan binaların bitirilmesi için ödenek verilmesi caiz değildir.

40-50 öğrenci okutulacak köylerde büyük bir derslik ve ılgılı ihtiva etmek üzere başlanmış binalardan çatıya alınmamış olanların yerine, ihtiyacı karşılayacak yeni tiplerden birinin yaptırılması suretiyle tasarrufla riayet edilecektir.

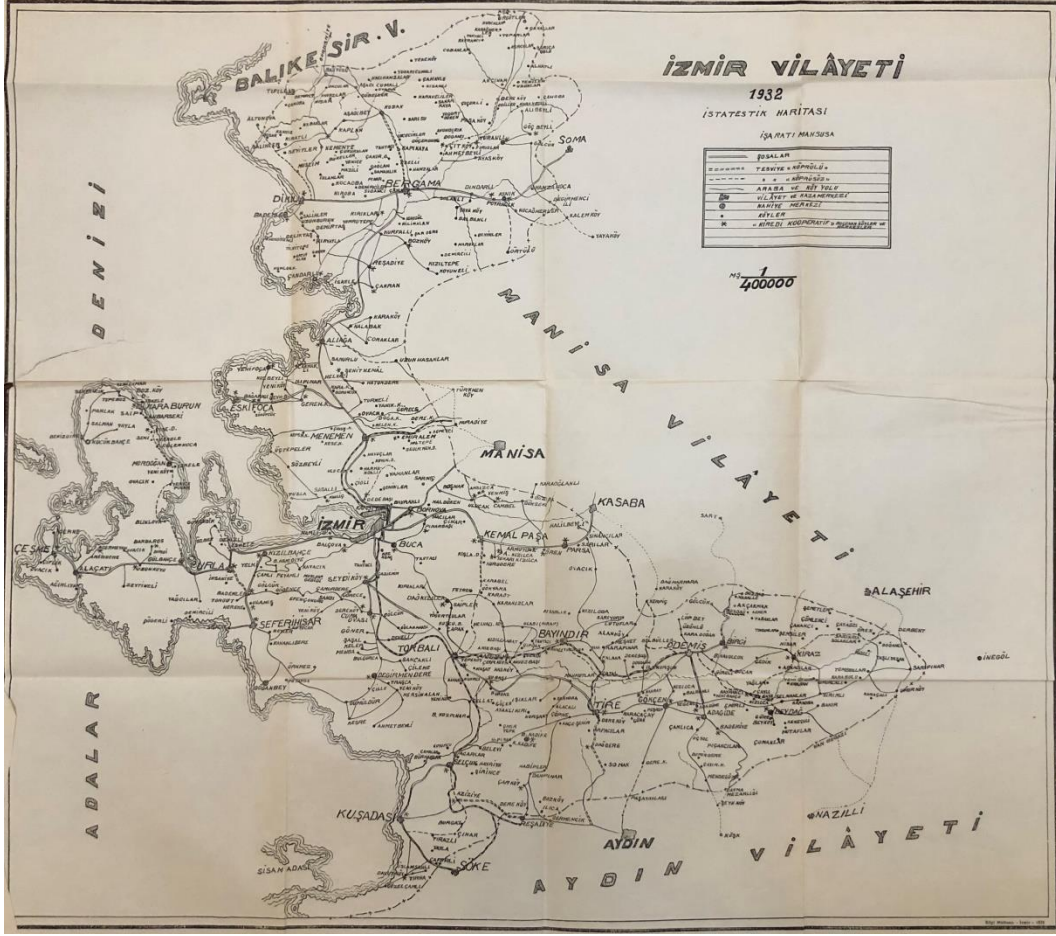
11 — Geçmiş yıllarda bitirilmiş bulunan okulların onarımına herhangi bir vesile ile bu ödenekten para sarfedilmesine 5210 sayılı kanunun 4 üncü maddesi hükümüne imkân yoktur.

12 — Bu inşaat yılında mevcut okullara derslik ilave edilmeyecektir. Çünkü okulu kurmak suretiyle bir köyde işimizin birinci safhası halledilmiş sayılır. Öğretmen ilavesine kesin zaruret olan yerlerde ılgıklar dersliğe çevrilecektir. Öğrenci sayısına denk derslik veya okul ilavesi ileriki yıllarda düşünülebilir.

13 — Köy okulu bina tipleri 5210 sayılı kanunun 1 inci maddesi gereğince Bayındırlık ba-

EK-B: İzmir haritası ve Bayındır'ın köyleri

Ek-2: İzmir Vilayeti 1932 İstatistik Haritası

Ek-3: Bayındır Köylerinin Merkeze Olan Mesafeleri

1931 Senesi Vilâyetin Kaza, Nahiyeleri						ve Köylerinin isimleri (Devamı)					
Kaza, Nahiyeleri ve köy isimleri		Mesafeler		Kaza, Nahiyeleri ve köy isimleri		Mesafeler		Kaza, Nahiyeleri ve köy isimleri		Mesafeler	
		K. M.	Nahiy. M.			K. M.	Nahiy. M.			K. M.	Nahiy. M.
Beydağ nahiyesi				Kızılbahçe nahiyesi				Furulu köyü		15	—
Beyköy köyü	30	1		Kızılbahçe N. M.	17	—		Fatıma köyü		10	—
Güre köyü	24	4		Yelki köyü	17	3		Ahmetbeyler köyü		10	—
Alakeyli köyü	35	5		Çamlı köyü	17	5		Arımanlar köyü		2	—
Yagılar köyü	38	8		Payanlı köyü	32	17		Karabudun köyü		10	—
Tosunlar köyü	38	8		Kavacık köyü	37	17		Sindir köyü		5	—
Çomaklar köyü	38	10		Küçük kaya köyü	27	17		Birhanlı köyü		7	—
Erikli köyü	40	10		Büyük kaya köyü	30	3		Narlıdere köyü		12,5	—
Yeniçiftlik köyü	40	10		Çamtepe köyü	35	—					
Süleymanlar köyü	38	8									
Yeniçiftlik köyü	38	8		Bayındır kazası							
Kurudere köyü	38	8		Bayındır K. M.							
Eğridere köyü	38	8		Arıbaşı köyü	14	—					
Mutafalar köyü	40	10		Alan köyü	25	—					
Aktepe köyü	38	8		Ergenli köyü	5	—					
Bakırköy köyü	40	8		Elifli köyü	6	—					
Yedigöller köyü	38	8		Uladi köyü	10	—					
Karaba köyü	38	8		Ören köyü	35	—					
Tabaklar köyü	38	8		Borgaz köyü	13	—					
Çiftlik köyü	38	8		Burnuk köyü	7	—					
Avuncular köyü	40	10		Turan köyü	2	—					
Muncular köyü	40	8		Çirpi köyü	15	—					
Karaman köyü	38	8		Çiplak köyü	8	—					
	38	8		Çiftçilediği köyü	11	—					
Urla kazası				Çamlıbel köyü	17	—					
Urla köyü	6	—		Çemikler köyü	10	—					
Özbek köyü	12	—		Hissalik köyü	12	—					
Gülbağ köyü	17	—		Hamidiye köyü	9	—					
Yagılar köyü	8	—		Has köyü	17	—					
Bademler köyü	10	—		Dernekli köyü	18	—					
Gövendik köyü	20	—		Dere köyü	7	—					
Gödençe köyü	20	—		Derelisi köyü	17	—					
Göçük köyü	20	—		Sarıyurt köyü	15	—					
Kuşçular köyü	—	—		Tokatlı köyü	7	—					
				Osmanlar köyü	23	—					
				Osmaniye köyü	30	—					
				Ömerdere köyü	10	—					
				Gaziler köyü	20	—					

EK-C: Bayındır’da inşa edilen ve muallim ataması yapılan köy okullarının gazeteler üzerinden incelenmesi

Eğitim Yılı	Okul	Öğretmen	Öğrenci Sayısı
1923-24	190	330	15.148
1926-27 ³³	216	592	21.228
1927-28 ¹	233	585	24.949
1928-29 ²	226	640	24.810
1929-30 ¹	258	650	25.652
1930-31 ³⁴	247	645	26.092
1931-32 ¹	254	684	28.393
1932-33	280	761	32.976
1933-34	321	853	39.876
1934-35	377	916	47.198
1935-36	387	990	50.515
1936-37	354	970	50.245
1937-38	404	1.022	53.969
1938-39	442	1.085	54.018
1939-40	441	1.115	55.237
1940-41	471	1.128	55.915
1941-42	465	1.160	55.141
1942-43	458	1.133	55.494
1943-44	479	1.033	52.395
1944-45	460	1.289	65.146
1945-46	474	1.323	72.313
1946-47	481	1.395	71.497
1947-48	498	1.332	69.987
1948-49	502	1.404	69.544
1949-50	534	1.425	73.159

EK-4: 1923-1950 yılları arasında İzmir’de okullaşma (Kul, 2010, s.241; Anonim,1973, s.219; Türkiye Cumhuriyeti İzmir Vilayeti İstatistik Müdürlüğü, 1939, *İstatistik Yıllığı 1937-1938*, s.56-57; İzmir Rehberi, 1934, İzmir ve Havalisi Asarîatika Muhipler Cemiyeti, s.167)

³³ 1931-1932 İVİY, 1931, İzmir Vilayeti İstatistik Müdürlüğü, sayı 17, s.46, Bilgi Matbaası, İzmir.

³⁴ 1930-1931 İVİY, 1931, İzmir Vilayeti İstatistik Müdürlüğü, s.76, Marifet Matbaası, İzmir.

325 Mektep Daha...

Vilâyetin Yeni Mektepler İnşaatı Hararetle Devam Ediyor

Bütçeye yeniden 100 muallim konuyor

Vilâyetin inşa edilmekte olan (325) mektebinden (200) adedi çatı ve kiremit altına alınmıştır. Bunların iç kısımları ve diğerlerinin dış kısımları ikmal edilerek üzere hararetle çalışılıyor. Bunlardan üç ve beş dershaneli olan büyük mekteplerden Sogukayu, Evzi paşa, İnkılâp, Çeçme merkez, Karaburun merkez, Menemen şehit Kemal, Aliaga, Ulucak, Bergamanın Gücebeyli, Çeşmenin Uzunluğu, İzmirin Narlıdere, Ödemişin Birg, Kaymakçı, Kemalpaşanın Ulucak, Merkez Pınarbaşı, Karaburun Mordoğan, Dikili'nin Bademçe, Bayındırın Falaka mektepleri çatı kısımları tamamlanmış sayılabilir.

Kemalpaşanın Ören, Uralının Kilizman, Foça'nın Başarısı, merkezin Işıklar, Karaburunun Saip, Bayındırın Arıkbaşı, Ödemişin Bademçe-Beydağı ve beyler, Kuşadasının Selçuk, Bayındırın merkez, İzmirin Kocakapı Menemenin Helvacı ve Doga yakını köy, Dikili'nin Çandarlı, Kemalpaşanın Sinancılar, Sarılar mektepleri yakın günlerde çatı altına alınmak üzere faaliyet devam ediyor.

İki ve bir dershaneli mekteplerin faaliyeti daha ileride olup busane mecfisi umuminin bütçesine yeniden daha yüz muallim tahsisatı konulmuştur.

Bundan başka Karaburunun Kösedere, Eğlenhoca köylerinde, Torbalının Dağkızılda merkezinde, Kemalpaşanın Parsa köyünde diğer dershaneli mektep hazırlıkları vardır.

Muallimler arasında tayin ve nakiller

Selçuk köyü öğretmeni Cahide Kuvamova İzmir - Bostanlı okuluna, Tire - Kahrat köyü başmuallimi Sevek Güney Tire - Merkez ikinci okuluna, Tire üçüncü okul öğretmeni Kemal Özdemir Karaburun merkez okul başöğretmenliğine, Gölcükler köyü öğretmeni Abdülkadir Hançar Ödemiş, Kaymakçı köyü okulu başöğretmenliğine, Bergamada Kadriye okulu öğretmeni Rıza Özgen Bölcek köyü başöğretmenliğine Marmaris merkez okulu öğretmeni Bahriye Çanka Bayındır - Derebaşı köyü okuluna, Çıplak okulu öğretmeni Hüsnü Ercan İzmir - Halid bey okuluna tayin edilmişlerdir.

Muallim tayinleri

Narlıdere köyü öğretmeni Hamid Atabüke ile Manisa - Gördes kazası merkezi öğretmeni Leman imtihan becayiş edilmişlerdir.

İzmir kız öğretmen okulu mezunlarından Zinnur Çivicioğlu Bayındırın Çıplak köyü öğretmenliğine, Bursa kız öğretmen mektebi mezunlarından Hadiye Türe Foça - Kuzbeyli köyü öğretmenliğine, Bayındırın Yusufu köyü öğretmeni Huriye Ankar Menemenin Aliaga nahiyesi okulu öğretmenliğine, Bayındırın Kızıloba köyü öğretmeni Sabiha Şenoral Yusufu köyü öğretmenliğine tayin edilmişlerdir.

İl Genel Meclisinde

Muhtelif ilçelerin yol, okul, öğretmen vesai e ihtiyaçları üzerinde görüşüldü

Vilâyet genel meclisi, dün öğle, kasaba içinden geçen turisleden sonra vilâyet salonunda valimiz B. Refik Şefik Soyerin başkanlığında toplanmış, ilçelerden gönderilen muhtelif ihtiyaç dilekleri üzerinde görüşmüştür. Oturum açılınca geçmiş görüşme ye alt kısa zabıt okunmuş ve sonra dilekler üzerinde durulmuş tur.

Vilâyetimizde açılacak resim sergisi için devlet resim ve heykel sergisinden eser alınmak üzere bütçede 150 lira tahsisatı onanması, askere giden memleket hastanesi karantina kâtlibinin vazifesini vekâleten gören idare memuru Ali Rıza ya üçte bir vekâlet maaşı verilmesi, köylerde inşasına başlanan öğretmen ev ve iliskileri için bütçeye 50,000 liralık ödenek konulması, Tepecik semtindeki okulların yükünü hafifletmek ve yarım gün tedrisatını normal öğretime çevirmek için Kançeşme mevkînde eski Fransız okulu binası ile İzmir merkezinde bir veya iki bina daha kiralanmak üzere 3000 liralık, Foça kazasında vaktiyle inşasına başlanan ve ikmal edilemeyen ilk okul binasının tamamlanması için 95,000 liralık ödenek onanması, 25 seneden fazla hizmetleri görmüş olan İzmir - Sarı Karmış, Oltu, Topaltı ve Misaki milli ve okullar müzesi hademelerine münasip ikramiyeler verilmesi hakkındaki teklifler okunmuş, ald oldukları encümenlerde tet-

bulu, kasaba içinden geçen turisleden sonra vilâyet salonunda valimiz B. Refik Şefik Soyerin başkanlığında toplanmış, ilçeler için 3000 liralık ödenek verilmesi, Ödemiş: Seylaştan yıkılan dağ köprüsünün yaptırılması, Adagide yolundaki tahta köprüünün tamiri, ihtiyacı karşılamak üzere Ödemiş merkezinde bir okul binası yaptırılması teklifleri de okunmuştur. Valimiz, bu tekliflerin evvel emirde ald oldukları encümenlerde tetkik edildikten sonra bütçe encümenine gönderilmesi muvafık olacağını bildirmiş ve 'ekilfi, genel heyetçe onanmıştır. İzmir ve ilçeler için istimali emlak hakim heyetlerine seçilmiş olan kimselerin adları birer birer okunduktan sonra kabul olunmuş ve Bayındır üyesi B. Recai Vardarın bir taktirî gundeme (ruznameye) alınmıştır. Bu takdirde Bayındır'daki eski hükümet konağının okul haline getirilmesi, ikinci okul kadrosuna bir öğretmen katılması, ikinci okulun tamir ettirilmesi, bir gösici öğretmen kabulü sık sık köylere giden maarif memurlarına harcetralı verilmesi, Osmanlı ve Barıyurd okullarına asil öğretmenler tayini, Fırınlı, Ulad, Kınleaver ve Yusufu okullarına birer öğretmen daha ilâvesi istenmekte idi. Bunun maarif ve bütçe encümenlerine verilmesi muvafık görülmüş ve 9 mart cuma günü saat 15 de toplanılmak üzere oturum son verilmiştir.

Öğretim ve eğitim işleri:

Vall, sözü 1944 ve 1945 yılları bütçelerinin muvaffakiyetle tatbiki işlerin aldırıldığı tedbirler neticesi olarak mali durumun çok düzelindiğini, fazla gelir sağlandığını, milli eğitim işlerinin memnurluk verici tarzda ilerledğini, şimdi 61800 çocuğun ilk okullarda ve 2800 çocuğun da eğitimden okulu-
da olmak üzere 64600 çocuğun okul çatıları altında bulundukla-
rını ve ilk öğretim çağındaki ço-
cukların hepsinin okullara deva-
minin sağlandığını haber vermiş,
öğretmen kadrosunda yapılan ila-
velerden iyi sonuçlar alındığını.
İlimiz çevresinde 549 okul yapısı
kurulmasının üç yıllık plana bağ-
landığını, bunun 100 tanesinin
şimdiden tamam olduğunu bir
müddet sonra 50 binanın daha
tamamlanacağını, üç yıllık okul
inşa programının ilk ve en büyük
kısımının bu yıla rastladığını, bu-
nun için bu sene köylümüzün yü-
kü ağır olduğunu, yalnız Karabir-
runda bir işahsın bundan şikâyet
ettiğini, diğer köylülerimizin ise
ilgi ve vefa ile karşıladıklarını,
partimizin ve hayır sever şahsı-
yetlerin bu işte büyük yardımları
olduğunu ve 50 bin liralık öde-
nekle de 25 okulumuzun tamir et-
tirildiğini ve lüzumlu bazı binala-
rın satın alındığını ilâve etmiş-
tir.

Bayındırlık kalkınması:

İl Genel Meclisinde

Dün muhtelif kaza ihtiyaçları ve bazı teklifler konuşuldu

İl genel meclisi, dün öğleden sonra valilik salonunda toplanmış oturuma meclis ikinci başkanı B. Nuri Esen başkanlık etmiştir.

Ödemiş'te bir kaymakam evi inşası hakkında valilikten gelecek kâğıtlar, bütçe komisyonuna verilmiş, özel idare varidat servisi memur kadrosunun takviyesi ve yeniden 17 - 20 memur ilavesi hakkındaki kâğıtlar, bazı tartışmalara sebebiyet vermiştir.

İzmir'iyse yüksek mimar Necmeddin Emre öse alarak, memur Kadrosuna İllâveler yapılacağına, çünkü kadronun değiştirilmesi hakkında meclâse önce karar alınmış olduğunu söylemiş. Dr. Teklifte tamir edilen binaların vergilerini yasmak için takibilesi görevli tutulmak ve mevduat işleri süratle neticelendirilmek için 1946 bütçesile beraber yeni tayin edilecek 17 memur ile bir kadroya İllâveler yapılması istenmiştir.

Mimar Necmeddin Emre, bu gibi tamir ve inşaatlarının belediye kayıtlarından kolayca çıkarılarak vergi muamelelerinin yürütülebileceğini bildirmiştir.

Yine İzmir üyesi Ahmed Şükrü Sayar da böyle bir teklifin neden vakit ve zamanıyla yapılmadığını sormuş:

— Mademki ihtiyaç vardı neden geçen sene teklif edilmedi? Demistir.

Neticede bu teklifin kabulüne imkân olmadığından ve yeni yıl bütçesinin hazırlanması bitmek üzere olduğundan valilik maka -

munu geri verilmesi kararlaştırılmıştır.

Zaman aşımına uğriyan 60.500 lira yol vergisi ile Uralda 930-93 yıllarında tahakkuk ederek zaman aşımına uğradığı anlaşılan 11.874 lira bina vergisinin tekniğini hakkındaki teklif bütçe komisyonuna verilmiştir.

İl köylerinde yapılmakta olan 549 parça köy okulu inşaatının teftiş ve murakabesini kolaylaştırmak üzere Millî Eğitim Bakanlığından teminî bildirilen kaptı kağıtının satın alınması, karoseri ve şoför ücreti de dahil olmak üzere 12,000 liralık ödenek kabulü hakkındaki teklif okunmuş ve bütçe komisyonuna havalesi muvafık görülmüştür.

Bundan sonra Torbalı üyesi yazı işleri müdürümüz Orhan Rahmi Gökçenin Torbalıya aid üç dileğini ihtiva eden takriri okunmuştur.

Bunda Torbalı kasabası için - den geçen şosenin asfalt kaplanması, bir kaymakam evi inşası, alınması, köy okulları ve öğretmen evleri inşasına yardım olmak üzere 10.000 lira ödenek ayrılması istenmekte idi. Takrir mü nasebetiyle Orhan Rahmi Gökçenin verdiği izah dinlenmiş ve neticede gereği yapılmak üzere takririn valilik makamına verilmesi önanmıştır.

Bayındır üyesi Recai Vardar
tarafından verilen mesajlar ve-

kararından verilen regülatör yolunun inşaatı ve diğer meseleler hakkındaki iki tavrının, kendisinin de hazır bulunacağı bir oturumda görüşülmesi kararlaştırılmış, 1 Kasım perşembe günü saat 15 de toplanılmak üzere oturuma son verilmiştir.

Vali Anlatıyor

— Bayraktarı 1 inç sahifede —
dünya bucağı merkezi idi. Bayrak-
dışı aeromobili bilimsel araştı-
rma, Menemen, Menemen - Akko-
va ve Bergama-Roma yolları haricinde
de İstanbul'da nakliyatı, taşıması
için, bütün mevsimlerde ve her
kuvvetle hava ve bu arada da im-
areti ekipmanlarını taşımalarını ve
Söğütözü'ndeki 945 yu programı
günlük yerlerini izledi. Özgün-
de dördüncü, Gediz ve Bakır-
sıyırda geçen 6 saatlık bir
yayınla tasvirleri ağırlık tah-
sisi üzerine yapılmakta. Bulunan
imati dönemi kırkındır. Bunlar
bütün 634 yapılmaktadır ve
görülen sonuçları da yerlerinde
taahhüt ve istah suretiyle sekillen-
dirmişler.

Sihne savası bakımından Ber-gama'nın gâvâlik lâyetı efvârı ile Dâvârlı Bâylı yamâdâki hâsâk-ke bîhâfâzı sayıyı dâkâkâ ilâ Bâniyâ Âsârinde şâmâkâ câzâ-mâlarâ devâm gâvâneti Nâsûmî gârdâgânuşu ek kumârıyâ Âsâr-ide yerinde tedbîrler âlmunmır.

Bu dolâyetâm bîlge sâvâ savâsı bâkâmında Âsârinde dâk-âkâ dârdâgânuşu bir bîlge olup mevâzı sâvâ ilhâzâte âkâgânuşu sâvânuş, sâvânuş memnûnâkâ ver-rici netâicâneti bîlge gâvânetim.

Tuburniuk komusuna gelince:
Bu gine kadar il çevresine 550 ton buğday ile 200 ton arpa dağıtılmış buluruzdık. Bunların haylere kadar ulaştırmanın elerine çabuk geçmesini sağlayacak tedbirler de düşünülmüştü. Köyümüz Cumhuriyet hükümetinin bu yerinde yaramadı; çok memnuniyetle tesahhürlerle karışmış buluyor. Bu arada devrim etmiş bulunan parçalarınlağın kurultu açılması hayli yararlı görülmüş ve bu vesilede bütün sizme tesadüf etmiş, bacas da şaher ilifafı velle olmuştur.

Kayıtları nüfusların yanı sıra konuları üzerindeki incelemelerim de de iyi sonuç aldım. Bu ay sonuna kadar bu maddelerimi kayıt altına kalan nüfusların da tesli muameleleri tamamlanmış olacaktır. Böylece saymık yan yana kayıt rakamlarının da birbirini tutması mümkün olacaktır.

zân de bu konuya olan ilgisiz bakanından yine sevindiriği bir olaydır.

Diger (ik Ogretim İlerleme ge-
lince;

[illegible]

Menemenin Çaltıdere köyü-so-
senin kenarındadır. sse yakı-
nında komple bir okul binası yap-
mıdır.

Bu bina yapısını dolandıran sırada karışma çıkan köylü Veli İlek bari:

— Bu bina ile köyümüzün se-
refi arttı Vali Bey!

Dedi. Bu konusuna çok temiz ve o kadar da hâlis bir Türk köylüsü seni idî... Kendiinden köylüye kaç lira salma salmadığını sordum. 60 Hanellî olan bu köyün yalnız 806 liralık salması olduğunu ve kendisinin de salmasından 12 lira bulunduğunu bildirdi. Gestiğimiz köyümüzün güzleştiril o kadar imania dolu buldum ki, bu milletle çok ileri basarıları sağlamak hiç isten değil.

Bu gezilerimde size rastladığım
[ki olayı daha kaydedeyim:
Hacılar da Hacımın Kızı

Bunlar da Bergama'nın Kınık ve Poyracı'daki görüldükleridir. Suralarda belediye teşkilâtı bu-

Mülâzımlar üzerine gelince; Berberispaşa bu yıl eşkıyaların çok san'at okulu binası ve içinde çok sayıda öğrenci sayıya ulaşmış ve bunların Düşüncaları olan ahlak ve edvâlin tamamlanmasını bulamamış ve memnuniyetli değildir. Yine açılan okulda 115 öğrenci kaydolmuştu. Bunlardan 40 tanesi orta okullardan kalıncok öğrencilerdi. Bu rakam baki halkımız san'at ve teknik olan rabbitin gelişmesi bakımından çok önemlidir. Bir hâldir. Yine aynı sınıfta bulunan öğrencilerin gelmesi çok önemlidir. Bu öğrencilerin gelmesi çok önemlidir. Bu öğrencilerin gelmesi çok önemlidir.

kindaki son
notasi

eli maddenin zarfı olduğunu söylemiş ve Amerikan tekliflerini bir çok garabetli istifa etmiş hâlinde Türkiye'den gelen habere göre bu hususu söylemek istemesi bizzatın bizzatıdır. Börsâ gazetecileri bildirmiş olduğu tekliften sonra hiç bir teklifte bulunmadığını söylemiştir.

Londra, 10 (A.A.) — Mufassal bir Yekyayk Pasa garten basmakalibiye Begaderi vezirinin de beynefinde isleri olan bir strde durmakalibiye. Gariye Dürüñ Müdürü anadaniye bir emir an tadil mevsiminde Kairinde de isleri olan devetire, ki bu Pasa dezerlik, anı harp gemilerinde basmakalibiye. Gariye Dürüñ Müdürü anadaniye bir emir an tadil mevsiminde Kairinde de isleri olan devetire, ki bu Pasa dezerlik, anı harp gemilerinde basmakalibiye. Gariye Dürüñ Müdürü anadaniye bir emir an tadil mevsiminde Kairinde de isleri olan devetire, ki bu Pasa dezerlik, anı harp gemilerinde basmakalibiye.

Boğazların Karadenize tigin
münarayan devletlere kapalı bu
unacığı hükümne gelince, ilâve
dilecek ehemmiyetli bir kayıtlı
sigadlar birleşmiş milletlerin yâ-
si 3 büyük devlet emrindeki har-

Junması müdasebelle ve koy kanunu ve emtialar kanunu tatbik edilememektedir. Bu köylülerimden Poyrazköy kantonlarından belediye reisinin gayreti ve sağladıkları mahalli imkânlarla köylülerine gelen emtiala memurlarından birisi için bir ev yapmağa başlamış ve çatısı kadar gelmiştir. Belediye reisinden köylülere bu yapıda nakdi yardım olup olmadığını soruyor.

— Nayur!

Cevabını verdi ve tasamamle belediye imkanları içerisinde, yalnız mahalleme, köyü tarafından taşınmak suretiyle bu binayı meydana gelirmekte bulunduğunu ve sonuna kadar da köyden nakli bir yardım teşebbüsüne lüzum görmediğini anlattı.

Kasımın bir köy olan Kırıkburak merkezinde de maarif seve gençlerin teşebbüsleri ile ilk okulu yapma cemiyeti kurulduğunu ve işlerinin yardımları ile Cumhuriyet bayramında stilleri temelli su başına kadar çıkarmaya çalışmakta bulunduğunu memnuniyetle gördüm. Ben de bu cemiyete kaydolunarak hisse aldım ve ayrıca kredilerine vaktinde yardım yapacağımı da vad ederek ayırdım.

Bu arada şise bütün il çevresinde Ekim ayı sonunda bitirilmeye ve Cumhuriyet bayramında açılması olan yapıların rakamlarını da veriyor:

Bu yapıların sayısını birisi büyük bir okul olmak ve 115 tane öğretmeni, 30 tane de ilisk olmak üzere 148 yapidir. Bunlar programina göre bu yil bitirilmis tertiplenmis olan yapılardir ki hepsi de notamiz olarak ortaya cikmis bulunmaktadir.

Çocuklarımla birlikte, lise, üniversite ve köylerde halkıma çok neşeli buldum. Yer yer konuşmalarında bana herbeste ilahiyalarını anlattılar. Bunlardan yapılması mümkün olanlarını yerinde ve kimen ol! olarak buradan tertiplemekteyim. Kendileriyle konuşmalarında 371 APTI anlattım. Revitadiler ve ben de sevinçle öğüdüm.

Ek-12:Demokrat İzmir Gazetesi
27 Kasım 1948

Okul ve öğretmen evlerinin inşası etrafında kararlar

1949 yılı içinde köylerde inşa edilecek olan okul ve öğretmen evleri için gerekli Bölge ilk öğretim müfettişlerinin Perşembe günü yapmış oldukları toplantıda alınmıştır.

Bu kararlara göre: Kemalpaşa'nın Akalan ve Zamanlı; Çeşme'nin İldır; Menemen'in Turgutlar, Çaltı Güneşli ve Asarlık; Bayındır'ın Karaburgaz ve Hınarlık; Tuzla'nın Işık- lar, Uğur, Dündarlı ve Somak; Kar- adonun Yayla ve Belevide; Torbalı'nın Helvacı ve Çançale; Odemiş'in Türkönü, Çamlıca, Ortaklar, Yusuf- dere, Bucak, Güney, Uzundere, do- laylar ve Mühlüş; Kırazın, Çevre- li, Çömlekçi, Çayağzı, Umurköy, Si- gürli, Dülür ve Dolatık; Kuşan Arpa, seki, Bursaçalı, köşeler, Çam-

ova ve Örtülü, Bergama'nın Karaye- liler, Sarıammetli, Amangünler, ayun- duk, İnceciiler, Mahmutiye ve Fir- nat köylerinde olmak üzere 44 okul ve öğretmen evi ile üç sagak memu- runa alt evin inşasının ait hazinük- lar tedbirlerin alınması uygun gö- rülmüştür.

Ayrıca bu yıl Bakanlığa gönde- rilen ödemek yapılması mümkün ola- madığından inşası geri kalan 31 köy- deki okul ve evin de tamamlanması- nın altına alınmıştır.

Karara kalan duruşma

Kemalpaşa'nın Örnek köyünde Ali Aydın oluşturmaktan şüpheli Mustafa Özcan duruşmasına daha de- vâm ederek bazı şüpheler dinlen- miş karar verilmek üzere celse baş-

Ek-13:Demokrat İzmir Gazetesi
19 Aralık 1948

İnşa edilecek ilk okulların mevkileri dün tesbit edildi

İlçelere bağlı köylerin bir kısmında ayrıca öğretmen ve sıhhal memuru evleri yapılacak

1949 yılında inşası uygun gö- rülen okul, öğretmen ve sıhhal evlerinin inşası etrafında dün Milli Eğitim, Bayındır, hususi muhasebe müfettişleri ile bir ilk öğretim müfettişi, bir vilâyet da- mi meclisinin başkanı, bir köy ge- ci baş öğretmeni ve Narlı dere köy muhtarı olan müfettişler he- yet Valinin başkanlığında Kom- ençünün başkanında toplanarak inşaat yapılacak köyleri tesbit et- miştir.

Alınan kararlara göre: Bayındır ilçesi: Karaburgaz ve Hınarlık köylerinde birer okul, Bergama ilçesi: Sarıammetli ve Armağanlarda birer okul; Avın- duk, İnceciiler, Mahmutiye, Fi- narköy, Karabeller köylerinde bi- rer öğretmen evi, Dülüş ilçesi: De- liktar köyünde okul, Odemiş il- çesi: Işıkdere, Yusufdere, Do- laylar, Bucak, Uzundere köylerinde birer okul; Çamlıca, Türkönü, Güney ve Mutafallı köylerinde bi- rer öğretmen evi, Kemalpaşa il- çesi: Elmekiz ve Akalan köy- lerinde birer okul, Kıraz ilçesi: Çayağzı, Örtülü, Çömlekçi köy- lerinde birer okul, Samsık, Akmer- köylerinde birer öğretmen evi, Kınık ilçesi: Asparaklı, Köşeler, Çamoba köylerinde birer okul; Musacalı ve Örtülü köylerinde bi- rer öğretmen evi, Torbalı ilçesi: Helvacı, Çançale köylerinde bi- rer öğretmen evi, Menemen il- çesi: Asarlık, Güneşli, Çaltı, Tur- gutlar köylerinde birer okul; Tire ilçesi: Dündarlı, Uğur köylerinde birer okul, Işıklerde öğretmen evi, Başpınar ve Bâ- şıkale köylerinde birer sıhhal memuru evi, Çeşme ilçesi: İldır- da okul, Üzül ilçesi: Yagıslarda okul, Kuşadası ilçesi: Yaylalarda okul; Belevide ise bir öğret- men evi kurulması uygun görü- lmüştür.

Tasdik için Milli Eğitim Ba- kanlığına gönderilecek olan bu kararda yeni yapılacak olan okul- lara, öğretmen evlerine ve 1948 yılından artan ödemekle bazı il- çelerde yarım kalan okul, öğret- men evlerinin ikmal de uygun görülmüştür.

Demokratlarının esi sona erdi

bulunan Kurumların

Ek-14:Demokrat İzmir Gazetesi
22 Aralık 1948

Terfi eden İzmir ilk okul öğretmenleri

Bir list derucuya terfi eden ilk okul öğretmenle- rinin tam listesini neşrediyoruz

3242 Numaralı kanunla hakla- rı kabul edilerek otomatik ya- rılda İzmir ilinde terfi eden ilk okul müfettişlerinin isimlerini ya- zıyoruz:

Değirmendere Sancaklı okulu öğretmenleri: Kamet Özcan, Bay- ındır Alan, başöğretmeni Fatma Şeklin, Kemalpaşa Armutlu'dan Hüseyin Çavkan, Kemalpaşa Cam- bel başöğretmeni Hamdi Bulut, Odemiş - Büğü Karapazadan Sa- lih Naci Akgeç, Torbalı'dan Sabi- ha Güngör, merkez Dumlupınar- dan Fehime Geçer, merkez Gü- zelyağzı'dan Vahide Sevil, Bey- diyeli'den Azmi Bekem, Odemiş Cumhuriyetten Ayvı Turan, Öde- miş - Bademli'den Salt Can, mer- kez Mandıra Hınlıktan Sabite Uzun, Torbalı Karapazadan Ö- zver, Odemiş Armutlu'dan Altın- talhanne Aşkın, Karşıyaka Büyük- Çiftlikten Cemile Çoban, merkez Ö- rtülü'den Hacer Gazi, Bayındır De- ğer başöğretmeni Nuri Altınka- ya, Furanlı'dan Abdülkerim Ye- nişay, Örnek köyden Şakir Şalgın, Urla Gökence başöğretmeni Fah- ri Özyüz, Kemalpaşa Armutlu- dan Celal'in İrel, Kıraz - Çeşme başöğretmeni Sami Onel, Men- men Tevlik Fikret başöğretmeni İsmail Sermet Tari, Odemiş Kö- şeler başöğretmeni Fahi Kızıllar, merkez Karapazadan Sadıye Er- demil, Kuşadası Umamiye baş- öğretmenleri Hüsnü'nin Zengin- Taz, Doğanlı başöğretmeni Ha- lili Çulhaçoğlu, merkez Halitbey- den Fatma Yıldız, merkez 9 Ey- lül'den Emin Sabuncuoğlu, Men- men Emrah'dan Fatma Kurtcu- lu, Kınık - Tirmazlar başöğretme- ni Kamil Benel, merkez Karşı- talı'dan Eren, Odemiş Cumhuriyet- ten Cevat Ersoy, merkez Bo- tacı'dan Memnune Eğilince, Ka- raburun merkezden Mutebec- A- kaz, Odemiş İncirli'den Hacıdan- lıcan, Karşıyaka Küçük Çiftli başöğretmeni Abdülaziz Ayhan, Menemen Şehir Kemal başöğre- tmeni Abidin Uluoğlu, Karşıy- ka emişler başöğretmeni Mü-

berra Göçtürk, Bergama 14 Ey- lül'den Sükrü Güneş, Odemiş İn- cirden Emine Dündar, merkez Duatopeden Fatma Hıncar, mer- kez Alaybeyden Sadıka Atabek, Tire - Dumlupınar - Başpınar Ö- zbay, merkez 9 Eylül'den Haniye Gençay, Necatibeyden Sükrü Menen, Bayraklı'dan Sükrü Er- ginarlı, Türk Birliğinden Halli- ce Gürtin, Bergama Zübeyde ha- zımdan Mustafa Güney, merkez Örtülü'den Melek Kobalıyızlı, Mız- sirliden Bedriye Altınay, Ala- kara başöğretmeni Arif İbrahim, Bornova Yatakoş başöğretmeni Enver Aköz, Kuşadası Milli Eği- tim memuru Süleyman Kaplan, merkez Cumhuriyetten Hümet Korkut, Alancak başöğretmeni Ahsen Gurin, Karşıyaka Sem- lajiden Halba Çaraoğlu, Çeşme 14 Eylül'den Sadık Talay, merkez Mecidiye'den Osman Alabak, Bu- ra Kırklar başöğretmeni İzzet Uluş, Bornova Pınarlı'dan Bedriye Bıyan, Odemiş Piriözü- bölgeni Zeynel başöğretmeni Meh- met Çetin, Kemalpaşa Yalılar başöğretmeni Bircan Karayayla, Kemalpaşa Faradın Gülden.

(Devam 5 ci de)

Bu list, Süreyya dilerken da- zı dilerken emirler, biddetler- te gileti köyümü olan gülerile- te karalı derlek, bağımlı derlek- te altında gilemleri terli etmek. S- itiloydu. Ümitlis değildi Fakir, i- son anda kendinde hissettiği bir- z- zıst yüzünden, Zehin'den mi- kam olumamakta keşiyordu. S- Azale karer vermek İsmail. Sü- reyya dedi ki:

Artık bente bilmemle muh- tay değilim. Sana olan borcum- da al şimdi ediyorum. Belki bi- ras camı çıkacaklar şimdi al- dır- ma. Bile bir şey yapmasınlar. Sen- baydı gü Beni sarıca şurur es, vade olamadımı söyledin. Biliyorsun bu çocukları bilmemle. Heydi, Allah yardımcısı olsun.

İşte tam o sırada Süreyya fev- kalade bir yerler alacağını bi-

Ek-15:Demokrat İzmir Gazetesi
24 Aralık 1948

Numaralı ilk okullara isim konuldu

Bu adların tarihi olma- sına dikkat edildi

Şimdiye kadar hususi numara- larla isimlendirilmiş olan bazı İzmir ilkokullarının bu numara- lar yerine hususi isimlerle ad- landırılmaları hakkında pehrimiz Milli Eğitim Müdürlüğü'nün baş- kanlık nezdinde yapmış olduğu müraعات Bakanlıkça uygun gö- rülerek bu çeşit okullara yeni isimler bulunmuştur.

Buna göre:

Bayındır birinci ilkokulunun yeni adı, merhum vali Kâzım Di- rige izafeten «Kâzım Dirik oku- lu»; aynı ilçe ikinci ilkokulunun yeni adı, Bayındırın kurtuluş ta- rihini olan 4 Eylül izafeten «4 Eylül ilkokulu»; Kuşadası ikin- ci ilkokulunun adı, ilçenin kurtu- luş tarihi olan 7 Eylül izafeten «7 Eylül ilkokulu»; aynı ilçe bi- rinci ilkokulunun yeni adı, M. Esat Bozkurtun ilk tahsilini bu okulda yapmasına izafeten «M. Esat Bozkurt ilkokulu»; Çeşme-

Ek-16:Demokrat İzmir Gazetesi
28 Aralık 1948

Ek-17:Demokrat İzmir Gazetesi
21 Eylül 1949

Ek-18:Demokrat İzmir Gazetesi
14 Ekim 1949

Ek-19:Demokrat İzmir Gazetesi
2 Ekim 1949

Ek-20: Çırpı Köyü İlkokulu

AVRUPA KONSEYİ		Doğal Ve Kültürel Varlıkların Koruma Ervanteri D.K.C.K.E		KÜLTÜR VARLIĞI		Envanter No: 35.01/1	
TÜRKİYE		Kültür Varlıklar ve Müzeler Genel Müdürlüğü				Harita No:	
İl: İZMİR	İlçe: BAYINDIR	Mahalle Köy: Çırpı Mahallesi		KORUMA DERECE		1. Grup Yapı	
SOKAK :		Pafta :	Ada :	Parsel : 1263		2. Grup Yapı	X
Adı: Çırpı İlkokulu		Yaptırın:	Yapan:	Mimari Çağı: Cumhuriyet Dönemi			
		Yapın Tarihi:	Kitabe:	Vakfiye:			
Genel Tanım:							
Koruma Durumu	A İyi B Orta C Fena	Taşıyıcı	A Dış Yapı B C	A Üst Yapı B C	A İç Yapı B C	A Süsleme Elemanları B C	A Rutubet B C
							A Yok B İzi Var C Önemli
Vaziyet Planı:				Fotoğraflar:			
Gözlemler: Yapının taşıyıcı duvarları sağlam görülmele birlikte yapıda sıva ve boya bozulmaları meydana geldiği tespit edilmiştir.							
Bugünkü Sahibi:				Bakımından sorumlu olması gereken kuruluş: Milli Eğitim Bakanlığı			
Yapılan Onarımlar:							
Ayrıntılı Tanım: Dikdörtgen plan şemasına sahip yapı, betonarme sistemle inşa edilmiş olup tek katlıdır. Yapıya belirli bir su basmanı üzerinde inşa edilmiş ortasından birkaç basamakla girilen giriş kısmı önünde kapı açıklığı bulunmaktadır. Yapının dört yöne eğimli kırma çatısı vardır. Cumhuriyet dönemi okul yapısı örneklerindendir. Yapının batı cephesinde de bir girişi bulunmaktadır. Günümüzde okul olarak hizmet vermektedir. Yapının dış cephesi sıvalı ve boyalıdır.							
Teknik bilgiler:				Su Elektrik Isıtma Kanalizasyon			
Orijinal Kullanımı : Okul							
Bugünkü Kullanımı: Okul							
Önerilen Kullanımı : Okul							
Hazırlayanlar:							
Elif MUTLU KILIÇ : Kült. ve Tur. Uzm. (Yük. Şehir Plancısı)							
Yakup GÜLSEVGI :Mimar							
				26.08.2014			
YAYIN DİZİNİ:		Ekler:		Kontrol Eden: Ayşe KALCINKAYA Müdür V.			
Rapor:				Kurul Onayı No:			
Fotoğraf:		X		T.C. TÜR VE TURİZM BAKANLIĞI Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürüğü			
Rölöve Proje:				IZMİR İİ NUMARALI KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULUNUN 22.08.2014 GÜN VE 9204-A SAYILI KARAR EKİDİR			
Restorasyon Projesi:				ASER ÇİBİRİE Osman ARSLAN Müdür V.			
Halihazır Harita:				Elif MUTLU KILIÇ Kültür ve Tur. Uzm. (Yük. Şehir Plancısı)			
Kadastral durum:		X					
İmar planı:							
Kurum görüşleri:							

<https://korumakurullari.ktb.gov.tr/Eklenti/35662,izmir---bayindir---merkez-canli-cirpi-haskoy-karavelile-.pdf?0>

EK-D: Bayındır Yusufu Köyü İlkokulu'nun yazılı belgeleri ve görseller

Ek-21: 1923-1950 yılları arasında Yusufu Köyü İlkokulu'nun öğretmenleri

ÖĞRETMEN VE MEMUR					
Adı ve soyadı	Doğduğu tarih ve yer	En son çıktığı öğrenim müessesesinin adı	Aldığı diploma veya belgenin tarih ve No	Nüfus kimlik cüzdanını veren dairenin adı ve verildiği tarih	Sicil No
Hacı Kasım ef	Birgi 1226	İzmir İdadisi			369
Hüseyin ef	Kayseri Aazıncı 1320	Aazıncı Rüştiye			

(Stok No: 204)

SİCİL DEFTERİ										
ÖĞRETMEN VEYA MEMURUN										Fotoğraf
Önceki görevi	Şimdiki görevi	Tayini hakkındaki karar veya emrin Tarih	No	Cinsi	Aylığı	Ücreti	İşe başladığı tarih	Ayrıldığı tarih	Ayrılmaya sebebi	
	Öğretmen Muavini	12.8.26	5108	Biri	920		22.1.46	29.10.46	Mazur	Mehmet Arif Şenbil
	Yardımcı	14.10.23	5911	Biri	533		20.10.23	24.5.29	Naklen	Hacı Kasım ef

(Stok No: 204)

ÖĞRETMEN VE MEMUR					
Adı ve soyadı	Doğduğu tarih ve yer	En son çıktığı öğrenim müessesesinin adı	Aldığı diploma veya belgenin tarih ve No	Nüfus kimlik cüzdanını veren dairenin adı ve verildiği tarih	Sicil No
İbrahim Ethem ef	İsparta 1313	Bilcek İdadisi			218
Celaleddin Akın	Trabzon-Of 1328	Denizköy muallim mektebi			1024

(Stok No: 204)

SİCİL DEFTERİ

ÖĞRETMEN VEYA MEMURUN										Fotograf	
Önceki görevi	Şimdiki görevi	Tayini hakkındaki karar veya emrin			Aylığı	Ücreti	İşe başladığı tarih	Ayrıldığı tarih	Ayrılma sebebi		Daha önce bu görevi yapmış adı ve soyadı
		Tarihi	No	Cinsi							
	Öğretmen	14.3.1932	4100	Befi	1620		27.8.1932	19.33	Nakıl	Çelâl Akın	
	Öğretmen	27.8.1933	5042	Befi	1600		19.8.1933	21.8.33	Tarfian	İ. Elhem	

No: 302 MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ÖĞRETMEN VE MEMUR

Adı ve soyadı	Doğduğu tarih ve yer	En son öğittiği öğrenim müessesesinin adı	Aldığı diploma veya belgenin tarihi ve No	Nüfus kimlik ehliyetinin verildiği tarihi	Sicil No
Adıyge Özer	Manisa 1335	İzmir Cumhuriyet Kız Enstitüsü			
Huriye Ankara	İzmir 1337	İzmir Kız Öğr. Ok.			

(Sicil No: 204)

SİCİL DEFTERİ

ÖĞRETMEN VEYA MEMURUN										Fotograf	
Önceki görevi	Şimdiki görevi	Tayini hakkındaki karar veya emrin			Aylığı	Ücreti	İşe başladığı tarih	Ayrıldığı tarih	Ayrılma sebebi		Daha önce bu görevi yapmış adı ve soyadı
		Tarihi	No	Cinsi							
	Yardımcı	24.2		Befi	1620		12.10.1937				
Öğretmen	Öğretmen	6.9.1940	455	Befi	2000		20.9.1940		Michal	Adıyge Özer	

No: 302 MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ÖĞRETMEN VE MEMUR					
ÖĞRETMEN VEYA MEMURUN					
Adı ve soyadı	Doğduğu tarih ve yer	En son çıktığı öğrenim müessesesinin adı	Aldığı diploma veya belgenin tarih ve No	Nüfus kimlik cüzdanını veren dairenin adı ve verildiği tarih	Sicil No.
Huriye Ankara	İzmir- 1337	İzmir Kız Öğr. Ok.			
Sabiha Şenuzel	İzmir- 1337	İzmir Kız Öğr. Ok.			

(Stok No: 294)

SİCİL DEFTERİ											
ÖĞRETMEN VEYA MEMURUN											
Önceki görevi	Şimdiki görevi	Tayini hakkındaki karar veya emrin			Aylığı	Cesedi	İşe başladığı tarih	Ayrıldığı tarih	Ayrılma sebebi	Daha önceki bu görevi yapmış adı ve soyadı	Fotograf
		Tariki	No.	Cuat							
	Öğretmen	6.9.1940	435	Beli	2000		20.8.40		Mecbul	Advinur Özer	
Öğretmen	Öğretmen	26.10.1941		Beli	2000		27.10.1941		Nakil	Huriye Ankara	

(Stok No: 294)

ÖĞRETMEN VE MEMUR					
ÖĞRETMEN VEYA MEMURUN					
Adı ve soyadı	Doğduğu tarih ve yer	En son çıktığı öğrenim müessesesinin adı	Aldığı diploma veya belgenin tarih ve No	Nüfus kimlik cüzdanını veren dairenin adı ve verildiği tarih	Sicil No.
Vahide Birten	Tür. 1341	İzmir Kız Öğr. Ok.			
Necli Erler	İstanbul- 1339	İstanbul Kız Öğr. Ok.			1801

(Stok No: 294)

SİCİL DEFTERİ

ÖĞRETMEN VEYA MEMURUN										Fotoğraf	
Önceki görevi	Şimdiki görevi	Tayini hakkındaki karar veya emrin			Aylığı	Ücreti	İşe başladığı tarih	Ayrıldığı tarih	Ayrılma sebebi		Daha evvel bu görevi yapının adı ve soyadı
		Tarihi	No	Cinsi							
	Öğretmen	23.12.1941	381	Bek	2000		24.12.1941	28.12.1941	Naklen	Sabiha Şenay zr1	
Öğretmen	Öğretmen	5.1.1946	675	Bek	2500		8.1.1946	17.10.1946	Naklen	Vahide Birten	

M. 6/2 MÜHÜR KUTUP BAKIMI

ÖĞRETMEN VE MEMUR

ÖĞRETMEN VEYA MEMURUN					
Adı ve soyadı	Doğduğu tarih ve yer	En son çıktığı öğrenim müessesesinin adı	Aldığı diploma veya belgenin tarih ve No	Nüfus kimlik çıkartmasını veren dairenin adı ve verildiği tarih	Sicil No
Cevdet Yarıoğlu	Konya 1330	Sivas Öğr. Ok.			1977
Ahmet Bakıcıoğlu	Bayındır 1341	Kızılcıllu Köy En			18303

(Sicil No: 204)

SİCİL DEFTERİ

ÖĞRETMEN VEYA MEMURUN										Fotoğraf	
Önceki görevi	Şimdiki görevi	Tayini hakkındaki karar veya emrin			Aylığı	Ücreti	İşe başladığı tarih	Ayrıldığı tarih	Ayrılma sebebi		Daha evvel bu görevi yapının adı ve soyadı
		Tarihi	No	Cinsi							
Öğretmen	Öğretmen	27.12.1941	387	Bek	3000		27.12.1941	8.1.1942	Naklen	Necla Erler	
	Başöğretmen	1.11.1941	816	Bek		1000	1.11.1941				

M. 6/2 MÜHÜR KUTUP BAKIMI

ÖĞRETMEN VE MEMUR					
ÖĞRETMEN VEYA MEMURUN					
Adı ve soyadı	Doğduğu tarih ve yer	En son çıktığı öğrenim müessesesinin adı	Aldığı diploma veya belgenin tarih ve No	Nüfus kimlik cüzdanının verildiği tarihi ve verildiği tarih	Sicil No.
Abdül Günster	1338	İstanbul Lisesi 10. Sınıf			
Süheyla Demirer	İstanbul 1945	Mersin Orta Ok.			

(Stok No: 204)

SİCİL DEFTERİ											
ÖĞRETMEN VEYA MEMURUN											
Önceki görevi	Şimdiki görevi	Tayini hakkındaki karar veya emrin			Aylığı	Ücreti	İşe başladığı tarih	Ayrıldığı tarih	Ayrılma sebebi	Daha önce bu görevi yapmış adı ve soyadı	Fotograf
		Tariki	No	Clasi							
	Yardımcı						20. 4. 1947	15. 1947	Okulun ta	Fethi Köksal	
	Yardımcı						20. 2. 1947				

Ma. 202 MÜHÜR LİSTESİ BAKIMLIYI

[illegible]260

EK-23: Bayındır Yusufllu Köyü Eski İlkokulu Fotoğrafları

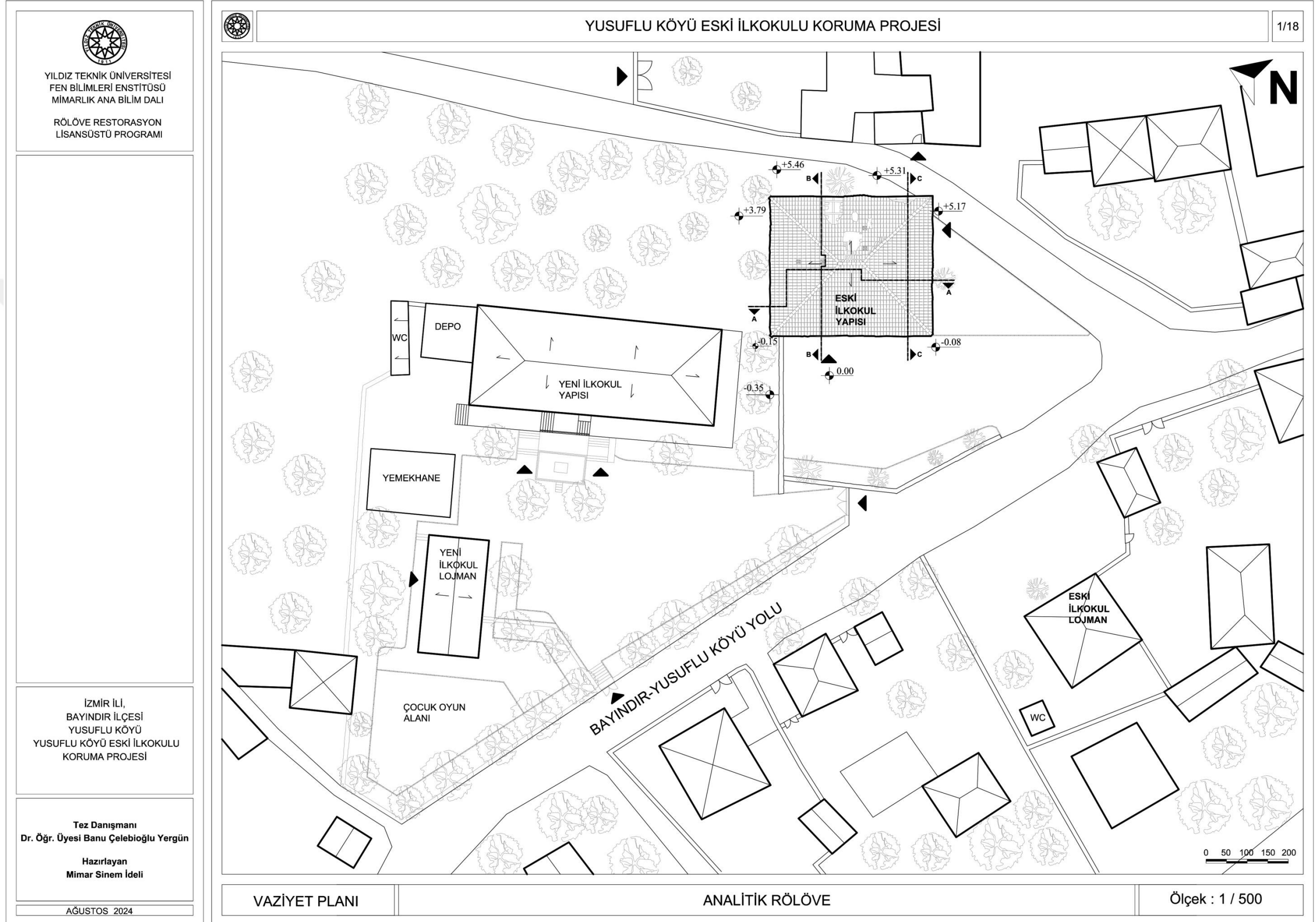

EK-24: Bayındır Yusufllu Köyü Yeni İlkokulu Açılışından Fotoğraflar

EK-E: Bayındır Yusufu Köyü İlkokulu Rölöve Çizimleri

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

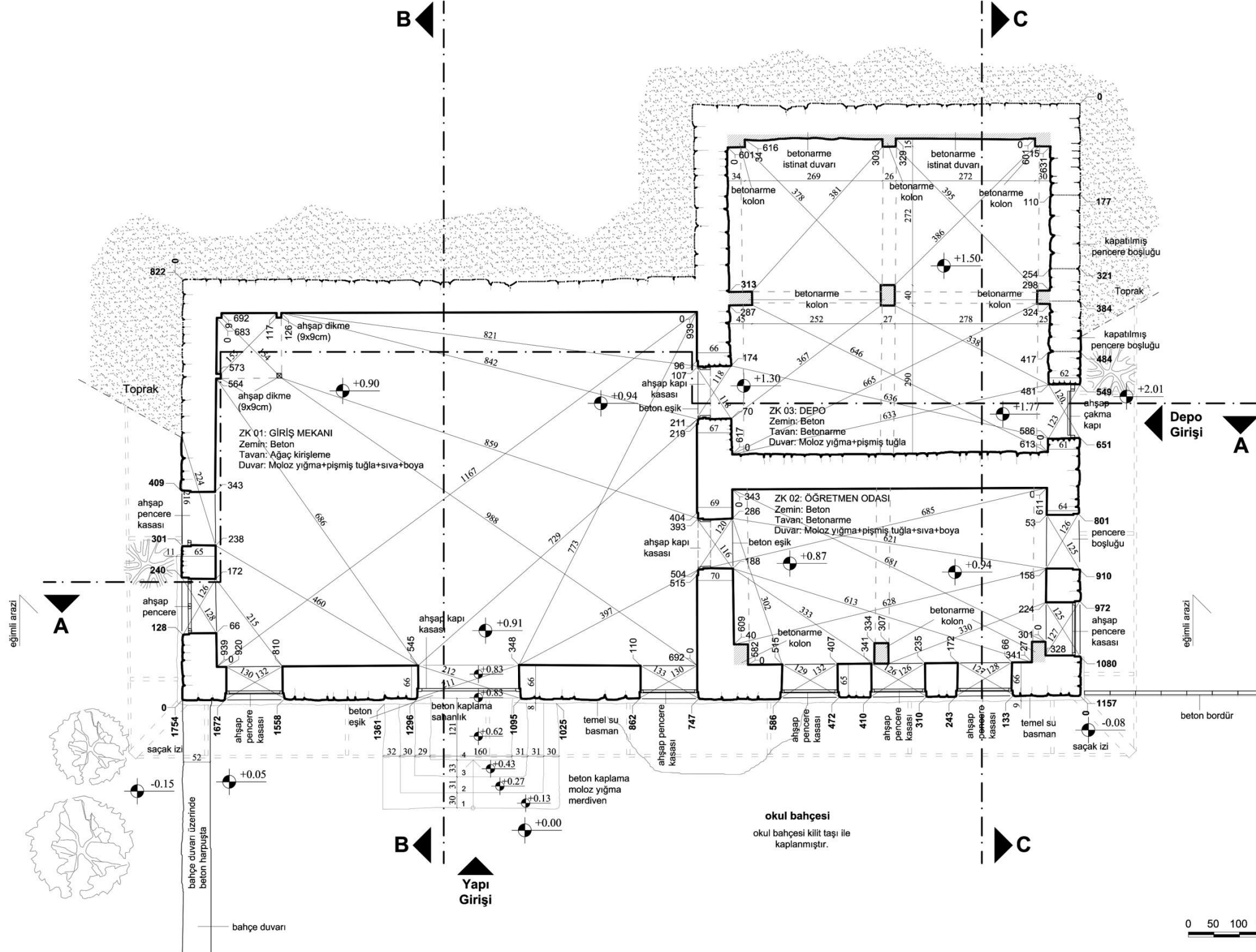
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

2/18

ZEMİN KAT PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

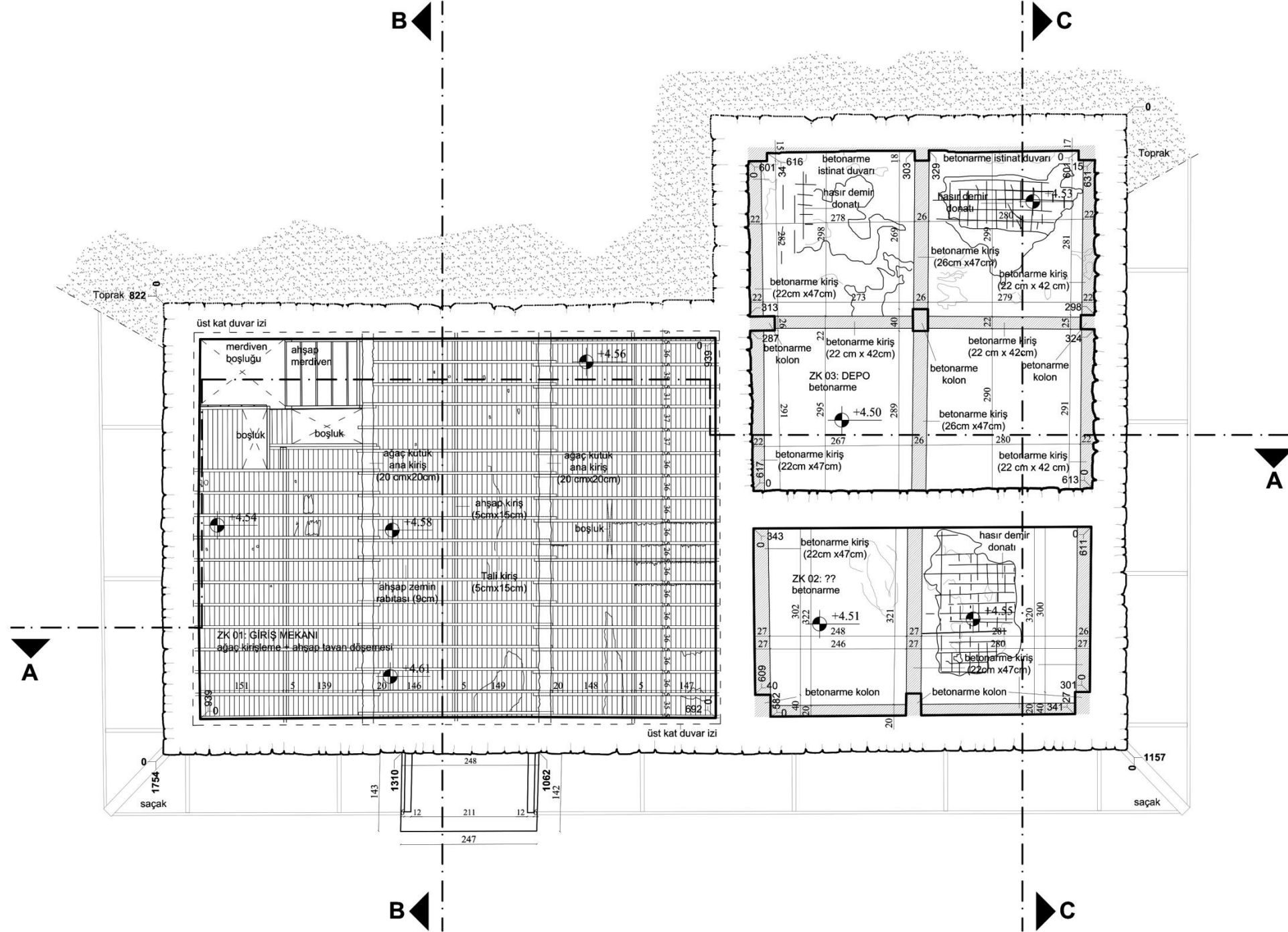
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

3/18

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

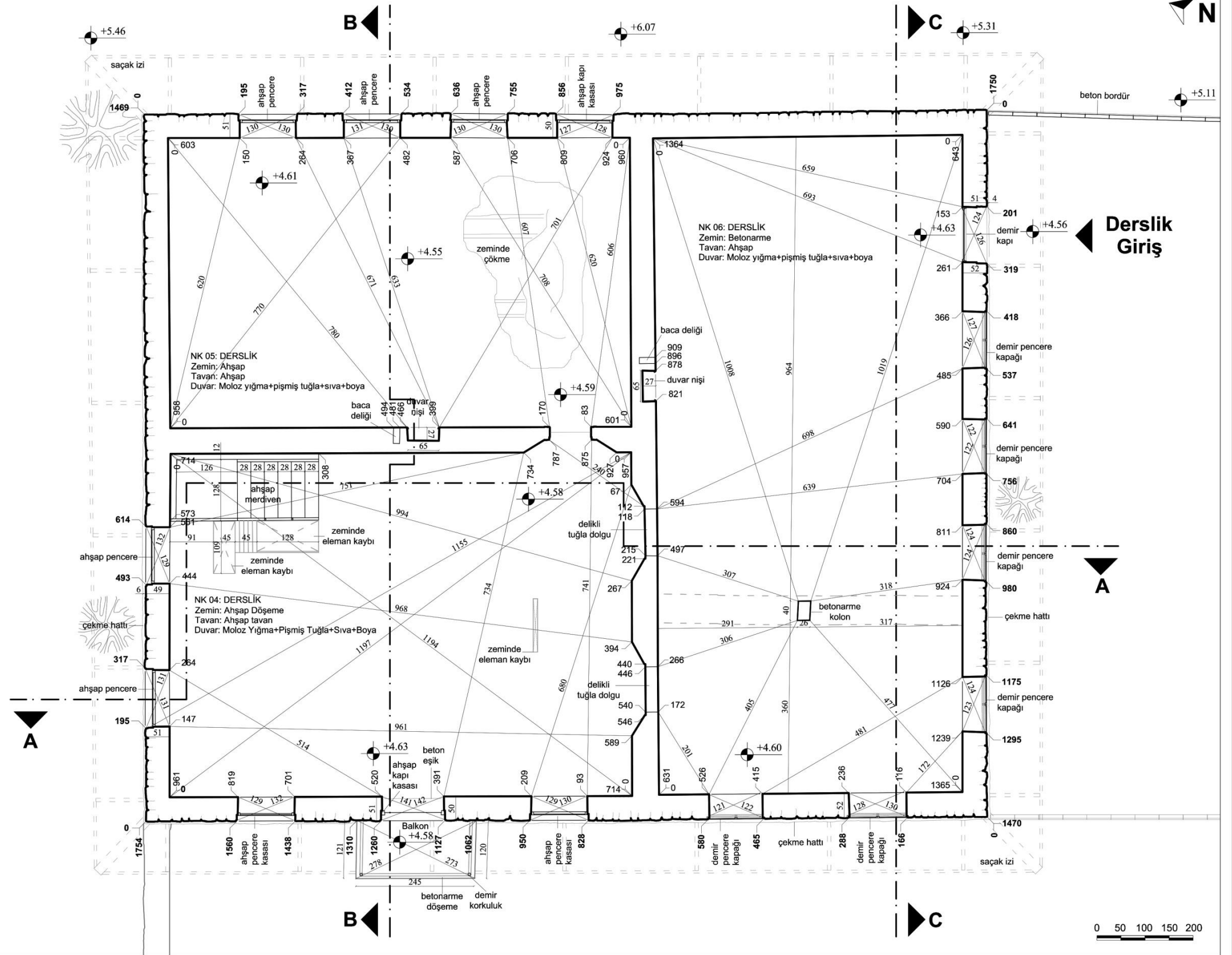
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

4/18

BİRİNCİ KAT PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

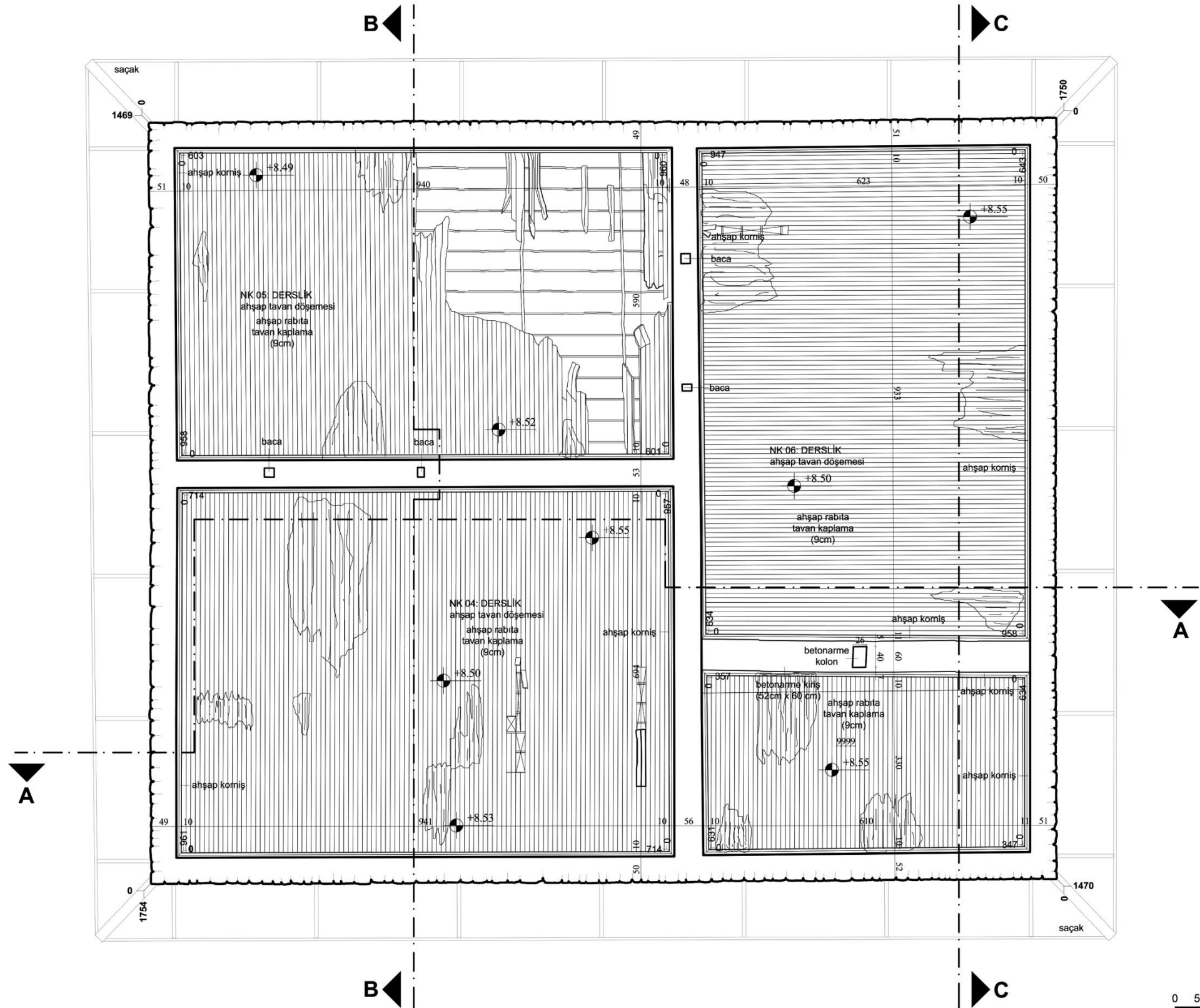
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

5/18

BİRİNCİ KAT TAVAN PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

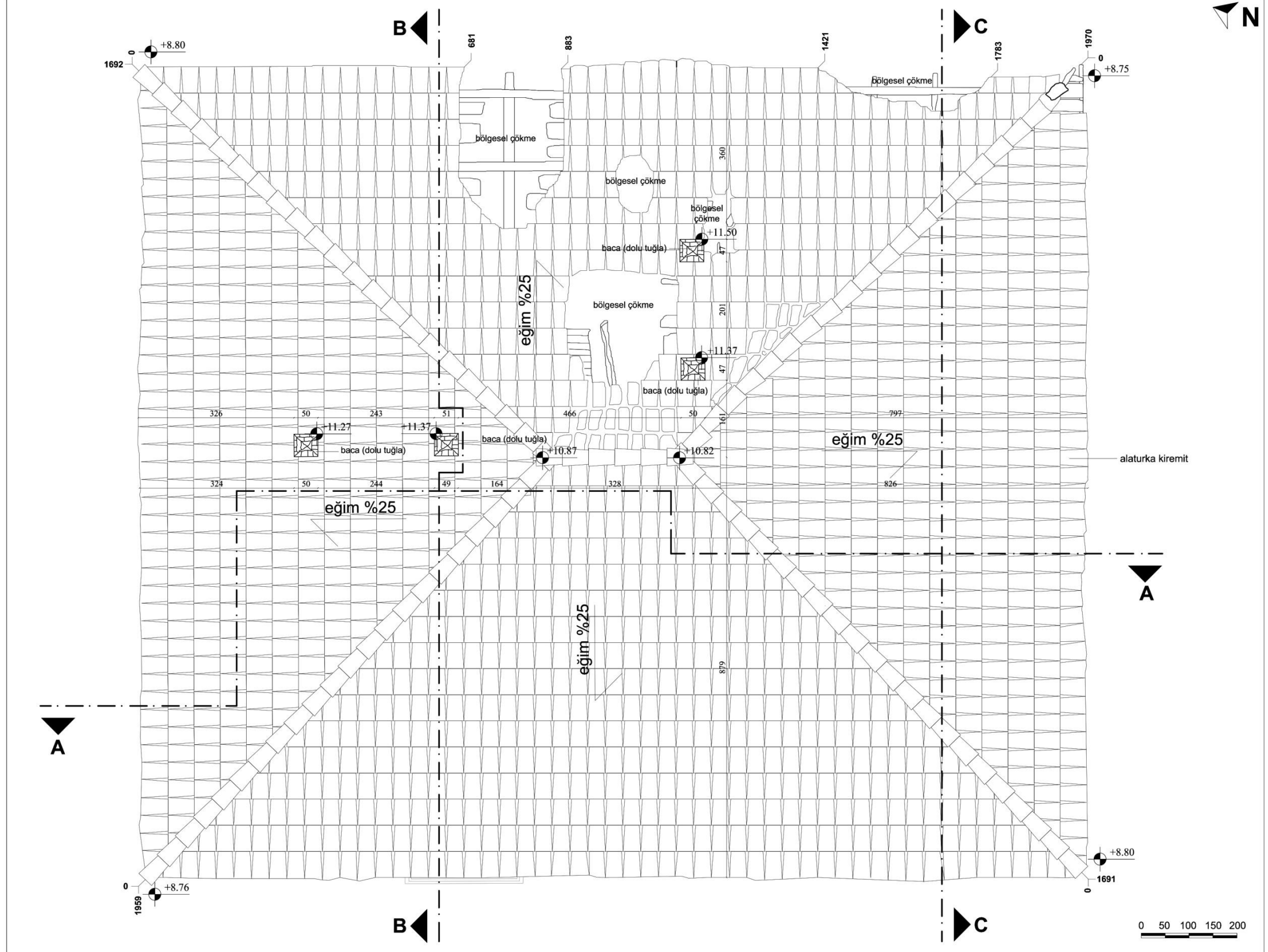
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

6/18

ÇATI PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE

Ölçek : 1 / 100

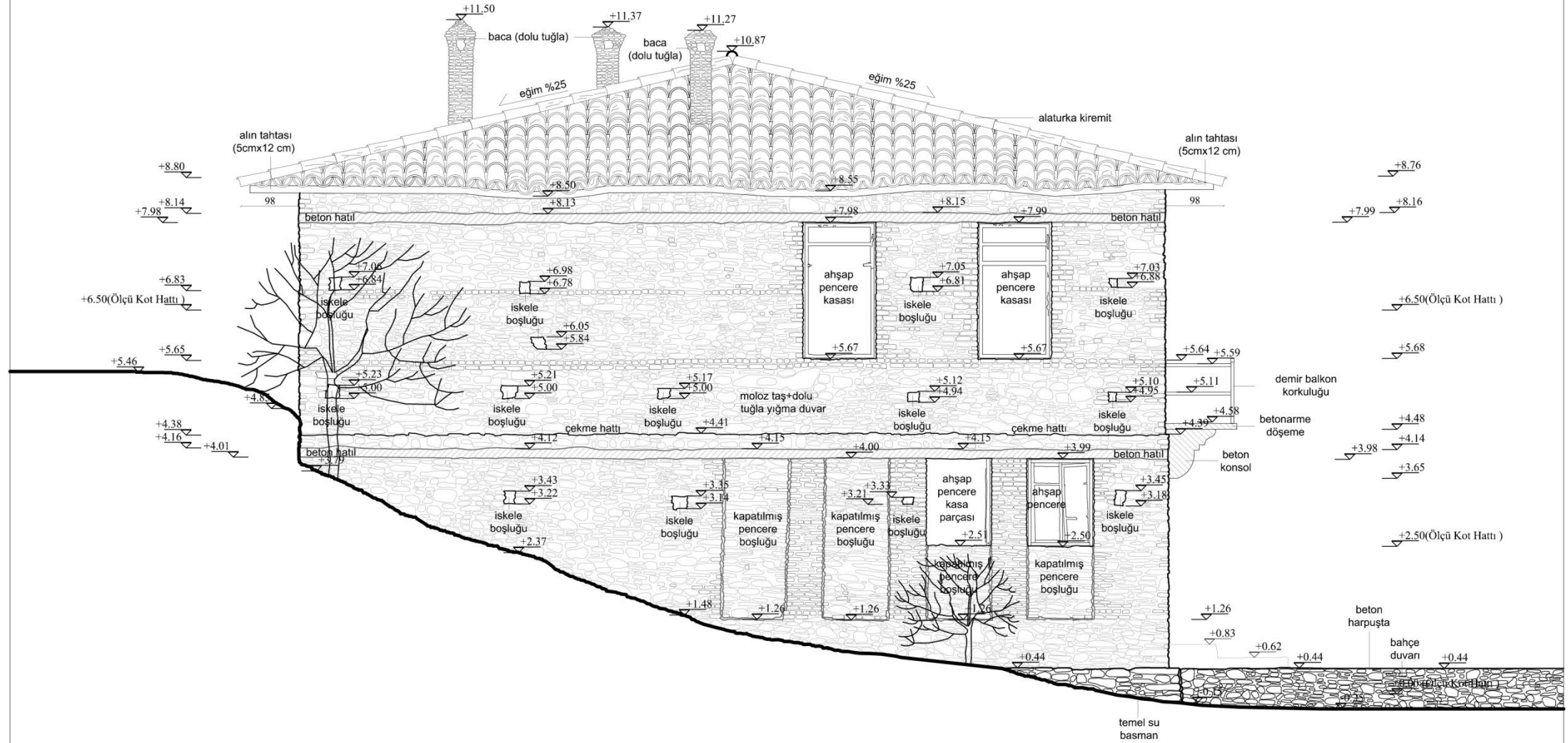
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

7/18

KUZEY CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE

Ölçek : 1 / 100

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

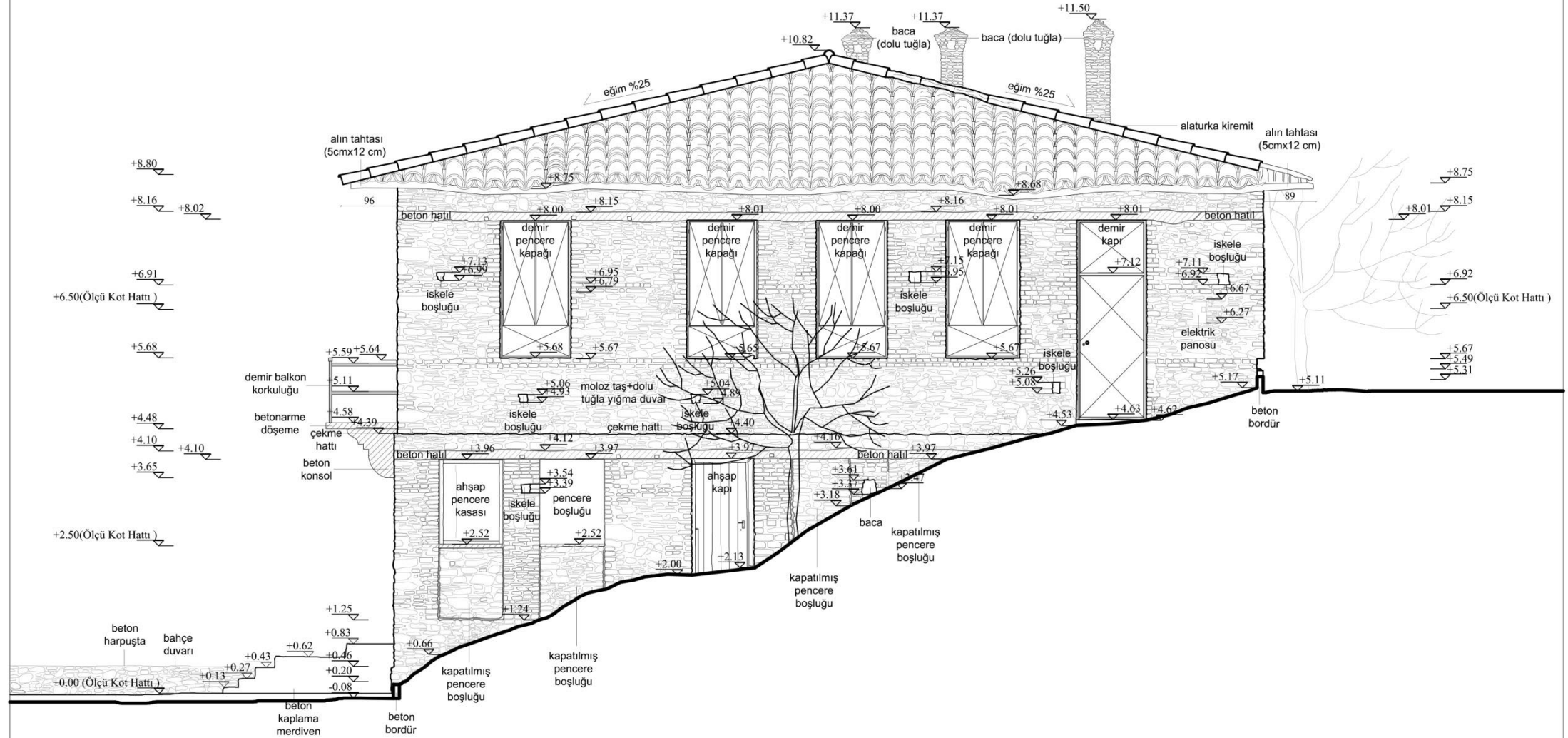
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

8/18

0 50 100 150 200

GÜNEY CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE

Ölçek : 1 / 100

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

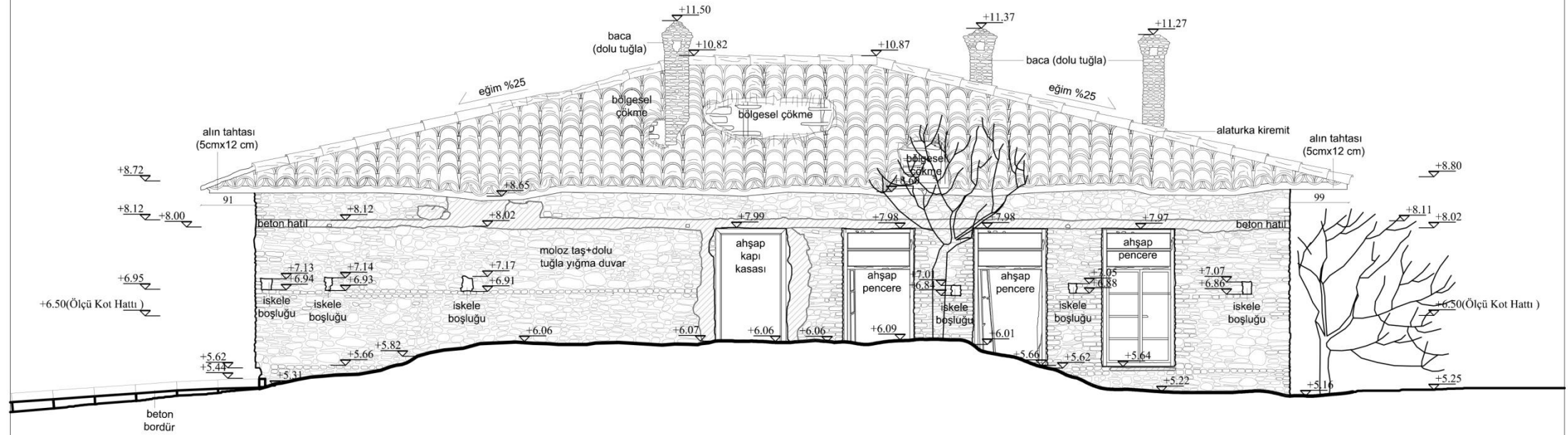
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

10/18

DOĞU CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE

Ölçek : 1 / 100

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

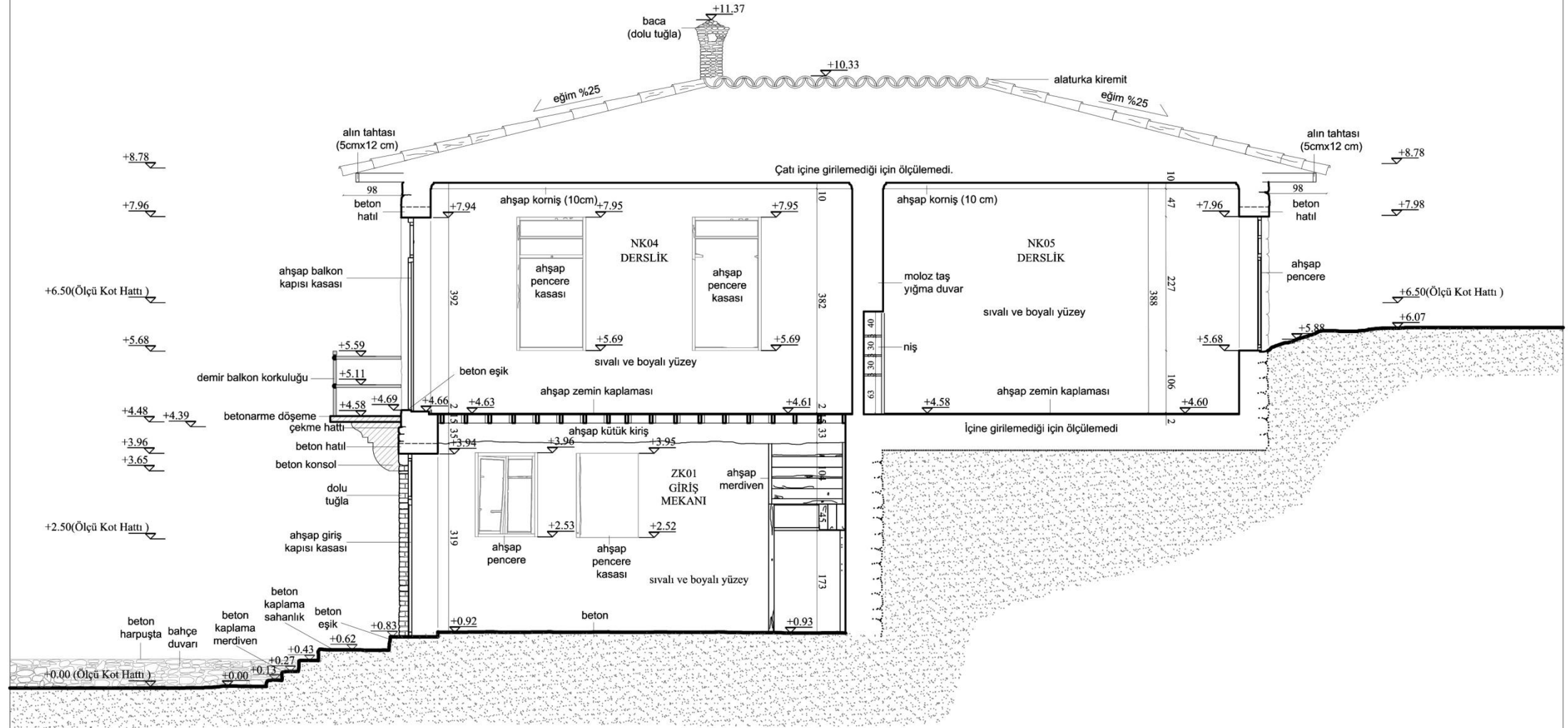
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

12/18

B-B KESİTİ

ANALİTİK RÖLÖVE

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

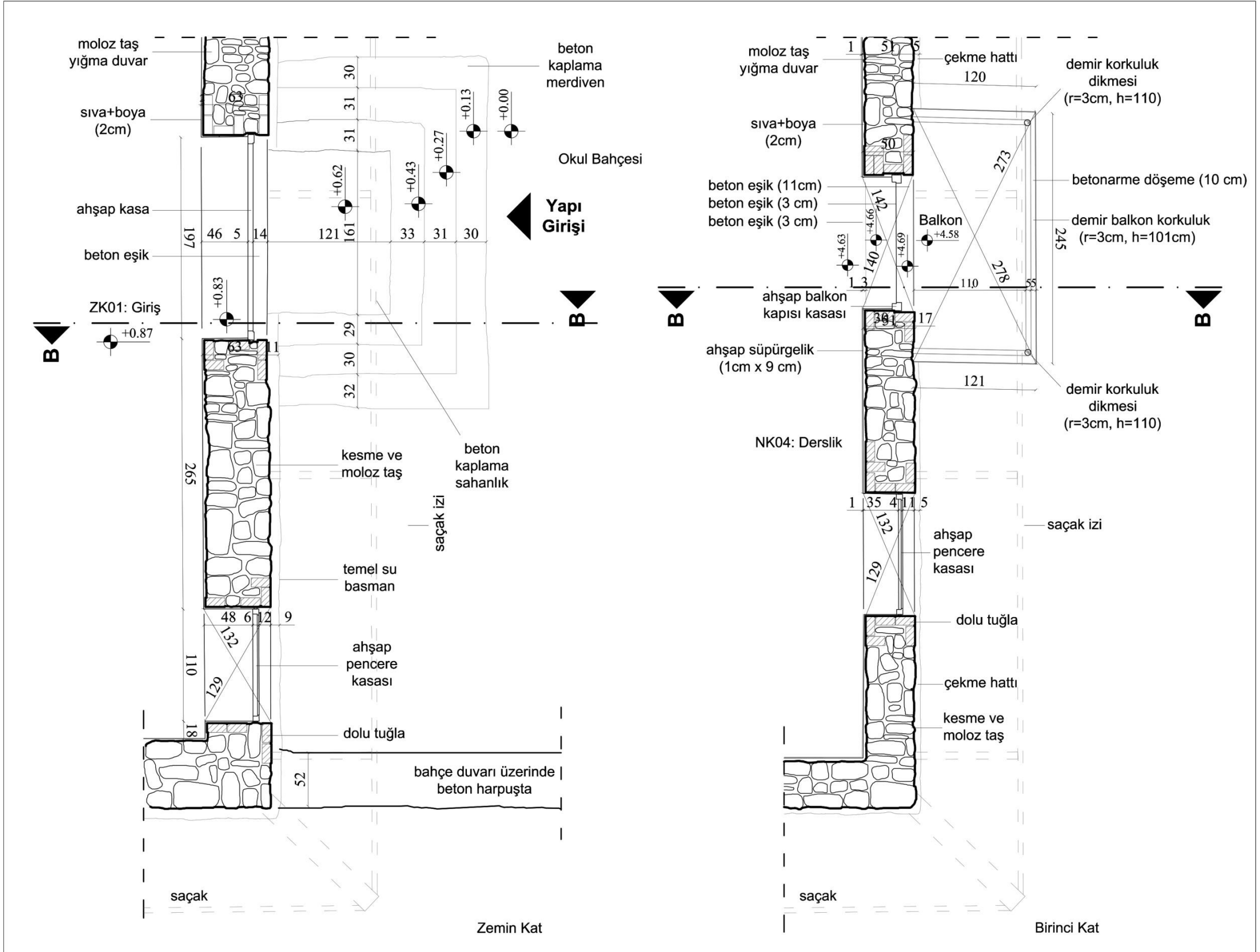
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

14/18

PLAN DETAYI

ANALİTİK RÖLÖVE

Ölçek : 1 / 50

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

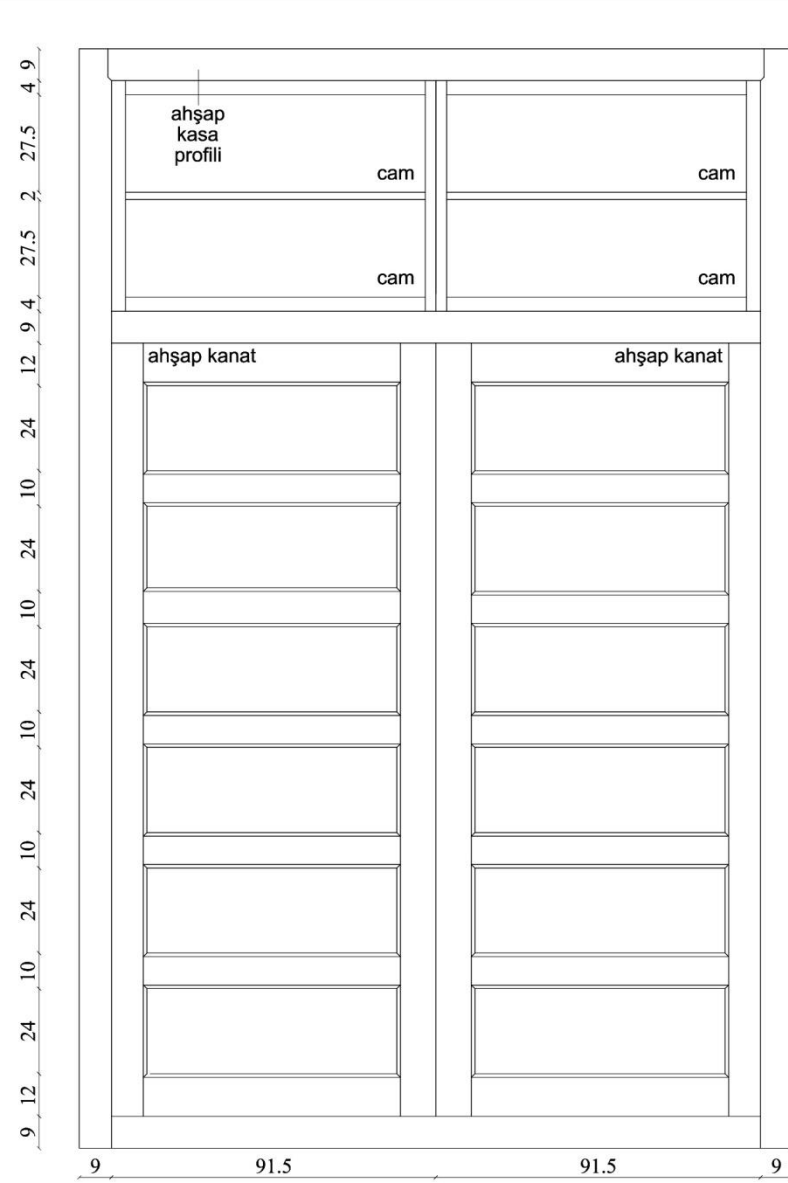
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

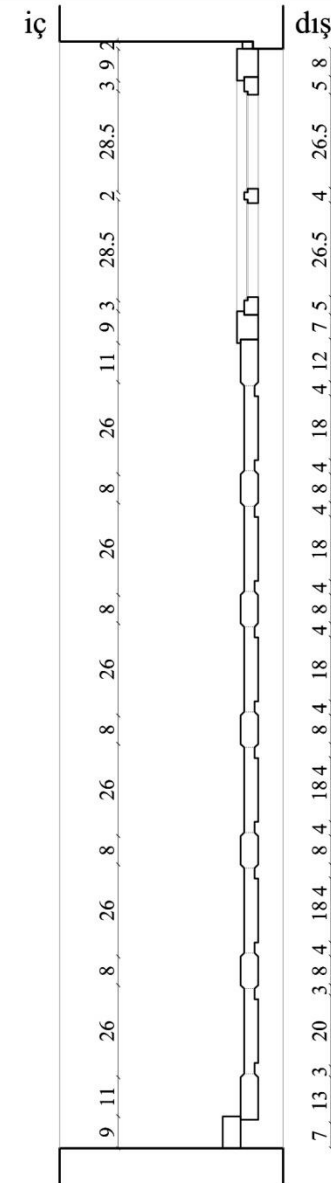

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

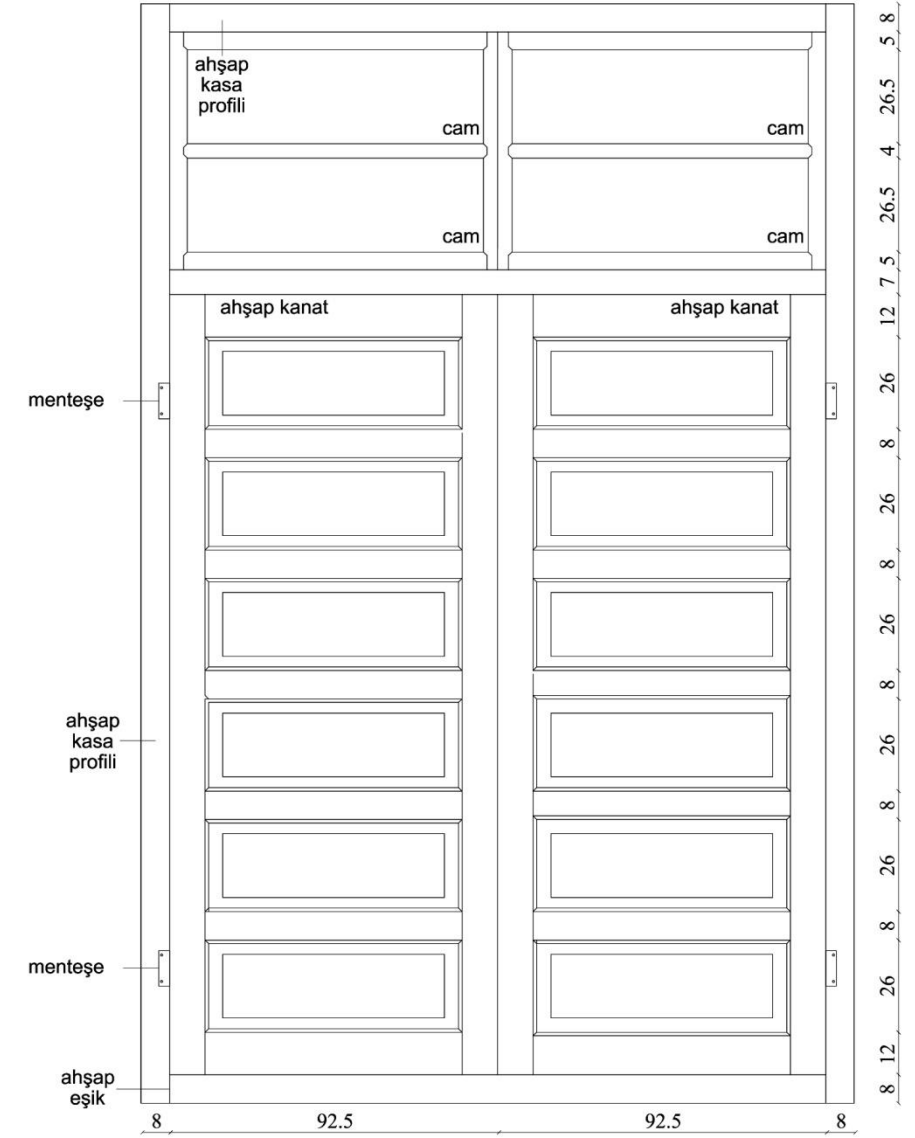
17/18

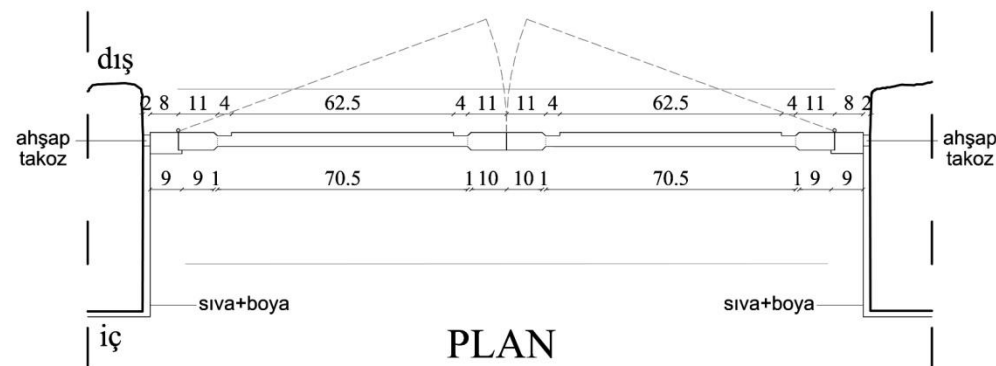
İÇ GÖRÜNÜŞ

KESİT

DİŞ GÖRÜNÜŞ

PLAN

0 50 100 150 200

GİRİŞ KAPI DETAY

ANALİTİK RÖLÖVE

Ölçek : 1 / 25

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

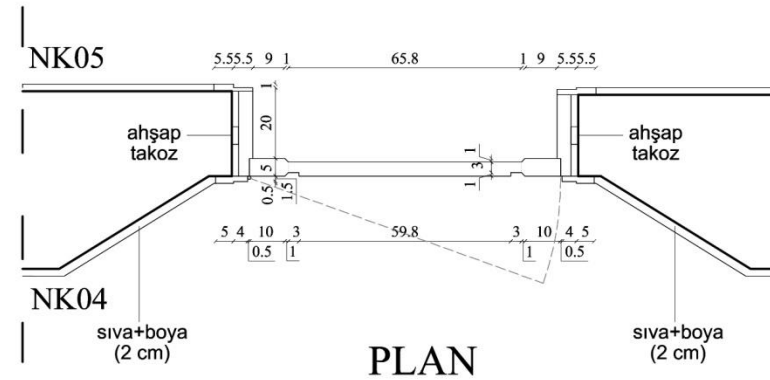
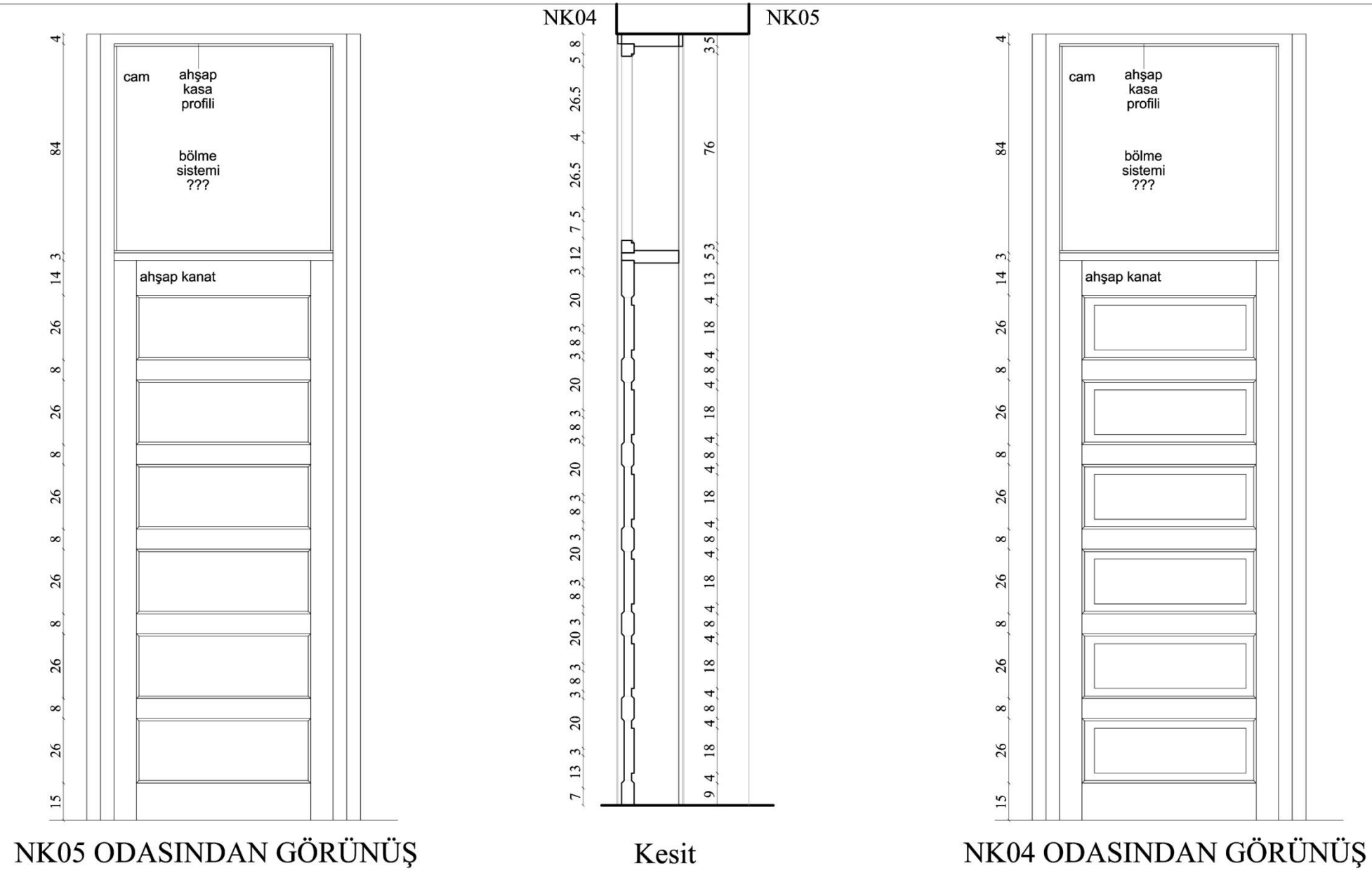
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

18/18

0 50 100 150 200

DERSLİK KAPI DETAY

ANALİTİK RÖLÖVE

Ölçek : 1 / 25

EK-F: Bayındır Yusufu Köyü İlkokulu Malzeme Analizi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

TOPRAK ESASLI MALZEME

- DOLU TUĞLA
- DELİKLİ TUĞLA
- ALATURKA KİREMİT

TAŞ

- DOĞAL TAŞ

ÇİMENTO ESASLI MALZEME

- ŞAP
- BETON

BITİM MALZEMESİ

- KİREÇ ESASLI SIVA
- ÇİMENTO ESASLI SIVA
- TAŞ KAPLAMA
- BOYA

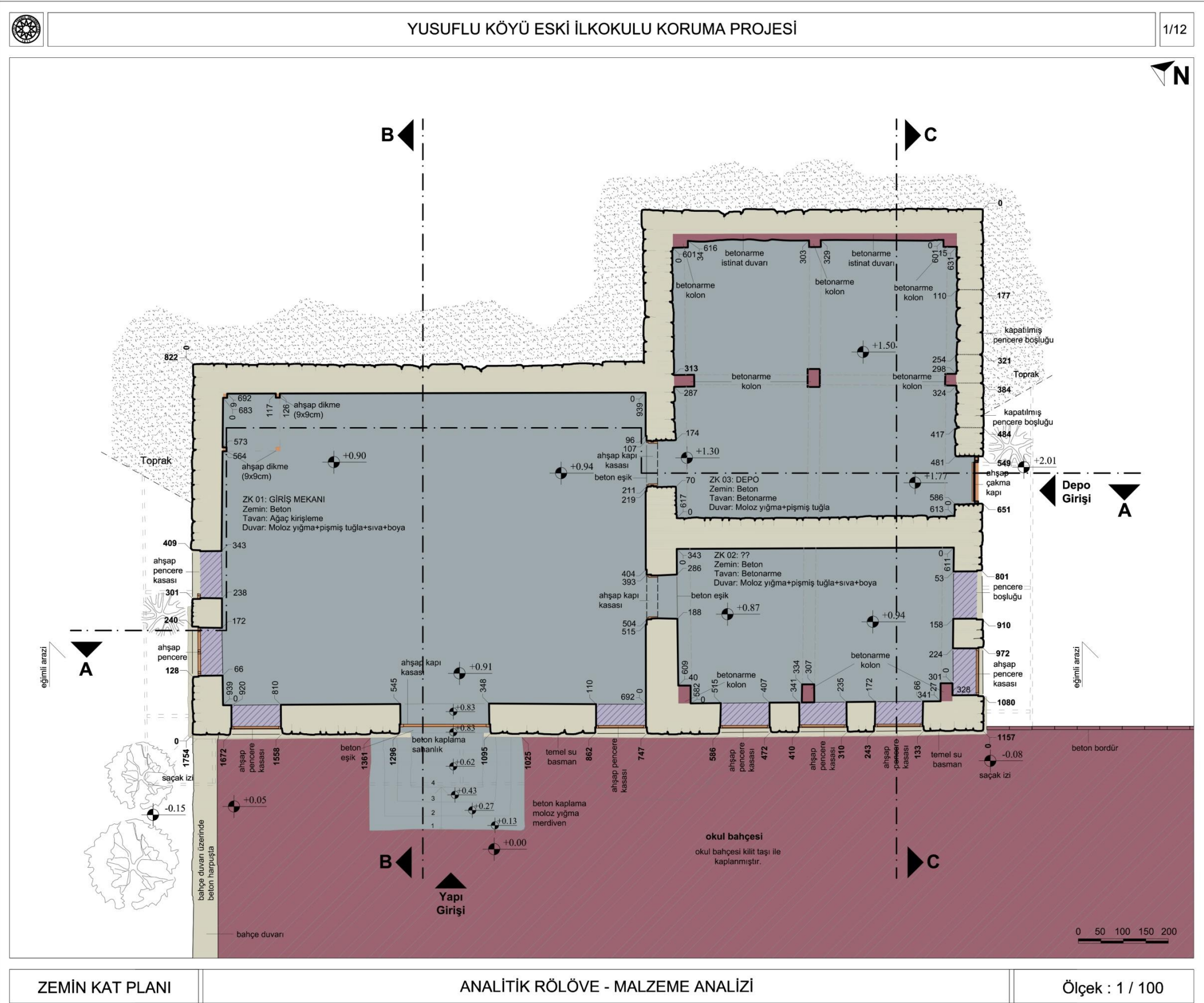
METAL

- AHŞAP

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

TOPRAK ESASLI MALZEME

- DOLU TUĞLA
- DELİKLİ TUĞLA
- ALATURKA KİREMIT

TAŞ

- DOĞAL TAŞ

ÇİMENTO ESASLI MALZEME

- ŞAP
- BETON

BİTİM MALZEMESİ

- KİREÇ ESASLI SIVA
- ÇİMENTO ESASLI SIVA
- TAŞ KAPLAMA
- BOYA

METAL

AHŞAP

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

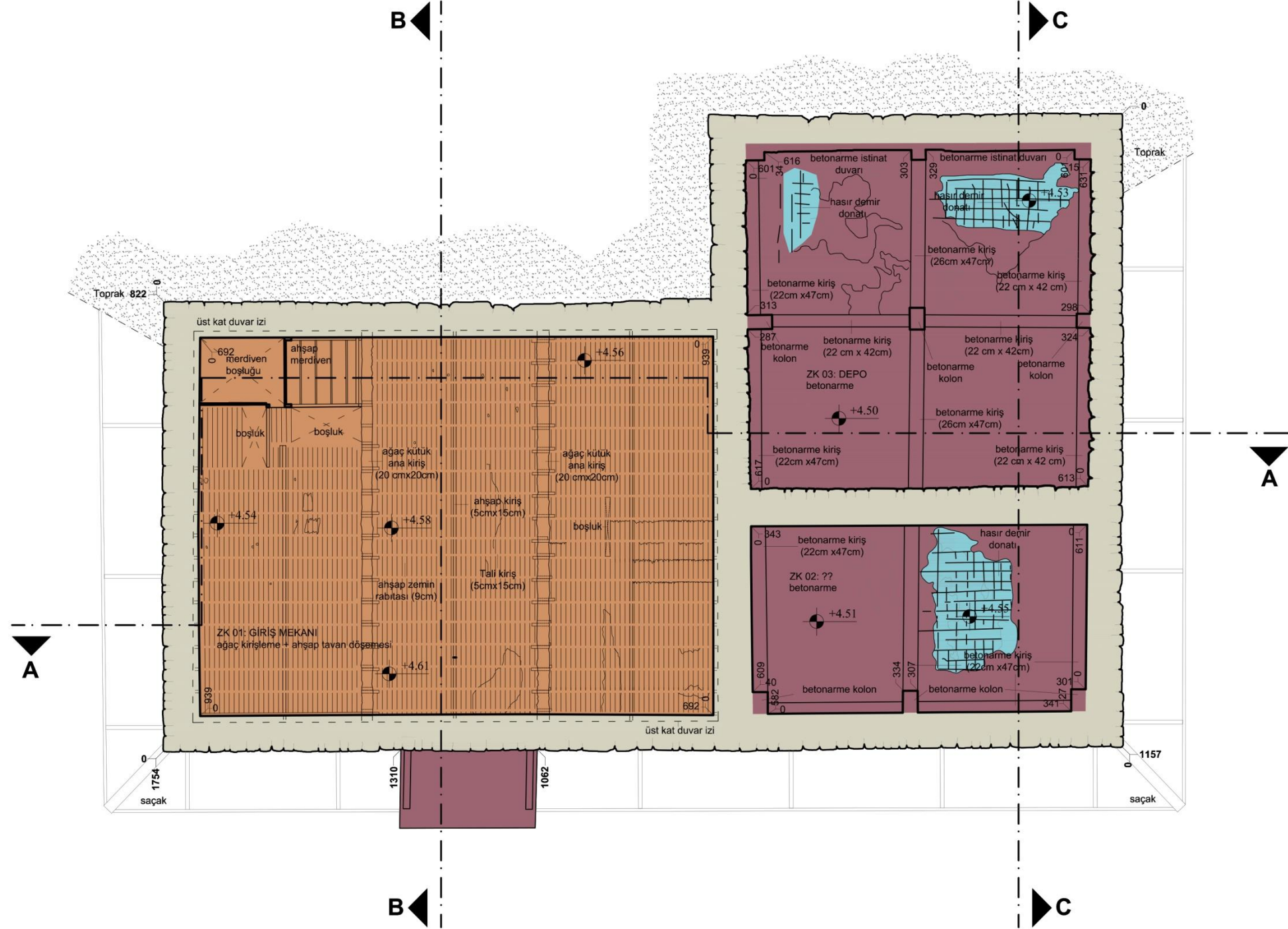
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

2/12

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

TOPRAK ESASLI MALZEME

- DOLU TUĞLA
- DELİKLİ TUĞLA
- ALATURKA KİREMIT

TAŞ

- DOĞAL TAŞ

ÇİMENTO ESASLI MALZEME

- ŞAP
- BETON

BITİM MALZEMESİ

- KİREÇ ESASLI SIVA
- ÇİMENTO ESASLI SIVA
- TAŞ KAPLAMA
- BOYA

METAL

- AHŞAP

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

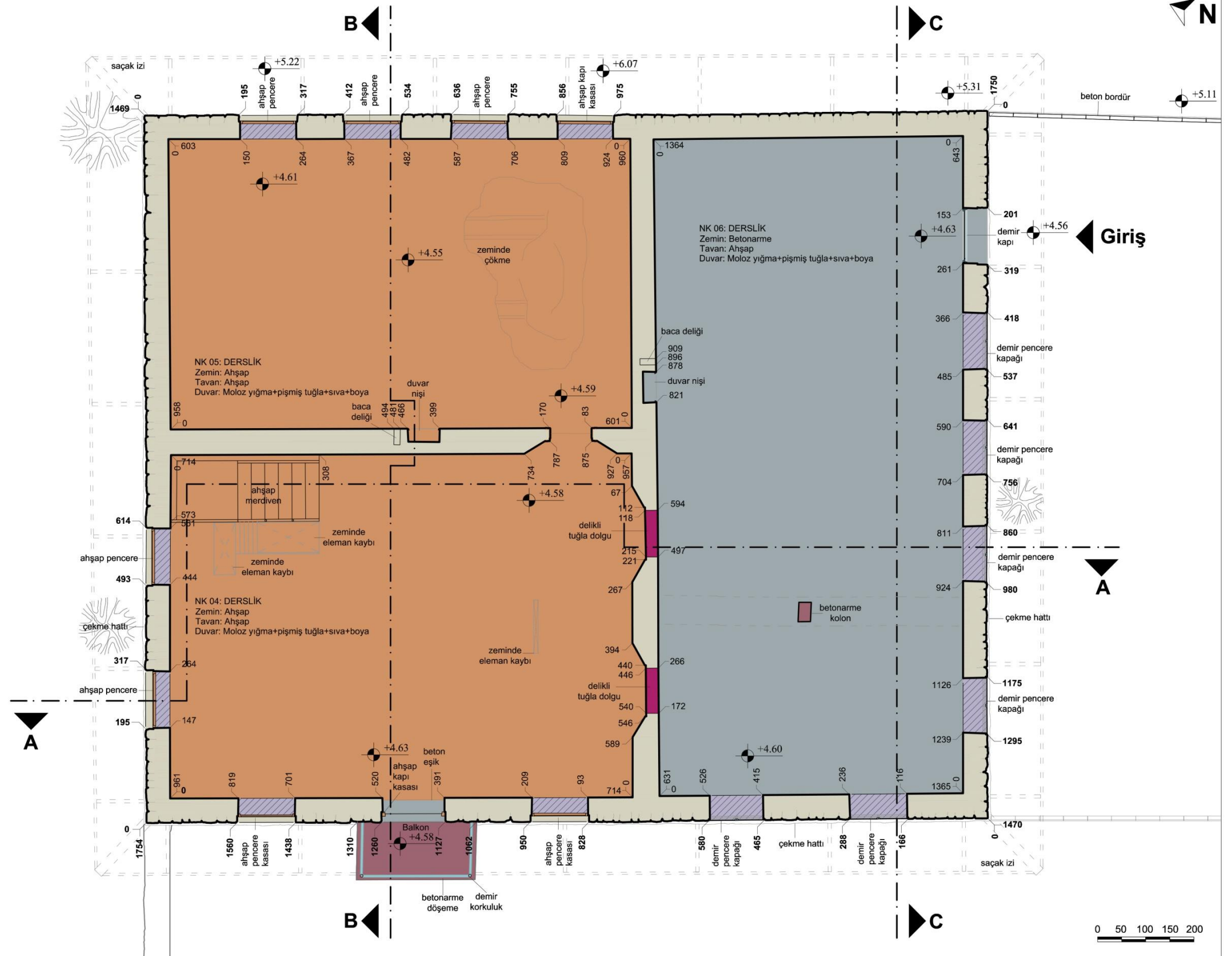
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

3/12

BİRİNCİ KAT PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

TOPRAK ESASLI MALZEME

DOLU TUĞLA

DELİKLİ TUĞLA

ALATURKA KİREMIT

TAŞ

DOĞAL TAŞ

ÇİMENTO ESASLI MALZEME

ŞAP

BETON

BİTİM MALZEMESİ

KİREÇ ESASLI SIVA

ÇİMENTO ESASLI SIVA

TAŞ KAPLAMA

BOYA

METAL

AHŞAP

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

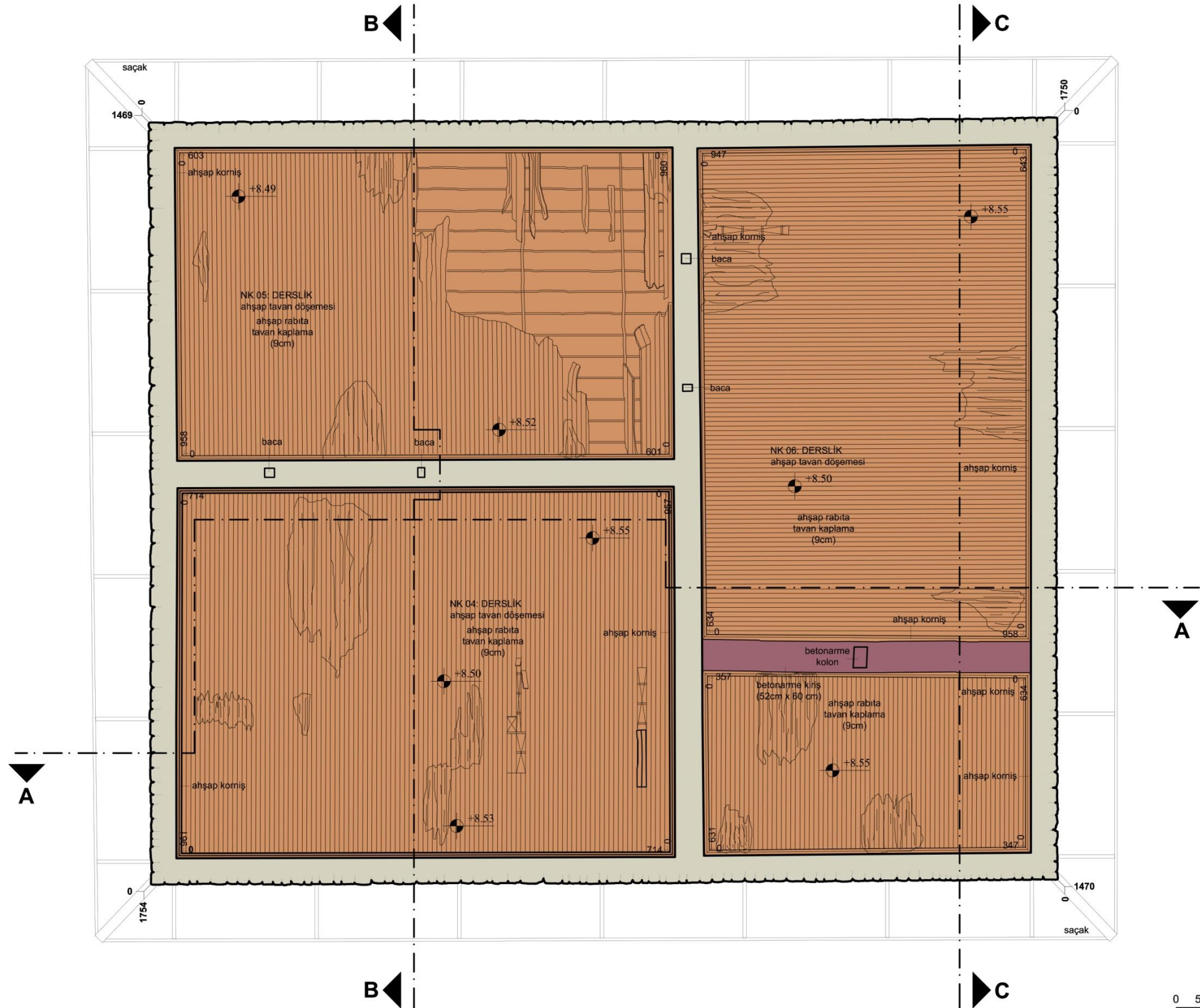
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

4/12

BİRİNCİ KAT TAVAN PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

LEJANT

TOPRAK ESASLI MALZEME

 DOLU TUĞLA

DELİKLİ TUĞLA

ALATIRKA KİREMİT

TAŞ

☐ DOĞAL TAŞ

ÇİMENTO ESASLI MALZEME

☐ ŞAP

BETON

BİTİM MALZEMESİ

KİREÇ ESASLI SIVA

ÇİMENTO ESASLI SIVA

 TAŞ KAPLAMA

☒ BOYA

 METAL

 AHŞAP

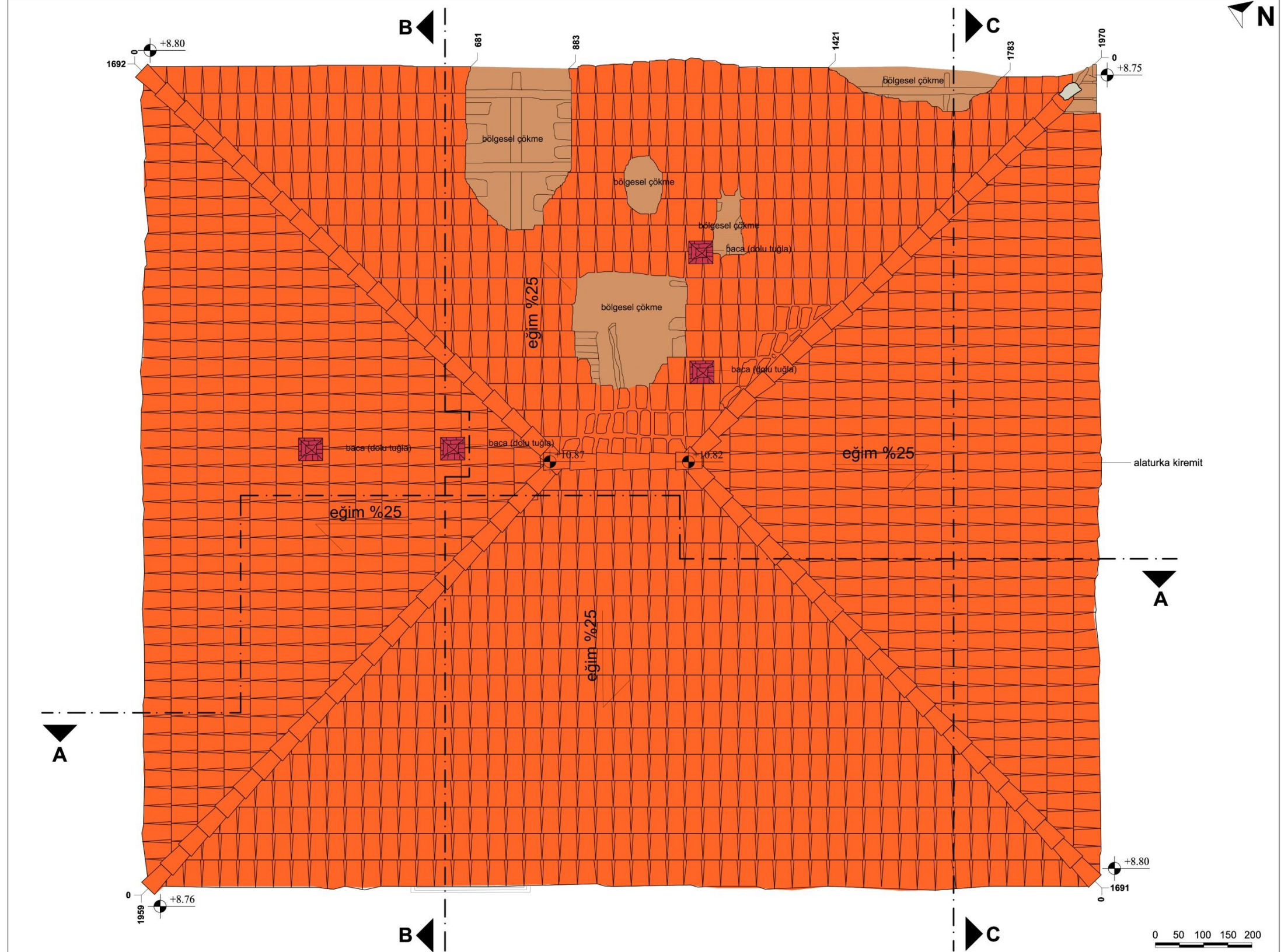
İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

5/12

ÇATI PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

TOPRAK ESASLI MALZEME

- DOLU TUĞLA
- DELİKLİ TUĞLA
- ALATURKA KİREMIT

TAŞ

- DOĞAL TAŞ

ÇİMENTO ESASLI MALZEME

- ŞAP
- BETON

BITİM MALZEMESİ

- KIREÇ ESASLI SIVA
- ÇİMENTO ESASLI SIVA
- TAŞ KAPLAMA
- BOYA

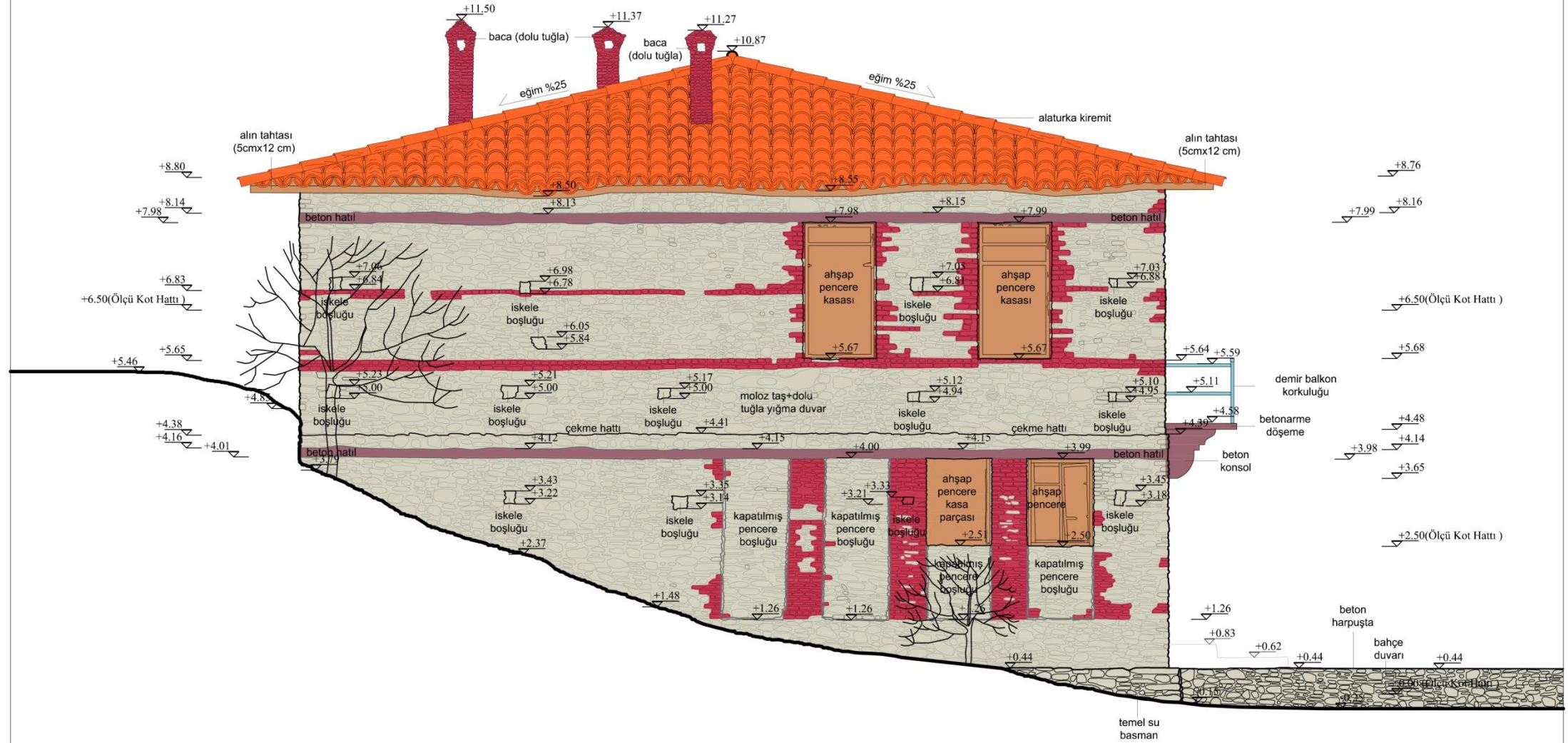
METAL

- AHŞAP

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

6/12

KUZEY CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

LEJANT

TOPRAK ESASLI MALZEME

 DOLU TUĞLA

 DELİKLİ TUĞLA

 ALATURKA KİREMİT

TAŞ

 DOĞAL TAŞ

ÇİMENTO ESASLI MALZEME

☐ ŞAP

 BETON

BİTİM MALZEMESİ

KİREÇ ESASLI SIVA

ÇİMENTO ESASLI SIVA

 TAŞ KAPLAMA

 BOYA

 METAL

 AHŞAP

**İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLK
KORUMA PROJESİ**

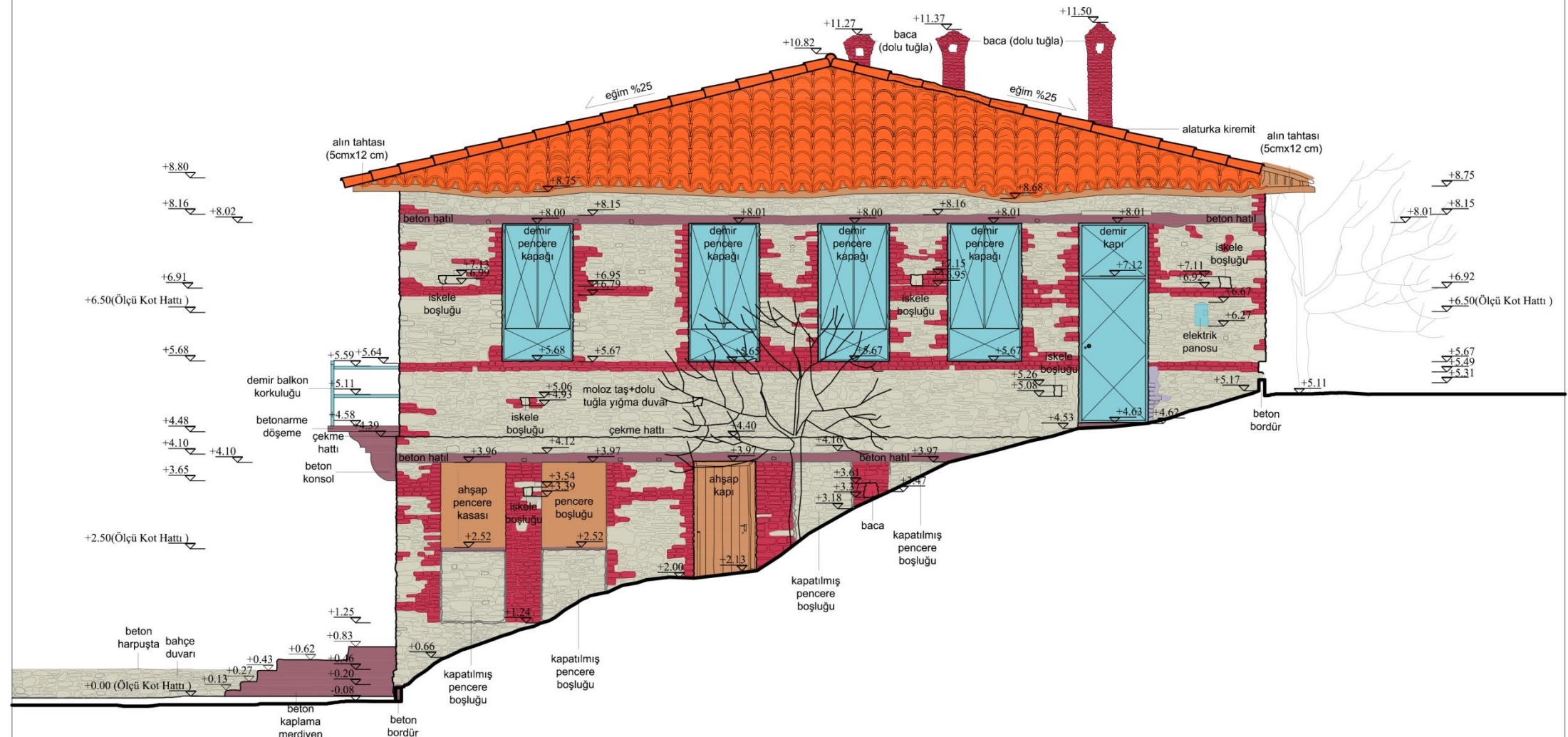
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

7/12

0 50 100 150 200

GÜNEY CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

TOPRAK ESASLI MALZEME

- DOLU TUĞLA
- DELİKLİ TUĞLA
- ALATURKA KİREMIT

TAŞ

- DOĞAL TAŞ

ÇİMENTO ESASLI MALZEME

- ŞAP
- BETON

BİTİM MALZEMESİ

- KİREÇ ESASLI SIVA
- ÇİMENTO ESASLI SIVA
- TAŞ KAPLAMA
- BOYA

- METAL
- AHŞAP

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

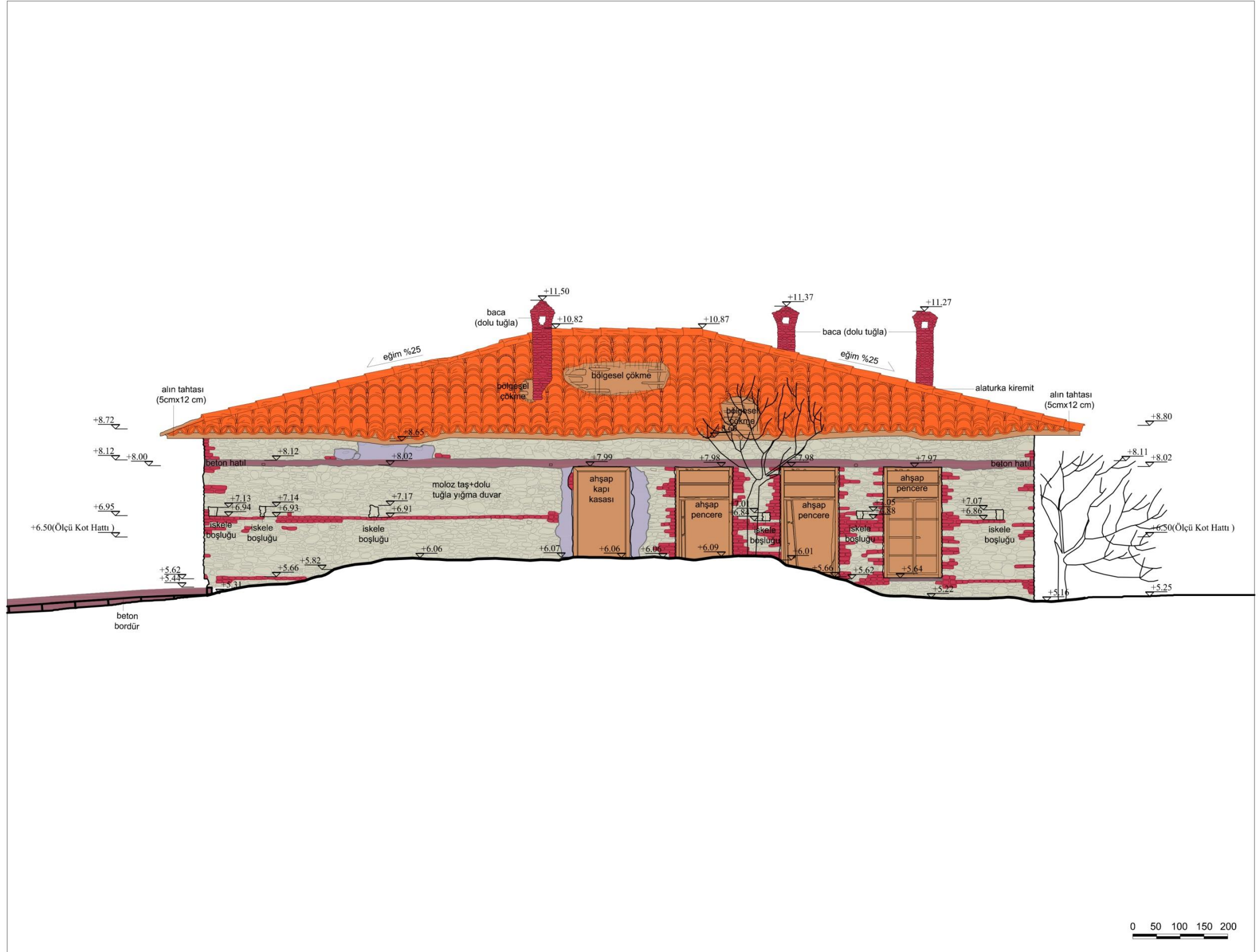
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

9/12

DOĞU CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

TOPRAK ESASLI MALZEME

- DOLU TUĞLA
- DELİKLİ TUĞLA
- ALATURKA KİREMIT

TAŞ

- DOĞAL TAŞ

ÇİMENTO ESASLI MALZEME

- ŞAP
- BETON

BITİM MALZEMESİ

- KIREÇ ESASLI SIVA
- ÇİMENTO ESASLI SIVA
- TAŞ KAPLAMA
- BOYA

METAL

- AHŞAP

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

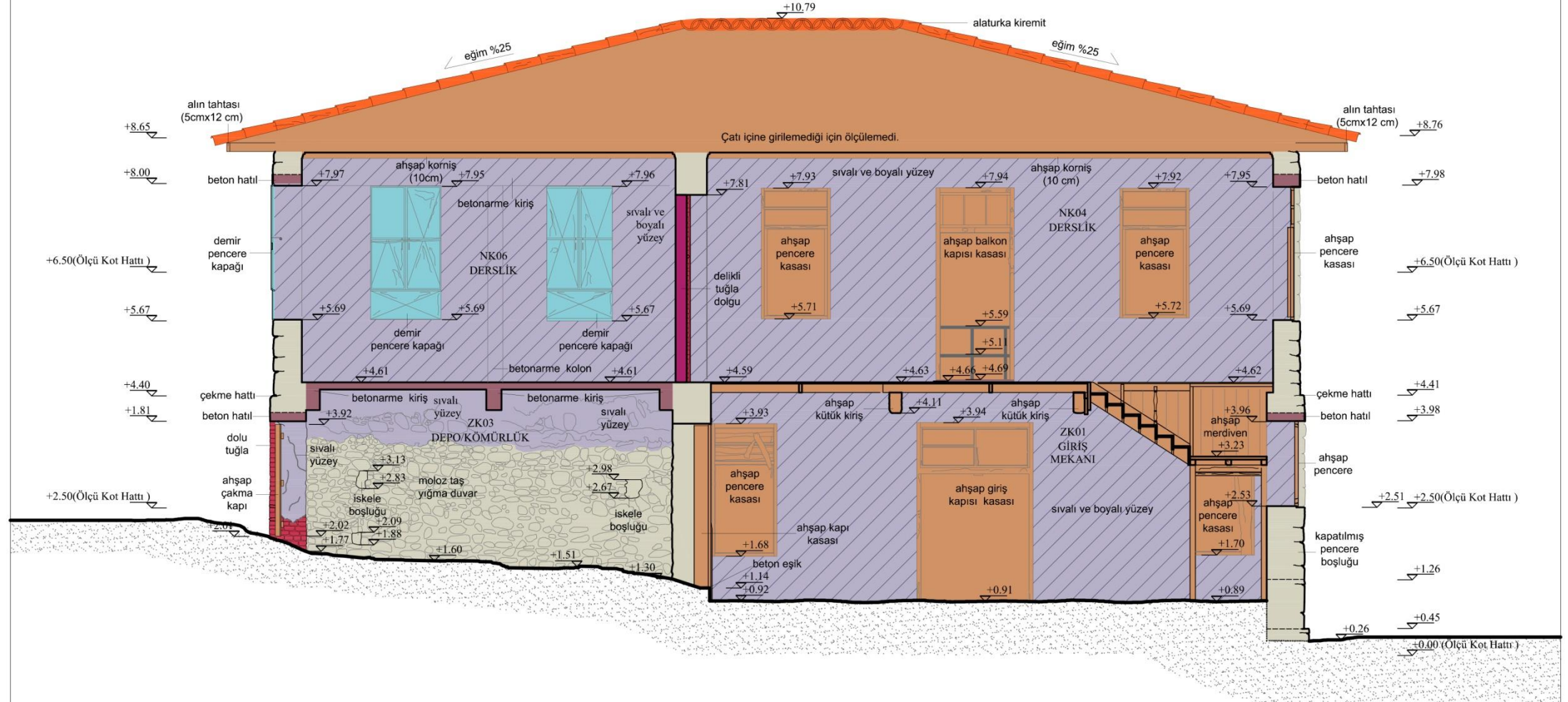
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

10/12

0 50 100 150 200

A-A KESİTİ

ANALİTİK RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

TOPRAK ESASLI MALZEME

- DOLU TUĞLA
- DELİKLİ TUĞLA
- ALATURKA KİREMIT

TAŞ

- DOĞAL TAŞ

ÇİMENTO ESASLI MALZEME

- ŞAP
- BETON

BİTİM MALZEMESİ

- KIREÇ ESASLI SIVA
- ÇİMENTO ESASLI SIVA
- TAŞ KAPLAMA
- BOYA

METAL

- AHŞAP

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

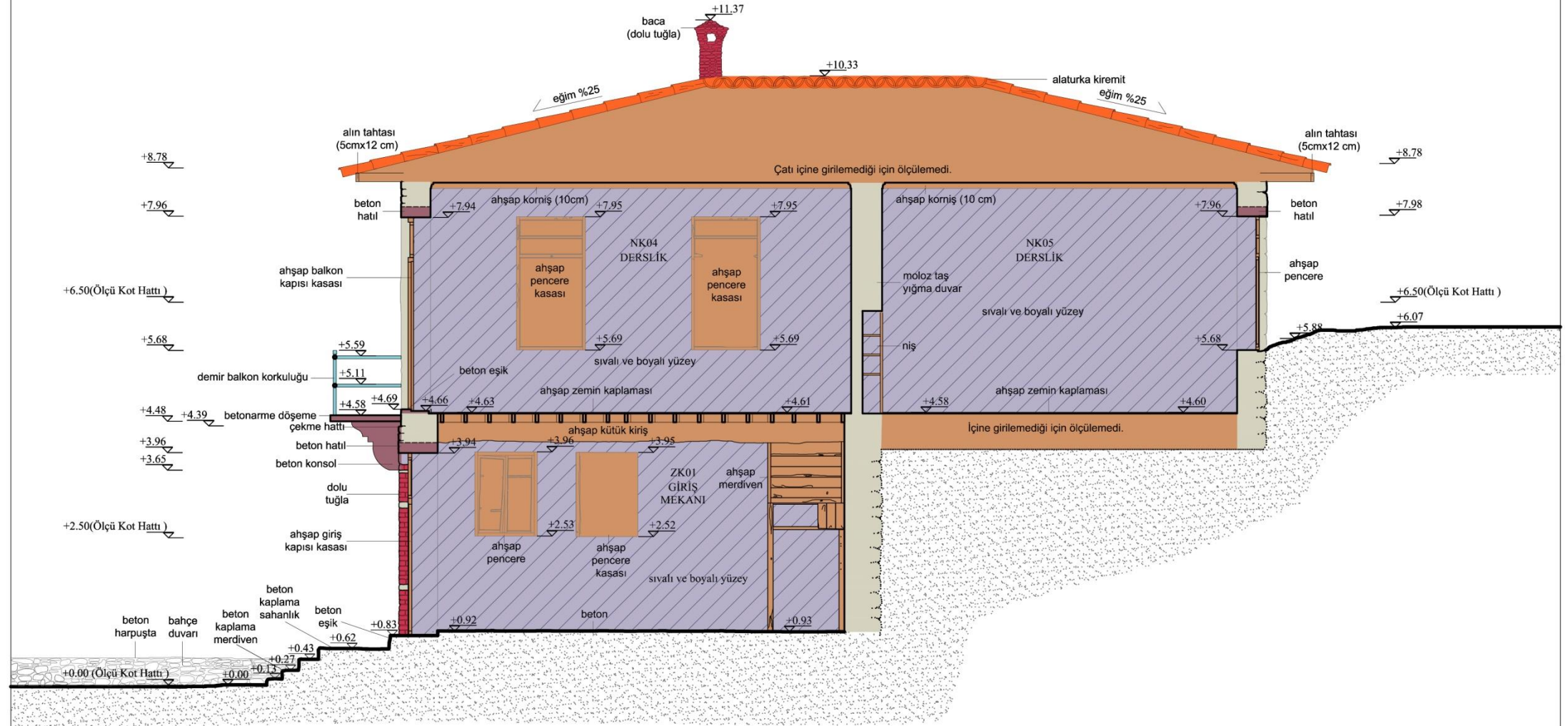
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

11/12

0 50 100 150 200

B-B KESİTİ

ANALİTİK RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

TOPRAK ESASLI MALZEME

- DOLU TUĞLA
- DELİKLİ TUĞLA
- ALATURKA KİREMIT

TAŞ

- DOĞAL TAŞ

ÇİMENTO ESASLI MALZEME

- ŞAP
- BETON

BİTİM MALZEMESİ

- KİREÇ ESASLI SIVA
- ÇİMENTO ESASLI SIVA
- TAŞ KAPLAMA
- BOYA

METAL

- AHŞAP

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

12/12

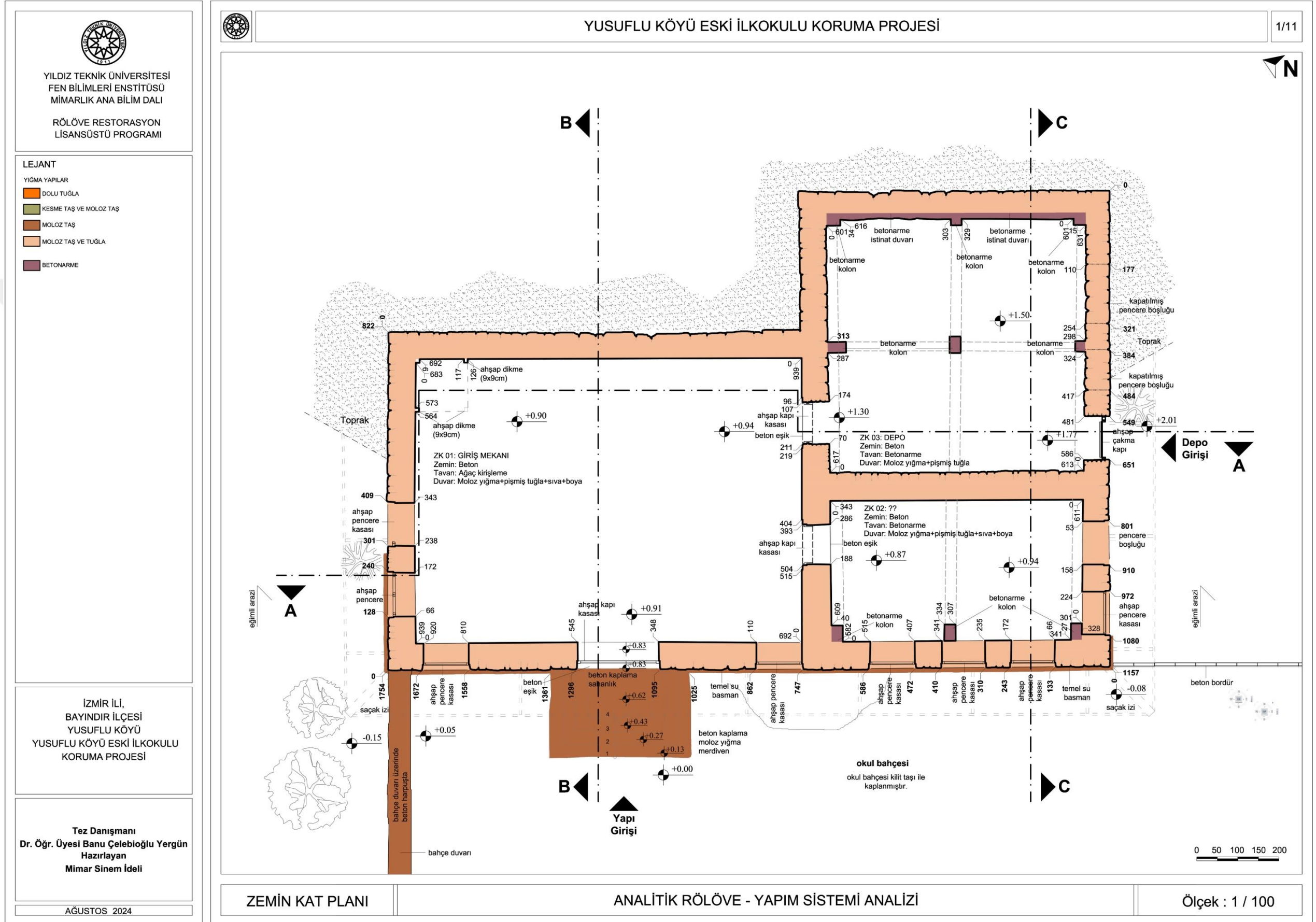
0 50 100 150 200

C-C KESİTİ

ANALİTİK RÖLÖVE - MALZEME ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

EK-G: Bayındır Yusufu Köyü İlkokulu Yapım Sistemi Analizi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

YIĞMA YAPILAR

DOLU TUĞLA

KESME TAŞ VE MOLOZ TAŞ

MOLOZ TAŞ

MOLOZ TAŞ VE TUĞLA

BETONARME

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

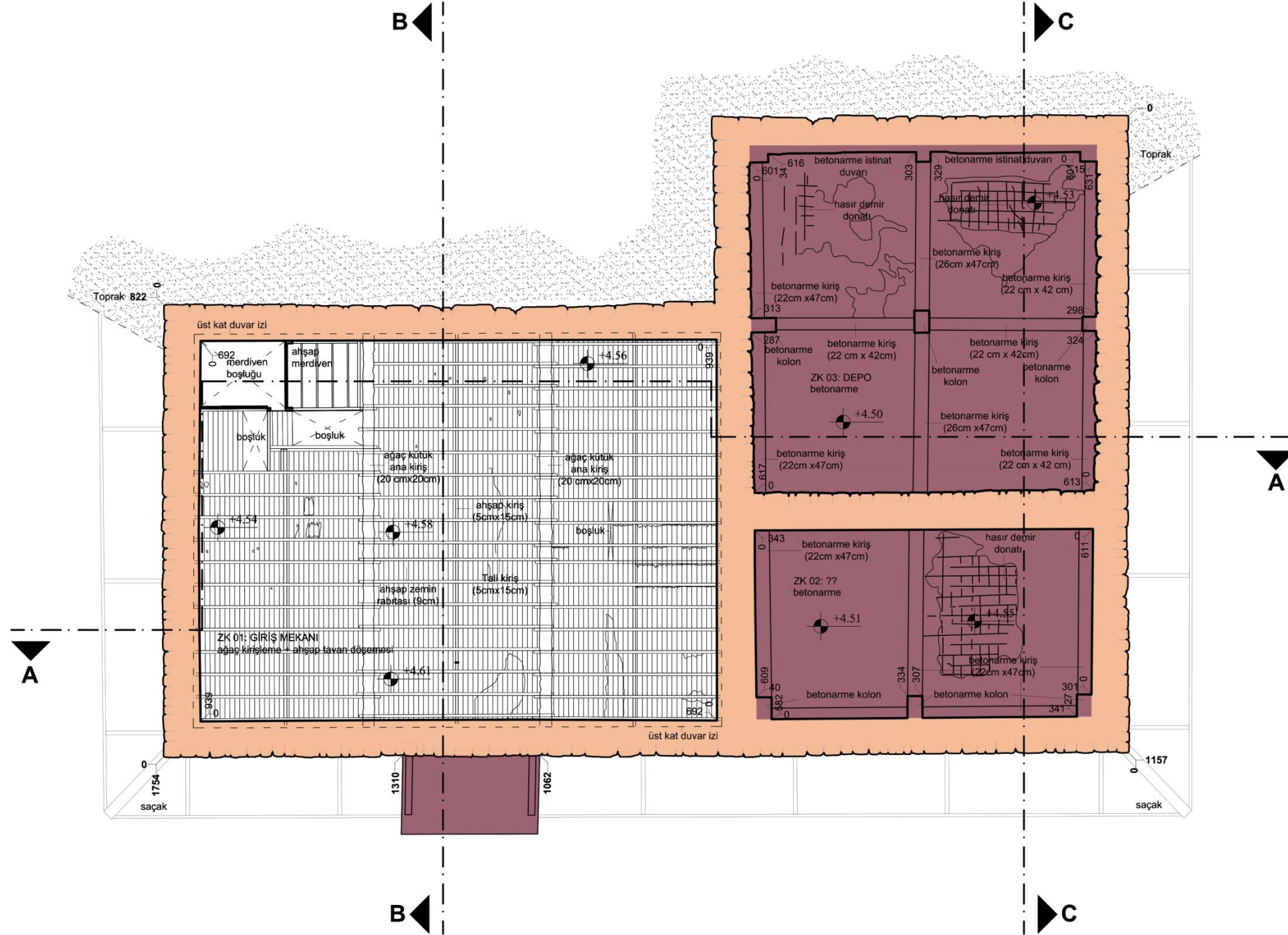
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

2/11

0 50 100 150 200

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - YAPIM SİSTEMİ ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

YIĞMA YAPILAR

- DOLU TUĞLA
- KESME TAŞ VE MOLOZ TAŞ
- MOLOZ TAŞ
- MOLOZ TAŞ VE TUĞLA
- BETONARME

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

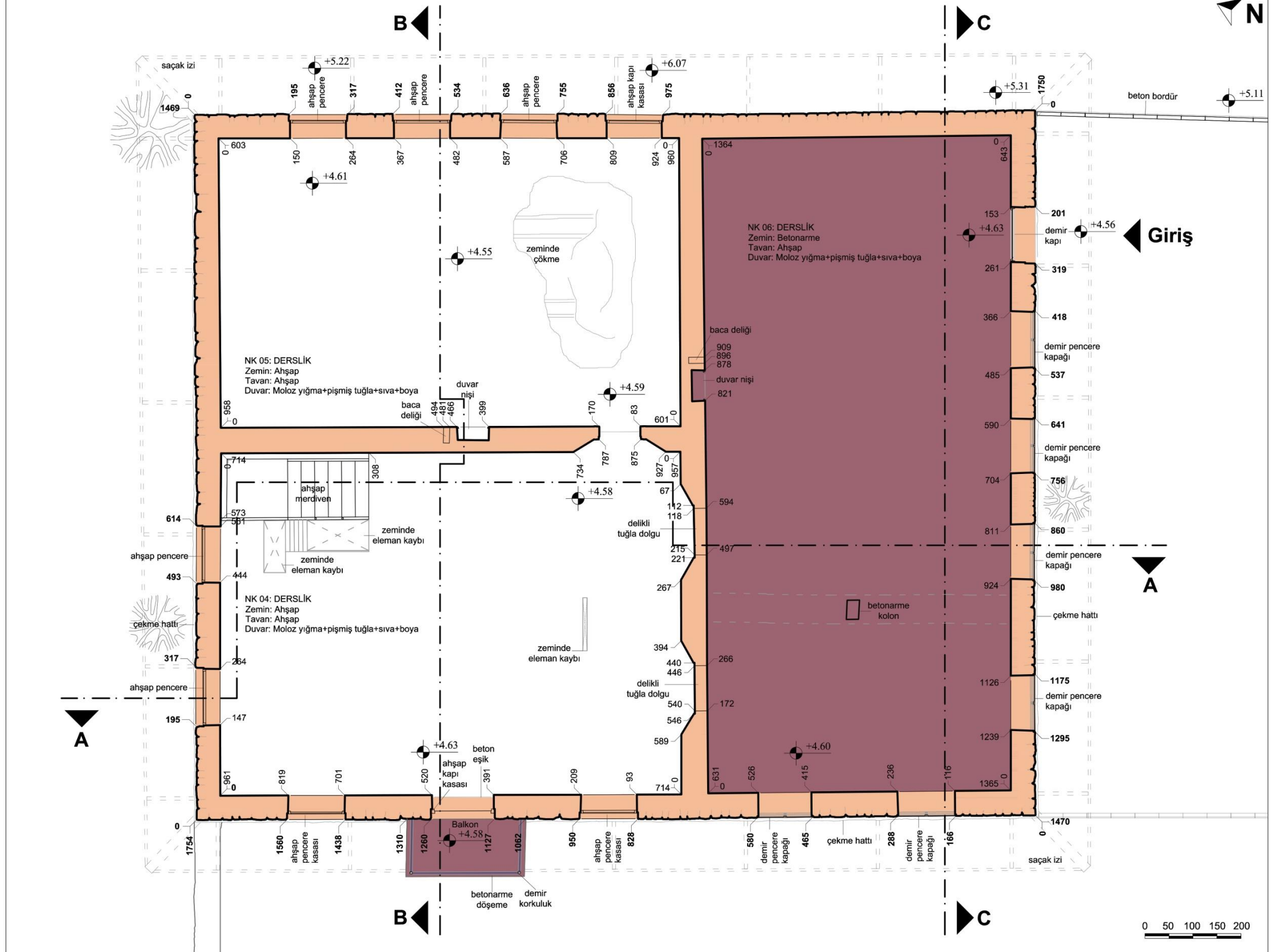
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

3/11

BİRİNCİ KAT PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - YAPIM SİSTEMİ ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

YİĞMA YAPILAR

DOLU TUĞLA

KESME TAŞ VE MOLOZ TAŞ

MOLOZ TAŞ

MOLOZ TAŞ VE TUĞLA

BETONARME

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

4/11

BİRİNCİ KAT TAVAN PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - YAPIM SİSTEMİ ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

YİĞMA YAPILAR

 DOLU TUĞLA

KESME TAŞ VE MOLOZ TAŞ

 MOLOZ TAŞ

 MOLOZ TAŞ VE TUĞLA

 BETONARME

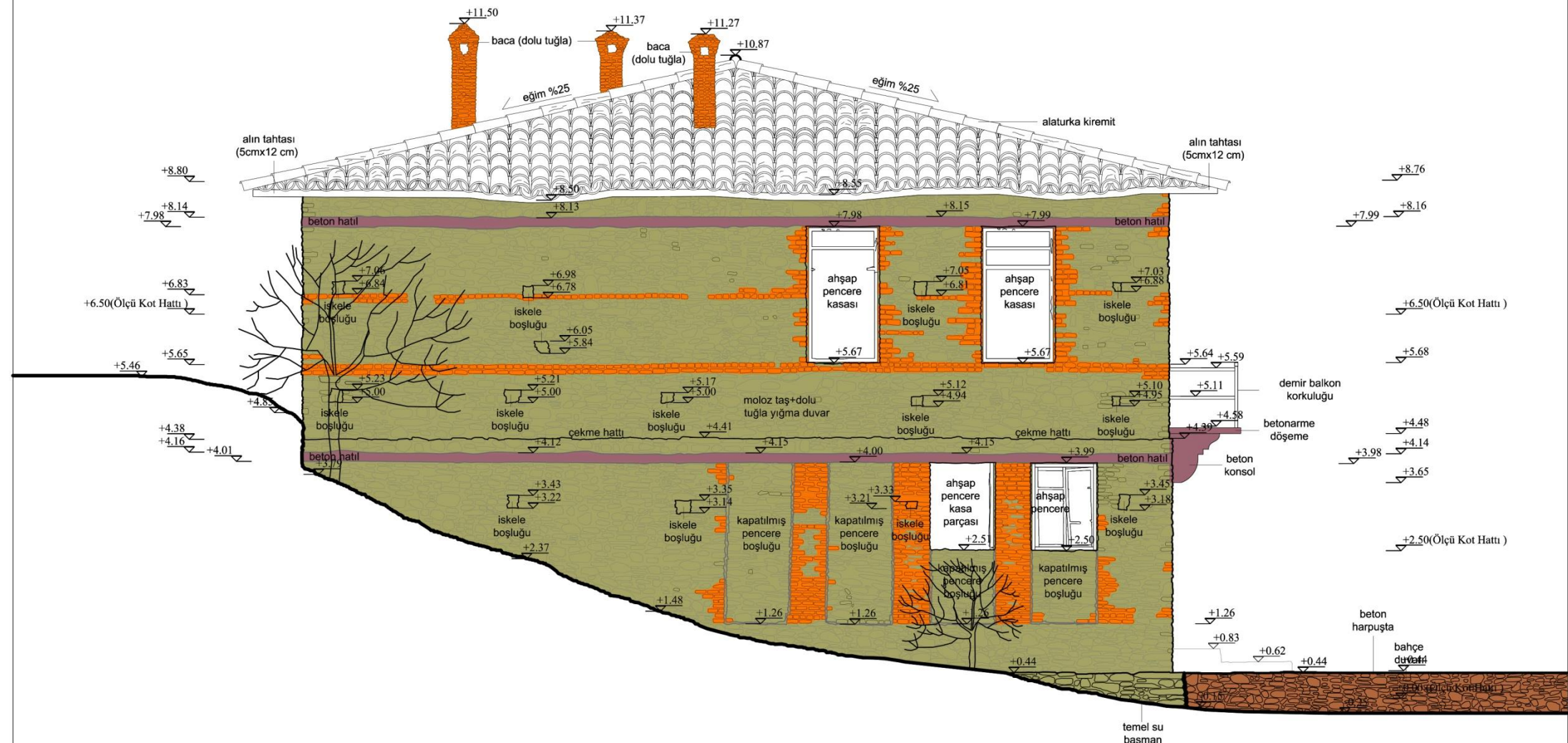
İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

5/11

KUZEY CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - YAPIM SİSTEMİ ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

YİĞMA YAPILAR

DOLU TUĞLA

KESME TAŞ VE MOLOZ TAŞ

MOLOZ TAŞ

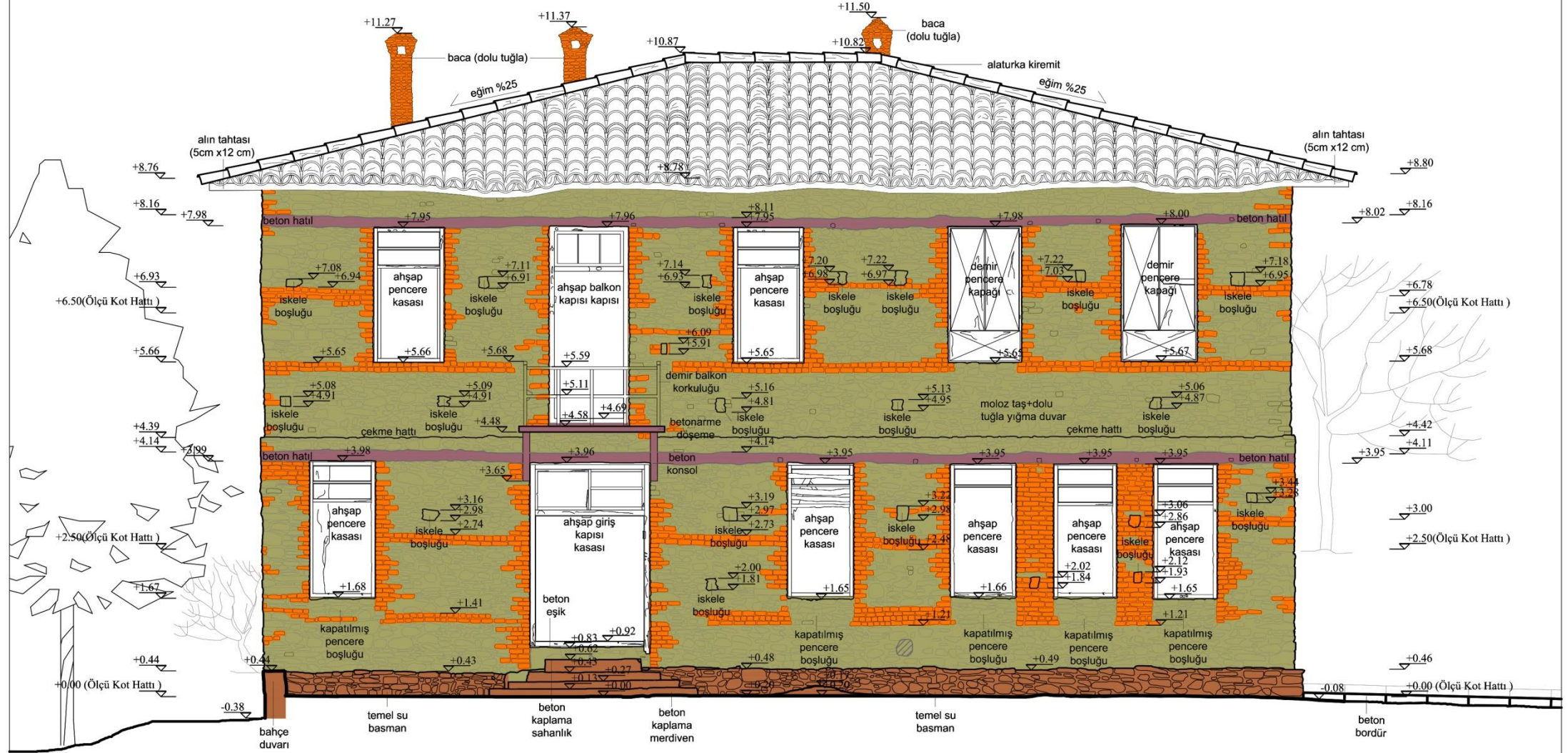
MOLOZ TAŞ VE TUĞLA

BETONARME

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

7/11

0 50 100 150 200

BATI CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - YAPIM SİSTEMİ ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

YIĞMA YAPILAR

- DOLU TUĞLA
- KESME TAŞ VE MOLOZ TAŞ
- MOLOZ TAŞ
- MOLOZ TAŞ VE TUĞLA
- BETONARME

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

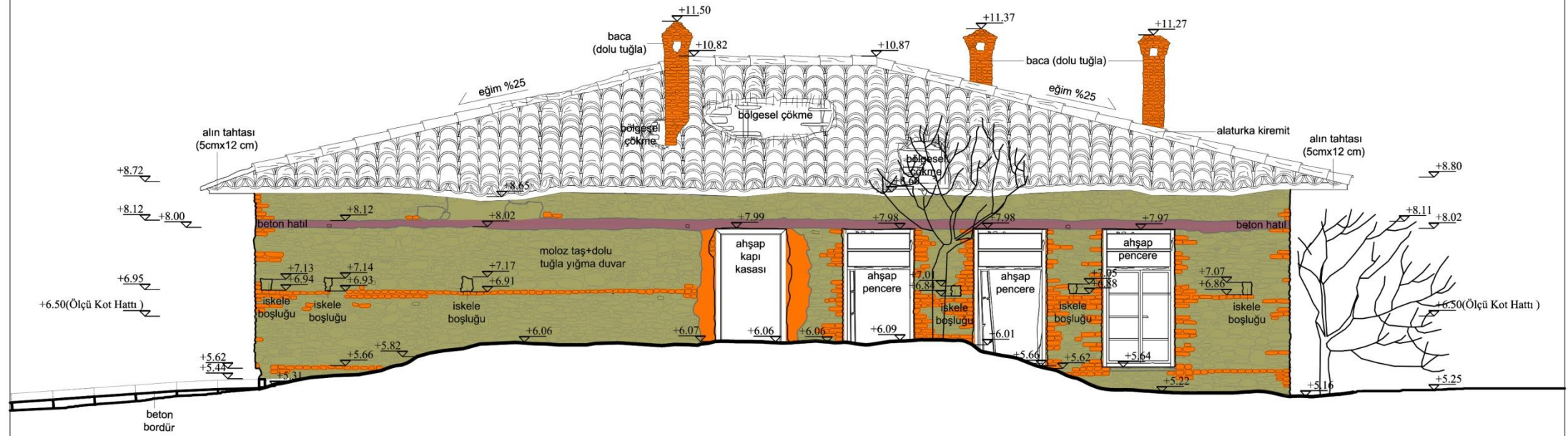
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

8/11

DOĞU CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - YAPIM SİSTEMİ ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

YIĞMA YAPILAR

DOLU TUĞLA

KESME TAŞ VE MOLOZ TAŞ

MOLOZ TAŞ

MOLOZ TAŞ VE TUĞLA

BETONARME

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

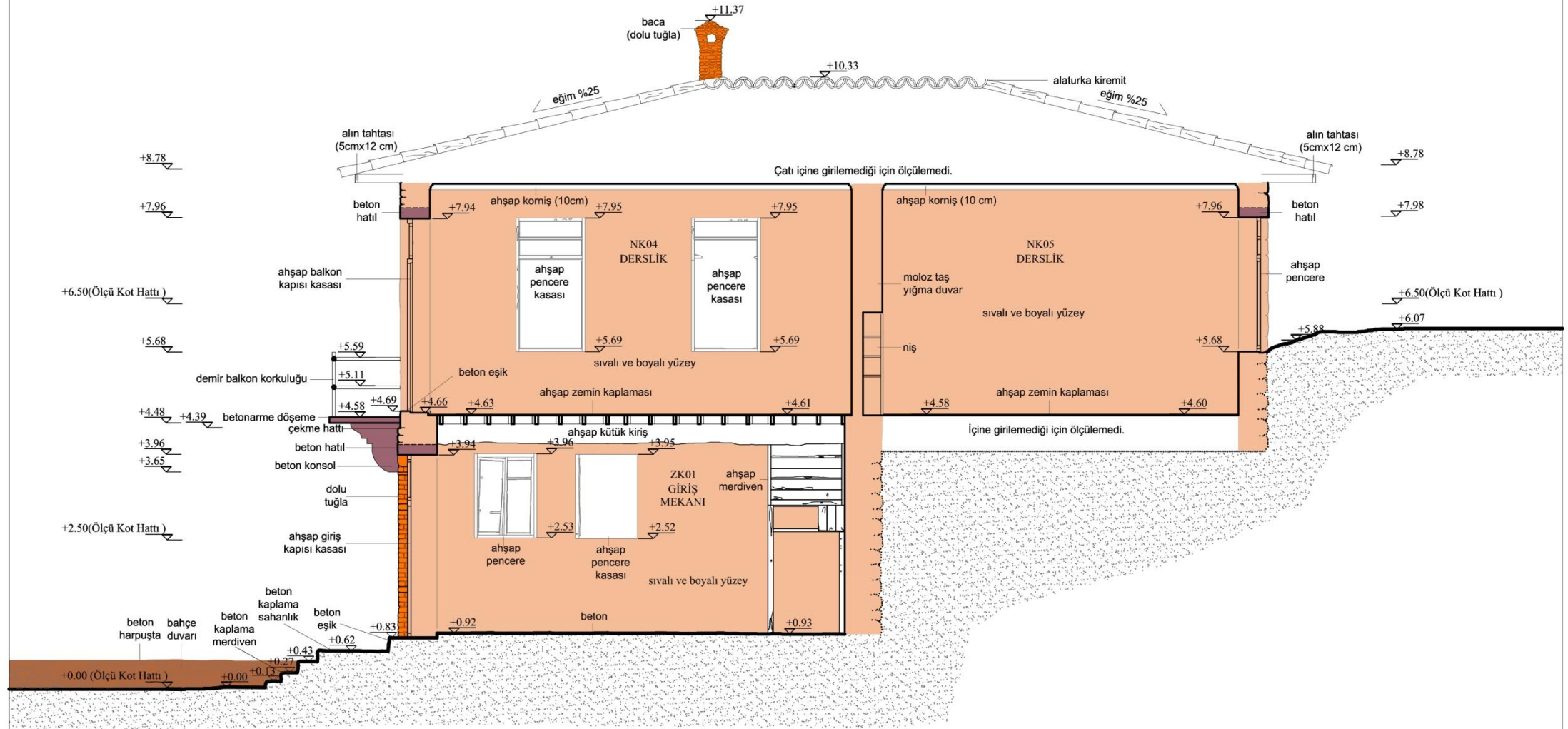
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

10/11

0 50 100 150 200

B-B KESİTİ

ANALİTİK RÖLÖVE - YAPIM SİSTEMİ ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

	YIKILMA-ÇÖKME
	YATAY (SEHİM) VE DÜŞEYDEN ŞAŞMA
	STRÜKTÜREL ÇATLAK
	PARÇA KAYBI (birim elemanda kayıp)
	EKSİK YAPI ELEMANI
	BİYOLOJİK BOZULMALAR (yosun, liken, mantar, ağaç, bitki, hayvan dışkı vb.)
	BİRİKİNTİ (toz, toprak, moloz gibi çeşitli yabancı maddelerin birikmesi)
	MALZEMEDE KIRILMA

BOYALI VE SIVALI YÜZEYLERDE BOZULMA

	BOYA DÖKÜLMESİ
	SIVA DÖKÜLMESİ
	YÜZEYSEL ÇATLAK

BOYA VE SIVALI YÜZEYLERDE OLUŞUM

	KIRILLIK (is.kabuk,pas lekeli vb.)
	KÜFLENME

AHŞAP BOZULMALARI

	YÜZEYDE KIRILLIK
	YÜZEY AŞINMASI (dış hava koşulları, eskime kaynaklı vb.)
	ÇÜRÜME (mantar oluşumu)
	DEFORMASYON (biçim bozulması)

KARGIR MALZEME (TAŞ,TUĞLA, KERPEÇ, KİREMIT VB.) BOZULMALARI

	YÜZEYDE KIRILLIK
	MALZEME YÜZEYİNDE EROZYON (aşınma) 0-5 cm
	ÇÜRÜME (mantar oluşumu)

METAL BOZULMALARI

	KOROZYON
---	----------

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUF LU KÖYÜ
YUSUF LU KÖYÜ ES Kİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- YIKILMA-ÇÖKME
- YATAY (SEHİM) VE DÜŞEYDEN ŞAŞMA
- STRÜKTÜREL ÇATLAK
- PARÇA KAYBI (birim elemende kayıp)
- EKSİK YAPI ELEMANI
- BİYOLOJİK BOZULMALAR (yosun, liken, mantar, ağaç, bitki, hayvan dışkı vb.)
- BİRLİKİNTİ (toz, toprak, moloz gibi çeşitli yabancı maddelerin birikmesi)
- MALZEMEDE KIRILMA
- BOYALI VE SIVALI YÜZEYLERDE BOZULMA
 - BOYA DÖKÜLMESİ
 - SIVA DÖKÜLMESİ
 - YÜZEYSEL ÇATLAK
- BOYA VE SIVALI YÜZEYLERDE OLUŞUM
 - KİRLİLİK (ıs, kabuk, pas lekesi vb.)
 - KÜFLENME
- AHŞAP BOZULMALARI
 - YÜZEYDE KİRLİLİK
 - YÜZEY AŞINMASI (dış hava koşulları, eskime kaynaklı vb.)
 - ÇÜRÜME (mantar oluşumu)
 - DEFORMASYON (biçim bozulması)
- KARGIR MALZEME (TAŞ, TUĞLA, KERPEÇ, KİREMİT VB.) BOZULMALARI
 - YÜZEYDE KİRLİLİK
 - MALZEME YÜZEYİNDE EROZYON (aşınma) 0-5 cm
 - ÇÜRÜME (mantar oluşumu)
- METAL BOZULMALARI
 - KOROZYON

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

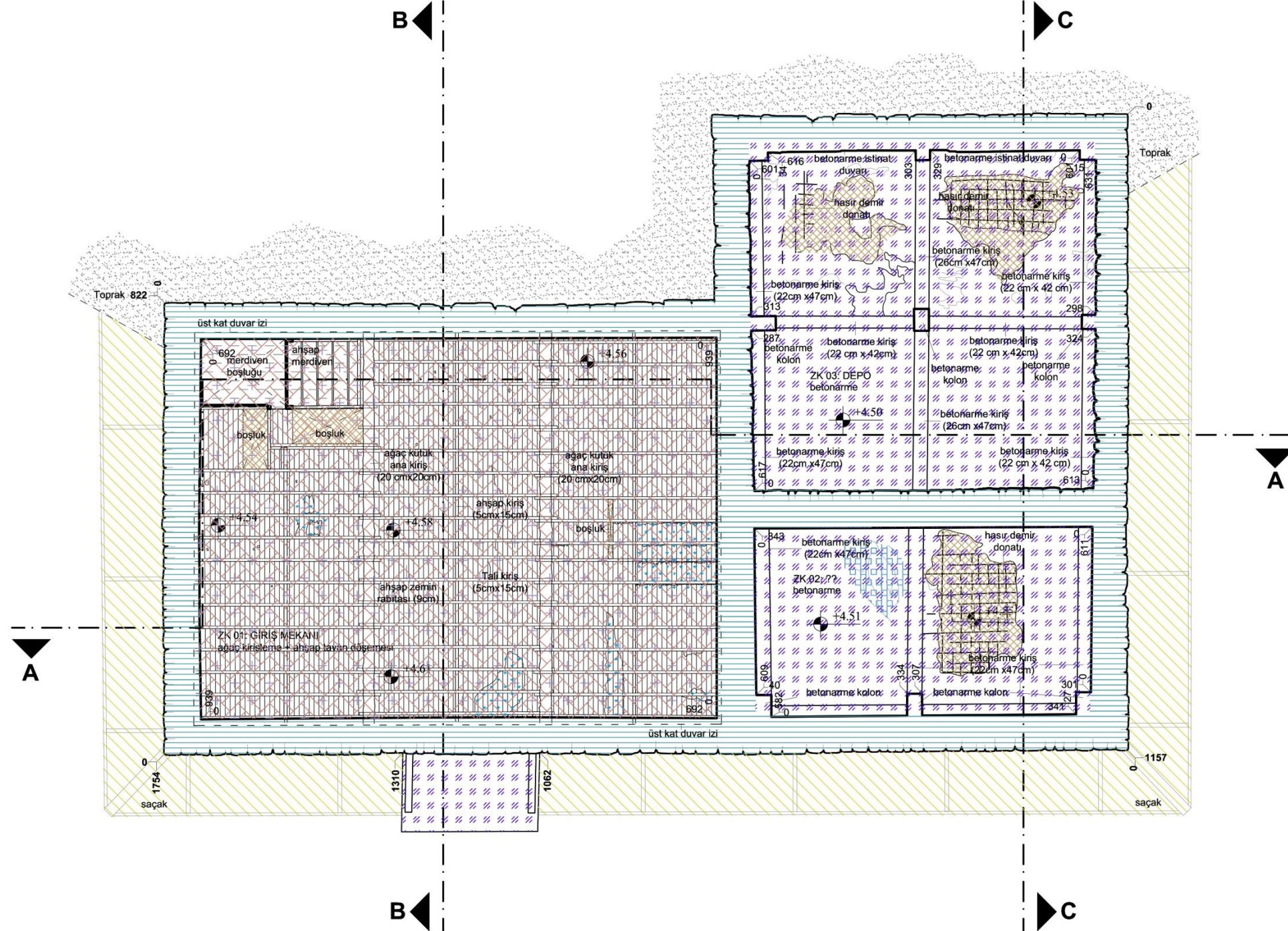
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

2/12

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - BOZULMA ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- YIKILMA-ÇÖKME
- YATAY (SEHİM) VE DÜŞEYDEN ŞAŞMA
- STRÜKTÜREL ÇATLAK
- PARÇA KAYBI (birim elemanda kayıp)
- EKSİK YAPI ELEMANI
- BİYOLOJİK BOZULMALAR (yosun, liken, mantar, ağaç, bitki, hayvan dışkı vb.)
- BİRİKİNTİ (toz, toprak, moloz gibi çeşitli yabancı maddelerin birikmesi)
- MALZEMEDE KIRILMA
- BOYALI VE SIVALI YÜZEYLERDE BOZULMA
 - BOYA DÖKÜLMESİ
 - SIVA DÖKÜLMESİ
 - YÜZEYSEL ÇATLAK
- BOYA VE SIVALI YÜZEYLERDE OLUŞUM
 - KIRILILIK (is,kabuk,pas lekesi vb.)
 - KÜFLENME
- AHŞAP BOZULMALARI
 - YÜZEYDE KIRILILIK
 - YÜZEY AŞINMASI (dış hava koşulları, eskime kaynaklı vb.)
 - ÇÜRÜME (mantar oluşumu)
 - DEFORMASYON (biçim bozulması)
- KARGIR MALZEME (TAŞ, TUĞLA, KERPIÇ, KİREMİT VB.) BOZULMALARI
 - YÜZEYDE KIRILILIK
 - MALZEME YÜZEYİNDE EROZYON (aşınma) 0-5 cm
 - ÇÜRÜME (mantar oluşumu)
- METAL BOZULMALARI
 - KOROZYON

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

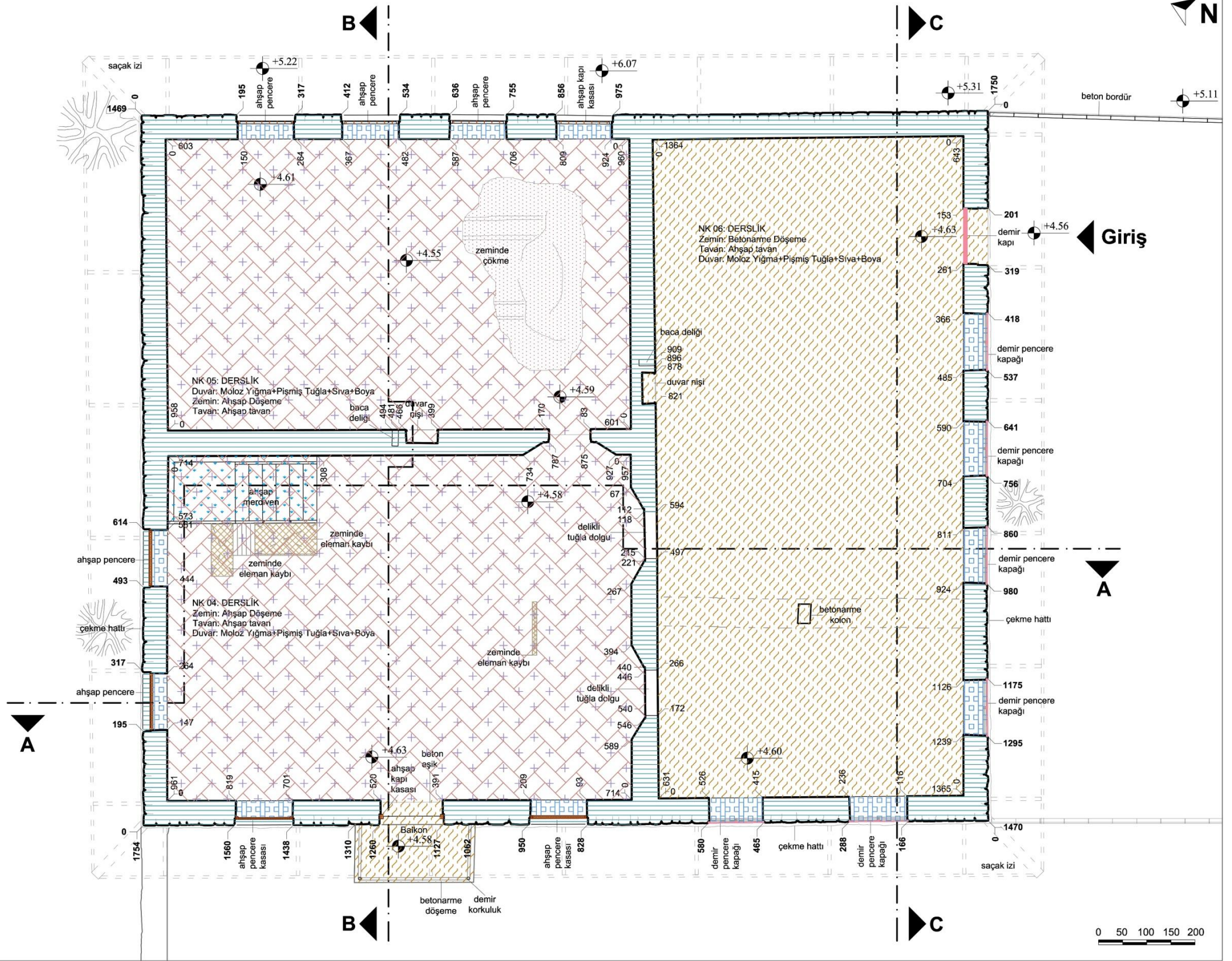
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

3/12

BİRİNCİ KAT PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - BOZULMA ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- YIKILMA-ÇÖKME
- YATAY (SEHİM) VE DÜŞEYDEN ŞAŞMA
- STRÜKTÜREL ÇATLAK
- PARÇA KAYBI (birim elemanda kayıp)
- EKSİK YAPI ELEMANI
- BİYOLOJİK BOZULMALAR (yosun, liken, mantar, ağaç, bitki, hayvan dışkı vb.)
- BİRİKİNTİ (toz, toprak, moloz gibi çeşitli yabancı maddelerin birikmesi)
- MALZEMEDE KIRILMA
- BOYALI VE SIVALI YÜZEYLERDE BOZULMA
 - BOYA DÖKÜLMESİ
 - SIVA DÖKÜLMESİ
 - YÜZEYSEL ÇATLAK
- BOYA VE SIVALI YÜZEYLERDE OLUŞUM
 - KIRILILIK (is,kabuk,pas lekeli vb.)
 - KÜFLENME
- AHŞAP BOZULMALARI
 - YÜZEYDE KIRILILIK
 - YÜZEY AŞINMASI (dış hava koşulları, eskime kaynaklı vb.)
 - ÇÜRÜME (mantar oluşumu)
 - DEFORMASYON (biçim bozulması)
- KARGIR MALZEME (TAŞ,TUĞLA, KERPEÇ, KİREMIT VB.) BOZULMALARI
 - YÜZEYDE KIRILILIK
 - MALZEME YÜZEYİNDE EROZYON (aşınma) 0-5 cm
 - ÇÜRÜME (mantar oluşumu)
- METAL BOZULMALARI
 - KOROZYON

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

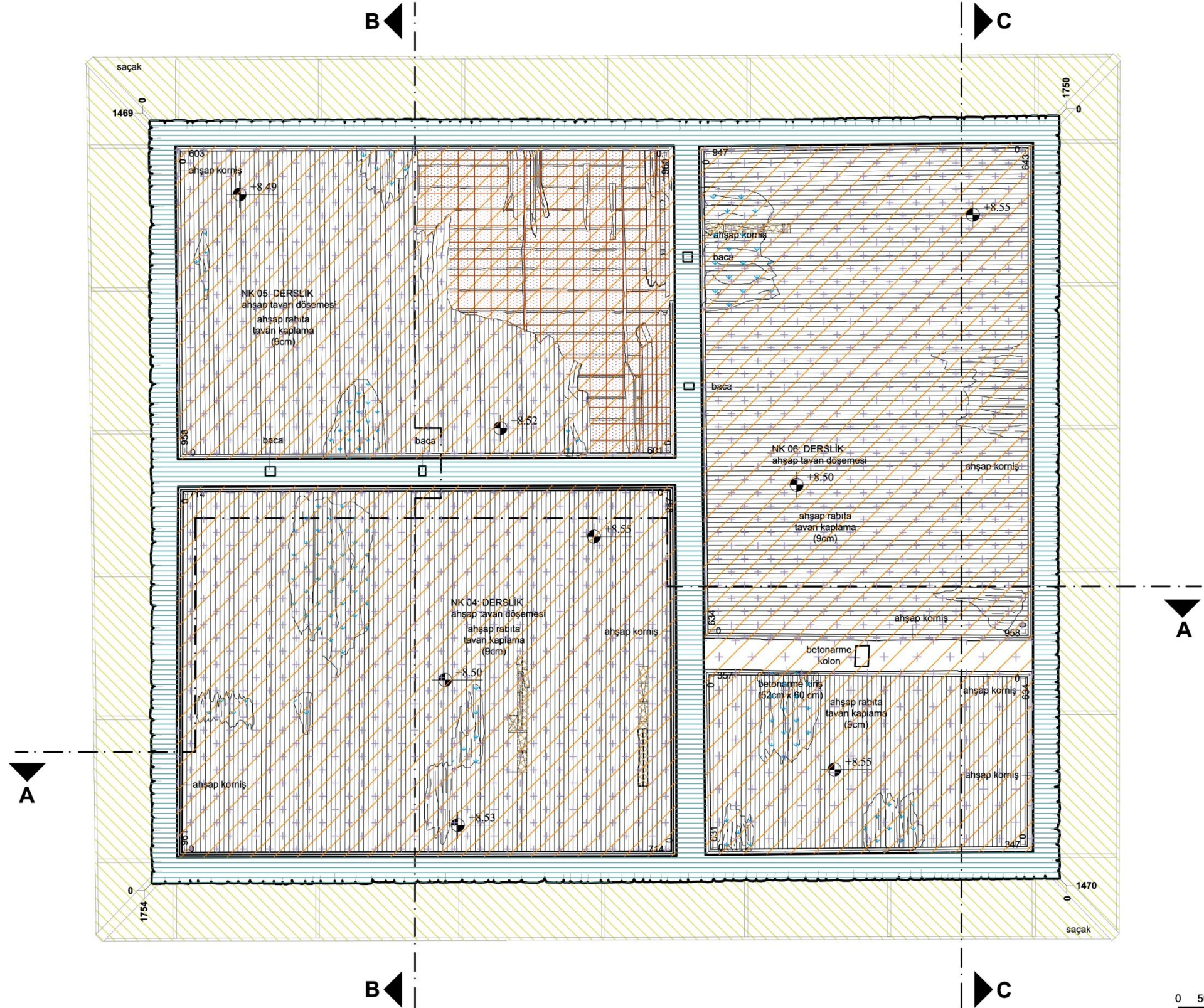
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

4/12

BİRİNCİ KAT TAVAN PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - BOZULMA ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- YIKILMA-ÇÖKME
- YATAY (SEHİM) VE DÜŞEYDEN ŞAŞMA
- STRÜKTÜREL ÇATLAK
- PARÇA KAYBI (birim elemanda kayıp)
- EKSİK YAPI ELEMANI
- BİYOLOJİK BOZULMALAR (yosun, liken, mantar, ağaç, bitki, hayvan dışkı vb.)
- BİRİKİNTİ (toz, toprak, moloz gibi çeşitli yabancı maddelerin birikmesi)
- MALZEMEDE KIRILMA
- BOYALI VE SIVALI YÜZEYLERDE BOZULMA
 - BOYA DÖKÜLMESİ
 - SIVA DÖKÜLMESİ
 - YÜZEYSEL ÇATLAK
- BOYA VE SIVALI YÜZEYLERDE OLUŞUM
 - KIRILILIK (is,kabuk,pas lekesi vb.)
 - KÜFLENME
- AHŞAP BOZULMALARI
 - YÜZEYDE KIRILILIK
 - YÜZEY AŞINMASI (dış hava koşulları, eskime kaynaklı vb.)
 - ÇÜRÜME (mantar oluşumu)
 - DEFORMASYON (biçim bozulması)
- KARGIR MALZEME (TAŞ,TUĞLA, KERPEÇ, KİREMIT VB.) BOZULMALARI
 - YÜZEYDE KIRILILIK
 - MALZEME YÜZEYİNDE EROZYON (aşınma) 0-5 cm
 - ÇÜRÜME (mantar oluşumu)
- METAL BOZULMALARI
 - KOROZYON

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

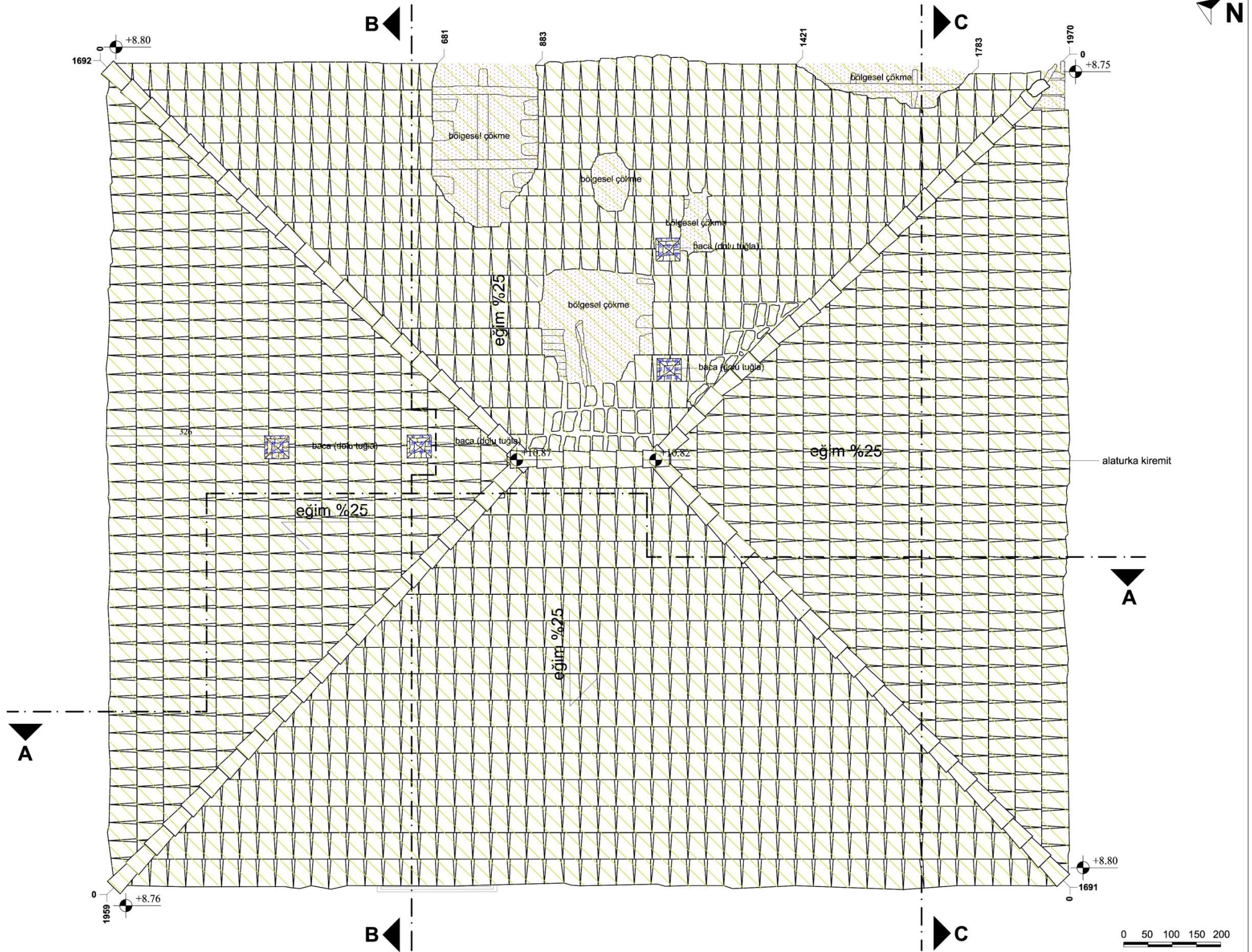
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

5/12

ÇATI PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - BOZULMA ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- YIKILMA-ÇÖKME
- YATAY (SEHİM) VE DÜŞEYDEN ŞAŞMA
- STRÜKTÜREL ÇATLAK
- PARÇA KAYBI (birim elemanda kayıp)
- EKSİK YAPI ELEMANI
- BİYOLOJİK BOZULMALAR (yosun, liken, mantar, ağaç, bitki, hayvan dışkı vb.)
- BİRLİKİNTİ (toz, toprak, moloz gibi çeşitli yabancı maddelerin birikmesi)
- MALZEMEDE KIRILMA
- BOYALI VE SIVALI YÜZEYLERDE BOZULMA
 - BOYA DÖKÜLMESİ
 - SIVA DÖKÜLMESİ
 - YÜZEYSEL ÇATLAK
- BOYA VE SIVALI YÜZEYLERDE OLUŞUM
 - KIRILILIK (is, kabuk, pas lekesi vb.)
 - KÜFLENME
- AHŞAP BOZULMALARI
 - YÜZEYDE KIRILILIK
 - YÜZEY AŞINMASI (dış hava koşulları, eskime kaynaklı vb.)
 - ÇÜRÜME (mantar oluşumu)
 - DEFORMASYON (biçim bozulması)
- KARGIR MALZEME (TAŞ, TUĞLA, KERPIÇ, KİREMIT VB.) BOZULMALARI
 - YÜZEYDE KIRILILIK
 - MALZEME YÜZEYİNDE EROZYON (aşınma) 0-5 cm
 - ÇÜRÜME (mantar oluşumu)
- METAL BOZULMALARI
 - KOROZYON

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

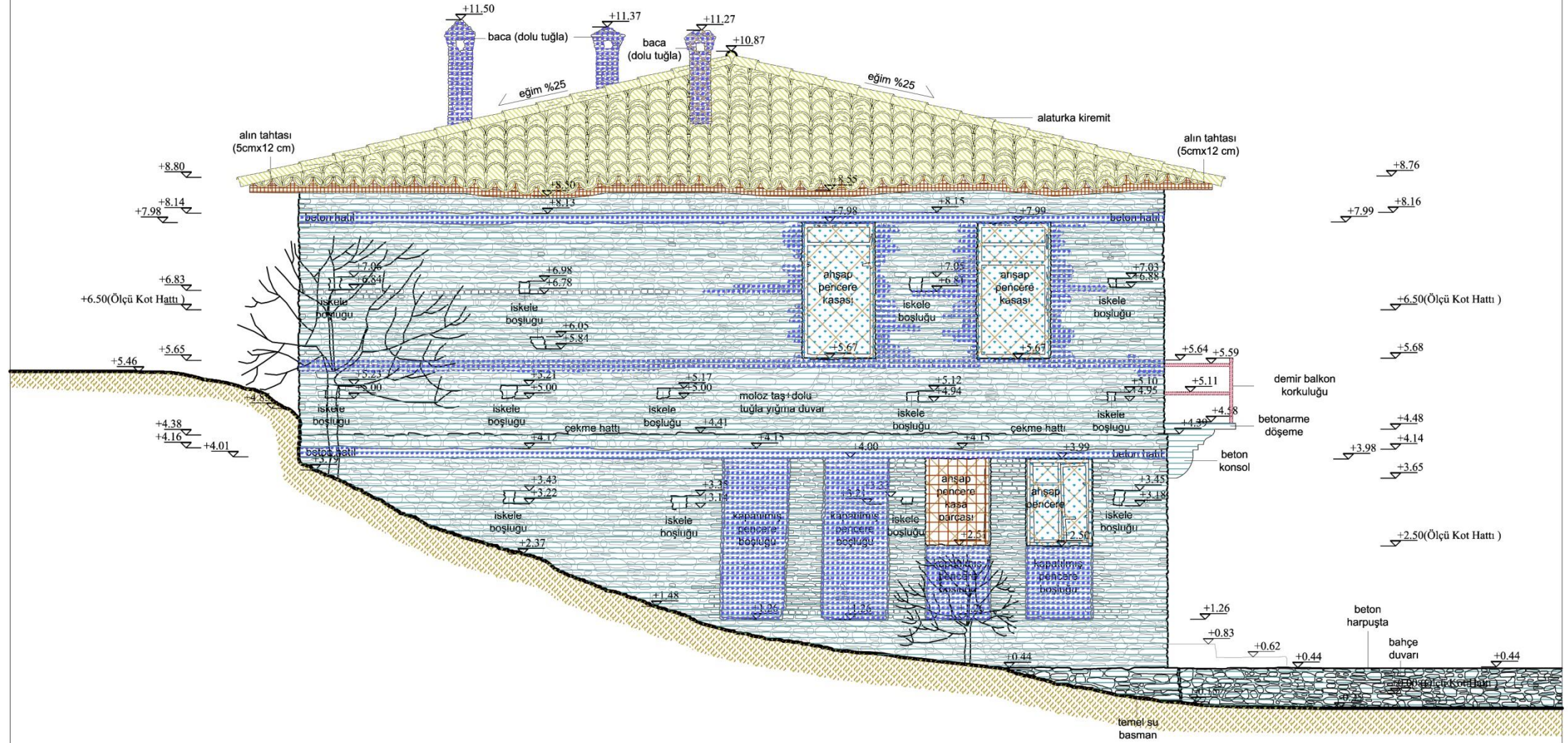
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

6/12

0 50 100 150 200

KUZEY CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - BOZULMA ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- YIKILMA-ÇÖKME
- YATAY (SEHİM) VE DÜŞEYDEN ŞAŞMA
- STRÜKTÜREL ÇATLAK
- PARÇA KAYBI (birim elemanda kayıp)
- EKSİK YAPI ELEMANI
- BİYOLOJİK BOZULMALAR (yosun, liken, mantar, ağaç, bitki, hayvan dışkı vb.)
- BİRLİKİNTİ (toz, toprak, moloz gibi çeşitli yabancı maddelerin birikmesi)
- MALZEMEDE KIRILMA
- BOYALI VE SIVALI YÜZEYLERDE BOZULMA
 - BOYA DÖKÜLMESİ
 - SIVA DÖKÜLMESİ
 - YÜZEYSEL ÇATLAK
- BOYA VE SIVALI YÜZEYLERDE OLUŞUM
 - KIRILILIK (is, kabuk, pas lekeli vb.)
 - KÜFLENME
- AHŞAP BOZULMALARI
 - YÜZEYDE KIRILILIK
 - YÜZEY AŞINMASI (dış hava koşulları, eskime kaynaklı vb.)
 - ÇÜRÜME (mantar oluşumu)
 - DEFORMASYON (biçim bozulması)
- KARGIR MALZEME (TAŞ, TUĞLA, KERPIÇ, KİREMIT VB.) BOZULMALARI
 - YÜZEYDE KIRILILIK
 - MALZEME YÜZEYİNDE EROZYON (aşınma) 0-5 cm
 - ÇÜRÜME (mantar oluşumu)
- METAL BOZULMALARI
 - KOROZYON

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

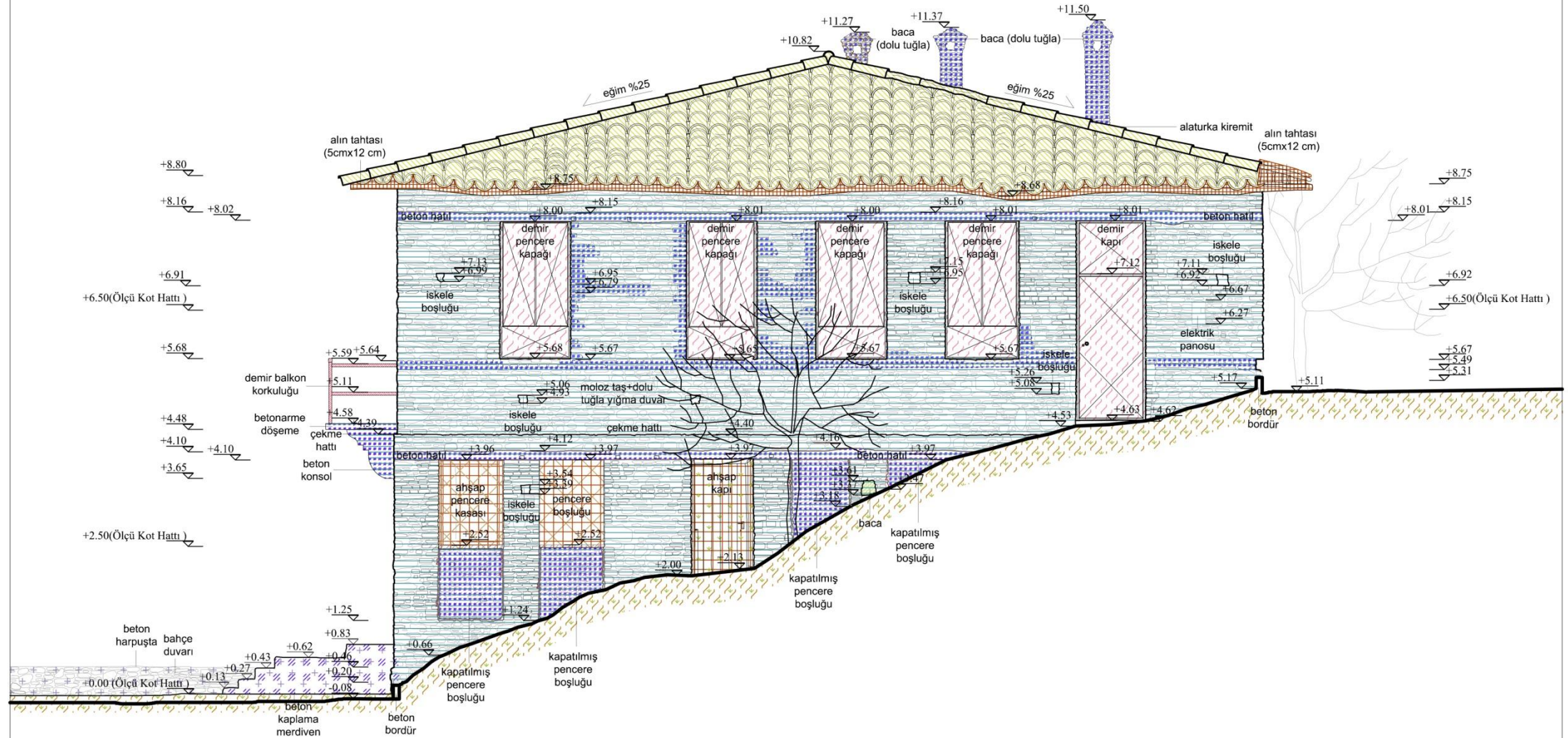
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

7/12

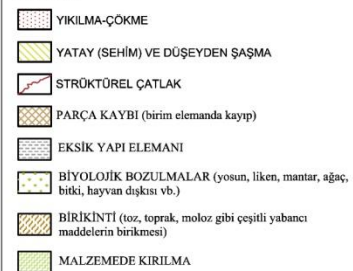
GÜNEY CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - BOZULMA ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

0 50 100 150 200

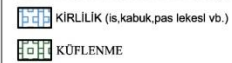
LEJANT

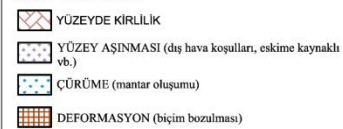
BOYALI VE SIVALI YÜZEYLERDE BOZULMA

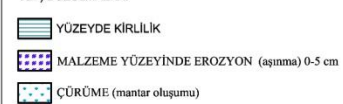
BOYA VE SIVALI YÜZEYLERDE OLUŞUM

AHŞAP BOZULMALARI

KARGIR MALZEME (TAŞ, TUĞLA, KERPIÇ, KİREMİT VB.) BOZULMALARI

METAL BOZULMALARI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

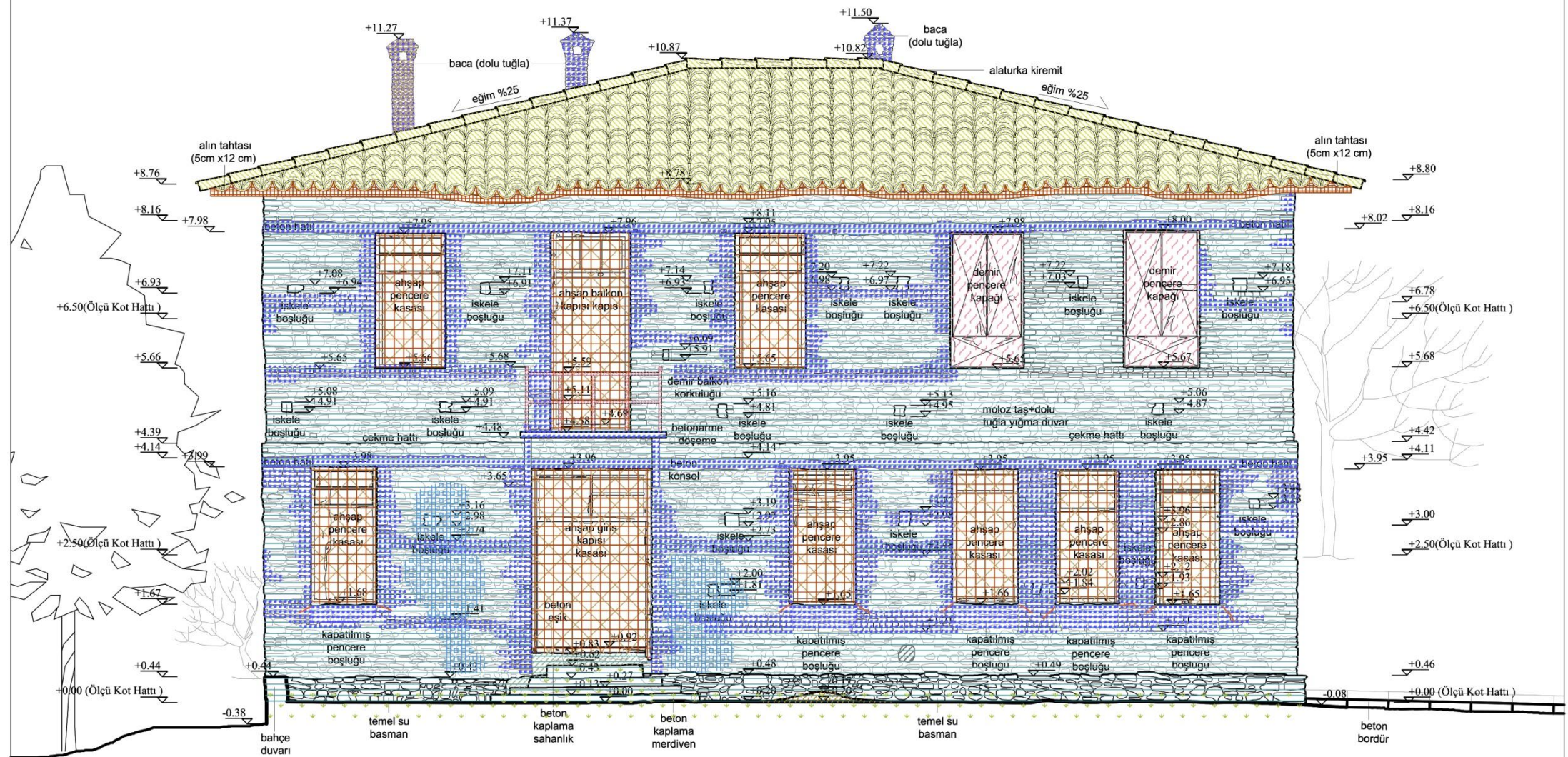
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

8/12

0 50 100 150 200

BATI CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - BOZULMA ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- YIKILMA-ÇÖKME
- YATAY (SEHİM) VE DÜŞEYDEN ŞAŞMA
- STRÜKTÜREL ÇATLAK
- PARÇA KAYBI (birim elemanda kayıp)
- EKSİK YAPI ELEMANI
- BİYOLOJİK BOZULMALAR (yosun, liken, mantar, ağaç, bitki, hayvan dışkı vb.)
- BİRLİKİNTİ (toz, toprak, moloz gibi çeşitli yabancı maddelerin birikmesi)
- MALZEME KIRILMA
- BOYALI VE SIVALI YÜZEYLERDE BOZULMA
 - BOYA DÖKÜLMESİ
 - SIVA DÖKÜLMESİ
 - YÜZEYSEL ÇATLAK
- BOYA VE SIVALI YÜZEYLERDE OLUŞUM
 - KIRILIK (is, kabuk, pas lekesi vb.)
 - KÜFLENME
- AHŞAP BOZULMALARI
 - YÜZEYDE KIRILIK
 - YÜZEY AŞINMASI (dış hava koşulları, eskime kaynaklı vb.)
 - ÇÜRÜME (mantar oluşumu)
 - DEFORMASYON (biçim bozulması)
- KARGIR MALZEME (TAŞ, TUĞLA, KERPIÇ, KİREMIT VB.) BOZULMALARI
 - YÜZEYDE KIRILIK
 - MALZEME YÜZEYİNDE EROZYON (aşınma) 0-5 cm
 - ÇÜRÜME (mantar oluşumu)
- METAL BOZULMALARI
 - KOROZYON

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

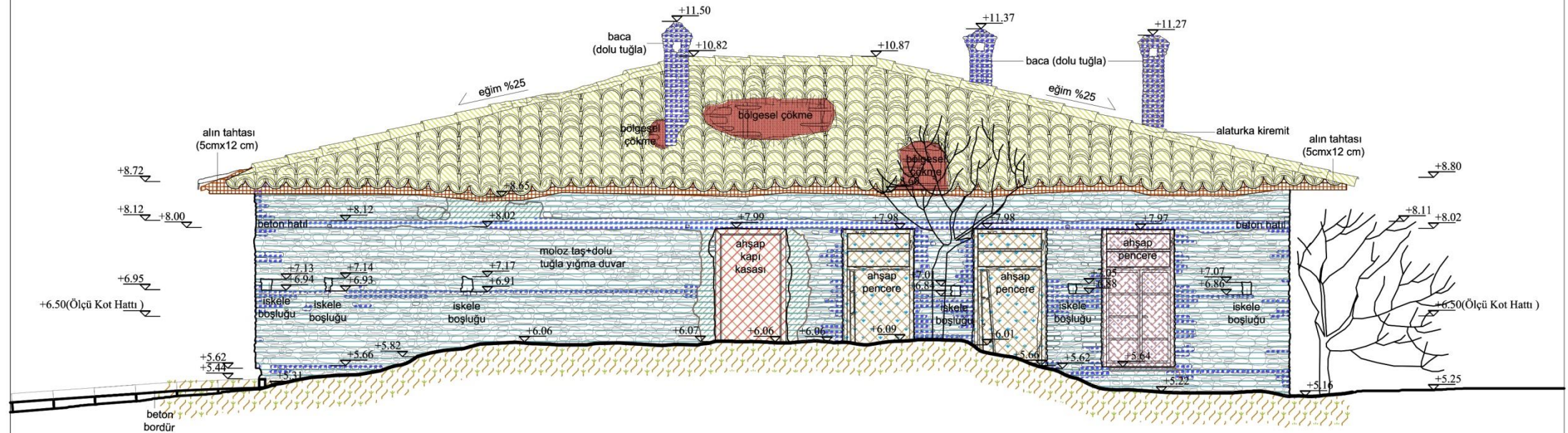
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

9/12

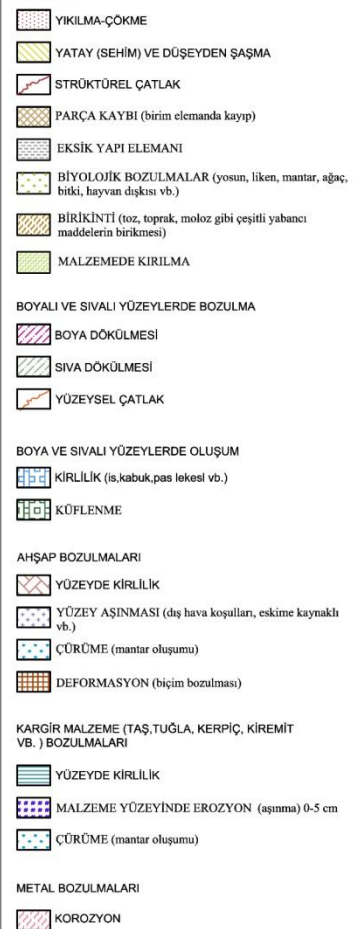

DOĞU CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - BOZULMA ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

LEJANT

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

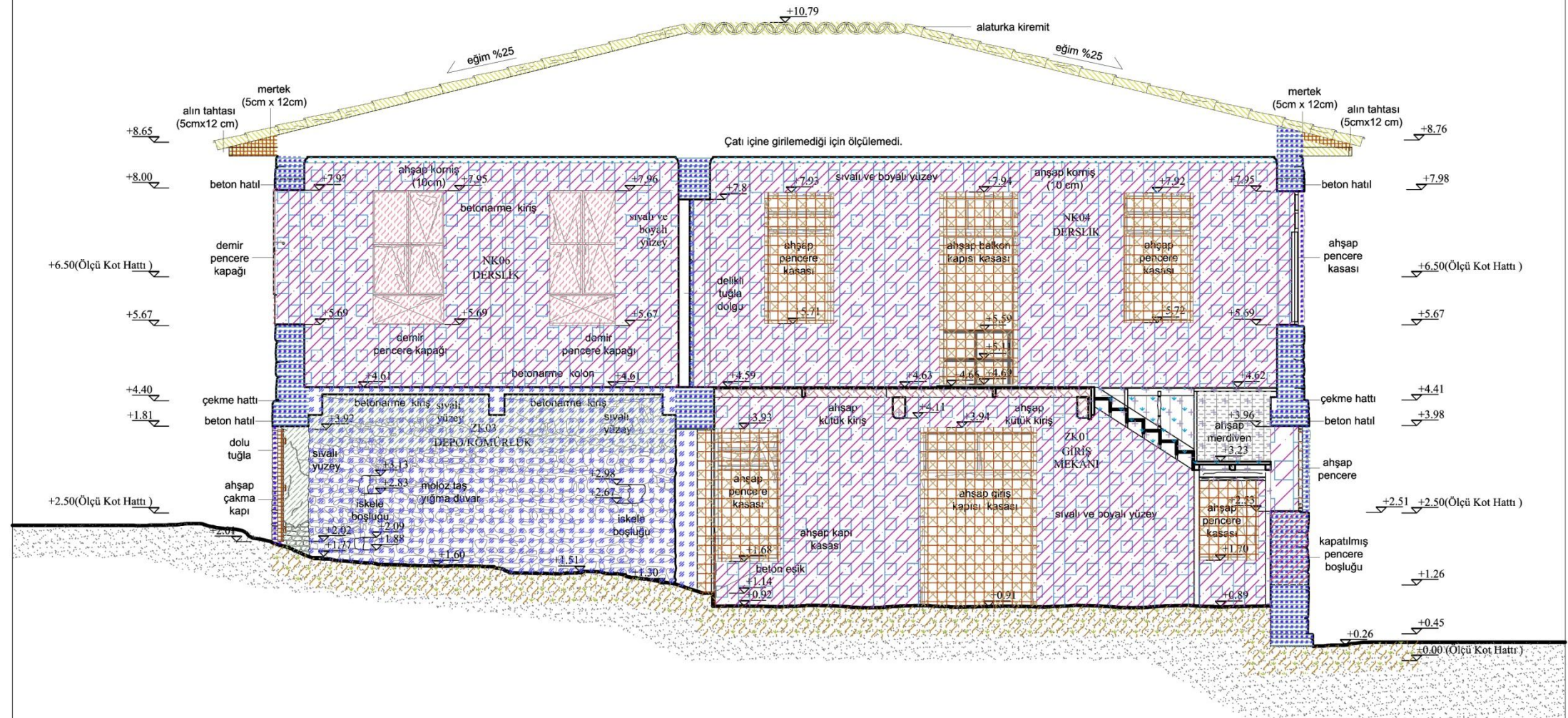
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

10/12

A-A KESİTİ

ANALİTİK RÖLÖVE - BOZULMA ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- YIKILMA-ÇÖKME
- YATAY (SEHİM) VE DÜŞEYDEN ŞAŞMA
- STRÜKTÜREL ÇATLAK
- PARÇA KAYBI (birim elemanda kayıp)
- EKSİK YAPI ELEMANI
- BİYOLOJİK BOZULMALAR (yosun, liken, mantar, ağaç, bitki, hayvan dışkı vb.)
- BİRLİKİNTİ (toz, toprak, moloz gibi çeşitli yabancı maddelerin birikmesi)
- MALZEMEDE KIRILMA

BOYALI VE SIVALI YÜZEYLERDE BOZULMA

- BOYA DÖKÜLMESİ
- SIVA DÖKÜLMESİ
- YÜZEYSEL ÇATLAK

BOYA VE SIVALI YÜZEYLERDE OLUŞUM

- KIRILIK (is,kabuk,pas lekeli vb.)
- KÜFLENME

AHŞAP BOZULMALARI

- YÜZEYDE KIRILIK
- YÜZEY AŞINMASI (dış hava koşulları, eskime kaynaklı vb.)
- ÇÜRÜME (mantar oluşumu)
- DEFORMASYON (biçim bozulması)

KARGIR MALZEME (TAŞ,TUĞLA, KERPEÇ, KİREMIT VB.) BOZULMALARI

- YÜZEYDE KIRILIK
- MALZEME YÜZEYİNDE EROZYON (aşınma) 0-5 cm
- ÇÜRÜME (mantar oluşumu)

METAL BOZULMALARI

- KOROZYON

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

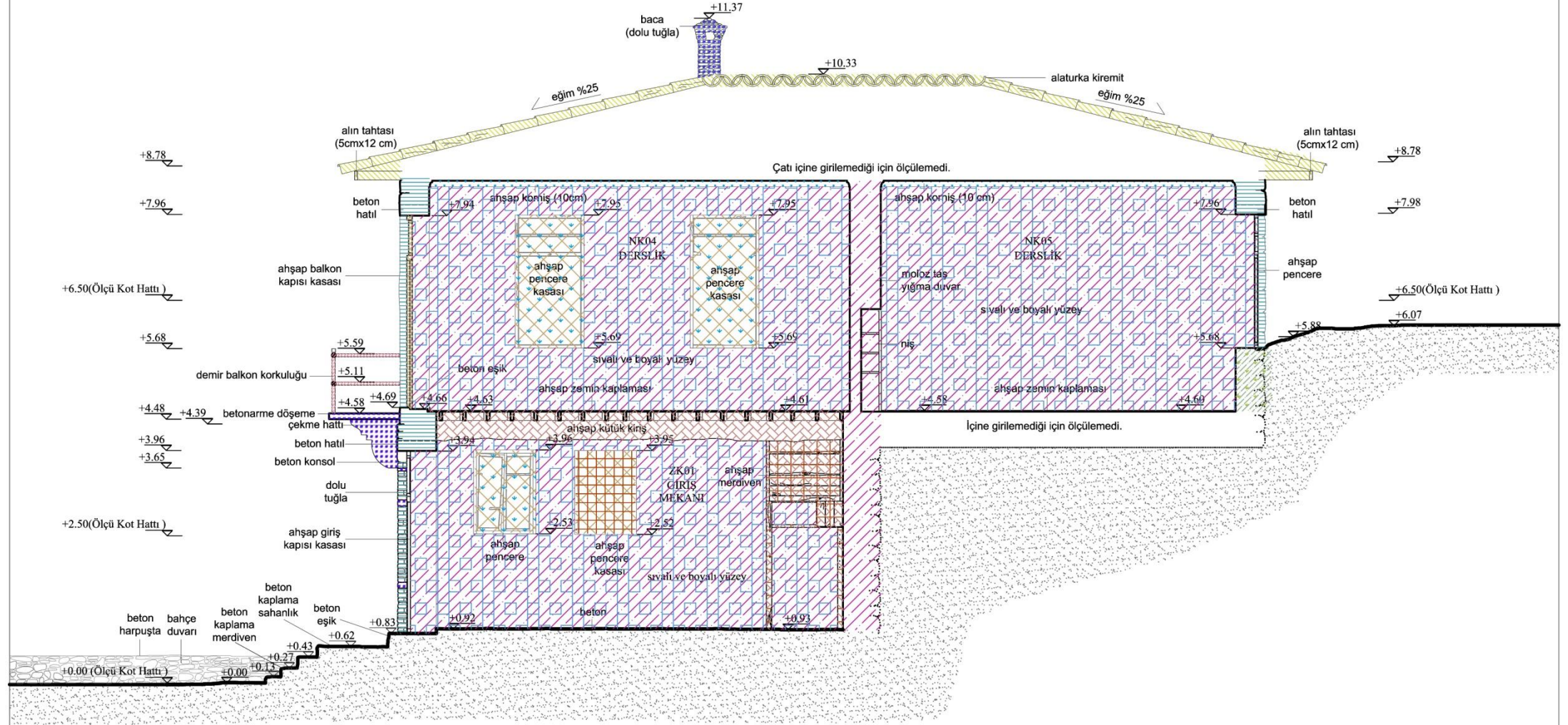
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

11/12

LEJANT

- YIKILMA-ÇÖKME

 YATAY (SEHİM) VE DÜŞEYDEN ŞAŞMA

 STRÜKTÜREL ÇATLAK

 PARÇA KAYBI (birim elemanda kayıp)

 EKŞİK YAPI ELEMANI

 BİYOLOJİK BOZULMALAR (yosun, liken, mantar, ağaç, bitki, hayvan dışkıstı vb.)

 BİRİKLİNTİ (toz, toprak, molar gibi çeşitli yabancı maddelerin birikmesi)

 MALZEMEDE KIRILMA

BOYALI VE SIVALI YÜZEYLERDE BOZULMA

 BOYA DÖKÜLMESİ

 SIVA DÖKÜLMESİ

 YÜZEYSEL ÇATLAK

BOYA VE SIVALI YÜZEYLERDE OLUŞUM

 KIRILLIK (is,kabuk,pas lekesi vb.)

 KÜFLENME

AHŞAP BOZULMALARI

 YÜZEYDE KIRILLIK

 YÜZEY AŞINMASI (day hana koşulları, eskime kaynaklı vb.)

 ÇÜRÜME (mantar oluşumu)

 DEFORMASYON (biçim bozulması)

KARGİR MALZEME (TAŞ,TUĞLA, KERPİÇ, KİREMIT VB.) BOZULMALARI

 YÜZEYDE KIRILLIK

 MALZEME YÜZEYİNDE EROZYON (aşınma) 0-5 cm

 ÇÜRÜME (mantar oluşumu)

METAL BOZULMALARI

 KOROZYON

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

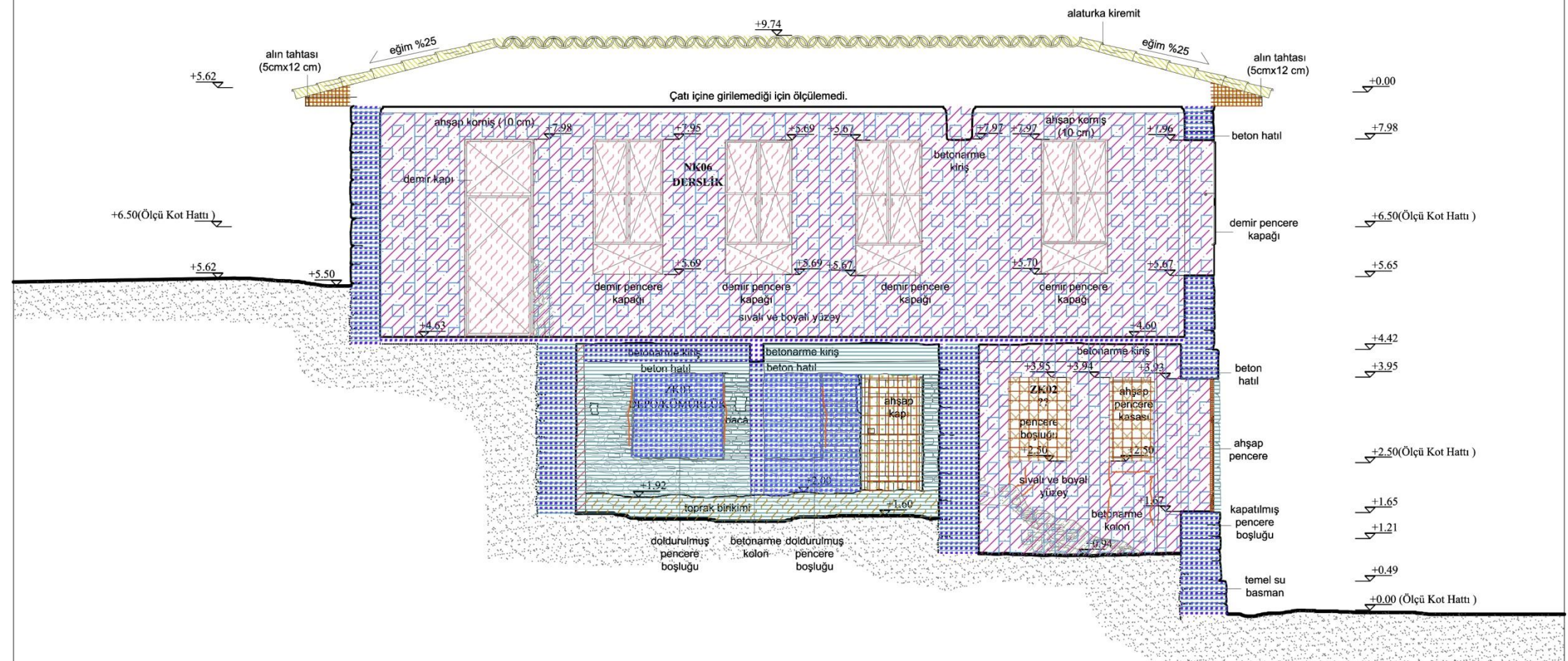
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

12/12

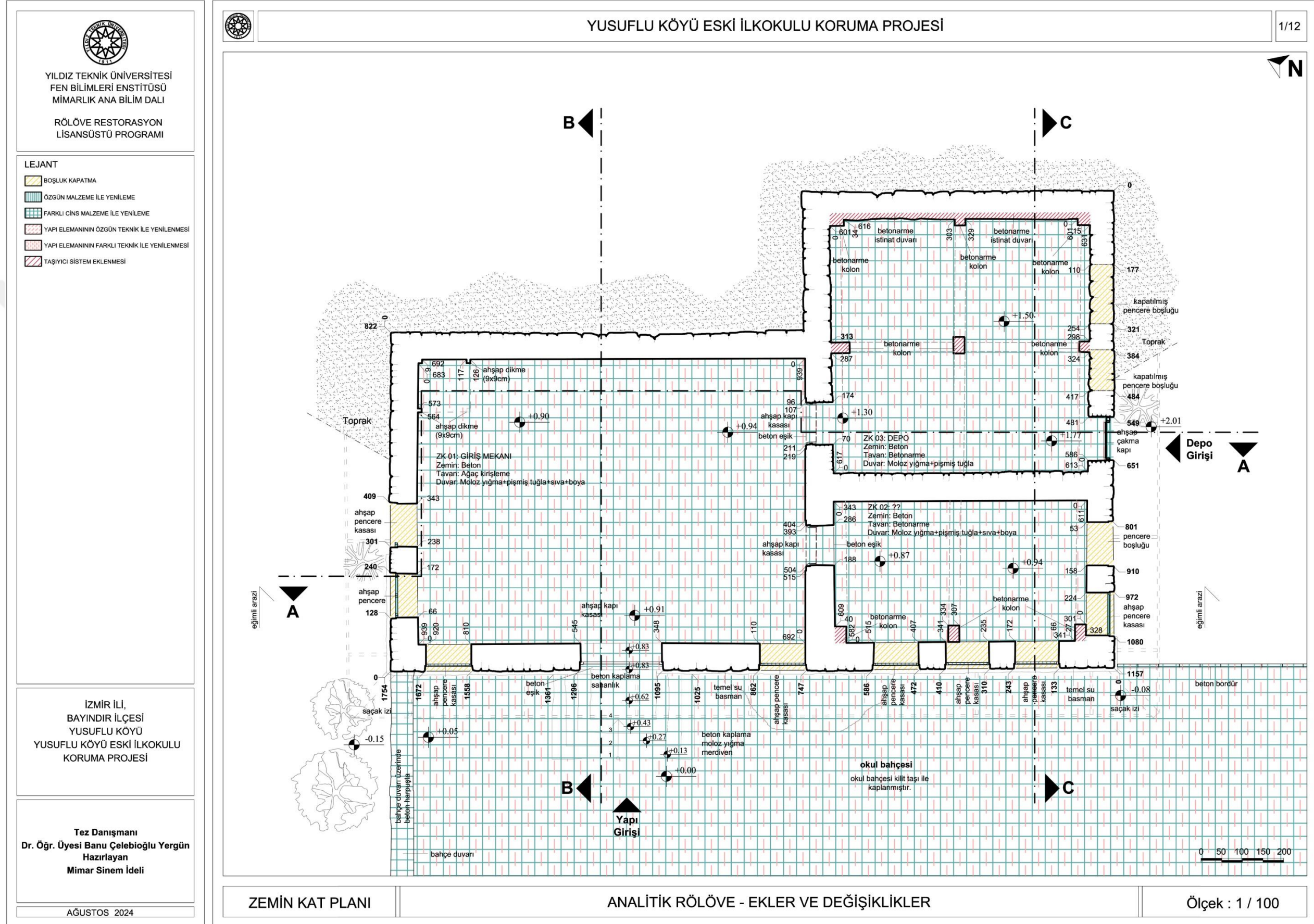
0 50 100 150 200

C-C KESİTİ

ANALİTİK RÖLÖVE - BOZULMA ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

EK-I: Bayındır Yusufu Köyü İlkokulu Ekler ve Değişiklikler Analizi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- BOŞLUK KAPATMA
- ÖZGÜN MALZEME İLE YENİLEME
- FARKLI CİNS MALZEME İLE YENİLEME
- YAPI ELEMANININ ÖZGÜN TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- YAPI ELEMANININ FARKLI TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- TAŞIYICI SİSTEM EKLENMESİ

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

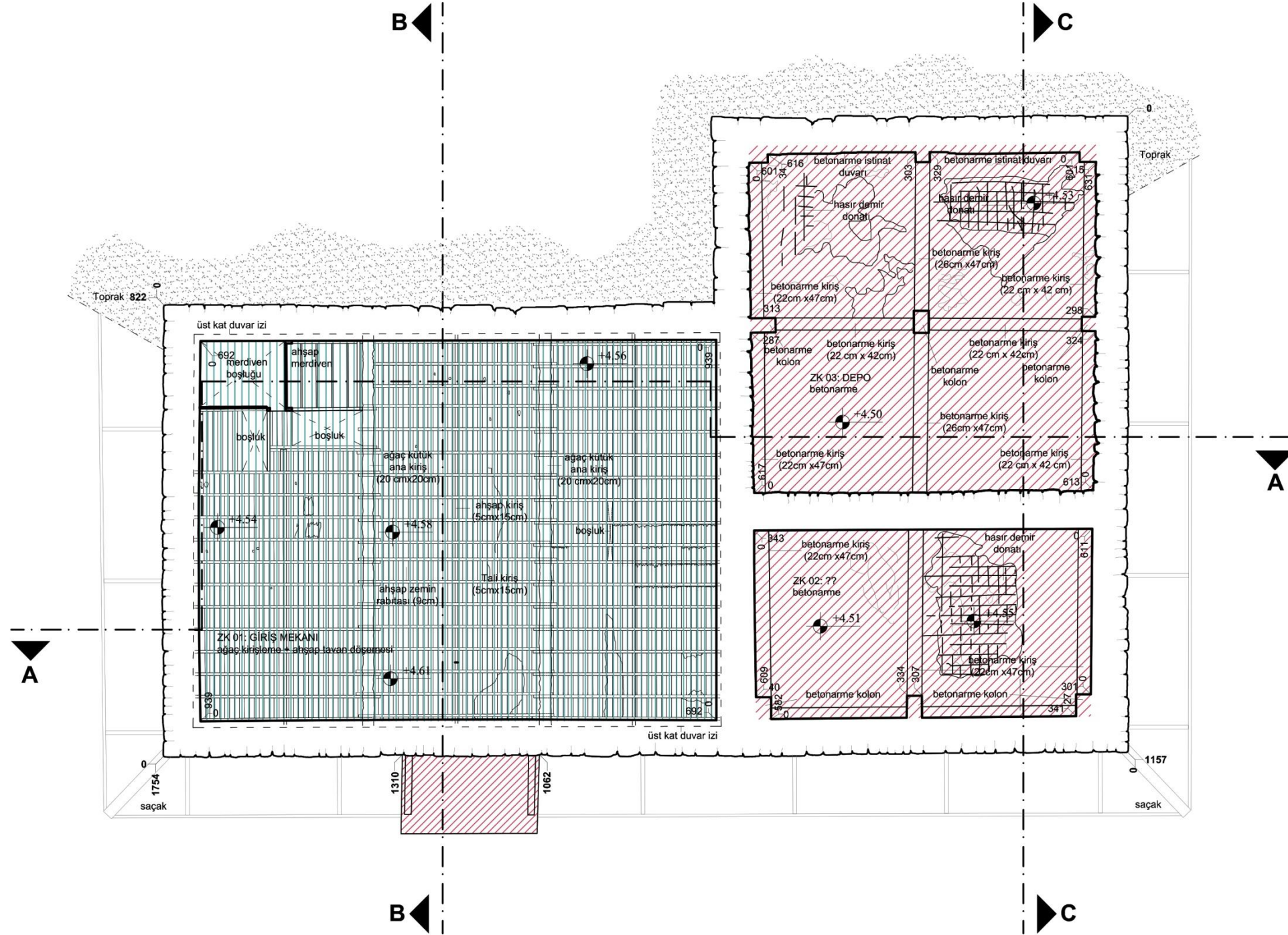
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

2/12

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - EKLER VE DEĞİŞİKLİKLER

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- BOŞLUK KAPATMA
- ÖZGÜN MALZEME İLE YENİLEME
- FARKLI CİNS MALZEME İLE YENİLEME
- YAPI ELEMANININ ÖZGÜN TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- YAPI ELEMANININ FARKLI TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- TAŞIYICI SİSTEM EKLENMESİ

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

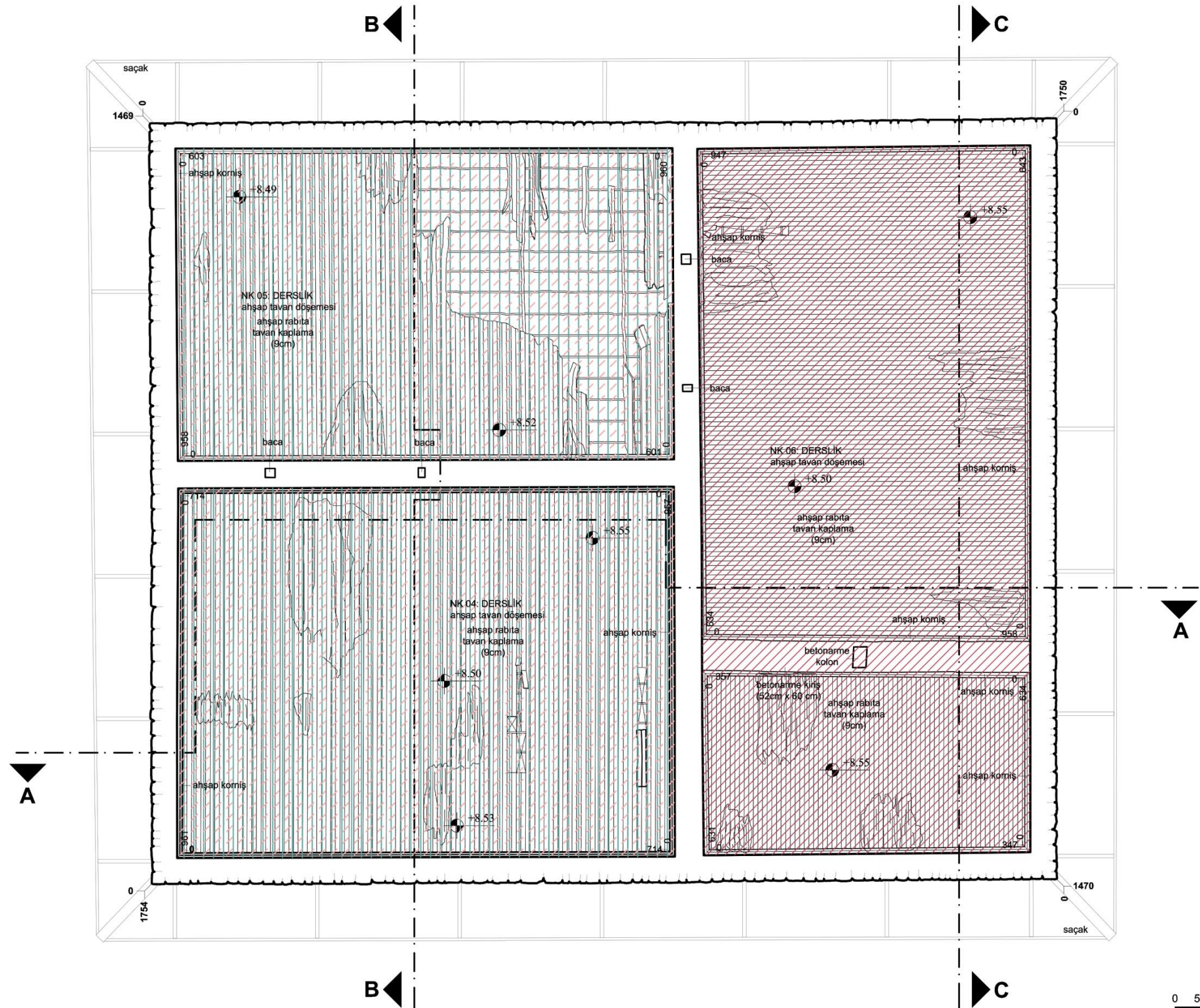
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

4/12

BİRİNCİ KAT TAVAN PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - EKLER VE DEĞİŞİKLİKLER

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- BOŞLUK KAPATMA
- ÖZGÜN MALZEME İLE YENİLEME
- FARKLI CİNS MALZEME İLE YENİLEME
- YAPI ELEMANININ ÖZGÜN TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- YAPI ELEMANININ FARKLI TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- TAŞIYICI SİSTEM EKLENMESİ

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

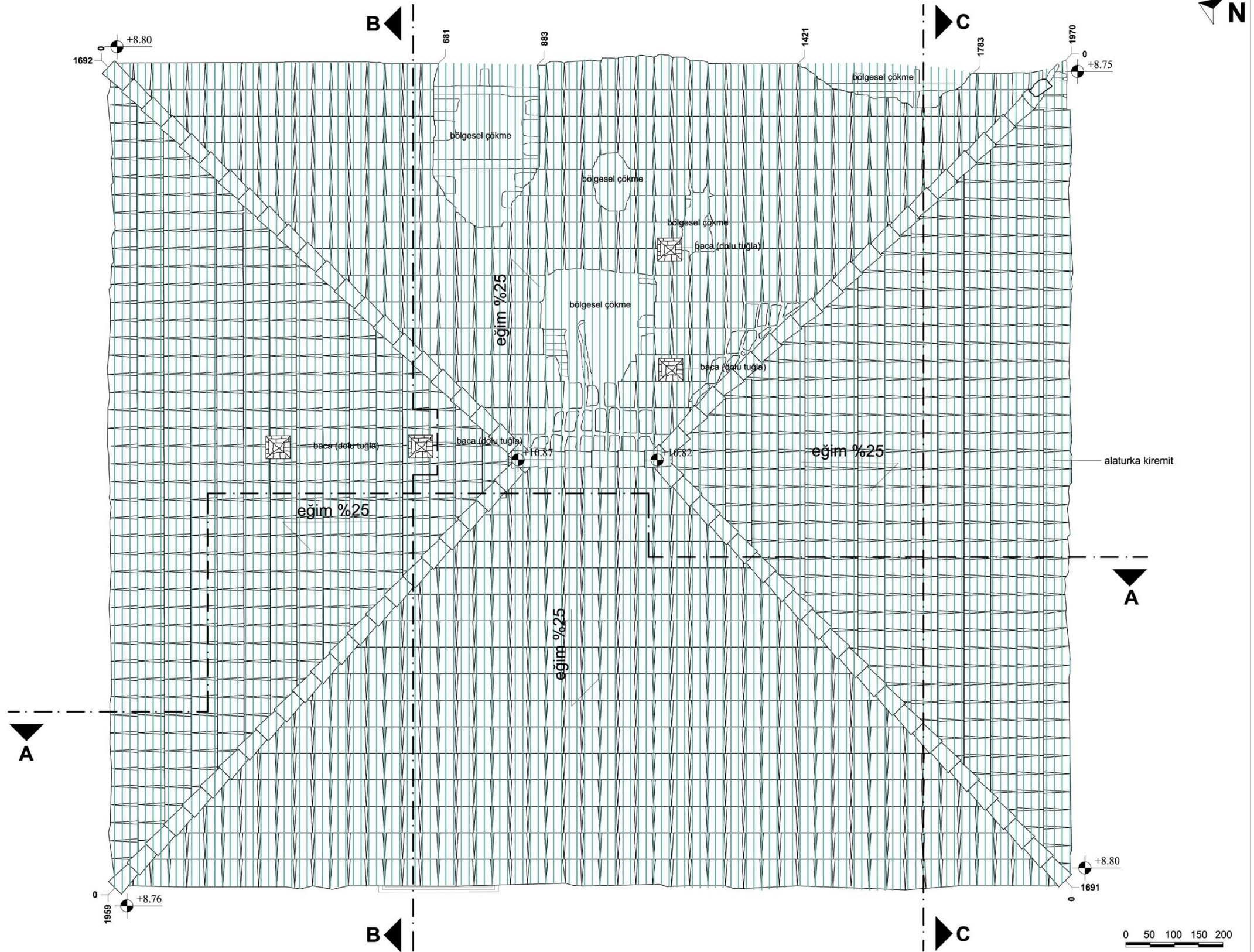
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

5/12

ÇATI PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - EKLER VE DEĞİŞİKLİKLER

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

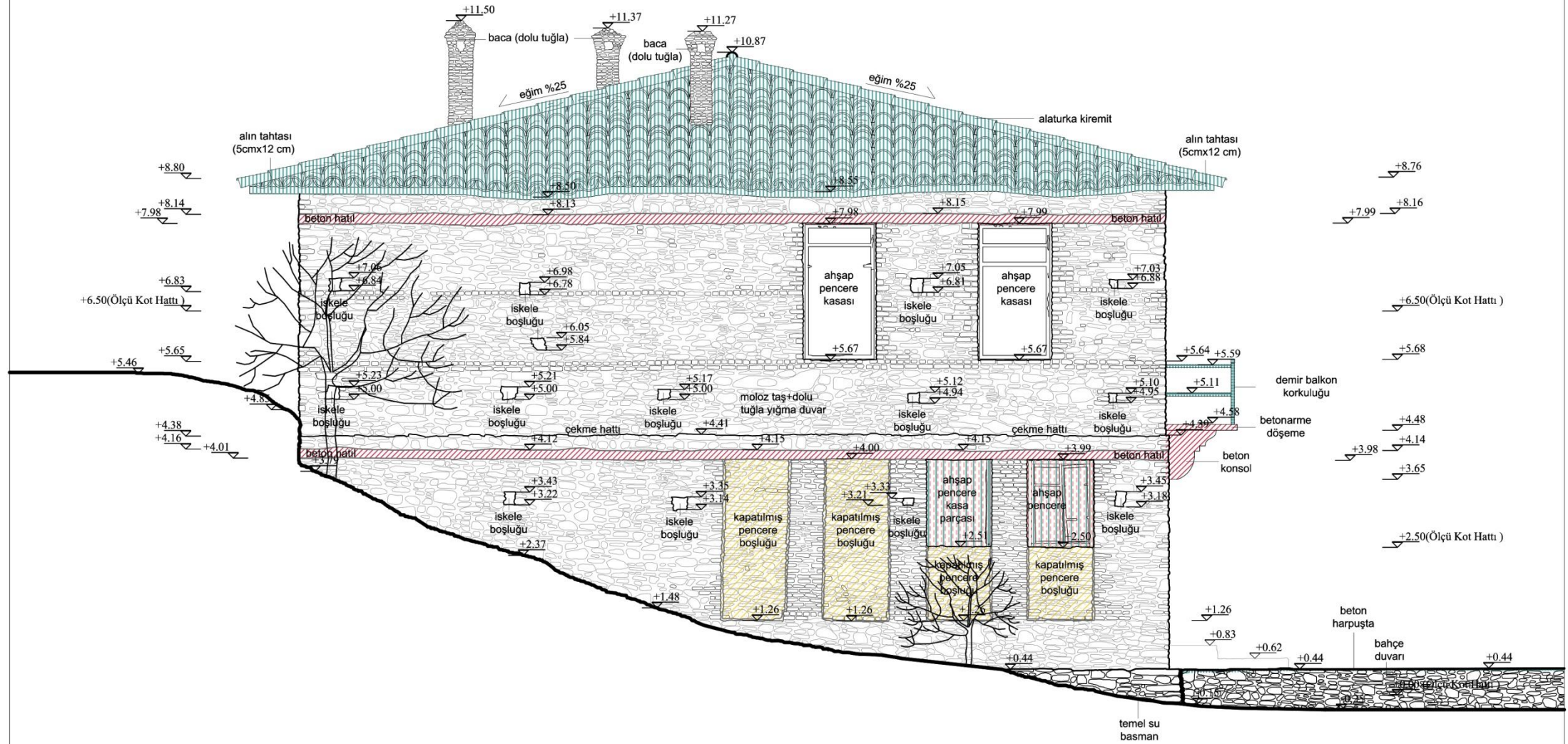
LEJANT

- BOŞLUK KAPATMA
- ÖZGÜN MALZEME İLE YENİLEME
- FARKLI CİNS MALZEME İLE YENİLEME
- YAPI ELEMANININ ÖZGÜN TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- YAPI ELEMANININ FARKLI TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- TAŞIYICI SİSTEM EKLENMESİ

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

6/12

0 50 100 150 200

KUZEY CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - EKLER VE DEĞİŞİKLİKLER

Ölçek : 1 / 100

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- BOŞLUK KAPATMA
- ÖZGÜN MALZEME İLE YENİLEME
- FARKLI CİNS MALZEME İLE YENİLEME
- YAPI ELEMANININ ÖZGÜN TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- YAPI ELEMANININ FARKLI TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- TAŞIYICI SİSTEM EKLENMESİ

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

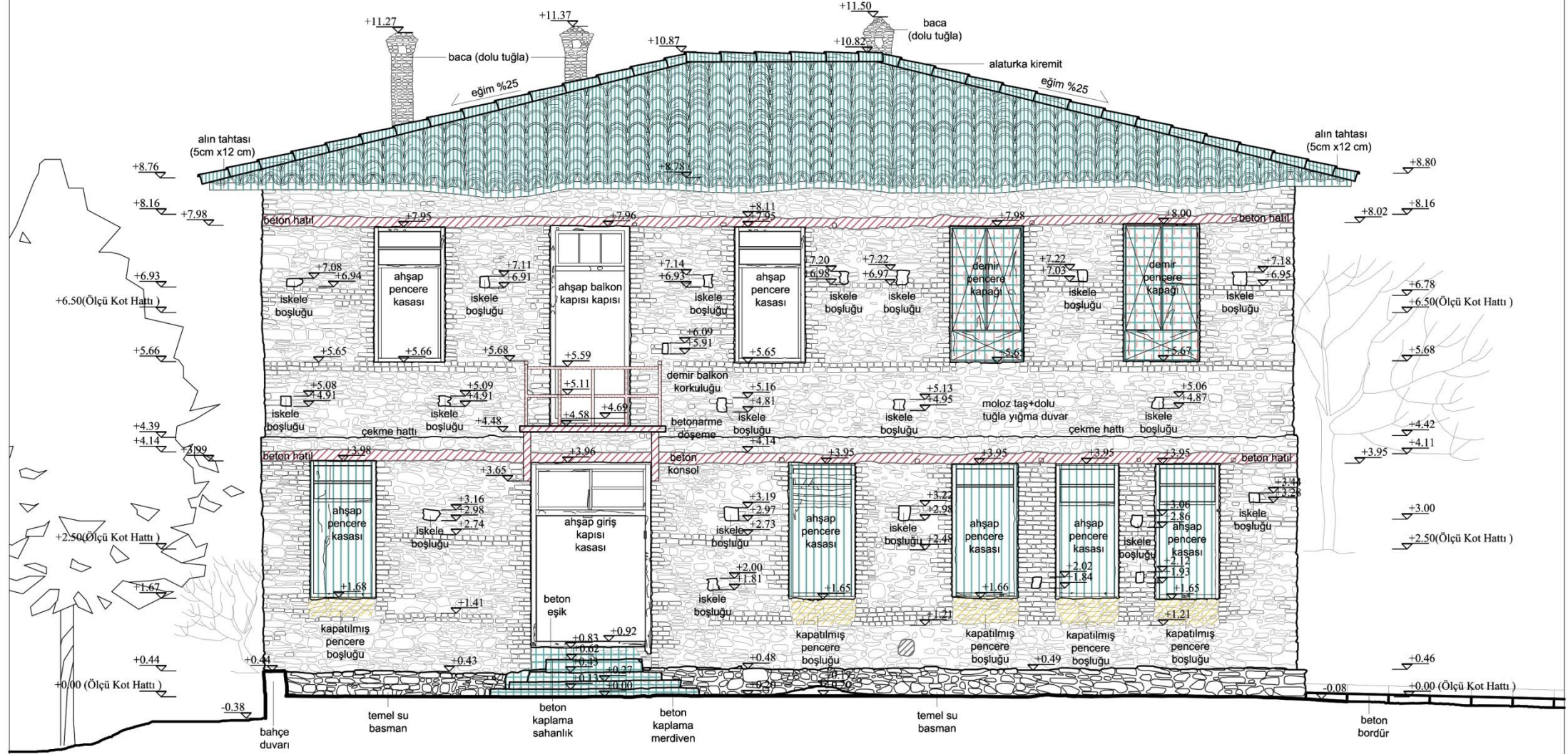
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

8/12

BATI CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - EKLER VE DEĞİŞİKLİKLER

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- BOŞLUK KAPATMA
- ÖZGÜN MALZEME İLE YENİLEME
- FARKLI CİNS MALZEME İLE YENİLEME
- YAPI ELEMANININ ÖZGÜN TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- YAPI ELEMANININ FARKLI TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- TAŞIYICI SİSTEM EKLENMESİ

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

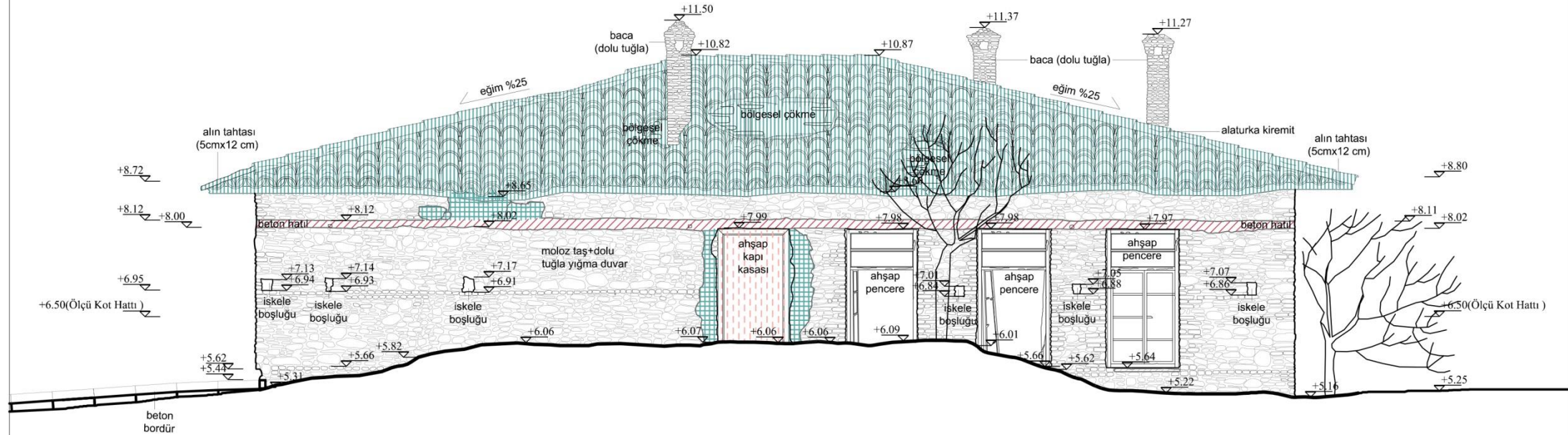
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

9/12

DOĞU CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - EKLER VE DEĞİŞİKLİKLER

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- BOŞLUK KAPATMA
- ÖZGÜN MALZEME İLE YENİLEME
- FARKLI CİNS MALZEME İLE YENİLEME
- YAPI ELEMANININ ÖZGÜN TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- YAPI ELEMANININ FARKLI TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- TAŞIYICI SİSTEM EKLENMESİ

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

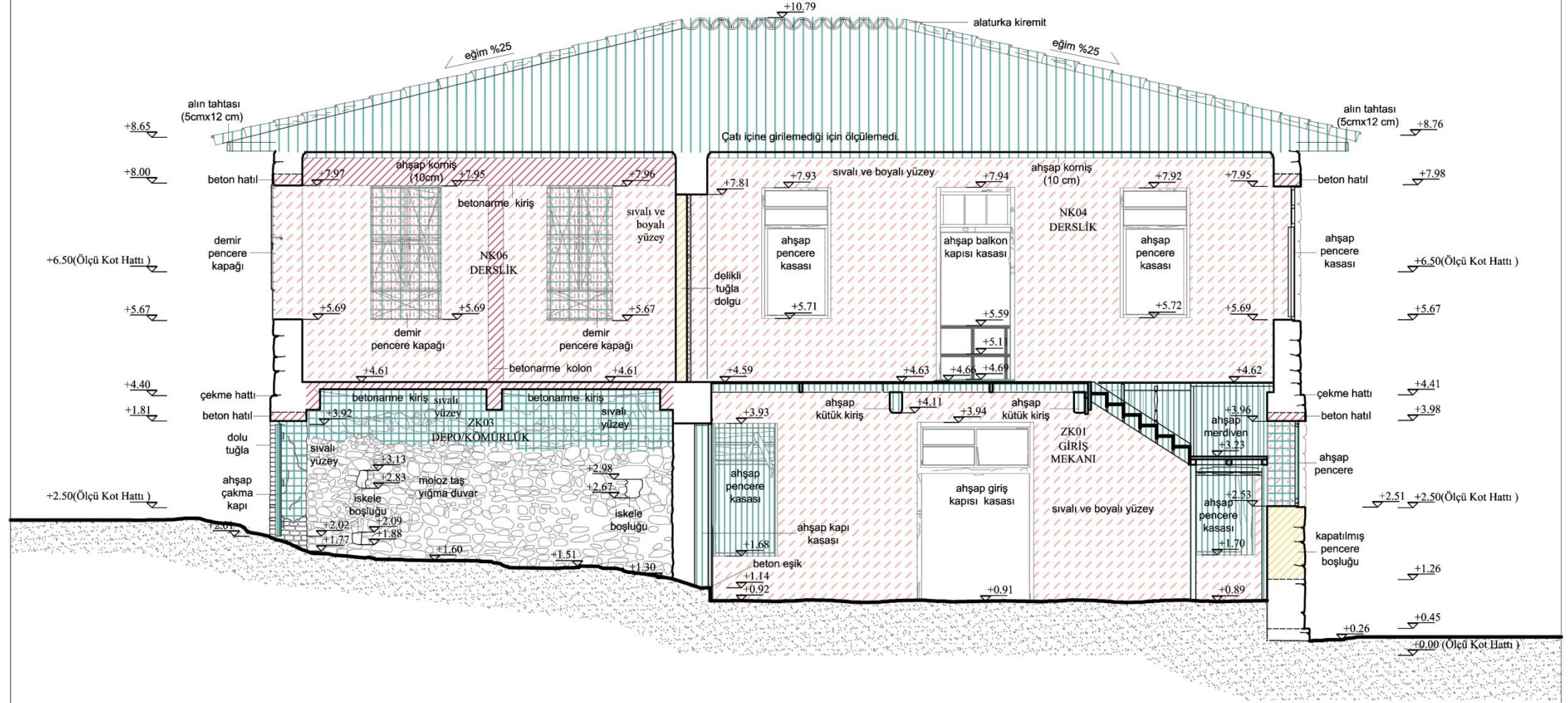
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

10/12

0 50 100 150 200

A-A KESİTİ

ANALİTİK RÖLÖVE - EKLER VE DEĞİŞİKLİKLER

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- BOŞLUK KAPATMA
- ÖZGÜN MALZEME İLE YENİLEME
- FARKLI CİNS MALZEME İLE YENİLEME
- YAPI ELEMANININ ÖZGÜN TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- YAPI ELEMANININ FARKLI TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- TAŞIYICI SİSTEM EKLENMESİ

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

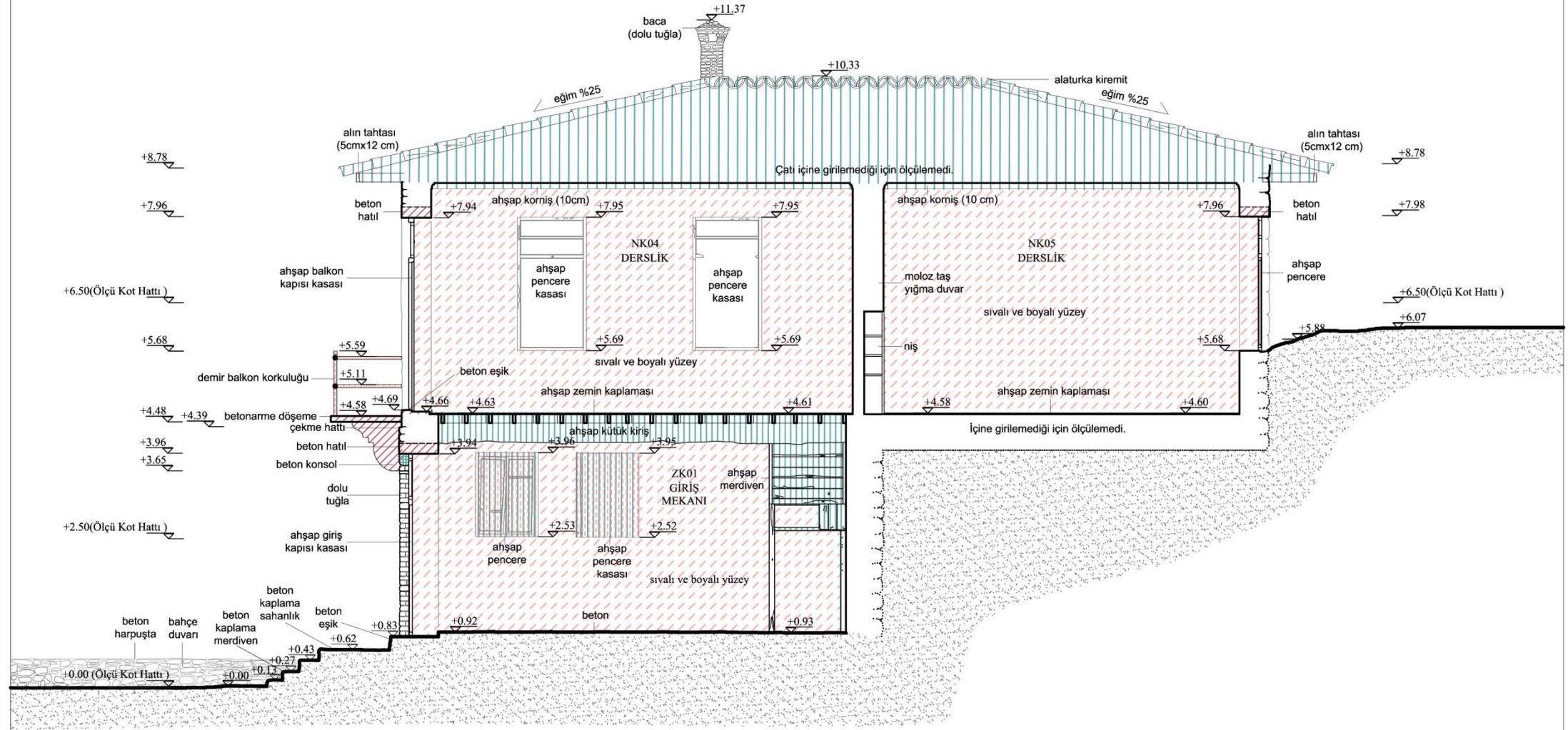
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

11/12

0 50 100 150 200

B-B KESİTİ

ANALİTİK RÖLÖVE - EKLER VE DEĞİŞİKLİKLER

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- BOŞLUK KAPATMA
- ÖZGÜN MALZEME İLE YENİLEME
- FARKLI CİNS MALZEME İLE YENİLEME
- YAPI ELEMANININ ÖZGÜN TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- YAPI ELEMANININ FARKLI TEKNİK İLE YENİLENMESİ
- TAŞIYICI SİSTEM EKLENMESİ

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

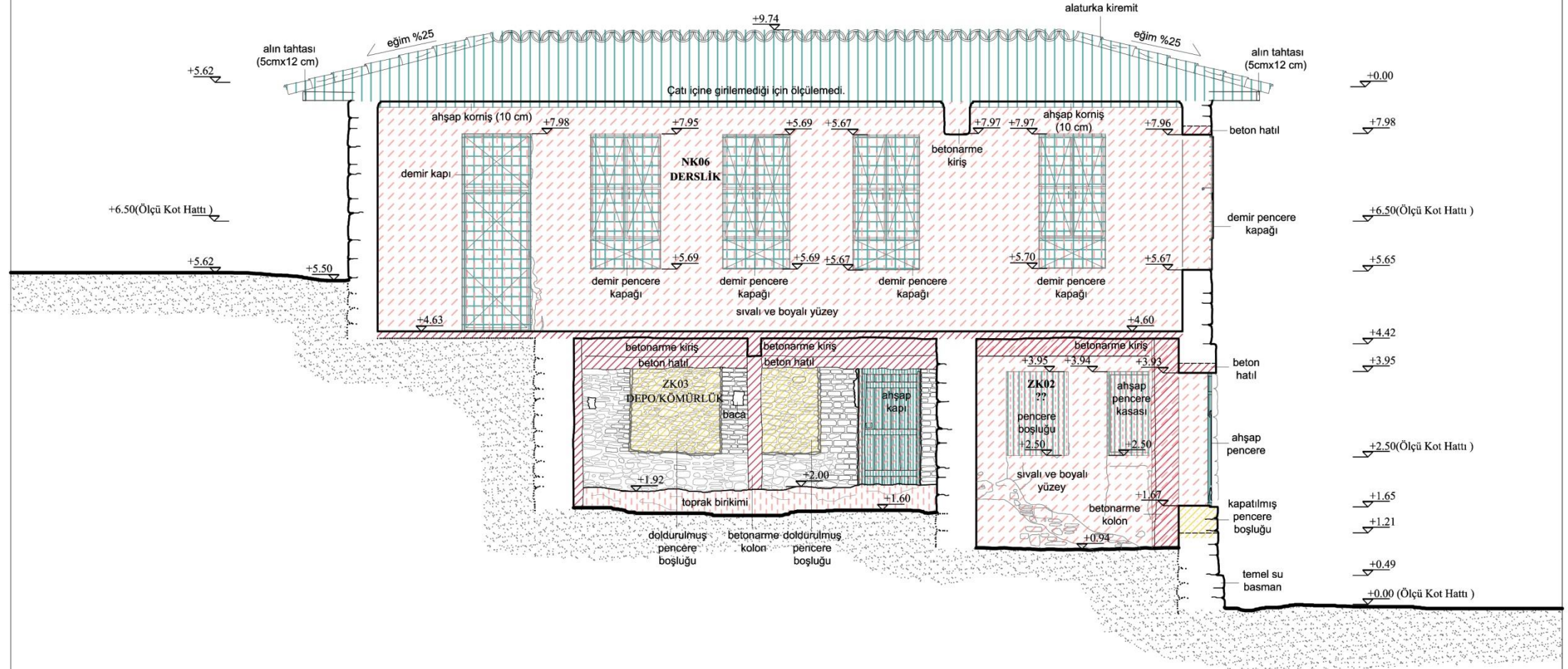
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

12/12

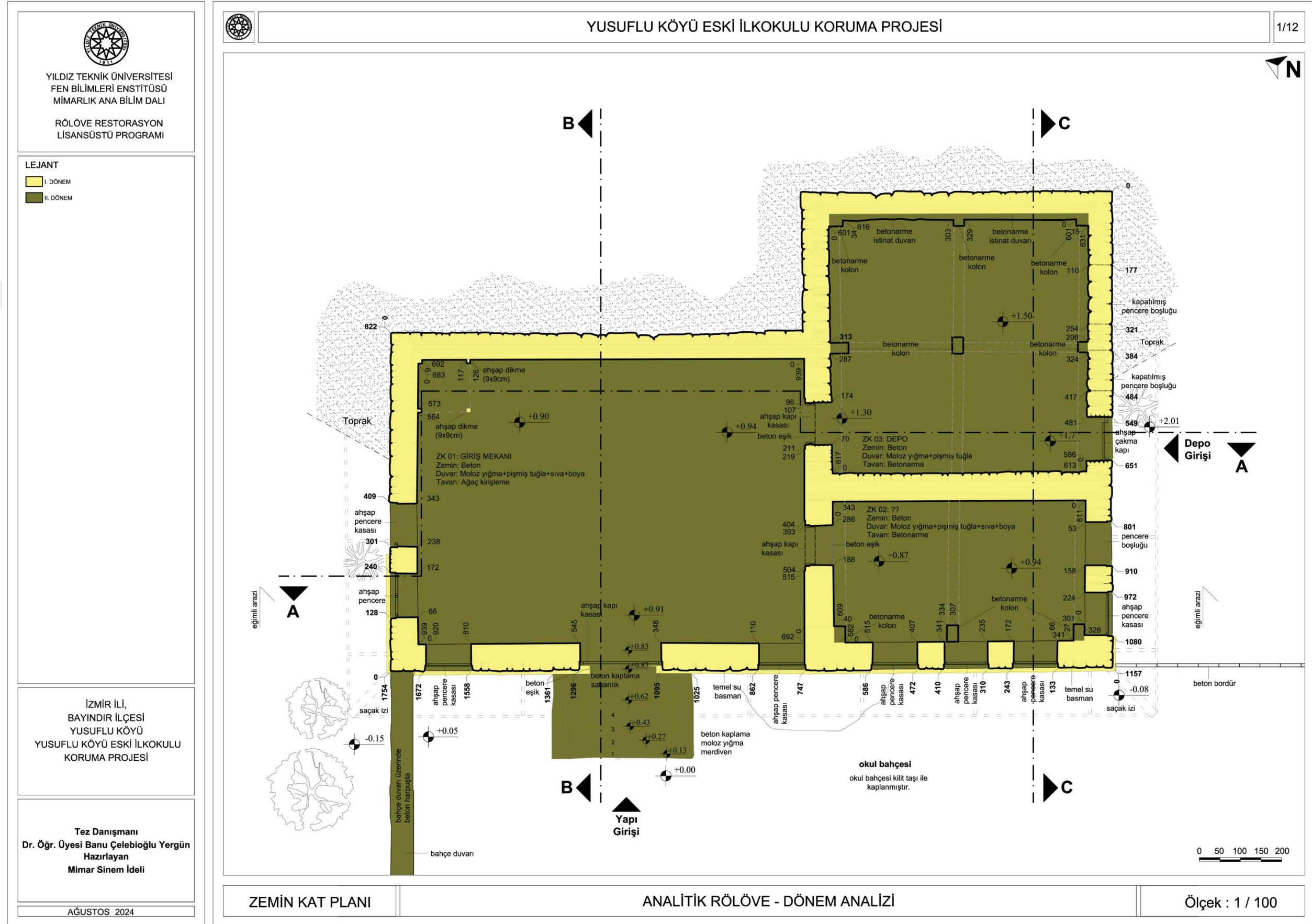
0 50 100 150 200

C-C KESİTİ

ANALİTİK RÖLÖVE - EKLER VE DEĞİŞİKLİKLER

Ölçek : 1 / 100

EK-J: Bayındır Yusufu Köyü İlkokulu Dönem Analizi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- I. DÖNEM
II. DÖNEM

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

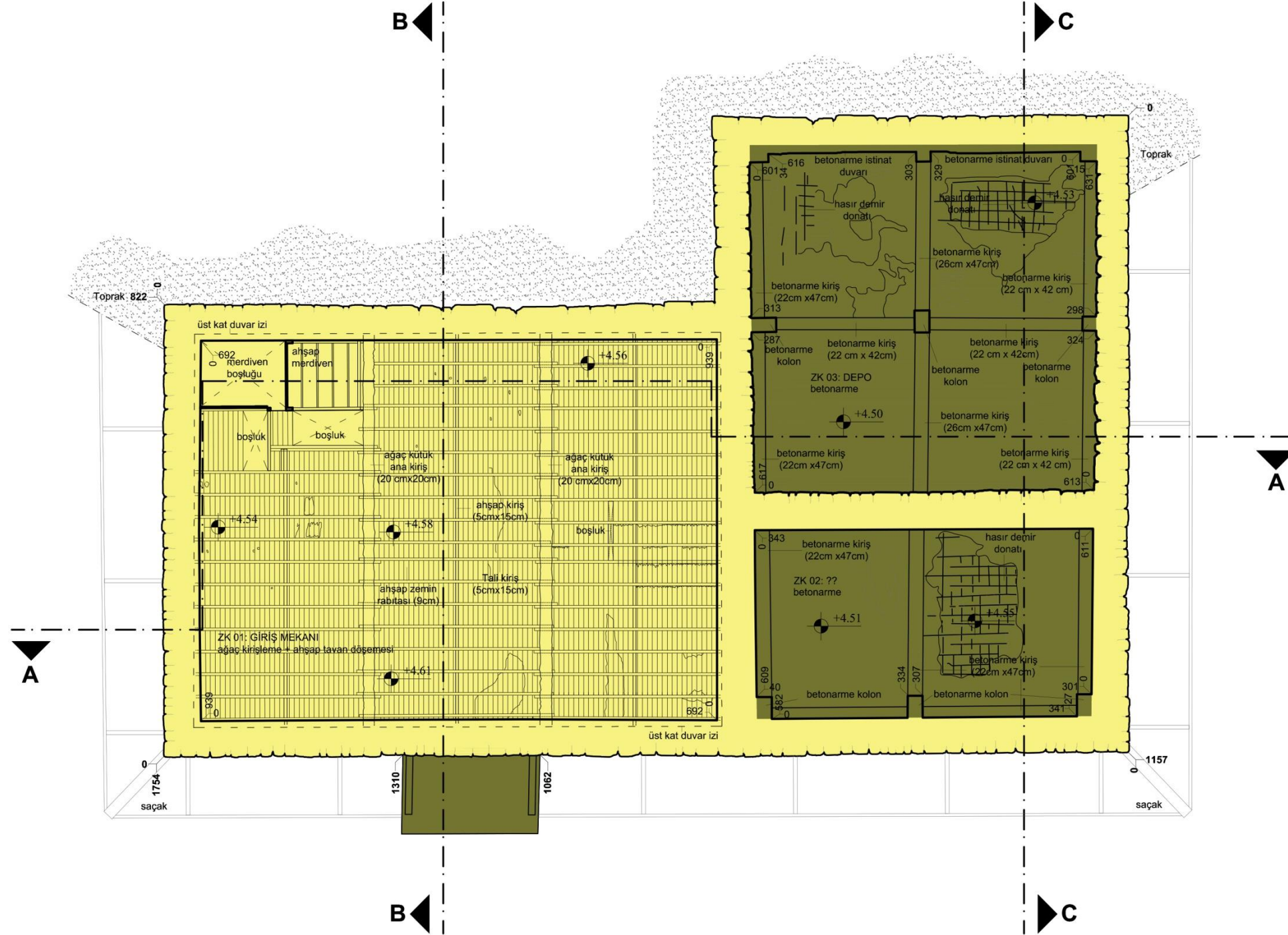
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

2/12

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - DÖNEM ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- I. DÖNEM
II. DÖNEM

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

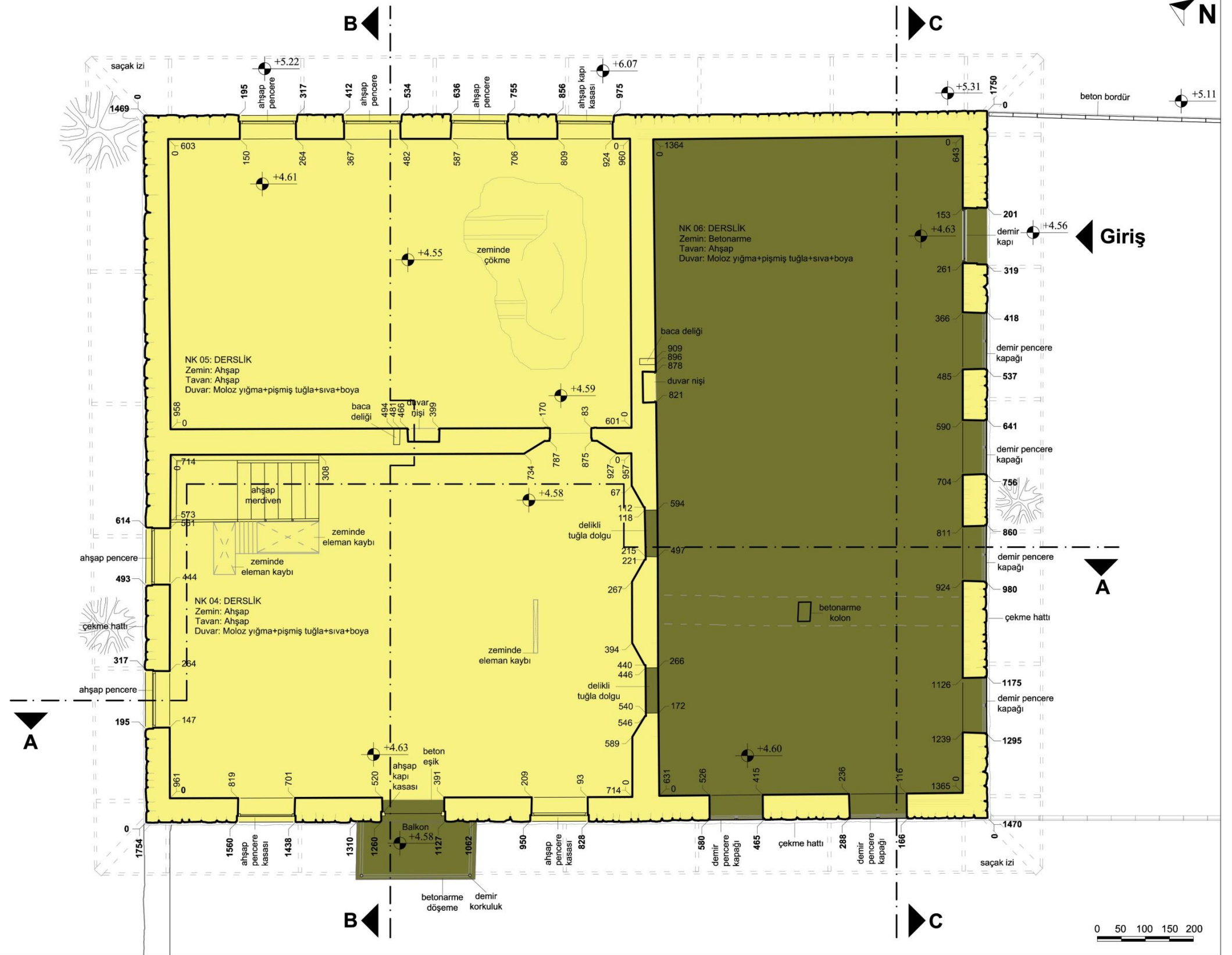
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

3/12

BİRİNCİ KAT PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - DÖNEM ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

LEJANT

 I. DÖNEM

 II. DÖNEM

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

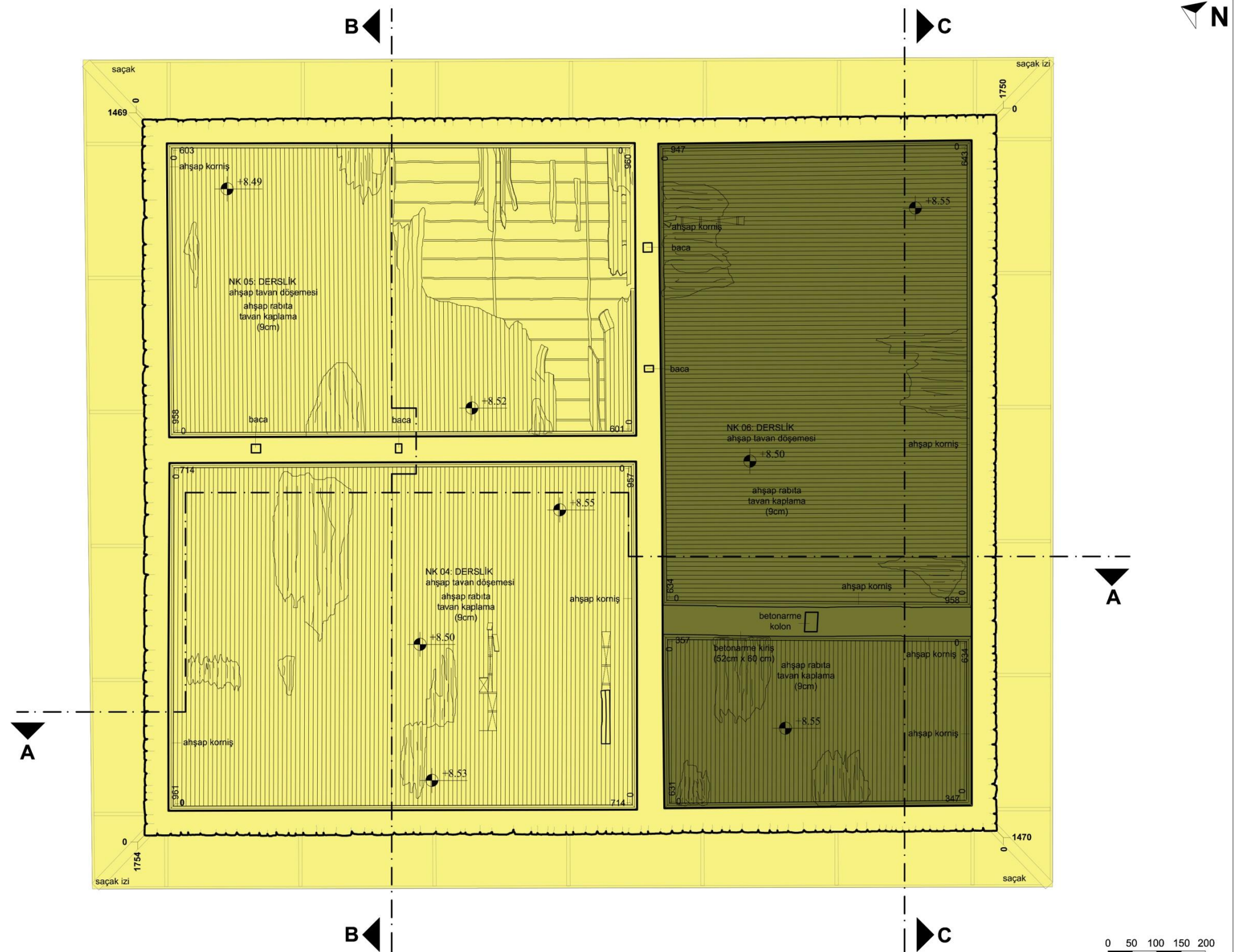
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

4/12

BİRİNCİ KAT TAVAN PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - DÖNEM ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- I. DÖNEM
II. DÖNEM

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

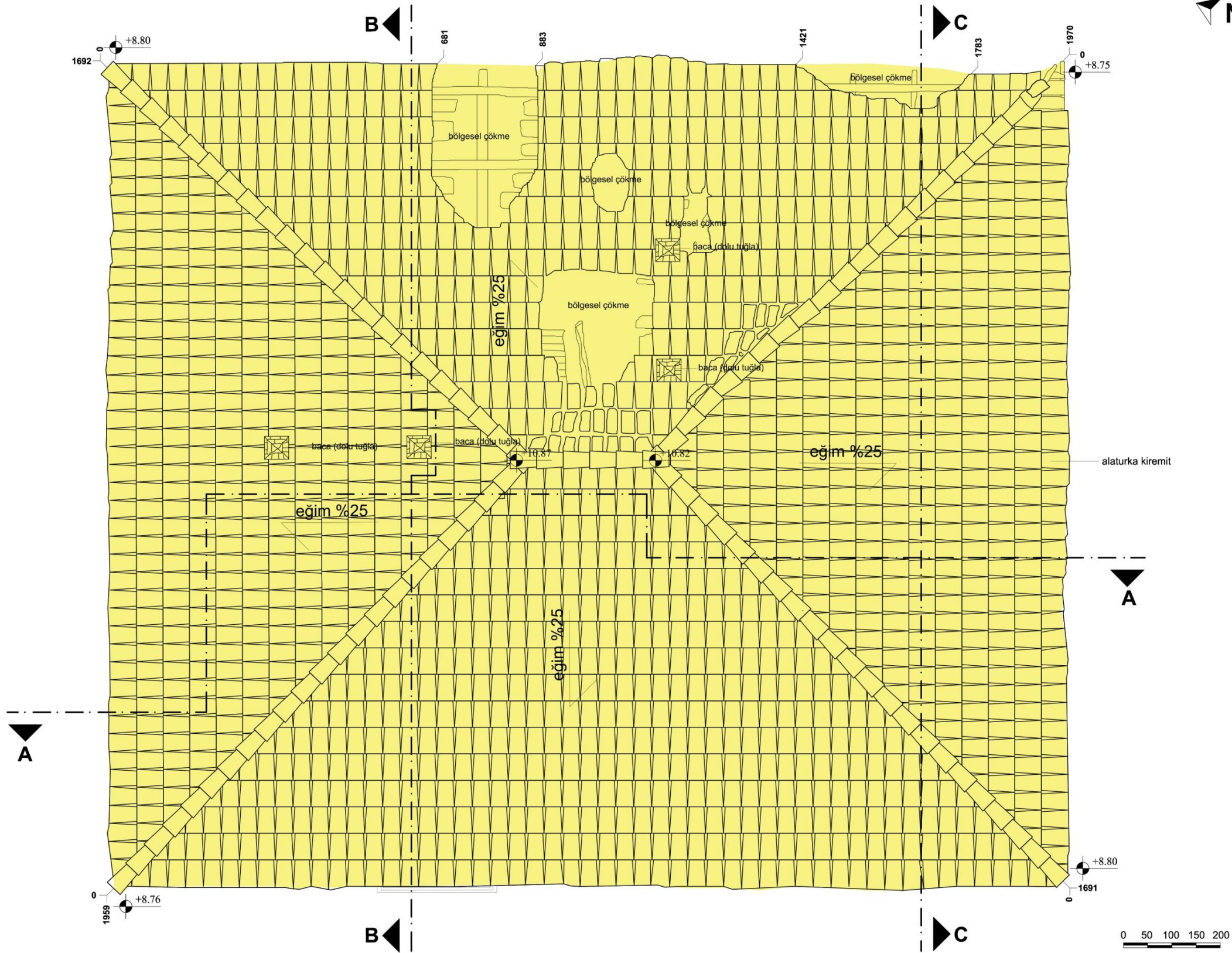
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

5/12

ÇATI PLANI

ANALİTİK RÖLÖVE - DÖNEM ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- I. DÖNEM
- II. DÖNEM

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

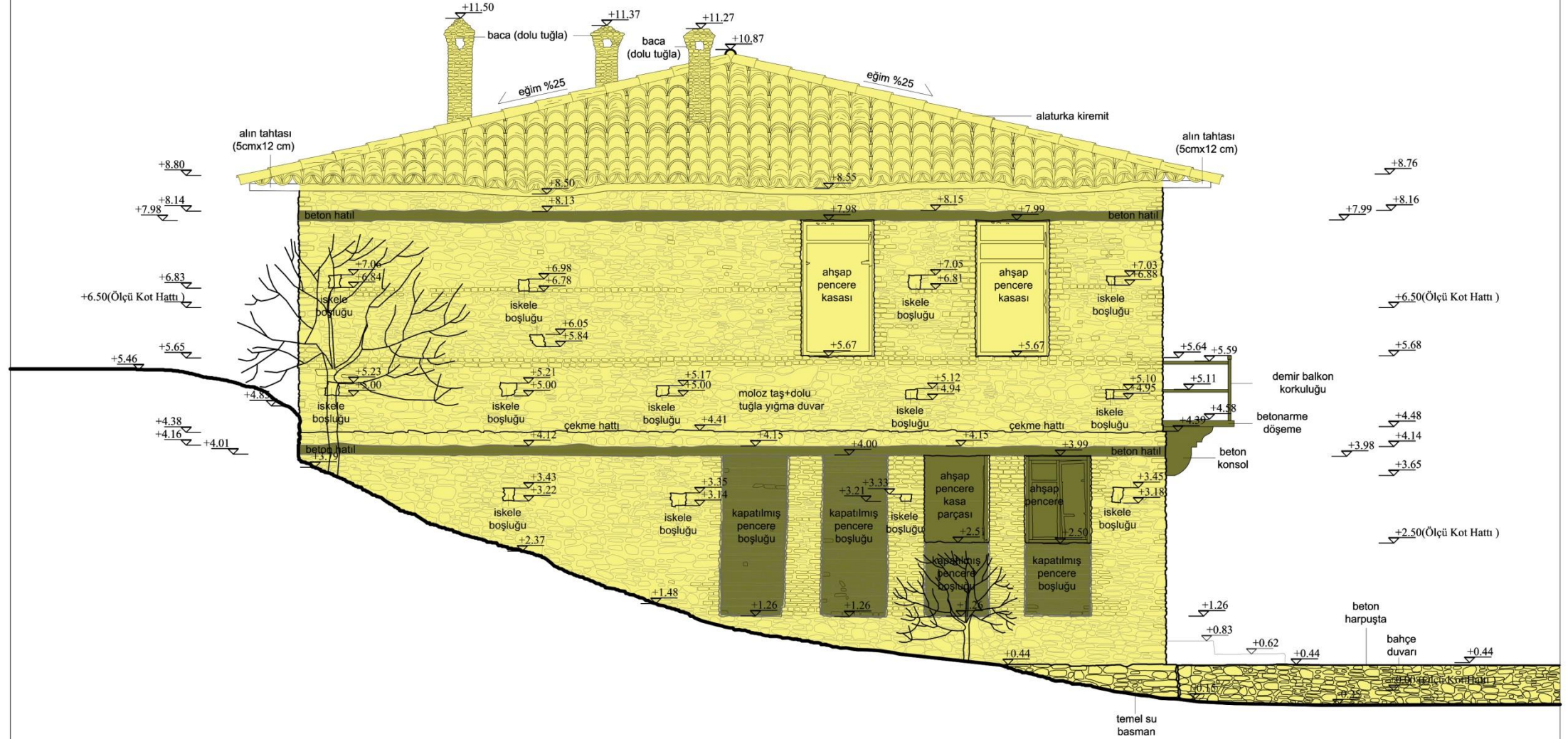
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

6/12

KUZEY CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - DÖNEM ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- I. DÖNEM
II. DÖNEM

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

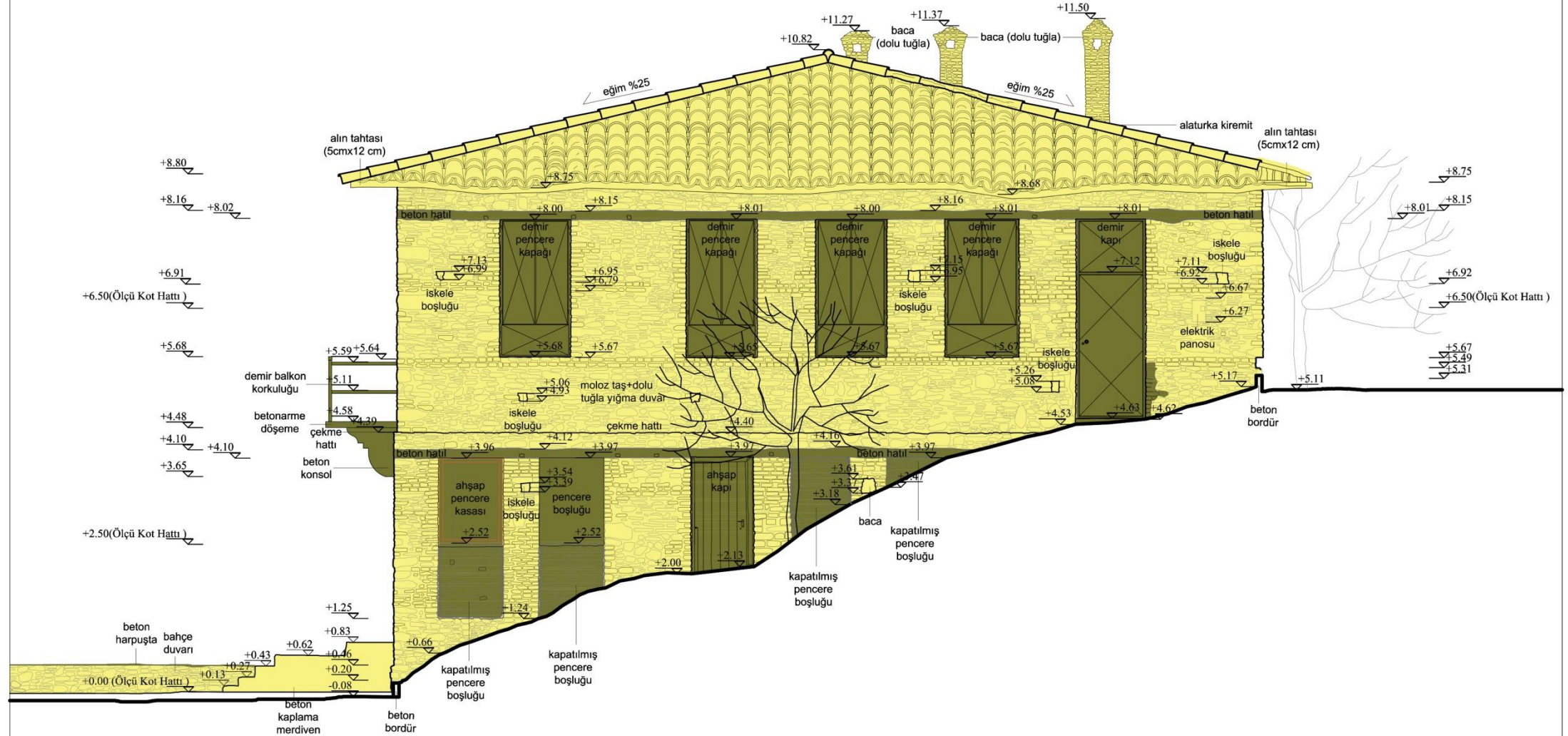
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

7/12

GÜNEY CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - DÖNEM ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- I. DÖNEM
- II. DÖNEM

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

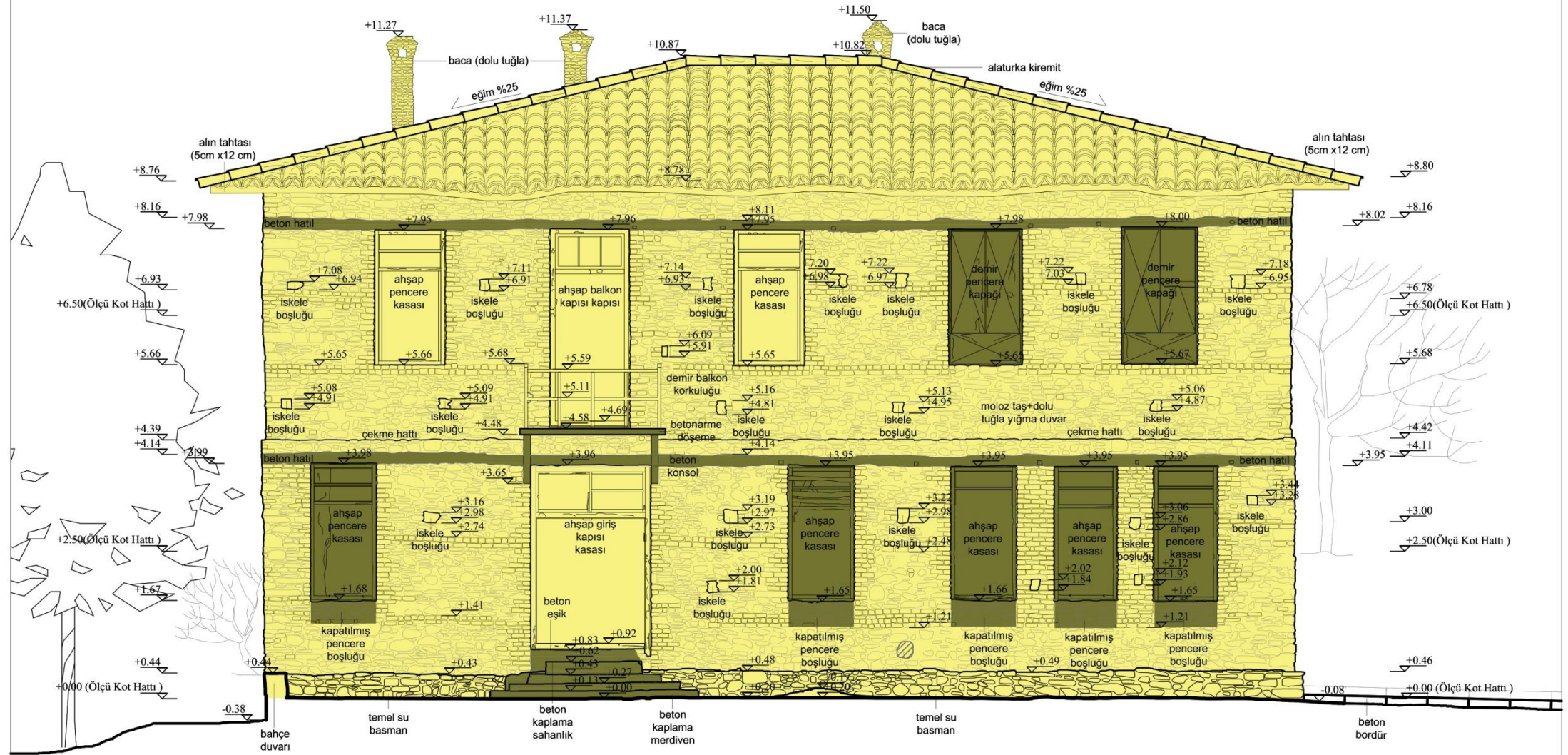
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

8/12

0 50 100 150 200

BATI CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - DÖNEM ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- I. DÖNEM
- II. DÖNEM

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

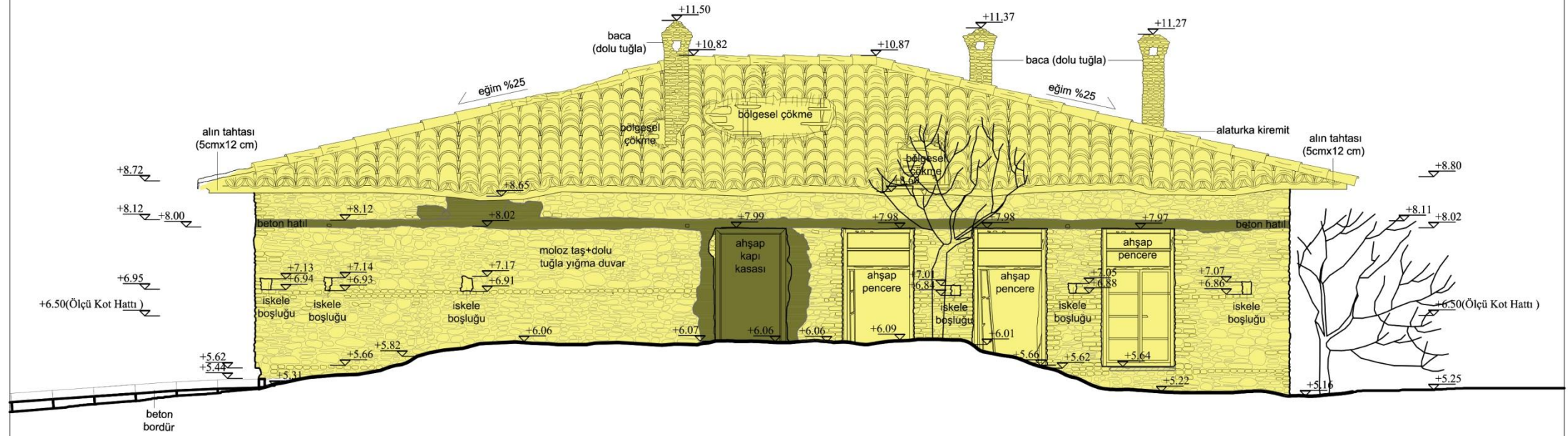
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

9/12

DOĞU CEPHESİ

ANALİTİK RÖLÖVE - DÖNEM ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

0 50 100 150 200

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- I. DÖNEM
- II. DÖNEM

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

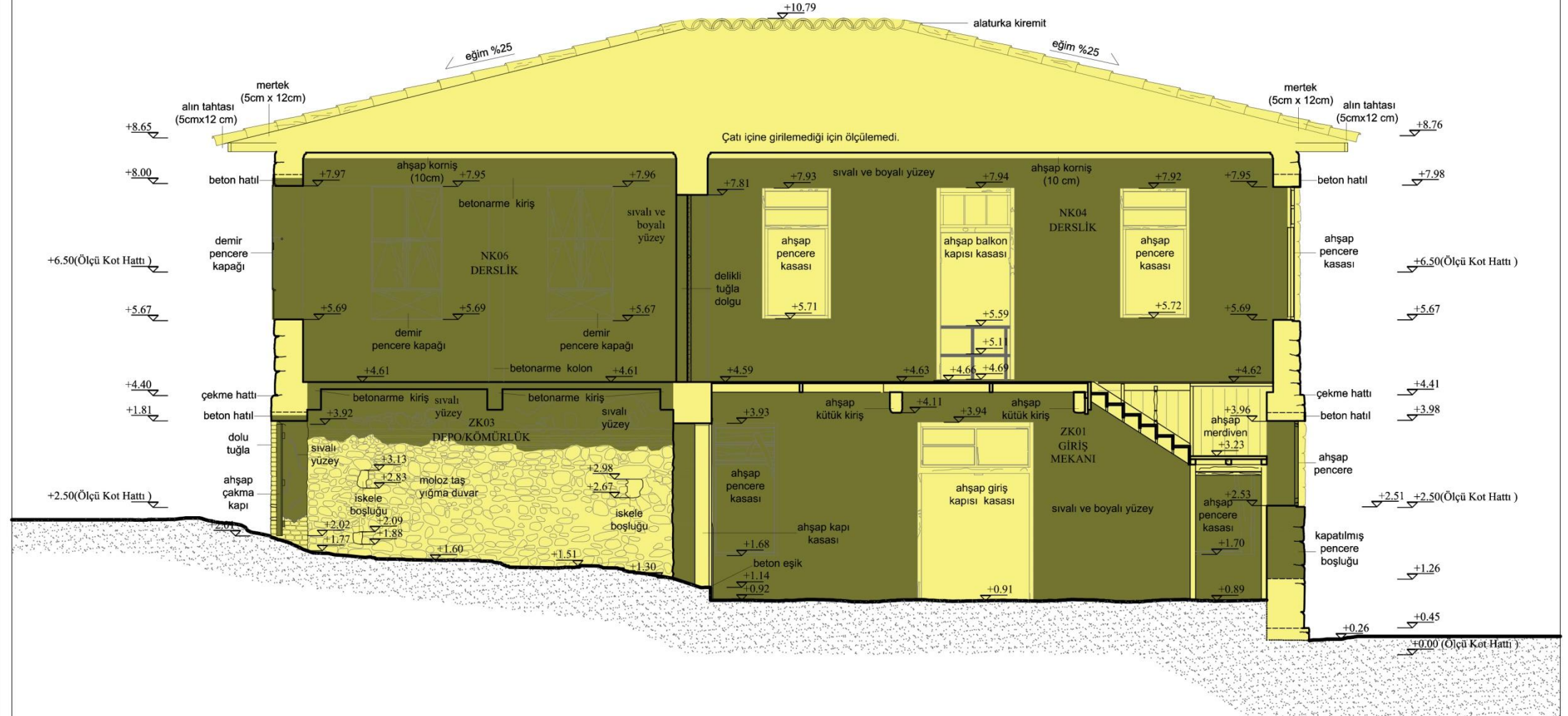
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

10/12

0 50 100 150 200

A-A KESİTİ

ANALİTİK RÖLÖVE - DÖNEM ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- I. DÖNEM
II. DÖNEM

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

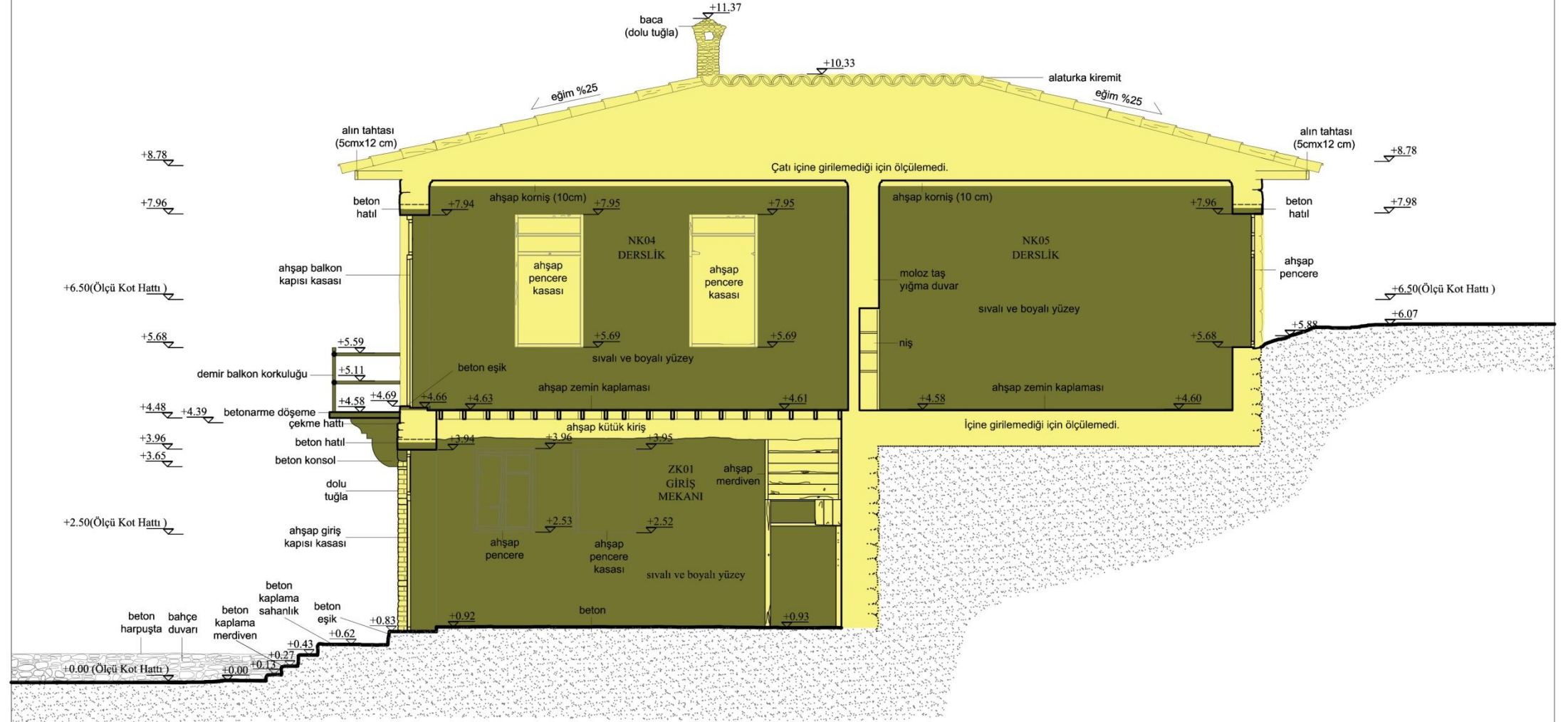
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

11/12

0 50 100 150 200

B-B KESİTİ

ANALİTİK RÖLÖVE - DÖNEM ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- I. DÖNEM
- II. DÖNEM

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

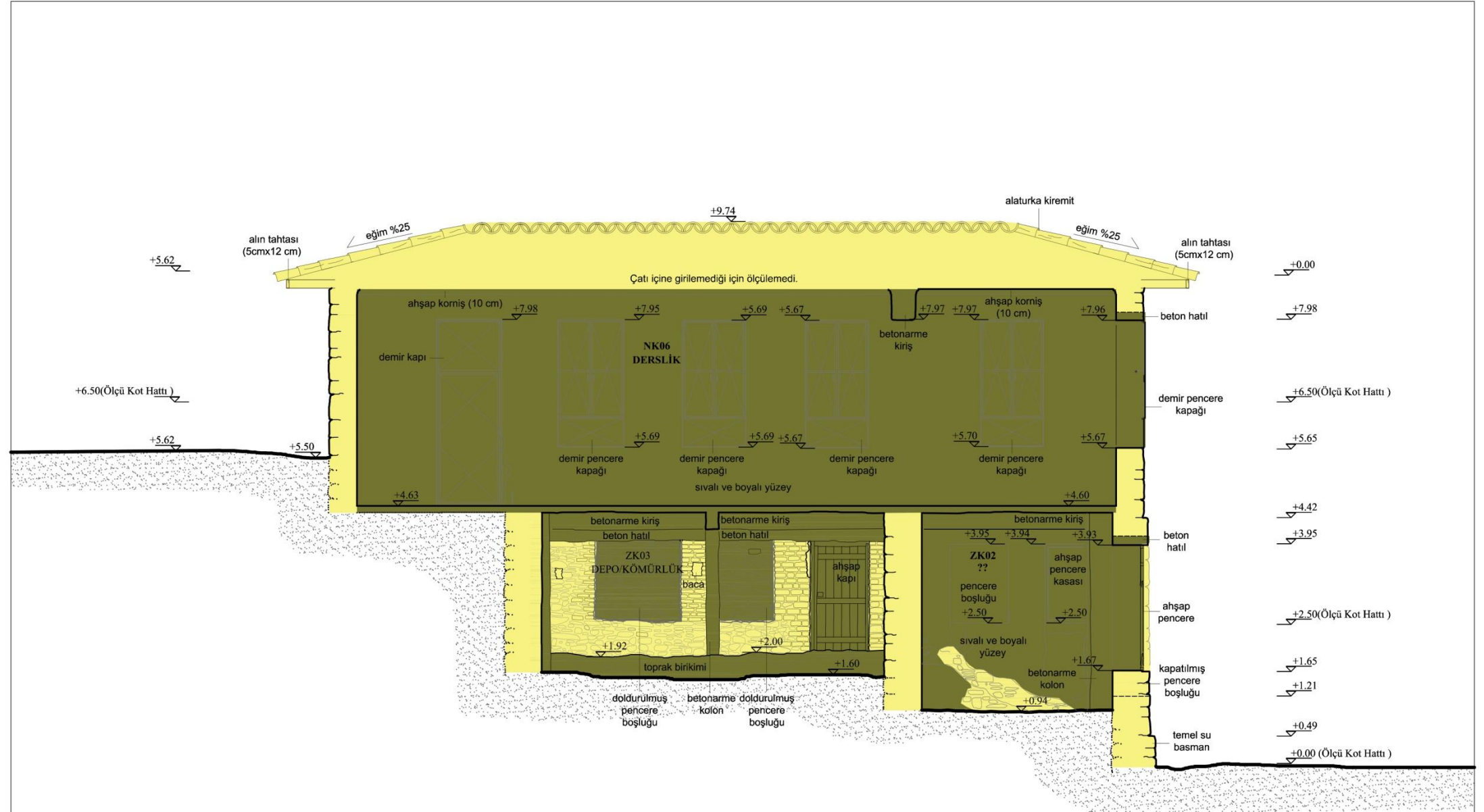
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

12/12

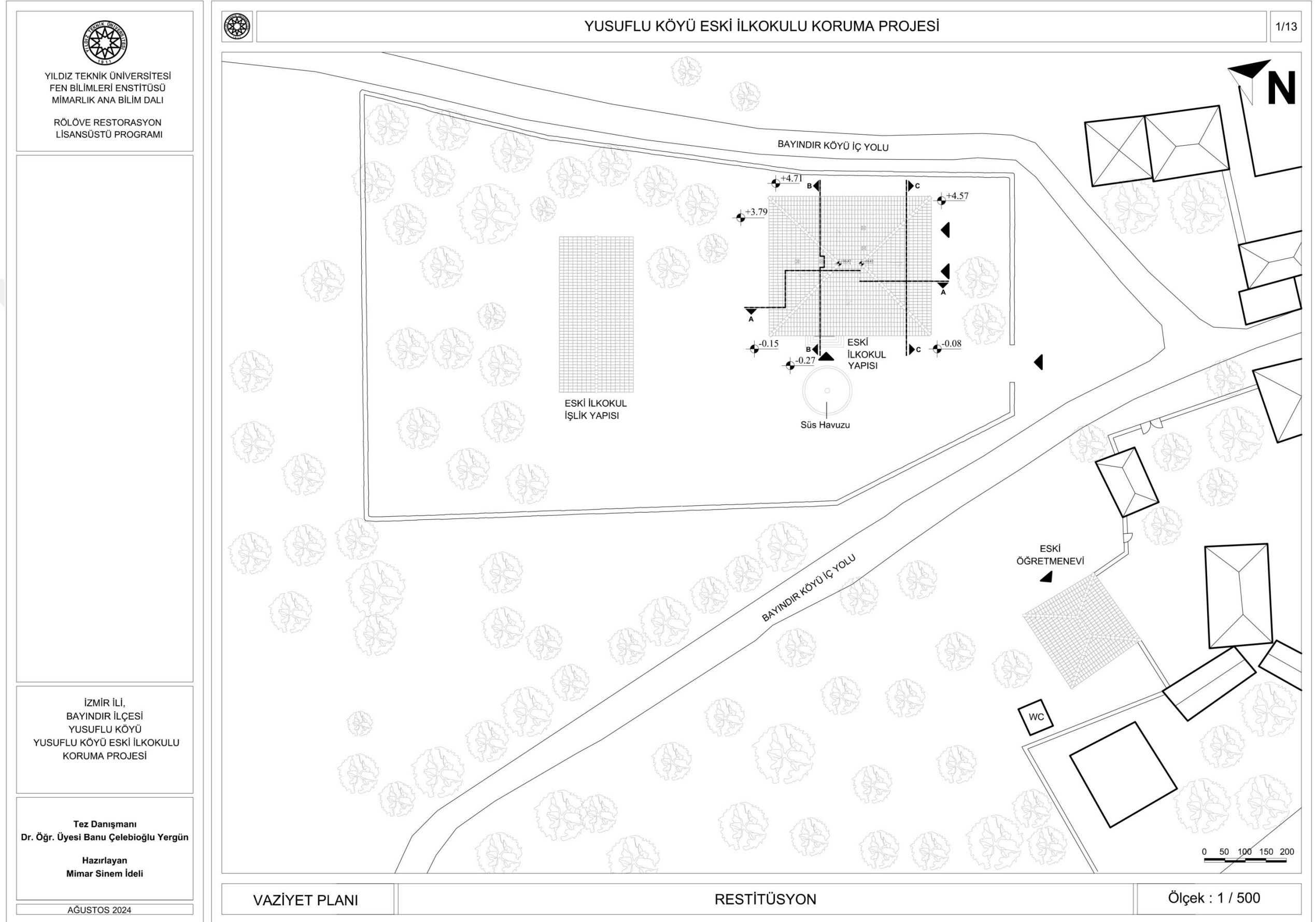
0 50 100 150 200

C-C KESİTİ

ANALİTİK RÖLÖVE - DÖNEM ANALİZİ

Ölçek : 1 / 100

EK-K: Bayındır Yusufu Köyü İlkokulu Restitüsyon Çizimi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

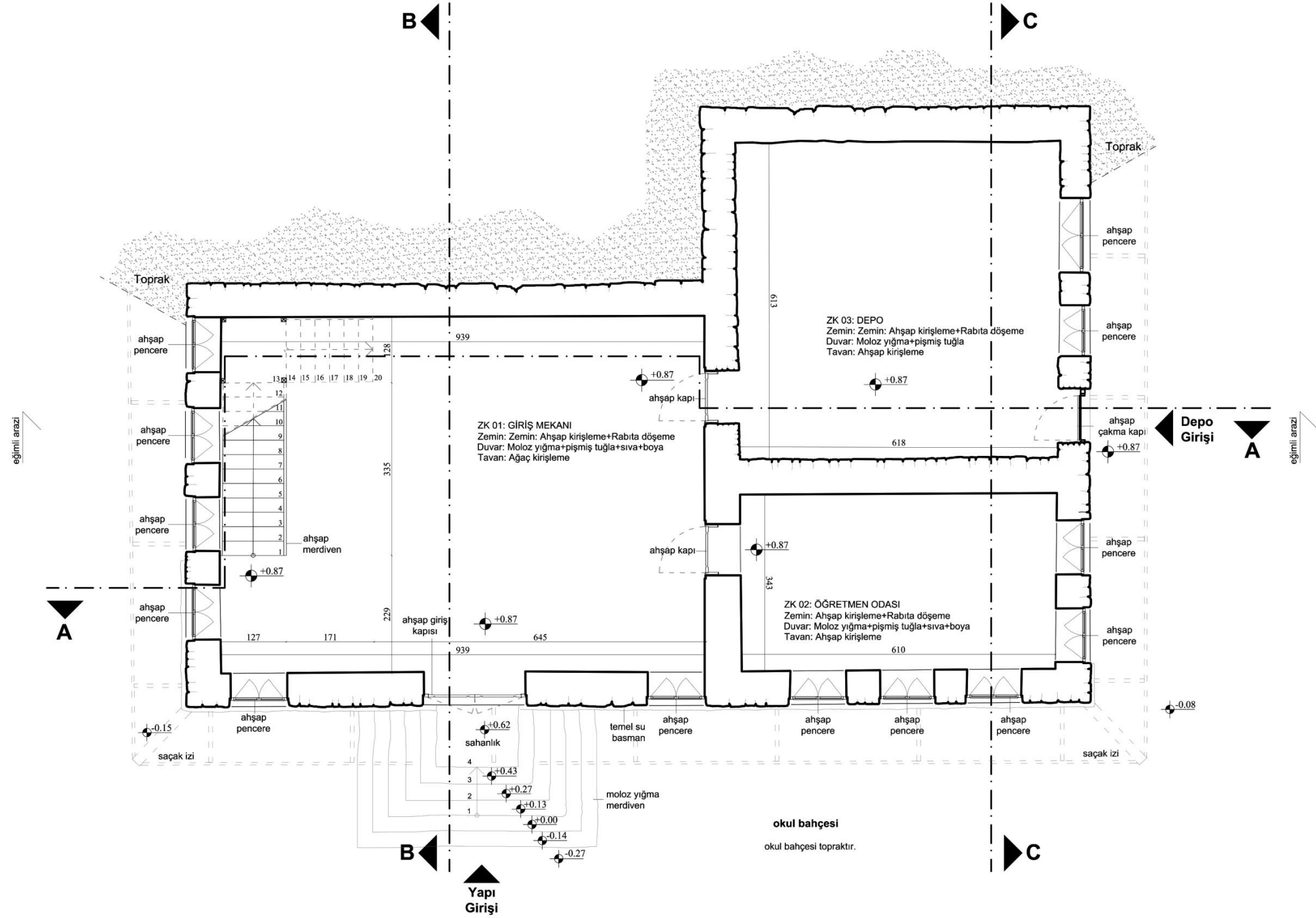
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

2/13

ZEMİN KAT PLANI

RESTİTÜSYON

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

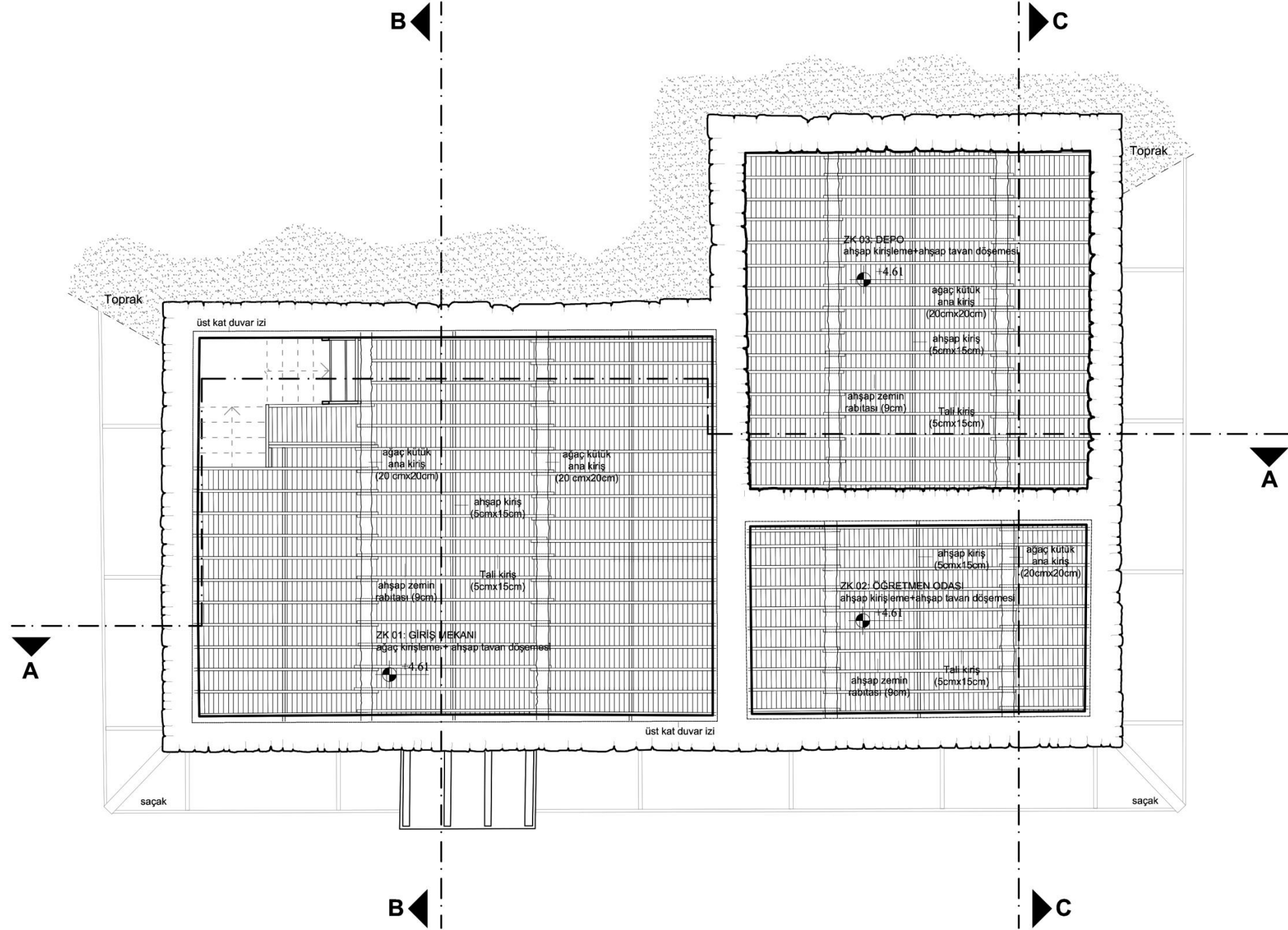
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

3/13

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

RESTİTÜSYON

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

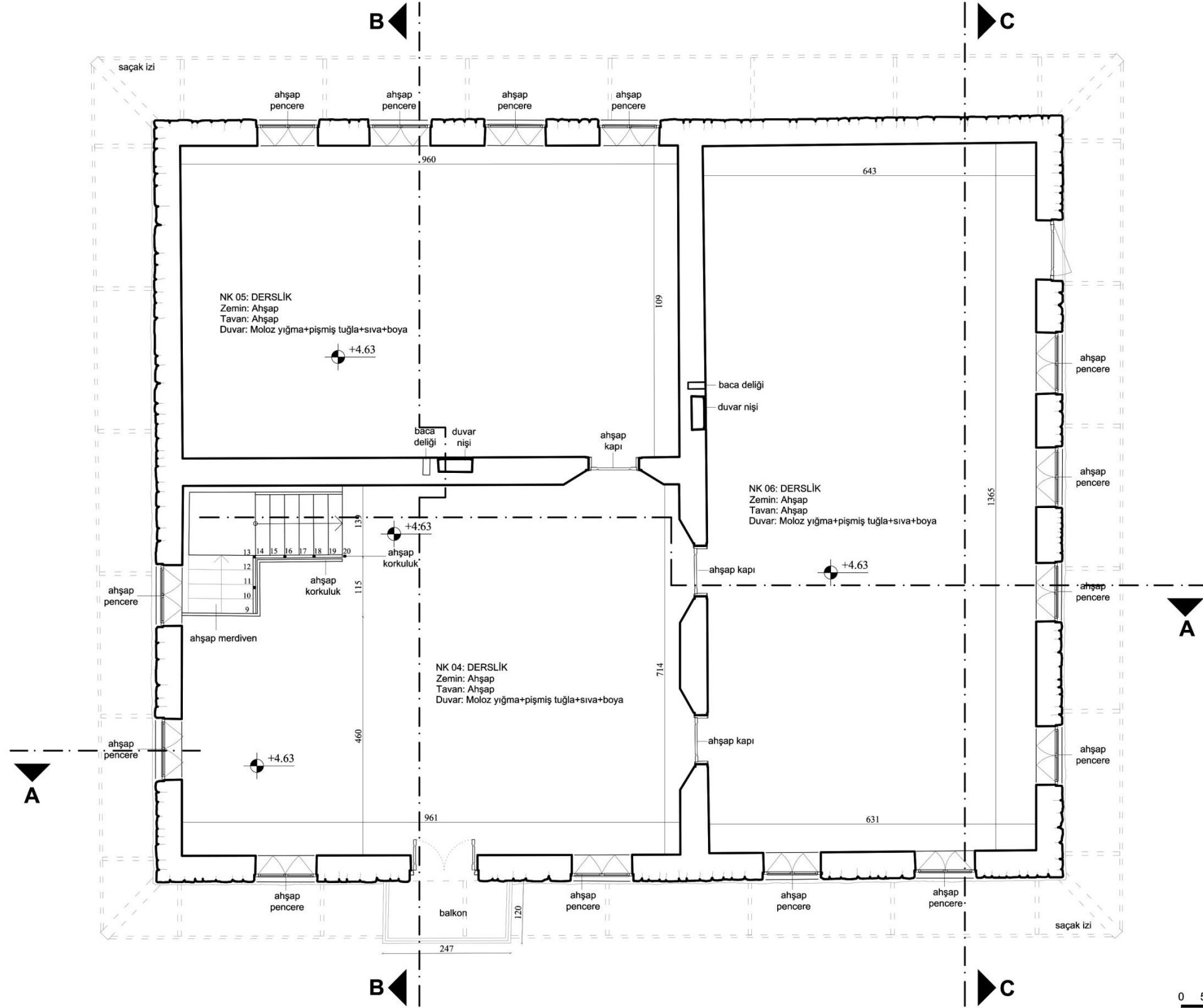
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

4/13

BİRİNCİ KAT PLANI

RESTİTÜSYON

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

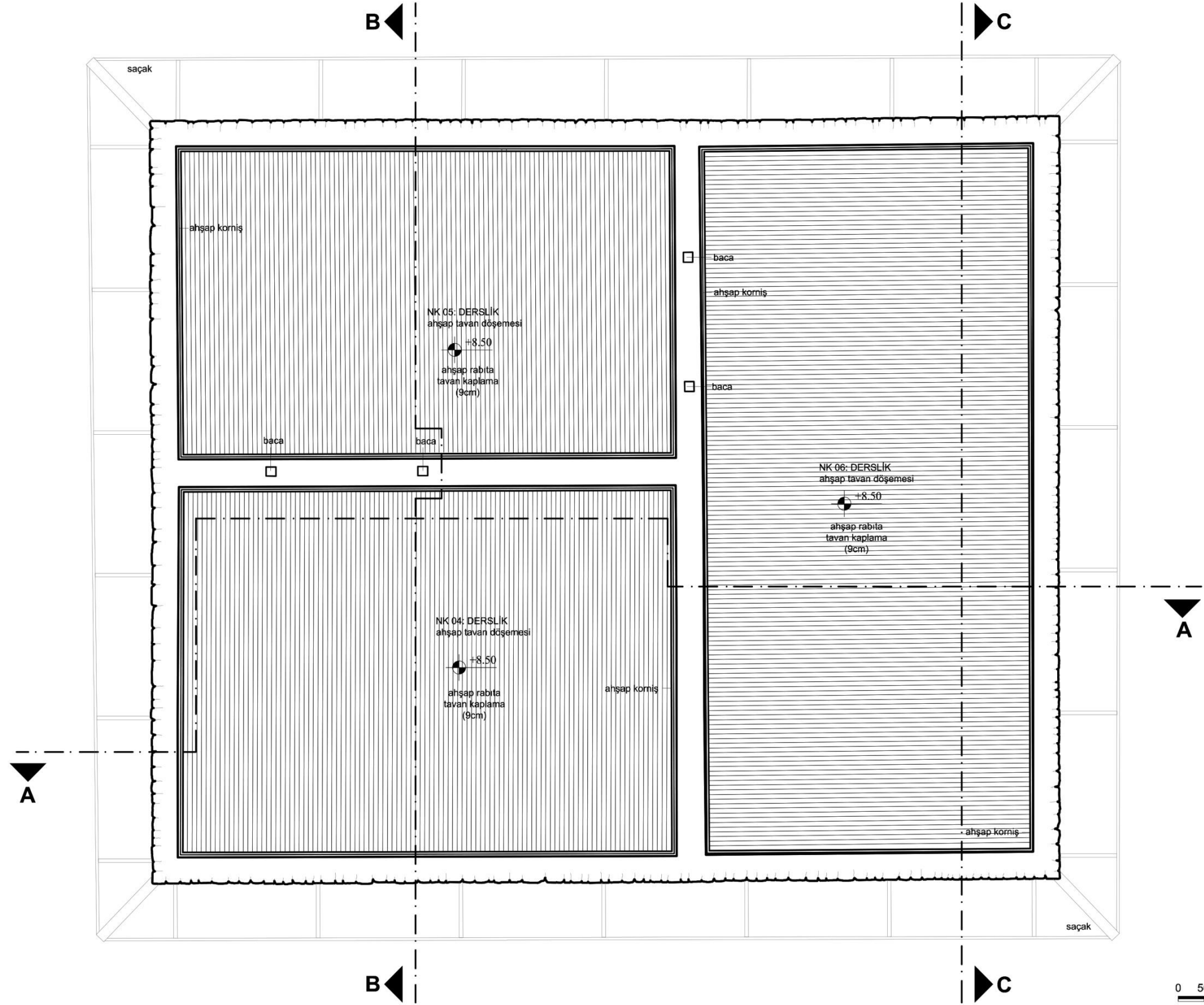
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

5/13

1. KAT TAVAN PLANI

RESTİTÜSYON

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

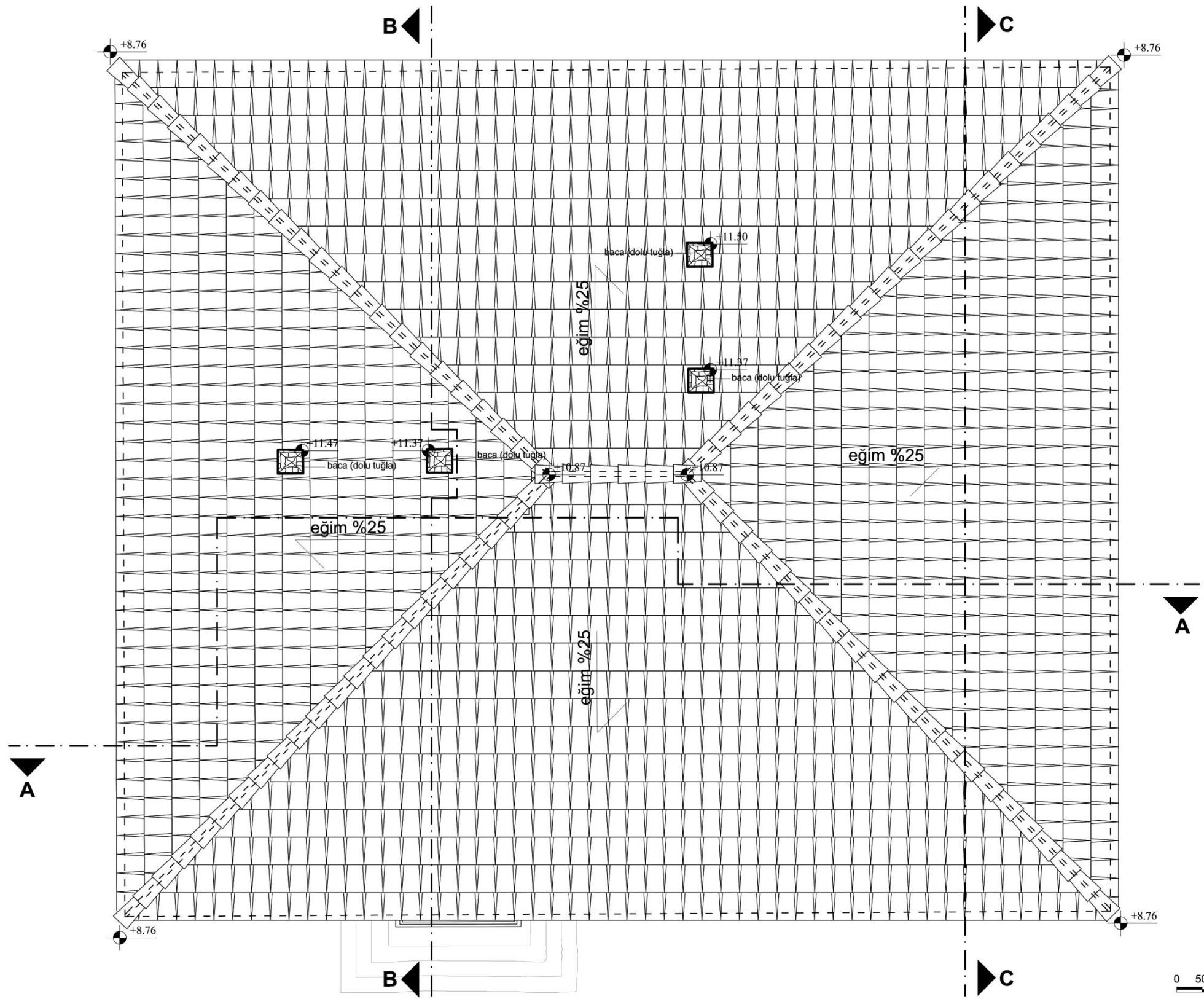
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

6/13

ÇATI PLANI

RESTİTÜSYON

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

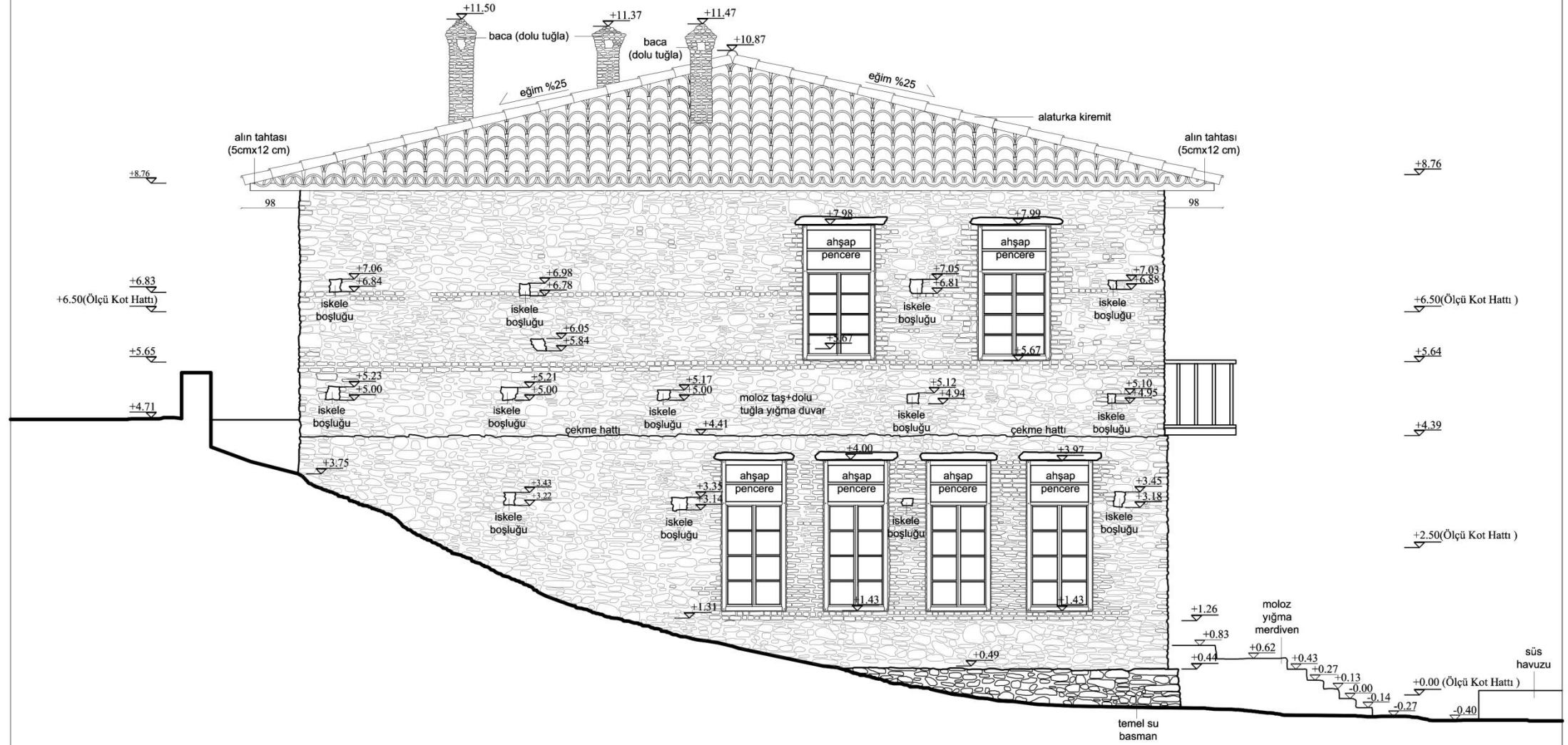
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

7/13

KUZEY CEPHESİ

RESTİTÜSYON

Ölçek : 1 / 100

0 50 100 150 200

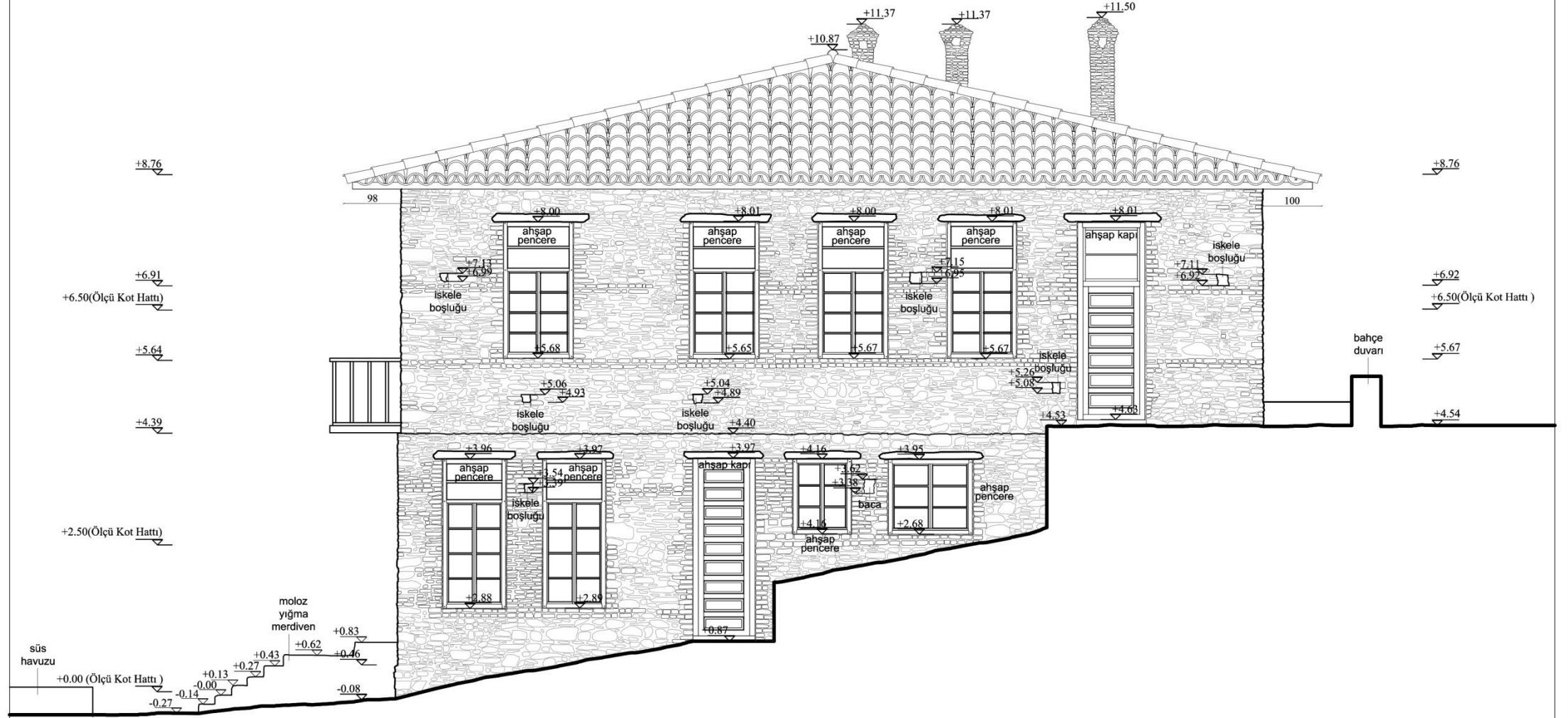
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

8/13

0 50 100 150 200

GÜNEY CEPHESİ

RESTİTÜSYON

Ölçek : 1 / 100

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

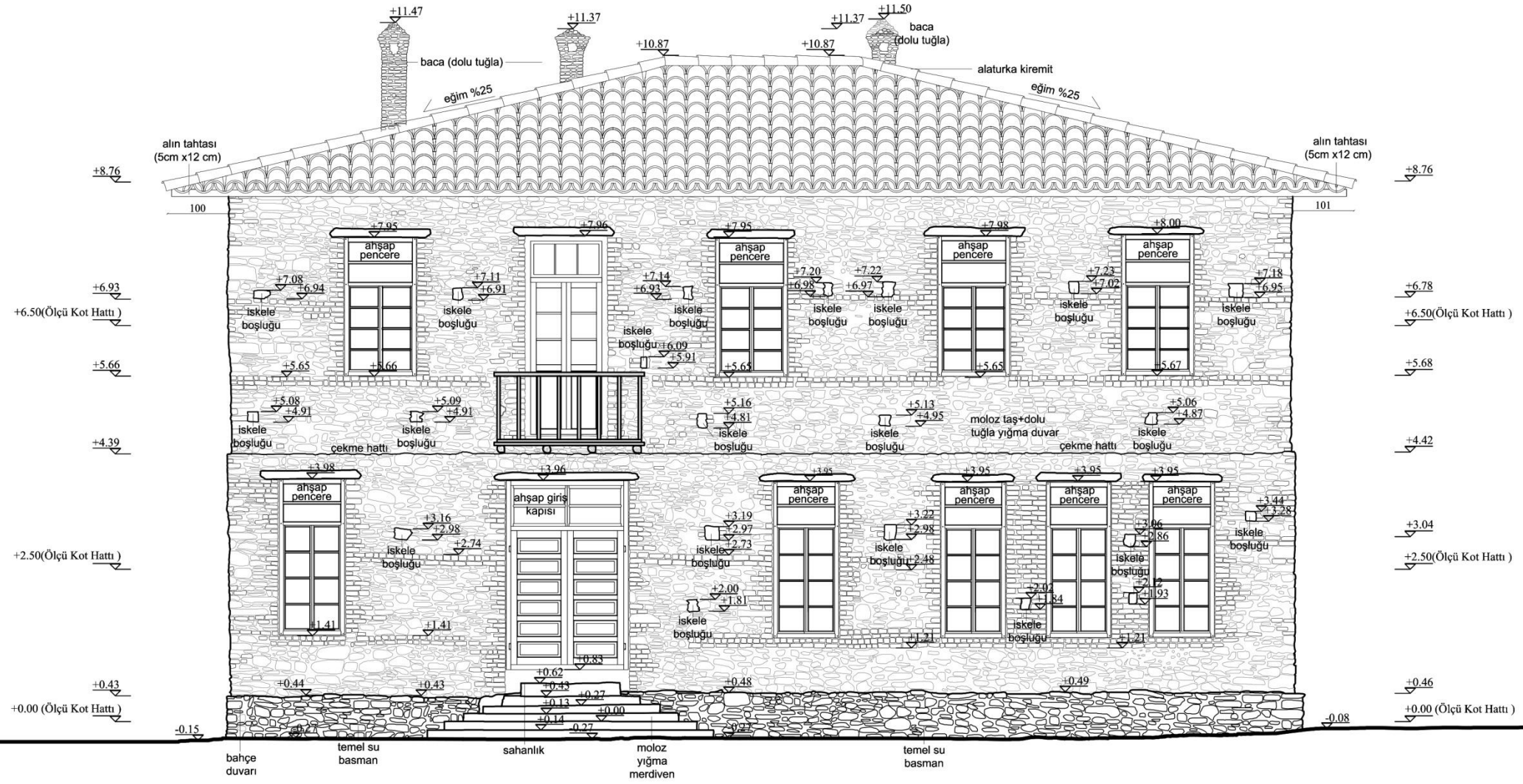
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

9/13

BATI CEPHESİ

RESTİTÜSYON

Ölçek : 1 / 100

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

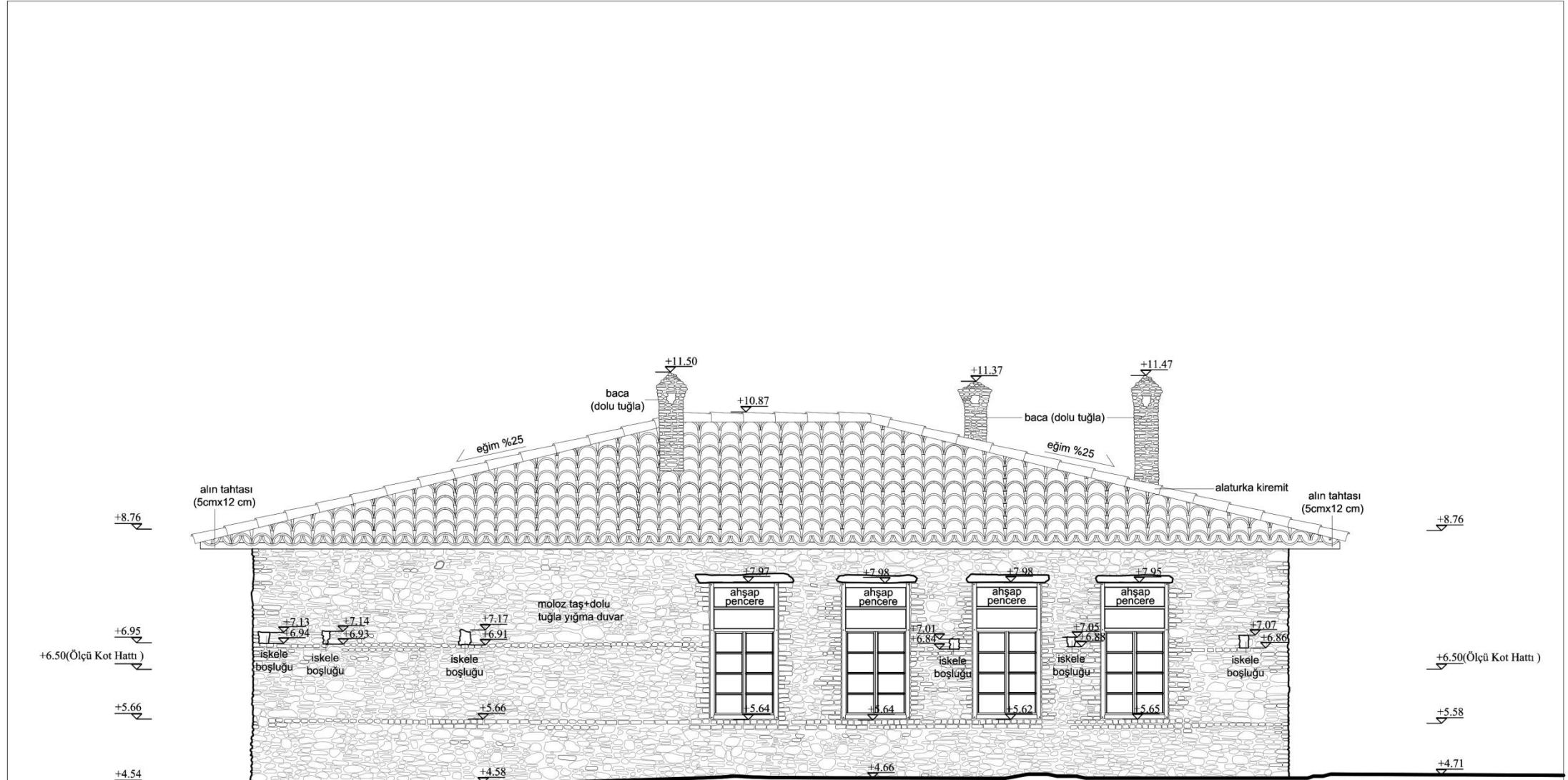
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

10/13

0 50 100 150 200

DOĞU CEPHESİ

RESTİTÜSYON

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

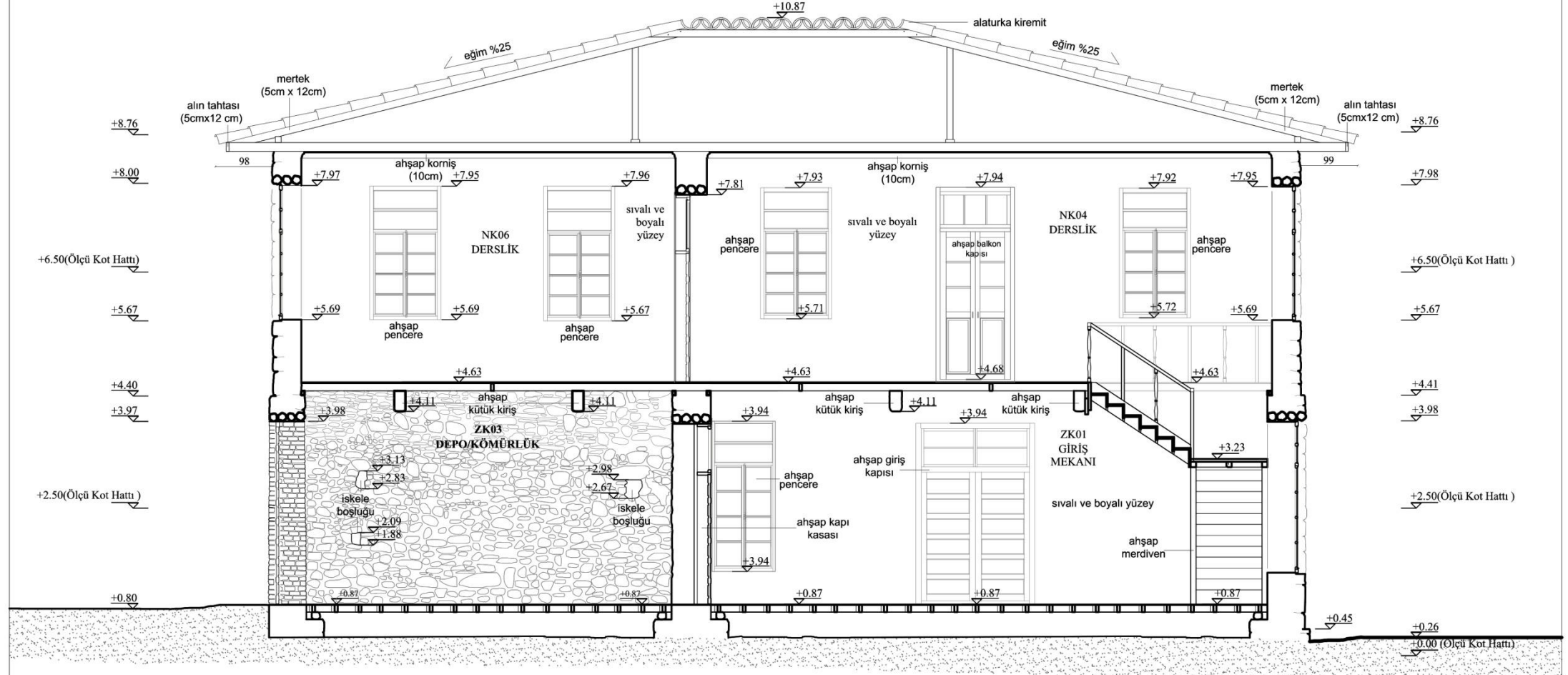
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

11/13

0 50 100 150 200

A-A KESİTİ

RESTİTÜSYON

Ölçek : 1 / 100

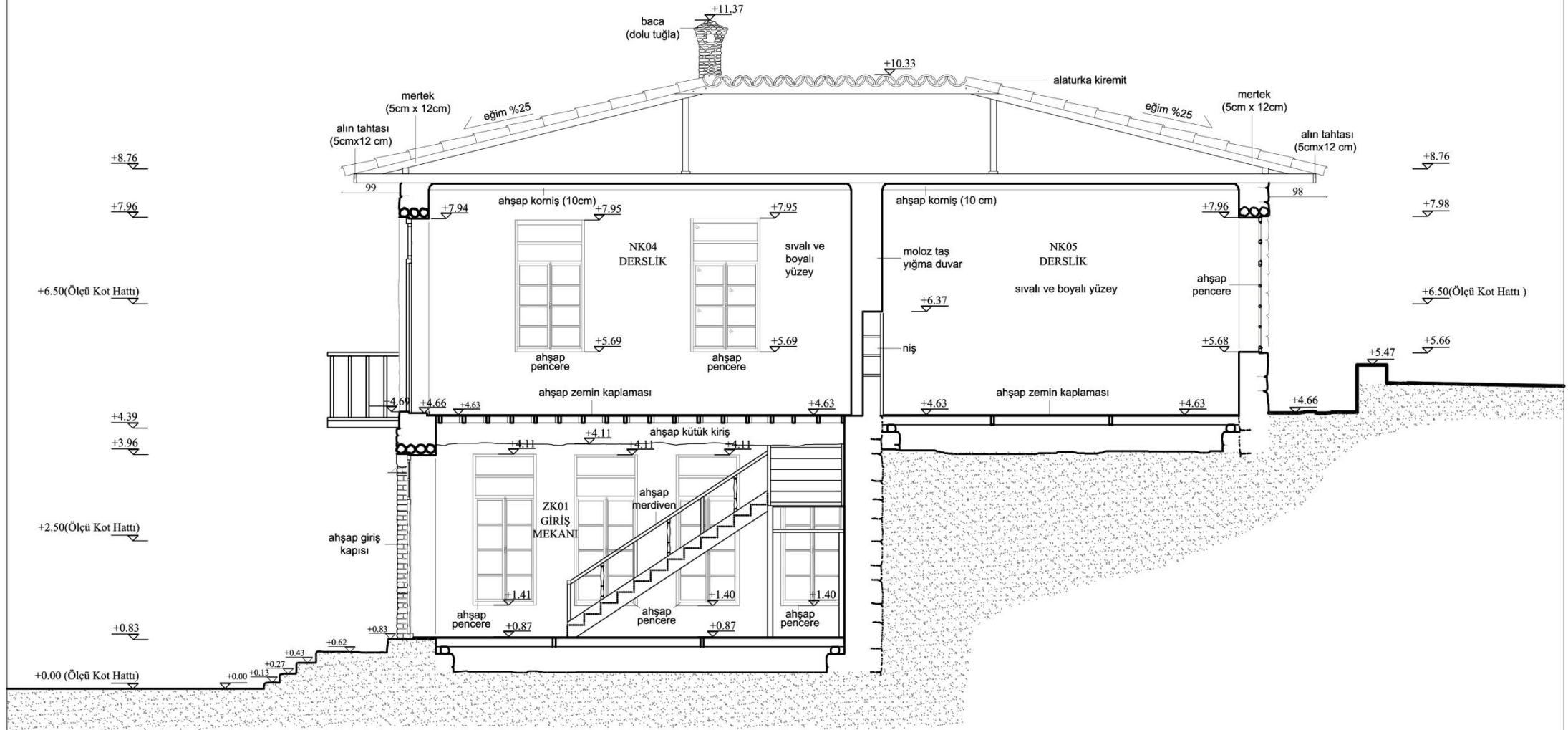
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

12/13

0 50 100 150 200

B-B KESİTİ

RESTİTÜSYON

Ölçek : 1 / 100

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

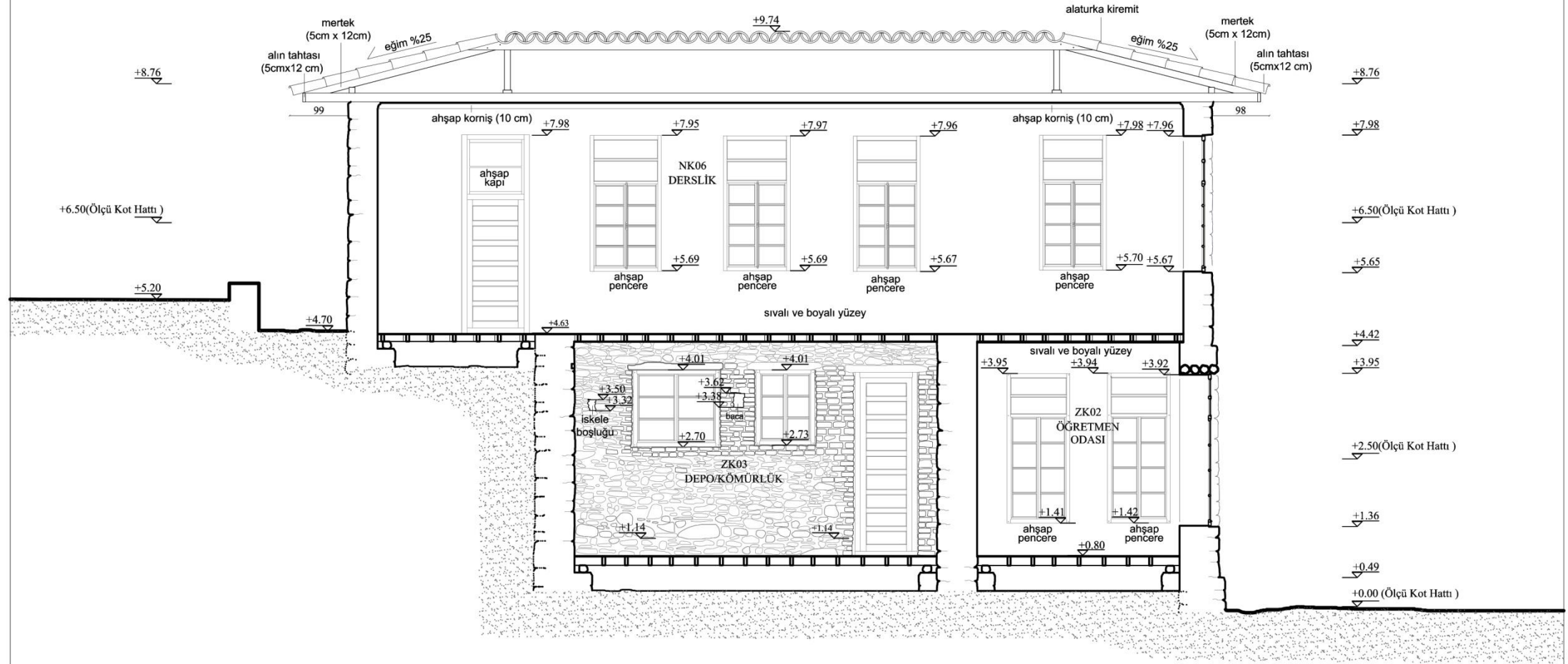
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

13/13

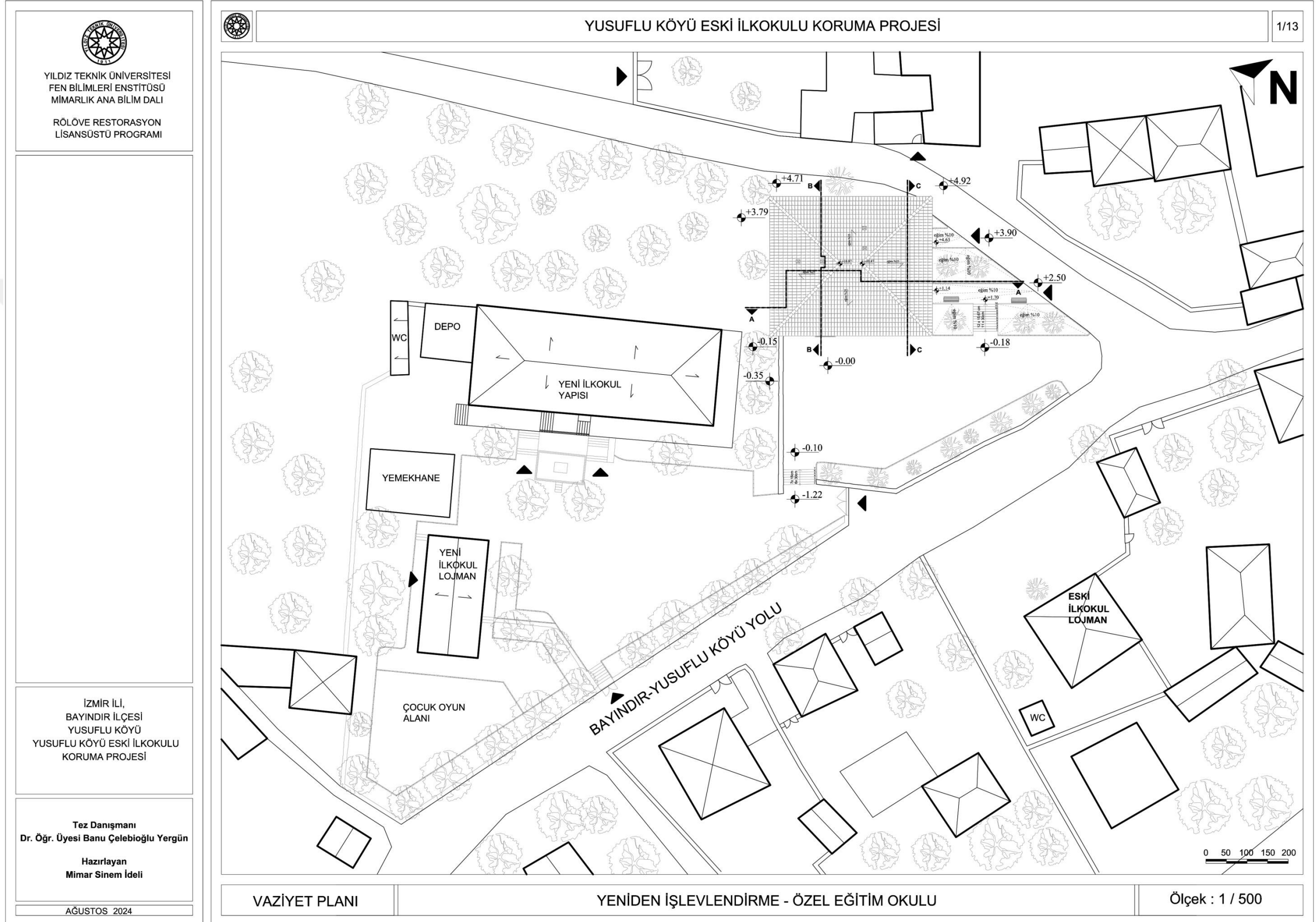
0 50 100 150 200

C-C KESİTİ

RESTİTÜSYON

Ölçek : 1 / 100

EK-L: Bayındır Yusufu Köyü İlkokulu Koruma Projesi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

Bakım, onarım, güçlendirme *1
Yeniden üretim *1
Kapı kasası sökülecek temizlenecek, onarılacak ve güçlendirilecektir. Kapı boşluğundaki taşlar mekanik yöntemlerle temizlenecek, boşalan derzler kireç bazlı harç ile doldurulacaktır. Kapı kasası yeniden takılacaktır. Kapı kanadı takılmayacak, geçiş olarak kullanılacaktır.

Bakım, onarım, güçlendirme *2
Yeniden üretim *2
Kapı kasası sökülecek temizlenecek, onarılacak ve güçlendirilecektir. Kapı boşluğundaki taşlar mekanik yöntemlerle temizlenecek, boşalan derzler kireç bazlı harç ile doldurulacaktır. Kapı kasası ve yeniden üretilen kapı kanadı takılacaktır.

Bakım, onarım, güçlendirme *3
Yeni üretim *1
ZK01'den ZK03'e geçen 27 cmlik kot farkı için ZK01 giriş salonuna bir tane doğal taş basamak yontularak kapı ölçülerine uyacak şekilde yerleştirilecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *4
Yeni üretim *2
ZK03'ün iç mekan bölmeleri alçıpan duvarlar ile yapılacaktır. Kapılar ise pivot kapı olarak kullanılacaktır. Zemin ise toprak zemin sıkıştırıldıktan sonra gerekli tabakalar yerleştirildikten sonra şap üzerine doğal taş döşenecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *5
Yeni üretim *3
ZK03'ün kuzey cephesinde açılan iki tane pencerenin tuvalet içine bakan kısımları alçıpan panel ile kapatılacaktır. Pencere kalan bölümlerinden güneş ışığı alınacaktır.

Bakım, onarım, güçlendirme *6
ZK03'ün ıslak hacim bölgelerine denk gelen duvar bölümlerinde mekanik ve kimyasal temizlik yapılacaktır. Boşalan derzler kireç bazlı harç ile doldurulacaktır. Duvar üzerine nem ve suya karşı dayanıklı şeffaf poliüretan esası sıvı membran uygulanacaktır.

Bakım, onarım, güçlendirme *7
ZK03'ün doğu cephesinde bulunan istinat duvarı güçlendirilecektir. İstinat duvarı üzerine doğal taş döşenecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *8
ZK01'in doğu cephesinde bulunan duvarın taşları mekanik ve kimyasal yollarla temizlenecektir. Boşalan derzler kireç bazlı harç ile doldurulacaktır. Duvar yüzeyine toprak gelebilecek nemi önlemek amacıyla şeffaf poliüretan esası sıvı membran uygulanacaktır.

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

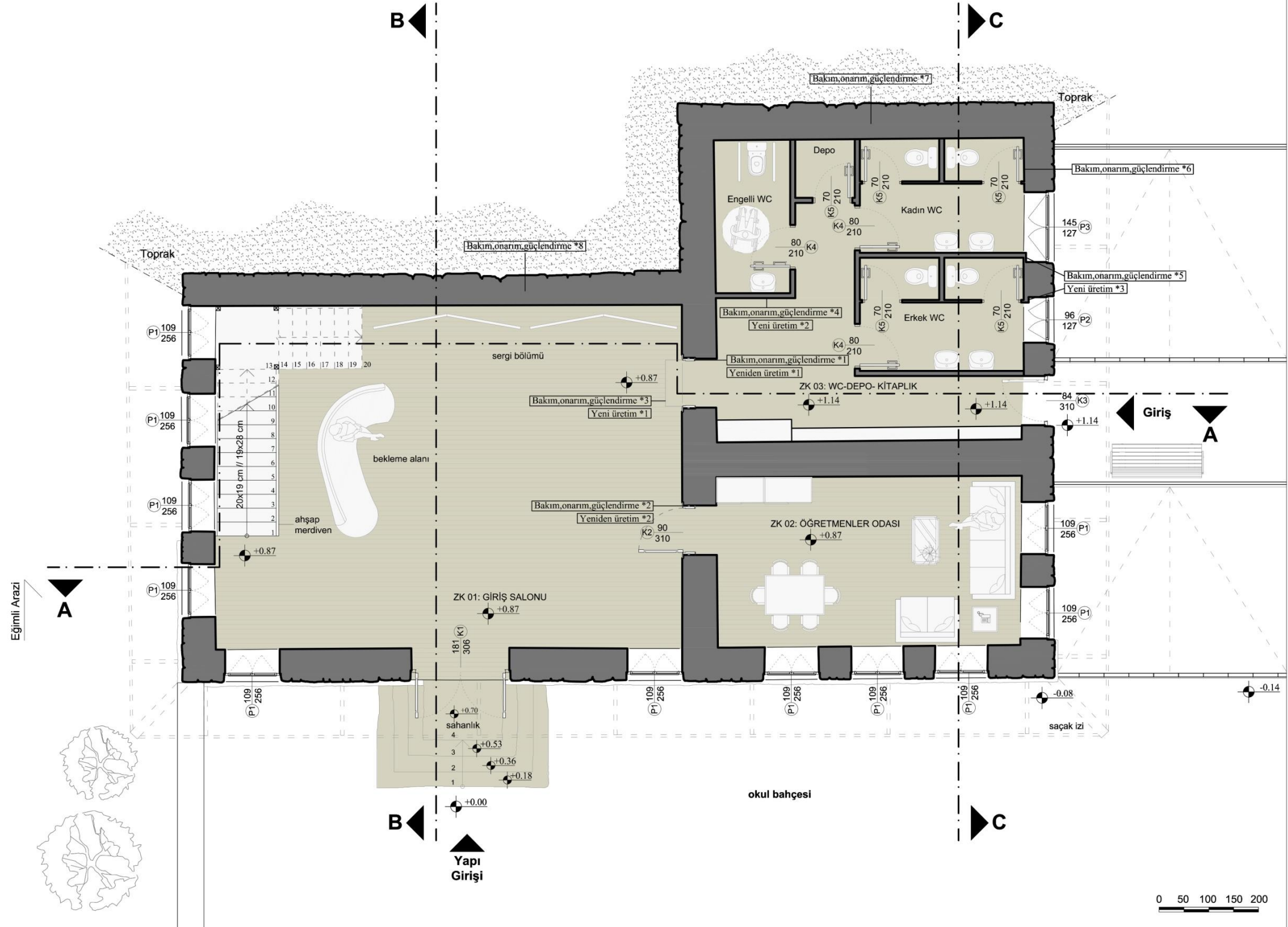
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

2/13

ZEMİN KAT PLANI

YENİDEN İŞLEVLENDİRME - ÖZEL EĞİTİM OKULU

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

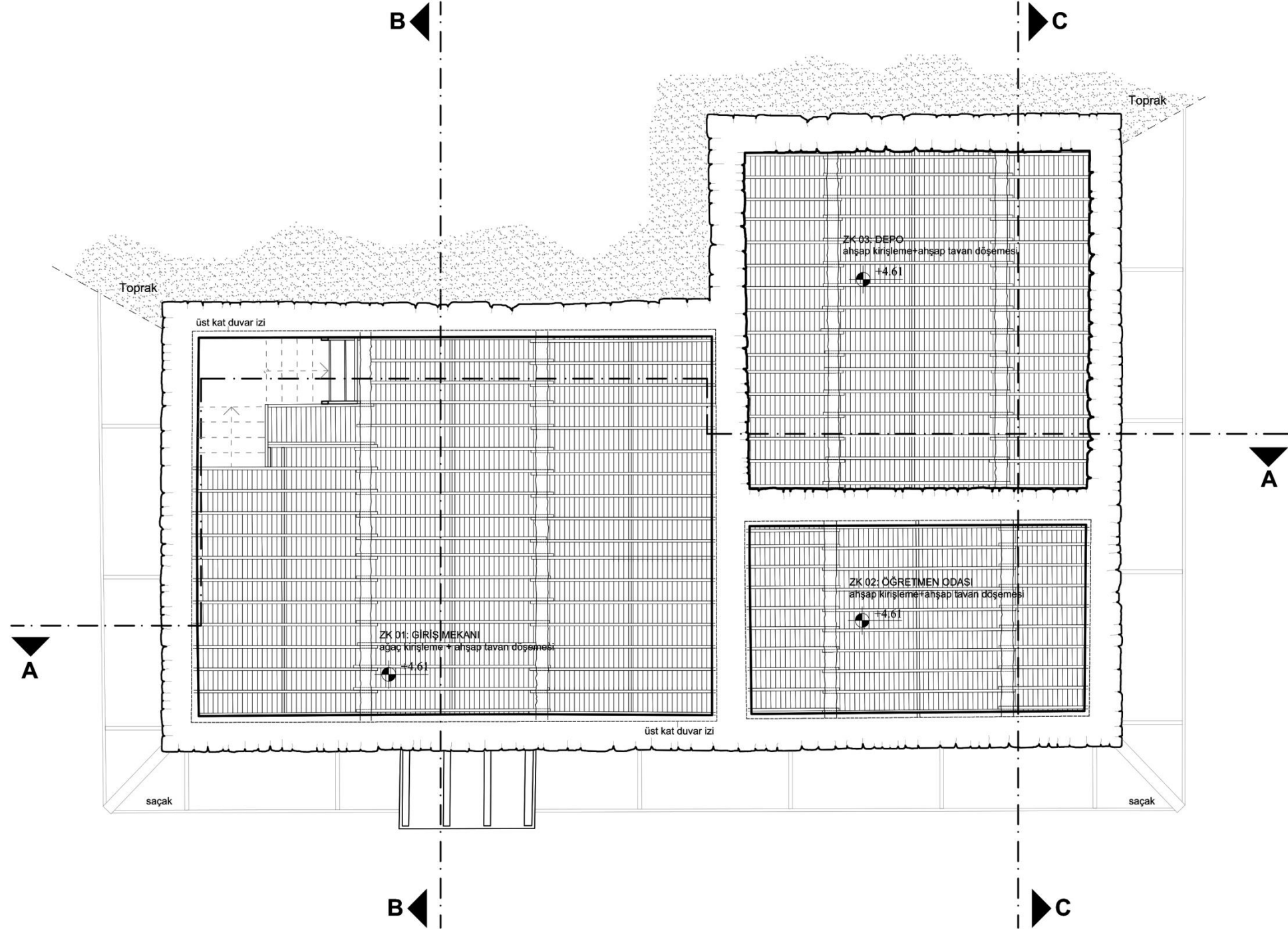
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

3/13

0 50 100 150 200

ZEMİN KAT TAVAN PLANI

YENİDEN İŞLEVLENDİRME - ÖZEL EĞİTİM OKULU

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

Bakım, onarım, güçlendirme *1
Yeni üretim *1
NK04'ten NK06'ya geçiş için yerleştirilen ve muhtes malzeme ile kapatılmış olan kapılar tekrardan açılacak, boşalan derzler kireç bazlı harç ile doldurulacaktır. Restitüsyon çalışmaları sonucunda elde edilen özgün malzeme ve özgün kapı modeline göre kapılar yeniden üretilcek ve monte edilecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *2
Yeniden üretim *2
NK04'ten NK05'e geçişi sağlayan kapı kasası sökülecektir. Tezmieme, onarım ve güçlendirme işlemlerinden geçecektir. Restitüsyon çalışması sonucunda elde edilen iç kapı modeli tekrardan üretilcektir. Kapı boşluğunu oluşturan taşlar mekanik olarak temizlenecek, bozulma olan bölümlerdeki taşlar değiştirilecektir. Boşalan derzler kireç bazlı harç ile yenilenecektir. Bakımdan geçen kapı kasası ve yeniden üretilen kanat kapı boşluğuna takılacaktır.

Bakım, onarım, güçlendirme *3
Yeniden üretim *3
Niş boşluğundaki sıva ve boya tabakası kaldırılıp taşlar mekanik yollarla temizlenecek, boşalan derzler kireç bazlı harç ile doldurulacaktır. Restitüsyon çalışması sonucu elde edilen verilere göre nişin kasa ve kanatları yeniden üretilip monte edilecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *4
Yeniden üretim *4
İç duvarları sıvalı ve boyalı olan birinci katın duvarlarındaki boya ve sıva tabakası kaldırılacaktır. Ortaya çıkan taşlarda mekanik temizleme yapılacaktır. Boşalan derzler kireç bazlı harç ile yeniden doldurulacaktır. Duvarlar tekrardan kireç bazlı sıva uygulanacak ve su bazlı boya ile boyanacaktır.

Bakım, onarım, güçlendirme *5
Yeniden üretim *5
NK05'in doğu cephesine bakan duvarının iç mekana bakan kısımlarında kirlilik ve yoğun bir yosun tabakası bulunmaktadır. Bu duvarda sıva ve boya tabakası kaldırıldıktan sonra taşlarda mekanik ile birlikte kimyasal temizlik de yapılacaktır. Duvarın yol kotu altında kalan bölüm dahil pencere hizasına kadar polüüretan esaslı sıvı membran uygulanacaktır. Üzerine kireç bazlı sıva ve su bazlı boya uygulanacaktır.

Bakım, onarım, güçlendirme *6
Yeni üretim *1
Yapının duvarlarındaki baca boşlukları temizleme işleminin ardından metal bir kapak aracılığıyla kapatılacaktır.

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

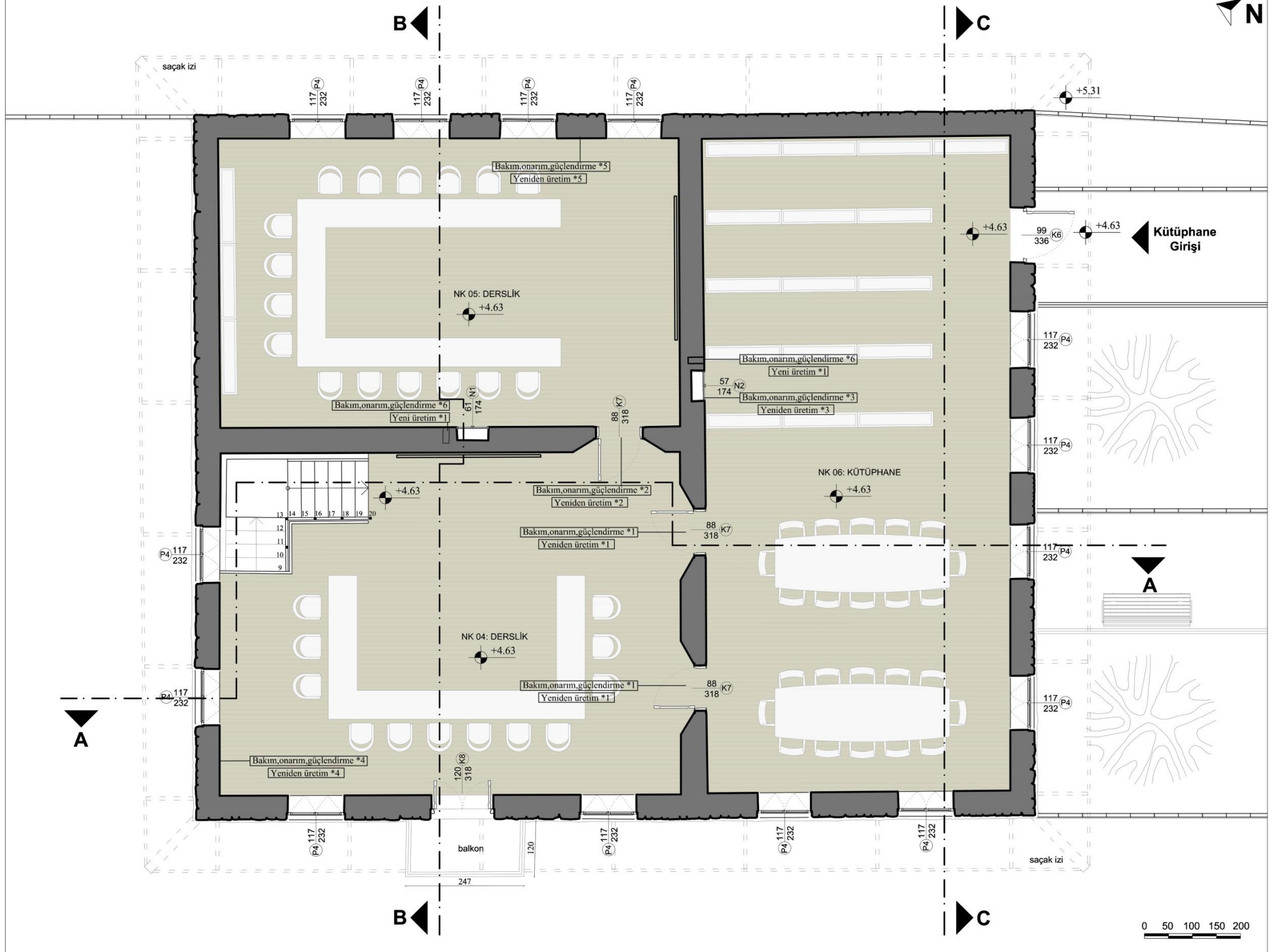
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

4/13

BİRİNCİ KAT PLANI

YENİDEN İŞLEVLENDİRME - ÖZEL EĞİTİM OKULU

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

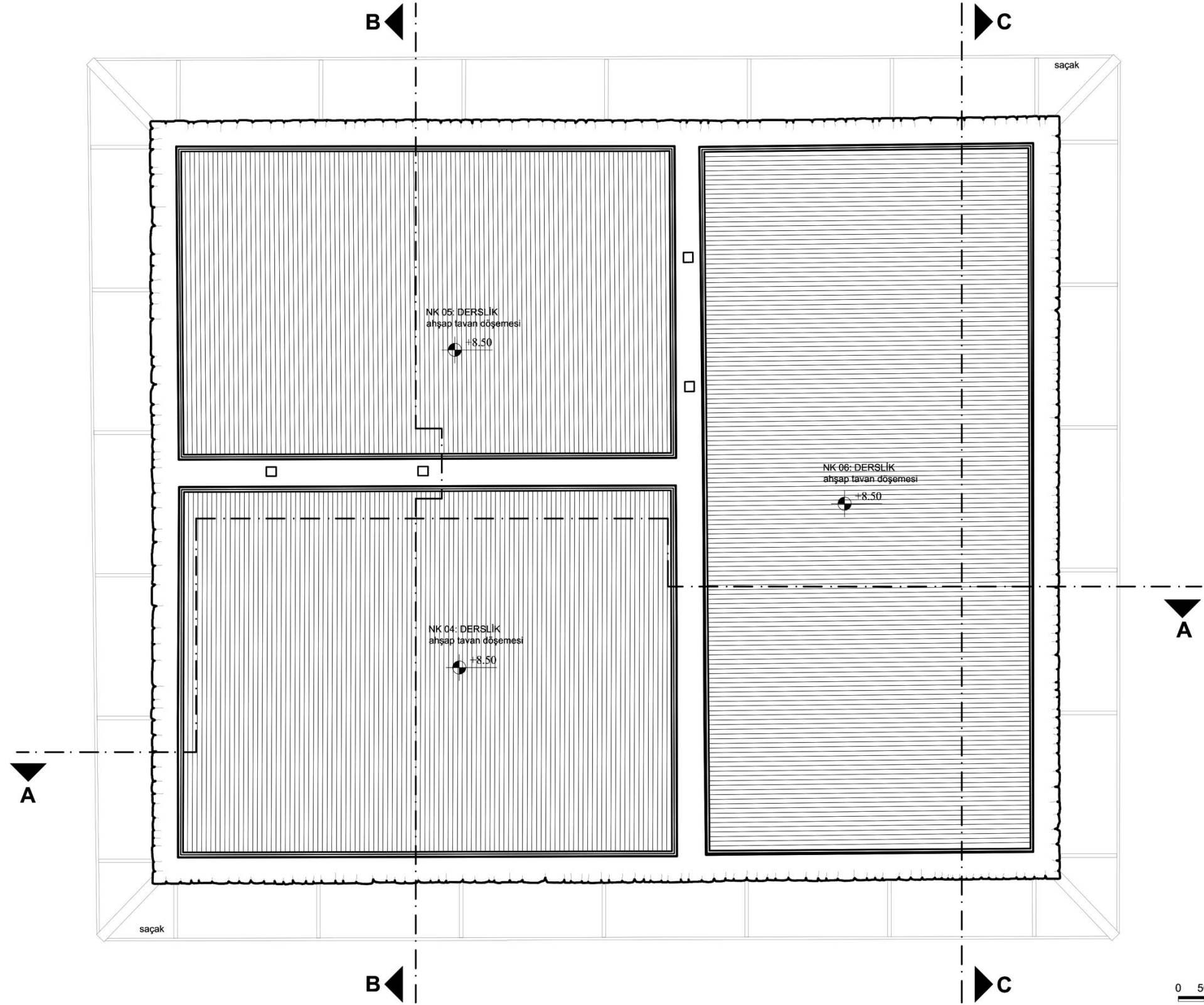
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

5/13

1. KAT TAVAN PLANI

YENİDEN İŞLEVLENDİRME - ÖZEL EĞİTİM OKULU

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

Bakım, onarım, güçlendirme *1
Yeniden üretim *1
Zemin katta bulunan ZK01'in iki penceresinin kapalı olan bölümleri özgün kotuna göre açılacaktır. Damlalığı yapıdaki özgün teknikte dolu tuğla ile tekrardan örülecektir. Pencerele yapının özgün pencerelerine göre tekrardan üretilecek ve pencere boşluğuna takılacaktır.

Bakım, onarım, güçlendirme *2
Yeniden üretim *2
Zemin kattaki ZK01'in tamamen kapatılmış olan pencere boşlukları açılacaktır. Pencere damlalıkları özgün malzeme ve teknikte tekrardan örülecektir. Pencerele yapının özgün pencereleri referans alınarak tekrardan üretilecek ve pencere boşluklarına yerleştirilecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *3
Yeniden üretim *3
Birinci katta bulunan kuzey cephesine bakan NK04'ün iki tane penceresinin kasaları çıkarılarak temizlenecek, onarılacak ve güçlendirilecektir. Pencere boşluklarındaki taşlar mekanik olarak temizlenecek, düşen damlalık taşları özgün malzeme ile yerlerine konulacaktır. Pencerele yapının özgün pencerelerine göre üretilecek ve yerlerine takılacaktır.

Bakım, onarım, güçlendirme *4
Yeniden üretim *4
Cephenin taşlarında mekanik temizlik yapılacaktır. Zemin seviyesine yakın olan bölümlerde mekanik ile birlikte kimyasal temizlik de yapılacaktır. Cepheye zarar verecek şekilde çıkan ağaçlardan ve otlardan cephe temizlenecektir.

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

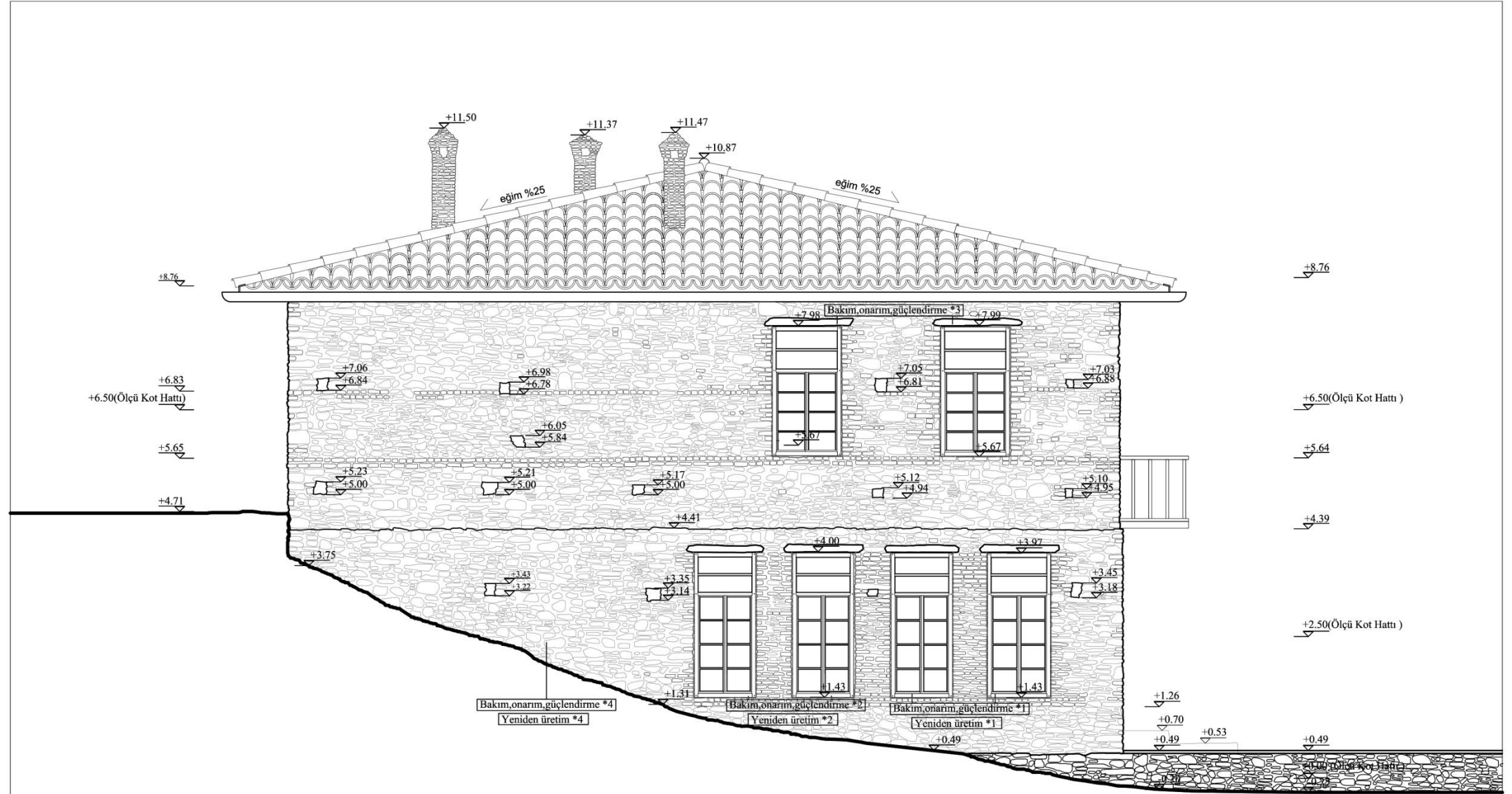
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

7/13

KUZEY CEPHESİ

YENİDEN İŞLEVLENDİRME - ÖZEL EĞİTİM OKULU

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

Bakım, onarım, güçlendirme *1
Yeni üretim *1
NK06'nın pencere boşluklarındaki demir pencereler çıkarılıp, pencere boşluklarını oluşturan taşlara gerekli temizleme ve onarım işlemlerinin yapılmasının ardından özgün pencereler yeniden üretilerek yerleştirilecektir. Pencere damlatıklarından düşen tuğlalar eklenecek, tamamen bozulan damlatıklar yeniden dolu tuğla ile örülecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *2
Yeniden üretim *2
ZK03'ün güney cephesinde kapalı olan 2 tane penceresi açılacak ve iç mekandaki ıslak hacimler için doğal ışık sağlanacaktır. Pencereler restitüsyon verilerine göre yeniden üretilenecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *3
Yeniden üretim *3
Zemin kattaki pencereler, özgün kotlarına kadar taşlardan temizlenecektir. Pencere damlatıkları yapının özgün durumunda olduğu gibi dolu tuğla ile örülecektir. Zemin kat pencere boşluklarına temizleme ve onarım işlemlerinin ardından özgün pencereler yeniden üretilerek yerleştirilecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *4
Yeniden üretim *4
Zemin katta bulunan ZK03'ü dış mekana bağlayan muhdes kapı sökülecek, kapı boşluğundaki taşlara mekai temizleme ve onarım işlemlerinin yapılacaktır. Restitüsyon verilerine göre kapı yeniden üretilerek ve yerine yerleştirilecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *5
Yeni üretim *1
Cepheden otlar temizlenecek, bahçe kotu ana yola göre düzenlenecektir. Dış ortamdan, zemin kotu ZK03 mekanının kotuna merdiven ile bağlanacaktır. Merdivenlere ve ana yol üzerinden ZK03'ün kapısına ulaşan yol üzerine şap atılarak doğal taş döşenecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *6
Yeni üretim *2
ZK03'ün kotu ile NK06'nın kotu arasındaki dış mekanda bulunan bölgeye istinat duvarı yerleştirilecektir. Duvar aynı zamanda öğrenciler tarafından açık tuval olarak kullanılacaktır.

Bakım, onarım, güçlendirme *7
Güney cephesinde oluşturulan bahçe bölümleri belirlenen eğime uygun olarak düzenlenecek ve meyve ağaçları dikilecektir.

Yeni üretim *3
Cephede açılan kapılara ana yoldan ulaşan tali yollar eğimli bir şekilde düzenlenecek ve yollar üzerine korkuluklar yerleştirilecektir.

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

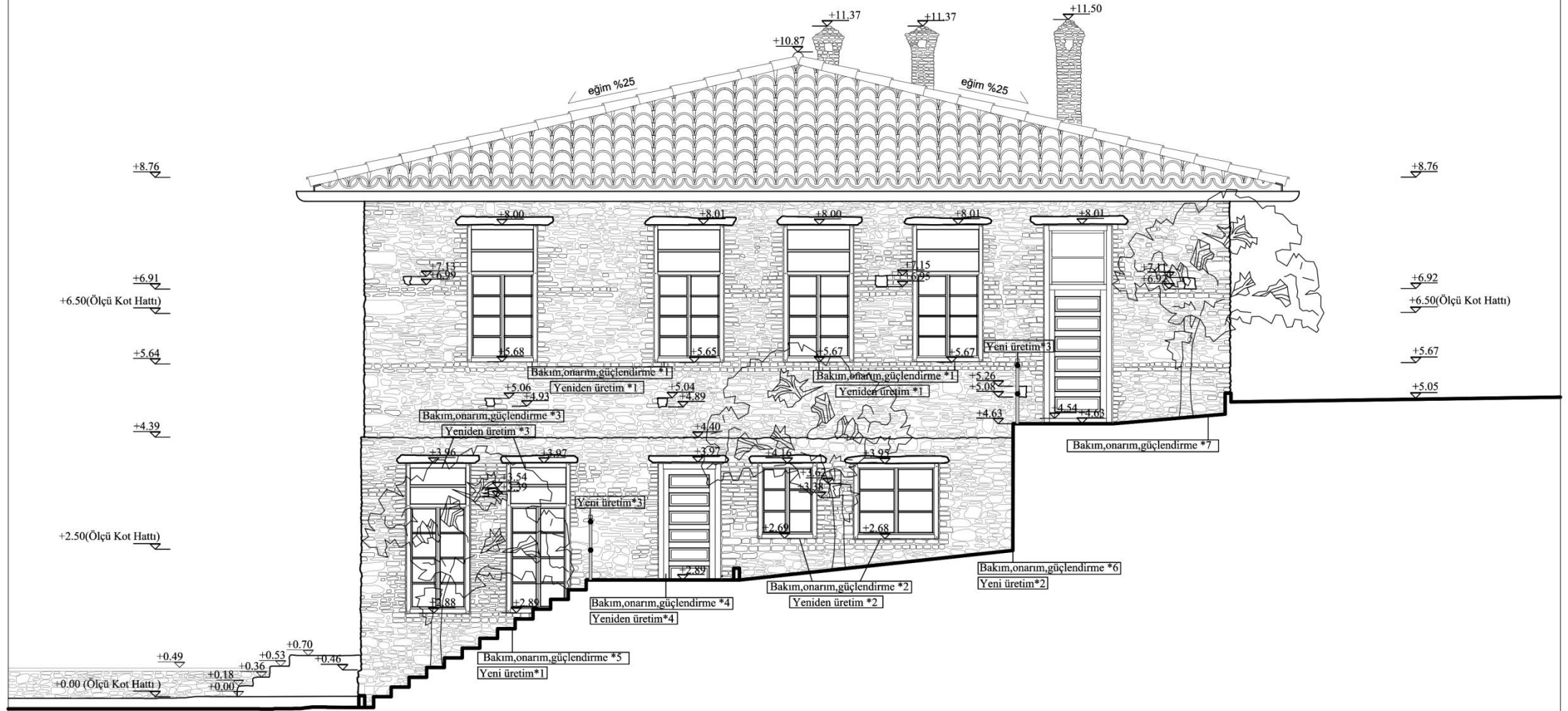
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

8/13

GÜNEY CEPHESİ

YENİDEN İŞLEVLENDİRME - ÖZEL EĞİTİM OKULU

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

Bakım, onarım, güçlendirme *1

Yeni üretim *1

Birinci katta bulunan NK06 kodlu mekanın pencere boşluklarındaki demir pencereler çıkarılıp, pencere boşluklarını oluşturan taşlara gerekli temizleme ve onarım işlemlerinin yapılmasının ardından özgün pencereler yeniden üretilerek yerleştirilecektir. Pencere damlalıklarından düşen tuğlalar eklenecek, tamamen bozulan damlalıklar yeniden dolu tuğla ile örülecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *2

Yeniden üretim *2

Birinci katın NK04 mekanının batı cephesinde bulunan pencereler çıkarılıp temizlenecek, onarılabilecek ve güçlendirilecektir. Düşen damlalık taşları yerine yeniden üretilen dolu tuğlalar yerleştirilecektir. Kasalar ve yeniden üretilen pencere kanatları tekrardan yerlerine yerleştirilecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *3

Yeniden üretim *3

Zemin kattaki pencereler, özgün kotlarına kadar taşlardan temizlenecektir. Pencere damlalıkları yapının özgün durumunda olduğu gibi dolu tuğla ile örülecektir. Zemin kat pencere boşluklarına, gerekli temizleme ve onarım işlemlerinin yapılmasının ardından özgün pencereler yeniden üretilerek yerleştirilecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *4

Yeni üretim *1

Kuzey cephesinin önünde bulunan açık alan otlardan temizlenecektir. Yoldan kuzey cephesine ulaşımın sağlanabilmesi için eğim verilerek yollar açılacaktır. NK03 mekanına ulaşan eğimli yol üzerine yağmur suyunun uzaklaştırılabilmesi için drenajlar açılacaktır. Yolların üzerine yörede bulunan doğal taşlardan döşenecektir. Açılan yolların arasında kalan bölümler ağaçlandırılacaktır. Yollar üzerine oturabilmesi için bankalar konulacaktır.

Bakım, onarım, güçlendirme *5

Yeni üretim *2

Bahçe duvarının taşlarda mekanik temizlik yapılacak ve boşalan derzler kireç bazlı harç ile yenilenecektir. Yörede bulunan doğal taşlardan bahçe duvarı üzerine harpuşa konulacaktır. harpuşanın köşeleri pahlanacak ve oturma birimi olarak da kullanılabilecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *6

Yapının su basman seviyesindeki taşlar temizlenecek, ve güçlendirilecektir. Boşalan derzler kireç bazlı harç ile doldurulacaktır. Zemin seviyesindeki bitkiler, taşlar üzerindeki lekeler mekanik ve kimyasal yollarla temizlenecektir.

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

9/13

BATI CEPHESİ

YENİDEN İŞLEVLENDİRME - ÖZEL EĞİTİM OKULU

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

Bakım, onarım, güçlendirme *1
Yeni üretim *1

Yapının doğu cephesi otlatı temizlenecek, cephenin ortasından çıkan ağaç sökülecektir. Cephenin taşları temizlenecek, muhtes beton ekler kaldırılacak ve boşalan derzler kireç bazlı harç ile yenilenecektir. Cephenin kotu yolun eğimi bozulmadan +4.95 - +5.16 aralığına indirelecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *2
Yeni üretim *2

Yapının doğu cephesinin kuzey cephesi ile birleştiği köşede bulunan ağaç sökülecektir. Yol bitimine kaldırım taşı döşenecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *3
Yeniden üretim *1

Pencere boşluğuna takılan kapı kasası ve pencere boşluğunun çevresine uygulanan çimento bazlı sıva kaldırılacaktır. Batı cephesinde var olan pencere modeli referans alınarak pencere yeniden üretilecek ve yerine takılacaktır.

Bakım, onarım, güçlendirme *4
Yeniden üretim *2

Batı cephesinin güney cephesi ile birleştiği bölümdeki düşen taşlar özgün malzeme ile tamamlanacaktır. Varolan taşlarda mekanik temizleme yapılacak, boşalan derzler kireç bazlı harç ile yenilenecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *5
Yeniden üretim *3

Doğu cephesindeki pencere damlalıklarının düşen taşları özgün malzemenin yeniden üretilerek eklenecektir. NK05 dersliğinin özgün pencereleri kasa ve kanatları ile birlikte yerinde gözlemlenmiştir. Bu parçalar onarım ve güçlendirme yapılacaktır. Eksik olan kısımlar yeniden üretilecektir.

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

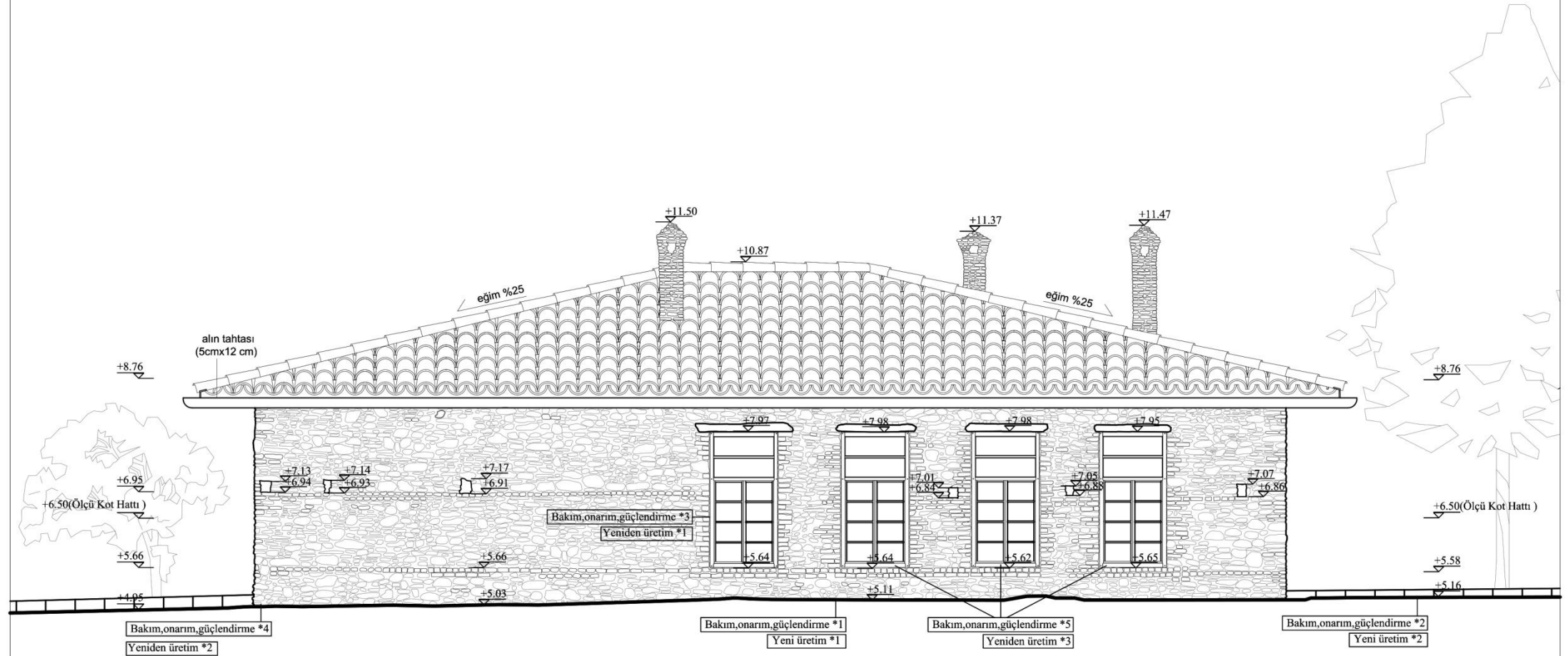
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

10/13

DOĞU CEPHESİ

YENİDEN İŞLEVLENDİRME - ÖZEL EĞİTİM OKULU

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

Bakım, onarım, güçlendirme *1
Yeniden üretim *1
Yapının giriş kapısının kasası temizlenecek ve güçlendirme yapılacaktır. Kapının eksik olan kanat kısımları yeniden üretilacaktır.

Bakım, onarım, güçlendirme *2
Yeniden üretim *2
İç mekanların sıvalı ve boyalı duvarları kaldırılacak, ortaya çıkan taşların boşalan derzleri kireç bazlı harç ile doldurulacaktır. Duvarlar tekrardan kireç bazlı sıva ile sıvanacak ve su bazlı boya ile boyanacaktır.

Bakım, onarım, güçlendirme *3
Yeniden Üretim *3
NK04'ün balkon kapısının kasası temizlenecek ve güçlendirme yapılacaktır. Kapının eksik olan kanat kısımları yeniden üretilecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *4
Yeniden Üretim *4
Yapıda pencere ve kapı üstlerinde bulunan muhtes betonarme hatıllar kaldırılacaktır. Yapının özgün halinde olduğu gibi ahşap hatıllar yerleştirilecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *5
Yeni üretim *1
ZK01'in zeminindeki özgün olmayan tabaka kaldırılacaktır. Mekan içi zemin kotu seviyesi +0.87 kotuna göre düzlenenecektir. Zemin sıkıştırılacaktır. Şap atılarak doğal taş döşenecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *6
Yeni üretim *2
ZK03'ün batı duvarındaki taşlar temizlenecek, boşalan derzler kireç bazlı harç ile yeniden derzlenecektir. Bu duvarın yarısına öğrencilerin özel eşyalarını koyabileceği dolaplar yerleştirilecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *7
Yeni üretim *3
ZK03'ün batı duvarındaki taşlar temizlenecek, boşalan derzleri kireç bazlı harç ile yenilenecektir. Bu duvarın diğer yarısına öğrencilerin, öğretmenlerin ders kitaplarını, okuma kitaplarını koyabileceği bir kitaplık yerleştirilecektir.

Yeni üretim *4
Islak hacimlerin bulunduğu kısıya inen rampa boyunca yağmur sularının tahliye edilebilmesi için drenaj açılacaktır.

Yeniden üretim *5
NK04'ün merdiven korkulukları yeniden üretilen korkuluklar yerleştirilecektir.

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

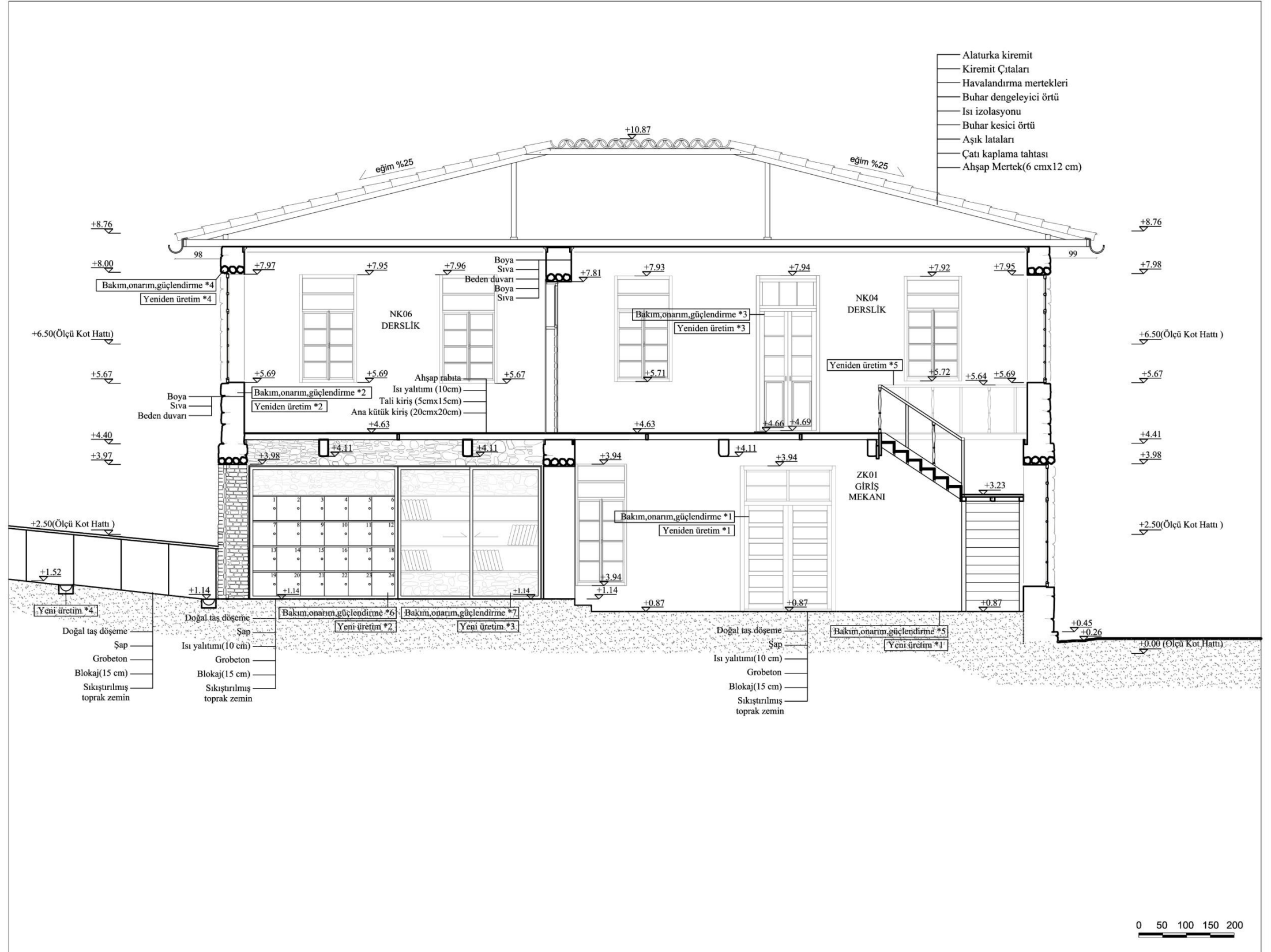
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

11/13

A-A KESİTİ

YENİDEN İŞLEVLENDİRME - ÖZEL EĞİTİM OKULU

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

Bakım, onarım, güçlendirme *1
Yeniden üretim *1
NK05 dersliğinde bulunan nişin kasasına onarım ve güçlendirme yapılacaktır. Nişin kapakları yeniden üretilecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *2
Yeniden Üretim *2
NK05 ve NK04 dersliğinin zemin döşemesinde varolan döşeme ahşaplarında onarım ve güçlendirme gerçekleştirilecektir. Eksik olan elemanlar özgün olan malzemeler referans alınarak yeniden üretilecektir. Zemin ve duvar birleşimindeki süpürgelikler temizlenecek ve onarılacaktır. Eksik olan bölümler özgün malzeme ile uyumlu bir şekilde tamamlanacaktır.

Bakım, onarım, güçlendirme *3
Yeni Üretim *3
Merdiven sahanlık ve basamaklarındaki muhtes kısımlar kaldırılacaktır. Temizlik işleminin ardından ortaya çıkan doğal taşların arasındaki derzler kireç bazlı harç ile yenilenecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *4
Yeniden üretim *4
ZK01'den NK04'e çıkan merdivenin ahşapları temizlenecek, onarılacak ve güçlendirilecektir. Eksik olan elemanlar yerinde var olan elemanlar referans alınarak yeniden üretilecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *5
Duvarlardaki boya ve çimento bazlı harç kaldırılacak, ortaya çıkan taşlar mekanik yöntemlerle temizlenecek, boşalan derzler kire, bazlı harç ile doldurulacaktır. Duvar tekrardan kireç bazlı harç ile sıvanıp su bazlı boya ile boyanacaktır.

Yeniden üretim *5
Birinci katta bulunan NK04 kodlu mekanda bulunan balkon muhtes eklerden arındırılacak ve restitüsyon çalışması sonucunda elde edilen bilgilere göre yeniden üretilecektir.

Yeni üretim *1
Doğu cephesinde duvar dibine dibine, yağmur sularının yapı cephesine zarar vermeden tahliye edilebilmesi için drenaj açılacaktır.

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

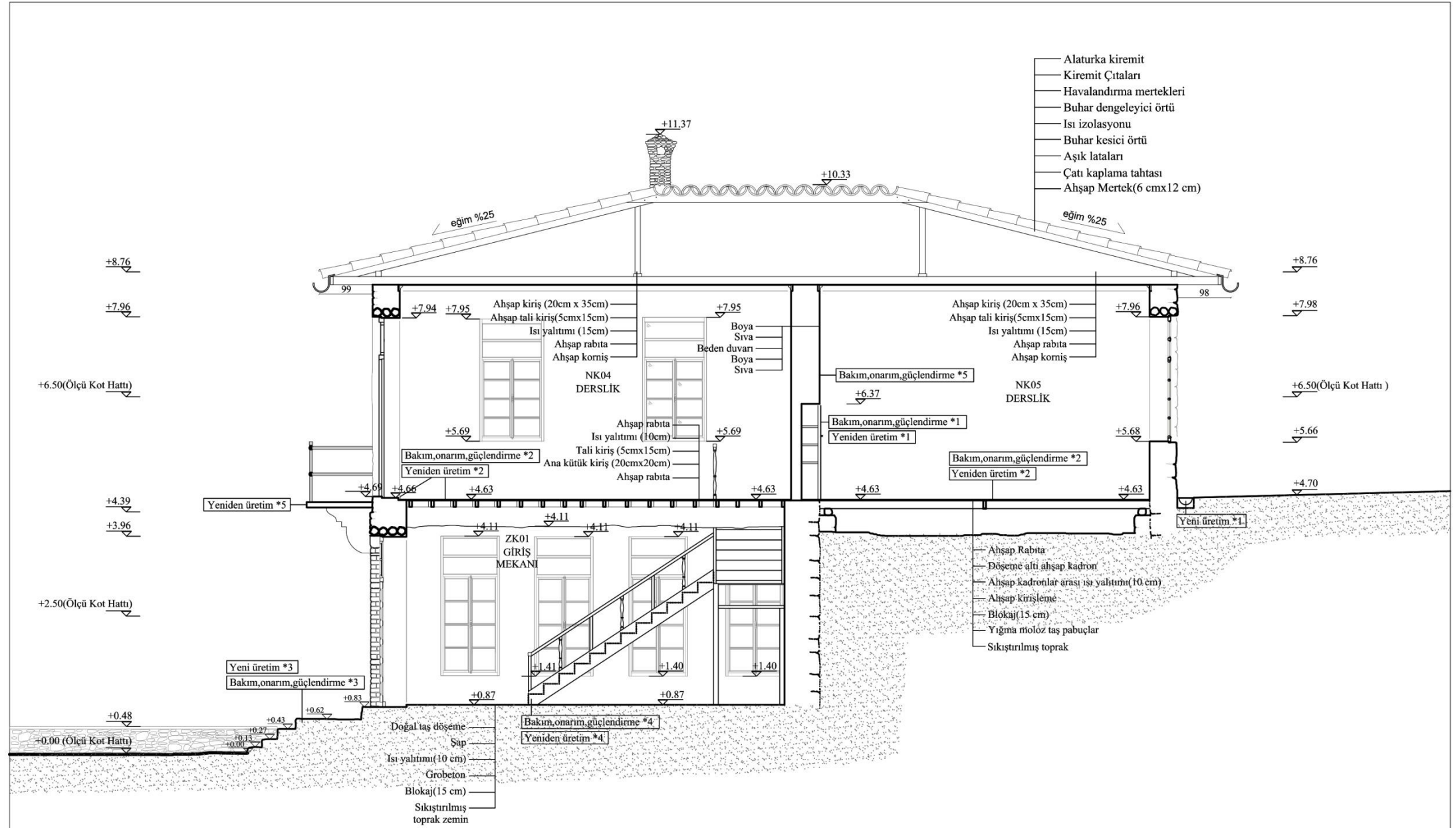
Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

12/13

B-B KESİTİ

YENİDEN İŞLEVLENDİRME - ÖZEL EĞİTİM OKULU

Ölçek : 1 / 100

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

Bakım, onarım, güçlendirme *1
Yeni üretim *1
Zemindeki özgün olmayan tabaka kaldırılacaktır. Yapı içi zemin kotu seviyesi +0.80 kotuna göre düzenlenecektir. Zemin sıkıştırılacaktır. Şap atılarak doğal taş döşenecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *2
Yeni üretim *2
Zemindeki özgün olmayan tabaka kaldırılacaktır. Yapı içi zemin kotu seviyesi +1.14 kotuna göre düzenlenecektir. Zemin sıkıştırılacaktır. Grobeton üzeri su yalıtımı ve seramik döşenecektir.

Bakım, onarım, güçlendirme *3
ZK02'nin duvarlarındaki sıva ve boya tabakası kaldırılacaktır. Taşlar mekanik ve kimyasal yollarla temizlenecektir. Boşalan derzler kireç bazlı boya ile doldurulacaktır. Kireç bazlı ile sıvanan duvarlar su bazlı boya ile boyanacaktır.

Yeni üretim *3
Islak hacimlerin toplandığı ZK03 mekanındaki kızlar ve erkekler tuvaleti alçıpan duvar ile bölünecektir. Böylelikle işlev değişikliğinde duvarın kaldırılması sorun teşkil etmeyecektir.

Yeni üretim *4
Islak hacimlerin toplandığı ZK03 mekanındaki kızlar ve erkekler tuvaletleri kaldırılabilir bölücü paneller ile ayrılmıştır.

Yeniden üretim *1
Birinci katta bulunan NK06 kodlu mekanın dış mekana açılan demir kapısı yerinden çıkarılacak ve özgün kapı yeniden üretilerek yerleştirilecektir.

Yeniden üretim *2
Birinci katta bulunan NK06 kodlu mekanın betonarme olan zemin döşemesi kaldırılacak ve özgün döşeme sistemi uygulanacaktır.

İZMİR İLİ,
BAYINDIR İLÇESİ
YUSUFLU KÖYÜ
YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU
KORUMA PROJESİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Banu Çelebioğlu Yergün

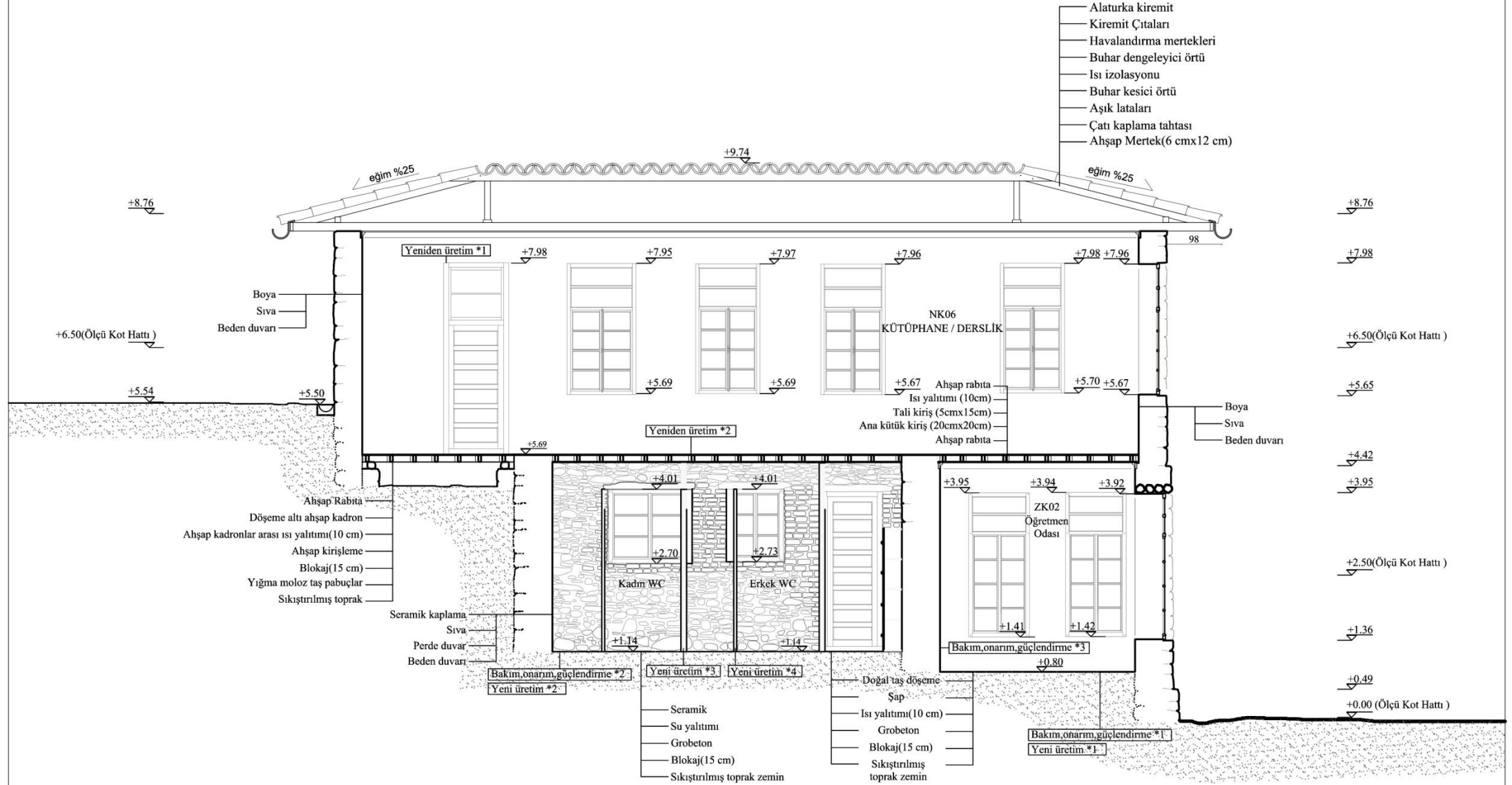
Hazırlayan
Mimar Sinem İdeli

AĞUSTOS 2024

YUSUFLU KÖYÜ ESKİ İLKOKULU KORUMA PROJESİ

13/13

C-C KESİTİ

YENİDEN İŞLEVLENDİRME - ÖZEL EĞİTİM OKULU

Ölçek : 1 / 100

0 50 100 150 200

EK-M: Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Bayındır'ın köylerinde inşa edilen ilkokulların planlarına göre sınıflandırılması

Bayındır köylerinde bulunan özgün okulların planları														
Okul	Yapım Yılı	Görsel	Plan Diyagramı	Okulun yerleşim içindeki konumu		Okul bahçesinin içindeki yapılar				İşlik				
				Yerleşim merkezinde	Yerleşim sınırında	Görsel	Okul	Lojman	İşlik					
Alanköy İlkokulu	1934	-			✓		✓	✓						
Hasköy İlkokulu	1939			✓			✓	✓						
Gaziler Köyü İlkokulu	1934	-			✓		✓	✓						
Karahallı Köyü İlkokulu	1947				✓		✓	✓	✓					
Turan Köyü İlkokulu	1950	-			✓									
Ergenli Köyü İlkokulu	1928			✓			✓	✓						
Söğütören Köyü İlkokulu	1949-1950	-			✓		✓	✓						
Yakapınar köyü ilkokulu	1923-1945				✓		✓	✓						
Çıplak Köyü İlkokulu	1930-1950			✓			✓	✓						
Yusuflu Köyü İlkokulu	1934				✓		✓	✓	✓					
Yakacak Köyü İlkokulu	1932				✓		✓	✓						
Fırınlı Köyü İlkokulu	1923-1945			✓			✓	✓						
Zeytinova Köyü İlkokulu	1930				✓		✓	✓						
Çırpı Köyü İlkokulu	1933			✓			✓	✓	✓					
Lejant				Depo	Öğretmenevi	Öğretmen Odası	Sofa	Derslik						

EK-N: Yusufi Köyü İlkokulu'nun rölöve, restitüsyon ve restorasyon çalışmalarının analizi

Tasarım ve İşlev Özellikleri				
	Rölöve	Restitüsyon	Restorasyon	
Plan	Zemin Kat	L formulu kat planı, dörtgen plan şemalı üç tane mekân	L formulu kat planı, dörtgen plan şemalı üç tane mekân	
	1. Kat	Dörtgen formulu kat planı, dörtgen plan şemalı üç tane mekân	Dörtgen formulu kat planı, dörtgen plan şemalı üç tane mekân	
	Çatı Katı	Kırma çatı (Ahşap strüktür üzeri alaturka kiremit) (4 tane baca)	Kırma çatı (Ahşap strüktür üzeri alaturka kiremit, yağmur oluğu)(4 tane baca)	
Ceph	Kuzey Cephesi	Topografya kaynaklı eğimli zemin hattı vardır. Zemin ve birinci katta ahşap veya demir pencere, kat aralarında betonarme hatıl bulunmaktadır.	Topografya kaynaklı eğimli zemin hattı vardır. Zemin katta dört, birinci katta iki ahşap pencere, kat aralarında ahşap hatıl bulunmaktadır.	
	Güney Cephesi	Topografya kaynaklı eğimli zemin hattı vardır. Zemin katta iki ahşap pencere, bir ahşap kapı, birinci katta dört metal kapaklı pencere, bir metal kapı ve kat aralarında betonarme hatıl bulunmaktadır.	Topografya kaynaklı eğimli zemin hattı vardır. Zemin katta dört ahşap pencere, bir ahşap kapı, birinci katta dört ahşap pencere, bir ahşap kapı bulunmaktadır.	
	Doğu Cephesi	Cepheden yapı tek katlı görünüp, cephenin bir kısmı yol kotunun altındadır. Üç ahşap pencere ve bir tane pencere boşluğuna taktı kapı kasası bulunmaktadır.	Cepheden yapı tek katlı görünüp, yol kotu ve birinci kat döşeme hattı aynı seviyededir. Dört ahşap pencere bulunmaktadır.	
	Batı Cephesi	Giriş cephesidir. Birinci katta bulunan balkon beton payandalar ile desteklenmektedir. Kat aralarında betonarme hatıl bulunmaktadır. Zeminde beş ahşap pencere, bir ahşap kapı, birinci katta iki ahşap pencere, iki metal kapaklı pencere ve bir ahşap balkon kapısı bulunmaktadır.	Giriş cephesidir. Birinci katta bulunan balkon payandalar ile desteklenmektedir. Zeminde beş ahşap pencere, bir ahşap kapı, birinci katta dört ahşap pencere ve bir ahşap balkon kapısı bulunmaktadır.	
Yapım Tekniği	Almaşık örgülü moloz yığma kâgir + betonarme iskelet		Almaşık örgülü moloz yığma kâgir	
İşlev	Atıl		Okul	

Malzeme Analizi												
	Rölöve			Restitüsyon			Restorasyon					
	Zemin Kat	1.Kat	Zemin Kat	1.Kat	Zemin Kat	1.Kat	Zemin Kat	1.Kat				
Duvar	Taş	Taş	Taş	Taş	Taş	Taş	Taş+Alçıpan bölme duvar	Taş				
Döşeme	Beton	Ahşap + Beton	Ahşap	Ahşap	Ahşap	Ahşap	Beton+Doğal taş kaplama	Ahşap				
Merdiven	Ahşap	Yok	Ahşap	Ahşap	Yok	Yok	Ahşap	Yok				
Çatı	Ahşap+ Alaturka Kiremit			Ahşap+ Alaturka Kiremit			Ahşap+ Alaturka Kiremit+Yağmur oluğu					
	Bozulma Analizi			Müdahale Önerileri (Restorasyon)								
	Zemin Kat			1.Kat			Zemin Kat			1.Kat		
Mekânlar	ZK01	ZK02	ZK03	NK04	NK05	NK06	ZK01	ZK02	ZK03	NK04	NK05	NK06
Duvar	ZK03'ün doğu yönündeki istinat duvarında ve ZK02'nin güney duvarında bozulma oranı fazladır. ZK03'ün kuzey duvarında dolgu vardır. En az bozulma oranı NK04'te, en çok bozulma oranı ZK01'de, en çok bozulma oranı ZK03'tedir.			NK05'in ve NK06'nın doğu duvarında bozulma oranı fazladır. NK04'ün kuzey duvarında dolgu vardır. En az bozulma oranı NK04'te, en çok bozulma oranı NK05'tedir.			ZK03'teki istinat duvarı güçlendirilecek, doldurulmuş olan pencere boşlukları açılacaktır. Zemin katın diğer duvarlarında harç doldurulması yapılacak ve mekânlara göre boya veya taş döşemesi uygulanacaktır.			NK05'in ve NK06'nın doğu duvarında neme karşı önlemler alınarak onarılacaktır. NK04'ün kuzey duvarındaki kapı dolguları kaldırılacaktır. En az bozulma oranı NK04'te, en çok bozulma oranı NK05'tedir.		
Döşeme	Zemin döşemesi beton dolgudur. ZK01'in ahşap tavanında büyük oranda bozulma bulunmaktadır. ZK02 ve ZK03'ün tavanı betonarmeye dönüştürülmüştür.			NK05'in ahşap zeminini büyük oranda yıkılmıştır. NK04'ün zemininde bozulma oranı azdır. NK06'nın zeminini betonarmeye dönüştürülmüştür. Birinci katın tavanlarında bozulma oranı azdır.			Zemin döşemesi yüzeyssel olarak temizlenip kayrak taşı döşenecektir. ZK02'deki ve ZK03'teki betonarme ekler kaldırılıp, zemin kata ahşap tavan uygulanacaktır.			NK06'daki betonarme ekler kaldırılıp, katın zemin döşemesi ahşap olarak uygulanacaktır. Dersliklerin ahşap tavan döşemeleri temizlenecek ve onarılacaktır.		
Merdiven	İşlevsiz ve büyük çoğunluğu çökmüş ahşap bir merdiven yer almaktadır.			Birinci kata ulaşan L tipinde ahşap yeni bir merdiven yapılacaktır.								
Çatı	Çatısı kısmi olarak çökmüş, mevcut ahşaplarda küflenme ve çürüme başlamıştır.			Benzer nitelikte ahşap malzeme ve yapım tekniği ile yenilenecektir.								
Kaynakla	İdeli(2024); Sözlü mülakatlar (Togu, H.), tezler, fotoğraflar, yazılı belgeler											
Hazırlaya	Sinem İDELİ	Tez Danışmanı		Banu ÇELEBİOĞLU YERGÜN		Tarih:22.08.2024						

TEZDEN ÜRETİLMİŞ YAYINLAR

Konferans Bildirileri

1. İdeli, S. & Çelebioğlu Yergün, B. (2024). İzmir Bayındır Kırsalında Erken Cumhuriyet Dönemi İlkokul Yapıları: Yusufllu Köyü İlkokulu Koruma Projesi. Ş.Filiz, & H. Andıç, 5. International Mediterranean Scientific Research and Innovation Congress içinde (s. 676-677). 20-21 Nisan 2024, Çevrimiçi, Antalya: Iksad Yayınları.

